

KHÔNG CÓ GÌ QUÝ HƠN ĐỘC LẬP, TỰ DO !

HỒ CHÍ MINH TOÀN TẬP
XUẤT BẢN LẦN THỨ BA
THEO QUYẾT ĐỊNH CỦA
BAN BÍ THƯ TRUNG ƯƠNG
ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
SỐ 299-QĐ/TW, NGÀY 6
THÁNG 4 NĂM 2010.

HỘI ĐỒNG XUẤT BẢN

TRƯỜNG TẤN SANG	Chủ tịch Hội đồng
TÔ HUY RỬA	Phó Chủ tịch Hội đồng
PHAN DIỄN	Ủy viên Hội đồng
LÊ VĂN DŨNG	Ủy viên Hội đồng
LÊ HỮU NGHĨA	Ủy viên Hội đồng
ĐỖ HOÀI NAM	Ủy viên Hội đồng
NGUYỄN DUY HÙNG	Ủy viên Hội đồng

BAN CHỈ ĐẠO XÂY DỰNG BẢN THẢO

LÊ HỮU NGHĨA	Trưởng ban
PHẠM HỒNG CHƯƠNG	Phó Trưởng ban
NGUYỄN KHÁNH BẬT	Ủy viên
NGUYỄN DUY HÙNG	Ủy viên

NHÓM XÂY DỰNG BẢN THẢO TẬP 14

NGUYỄN THỊ KIM DUNG	Trưởng nhóm
NGUYỄN KHÁNH BẬT	
TRẦN THỊ HUYỀN	
NGÔ THIẾU HIỆU	
ĐÀO THỊ DIỄN	
NGUYỄN THỊ GIANG	
LÊ THỊ HẰNG	

HỒ CHÍ MINH

TOÀN TẬP

Xuất bản lần thứ ba

14
1963 - 1965

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2011

LỜI GIỚI THIỆU TẬP 14

Tập 14 của bộ sách *Hồ Chí Minh Toàn tập*, xuất bản lần thứ ba, gồm những tác phẩm, bài viết, bài nói, thư, điện,... (gọi chung là tác phẩm) của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ năm 1963 đến năm 1965. Các tác phẩm trong tập này phản ánh tư tưởng và hoạt động của Người trong quá trình lãnh đạo toàn Đảng, toàn dân tiến hành đồng thời hai chiến lược cách mạng của đất nước, đó là: "*miền Bắc xây dựng chủ nghĩa xã hội; miền Nam đấu tranh giải phóng khỏi sự xâm lược của đế quốc Mỹ*" (tr.451).

Về *sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc*, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: Trong điều kiện một nước nông nghiệp nghèo nàn, lạc hậu, bị chiến tranh tàn phá nặng nề, đất nước tạm thời chia làm hai miền, miền Bắc nước ta quá độ lên chủ nghĩa xã hội, không kinh qua con đường phát triển tư bản chủ nghĩa, do vậy, phải phát huy những thuận lợi và phải khắc phục và sửa chữa những yếu kém như: "*Ý thức làm chủ nước nhà và tinh thần trách nhiệm còn kém. Chế độ và phương pháp quản lý kinh tế tài chính của chúng ta còn nhiều thiếu sót và lỏng lẻo. Kỷ luật lao động chưa được thật nghiêm túc, sử dụng lao động chưa được hợp lý. Khả năng thiết bị máy móc tuy có khá nhiều nhưng chưa được sử dụng đầy đủ*" (tr.139).

Trong điều kiện đó, Người đòi hỏi toàn dân ta "*càng phải nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh*" (tr.27-28), "*phải nâng cao tinh thần làm chủ, ra sức cần kiệm xây dựng nước nhà, kết hợp thật chặt chẽ phong trào thi đua yêu nước với 3 cuộc vận động ấy. Cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên phải xung phong gương mẫu. Như vậy thì chúng ta nhất định khắc phục được mọi khó khăn và giành được thắng lợi nhiều hơn nữa, to hơn nữa*" (tr.118).

Trong hoạch định đường lối, chủ trương cũng như khi chỉ đạo thực tiễn, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn nhấn mạnh vai trò và chỉ rõ mối quan hệ giữa nông nghiệp và công nghiệp. Người cho rằng: Muốn nâng cao đời sống nhân dân thì nhất định phải phát triển nông nghiệp. Để xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, chúng ta phải quyết tâm phát triển tốt công nghiệp nặng và phát triển nông nghiệp phải gắn bó chặt chẽ với công nghiệp nặng, công nghiệp nhẹ. Người nhiều lần nhắc nhở: Tăng gia sản xuất tốt, phải gắn bó chặt chẽ với thực hành tiết kiệm tốt.

Đối với giáo dục, đào tạo, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: *"Có gì vẻ vang hơn là nghề đào tạo những thế hệ sau này tích cực góp phần xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản?"* (tr.402) và cho rằng: *"Dạy cũng như học phải biết chú trọng cả tài lẫn đức. Đức là đạo đức cách mạng. Đó là cái gốc, rất là quan trọng. Nếu không có đạo đức cách mạng thì có tài cũng vô dụng"* (tr.400). Theo Người, khoa học, kỹ thuật cũng có vai trò rất quan trọng trong việc nâng cao năng suất lao động, cải thiện đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân, phục vụ quốc phòng. Do vậy, chúng ta cần *"đẩy mạnh công tác nghiên cứu và phổ biến khoa học và kỹ thuật một cách có trọng điểm, có từng bước vững chắc"* (tr.96).

Sớm có nhận thức đúng đắn về sự phát triển bền vững, gắn phát triển kinh tế với bảo vệ môi trường sinh thái, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khởi xướng phong trào *Tết trồng cây* và nêu lên một quan niệm mới về mùa xuân:

"Mùa xuân là Tết trồng cây

Làm cho đất nước càng ngày càng Xuân" (tr.445).

Luận giải sâu sắc ý nghĩa của *Tết trồng cây*, Người viết: *"Trong lúc bọn Mỹ - Diệm dã man bỏ thuốc độc phá hoại cây cối núi rừng ở miền Nam, thì ở miền Bắc nhân dân ta thì đua trồng cây gây rừng. Chỉ một việc đó cũng đủ làm cho người ta so sánh giữa hai chế độ ta và địch, và nhận rõ sự tốt đẹp của chế độ ta. Ta trồng cây cho ta và cho cả đồng bào miền Nam nữa"* (tr.20-21).

Từ tháng 8-1964, bị thất bại nặng nề trên chiến trường miền Nam, đế quốc Mỹ dùng không quân và hải quân đánh phá miền Bắc với quy mô ngày càng mở rộng, tính chất ngày càng dã man, tàn bạo. Trong điều kiện đó, toàn miền Bắc dấy lên phong trào thi đua: công nhân tay búa, tay súng; nông dân tay cày, tay súng; ra sức thi đua mỗi người làm việc bằng hai. Trả lời phỏng vấn của báo chí nước ngoài, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định tinh thần kiên quyết của dân tộc Việt Nam là dù chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ có thể gây ra nhiều khó khăn nhưng không đe dọa nổi nhân dân Việt Nam và khẳng định: *"Nhân dân miền Bắc vừa sản xuất, vừa chiến đấu, kiên quyết bảo vệ đất nước mình, hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào chúng tôi ở miền Nam, đồng thời tiếp tục đẩy mạnh sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc"* (tr.707). Quyết tâm xây dựng chủ nghĩa xã hội trong điều kiện chiến tranh đã lan ra cả nước là một sáng tạo, một cống hiến của Chủ tịch Hồ Chí Minh vào kho tàng lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Các tác phẩm trong tập 14 phản ánh khát vọng và quyết tâm của Chủ tịch Hồ Chí Minh và dân tộc ta trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng miền Nam. Người chỉ rõ: *"Mỹ là một nước đế quốc lớn nhất, giàu nhất, mạnh nhất trong phe đế quốc chủ nghĩa. Nước ta chỉ có hơn 30 triệu dân, lại nghèo, nhưng chúng ta dám đánh đế quốc Mỹ và nhất định đánh thắng"* (tr.692).

Vạch trần âm mưu của *"tất cả các chính phủ Mỹ và tất cả bọn tay sai của chúng muốn dùng sức mạnh tàn bạo của chúng hòng đè bẹp sức kháng chiến của nhân dân một dân tộc anh hùng. Chúng muốn biến 14 triệu đồng bào miền Nam chúng tôi thành những người nô lệ, biến miền Nam đất nước chúng tôi thành thuộc địa kiểu mới, một căn cứ quân sự, để uy hiếp nền độc lập của các nước ở Đông Dương và Đông Nam Á, để tiến công miền Bắc"* (tr.329), Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng, cuộc đụng đầu của nhân dân miền Nam với đế quốc Mỹ và tay sai là một cuộc đụng đầu lịch sử có ý nghĩa quốc tế, thời đại sâu sắc và thắng lợi chắc chắn thuộc về nhân dân ta.

Trong cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam, đế quốc Mỹ đã sử dụng tất cả các loại vũ khí, trừ bom nguyên tử. Từ tháng 12-1961, đế quốc Mỹ bắt đầu dùng máy bay rải chất độc hóa học xuống làng mạc

miền Nam. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã vạch trần hành động dã man đó và khẳng định hành động điên cuồng, dã man của Mỹ - Diệm sẽ nhanh chóng đưa chúng đến thất bại.

Bị thất bại nặng nề trong “Chiến tranh đặc biệt”, từ đầu năm 1965, đế quốc Mỹ ồ ạt đưa hàng chục vạn quân Mỹ và chư hầu vào miền Nam và tiến hành chiến tranh phá hoại miền Bắc nước ta. Trước hành động mở rộng chiến tranh của đế quốc Mỹ, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhận định: *"Bị thua to và sa lầy ở miền Nam, chúng muốn mở rộng chiến tranh đến miền Bắc hòng gỡ thế bí. Như thế khác nào con chó sói hai chân sau đã bị kẹt vào cạm bẫy, muốn thò cả hai chân trước vào cạm bẫy nữa để giải thoát cho hai chân sau! Thật là ngu xuẩn!"* (tr.501). Người nhấn mạnh, nhân dân ta anh hùng bất khuất *"thà hy sinh hết thảy, nhưng quyết không chịu làm nô lệ"* (tr.330). Vì vậy, dù có tăng thêm bao nhiêu quân, đế quốc Mỹ cũng nhất định thua, nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng. Người khẳng định: *"Lúc này chống Mỹ, cứu nước là nhiệm vụ thiêng liêng nhất của mọi người Việt Nam yêu nước"* (tr.533), *"dù phải chiến đấu 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, chúng ta cũng kiên quyết chiến đấu đến thắng lợi hoàn toàn"* (tr.577). Chủ tịch Hồ Chí Minh tuyên bố: *"Chống lại và làm thất bại những hành động xâm lược của đế quốc Mỹ để bảo vệ độc lập dân tộc, bảo vệ quyền sống, đó là quyền thiêng liêng của mỗi người dân Việt Nam ở miền Bắc cũng như miền Nam"* (tr.527). Người khẳng định: *"Để lập lại hòa bình, chỉ có một con đường đúng đắn, là Mỹ phải làm đúng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, và cuốn gói rút lui có trật tự"* (tr.538). Nếu Mỹ chấp nhận con đường đó thì *"nhân dân Việt Nam sẽ sẵn sàng hoan tống họ một cách lịch sự"* (tr.502).

Sau 10 năm (1954 - 1964) xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đấu tranh chống đế quốc Mỹ và tay sai ở miền Nam, nhằm đáp ứng yêu cầu mới của sự nghiệp cách mạng, căn cứ vào Điều 67 của Hiến pháp, tháng 3-1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã triệu tập và chủ trì Hội nghị chính trị đặc biệt. Người chỉ rõ: *"Hội nghị chính trị đặc biệt này là cơ hội tốt để chúng ta xem lại những sự kiện đã qua và bàn bạc về những vấn đề sắp tới"* (tr.271).

Báo cáo tại Hội nghị chính trị đặc biệt, Người nhận định: "*miền Bắc nước ta đã tiến những bước dài chưa từng thấy trong lịch sử dân tộc. Đất nước, xã hội và con người đều đổi mới*"; "*xã hội miền Bắc ngày nay là xã hội của những người lao động làm chủ tập thể, nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống mới cho mình và cho con cháu muôn đời mai sau*" (tr.275); sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta ở miền Nam "*là 10 năm đấu tranh oanh liệt, 10 năm thắng lợi vẻ vang*" (tr.278).

Để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ cách mạng ở hai miền, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở phải hết sức coi trọng công tác xây dựng Đảng và lưu ý: "*Các cấp ủy cần phải chú trọng hơn nữa đến công tác xây dựng Đảng*" (tr.697) và phải đặc biệt coi trọng xây dựng chi bộ. Người cho rằng: "*Chi bộ là gốc rễ của Đảng ở trong quần chúng. Chi bộ tốt thì mọi chính sách của Đảng đều được thi hành tốt, mọi công việc đều tiến bộ không ngừng. Trái lại, nếu chi bộ kém thì công việc không trôi chảy*" (tr.193). Từ đó, Người đòi hỏi mỗi chi bộ đảng phải là hạt nhân lãnh đạo quần chúng ở cơ sở, đoàn kết, liên hệ chặt chẽ, phát huy trí tuệ và lực lượng vĩ đại của quần chúng. Người chỉ rõ: "*Đảng mạnh là do mỗi một chi bộ mạnh. Chi bộ mạnh là do mỗi một đảng viên ra sức làm trọn 10 nhiệm vụ đã ghi trong Điều lệ của Đảng*" (tr.242). Những chỉ dẫn trên của Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn có ý nghĩa thiết thực với công tác xây dựng Đảng trong sự nghiệp đổi mới hiện nay.

Một vấn đề lớn được Chủ tịch Hồ Chí Minh hết sức lưu tâm trong thời gian này là việc nâng cao đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân. Người phê phán một bộ phận đảng viên "*coi Đảng như một cái cầu thang để thăng quan phát tài*" (tr.469) và chỉ rõ rằng: "*Muốn đánh thắng kẻ thù là chủ nghĩa đế quốc, muốn xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, thì trước hết phải chiến thắng kẻ thù bên trong của mỗi chúng ta là chủ nghĩa cá nhân*" (tr.468).

Xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, đoàn kết quốc tế cũng là một nội dung cơ bản trong tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh được thể hiện trong tập 14. Người khẳng định: "*Đoàn kết là sức mạnh của chúng ta. Đoàn kết là thắng lợi của chúng ta*" (tr.18). Khi đất nước bước vào thực

hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, Người kêu gọi toàn Đảng, toàn dân cùng đoàn kết tiến lên, *"đã đoàn kết phải càng thêm đoàn kết, đã mạnh mẽ phải càng mạnh mẽ thêm"* (tr.242); *"đoàn kết đã thắng ở miền Bắc, thì đoàn kết nhất định sẽ thắng ở miền Nam"* (tr.33).

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, sự ủng hộ, giúp đỡ của bạn bè quốc tế cũng là một trong những nguyên nhân quyết định thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Người viết: *"Mỗi thắng lợi của cách mạng trên thế giới đều thúc đẩy cách mạng Việt Nam tiến lên. Đồng thời, mỗi thắng lợi của cách mạng Việt Nam cũng góp sức đẩy mạnh cách mạng thế giới"* (tr.27); *"tình đoàn kết quốc tế vĩ đại ấy là một điều kiện rất quan trọng cho cách mạng Việt Nam thắng lợi"* (tr.467). Bởi vậy, Người khẳng định: *"Đảng ta đã và đang đem hết sức mình hoạt động cho mục đích đoàn kết quốc tế, đoàn kết Xô - Trung"* (tr.697).

Từ thực tiễn cách mạng Việt Nam, cách mạng thế giới, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: *"Đoàn kết đã đưa Đảng ta và nhân dân ta từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Cho nên chúng ta quý trọng và ra sức bảo vệ sự đoàn kết nhất trí - trong Đảng và trong nhân dân ta cũng như giữa các đảng và giữa các nước anh em - như giữ gìn con người của mình"* (tr.33). Ngày nay, tình hình quốc tế và trong nước có những thay đổi lớn, nhưng quan điểm trên của Chủ tịch Hồ Chí Minh vẫn có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc.

Tập 14, *Hồ Chí Minh Toàn tập*, xuất bản lần thứ ba, bao gồm 279 tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong đó có 225 tác phẩm đã được công bố trong tập 11, *Hồ Chí Minh Toàn tập*, xuất bản lần thứ hai và bổ sung thêm 54 tác phẩm mới sưu tầm được. Trong quá trình biên soạn, nhóm xây dựng bản thảo đã đọc soát, chỉnh sửa, tăng thêm tính chính xác so với lần xuất bản thứ hai.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song lần xuất bản này vẫn không tránh khỏi những thiếu sót, mong bạn đọc góp ý để lần xuất bản sau được tốt hơn.

HỘI ĐỒNG XUẤT BẢN
HỒ CHÍ MINH TOÀN TẬP LẦN THỨ BA

THIỆP MỪNG NĂM MỚI

Mừng năm mới,
Cố gắng mới,
Tiến bộ mới,
Chúc Quý Mão là năm nhiều thắng lợi!

Xuân 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo Nhân dân, số 3203,
ngày 1-1-1963.

CẦN PHẢI CẢI TIẾN MẠNH CÔNG TÁC THỦY LỢI

Muốn nâng cao đời sống của nhân dân thì nhất định phải phát triển mạnh nông nghiệp. Muốn phát triển nông nghiệp thì đi đôi với cải tiến quản lý hợp tác xã, việc quan trọng bậc nhất là công tác thủy lợi.

Hàng năm, Nhà nước chi rất nhiều tiền bạc, và nhân dân dùng rất nhiều công phu vào thủy lợi (năm ngoái, là hơn 74 triệu 17 vạn đồng và 131 triệu ngày công).

Tuy vậy, kế hoạch năm 1962 của ngành thủy lợi không hoàn thành toàn bộ. Vì sao?

Vì cách động viên và cung cấp sức người theo lối "*cắt phiên và gọi lượt*" nay đã lạc hậu rồi. Cách này gây ra nhiều khó khăn. Ở công trường thì sức người khi thừa, khi thiếu và năng suất rất thấp. Ở hợp tác xã thì nó đảo lộn kế hoạch quản lý lao động. Đối với xã viên thì nó ảnh hưởng đến sản xuất. Đối với cán bộ xã, thì nó bắt buộc họ chạy suốt mùa, chuẩn bị lượt dân công này chưa xong đã phải chuẩn bị lượt dân công khác, v.v..

Thế thì phải làm thế nào để cải tiến công tác thủy lợi?

Sáng kiến của thanh niên hợp tác xã Hồng Thái¹⁾ đã trả lời câu hỏi ấy²⁾.

1) Hợp tác xã Hồng Thái thuộc huyện Ninh Giang, tỉnh Hải Dương (BT).

2) Xem báo *Tiến phong*, ngày 5-12-1962 (TG).

Trong lúc ở công trường, mỗi người mỗi ngày chỉ được một thước khối, thì *đội chuyên môn làm thủy lợi* Hồng Thái đã đưa năng suất mỗi người mỗi ngày lên 6 thước khối. Cũng vì có đội chuyên môn đó mà hợp tác xã Hồng Thái đã chống được hạn và úng, đưa việc sử dụng ruộng đất từ 1,8 lần lên 2,5 lần, việc trồng cây và nuôi cá cũng phát triển mạnh, v.v.. Như thế là rất lợi cho Nhà nước, cho hợp tác xã và cho cả mọi xã viên.

Tỉnh Nghệ An đã lập được hơn 200 đội chuyên môn làm thủy lợi, do đó mà lần đầu tiên Nghệ An đã hoàn thành kế hoạch thủy lợi được toàn diện.

Cái tốt, cái lợi của *đội chuyên môn* đã rõ ràng. Hồng Thái làm được thì không lẽ gì các hợp tác xã khác không làm được. Nghệ An làm được thì không lẽ gì các tỉnh khác không làm được.

Vấn đề là Bộ Thủy lợi và các cấp ủy tỉnh và huyện phải ra sức phổ biến kinh nghiệm tốt của Hồng Thái và của Nghệ An; các hợp tác xã phải cố gắng tổ chức tốt những đội chuyên môn làm thủy lợi.

Một điểm nữa: Chúng ta có những kiện tướng làm thủy lợi như các đồng chí Phạm Thị Vách, Bùi Đức Ngân, Lê Văn Khương, Bùi Văn Chất, mỗi người làm được 500 đến 600 thước khối, họ có nhiều kinh nghiệm quý báu. Vì sao ngành thủy lợi không tổ chức cho các đồng chí ấy luân lưu đến các công trường để phổ biến kinh nghiệm tốt của họ. Nếu mỗi người trên công trường đều học tập và đưa năng suất của mình lên chỉ bằng một nửa năng suất của các đồng chí Vách, Ngân... thôi (tức là 250 đến 300 thước khối) thì cũng đã là một thành công rất to của ngành thủy lợi.

T.L.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG BUỔI ĐÓN TIẾP ĐỒNG CHÍ ANTÔNIN NÔVỐTNI

Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Antônin Nôvốtni thân mến,

*Thưa các đồng chí thân mến cùng đi với đồng chí Chủ tịch,
Thưa các đồng chí và các bạn,*

Hôm nay, nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí Nôvốtni, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc và nữ đồng chí Nôvốtni.

Nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí Simunéch, Ủy viên, Chủ tịch đoàn Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Phó Thủ tướng nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc và nữ đồng chí Simunéch.

- Đồng chí Lênatơ, Ủy viên, Chủ tịch đoàn Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Chủ tịch Hội đồng Quốc dân Xlôvaki.

- Đồng chí Đavít, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc và các đồng chí cùng đi trong Đoàn.

Thưa đồng chí Chủ tịch,

Thưa các đồng chí,

Năm 1957, chúng tôi may mắn được đến thăm nước Tiệp Khắc

anh em. Khắp nơi chúng tôi thấy nhân dân cần cù, anh dũng, phong cảnh tốt đẹp, vui tươi. Ở thành thị và nông thôn, chúng tôi được thấy những tiến bộ vĩ đại trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Từ các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước cho đến anh chị em công nhân, nông dân, trí thức, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng đều đón tiếp chúng tôi một cách vô cùng thân ái như những người anh em. Khi trở về nước, chúng tôi đã thuật lại những điều tốt đẹp đó thì đồng bào Việt Nam chúng tôi rất phấn khởi, nhất là khi biết tin rằng đồng chí Chủ tịch Nôvốtni sẽ sang thăm Việt Nam. Từ đó, đồng bào chúng tôi trông chờ đồng chí mãi.

Trải bao tháng đợi năm chờ,

Chờ người khách quý bao giờ đến thăm?

Hôm nay, nhân dân Việt Nam vô cùng sung sướng được đón tiếp đồng chí Chủ tịch thân mến và các vị khách quý, như đón tiếp những người anh em ruột thịt từ phương xa về. Các đồng chí đến với chúng tôi đúng vào dịp Tết cổ truyền, tức là những ngày mừng xuân của nhân dân Việt Nam. Vậy là các đồng chí đã làm cho:

Xuân này, xuân lại thêm xuân,

Nước non xa, anh em gần, vui thật là vui!

Chúng tôi chân thành mong rằng đồng chí Chủ tịch kính mến và nữ đồng chí Nôvốtni và các đồng chí trong Đoàn coi ở đây cũng như ở nhà mình và chúc các đồng chí mạnh khỏe, vui vẻ và thu được kết quả tốt đẹp trong những ngày ở thăm Việt Nam.

Tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc muôn năm!

Đảng Cộng sản Tiệp Khắc vẻ vang muôn năm!

Tình đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa do Liên Xô vĩ đại làm trung tâm muôn năm!

Hòa bình thế giới muôn năm!

Nói ngày 22-1-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3225,
ngày 23-1-1963.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI CHỦ TỊCH ANTÔNIN NÔVỐTNI

*Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Antônin Nôvốtni
kính mến,*

*Thưa các đồng chí thân mến cùng đi với đồng chí Chủ tịch,
Thưa các đồng chí và các bạn,*

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tôi xin nhiệt liệt chào mừng đồng chí Antônin Nôvốtni, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc, nữ đồng chí Nôvốtni và các vị cùng đi trong Đoàn, đã mang tình hữu nghị thắm thiết đến cho nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Năm 1957, trong dịp đi thăm Tiệp Khắc anh em, tôi đã được thấy những thắng lợi to lớn của các đồng chí trong công cuộc xây dựng đất nước. Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, nhân dân Tiệp Khắc đang hăng hái xây dựng chủ nghĩa xã hội. Mấy năm qua, các đồng chí lại giành thêm nhiều thắng lợi to lớn hơn. Hiện nay Tiệp Khắc đã có nền công nghiệp tiên tiến, đã hoàn thành điện khí hóa trong cả nước và đã trở nên một trong những nước có mức sống cao nhất trên thế giới. Chủ nghĩa xã hội đã hoàn thành thắng lợi ở Tiệp Khắc. Nhân dân Tiệp Khắc đang ra sức chuẩn bị tiến dần lên chủ nghĩa cộng sản.

Trong những năm qua, chính sách ngoại giao hòa bình và hữu nghị đã không ngừng nâng cao địa vị quốc tế của Tiệp Khắc, góp phần mở rộng ảnh hưởng của phe xã hội chủ nghĩa và giữ gìn hòa bình thế giới.

Nước Việt Nam chúng tôi tự hào có một nước anh em cường thịnh như nước Tiệp Khắc. Nhân dân Việt Nam tự hào có những người anh em như nhân dân Tiệp Khắc dũng cảm và tài năng.

Thành tích to lớn của nhân dân Tiệp Khắc đã cổ vũ chúng tôi rất nhiều trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Trong những năm qua, nhân dân Việt Nam chúng tôi ở miền Bắc đã giành được nhiều thắng lợi trong công việc cải tạo nền kinh tế theo chủ nghĩa xã hội và hiện đang ra sức thi đua thực hiện từng bước công cuộc công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa đưa miền Bắc tiến lên chủ nghĩa xã hội, làm cơ sở vững chắc cho cuộc đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà.

Ở miền Nam, đồng bào chúng tôi đoàn kết chặt chẽ dưới ngọn cờ của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam¹ đang đấu tranh kiên quyết chống đế quốc Mỹ phá hoại Hiệp định Giơnevơ², can thiệp vũ trang và mở rộng cuộc chiến tranh không tuyên bố ở miền Nam và chống lại nền thống trị độc tài của bọn Ngô Đình Diệm.

Sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và công cuộc đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất Tổ quốc của toàn thể nhân dân Việt Nam chúng tôi ngày càng được sự ủng hộ rộng rãi của các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa và của nhân dân yêu chuộng hòa bình trên thế giới, ngày càng thu được nhiều thắng lợi vẻ vang.

Trên thế giới, mấy năm qua, các lực lượng hòa bình và tiến bộ tiếp tục giành được những thắng lợi mới. Phe xã hội chủ nghĩa đã đạt nhiều thành tựu quan trọng về mọi mặt và ngày càng có ảnh hưởng to lớn đối với sự phát triển của tình hình thế giới. Liên Xô vĩ đại đã hoàn thành thắng lợi năm thứ tư của kế hoạch 7 năm, tiến những bước khổng lồ trên con đường xây dựng chủ nghĩa cộng sản. Với những chuyến bay tuyệt vời của các anh hùng vũ trụ, với trạm

tự động giữa các hành tinh phóng về phía sao Hỏa, Liên Xô tiếp tục dẫn đầu thế giới về những mặt khoa học, kỹ thuật quan trọng nhất. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa hoàn toàn ủng hộ những đề nghị đúng đắn của Liên Xô về việc ngừng thử vũ khí hạt nhân, thực hiện giải trừ quân bị và mọi cố gắng khác của Liên Xô nhằm làm dịu tình hình thế giới và gìn giữ hòa bình. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhiệt liệt hoan nghênh Liên Xô luôn luôn kiên quyết ủng hộ cách mạng giải phóng dân tộc ở khắp nơi trên thế giới. Trung Quốc đang khắc phục thắng lợi những khó khăn to lớn do thiên tai suốt 3 năm gây nên, ra sức xây dựng đất nước thành một cường quốc xã hội chủ nghĩa. Nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đang ra sức giải quyết bằng thương lượng hòa bình vấn đề biên giới Trung - Ấn. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa kiên quyết ủng hộ lập trường đầy thiện chí của Chính phủ Trung Quốc. Chúng ta tin rằng, được sự đồng tình và ủng hộ ngày càng sâu rộng của rất nhiều nước và của nhân dân thế giới, lập trường thiện chí của Trung Quốc sẽ mang lại kết quả tốt đẹp, vấn đề biên giới Trung - Ấn sẽ được giải quyết phù hợp với lợi ích của nhân dân hai nước Trung - Ấn, lợi ích của hòa bình ở châu Á và thế giới. Các nước anh em khác trong phe xã hội chủ nghĩa đang đẩy mạnh nền kinh tế quốc dân phát triển với tốc độ nhanh chóng và thu được những thành tích rực rỡ trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Phong trào giải phóng của các dân tộc bị áp bức ngày càng lên mạnh. Hệ thống thuộc địa của chủ nghĩa đế quốc đang tan rã. Sau khi giành được thắng lợi to lớn trong cuộc đấu tranh chống đế quốc xâm lược, nhân dân Lào đang tiến lên trên con đường thực hiện một nước Lào hòa bình, độc lập, trung lập và phồn vinh. Đường đầu với đế quốc Mỹ hung ác, nhân dân Cu Ba anh em đã anh dũng đứng vững như vách sắt tường đồng, kiên quyết tiến trên con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội, tiếp tục giương cao ngọn cờ cách mạng ở châu Mỹ Latinh.

Ở các nước tư bản, phong trào đấu tranh của giai cấp công nhân đang sôi nổi khắp nơi.

Phong trào bảo vệ hòa bình thế giới ngày một mở rộng.

Sự nghiệp giải phóng dân tộc, cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân và nhân dân lao động trong các nước tư bản, cuộc đấu tranh để bảo vệ hòa bình thế giới liên tiếp giành thắng lợi ngày càng to lớn, là do sức mạnh và sự đoàn kết nhất trí của các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Để giành thắng lợi to lớn hơn nữa cho sự nghiệp hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội, chúng ta hãy thắt chặt hơn nữa tình hữu nghị anh em, sự đoàn kết nhất trí và sự hợp tác tương trợ giữa các nước xã hội chủ nghĩa và giữa các đảng cộng sản và đảng công nhân trên thế giới dưới ngọn cờ vĩ đại của chủ nghĩa Mác - Lênin, chủ nghĩa quốc tế vô sản và trên cơ sở những văn kiện lịch sử của hai cuộc hội nghị Mátxcơva 1957³ và 1960⁴.

Đảng Lao động Việt Nam và nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nguyện ra sức góp phần của mình vào sự nghiệp đoàn kết thiêng liêng ấy.

Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Nôvôtni kính mến,

Thưa các đồng chí thân mến cùng đi trong Đoàn,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Nhân dân hai nước Việt Nam và Tiệp Khắc yêu mến nhau, quý trọng nhau, đoàn kết chặt chẽ, giúp đỡ lẫn nhau, bởi vì chúng ta là đồng chí, chúng ta là anh em cùng trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa. Trong những năm gần đây, tình hữu nghị và quan hệ hợp tác về mọi mặt giữa hai nước chúng ta không ngừng củng cố và phát triển. Những cuộc đi thăm lẫn nhau của những đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước hai nước Việt Nam và Tiệp Khắc đã làm tăng thêm mối tình thân ái và quan hệ hợp tác giữa nhân dân hai nước chúng ta. Nhân dân chúng tôi luôn luôn ghi nhớ sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của nhân dân Tiệp Khắc anh em đối với công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đối với phong trào yêu

nước ở miền Nam, đối với cuộc đấu tranh để hòa bình thống nhất Tổ quốc chúng tôi.

Nhân dịp này tôi xin chân thành thay mặt Đảng, Chính phủ và nhân dân Việt Nam cảm ơn Đảng, Chính phủ và nhân dân Tiệp Khắc anh em.

Chúng tôi chắc rằng cuộc đi thăm này của đồng chí Chủ tịch Nôvôtni sẽ củng cố thêm nữa và phát triển thêm nữa sự đoàn kết nhất trí và quan hệ hữu nghị giữa hai dân tộc chúng ta. Điều đó rất có lợi cho sự tăng cường lực lượng của đại gia đình xã hội chủ nghĩa và cho sự nghiệp hòa bình thế giới.

Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Nôvôtni kính mến,

Thưa các đồng chí thân mến cùng đi trong Đoàn,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Theo phong tục Việt Nam chúng tôi, ngày Tết âm lịch là ngày đoàn tụ của những người thân trong gia đình. Tôi mong rằng trong thời gian ở thăm Việt Nam, đồng chí Chủ tịch và các đồng chí cùng đi trong Đoàn sẽ cảm thấy vui vẻ như về ăn Tết giữa những người thân yêu trong nhà mình.

Tôi đề nghị các đồng chí và các bạn cùng tôi nâng cốc:

Chúc tình hữu nghị không gì lay chuyển nổi giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc anh em.

Chúc sự đoàn kết nhất trí giữa các nước xã hội chủ nghĩa do Liên Xô vĩ đại làm trung tâm.

Chúc hòa bình thế giới ngày càng củng cố.

Chúc sức khỏe đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Nôvôtni kính mến.

Chúc sức khỏe các đồng chí thân mến cùng đi với Chủ tịch.

Chúc sức khỏe các đồng chí và các bạn.

Đọc tối ngày 22-1-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3225,

ngày 23-1-1963.

LỜI CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Thưa đồng bào thân mến,

Năm nay, ở miền Bắc chúng ta lại vui vẻ ăn Tết trong hòa bình.

Dưới chế độ xã hội chủ nghĩa của chúng ta, mọi người đoàn kết, phấn khởi mừng xuân.

Đồng bào miền Bắc, từ các cụ phụ lão đến các cháu thanh niên và nhi đồng, ai cũng cố gắng góp phần xây dựng đời sống ấm no, hạnh phúc.

Nhân dịp này, thay mặt Đảng và Chính phủ, tôi thân ái gửi lời khen ngợi:

- Các anh hùng, chiến sĩ thi đua và tất cả anh chị em công nhân, nông dân, trí thức đang hăng hái thi đua sản xuất và công tác.
- Chiến sĩ và cán bộ trong quân đội, công an, dân quân luôn luôn nâng cao cảnh giác, bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn trật tự an ninh.
- Cán bộ, nhân viên các ngành công tác đang ra sức phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng.

Tết này càng thêm vui, vì có những người anh em thân thiết vượt muôn dặm đến ăn Tết với đồng bào ta, là đồng chí Nôvôtni, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản, Chủ tịch nước Tiệp Khắc anh em, cùng bà Nôvôtni và các vị lãnh đạo khác của Đảng và Chính phủ Tiệp Khắc.

Trong khi ở miền Bắc, chúng ta vui vẻ ăn Tết, lòng chúng ta vẫn luôn luôn ở bên cạnh đồng bào miền Nam đang đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng chống chế độ bạo tàn của Mỹ - Diệm.

Càng thương đồng bào miền Nam, chúng ta càng phải lao động cần cù, phấn đấu hăng hái hơn nữa cho Bắc, Nam mau được sum họp một nhà.

Nhân dịp đầu năm, tôi thân ái gửi lời thăm hỏi tất cả đồng bào miền Nam ruột thịt.

*Nước Việt Nam ta là một,
Dân tộc Việt Nam ta là một.
Dù cho sông cạn đá mòn,
Nhân dân Nam, Bắc là con một nhà.*

Cuộc đấu tranh của toàn dân ta để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà nhất định thắng lợi.

Nhân dịp này, tôi cũng gửi lời thân ái thăm hỏi và khen ngợi kiều bào ta, dù ở đất khách quê người, vẫn một lòng hướng về Tổ quốc và sốt sắng góp phần xây dựng đất nước.

Chúng ta cùng nhau:

*Mừng năm mới,
Cố gắng mới,
Tiến bộ mới,
Chúc Quý Mão là năm nhiều thắng lợi!*

Độc tối ngày 25-1-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3228,

ngày 27-1-1963.

LỜI CẢM ƠN TRONG BUỔI TIỆC CHỦ TỊCH ANTÔNIN NÔVỐTNI CHIÊU ĐÃI

*Thưa đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Nôvốtni kính mến,
Thưa các đồng chí thân mến cùng đi với đồng chí Chủ tịch,
Thưa các đồng chí và các bạn,*

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tôi chân thành cảm ơn những lời thân thiết của đồng chí Chủ tịch.

Trong những ngày đồng chí Chủ tịch và các đồng chí trong Đoàn ở thăm đất nước chúng tôi, nhân dân Việt Nam càng thấy rõ sự quan tâm của các đồng chí đối với công cuộc cách mạng của chúng tôi. Những cử chỉ thân tình, những lời nói thân thiết của đồng chí Chủ tịch đã đi sâu vào tấm lòng đồng bào chúng tôi và đã thiết thực đóng góp vào việc tăng cường tình đoàn kết giữa nhân dân hai nước chúng ta. Chúng tôi xin thành thật cảm ơn đồng chí Chủ tịch và các đồng chí cùng đi với Chủ tịch.

Trong khi ở miền Bắc thi đua lao động để xây dựng chủ nghĩa xã hội và ở miền Nam đấu tranh gian khổ để tự giải phóng khỏi ách dã man của Mỹ - Diệm, nhân dân Việt Nam tin ở sức mạnh đoàn kết của mình và cũng tin ở sự ủng hộ và đồng tình của Liên Xô, Trung Quốc, Tiệp Khắc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa.

Nhân dân Việt Nam rất vui mừng trước những thắng lợi to lớn của nhân dân Tiệp Khắc anh em trong công cuộc xây dựng chủ

nghĩa xã hội và trong sự đóng góp tích cực vào sự nghiệp giữ gìn hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Nhân dân Tiệp Khắc đạt được những thắng lợi to lớn đó là do tinh thần lao động đầy sáng tạo của mình dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản Tiệp Khắc đứng đầu là đồng chí Nôvốtni, người chiến sĩ cộng sản lỗi lạc, suốt đời đấu tranh cho hạnh phúc của nhân dân và giai cấp công nhân.

Trong những ngày vừa qua, đại biểu của Đảng, Chính phủ của hai nước chúng ta đã cùng nhau trao đổi ý kiến trong tinh thần hữu nghị anh em. Chúng ta đã nhất trí về những vấn đề quan trọng của tình hình thế giới. Chúng ta đã nhất trí về sự cần thiết phải củng cố tình đoàn kết hữu nghị giữa các nước xã hội chủ nghĩa trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và tinh thần quốc tế vô sản, căn cứ vào những văn kiện lịch sử của hai cuộc hội nghị ở Mátxcơva năm 1957 và 1960.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Cuộc đi thăm của đồng chí Chủ tịch lần này là một cống hiến rất quý báu vào việc thắt chặt hơn nữa tình đoàn kết giữa nhân dân hai nước chúng ta cũng như việc củng cố tình đoàn kết giữa các nước anh em trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa. Sự cống hiến ấy sẽ có ảnh hưởng rất tốt đẹp và lâu dài.

Tôi đề nghị các đồng chí và các bạn cùng tôi nâng cốc:

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc đời đời bền vững.

Chúc sự đoàn kết nhất trí giữa các nước xã hội chủ nghĩa do Liên Xô vĩ đại làm trung tâm ngày càng củng cố.

Chúc sức khỏe đồng chí Chủ tịch và nữ đồng chí Antônin Nôvốtni kính mến.

Chúc sức khỏe các đồng chí cùng đi với Chủ tịch.

Chúc sức khỏe tất cả các đồng chí và các bạn.

Đọc tối ngày 26-1-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3228,

ngày 27-1-1963.

THƯ CHÚC TẾT ĐỒNG BÀO HẢI PHÒNG

Nhân dịp năm mới, Bác gửi lời chúc Tết cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên và toàn thể đồng bào Hải Phòng: Năm mới, cố gắng mới, thắng lợi mới.

Năm nay, các cô, các chú phải ra sức đẩy mạnh sản xuất công nghiệp và nông nghiệp.

Trong công nghiệp, phải ra sức đẩy mạnh việc hợp lý hóa sản xuất, cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật, nâng cao chất lượng, nâng cao năng suất lao động, làm đúng khẩu hiệu: "Nhanh, nhiều, tốt, rẻ".

Ở trong nông nghiệp, phải ra sức cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật, trước mắt phải ra sức chống hạn cho kỳ được.

Cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên lao động phải gương mẫu trong mọi việc.

Các cô phụ nữ thì tích cực thi đua "Năm tốt".

Các cháu nhi đồng phải thi đua làm đúng năm điều Bác dặn.

Các cô, các chú ăn Tết cho vui vẻ, phấn khởi nhưng phải tiết kiệm, ăn Tết xong phải khẩn trương sản xuất ngay.

Nhân dịp đồng chí Chủ tịch Antônin Nôvốtni, các vị cùng đi và Bác về thăm Hải Phòng, mong các cô, các chú đẩy mạnh thi đua về mọi mặt. Năm ngoái, trong đợt thi đua giành danh hiệu Titốp, Hải Phòng đã đạt thành tích tốt. Năm nay, cá nhân, đơn

vị nào thi đua đạt thành tích tốt thì sẽ được tặng thưởng danh hiệu Nôvốtni.

Xuân Quý Mão, năm 1963

HỒ CHÍ MINH

In trong sách *Chủ tịch Hồ Chí Minh
với Đảng bộ và nhân dân Hải Phòng*,
Nxb. Hải Phòng, 1985, tr.124-125.

LỜI PHÁT BIỂU
TẠI BUỔI TIỄN ĐOÀN ĐẠI BIỂU
ĐẢNG CỘNG SẢN VÀ CHÍNH PHỦ TIỆP KHẮC

*Thưa đồng chí Nôvôtni và nữ đồng chí Nôvôtni thân mến,
Thưa các đồng chí thân mến,*

Hôm nay, tiễn đưa các đồng chí lên đường, lòng chúng tôi vô cùng lưu luyến.

Trong những ngày xuân đậm ấm, các đồng chí đã đến thăm đất nước Việt Nam và mang đến cho nhân dân chúng tôi những tình cảm nồng nàn của nhân dân Tiệp Khắc anh em. Các đồng chí đã tỏ hết lòng ủng hộ nhân dân cả nước chúng tôi trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp đấu tranh yêu nước để hòa bình thống nhất nước nhà. Tôi xin thay mặt nhân dân, Đảng Lao động và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhiệt liệt cảm ơn các đồng chí và nhờ các đồng chí chuyển cho nhân dân Tiệp Khắc anh em tình thân ái nhất của nhân dân Việt Nam.

Mấy ngày qua thật là vui vẻ, đậm đà.

Tôi tin rằng cuộc đi thăm của đồng chí Chủ tịch lần này càng làm cho nhân dân hai nước và hai Đảng chúng ta gần gũi nhau hơn nữa, và tăng cường hơn nữa tình đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa, trong phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Trong sự nghiệp đấu tranh vĩ đại cho hòa bình, dân chủ, độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, không gì thiêng liêng bằng tình đoàn

kết keo sơn giữa các nước xã hội chủ nghĩa anh em, giữa các đảng của giai cấp công nhân cùng phấn đấu dưới ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin, cùng chung một lý tưởng cao cả là chủ nghĩa cộng sản.

Đoàn kết là sức mạnh của chúng ta.

Đoàn kết là thắng lợi của chúng ta.

Tôi xin chúc:

Tình đoàn kết giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Tiệp Khắc muôn năm!

Tình đoàn kết giữa các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa mà Liên Xô vĩ đại là trung tâm muôn năm!

Xin chúc đồng chí Nôvốtni, nữ đồng chí Nôvốtni và các đồng chí trong Đoàn lên đường mạnh khỏe.

*Tiến đưa nhớ buổi hôm nay,
Mối tình đoàn kết, càng ngày càng sâu,
Xa nhau lòng vẫn gần nhau.*

Nói ngày 27-1-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3229,

ngày 28-1-1963.

TẾT TRỒNG CÂY⁵

Tết trồng cây năm ngoái đã thu được thành tích khá nhiều. Vài thí dụ:

- Đồng chí Cao Xuân Nhĩ, 21 tuổi, xã Thanh Xuân (Vĩnh Phúc) tuy mù hai mắt, đã kiên quyết vượt nhiều khó khăn, mò mẫm đào được hơn 1.000 hố và đã trồng xoan, nhãn, me, v.v. ven đường cái và đường làng. Thật đáng cảm động.

- Đồng chí Lê Thị Mừng, 20 tuổi, hợp tác xã Thái Hòa (Hưng Yên), hai năm liền là chiến sĩ thi đua về ba công tác (thủy lợi, sản xuất và làm phân), đã trồng được 5.000 cây trên một đám đất xấu mà cây nào cũng tốt.

- Cụ Nguyễn Yên, 65 tuổi, hợp tác xã Nguyễn Thái (Hải Dương), tuổi già mà chí không già, cụ Yên đã không quản khó nhọc, suốt ngày cặm cụi vun trồng và săn sóc ngót 5.000 cây.

- Ở hợp tác xã Cẩm Yên (Sơn Tây), 8 cụ phụ lão đã trồng được 1.000 cây trầu trên những đám đất đầy sỏi và đá. Năm nay tổ phụ lão này quyết định trồng thêm 35.000 cây các loại.

- Xã Lạc Trung (Vĩnh Phúc) đã trồng được hơn 105.000 cây. Vì khéo kết hợp việc trồng cây với thủy lợi và nuôi cá, cho nên chỉ tính các thứ quả, lá, củi, v.v., Lạc Trung đã thu được ngót 3.200 đồng; sản lượng lúa thì từ 750 cân một mẫu Bắc Bộ tăng lên 850 cân.

- Toàn xã Vĩnh Quảng (Phú Thọ) đã biến 450 mẫu đồi trọc thành dải rừng với hơn 49 vạn cây. Và năm nay có kế hoạch trồng thêm 40 vạn cây nữa.

Năm nay khắp nơi chuẩn bị Tết trồng cây càng sôi nổi hơn mọi năm. Một điều đặc biệt là *Đoàn Thanh niên Lao động* 10 tỉnh và thành (như Hà Nội, Hải Phòng, Hồng Quảng, Hà Tĩnh, v.v.) đã quyết tâm nhận trách nhiệm làm đội quân chủ lực và đã chuẩn bị để trồng hơn 700 triệu cây. Như thanh niên Hải Dương thì định biến 1.500 mẫu tây đồi trọc thành rừng cây. Thanh niên Hưng Yên thì định trồng cây làm cho 100 cây số đường im mát và tươi đẹp, v.v.. Còn thanh niên các tỉnh khác thì thế nào?

Tết trồng cây năm nay khởi đầu như thế là rất tốt. Xin nhắc lại vài điểm để bà con chú ý thêm:

- Trồng cây cần có kế hoạch thật chu đáo: Nơi nào và mùa nào thì thích hợp trồng cây ăn quả, cây công nghiệp, cây lấy gỗ, cây lấy củi, cây phong cảnh, v.v..

- Cần động viên lực lượng quần chúng rộng rãi tham gia trồng cây ở nông trường, xí nghiệp, cơ quan, bộ đội, trường học, v.v..
Nhưng cần tổ chức những đội chuyên trách.

- Cần làm cho mọi người, nhất là làm cho *các em nhi đồng* biết bảo vệ tốt cây cối.

- Chăm sóc và sửa sang những hàng cây cũ cho xinh đẹp và sống tốt 100% (điều kiện thi đua do hợp tác xã Lạc Trung đề ra).

- Mỗi năm nên có vài đợt kiểm tra lẫn nhau giữa tỉnh này với tỉnh khác, huyện này với huyện khác... Tỉnh nào có kết quả tốt nhất sẽ được Chính phủ khen thưởng, huyện nào tốt sẽ được tỉnh khen thưởng...

- Các chi bộ và chi đoàn thanh niên cần phải lãnh đạo chặt chẽ và thường xuyên.

Tết trồng cây chẳng những có ý nghĩa kinh tế, mà còn có ý nghĩa chính trị to lớn. Trong lúc bọn Mỹ - Diệm đã man bợ thuốc độc phá hoại cây cối núi rừng ở miền Nam, thì ở miền Bắc nhân dân ta thi đua trồng cây gây rừng. Chỉ một việc đó cũng đủ làm cho người ta so sánh giữa hai chế độ ta và địch, và nhận rõ sự tốt

đẹp của chế độ ta. Ta trồng cây cho ta và cho cả đồng bào miền Nam nữa.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3228,
ngày 27-1-1963.

BÀI NÓI VỚI CÁN BỘ VÀ ĐỒNG BÀO TỈNH HÀ ĐÔNG¹⁾

Năm mới Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đến thăm hỏi đồng bào tỉnh nhà đồng thời nhắc nhở đồng bào chống hạn. Công việc cấp bách trước mắt hiện nay là ra sức chống hạn. Tỉnh ta có 8 huyện mà 4 huyện bị hạn nặng. Tất cả diện hạn là 2 vạn 1 nghìn mẫu tây. Về hoa màu thì 1 vạn 8 nghìn mẫu đương bị hạn. Về cây công nghiệp thì có 4 nghìn mẫu bị hạn. Hạn như vậy là nghiêm trọng.

Bác có đi thăm mấy chỗ, thấy đồng bào đang cố gắng tát nước và anh em công nhân ở các trạm bơm ngày Tết vẫn ở lại làm việc, như thế là tốt.

Hiện nay hạn hán đang kéo dài. Chúng ta phải ra sức chống hạn để cấy trồng cho kịp thời vụ.

Nhưng có một số cán bộ và đồng bào còn tính ỷ lại, chờ trời mưa, chờ máy bơm, chờ nước tự chảy vào ruộng, không kịp thời khơi nguồn nước, những nơi có nước cũng không ra sức tát. Như thế là không đúng. Nhà máy của ta sản xuất máy bơm chưa đủ cung cấp theo yêu cầu, chúng ta cần phải ra sức vượt mọi khó khăn, tìm đủ mọi cách để chống hạn.

Bây giờ cần phải lập tức làm những việc sau đây:

- Phải dùng cho tốt những máy bơm đã có.

1) Nay thuộc Thành phố Hà Nội (BT).

- Phải thay phiên nhau tát nước không kể ngày đêm, triệt để chống hạn.

- Phải đào vét mương ngòi đưa nước vào ruộng và sửa giếng cũ, đào giếng mới.

Đào giếng thì cần rút kinh nghiệm, có kế hoạch rõ ràng. Cán bộ kỹ thuật và những "kiện tướng" thủy lợi cần được phân phối đến những nơi đồng bào cần đào giếng.

Chống hạn cũng như đánh giặc. Phải hết sức cố gắng, phải đồng tâm hiệp lực đánh cho kỳ thắng giặc hạn.

Đồng bào tỉnh nhà đã anh dũng trong kháng chiến. Bây giờ phải lấy tinh thần anh dũng ấy mà đánh giặc hạn, quyết giành lấy thắng lợi.

Bác nêu 5 điểm sau đây, cán bộ và đồng bào phải làm cho thật tốt:

1. Nơi đã cấy trồng rồi mà thiếu nước thì phải tát đủ nước để nuôi lúa, nuôi cây. Những nơi chưa cấy, chưa trồng mà bị hạn thì phải ra sức chống hạn, đảm bảo đủ nước để cấy lúa, trồng hoa màu và cây công nghiệp cho kịp thời vụ.

2. Tỉnh nhà vừa được mùa. Được mùa thì thường ít chú ý tiết kiệm. Bây giờ hạn hán thì vừa phải ra sức chống hạn, vừa phải tiết kiệm lương thực.

3. Trong tỉnh có 4 huyện bị hạn nặng. Các huyện khác bị hạn ít cũng phải cố gắng tăng gia sản xuất, tiết kiệm lương thực và tùy khả năng mà giúp đỡ đồng bào những huyện bị hạn nặng.

4. Các cơ quan, xí nghiệp, công trường, bộ đội... phải cố gắng tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm hơn nữa để tự túc lương thực càng nhiều càng tốt.

5. Phải cố gắng đẩy mạnh chăn nuôi trâu, bò, lợn, gà cho tốt. Chăn nuôi tốt mới có nhiều phân để tăng năng suất.

Làm việc gì cũng phải tổ chức tốt, lãnh đạo sát. Trong lúc này, toàn Đảng, toàn dân phải quyết tâm chống hạn. Tỉnh ủy và các huyện ủy phải kiểm tra, đôn đốc, đi sát, giúp đỡ đồng bào; các đồng

chí đảng viên, đoàn viên và dân quân phải xung phong gương mẫu trong việc chống hạn.

Trong kháng chiến, vì chúng ta đoàn kết mà thắng lợi. Bây giờ chống hạn, chúng ta đồng tâm hiệp lực thì nhất định cũng thắng lợi. Bác có một câu thơ để tặng cho tỉnh Hà Đông, mong đồng bào tỉnh nhà ra sức chống hạn thắng lợi để xứng đáng với vinh dự ấy:

*Hà Đông anh dũng tuyệt vời,
Vất đất ra nước thay trời làm mưa.*

Cá nhân nào, xã nào, huyện nào chống hạn tốt nhất thì Bác và tỉnh sẽ thưởng.

Mong đồng bào chống hạn thắng lợi.

Nói ngày 30-1-1963.

Tài liệu lưu tại Ban Tuyên giáo

Thành phố Hà Nội.

ĐIỆN GỬI ĐẠI HỘI ĐOÀN KẾT NHÂN DÂN Á - PHI

Kính gửi Đại hội đoàn kết nhân dân Á - Phi lần thứ III tại Mốtisi (Tanganica)¹⁾,

Phong trào đoàn kết nhân dân Á - Phi đã thu được nhiều kết quả to lớn trong công cuộc đoàn kết các dân tộc Á - Phi đấu tranh thắng lợi chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, giải phóng dân tộc và bảo vệ hòa bình thế giới.

Những vấn đề Đại hội lần này sẽ bàn là cực kỳ cần thiết và quan trọng.

Tôi xin gửi lời thân ái chúc Đại hội thành công tốt đẹp và chúc các vị đại biểu sức khỏe dồi dào.

Hà Nội, ngày 2 tháng 2 năm 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3236,
ngày 4-2-1963.

1) Ngày 26-4-1964, Tanganica và Dandiba hợp nhất thành nước Cộng hòa Thống nhất Tandania (BT).

ĐOÀN KẾT TIẾN LÊN GIÀNH THẮNG LỢI MỚI¹⁾

Mồng 3 tháng 2 năm nay là ngày chúc mừng 33 tuổi của Đảng thân yêu và vĩ đại của chúng ta.

Trong 33 năm đó, Đảng ta đã trải qua nhiều phen thử thách gian nan, đã tiến hành những cuộc đấu tranh anh dũng và đã thu được nhiều thắng lợi vẻ vang.

Đảng ta đã từ mấy nhóm người cách mạng lẻ tẻ trở nên một đội tiên phong hùng mạnh gồm hơn 50 vạn đảng viên.

*Đảng như biển cả non cao,
Băm ba năm ấy biết bao nhiêu tình!*

Hiện nay, cách mạng xã hội chủ nghĩa đã thắng lợi to lớn ở miền Bắc. Chế độ bóc lột đã bị xóa bỏ. Nhân dân lao động đã trở thành người chủ tập thể của nước nhà. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, phong trào thi đua yêu nước sôi nổi khắp nơi, nhân dân ta đang hăng hái tiến lên, dũng cảm phấn đấu, vượt mọi khó khăn, để xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội, đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp và công nghiệp, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần. Mỗi người đều hiểu rằng: Tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, chẳng những là vì hạnh phúc của đồng bào ta ở miền Bắc mà còn vì cuộc

1) Bài viết nhân dịp kỷ niệm lần thứ 33 Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3-2-1930 - 3-2-1963) (BT).

đấu tranh thần thánh của toàn dân ta để hòa bình thống nhất nước nhà.

Hơn tám năm qua, đồng bào ta ở miền Nam luôn luôn anh dũng đấu tranh chống chế độ tàn bạo của Mỹ - Diệm. Dù gian khổ hy sinh, cuộc đấu tranh yêu nước vô cùng oanh liệt của đồng bào miền Nam đã thu được nhiều thắng lợi vẻ vang, nêu cao truyền thống anh hùng của dân tộc.

Nhân dân ta hiểu rõ rằng: Trong cuộc đấu tranh cách mạng của mình, chúng ta luôn luôn được sự đồng tình và ủng hộ của các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa, nhất là Liên Xô và Trung Quốc, của các dân tộc đang đấu tranh giành độc lập, tự do và của nhân dân yêu chuộng hòa bình toàn thế giới. Mỗi thắng lợi của cách mạng trên thế giới đều thúc đẩy cách mạng Việt Nam tiến lên. Đồng thời, mỗi thắng lợi của cách mạng Việt Nam cũng góp sức đẩy mạnh cách mạng thế giới. Đoàn kết là sức mạnh, đoàn kết là thắng lợi. Bởi vậy, Đảng ta và nhân dân ta vô cùng quý trọng và luôn luôn cố gắng góp phần bảo vệ tình đoàn kết quốc tế vĩ đại.

Chúng ta đã thu được nhiều thắng lợi. Nhưng con đường cách mạng còn dài. Công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà còn nhiều khó khăn, phức tạp. Chúng ta đã xây dựng được quan hệ sản xuất mới, bước đầu phát triển nông nghiệp và công nghiệp. Nhưng nền kinh tế của ta vẫn còn nghèo. Nước ta còn bị chia cắt, đế quốc Mỹ và bọn tay sai đang giày xéo miền Nam thân yêu của chúng ta. Tình hình ấy đòi hỏi nhân dân ta ở miền Bắc phải vừa ra sức đẩy mạnh sản xuất, xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội, vừa phải luôn luôn nâng cao *cảnh giác*, củng cố quốc phòng, sẵn sàng đối phó với mọi âm mưu của kẻ địch. Mỗi người dân phải là một *người lao động* hăng hái, đồng thời là một *chiến sĩ* dũng cảm, vừa xây dựng nước nhà, vừa bảo vệ Tổ quốc.

Trước đây, nhân dân ta đã nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh, trường kỳ kháng chiến, thì ngày nay chúng ta càng phải nêu cao

tinh thần *tự lực cánh sinh*, *cần kiệm xây dựng nước nhà*. Mọi người đều phải nâng cao tinh thần làm chủ tập thể, không sợ khó khăn, gian khổ, quyết tâm phấn đấu, làm tròn nhiệm vụ của mình.

Cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên càng phải giữ vững lập trường giai cấp, nâng cao tinh thần trách nhiệm, trau dồi đạo đức cách mạng, quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ mà Đảng và Nhà nước đã giao cho.

Sức mạnh của Đảng là ở sự *đoàn kết nhất trí*. Mỗi cán bộ, đảng viên phải nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật, nghiêm chỉnh chấp hành đường lối và chính sách của Đảng, tôn trọng nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt của Đảng.

Mỗi *chi bộ* của Đảng phải là một hạt nhân lãnh đạo quần chúng ở cơ sở, đoàn kết chặt chẽ, liên hệ mật thiết với quần chúng, phát huy được trí tuệ và lực lượng vĩ đại của quần chúng. Mỗi *cấp bộ* của Đảng phải là một cơ quan lãnh đạo vững chắc ở địa phương, theo đúng đường lối, chính sách của Trung ương.

Những thắng lợi to lớn của cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng ta 33 năm qua, chứng tỏ nhân dân ta rất giàu lòng yêu nước và tinh thần cách mạng. Nhân dân ta hết sức tin tưởng và yêu mến Đảng ta, vì Đảng ta là người lãnh đạo họ đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

Được như vậy, chính là do Đảng ta luôn luôn trung thành với quyền lợi của giai cấp và của dân tộc, biết vận dụng một cách sáng tạo *chủ nghĩa Mác - Lênin* vào hoàn cảnh cụ thể của nước ta và luôn luôn đi đúng đường lối quần chúng.

Cán bộ và đảng viên ta nói chung là tốt. Nhiều đồng chí đã luôn luôn nêu cao tinh thần phục vụ nhân dân, ý thức tổ chức và kỷ luật, giữ vững đạo đức cách mạng, sinh hoạt giản dị, tác phong dân chủ, rất xứng đáng với lòng tin cậy của Đảng và của nhân dân.

Nhưng Đảng ta ngày càng phát triển, số đảng viên ngày thêm đông, công việc ngày càng nhiều và phức tạp, cho nên không khỏi

có một số cán bộ, đảng viên còn phạm những khuyết điểm, sai lầm cần phải nghiêm khắc phê bình và thật thà sửa chữa.

Cá nhân chủ nghĩa: Ít nghĩ đến lợi ích chung của cách mạng, của nhân dân, mà thường lo cho lợi ích riêng của mình. Tham danh lợi, hay suy tị. Có chút thành tích thì tự cao, tự đại, kiêu ngạo, công thần, gây lũng củng trong nội bộ. Do cá nhân chủ nghĩa mà sinh ra các bệnh sau đây:

Tự do chủ nghĩa: Không nghiên cứu nghiêm chỉnh và chấp hành đúng đắn đường lối, chính sách của Đảng, không tôn trọng pháp luật và thể lệ của Nhà nước. Tự cho mình là đúng, hành động theo ý riêng, phát biểu theo ý riêng, không báo cáo và xin chỉ thị cấp trên, xem thường tổ chức và kỷ luật. Tư tưởng bản vị, coi bộ phận hoặc địa phương mình phụ trách như là một giang sơn riêng, kém tinh thần hợp tác xã hội chủ nghĩa, rốt cuộc là hại cho cả việc chung và việc riêng.

Quan liêu, mệnh lệnh: Không đi sâu đi sát phong trào, không nắm được tình hình cụ thể của ngành hoặc của địa phương mình, không gần gũi quần chúng và học hỏi kinh nghiệm của quần chúng. Thích ngồi bàn giấy hơn là đi xuống cơ sở để hiểu đúng thực tế, kiểm tra việc thi hành chính sách, lắng nghe ý kiến của nhân dân. Thích dùng mệnh lệnh hành chính hơn là kiên nhẫn giáo dục quần chúng một cách có lý, có tình. Do đó mà đường lối, chính sách đúng đắn của Đảng và Chính phủ có khi không thấu đến quần chúng hoặc bị thi hành lệch lạc, kết quả là đã hỏng công việc lại mất lòng người.

Tham ô, lãng phí: Vì thiếu đạo đức cách mạng, thiếu tinh thần trách nhiệm mà đâm ra hư hỏng như ăn cắp của công, vung phí tiền bạc và vật liệu của Nhà nước và của tập thể, làm hại đến việc phát triển kinh tế và văn hóa để nâng cao đời sống của nhân dân.

Lười biếng: Không chịu khó học tập, nghiên cứu để nâng cao trình độ của mình về chính trị, văn hóa và nghiệp vụ. Do ít hiểu biết về tình hình trong nước và ngoài nước, ít nghiên cứu lý luận và kinh nghiệm thực tiễn cho nên gặp thuận lợi thì dễ lạc quan

tếu, gặp khó khăn thì dễ dao động, bi quan, lập trường cách mạng không vững vàng, thiếu tinh thần độc lập suy nghĩ và chủ động sáng tạo. Do đó mà gặp nhiều khó khăn trong công việc, tác dụng lãnh đạo bị hạn chế.

Trên đây là tóm tắt mấy khuyết điểm chính mà toàn Đảng ta, từ cấp lãnh đạo đến cơ sở, cần kiên quyết khắc phục.

Không ai hoàn toàn tránh khỏi sai lầm, quyết tâm sửa chữa sẽ thành người tốt.

Chúng ta tin rằng với truyền thống tốt đẹp của Đảng ta, với quyết tâm sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm của cán bộ, đảng viên, Đảng ta sẽ có thêm nhiều sức chiến đấu mới để hoàn thành thắng lợi những nhiệm vụ mới.

Tất cả cán bộ và đảng viên một lòng một dạ phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân thì chúng ta nhất định sẽ thực hiện thắng lợi kế hoạch nhà nước năm 1963 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.

Năm nay, toàn Đảng ta cần ra sức làm tốt hai cuộc vận động lớn:

1. Cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu".

2. Cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

Ngoài hai cuộc vận động ấy, công việc khai hoang cũng là rất quan trọng.

Dưới ánh sáng của Nghị quyết của Đại hội lần thứ III của Đảng và những nghị quyết của các hội nghị Trung ương, toàn Đảng, toàn dân ta hãy đoàn kết tiến lên, phấn khởi và tin tưởng, hăng hái *thi đua yêu nước*, giành nhiều thắng lợi mới.

Báo Nhân dân, số 3235,

ngày 3-2-1963.

NHÂN DỊP MỪNG ĐẢNG TA 33 TUỔI

Nhờ có Lênin vĩ đại và Đảng Bôn-sê-vích mà Cách mạng Tháng Mười Nga⁶ đã thắng lợi và mở một kỷ nguyên mới cho lịch sử loài người. Nhờ Cách mạng Tháng Mười thành công, mới có Quốc tế Cộng sản⁷. Nhờ có Quốc tế Cộng sản giúp đỡ và Đảng Bôn-sê-vích chỉ đường, Đảng ta mới được thành lập và phát triển.

Trong những năm đầu, nhờ Đảng Cộng sản Pháp mà sách vở Mác - Lênin đã đến với Đảng ta. Đảng Cộng sản Pháp cũng đã bồi dưỡng cho Đảng ta một số cán bộ. Người cộng sản Việt Nam đầu tiên, đồng chí Nguyễn Ái Quốc là một trong những đồng chí đã tham gia việc sáng lập Đảng Cộng sản Pháp ở Đại hội Tua năm 1920⁸; và sau 10 năm, đã tham gia việc thành lập Đảng ta.

Vì quan hệ lịch sử và địa lý, Đảng Cộng sản Trung Quốc đã giúp Đảng ta rất nhiều. Năm 1925, do sự giúp đỡ của Đảng Cộng sản Trung Quốc, Hội Việt Nam Thanh niên cách mạng đồng chí⁹ được tổ chức ở Quảng Châu (Trung Quốc). Đó là vườn ươm giống cho Đảng Cộng sản Đông Dương (Đảng Lao động Việt Nam hiện nay) nở hoa kết quả về sau.

Năm 1930, mặc dù bọn Tưởng Giới Thạch khủng bố dã man và đế quốc Anh cấm đoán gay gắt, các đồng chí Trung Quốc (hồi đó cũng phải hoạt động bí mật) đã giúp các đồng chí ta bí mật khai hội ở Hương Cảng để thống nhất các nhóm cộng sản thành Đảng Cộng sản Đông Dương.

Trong những năm bọn thực dân Pháp và phát xít Nhật khủng bố tàn nhẫn, nhiều đồng chí ta nhờ có bà con Trung Quốc ở biên giới nhường áo sẻ cơm, hết lòng giúp đỡ, mà có thể tiếp tục hoạt động.

Năm 1940 - 1941 bản Cương lĩnh của Mặt trận Việt Minh¹⁰ đã do một số đồng chí lãnh đạo Việt Nam thảo ra ở Quế Lâm (Quảng Tây). Các đồng chí Đệ bát lộ quân (tức là Hồng quân Trung Quốc) ở Quế Lâm đã hết lòng giúp đỡ. Ban huấn luyện cán bộ đầu tiên của Việt Minh cũng tổ chức ở huyện Tĩnh Tây (thuộc tỉnh Quảng Tây). Và những năm sau, phong trào Việt Minh ở các tỉnh biên giới đã được sự giúp đỡ đặc lực của các đồng chí cộng sản Trung Quốc.

Cách mạng Tháng Tám thành công¹¹, tiếp đến trường kỳ kháng chiến.

Năm 1949, Trung Quốc hoàn toàn giải phóng. Nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa thành lập đã có tác dụng to lớn đến cuộc kháng chiến của ta. Năm 1950, quân đội ta đại thắng giặc Pháp ở dọc biên giới Việt - Hoa¹², từ đó có thể nói rằng cuộc kháng chiến anh dũng nhưng gian khổ của nhân dân ta đã có một hậu phương rộng lớn từ biên giới Việt - Hoa, qua Liên Xô, đến tận Đông Đức.

Đầu năm 1950, Liên Xô và Trung Quốc rời đến các nước anh em khác trong phe xã hội chủ nghĩa thừa nhận nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà¹³. Đó là một sự khuyến khích vô cùng to lớn đối với nhân dân ta. Vì Trung Quốc thừa nhận ta mà Chính phủ phản động Pháp đã không chịu thừa nhận Trung Quốc mới. Năm 1954, ta thắng to và thực dân Pháp thua to ở Điện Biên Phủ. Ta đã thắng lợi ở Hội nghị Giơnevơ, một phần quan trọng là do Liên Xô và Trung Quốc ra sức ủng hộ.

Từ ngày hòa bình được lập lại, trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà, chúng ta đã được các nước anh em giúp đỡ chí tình, nhất là Liên Xô và Trung Quốc.

Trong lịch sử, 33 năm chỉ là một thời gian ngắn ngủi, nhưng trong thời gian đó Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta vượt nhiều thử

thách, gian nguy, thu nhiều thắng lợi to lớn. Cách mạng thành công, kháng chiến thắng lợi. Hoàn toàn giải phóng một nửa nước ta. Đưa miền Bắc nghèo nàn và lạc hậu tiến vững chắc lên chủ nghĩa xã hội.

Có thành quả vĩ đại đó là do Đảng ta *đoàn kết nhất trí*, nhân dân ta *đoàn kết nhất trí* chung quanh Đảng ta. Đồng thời cũng nhờ có sự giúp đỡ vô tư của các đảng và các nước anh em, trước hết là Liên Xô và Trung Quốc.

Đoàn kết đã đưa Đảng ta và nhân dân ta từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Cho nên chúng ta quý trọng và ra sức bảo vệ sự đoàn kết nhất trí - trong Đảng và trong nhân dân ta cũng như giữa các đảng và giữa các nước anh em - như giữ gìn con người của mình. Và trong khi chúc mừng Đảng ta 33 tuổi, chúng ta càng nhớ đến ơn sâu nghĩa nặng của các đảng và các nước anh em.

Việt Nam ta được giải phóng một nửa nước, nhưng đồng bào miền Nam ruột thịt còn bị chà đạp dưới ách nô lệ của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của Mỹ. Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam đang lãnh đạo đồng bào ta trong đó đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng. *Đoàn kết* đã thắng ở miền Bắc, thì *đoàn kết* nhất định sẽ thắng ở miền Nam. Dù bọn Mỹ - Diệm tàn bạo đến mấy, chúng cũng không bao giờ chinh phục được một dân tộc đã đoàn kết quyết chiến cho độc lập, tự do. Còn đồng bào miền Bắc, dưới sự lãnh đạo của Đảng, ra sức thi đua hoàn thành và hoàn thành vượt mức kế hoạch nhà nước năm 1963, để chuẩn bị tốt cho kế hoạch những năm sau, đó là một cách thiết thực nhất vừa để mừng tuổi Đảng, vừa để ủng hộ đồng bào miền Nam, vừa góp phần củng cố tình đoàn kết giữa các đảng và các nước trong phe xã hội chủ nghĩa.

LÊ THANH LONG

CU BA ANH DỪNG VÀ CHÂU MỸ LATINH

Đầu tháng 2-1963, tổng Ken ra lệnh: Những tàu bè các nước chở hàng hóa cho Cu Ba đều không được cập bến ở Mỹ. Một bọn chính khách và tướng tá Mỹ thì la ó: "Phải cắt khoét cái ung nhọt Caxtôrô!". Chính phủ Mỹ đang giúp bọn phản quốc Cu Ba tổ chức một "Ủy ban lật đổ Caxtôrô"...

Vì sao đế quốc Mỹ căm ghét Cu Ba đến thế?

Trả lời: Đế quốc Mỹ không những căm ghét mà còn *sợ hãi* Cu Ba.

Không những sợ hãi Cu Ba mà còn *sợ hãi* nhân dân lao động cả châu Mỹ Latinh. Bởi vì, Cu Ba là nước đầu tiên ở châu Mỹ đang thực hiện học thuyết Mác - Lênin, đang anh dũng chống đế quốc Mỹ, đang xây dựng chủ nghĩa xã hội. Bởi vì, Cu Ba đang mở đường cách mạng mà nhân dân các nước châu Mỹ Latinh sẽ tiến theo để tự giải phóng khỏi ách nô lệ của đế quốc Mỹ.

Châu Mỹ Latinh có độ 200 triệu người. Hai phần ba là thổ dân, người lai và người da đen bị coi như nô lệ. Cứ một phút đồng hồ thì có bốn người chết vì đói khổ, vì bệnh tật, vì già yếu. Trong một năm có 2 triệu người chết thê thảm như vậy. Mặt khác, cứ một phút thì bọn tư bản Hoa Kỳ ở châu Mỹ Latinh thu được 4.000 đôla tiền lãi. Nhân dân mất một người chết thì bọn tư bản được 1.000 đôla¹⁾.

1) Trích *Tuyên ngôn thứ hai La Havan (TG)*.

Lấy nước *Pêru* làm thí dụ. Từ thế kỷ thứ XVI về trước, *Pêru* đã có một nền văn minh cổ truyền. Ruộng đất phì nhiêu, sản xuất nhiều lúa, bông, ngô, mía... Hầm mỏ phong phú có nhiều vàng, bạc, đồng, chì... Nhưng hiện nay nhân dân lao động *Pêru* lại rất nghèo khổ.

Bốn công ty Mỹ "bao" hết 80% sữa bò. 500 chủ đồn điền chiếm hết 15 triệu mẫu tây ruộng tốt¹⁾. Chúng có quyền bắt bớ, giam cầm tá điền. Chúng tự do hãm hiếp phụ nữ thổ dân. Khi chúng mua bán ruộng đất thì chúng mua bán cả những người ở và những tá điền thổ dân như trâu ngựa. Tiền lương trả cho công nhân đồn điền rất ít ỏi, "ăn không no, đói không chết". Đã vậy, một phần ba tiền lương là lá ca cao (để nhai như ăn trâu). Một phần ba là các thứ rượu mạnh. Còn một phần ba bằng tiền thì công nhân phải mua các thứ cần dùng ở cửa hàng của địa chủ, chất đã xấu, giá lại cao.

Vì đói khổ, cho nên trong 100 trẻ con thì 62 trẻ bị chết yểu. Trẻ con thường bị mang đi bán, giá một trẻ từ 1 đến 2 đôla. Những người mẹ vừa khóc vừa nói: "Thà bán đi còn hơn trông thấy chúng nó chết đói!". Trẻ con 9, 10 tuổi đã phải đi làm thuê, mỗi ngày được 1 xu.

Trong 13 triệu dân *Pêru*, hơn 10 triệu là người bản cùng. Nhân dân các nước khác ở châu Mỹ Latinh cũng trong tình trạng như vậy, cho nên họ đều nhìn vào Cu Ba, họ ủng hộ Cu Ba và chắc họ sẽ tiến theo con đường cách mạng của Cu Ba. Dù đế quốc Hoa Kỳ và bè lũ tay sai của chúng hung ác mấy, chúng cũng không ngăn được phong trào giải phóng dân tộc thắng lợi tiến lên ở châu Mỹ Latinh cũng như ở miền Nam Việt Nam ta!

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3249,
ngày 17-2-1963.

1) Trích báo *Công nhân Anh* (TG).

THẮNG GIẶC HẠN PHẢI THẮNG ĐẾN CÙNG

Năm nay hạn nặng. Có nơi như Hà Đông trong 8 huyện thì 4 huyện hạn gắt, Vĩnh Phúc thì suốt 5 tháng trời không mưa. Nhiều nơi ruộng khô nẻ như hàng vạn con vật đang há mồm đòi uống nước. *Đó là một cuộc thử thách giữa trời và người.*

Nhưng *người quyết không chịu thua trời!* Toàn Đảng, toàn dân ta đã quyết tâm đánh thắng giặc hạn. Đảng và Chính phủ đã phái nhiều đồng chí Trung ương và Bộ trưởng, Thứ trưởng về các nơi đôn đốc đồng bào và đã đưa hơn 2.500 máy bơm giúp những nơi bị hạn nặng. Các cấp ủy tỉnh và huyện đã về tận thôn, xã trực tiếp lãnh đạo nhân dân. Công nhân, bộ đội, học sinh, cán bộ, bà con hợp tác xã thủ công đều tham gia chống hạn. Đồng bào nông dân đã thực hiện "vắt đất ra nước, thay trời làm mưa". Có tỉnh như Hà Đông, Hải Dương... mỗi ngày hàng chục vạn người khơi mương, tát nước, đào giếng, gánh nước; Vĩnh Phúc, Nghệ An, Hà Đông... mỗi tỉnh đã đào hơn 1.000 giếng (nên đào thêm nữa). Trong chiến dịch chống hạn, thanh niên đã hăng hái làm đầu tàu, như Thái Bình có gần 2.600 đội thanh niên xung kích. Đồng bào chống hạn suốt ngày đêm, nước đến đâu, cấy đến đó. Những nơi không hạn hoặc hạn nhẹ đã giúp những nơi hạn nhiều. Nhờ đoàn kết phấn đấu mà chúng ta đã bước đầu thắng giặc hạn. Trong 240.000 mẫu tây bị hạn, hiện nay 211.000 mẫu đã có nước cấy. Toàn miền Bắc đã cấy được 95% ruộng chiêm (hơn 5% so với tháng 2-1962).

Nhưng đó chỉ là thắng lợi bước đầu. Chúng ta chớ tự cao, tự mãn, chớ chủ quan khinh địch. Hiện nay, giặc hạn còn chiếm cứ hơn 66.000 mẫu tây (trong đó phần lớn ở Thanh Hóa, Nghệ An, Hải Dương) và *nặng còn kéo dài. Chúng ta phải tiếp tục ra sức chống hạn.*

Trong chiến dịch chống hạn này có những chuyện rất cảm động. Thí dụ: Hai đồng chí Nguyễn Văn Tình và Nguyễn Huy Tung (xã Ái Quốc, Hà Đông) tuy mù cả hai mắt, vẫn xung phong chống hạn 55 buổi. Cụ Phạm Văn Kịch, 82 tuổi (xã Kim Chung, huyện Đông Anh) đã xung phong chống hạn nhiều đêm để động viên con cháu. Các em học sinh miền Nam đã đưa hết lực lượng bé nhỏ của mình để giúp đồng bào chống hạn.

Nhưng cũng cần phê bình những người có thái độ tiêu cực. Như một số người ở Hải Hậu (Nam Định), ruộng ở gần nước mà không tát, đi làm việc khác để kiếm tiền.

Cùng với chiến dịch chống hạn, chúng ta phải *kết hợp* tốt những công việc sau đây: làm cỏ, sục bùn, bón phân, diệt sâu, phát triển thêm hoa màu, săn sóc cây công nghiệp, đẩy mạnh việc chăn nuôi. Nơi nào không còn điều kiện cấy chiêm thì phải có kế hoạch kịp thời *chuyển vụ* sang hoa màu hoặc lúa Nam Ninh xuân.

Với sức đoàn kết chiến đấu của toàn dân, có hợp tác xã nông nghiệp làm đồn lũy mạnh mẽ, chúng ta *quyết đánh thắng giặc hạn đến cùng, quyết bảo đảm vụ Đông Xuân thắng lợi.*

T.L.

BÀI NÓI VỚI NHÂN DÂN, CÁN BỘ, BỘ ĐỘI TỈNH VĨNH PHÚC

Bác và đồng chí Dương Quốc Chính thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ hỏi thăm đồng bào, bộ đội và cán bộ, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.

Đồng thời khen ngợi xã viên các hợp tác xã, đồng bào miền núi, công nhân, bộ đội, cán bộ, các cụ phụ lão, các cháu học sinh đã ra sức sản xuất và chống hạn có kết quả khá.

Tuy vậy, hiện nay tỉnh ta còn độ 7.000 mẫu tây đang thiếu nước, chưa trồng trọt được. Nắng lại kéo dài, những ruộng đã cấy rồi có thể bị hạn lại.

Bởi vậy, chúng ta cần phải tiếp tục ra sức chống hạn.

Chống hạn thì phải có nước. Nước có 3 nguồn:

- Một là nước trời mưa, chúng ta quyết không ngồi chờ trời, chờ mưa.

- Hai là nước sông ngòi, trời nắng lâu thì sông ngòi có thể khô cạn.

- Ba là *nước dưới đất*, đó là một nguồn vô tận, chịu khó *đào giếng* thì chắc có nước. Vì vậy, ngoài việc vét sông, khơi mương, chúng ta *cần phải đào nhiều giếng*.

Tỉnh ta đã có 1.500 cái giếng. Nhưng chưa đủ, cần đào thêm nữa. Muốn đào giếng tốt thì phải hỏi kinh nghiệm các cụ phụ lão và bố trí các "kiện tướng" thủy lợi trong tỉnh làm đầu tàu. Kết quả sẽ nhanh và tốt.

Hiện nay tỉnh ta có 220 *máy bơm* nước. Đó cũng là một lực lượng chống hạn. Anh em công nhân phải giúp đồng bào dùng máy cho thật tốt.

Nói tóm lại: Chúng ta phải dùng đủ mọi cách để *chống hạn và sản xuất*.

Người ta phải ăn mới sống. Lúa, khoai, cây cối cũng vậy. Người muốn đủ ăn, thì phải cho lúa, khoai, cây cối ăn cho đủ, tức là phải dùng *nhiều phân bón*. "Một đồng phân, một cân thóc". Muốn thu hoạch nhiều thì phải bón nhiều phân.

Phân lấy ở đâu? Ngoài phân xanh và phân hóa học, cần có nhiều phân chuồng.

Vì vậy, phải ra sức phát triển *chăn nuôi* lợn và trâu bò cho tốt.

"Nước, phân, cần, giống" là bốn điều rất quan trọng trong nông nghiệp. Nước đã đủ, phân đã nhiều, lại còn phải chọn *giống cho tốt*.

Cần nghĩa là gì? Chữ cần có hai ý nghĩa: Một ý nghĩa là làm việc phải cần cù siêng năng; chó lười biếng; chó ăn thật làm dối. Một ý nghĩa nữa là phải tìm mọi cách để ít người mà làm được nhiều việc. Thí dụ: Một người mà làm việc bằng hai, ba người, muốn như thế thì *phải cải tiến công cụ*.

Điều rất quan trọng nữa, là phải *quản lý lao động cho tốt*, công việc phải *sắp đặt* cho hợp lý. Thí dụ: Hôm nay cần mấy người đào giếng, mấy người tát nước, mấy người đi cấy, v.v. đều phải có kế hoạch và phân công rõ rệt. Như vậy thì công việc sẽ làm tốt và tránh khỏi lãng phí sức người.

Đồng bào nên tranh thủ *gieo trồng hết đất còn lại*. Nơi nào thật cần chuyển vụ thì phải đặt kế hoạch chuyển ngay cho kịp thời. Cần phải trồng thật nhiều hoa màu để bù cho số lúa hụt. Đồng thời phải thực hiện tốt kế hoạch *trồng cây công nghiệp* như mía, lạc, thuốc lá, v.v.. Chống hạn, phân bón, chọn giống, trồng trọt, chăn nuôi, cải tiến công cụ, phát triển hoa màu, v.v. đều là những

khâu quan trọng trong sợi dây chuyền nông nghiệp. Một khâu nào yếu cũng không được.

Nhân đây, Bác nhắc đồng bào và cán bộ mấy điều nữa:

- Phải chú ý *trừ sâu*.

- Phải sẵn sàng *phòng lụt và chống lụt*, vì sau hạn nặng thường có mưa to.

- Về cuộc vận động *cải tiến quản lý hợp tác xã*, ở tỉnh ta 95% đồng bào nông dân đã vào hợp tác xã. Như vậy là tốt. Muốn tăng thu nhập chung cho hợp tác xã và riêng cho xã viên, muốn phát triển hơn nữa nông nghiệp và nâng cao hơn nữa đời sống của nông dân, thì cần phải cải tiến quản lý cho tốt hơn nữa.

Phải làm khẩn trương, nhưng chớ nóng vội, chớ tham nhiều. Cải tiến cái nào phải *thật tốt và thật chắc* cái ấy.

- Muốn làm tốt mọi công việc thì phải *lãnh đạo tốt* từ tỉnh ủy đến chi bộ. Lãnh đạo tốt nghĩa là thực hiện đầy đủ những nghị quyết của Đảng, biến quyết tâm của Đảng thành quyết tâm của nhân dân. Phải đi đúng đường lối của quần chúng. Phải đi sâu vào cơ sở, đi sát hợp tác xã. Phải tuyên truyền, giáo dục cho mọi người thấm nhuần ý thức trách nhiệm, tinh thần làm chủ tập thể, cần kiệm xây dựng hợp tác xã, xây dựng nước nhà. Cán bộ lãnh đạo phải thật sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư...

- Trong thời kỳ kháng chiến, đồng bào tỉnh ta đã có truyền thống oanh liệt đánh Nhật, đánh Tây. Ngày nay, Vĩnh Phúc oanh liệt lại kết nghĩa với Bến Tre anh hùng. Như thế là rất vẻ vang. Đồng bào tỉnh ta phải ra sức phấn đấu, quyết đánh thắng giặc hạn, quyết giành vụ Đông Xuân thắng lợi. Như vậy là góp phần vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà. Như vậy là thiết thực ủng hộ đồng bào Bến Tre ruột thịt.

Hồi Cách mạng Tháng Tám, Đảng ta chỉ có ngót 5.000 đồng chí, mà đã lãnh đạo nhân dân cả nước từ Nam đến Bắc làm cách mạng thành công. Hiện nay, riêng tỉnh ta đã có 14.500 đảng viên

và 22.700 đoàn viên thanh niên lao động. Mỗi đảng viên và mỗi đoàn viên phải xung phong gương mẫu trong mọi công việc, phải ra sức đoàn kết và giúp đỡ bà con cùng tiến bộ, phải làm cho Vĩnh Phúc thành một trong những tỉnh giàu có, phồn thịnh nhất ở miền Bắc nước ta!

Nói ngày 2-3-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3265,
ngày 5-3-1963.

**BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ PHÁT ĐỘNG
CUỘC VẬN ĐỘNG "CẢI TIẾN QUẢN LÝ
HỢP TÁC XÃ, CẢI TIẾN KỸ THUẬT,
NHẪM PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP
TOÀN DIỆN, MẠNH MẼ VÀ VỮNG CHẮC"**

Các đồng chí,

Trung ương Đảng và Chính phủ quyết định mở cuộc vận động *"Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc"*. Cuộc vận động này rất cần thiết, rất kịp thời.

Từ cải cách ruộng đất đến tổ chức hợp tác xã nông nghiệp, từ tổ chức hợp tác xã đến cuộc vận động cải tiến này, đó là những giai đoạn tiến lên của nông nghiệp ta.

Để làm tốt cuộc vận động này, chúng ta cần phải làm cho mỗi một người nông dân hiểu thấu rằng mọi chính sách của Đảng đều nhằm mục đích không ngừng nâng cao đời sống của nông dân.

Để đạt mục đích ấy, chúng ta cần phải tập trung lực lượng làm cho nước ta sản xuất ngày càng nhiều lương thực; trồng càng nhiều cây công nghiệp; chăn nuôi càng nhiều trâu, bò, lợn, gà...

Muốn có kết quả đó, thì nhất định phải cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật.

- Ai sẽ là người trực tiếp thực hiện những việc đó? Những việc đó phải do cán bộ và xã viên hợp tác xã thực hiện. Vì vậy, tôi thân

ái kêu gọi các cụ phụ lão, chị em phụ nữ và toàn thể cán bộ cùng xã viên hợp tác xã hãy hăng hái tham gia cuộc vận động này. Với tinh thần làm chủ, mọi người hãy đưa hết trí tuệ và lực lượng của mình góp phần làm cho cuộc vận động kết quả tốt.

- Các cấp ủy đảng và đoàn thanh niên từ tỉnh đến huyện, đến xã phải ra sức lãnh đạo tốt cuộc vận động. Cán bộ kỹ thuật và các ngành như công nghiệp, thủy lợi, văn hóa, v.v. phải ra sức giúp đỡ và phục vụ tốt cuộc vận động.

Đợt thí nghiệm của cuộc vận động đã có những kinh nghiệm tốt. Thí dụ: Các đồng chí Tỉnh ủy và Ủy ban hành chính Nghệ An đã đi sâu đi sát một số hợp tác xã, đã điều tra, nghiên cứu, đã cùng chi bộ và ban quản trị hợp tác xã tổng kết tình hình, thiết thực đề ra nội dung và yêu cầu của cuộc vận động. Các đồng chí ấy thường xuyên đi kiểm tra và giúp đỡ các huyện, các xã, vừa làm vừa rút kinh nghiệm, phổ biến kinh nghiệm và đào tạo thêm cán bộ.

Đó là một cách lãnh đạo tốt.

Một kinh nghiệm khác: Vừa rồi ở huyện Duy Tiên (Hà Nam) có 10 xã chống hạn kém. Họ kêu thiếu nước, thiếu trâu, thiếu người làm, v.v.. Tất cả các đồng chí trong Ban Thường vụ Huyện ủy đã chia nhau về các xã đó. Đến xã nào, họ mời bí thư chi bộ và chủ tịch xã ấy họp ngay tại ruộng bị hạn để bàn cách giải quyết. Nhờ cách *chỉ đạo thiết thực đó*, chỉ trong 3 ngày, 10 xã ấy đã có đủ nước cấy xong 2.200 mẫu bị hạn. Nhân dân đã nhiệt liệt hoan nghênh các đồng chí Huyện ủy.

Trong việc huyện Duy Tiên còn cho chúng ta thấy một khía cạnh khác: Vì sao mà các chi bộ nơi đó không biết giải quyết việc chống hạn? Vì sao ruộng đã cấy xong là 8.809 mẫu, thì báo cáo là 5.658 mẫu? Ruộng bị hạn là 2.560 mẫu, thì báo cáo là 6.115 mẫu? Vì sao các chi bộ cố ý báo cáo sai sự thật như vậy?

Đó là một vấn đề cần phải nghiên cứu và giải quyết, không nên để có những sự giả dối như vậy. Báo cáo phải thật thà, phải có tinh

thần trách nhiệm. Nói tóm lại, phải củng cố tốt chi bộ và ban quản trị thì cuộc vận động sẽ kết quả tốt. Cũng như trong mọi việc khác, trong cuộc vận động này, đảng viên và đoàn viên thanh niên phải xung phong gương mẫu. Trung ương sẽ xem kết quả tốt hay là kém của cuộc vận động mà đánh giá mỗi chi bộ, chi đoàn và các cấp ủy huyện, tỉnh và các ngành.

Một điểm nữa cần nhấn mạnh là: Cải tiến đến đâu cần phải thật tốt và thật chắc đến đó. Phải làm khẩn trương, nhưng tuyệt đối tránh nóng vội, qua loa.

Các đồng chí,

Cuộc vận động này bao gồm cả nội dung tư tưởng, tổ chức và kỹ thuật. Vì vậy, phải phát động tư tưởng của quần chúng. Phải đi sâu vào việc tổ chức sản xuất, tổ chức lao động. Phải ra sức cải tiến kỹ thuật. Có như vậy mới bảo đảm thắng lợi toàn diện. Cuộc vận động này thắng lợi sẽ giúp chúng ta tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Chúc các đồng chí cố gắng, quyết giành cho được nhiều thành công.

Nói ngày 7-3-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3275,

ngày 15-3-1963.

**LỜI CHÀO MỪNG
TRONG BUỔI ĐÓN TIẾP VUA LÀO
XRI XAVANG VÁTTHANA**

*Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Thưa các vị khách quý,
Thưa các bạn và đồng bào,*

Hôm nay nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và tôi rất vui mừng được đón tiếp Nhà vua Xri Xavang Vátthana, Hoàng tử Xuria Vông Xavang, Hoàng thân Thủ tướng Xuvana Phuma và các vị khách quý đến thăm nước Việt Nam.

Hai dân tộc Việt và Lào từ lâu đời đã có những quan hệ anh em khăng khít với nhau.

Nhưng gần một thế kỷ, bọn đế quốc đã cướp nước chúng ta, chia rẽ nhân dân hai nước chúng ta. Chúng ngăn cản, không để nhân dân Việt - Lào gần gũi giúp đỡ nhau. Chúng làm cho nhân dân hai nước chúng ta:

*Bức tường nô lệ chắn ngang,
Tuy trong gang tấc, gấp ngàn quan sơn.*

Sau cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai¹⁴, nhân dân hai nước Việt - Lào đã anh dũng vùng lên, chiến đấu oanh liệt chống thực

dân cướp nước, và ủng hộ lẫn nhau trong sự nghiệp giành lại tự do, độc lập cho nước mình.

Ngày nay, hai nước chúng ta đã độc lập. Chúng ta có đủ mọi điều kiện để củng cố và phát triển quan hệ hữu nghị giữa hai nước chúng ta và với các nước bầu bạn khác, để giúp đỡ lẫn nhau trong công cuộc xây dựng đất nước phồn thịnh và cải thiện đời sống của nhân dân chúng ta. Ngày nay chúng ta dễ dàng đi lại thăm viếng lẫn nhau:

*Bấy lâu cách trở quan hà,
Từ nay Lào - Việt rất là gần nhau.*

Kính thưa Nhà vua,

Chúng tôi nghĩ rằng cuộc đi thăm lần này của Nhà vua đến nước chúng tôi có ý nghĩa rất to lớn. Nhà vua và các vị mang đến cho nhân dân Việt Nam tình nghĩa thắm thiết của nhân dân Lào anh em. Cuộc đi thăm này mở một thời kỳ mới trong lịch sử quan hệ anh em giữa hai dân tộc chúng ta. Nó sẽ phát triển và củng cố tình hữu nghị và sự hợp tác chặt chẽ giữa hai nước chúng ta. Nó sẽ góp phần to lớn vào sự nghiệp giữ gìn hòa bình và độc lập ở Đông Dương và Đông Nam Á.

Một lần nữa, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhiệt liệt hoan nghênh Nhà vua kính mến, hoan nghênh Hoàng tử, Hoàng thân Thủ tướng và các vị khách quý cùng đi với Ngài.

Chúng tôi chân thành chúc Ngài và các vị luôn luôn mạnh khỏe và thu được nhiều kết quả tốt đẹp trong cuộc đi thăm hữu nghị này. Chúng tôi mong rằng trong những ngày thăm nước chúng tôi, Nhà vua và các vị khách quý sẽ coi ở Việt Nam cũng như ở nhà mình.

Nhiệt liệt chào mừng Vua Xri Xavang Vátthana.

Nhiệt liệt chào mừng các vị khách quý.

Tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt - Lào bền vững muôn năm!
Hòa bình thế giới muôn năm!
Việt - Lào Xamăckhi mặnnhưn¹⁾!

Đọc ngày 10-3-1963.
Báo *Nhân dân*, số 3271,
ngày 11-3-1963.

1) Việt - Lào đoàn kết muôn năm! (BT).

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI VUA LÀO XRI XAVANG VÁTTHANA

Kính thưa Nhà vua,

Thưa Hoàng tử,

Thưa Hoàng thân Thủ tướng và các vị khách quý,

Thưa các vị và các bạn,

Thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tôi xin nhiệt liệt chào mừng Vua Xri Xavang Vátthana đã tới thăm nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Đồng thời, tôi nhiệt liệt hoan nghênh Hoàng tử Xuria Vông Xavang, Hoàng thân Thủ tướng Xuvana Phuma và hoan nghênh tất cả các vị khách quý cùng đi.

Hai dân tộc Việt và Lào sống bên nhau trên cùng một dải đất, cùng có chung một dãy núi Trường Sơn. Hai dân tộc chúng ta đã nương tựa vào nhau, giúp đỡ lẫn nhau như anh em. Trải qua nhiều năm đấu tranh gian khổ và anh dũng, nhân dân hai nước chúng ta đã giành được độc lập, đã làm chủ đất nước của mình. Ngày nay, chúng ta lại đang giúp đỡ nhau để xây dựng một cuộc sống mới. Tình nghĩa láng giềng anh em Việt - Lào thật là thấm thiết không bao giờ phai nhạt được.

*Thưa Nhà vua kính mến,
Thưa các vị khách quý,
Thưa các bạn,*

Vương quốc Lào thực hiện chính sách hòa bình trung lập là phù hợp với lợi ích căn bản của nhân dân Lào, đồng thời là một đóng góp quý báu cho việc củng cố hòa bình ở Đông Dương và Đông Nam Á.

Nhân dân Việt Nam chào mừng những thắng lợi to lớn của nhân dân Lào anh em trong việc hòa bình giải quyết vấn đề Lào, trên cơ sở Hiệp nghị Giơnevơ năm 1962 thừa nhận độc lập, chủ quyền và lãnh thổ toàn vẹn của nước Lào¹⁵. Chúng tôi vui mừng thấy rằng, sau khi thành lập Chính phủ Liên hợp dân tộc, dưới sự lãnh đạo của Nhà vua, do Hoàng thân Xuvana Phuma làm Thủ tướng, nhân dân Lào đã ra sức đoàn kết mọi lực lượng của dân tộc để giữ gìn những thành quả lịch sử của mình, để giữ vững chính sách hòa bình trung lập, để bắt tay vào xây dựng cuộc sống mới ấm no, hạnh phúc.

Nhân dân và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa chân thành ủng hộ chính sách hòa bình trung lập của Vương quốc Lào, sẽ hết lòng ủng hộ mọi cố gắng của Nhà vua và của Hoàng thân Thủ tướng nhằm xây dựng một nước Lào giàu mạnh.

Là một nước ký kết Hiệp nghị Giơnevơ năm 1962 về Lào, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa trước sau như một nghiêm chỉnh thi hành Hiệp nghị Giơnevơ về Lào và mong rằng tất cả các bên hữu quan đều thi hành đúng đắn Hiệp nghị này.

*Kính thưa Nhà vua,
Thưa các vị khách quý, thưa các bạn,*

Nhà vua và các vị sang thăm Việt Nam trong lúc trên đất nước chúng tôi đã có nhiều thay đổi lớn. Ở miền Bắc, nhân dân nước chúng tôi đang hăng hái thi đua yêu nước để xây dựng một cuộc sống hạnh phúc ấm no. Dù bị chế độ thực dân kìm hãm trong gần

một thế kỷ và bị tàn phá trầm trọng trong nhiều năm chiến tranh, nền kinh tế và văn hóa của chúng tôi đang phát triển khá mau chóng. Mười sáu triệu¹⁾ đồng bào miền Bắc chúng tôi hiện đang quyết tâm vượt mọi khó khăn, ra sức đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp, công nghiệp hóa đất nước, phát triển văn hóa, đặt nền tảng cho một tương lai tươi sáng của Tổ quốc mình.

Nhưng ở miền Nam, đế quốc Mỹ đang can thiệp ngày càng hung ác. Chúng cùng với chính quyền miền Nam tiến hành cuộc chiến tranh không tuyên bố, đàn áp dã man đồng bào chúng tôi ở miền Nam, đe dọa hòa bình và an ninh của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và của các dân tộc ở Đông Dương. Vì vậy, đồng bào chúng tôi ở miền Nam buộc phải vùng dậy chống lại cuộc chiến tranh xâm lược đó. Phong trào yêu nước của nhân dân miền Nam nước chúng tôi đã giành được nhiều thắng lợi và ngày càng được nhân dân các nước trên thế giới đồng tình và ủng hộ, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa trước sau như một nghiêm chỉnh thi hành Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam và đòi Mỹ và các bên hữu quan cũng phải thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị đó. Hòa bình thống nhất nước nhà theo như Hiệp nghị Giơnevơ đã quy định là nguyện vọng tha thiết của nhân dân cả nước Việt Nam chúng tôi từ Bắc đến Nam. Chúng tôi tin chắc rằng nguyện vọng ấy nhất định sẽ thực hiện được.

Kính thưa Nhà vua,

Thưa các vị và các bạn,

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa theo đuổi chính sách ngoại giao hòa bình và hữu nghị, dựa trên cơ sở năm nguyên tắc chung sống hòa bình¹⁶. Chúng tôi luôn luôn ra sức góp phần vào việc tăng cường khối đoàn kết của các nước Á - Phi, ra sức ủng

1) Trong bài *Lời chào mừng các đoàn đại biểu công đoàn quốc tế* (23-10-1963), Chủ tịch Hồ Chí Minh viết là 17 triệu đồng bào (tr.190) (BT).

hộ phong trào giải phóng dân tộc và giữ gìn hòa bình ở Đông Dương, Đông Nam Á và thế giới.

Chúng tôi nhiệt liệt ủng hộ thiện chí và những cố gắng của Chính phủ nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa trong việc giải quyết hòa bình vấn đề biên giới Trung - Ấn và mong rằng Ấn Độ cũng hưởng ứng thiện chí và sự cố gắng ấy của Trung Quốc, để đi đến thương lượng trực tiếp với nhau, khôi phục lại quan hệ hữu nghị lâu đời giữa hai nước.

Chúng tôi hoàn toàn ủng hộ chính sách hòa bình trung lập của Vương quốc Campuchia, nhiệt liệt hoan nghênh đề nghị của Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xiha-nu-ôn về việc ký một hiệp nghị quốc tế đảm bảo cho nền hòa bình trung lập và toàn vẹn lãnh thổ của nước Campuchia.

Chúng tôi ủng hộ 5 điểm của Thủ tướng Phixen Caxtô-rô và cuộc đấu tranh của nhân dân Cu Ba chống đế quốc Mỹ nhằm bảo vệ độc lập và hòa bình.

Chúng tôi hoàn toàn đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Bắc Calimantan chống thực dân kiểu mới để giành độc lập cho dân tộc mình.

Chúng tôi tin chắc rằng mặc dù các thế lực đế quốc thực dân thâm độc và hung hăng như thế nào, chúng cũng không tránh khỏi thất bại; sự nghiệp đấu tranh cho độc lập dân tộc và giữ gìn hòa bình của nhân dân các nước trên thế giới nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Thưa Nhà vua kính mến,

Thưa các vị và các bạn,

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa rất vui mừng thấy rằng mối quan hệ hữu nghị và hợp tác thân thiện giữa hai nước chúng ta đã có những bước tiến mới. Việc đặt quan hệ ngoại giao và trao đổi đại sứ giữa hai nước, việc các đoàn đại biểu Chính phủ hai nước thăm viếng lẫn nhau, việc mở rộng hợp tác kinh tế và văn hóa trong thời gian qua đã mở ra những triển vọng ngày càng tốt đẹp cho mối quan hệ thân thiện

giữa nhân dân và Chính phủ hai nước chúng ta. Chúng tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa lần này của Nhà vua sẽ mở ra một trang sử mới trong quan hệ láng giềng tốt đẹp giữa hai nước, sẽ thắt chặt hơn nữa tình hữu nghị lâu đời giữa hai dân tộc chúng ta vì lợi ích của hai dân tộc Việt Nam và Lào, vì sự nghiệp giữ gìn hòa bình ở Đông Dương, Đông Nam Á và thế giới.

Tôi xin mời các vị và các bạn nâng cốc:

Chúc tình hữu nghị thắm thiết giữa hai dân tộc Việt Nam và Lào.

Chúc tình đoàn kết giữa nhân dân các nước Á - Phi.

Chúc sức khỏe Vua Xri Xavang Vátthana.

Chúc sức khỏe Hoàng tử Xuria Vông Xavang, Hoàng thân Thủ tướng Xuvana Phuma và các vị cùng đi.

Chúc hòa bình thế giới.

Paxaxôn Việt - Lào Xamăckhi mặnnhưn!¹⁾

Độc tối ngày 10-3-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3271,

ngày 11-3-1963.

1) Nhân dân Việt - Lào đoàn kết muôn năm! (BT).

LỜI CẢM ƠN TRONG BUỔI CHIỀU ĐÃI DO VUA LÀO TỔ CHỨC

*Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Thưa các vị và các bạn,*

Trước hết, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thành thật cảm ơn những lời nói chân tình và tốt đẹp của Nhà vua. Một lần nữa, chúng tôi nhiệt liệt hoan nghênh chính sách hòa bình trung lập mà Nhà vua và Chính phủ Vương quốc Lào kiên trì thực hiện. Rất rõ ràng, Cương lĩnh chính trị của Chính phủ Liên hợp dân tộc Lào nhằm đoàn kết dân tộc để xây dựng một nước Lào hòa bình, trung lập, độc lập, thống nhất và phồn vinh là hoàn toàn phù hợp với lợi ích của nhân dân Lào và đã được nhiều nước trên thế giới trong đó có cả Việt Nam chúng tôi nhiệt liệt đồng tình và ủng hộ.

*Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Thưa các vị và các bạn,*

Sau khi giành được thắng lợi to lớn trong việc thành lập Chính phủ Liên hợp dân tộc, nhân dân Lào anh em đang bước sang giai đoạn lịch sử mới, là củng cố nền độc lập dân tộc và xây dựng một

đời sống hạnh phúc, ấm no. Chúng tôi tin chắc rằng dưới sự lãnh đạo của Nhà vua và Chính phủ Liên hợp dân tộc do Hoàng thân Xuvana Phuma làm Thủ tướng, với tinh thần anh dũng và lao động cần cù, nhân dân Lào nhất định sẽ tiến tới một tương lai vô cùng tươi sáng.

Nhân dân Việt Nam chúng tôi đã đón chào Nhà vua, Hoàng tử, Hoàng thân Thủ tướng và các vị khách quý Lào với một lòng kính trọng sâu sắc và những cảm tình nồng nàn. Chúng tôi rất quý trọng tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt - Lào và luôn luôn ra sức tăng cường những mối quan hệ láng giềng giữa hai nước chúng ta. Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, trước sau như một trung thành với Hiệp nghị Giơnevơ về Lào và hết lòng ủng hộ chính sách hòa bình, trung lập của Vương quốc Lào.

Qua chuyến đi thăm hữu nghị này của Nhà vua và các vị khách quý Lào, mối quan hệ hữu nghị và hợp tác thân thiện giữa hai nước chúng ta chắc chắn sẽ phát triển và củng cố mãi mãi.

Tôi đề nghị các vị cùng tôi nâng cốc:

Chúc quan hệ hữu nghị và sự hợp tác anh em giữa hai dân tộc Việt - Lào mãi mãi củng cố và phát triển.

Chúc sức khỏe Nhà vua.

Chúc sức khỏe Hoàng tử.

Chúc sức khỏe Hoàng thân Thủ tướng.

Chúc sức khỏe các vị cùng đi.

Chúc sức khỏe các vị và các bạn.

Chúc hòa bình thế giới.

Paxaxôn Việt - Lào Xamăckhi mặnnhưn!

Độc tối ngày 11-3-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3272,

Ngày 12-3-1963.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG BUỔI LỄ TIỄN VUA LÀO

*Kính thưa Nhà vua,
Thưa Hoàng tử,
Thưa Hoàng thân Thủ tướng,
Thưa các vị khách quý và các bạn,*

Thời gian đi thăm có hạn. Tình nghĩa hữu nghị khôn cùng. Tiễn đưa Nhà vua và các vị hôm nay, lòng nhân dân Việt Nam vô cùng lưu luyến.

Cuộc đi thăm nước Việt Nam của Nhà vua và các vị làm cho hai nước chúng ta đã gần nhau về địa dư lại càng gần nhau về tình nghĩa. Sự hiểu biết lẫn nhau và mối quan hệ hợp tác thân thiện giữa hai dân tộc anh em đã tiến lên một giai đoạn mới mẻ và tốt đẹp.

Hôm nay, Nhà vua và các vị rời đất nước chúng tôi, song những hình ảnh đẹp đẽ của cuộc đi thăm vẫn lưu lại lâu dài trong lòng chúng tôi.

Thật là:

*Thương nhau mấy núi cũng trèo,
Mấy sông cũng lội, mấy đèo cũng qua.
Việt - Lào, hai nước chúng ta,
Tình sâu hơn nước Hồng Hà, Cửu Long.*

Trong vài giờ nữa, Nhà vua và các vị sẽ về đến Tổ quốc thân yêu của mình. Tôi kính nhờ Nhà vua, Hoàng thân Thủ tướng và

các vị chuyển đến nhân dân Lào anh em mỗi cảm tình thắm thiết của nhân dân Việt Nam và của tôi.

Kính chúc Nhà vua, Hoàng tử, Hoàng thân Thủ tướng và các vị lên đường mạnh khỏe.

Xavátđi¹⁾.

Phát biểu ngày 13-3-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3274,

ngày 14-3-1963.

1) Chào mạnh khỏe (*BT*).

NHỮNG NGƯỜI MỸ TIẾN BỘ

Chúng ta kịch liệt chống bọn đế quốc Mỹ đã man đang dùng bom đạn và thuốc độc giết hại đồng bào ta ở miền Nam. Đồng thời chúng ta cũng kính trọng những người Mỹ tiến bộ, họ chống lại đế quốc Mỹ, thủ phạm trong cuộc chiến tranh xâm lược đó.

Ngày đầu tháng 3-1963, hơn 60 nhân sĩ tiến bộ Mỹ đã gửi thư đòi tổng Ken¹⁾ chấm dứt cuộc chiến tranh phi nghĩa ở miền Nam Việt Nam. Họ đã nghiêm khắc lên án cuộc chiến tranh đó là *bản thủ*, vì nó ngăn cản phong trào giải phóng của nhân dân Việt Nam; là *phi pháp*, vì nó không được Quốc hội Mỹ cho phép; là *vi phạm luật lệ quốc tế*, vì nó phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ (1954) về Đông Dương. Trong bức thư có những đoạn như sau:

"Hơn một năm nay, Mỹ đã tung ra một lực lượng quân sự rất to; nhưng ngày nay Mỹ vẫn không đến gần thắng lợi.

"Trái lại, quân du kích miền Nam thì đã thu được ngày càng nhiều vũ khí của Mỹ cấp cho Diệm và dùng những vũ khí ấy bắn rơi máy bay Mỹ. Số binh sĩ Mỹ chết và bị thương ngày càng nhiều. (Chỉ trong 2 tháng đầu năm nay, hơn 100 binh sĩ Mỹ đã bỏ mạng, bằng 1 phần 3 số người Mỹ chết trong năm ngoái). Miền Nam Việt Nam có thể trở thành một thứ Angiêri của Mỹ".

Bức thư đã nhắc lại lời tổng Ken phê bình tổng Ai²⁾ can thiệp

1) Tổng thống Mỹ Kennơđi (BT).

2) Tổng thống Mỹ Aixenhao (BT).

vào miền Nam Việt Nam. Năm 1954, ông Ken (hồi đó Ken chưa làm Tổng thống) nói trước Quốc hội Mỹ: "Tung tiền bạc, vũ khí và quân đội vào Đông Dương mà không có một chút nào hy vọng thắng lợi, là một việc nguy hiểm và vô ích, là một *chính sách tự sát*... Viện trợ quân sự Mỹ không thể thắng được lực lượng du kích ở Đông Dương, vì quân du kích được nhân dân ủng hộ và che chở..."

Bức thư viết tiếp: "Những người chống Diệm là đại biểu của một phong trào dân tộc giải phóng rộng lớn... Trong cuộc chiến tranh này, Mỹ không thể nào thắng được. Mỹ càng ra sức giúp Diệm, thì Diệm càng lộ rõ cái mặt làm bù nhìn cho Mỹ..."

"Từ 1954, mỗi năm Mỹ đã hao tốn 500 triệu đôla để duy trì tình trạng chia cắt đất nước Việt Nam, hòng biến miền Nam thành một căn cứ chống cộng. Mỹ đang ủng hộ chế độ độc tài tàn bạo Ngô Đình Diệm chống lại *Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam* - là một khối gồm các chính đảng, các dân tộc, các tôn giáo".

Cuối cùng bức thư đề nghị:

- Chấm dứt sự can thiệp quân sự của Mỹ vào miền Nam Việt Nam.
- Hopes một cuộc hội nghị quốc tế để vạch ra một giải pháp hòa bình.

Điều đáng chú ý là: Tháng 4 năm ngoái, một nhóm nhân sĩ tiến bộ Mỹ đã gửi thư về vấn đề này cho tổng Ken. Bức thư đó có *mười sáu* người ký tên. Bức thư lần này có hơn *sáu mươi* người ký. Ngoài những người có uy tín như giáo sư Pôlinh và mấy vị nhân sĩ đã cùng ký tên vào bức thư năm ngoái, lần này, số người ký tên đã đông hơn trước, mà thành phần xã hội cũng rộng hơn, trong đó có những người như ông Hêxtơ là một tướng quân, ông W.H. Phranxi là tổng giám mục, bà Itơn là một người đại tư bản, v.v.. Một điểm đáng chú ý nữa là: Ông Menphin (thủ lãnh một nhóm đại biểu Quốc hội Mỹ) trước đây đã ra sức ủng hộ Diệm, thì nay ông ta cũng phải thú nhận rằng:

"Sau mấy năm viện trợ quân sự Mỹ cực kỳ hao tổn, nay người ta thấy rằng viện trợ đó đã dùng vào việc bồi dưỡng những lực lượng xấu xa..."

Dư luận Mỹ cũng như dư luận thế giới ngày càng lên án Mỹ - Diệm. Vài thí dụ:

- Giáo sư Milét (người Mỹ) đã ở Sài Gòn hơn một năm; khi về Mỹ, ông ta viết: Chính phủ Mỹ ra sức giúp đỡ tên độc tài Diệm, nhưng "tất cả người Việt Nam từ già đến trẻ, kể cả các nhân vật trong Chính phủ Diệm, các giáo sư, sinh viên và sĩ quan đều lên án Diệm...".

- Báo *Diễn đàn Nữ Uớc* (16-1-1963) viết: "Vì sự nghiệp nào mà nhiều người Mỹ đã chết ở miền Nam Việt Nam? Chính phủ Mỹ đã nói gì với cha mẹ, vợ con của những người Mỹ đã thiệt mạng đó, và đã nói gì với nhân dân Mỹ?...".

Kết luận: Mỹ - Diệm ngày càng sa lầy thì chúng càng tàn bạo. Nhưng đồng bào miền Nam đoàn kết chặt chẽ, cảnh giác cao độ, đấu tranh bền bỉ thì chắc chắn sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3280,
ngày 20-3-1963.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi đồng chí Ítvan Đôbi, Chủ tịch Chủ tịch đoàn
nước Cộng hòa Nhân dân Hunggari,
Budapét*

Nhân dịp đồng chí được cử lần nữa giữ chức Chủ tịch Chủ tịch đoàn nước Cộng hòa Nhân dân Hunggari, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi tới đồng chí lời chúc mừng nhiệt liệt nhất. Tôi chân thành chúc đồng chí đạt được nhiều thắng lợi mới, góp phần lãnh đạo xây dựng đất nước Hunggari ngày thêm giàu mạnh, góp phần tăng cường lực lượng của phe xã hội chủ nghĩa, bảo vệ hòa bình ở châu Âu và thế giới.

Kính chúc tình hữu nghị thắm thiết giữa hai nước chúng ta đời bền vững.

Hà Nội, ngày 23 tháng 3 năm 1963
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3285,
ngày 25-3-1963.

ĐIỆN CHIA BUỒN

Kính gửi Bung¹⁾ Xucácno,

Tôi vô cùng xúc động được tin nạn núi lửa ở Bali và nạn lụt ở Tây Nam Calimantan đã gây thiệt hại lớn cho nhân dân Indônêxia anh em. Tôi kính gửi đến Ngài và nhờ Ngài chuyển đến nhân dân những vùng bị nạn lời hỏi thăm và lời an ủi thân thiết của tôi.

Hà Nội, ngày 26 tháng 3 năm 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3286,
ngày 26-3-1963.

1) Anh cả (BT).

MỸ - DIỆM LÀ LŨ QUỶ KHÁT MÁU ĐIÊN CUÔNG

Báo *Sự thật* Liên Xô (27-3-1963) nghiêm khắc lên án bọn Mỹ - Diệm *rải thuốc độc* ở miền Nam Việt Nam, và gọi chúng là "lũ ăn thịt người".

Sự thật thì chúng còn xấu xa hung ác hơn thế nữa. Chúng là *lũ quỉ khát máu điên cuồng*, giết người bằng nhiều cách cực kỳ ghê tởm. Vài thí dụ mới đây:

- Đêm 16-1-1963, chúng dùng máy bay dội bom giết nhân dân đã bị chúng giam ở "ấp chiến lược" Giao Hòa (Bến Tre), làm hơn 30 đồng bào chết và bị thương.

- Chiều mồng 8-3-1963, chúng cho máy bay bắn phá trường học Cầu Xây (Tây Ninh), giết chết 14 em học sinh và làm bị thương 17 em.

- Từ đầu năm nay, chúng *trộn thuốc độc* vào muối, đường, bột, rượu, nước mắm, v.v. để bán cho nhân dân những nơi phong trào yêu nước lên mạnh như Bến Tre, Tây Ninh, Gia Định, v.v..

Từ tháng Chạp năm 1961, chúng bắt đầu dùng máy bay rải thuốc độc ở làng mạc miền Nam. Tờ *Tin tức hàng tuần* Mỹ (27-11-1961) đã viết: "Máy bay Mỹ rải chất độc hóa học làm hỏng các đồng lúa, giết trụi các hoa màu..."

Thời báo Nữ Ước (1-1-1962) đã thú nhận: Rải chất độc "là một biện pháp kỹ thuật trong cuộc chiến tranh du kích ở miền Nam Việt Nam..."

Sang năm nay, vì liên tiếp bị thất bại nặng nề, Mỹ - Diệm càng điên cuồng dùng thuốc độc để giết hại nhân dân, phá hoại mùa màng, tiêu diệt gia súc.

Tội ác tày trời của Mỹ - Diệm bị dư luận thế giới và cả dư luận Mỹ kịch liệt lên án. Tờ *Nhật báo* (Mỹ) viết: "Với quyền lực tàn bạo ghê tởm nào mà người Mỹ được giết chóc nhân dân nông thôn ở miền Nam Việt Nam bằng các chất độc?... Phải chăng đây chỉ là một hành động thô bạo của một nước giàu có, cảm thấy không thể thắng nổi trong cuộc chiến tranh bắn thủ và phi nghĩa?...".

Khắp năm châu, những người có lương tâm, từ các em học sinh châu Phi xa cách đến các cụ phụ lão châu Âu đều lên án Mỹ - Diệm. Như cụ B. Rútzen (một vị khoa học nổi tiếng người Anh, năm nay 91 tuổi) đã gửi thư đăng báo Mỹ tố cáo tội ác của bọn tổng Ken. Bức thư viết: "Mỹ đang theo đuổi một cuộc chiến tranh tiêu diệt ở miền Nam Việt Nam... nhằm duy trì một chế độ phong kiến và tàn bạo ở xứ đó... Cuộc chiến tranh đó là tội ác... (Mỹ) đang dùng chất độc nhằm phá hoại mùa màng, giết chết gia súc, hãm đói nhân dân. Chính phủ Mỹ đã che giấu sự thật,... vi phạm Hiệp nghị Giơnevơ về Đông Dương... Mỹ còn theo đuổi chính sách tàn bạo ấy đến bao giờ nữa?".

Tội ác đã sờ sờ ra đó, mà Mỹ - Diệm còn tìm cách chối quanh. Thượng tuần tháng 3, Bộ Quốc phòng và Bộ Ngoại giao Mỹ nói: "Chất hóa học ấy không hại đến người và súc vật...". Trung tuần tháng 3, bọn Diệm tiếp lời quan thầy Mỹ: "Chất độc ấy chỉ để khai quang hai bên đường và sông ngòi ở những nơi Việt cộng ẩn trốn...". Nhưng hần cũng thú nhận rằng: "Đó là một vũ khí chiến tranh rất hiệu nghiệm...".

Những người tự xưng là ngoan đạo như Ken và Diệm, một nước tự xưng là văn minh như Hoa Kỳ, mà đã phạm tội ác cực kỳ ghê tởm như vậy. Chỉ một việc đó đủ chứng tỏ chúng đã cùng đường và sắp bị diệt vong.

Đồng bào miền Nam càng căm thù địch thì càng kiên quyết tranh đấu. Với quyết tâm của mình, với sự ủng hộ của nhân dân thế giới, cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân miền Nam tuy phải là trường kỳ gian khổ, song nhất định thắng lợi.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3294,
ngày 3-4-1963.

PHÁT BIỂU TẠI HỘI NGHỊ LẦN THỨ TÁM BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG KHÓA III¹⁷

Các đồng chí đã phát biểu nhiều rồi. Tôi chỉ nói mấy ý kiến nhấn mạnh thêm.

Hội nghị Trung ương chúng ta lần này đã chuẩn bị tốt, thảo luận tập trung hơn, sâu hơn vào những vấn đề thiết thực.

Về nông nghiệp: Trong báo cáo nói cuộc vận động nâng hợp tác xã nông nghiệp lên cấp cao là hơn 30 phần trăm. Như thế là nhiều.

Về công nghiệp, thủ công nghiệp: Nhà máy, công trường đã đảm bảo chất lượng việc tự xây dựng nhà xưởng. Các đồng chí ở Bộ Kiến trúc - Xây dựng đã đi công tác thực tế nhiều hơn; cố gắng đến các nhà máy nhiều hơn. Cái không tốt là còn lãng phí. Từ bây giờ về việc xây dựng nhà ở, nhà máy, trường học phải có đảm bảo mấy năm trên nhà ấy; phải có bảng đề tháng năm nào xong, để đảm bảo chất lượng. Các hợp tác xã thủ công nghiệp phải phê bình cục nào phụ trách thủ công nghiệp ở Hà Nội, làm mấy nghìn đôi guốc không ai mua, v.v.. Kỷ luật lao động phải nghiêm. Có người nói 8 giờ vàng ngọc, nhưng chỉ phát phơ mấy tiếng đồng hồ.

Ta nói phải hợp tác xã hội chủ nghĩa; điều này rất cần. Hợp đồng bộ nào, ngành nào, ký cái gì phải mua; không dùng cũng phải trả tiền mua; ngành này ngành khác, đồng chí nào, nơi nào đã ký hợp đồng với tập thể là phải thực hiện, không thực hiện phải chịu phạt. Bây giờ tác phong các ngành phải nghiêm túc.

Tôi được biết còn một số cán bộ, công nhân mất sức, kém sức lao động, số này không phải ít. Tôi đề nghị, chúng ta cố gắng để số cán bộ, công nhân ấy có chỗ ăn, chỗ ở, có chỗ làm việc phù hợp sức khỏe của họ, không nên để mặc người ta. Trong sinh hoạt chung và sinh hoạt của công nhân nói riêng, Nhà nước có tổ chức những nhà ăn chung, có chỗ làm tốt, nhưng có chỗ còn bẩn quá; nhà ở công cộng cũng như vậy. Mấy chỗ tôi đến, nhà ở công cộng bẩn vô cùng, Nhà nước có người quét dọn vệ sinh, nhưng công đoàn phải có ý kiến với chi bộ. Công đoàn, chi bộ, chi ủy nói chính trị, tình hình quốc tế, còn chỗ ăn ở bỏ dấy, cái này phải chú ý. Điểm nữa là về vệ sinh, bên y tế phải cố gắng. Tôi đến nhiều nơi, nhất là đến nông thôn có chỗ rất thương tâm, 10 cháu, 9 cháu choẹt mắt, phải có bệnh xá, cái đó quan trọng, ai cũng phải chú ý.

Về giáo dục: Các đồng chí đã phát biểu, tôi nhấn mạnh, giáo dục đạo đức cộng sản phải chú ý từ bé đến lớn. Các cháu đại đa số tốt, có cháu nhặt được 100, 1.000 đồng đem trả lại, cái đó rất quý, nhưng còn một số xấu, mới 13, 14 tuổi đã tình nghĩa ân ái lời thề, nhà trường, xã hội, gia đình phải chú ý; thanh niên phải chú ý điểm này.

Về công tác tuyên truyền: Tôi đi thăm Trung Quốc, Liên Xô thấy công tác tuyên truyền của ta còn kém, học nhiều, học nhiều...

Về cán bộ: Cán bộ ta có người còn nể nả. Từ Trung ương xuống địa phương, mạnh dạn cất nhắc cán bộ tốt, nhưng phải bồi dưỡng, giúp đỡ cho họ tiến lên. Anh phụ trách nông trường để chết cừu xử lý chưa? Vì nể trên, nể dưới, nể chung quanh nên không xử lý. Thật vô lý. Vì sao Bộ Nông trường nể việc ấy không làm, sự thực là như thế. Có đồng chí nói ta chưa mạnh bạo. Đảng ta đã thảo luận tư tưởng phải nhất trí, hành động phải nhất trí, không có nghĩa là ngăn không cho đảng viên cán bộ nói, nhưng không nên nói lung tung. Đảng không nhất trí thì làm được cái gì, điều này từ trên xuống dưới phải chú ý.

Có đồng chí nói kinh tế của ta què quặt, khó chữa, nói chung là kinh tế của ta yếu, què quặt, lạc hậu thế này thế khác. Chỉ thấy khó khăn, yếu kém, không thấy những thuận lợi để phát huy. Kinh tế ta có thiên thời, địa lợi, có phe xã hội chủ nghĩa, chúng ta ở vùng nhiệt đới, ta làm được ba, bốn mùa, Liên Xô chỉ làm được một mùa. Hàm mỏ ta giàu, dân ta cần cù, rất tốt. Việc chống hạn vừa qua các đồng chí Trung ương cho biết, nông dân làm cả ngày cả đêm, có nhiều kinh nghiệm. Thiên thời ta có, địa lợi ta có, nhân hòa ta có, không phải dân ta lười, lãnh đạo của ta có cái mới. Bây giờ ta có hai cuộc vận động, chúng ta thấy yếu phải bổ sung. Hai cuộc vận động này phải làm cho tốt, không nóng vội nhưng phải khẩn trương, phải làm sâu, làm kỹ. Chúng ta nhất định phải làm được như thế mới hy vọng kế hoạch của ta hoàn thành và hoàn thành vượt mức.

Phát biểu ngày 8-4-1963.

Tài liệu lưu tại Cục Lưu trữ

Văn phòng Trung ương Đảng.

ĐIỆN CẢM ƠN

Thưa Thái tử Quốc trưởng,

Tôi chân thành cảm ơn Thái tử Quốc trưởng đã có lòng tốt mời tôi sang thăm nước Campuchia anh em. Tôi rất vui lòng nhận lời mời của Ngài. Tôi lấy làm sung sướng có dịp đi thăm nhân dân Khơme anh dũng và đất nước Campuchia tươi đẹp.

Tôi lấy làm vinh dự sẽ có cơ hội tới chào Hoàng hậu kính mến và sẽ có dịp gặp gỡ nói chuyện trực tiếp với Thái tử Quốc trưởng, vị lãnh tụ kính mến của nhân dân Campuchia, Người đã có những cống hiến quan trọng vào sự nghiệp bảo vệ hòa bình ở Đông Dương và Đông Nam Á. Tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm này sẽ thắt chặt hơn nữa quan hệ hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta.

Tôi xin cảm ơn Thái tử Quốc trưởng cho phép tôi quyết định về thời gian đi thăm của tôi. Tôi sẽ xin bàn tính với Ngài trong thời gian tới.

Tôi kính gửi đến Thái tử Quốc trưởng lời chào trân trọng nhất.

Hà Nội, ngày 14 tháng 4 năm 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3320,
ngày 29-4-1963.

ĐIỆN MỪNG HỘI NGHỊ CÁC NHÀ BÁO Á - PHI

Kính gửi Hội nghị các nhà báo Á - Phi,

Giacácta

Tôi thân ái gửi đến Hội nghị lời chào nhiệt liệt.

Trong lúc các dân tộc châu Á, châu Phi, châu Mỹ Latinh đang anh dũng đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, để bảo vệ độc lập dân tộc và hòa bình, các nhà báo Á - Phi đoàn kết chặt chẽ, dùng ngòi bút chính nghĩa của mình phục vụ cuộc đấu tranh cho tự do, cho chân lý, cho tương lai tươi sáng của loài người, là một nhiệm vụ cực kỳ vẻ vang.

Tôi xin chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Hà Nội, ngày 23 tháng 4 năm 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3315,
ngày 24-4-1963.

ĐIỆN GỬI LIÊN ĐOÀN THANH NIÊN DÂN CHỦ THẾ GIỚI

Nhân dịp ngày 24-4¹⁾, tôi sung sướng gửi lời chào mừng nhiệt liệt đến Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới và các bạn thanh niên toàn thế giới. Chúc các bạn đạt được nhiều thắng lợi to lớn trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân, để giành lấy và giữ gìn độc lập dân tộc và hòa bình thế giới, để thực hiện sự hợp tác anh em giữa tất cả các dân tộc. Các bạn hãy tăng cường thống nhất, đoàn kết để bảo đảm thắng lợi và tương lai tươi sáng của thế hệ trẻ.

Hôn tất cả các bạn

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 3315,
ngày 24-4-1963.

1) Ngày thanh niên thế giới chống chủ nghĩa thực dân và đấu tranh cho sự chung sống hòa bình (*BT*).

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ NGÀNH CÔNG AN

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đại biểu. Nhân dịp này, Bác nêu mấy ý kiến để Hội nghị tham khảo.

Ở nước ta hiện nay, phong trào cách mạng càng phát triển, càng thắng lợi, thì bọn phản cách mạng càng lồng lộn, càng điên cuồng.

Công an cách mạng là một vũ khí sắc bén của chuyên chính vô sản. Cho nên nhiệm vụ công an là cực kỳ quan trọng. Nó phải giữ gìn trật tự trị an, bảo vệ cho nhân dân ta an cư lạc nghiệp, để xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, làm cơ sở vững mạnh cho cuộc đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Mỹ - Diệm là kẻ thù hung ác của nhân dân ta. Bọn phản động, bọn gián điệp biệt kích là chó săn của Mỹ - Diệm. Chúng tìm mọi cách thâm độc để hòng phá hoại sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta.

Nhiệm vụ của công an ta là phải kiên quyết chống lại chúng, phá tan mọi âm mưu của chúng. Để đánh thắng chúng, công an ta phải thực hiện tốt những điều sau đây:

- Phải luôn luôn nâng cao cảnh giác; công tác phải tích cực, phải khẩn trương, phải bền bỉ.

- Phải kiên quyết làm thật tốt việc giáo dục cải tạo những người trước kia là tề, ngụy và phỉ, những người trước đã tham gia các tổ chức phản động. Việc này phải làm kiên quyết, nhưng phải

hết sức cẩn thận và khôn khéo, nghiêm khắc với kẻ ngoan cố, đối với người thật sự cải tạo thì khoan hồng.

Phải ra sức phát động quần chúng tham gia phong trào bảo vệ trị an, giáo dục quần chúng nâng cao tinh thần làm chủ đất nước, tinh thần cảnh giác đối với kẻ thù của nhân dân, tích cực phòng và chống gián điệp biệt kích. Muốn đạt kết quả đó, thì công an phải hết lòng giúp đỡ nhân dân và dựa vào lực lượng hùng mạnh của nhân dân (kinh nghiệm các xã Yên Phong - Ninh Bình; Hưng Khánh - Yên Bái; Thanh Bình - Lào Cai; Quang Chiểu - Thanh Hóa, v.v.).

- Phải củng cố thật tốt công an khu phố, huyện và xã. Đó là những cơ sở của công an.

Nội bộ phải đoàn kết chặt chẽ. Làm mọi việc phải đi sâu, đi sát, phải tránh chủ quan, phải có kế hoạch chu đáo, phải có quyết tâm bền bỉ.

- Các cấp ủy đảng phải thật sự giúp đỡ và lãnh đạo chặt chẽ công an.

Làm tốt những việc đó, thì chúng ta nhất định thắng được địch. Đảng và Chính phủ tin vào lòng tuyệt đối trung thành và chí kiên cường phấn đấu của các đồng chí. Toàn thể cán bộ và chiến sĩ công an phải cố gắng vượt mọi khó khăn, làm tròn nhiệm vụ nặng nề nhưng rất vẻ vang của công an cách mạng, xứng đáng với lòng tin cậy của nhân dân, của Đảng và Chính phủ đối với các đồng chí.

Khi trở về đơn vị, nhờ các đại biểu chuyển lời chào thân ái của Trung ương và của Bác đến các cán bộ, chiến sĩ, đồng bào ở địa phương.

Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Nói ngày 29-4-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3322,

ngày 1-5-1963.

ĐIỆN CHÚC MỪNG INDÔNÊXIA THU HỒI TÂY IRIAN

*Kính gửi Tổng thống Xucácno,
nước Cộng hòa Indônêxia,*

Giacáccta

Nhân dịp nước Cộng hòa Indônêxia thu hồi Tây Irian, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Ngài và nhờ Ngài chuyển tới nhân dân Indônêxia anh em lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Ngài, nhân dân Indônêxia anh dũng đã tiến hành một cuộc đấu tranh lâu dài và gian khổ để giải phóng Tây Irian, nay đã thu được thắng lợi vẻ vang. Đó là thắng lợi của chính nghĩa, thắng lợi của một dân tộc anh hùng kiên quyết chống chủ nghĩa thực dân đế quốc để thống nhất đất nước mình. Thắng lợi đó góp phần đẩy nhanh quá trình diệt vong của chủ nghĩa thực dân đế quốc và cổ vũ mạnh mẽ phong trào giải phóng dân tộc ở châu Á và trên thế giới.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa chân thành chúc nhân dân Indônêxia anh em tiếp tục thu được nhiều thắng lợi to lớn trong sự nghiệp xây dựng đất nước giàu mạnh.

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân
Indônêxia ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc Ngài sức khỏe dồi dào.

Hà Nội, ngày 30 tháng 4 năm 1963

Chủ tịch

nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3323,
ngày 3-5-1963.

THƯ GỬI ĐOÀN VIÊN VÀ THANH NIÊN CÔNG TRƯỜNG ĐƯỜNG SẮT THANH HÓA - NGHỆ AN

*Thân ái gửi các cháu đoàn viên và thanh niên ở công trường
đường sắt Thanh Hóa - Nghệ An,*

Trong kế hoạch 5 năm, Đảng và Chính phủ đã quyết định xây dựng lại đường sắt Thanh Hóa - Nghệ An.

Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động đã thay mặt các cháu mà nhận công trình đó và xin đặt tên là "Công trình đường sắt Thanh niên".

Các cháu đã xung phong tình nguyện làm việc đó; thế là các cháu đã làm đúng khẩu hiệu: "Đâu Đảng cần, thanh niên có; việc gì khó, có thanh niên". Như thế là tốt. Bác thân ái khen các cháu và dặn các cháu mấy điều sau đây:

- Phải đoàn kết chặt chẽ; phải giúp đỡ đồng bào nơi mình làm việc.
- Phải hăng hái thi đua, giữ tốt kỷ luật lao động, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật để làm "nhiều, nhanh, tốt, rẻ".
- Phải vừa làm, vừa học thêm văn hóa, chính trị và kỹ thuật, để sau này góp sức cùng đồng bào nông dân phát triển và củng cố tốt hợp tác xã.
- Phải khắc phục khó khăn để chăn nuôi, trồng trọt thêm nhằm tự cải thiện đời sống. Phải giữ gìn vệ sinh, bảo vệ sức khỏe.

Bác tặng các cháu một lá cờ làm giải thưởng luân lưu cho cả thanh niên Nghệ An và Thanh Hóa. Cách thi đua thế nào để giành lá cờ đó, do các cháu bàn bạc với nhau mà quyết định.

Ngoài ra, đơn vị nào và cháu nào làm việc thật giỏi, Bác sẽ đề nghị Chính phủ khen thưởng.

Bác chúc các cháu: Vui vẻ, mạnh khỏe, hăng hái thi đua, giành nhiều thành tích.

Ngày 1 tháng 5 năm 1963

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 3322,
ngày 1-5-1963.

KỶ NIỆM THẮNG LỢI ĐIỆN BIÊN PHỦ¹⁸

Cách mạng Tháng Tám thành công. Nước ta tuyên bố độc lập. Đảng và Chính phủ ta chủ trương chung sống hòa bình. Nhưng thực dân Pháp lại muốn cướp nước ta một lần nữa. Toàn Đảng và toàn dân ta quyết tâm kháng chiến đến thắng lợi cuối cùng.

Lúc đầu, địch mạnh hơn ta gấp trăm gấp ngàn lần về vật chất. Nhưng về tinh thần và chính trị thì ta mạnh hơn địch gấp trăm gấp ngàn lần. Căn cứ vào thực tế đó, Đảng ta đã nêu khẩu hiệu: "Kháng chiến sẽ trường kỳ gian khổ nhưng nhất định thắng lợi".

Đảng ta nắm vững chiến lược tất thắng là chủ nghĩa Mác - Lênin. Nhân dân ta từ Bắc đến Nam đoàn kết một lòng, làm theo lời Đảng. Chiến sĩ ta (quân đội chính quy và lực lượng du kích) anh dũng phi thường. Nhờ vậy, ta đã chuyển từ không đến có, từ yếu đến mạnh. Thắng lợi vĩ đại Điện Biên Phủ là kết quả tất nhiên của sự quyết tâm và cố gắng của quân và dân ta.

Ngày 20-11-1953, giặc Pháp nhảy dù xuống Điện Biên Phủ. Chúng tập trung vào đó 17 tiểu đoàn, 10 đại đội và những bộ phận khác, cộng là 16.200 binh sĩ tinh nhuệ nhất của chúng. Đó là kế hoạch Nava hòng "bình định" Việt Nam trong 18 tháng. Kế hoạch này đã được Mỹ đồng ý và giúp sức.

Ngày 4-12-1953, Quốc hội ta thông qua Luật cải cách ruộng đất.

Ngày 13-3-1954, quân đội ta bắt đầu phản công. Sau 55 ngày và 55 đêm¹⁾ chiến đấu vô cùng ác liệt, morning 7-5-1954 quân ta hoàn toàn thắng lợi.

1) Nguyên bản báo *Nhân dân* là 50 ngày và 50 đêm (BT).

Như cá nằm trong chậu, quân địch chết, bị thương và bị bắt hết, trong đó có: 1 tướng, 16 tá, 1.749 sĩ quan và hạ sĩ quan. Ta thu toàn bộ vũ khí và phá hủy 62 chiếc máy bay.

Để phối hợp với chiến dịch Điện Biên, thượng tuần tháng 3-1954, du kích ta đã đốt cháy 59 chiếc máy bay của địch ở Cát Bi và 18 chiếc ở Gia Lâm. Ở các nơi khác, từ Bắc đến Nam, quân ta đều đánh mạnh. Cộng tất cả các mặt trận, quân ta đã tiêu diệt hơn 112.000 tên địch và phá hủy hơn một nửa số máy bay của chúng.

Đối với thực dân Pháp "đó vừa là thất bại chính trị nặng nề vừa là thất bại quân sự vô cùng thảm hại, vì đó là lần đầu tiên mà một cường quốc thực dân bị một nước thuộc địa đánh bại" (lời Bécna Phan).

Thật vậy, nhân dân ta có thể tự hào là người đầu tiên đã đập tan lực lượng hùng mạnh và uy tín giả tạo của bọn thực dân và do đó mà thúc đẩy các dân tộc thuộc địa anh em vùng lên giành tự do, độc lập. Thắng lợi Điện Biên là thắng lợi chung của nhân dân ta, của phe xã hội chủ nghĩa và của các dân tộc chống đế quốc thực dân.

Hiện nay đế quốc Mỹ đang đi theo vết xe cũ của thực dân Pháp. Chúng cũng đặt ra "Kế hoạch 18 tháng" hòng bình định miền Nam Việt Nam. Chắc rằng cuối cùng chúng cũng sẽ thất bại nhục nhã như thực dân Pháp đã thất bại ở Điện Biên Phủ.

Đồng bào miền Nam thì đang nắm vững chiến lược tất thắng là: đoàn kết, tin tưởng, bền bỉ, quyết thắng. Đồng bào miền Nam đã có nhiều kinh nghiệm chiến đấu trong gần 20 năm, lại được nhân dân yêu chuộng chính nghĩa khắp thế giới ủng hộ. Vì vậy cuối cùng đồng bào miền Nam nhất định thắng lợi.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3327,
ngày 7-5-1963.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI KỲ HỌP THỨ SÁU, QUỐC HỘI KHÓA II¹⁹

Thưa các đồng chí đại biểu,

Tôi vừa nhận được một tin tức làm cho tôi rất cảm động và sung sướng. Đó là tin Quốc hội có ý định tặng cho tôi Huân chương Sao Vàng, Huân chương cao quý nhất của nước ta. Tôi xin tỏ lòng biết ơn Quốc hội.

Nhưng tôi xin Quốc hội cho phép tôi chưa nhận Huân chương ấy. Vì sao? Vì huân chương là để tặng thưởng người có công huân; nhưng tôi tự xét chưa có công huân xứng đáng với sự tặng thưởng cao quý của Quốc hội.

Tổ quốc ta hiện đang tạm bị chia cắt làm đôi. Bọn đế quốc Mỹ đang tăng cường cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam. Đồng bào miền Nam đang bị dày dọa dưới chế độ dã man của Mỹ - Diệm. Không một ngày nào mà Mỹ - Diệm không khủng bố, càn quét, giết người, đốt làng, rải rắc thuốc độc, phá hoại mùa màng, dùng bạo lực ép buộc đồng bào vào những trại tập trung, những địa ngục mà chúng gọi là "ấp chiến lược".

Trong hoàn cảnh nước sôi lửa bỏng, đồng bào miền Nam đang hằng ngày hằng giờ hy sinh xương máu, anh dũng đấu tranh, kiên quyết chống bọn cướp nước hại dân, để giành lấy quyền tự do, quyền sinh sống.

Đoàn kết chặt chẽ chung quanh Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam, đồng bào miền Nam không phân biệt gái, trai, già, trẻ;

không phân biệt sĩ, nông, công, thương; không phân biệt người Kinh, người Thượng; đồng tâm nhất trí, vượt mọi khó khăn gian khổ, kiên quyết chiến đấu đến thắng lợi cuối cùng.

Trong khi miền Bắc ra sức thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội để ủng hộ đồng bào miền Nam, thì đồng bào miền Nam anh dũng chiến đấu để bảo vệ công cuộc xây dựng hòa bình ở miền Bắc. Cho nên nhân dân miền Bắc từng giờ từng phút nhớ đến đồng bào miền Nam.

Gần 20 năm trường, hết đấu tranh chống thực dân Pháp, lại đấu tranh chống Mỹ - Diệm, đồng bào miền Nam thật là những người con anh hùng của dân tộc anh hùng Việt Nam. Miền Nam thật là xứng đáng với danh hiệu "Thành đồng của Tổ quốc" và xứng đáng được tặng Huân chương cao quý nhất.

Vì những lẽ đó, tôi xin Quốc hội đồng ý thế này:

Chờ đến ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, Tổ quốc hòa bình thống nhất, Bắc - Nam sum họp một nhà, Quốc hội sẽ cho phép đồng bào miền Nam trao cho tôi Huân chương cao quý. Như vậy thì toàn dân ta sẽ sung sướng, vui mừng.

Nhân dịp này, tôi thách Tổng thống Kennơđi trả lời mấy câu hỏi sau đây:

- Việt Nam xa cách Hoa Kỳ hàng vạn dặm. Nhân dân Việt Nam và nhân dân Hoa Kỳ không thù oán gì nhau. Ông có lý do gì mà gây nên cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, hoang phí hàng tỉ đôla của nhân dân Hoa Kỳ để ủng hộ một chính quyền thối nát độc tài, đã bị nhân dân miền Nam Việt Nam phỉ nhổ? Ông có quyền gì mà bắt buộc hàng vạn thanh niên con em người Hoa Kỳ sang giết hại người miền Nam Việt Nam vô tội, rồi họ cũng bị chết trong cuộc chiến tranh phi nghĩa, bắn tửu ấy?

- Năm 1954, là đại biểu Quốc hội Hoa Kỳ, ông đã phê bình Tổng thống Aixenhao như sau:

"Tung tiền bạc, vũ khí và quân lính vào trong vùng rừng núi Đông Dương mà không có một chút hy vọng xa xôi về thắng lợi - có

thể là một điều nguy hiểm, vô ích, là một hành động tự sát... Tôi thành thật tin rằng không có một sự tăng cường viện trợ quân sự nào của Mỹ ở Đông Dương có thể chinh phục được một kẻ địch ở đâu cũng có, đồng thời không thấy ở đâu một kẻ địch... được nhân dân có cảm tình, ủng hộ và che chở"...

Vì sao Tổng thống Kennơđi lại hành động tự sát một cách u mê, điều mà nghị sĩ Kennơđi đã cảnh cáo một cách sáng suốt?

- Dư luận chính đáng của nhân dân Mỹ mà các nhân sĩ Hoa Kỳ đã nêu lên trong bức thư gửi cho Tổng thống (1-3-1963) tức là: Chấm dứt sự can thiệp quân sự Mỹ vào miền Nam Việt Nam và triệu tập một cuộc hội nghị quốc tế để vạch ra một giải pháp hòa bình.

Tổng thống Kennơđi có muốn hay là không muốn làm theo dư luận chính đáng của nhân dân Mỹ?

Tổng thống Kennơđi phải hiểu lịch sử. Lịch sử đã chứng tỏ rằng: Khi một dân tộc đã đoàn kết nhất trí, đấu tranh giành độc lập, tự do (như tổ tiên Tổng thống ngày trước và nhân dân miền Nam Việt Nam hiện nay), thì nhất định họ sẽ thắng lợi. Cho nên chắc chắn rằng:

Đồng bào miền Nam nhất định sẽ thắng.

Nam - Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà.

Tổ quốc yêu dấu của chúng ta nhất định sẽ hòa bình thống nhất.

Một lần nữa, tôi xin cảm ơn Quốc hội!

Phát biểu ngày 8-5-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3329,

ngày 9-5-1963

LỜI CHÀO MỪNG CHỦ TỊCH LƯU THIẾU KỲ TẠI SÂN BAY GIA LÂM

Thưa đồng chí Lưu Thiếu Kỳ, Chủ tịch nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, Phó Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc kính mến,

Thưa đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Từ lâu, nhân dân chúng tôi mong đợi Lưu Chủ tịch sang thăm Việt Nam. Hôm nay được đón tiếp đồng chí Chủ tịch và các đồng chí, lòng chúng tôi vô cùng sung sướng. Thật là:

Đến bây giờ mới thấy đây,

Mà lòng đã chắc những ngày một hai.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tôi xin nhiệt liệt chào mừng đồng chí Chủ tịch kính mến, một vị lãnh tụ lỗi lạc của nhân dân và Đảng Cộng sản Trung Quốc vĩ đại, một chiến sĩ xuất sắc của phong trào cộng sản quốc tế. Tôi nhiệt liệt hoan nghênh đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị và các đồng chí trong Đoàn.

Chúng tôi vô cùng vui mừng được đón tiếp Lưu Chủ tịch và các đồng chí vì:

Mối tình thắm thiết Việt - Hoa,

Vừa là đồng chí vừa là anh em.

Thưa đồng chí Lưu Chủ tịch kính mến,

Nhân dân Việt Nam rất vui mừng trước những thắng lợi to lớn về mọi mặt của nhân dân Trung Quốc anh em dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc đứng đầu là đồng chí Mao Trạch Đông kính mến.

Nhân dân Việt Nam chúng tôi đón mừng đồng chí với một tấm lòng kính mến chân thành sâu sắc vì đồng chí là vị đứng đầu của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa vĩ đại, vừa là một chiến sĩ suốt đời phấn đấu cho chủ nghĩa Mác - Lênin, đã có nhiều cống hiến to lớn cho giai cấp công nhân, nhân dân lao động và các dân tộc bị áp bức; đồng chí lại là người bạn rất thân thiết của nhân dân Việt Nam.

Chúng tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm lần này của đồng chí Chủ tịch và các đồng chí càng thắt chặt thêm nữa tình đoàn kết keo sơn giữa nhân dân hai nước chúng ta, giữa các nước xã hội chủ nghĩa anh em và góp phần to lớn vào việc giữ gìn hòa bình ở Đông Nam Á và thế giới.

Chúng tôi tin chắc rằng những ngày các đồng chí ở thăm Việt Nam sẽ đem lại cho nhân dân cả nước chúng tôi một sự phấn khởi mới trong công việc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà.

Tôi xin chân thành chúc đồng chí Lưu Chủ tịch, đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị và các đồng chí trong Đoàn được sức khỏe dồi dào và trong những ngày ở thăm Việt Nam các đồng chí cũng vui vẻ, thoải mái như ở nhà mình vậy.

Hoan nghênh Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ, người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam!

Hoan nghênh các đồng chí cùng đi trong Đoàn!

Nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa vĩ đại muôn năm!

Đảng Cộng sản Trung Quốc vẻ vang muôn năm!

Tình đoàn kết Việt - Trung bền vững muôn năm!

Tình đoàn kết vĩ đại giữa các nước xã hội chủ nghĩa và phong
trào cộng sản quốc tế muôn năm!
Hòa bình thế giới muôn năm!

Độc sáng ngày 10-5-1963.
Báo *Nhân dân*, số 3331,
ngày 11-5-1963.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI CHỦ TỊCH LƯU THIẾU KỲ

Thưa đồng chí Lưu Thiếu Kỳ, Chủ tịch nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, Phó Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc kính mến,

Thưa đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Hôm nay, nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động, Quốc hội, Chính phủ và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam rất sung sướng được đón tiếp Lưu Chủ tịch và các đồng chí như những người anh em, những người đồng chí thân thiết nhất của mình.

Các đồng chí đến thăm nước Việt Nam, mang lại cho nhân dân cả nước chúng tôi tình đoàn kết thân yêu của hơn 650 triệu nhân dân Trung Quốc anh em. Chúng tôi nhiệt liệt hoan nghênh Lưu Chủ tịch và các đồng chí.

Cuộc đi thăm lần này của Lưu Chủ tịch và các đồng chí làm cho tình nghĩa giữa nhân dân hai nước và hai Đảng chúng ta, vốn đã thân thiết càng thêm thân thiết. Nhân dân Việt Nam vô cùng phấn khởi và tự hào có những người anh em, những người bạn chiến đấu vĩ đại như nhân dân Trung Quốc và Đảng Cộng sản Trung Quốc.

Sau Cách mạng Tháng Mười vĩ đại, cách mạng Trung Quốc đã có ảnh hưởng rất to lớn đối với cách mạng Việt Nam chúng tôi. Những cuộc chiến đấu vô cùng anh dũng và những thắng lợi cực kỳ

vẻ vang của Trung Quốc đã cổ vũ những người cách mạng Việt Nam phát cao ngọn cờ của chủ nghĩa Mác - Lênin, đoàn kết nhân dân, đánh đuổi đế quốc, kháng chiến thắng lợi, giải phóng đất nước, giành lại độc lập, tự do.

Công cuộc vĩ đại xây dựng chủ nghĩa xã hội của nhân dân Trung Quốc dưới sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng Cộng sản đứng đầu là đồng chí Mao Trạch Đông đã làm gương sáng cho nhân dân Việt Nam chúng tôi và cho tất cả các dân tộc đã được giải phóng. Cuộc đấu tranh kiên trì và dũng cảm của nhân dân Trung Hoa chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai, cổ vũ nhân dân chúng tôi tiếp tục cuộc đấu tranh thần thánh để hòa bình thống nhất nước nhà. Trong mọi công cuộc cách mạng, nhân dân Việt Nam chúng tôi luôn luôn được sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của Trung Quốc anh em.

Nhân dịp này, tôi chân thành tỏ lời biết ơn của nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đối với nhân dân, Đảng Cộng sản và Chính phủ Trung Quốc.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Nhân dân Việt Nam vô cùng vui mừng trước những thành công vĩ đại của nhân dân Trung Quốc anh em trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Chúng tôi coi những thắng lợi rực rỡ của các đồng chí như thắng lợi của mình. Những kinh nghiệm của các đồng chí là sự giúp đỡ cực kỳ quý báu đối với cách mạng Việt Nam. Chỉ trong mười năm, theo đường lối chung của Đảng Cộng sản, nhân dân Trung Quốc anh em, những người công nhân, những người xã viên công xã nhân dân, những người lao động trí óc, tất cả các tầng lớp nhân dân của các dân tộc, đều đoàn kết một lòng, ra sức vượt qua muôn nghìn khó khăn gian khổ, xây dựng nhanh chóng nước Trung Hoa thành một cường quốc xã hội chủ nghĩa, xây dựng đời sống hạnh phúc, tự do.

Nhân dân Việt Nam học tập ở anh em Trung Quốc ý chí cách mạng kiên cường, tinh thần phấn đấu dũng cảm, tác phong gian khổ chất phác, cần kiệm xây dựng nước nhà. Chắc rằng dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, nhân dân Trung Quốc anh em sẽ vượt qua mọi trở ngại, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, làm tăng thêm sức mạnh của phe xã hội chủ nghĩa và của phong trào cách mạng trên toàn thế giới.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ Việt Nam nhiệt liệt hoan nghênh những cống hiến to lớn của nhân dân và Chính phủ Trung Quốc trong sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Ngày nay, với ảnh hưởng to lớn của mình, nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa nhất định phải có địa vị xứng đáng trong các tổ chức quốc tế quan trọng.

Nhân dân Việt Nam triệt để ủng hộ lập trường của nhân dân Trung Quốc trong cuộc đấu tranh giải phóng Đài Loan, một bộ phận lãnh thổ của mình và đòi khôi phục địa vị hợp pháp của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa tại Liên hợp quốc.

Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam tán thành lập trường đúng đắn và những biện pháp đầy thiện chí của Trung Quốc trong việc giải quyết hòa bình vấn đề biên giới Trung - Ấn và mong rằng vấn đề biên giới Trung - Ấn sẽ được giải quyết phù hợp với quan hệ hữu nghị lâu đời giữa nhân dân hai nước, có lợi cho sự đoàn kết Á - Phi và bảo vệ hòa bình thế giới.

Chúng tôi nhiệt liệt chúc mừng Lưu Chủ tịch và các đồng chí đã thành công tốt đẹp trong cuộc đi thăm hữu nghị một số nước bạn ở Đông Nam Á, xây dựng thêm tình đoàn kết giữa các dân tộc, và củng cố thêm hòa bình trong khu vực này.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Lưu Chủ tịch sang thăm Việt Nam trong lúc nhân dân chúng tôi đang hăng hái phấn đấu thực hiện những nhiệm vụ mới.

Ở miền Bắc, chúng tôi đã căn bản hoàn thành công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa, chấm dứt chế độ người bóc lột người. Hiện nay, nhân dân miền Bắc chúng tôi đang sôi nổi thi đua thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, xây dựng chủ nghĩa xã hội. Với những thắng lợi bước đầu về kinh tế và văn hóa, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân chúng tôi đang được cải thiện dần dần, miền Bắc ngày càng trở thành cơ sở vững mạnh cho sự nghiệp đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà.

Ở miền Nam nước chúng tôi, từ 9 năm nay, đế quốc Mỹ và bè lũ Ngô Đình Diệm không một ngày nào ngừng tay càn quét, khủng bố, lập "ấp chiến lược", dùng chất độc để giết hại nhân dân, phá hoại mùa màng. Nhưng 14 triệu đồng bào miền Nam chúng tôi quyết không sợ đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai hung ác của chúng, không sợ hy sinh gian khổ, đã đoàn kết một lòng, anh dũng đứng lên chiến đấu vô cùng oanh liệt. Dưới ngọn cờ của Mặt trận Dân tộc giải phóng, đồng bào miền Nam chúng tôi không ngừng tiến lên, kiên quyết chống Mỹ - Diệm, để giải phóng miền Nam và giành lại quyền sống của mình.

Nhân dân Việt Nam chúng tôi tin chắc rằng với tinh thần tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng Tổ quốc, với ý chí kiên quyết đấu tranh thống nhất nước nhà, được sự ủng hộ mạnh mẽ và sự giúp đỡ chí tình của Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác, với sự đồng tình của nhân dân tiến bộ toàn thế giới, thì công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc nhất định sẽ thành công, sự nghiệp đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà nhất định sẽ thắng lợi.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Tình hình thế giới đang phát triển ngày càng có lợi cho cuộc đấu tranh vì hòa bình, vì độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Phe xã hội chủ nghĩa hùng mạnh liên tiếp giành được những

thắng lợi to lớn trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản. Phong trào độc lập dân tộc sôi nổi khắp châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh. Giai cấp công nhân và nhân dân lao động ở các nước tư bản ngày càng hăng hái đấu tranh cho hòa bình, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Trước sự phát triển mạnh mẽ của phong trào cách mạng thế giới, phe đế quốc do Mỹ cầm đầu càng điên cuồng trong cuộc chạy đua vũ trang, ra sức chuẩn bị một cuộc chiến tranh thế giới mới với vũ khí nguyên tử. Tình hình ấy đòi hỏi nhân dân thế giới phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, tập trung lực lượng, kiên quyết chặn tay bọn đế quốc gây chiến, để giữ gìn hòa bình.

Hiện nay ở vùng Đông Nam Á, đế quốc Mỹ đang gây ra tình hình hết sức căng thẳng. Ngoài việc vũ trang xâm lược miền Nam Việt Nam, Mỹ đang ra sức phá hoại Chính phủ Liên hợp và nền hòa bình trung lập của nước Lào.

Một lần nữa, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tuyên bố luôn luôn nghiêm chỉnh thi hành Hiệp nghị Giơnevơ về Lào, kiên quyết ủng hộ Chính phủ Liên hợp ba phái do Hoàng thân Xuvana Phuma làm Thủ tướng, trong việc thực hiện chính sách hòa bình, trung lập, độc lập, thống nhất và phồn vinh.

Nhân dân Việt Nam nguyện sát cánh cùng nhân dân Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác, cùng nhân dân thế giới tiến bộ, kiên quyết đấu tranh cho sự nghiệp hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Nhân dân Việt Nam hiểu rõ rằng: đoàn kết là sức mạnh, đoàn kết là thắng lợi. Cho nên muốn giành được thắng lợi trong cuộc đấu tranh vĩ đại ấy, điều kiện quan trọng nhất là sự đoàn kết nhất trí giữa các lực lượng tiến bộ trên thế giới, trước hết là sự đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa và trong phong trào cộng sản quốc tế.

Đảng Lao động Việt Nam hoan nghênh mọi cố gắng của các đảng anh em, trước hết của Đảng Cộng sản Liên Xô và Đảng Cộng sản

Trung Quốc là hai Đảng lớn nhất, mạnh nhất, nhằm tăng cường sự đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa và trong phong trào cộng sản quốc tế, dựa trên cơ sở của chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, trên cơ sở hai bản tuyên bố Mátxcơva năm 1957 và năm 1960. Đảng Lao động Việt Nam nguyện đem hết sức mình góp phần củng cố và phát triển tình đoàn kết thiêng liêng ấy.

Thưa đồng chí Chủ tịch kính mến,

Thưa các đồng chí và các bạn,

Chúng tôi chắc rằng cuộc đi thăm Việt Nam lần này của Lưu Chủ tịch và các đồng chí sẽ càng thắt chặt thêm nữa tình đoàn kết như môi với răng giữa hai nước và hai Đảng chúng ta, đồng thời sẽ góp phần tăng cường tình đoàn kết nhất trí trong phe xã hội chủ nghĩa và bảo vệ hòa bình ở Đông Nam Á và thế giới.

Tôi đề nghị nâng cốc:

Chúc tình đoàn kết vĩ đại giữa các đảng cộng sản và công nhân và giữa các nước xã hội chủ nghĩa anh em muôn năm.

Chúc tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt - Trung đời đời bền vững.

Chúc nhân dân Trung Quốc và Đảng Cộng sản Trung Quốc thắng lợi trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Chúc sức khỏe đồng chí Mao Trạch Đông kính mến.

Chúc sức khỏe đồng chí Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ.

Chúc sức khỏe đồng chí Phó Thủ tướng Trần Nghị.

Chúc sức khỏe tất cả các đồng chí và các bạn.

Nói ngày 10-5-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3331,

ngày 11-5-1963.

LỜI CẢM ƠN TRONG BUỔI CHIỀU ĐÃ DO CHỦ TỊCH LƯU THIẾU KỲ TỔ CHỨC

*Thưa Lưu Chủ tịch thân mến,
Thưa đồng chí Trần Nghị thân mến,
Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,*

Trước hết tôi xin chân thành cảm ơn những lời tốt đẹp và thân thiết của đồng chí Chủ tịch đối với nhân dân và Đảng chúng tôi.

Những ngày Lưu Chủ tịch và các đồng chí ở thăm Việt Nam, đâu đâu nhân dân chúng tôi cũng vui mừng sung sướng. Những cuộc tiếp xúc rộng rãi và thân mật của các đồng chí với nhân dân Việt Nam, những lời nói đầy nhiệt tình của các đồng chí đã làm cho nhân dân chúng tôi càng tăng thêm tình thân yêu và khâm phục nhân dân và Đảng Cộng sản Trung Quốc anh em. Đâu đâu nhân dân chúng tôi cũng cảm thấy các đồng chí là những người bạn chiến đấu kiên cường, những người như anh em ruột thịt. Đó là tình đồng chí sâu sắc của những người bạn đồng cam cộng khổ cùng chung một chủ nghĩa cao quý là chủ nghĩa Mác - Lênin, cùng chung một mục đích vĩ đại là xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản.

Trong cách mạng và kháng chiến trước kia, trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà ngày nay, chúng tôi luôn luôn được sự giúp đỡ tận tình của Đảng Cộng sản và nhân dân Trung Quốc. Một điều rất đáng quý nữa là sự giúp đỡ rất tận tụy

của các đồng chí chuyên gia Trung Quốc. Một lần nữa, chúng tôi tỏ lòng biết ơn sâu sắc Đảng Cộng sản và nhân dân Trung Quốc anh em.

Ngày nay, phe xã hội chủ nghĩa càng thêm hùng mạnh, phong trào dân tộc giải phóng sôi nổi khắp nơi, phong trào đấu tranh của nhân dân lao động ngày càng lan rộng ở các nước tư bản chủ nghĩa. Những lực lượng cách mạng to lớn ấy đoàn kết chặt chẽ với nhau thành một mặt trận thống nhất mạnh mẽ, kiên quyết đấu tranh thì nhất định chủ nghĩa đế quốc thực dân sẽ bị tiêu diệt, hòa bình thế giới sẽ được giữ vững, các dân tộc thuộc địa đều được độc lập tự do, chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản sẽ hoàn toàn thắng lợi.

Ngày nay, trên thế giới hàng ngũ những người cộng sản đã lớn mạnh hơn bao giờ hết, có hơn 40 triệu đảng viên. Đó là lực lượng lãnh đạo cách mạng vô cùng to lớn. Vì hạnh phúc của loài người hiện tại, vì tương lai tốt đẹp của con cháu muôn đời, tất cả các đảng anh em chúng ta, trước hết là Đảng Cộng sản Liên Xô và Đảng Cộng sản Trung Quốc, đoàn kết một lòng, dưới ngọn cờ của chủ nghĩa Mác - Lênin và trên cơ sở hai bản tuyên bố Mátxcơva năm 1957 và năm 1960. Chúng ta quyết cùng nhau chiến đấu chống kẻ thù chung là chủ nghĩa đế quốc, thì nhất định giành được thắng lợi cuối cùng.

Chúng tôi rất vui mừng nhận thấy rằng những cuộc trao đổi ý kiến thân mật giữa hai Đảng và hai Chính phủ chúng ta đã kết quả vô cùng tốt đẹp.

Thưa Lưu Chủ tịch thân mến,

Thưa đồng chí Trần Nghị thân mến,

Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Tôi xin mời các đồng chí và các bạn nâng cốc chúc:

Tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt - Trung muôn năm!

Tình đoàn kết nhất trí giữa các nước xã hội chủ nghĩa và các đảng cộng sản anh em muôn năm!

Chủ nghĩa Mác - Lênin thắng lợi muôn năm!

Chúc sức khỏe đồng chí Mao Trạch Đông!

Chúc sức khỏe Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ!

Chúc sức khỏe đồng chí Trần Nghị và các bạn!

Nói ngày 15-5-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3336,

ngày 16-5-1963.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG BUỔI TIỄN CHỦ TỊCH LƯU THIẾU KỲ

Thưa đồng chí Lưu Chủ tịch thân mến,

Thưa đồng chí Trần Nghị thân mến,

Thưa các đồng chí và các bạn thân mến,

Hôm nay, tiễn đưa Lưu Chủ tịch và các đồng chí lên đường về nước, lòng chúng tôi lưu luyến vô cùng. Lưu Chủ tịch và các đồng chí ở thăm Việt Nam thời gian tuy ngắn ngủi nhưng đã để lại trong lòng nhân dân chúng tôi rất nhiều tình cảm nồng nàn. Nhân dân chúng tôi càng cảm thấy thấm thía tình đoàn kết thân yêu giữa hai nước và hai Đảng chúng ta.

Đúng như Lưu Chủ tịch đã nói: "Tình hữu nghị giữa chúng ta có một lịch sử lâu đời. Tình hữu nghị ấy là tình hữu nghị chiến đấu được hình thành trong cơn bão táp cách mạng, là tình hữu nghị giai cấp của chủ nghĩa quốc tế vô sản vĩ đại, là tình hữu nghị bền vững không gì lay chuyển nổi".

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tôi chân thành cảm ơn các đồng chí đã mang đến cho nhân dân chúng tôi tình hữu nghị vĩ đại ấy.

Tình hữu nghị giữa hai nước và hai Đảng chúng ta, cũng như tình đoàn kết nhất trí giữa tất cả các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và các đảng cộng sản anh em, là của quý vô giá của chúng ta, nó bảo đảm chắc chắn nhất cho mọi thắng lợi của cách mạng.

Chúng tôi nhờ các đồng chí chuyển đến nhân dân Trung Quốc anh em, Đảng Cộng sản, Chính phủ Trung Quốc và đồng chí Mao Trạch Đông kính mến, lời chào nhiệt liệt nhất, thân thiết nhất của chúng tôi.

Xin chúc Lưu Chủ tịch, đồng chí Trần Nghị và các đồng chí lên đường mạnh khỏe.

*Tiến đưa, chẳng muốn chia tay,
Bạn về cố quốc nước mây nghìn trùng.
Cầm tay, lòng lại dặn lòng:
Cùng nhau giương ngọn cờ hồng Mác - Lê.*

Đọc ngày 16-5-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3337,

ngày 17-5-1963.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ I CỦA HỘI PHỔ BIẾN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT VIỆT NAM²⁰

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chào mừng Đại hội.

Nhân dịp này, Bác phát biểu vài ý kiến như sau:

Trước hết, chúng ta hãy nhắc lại Nghị quyết Đại hội lần thứ III của Đảng, phần nói về khoa học, kỹ thuật. Nghị quyết nói: "Đẩy mạnh công tác nghiên cứu và phổ biến khoa học và kỹ thuật một cách có trọng điểm, có từng bước vững chắc, nhằm *phục vụ sản xuất, phục vụ dân sinh*, phục vụ quốc phòng. Ra sức đào tạo cán bộ khoa học và xây dựng các cơ sở nghiên cứu khoa học cần thiết, kết hợp với việc phổ biến rộng rãi những hiểu biết khoa học và kỹ thuật trong đông đảo quần chúng, thúc đẩy phong trào thi đua cải tiến kỹ thuật, sáng chế phát minh. Mở rộng sự hợp tác với các nước anh em trong việc nghiên cứu khoa học, kỹ thuật".

Chúng ta đều biết rằng trình độ khoa học, kỹ thuật của ta hiện nay còn thấp kém. Lề lối sản xuất chưa cải tiến được nhiều. Cách thức làm việc còn nặng nhọc. Năng suất lao động còn thấp kém. Phong tục tập quán lạc hậu còn nhiều.

Nhiệm vụ của khoa học là ra sức cải biến những cái đó. Khoa học là tổng kết những kinh nghiệm đấu tranh giữa giai cấp bị bóc lột và giai cấp bóc lột và đấu tranh giữa con người với thiên nhiên. Ở đây chỉ nói riêng về khoa học tự nhiên và kỹ thuật.

Khoa học phải từ sản xuất mà ra và phải trở lại phục vụ sản xuất, phục vụ quần chúng, nhằm *nâng cao năng suất lao động* và *không ngừng cải thiện đời sống của nhân dân*, bảo đảm cho chủ nghĩa xã hội thắng lợi. Như vậy, nhiệm vụ của khoa học, kỹ thuật là cực kỳ quan trọng, cho nên mọi ngành, mọi người đều phải tham gia công tác khoa học, kỹ thuật, để nâng cao năng suất lao động, sản xuất ra nhiều của cải vật chất, để xây dựng chủ nghĩa xã hội thắng lợi.

Mấy năm nay, Ban Vận động Trung ương Hội Phổ biến khoa học và kỹ thuật hoạt động đã góp phần đẩy mạnh sản xuất, do đó đã được quần chúng tin cậy. Như thế là rất tốt.

Chúng ta đều biết rằng: Dưới chế độ xã hội chủ nghĩa, khoa học là tài sản chung của toàn dân chứ không phải tài sản riêng của một nhóm người nào. Bởi vậy các cô, các chú phải ra sức đem hiểu biết khoa học, kỹ thuật của mình truyền bá rộng rãi trong nhân dân lao động, để nhân dân đẩy mạnh thi đua sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ. Có như vậy nước mới giàu, dân mới mạnh và đời sống của nhân dân mới được cải thiện về mọi mặt. Đó là nhiệm vụ vẻ vang của các cô, các chú.

Những điều đem phổ biến phải thiết thực, phải chính xác, phải làm sao cho quần chúng có thể hiểu được và làm được. Sau khi đã phổ biến, ta phải theo dõi, giúp đỡ quần chúng học tập và áp dụng cho tốt. Nếu chỉ phổ biến rồi bỏ mặc quần chúng, không quan tâm theo dõi họ thực hiện được hay là không, kết quả tốt hay là xấu, như vậy là thiếu tinh thần trách nhiệm.

Các đồng chí phải đi xuống tận các xí nghiệp, các hợp tác xã, hỏi han công nhân, nông dân yêu cầu gì, họ làm ăn và sinh sống như thế nào và phổ biến những điều cần thiết giúp đỡ họ cải tiến kỹ thuật, phát triển sản xuất, cải thiện đời sống. Các đồng chí phải là những chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng, văn hóa và khoa học, kỹ thuật; phải góp tài góp sức để cải biến bộ mặt xã hội của nước ta, làm cho nhân dân ta sản xuất và công tác theo khoa học và đời

sống của nhân dân ta văn minh, tức là khoa học, lành mạnh và vui tươi. Đó là nhiệm vụ rất nặng nề mà cũng rất vẻ vang.

Nhân dân ta rất cần cù, thông minh và khéo léo. Trong sản xuất và sinh hoạt, họ có rất nhiều kinh nghiệm quý báu. Cán bộ ta cần tham gia tổng kết những kinh nghiệm quý báu ấy. Việc này, các cô, các chú làm được còn ít, cần phải làm tốt hơn nữa. Cán bộ ta lại phải học tập những đức tính cần cù, giản dị và thiết thực của công nhân, nông dân để trau dồi thêm tư tưởng và tác phong của mình.

Các hội viên là công nhân, nông dân phải nêu cao vai trò xung phong gương mẫu trong việc học tập và áp dụng khoa học, kỹ thuật. Những kinh nghiệm và sáng kiến mình có thì phải phổ biến cho người khác cùng áp dụng; đồng thời phải bền bỉ, cố gắng học tập khoa học và kỹ thuật.

Hội Phổ biến khoa học và kỹ thuật có nhiệm vụ rất lớn trong việc thực hiện chính sách của Đảng và Nhà nước về công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Hội cần được củng cố và phát triển tốt xuống tận các cơ sở sản xuất công nghiệp, nông nghiệp và các cơ sở khác. Trước mắt, Hội phải phục vụ tốt ba cuộc vận động sau đây:

1- Cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

2- Cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu".

3- Cuộc vận động "Đồng bào miền xuôi đi tham gia phát triển kinh tế và văn hóa ở miền núi".

Phải kết hợp đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước trong ba cuộc vận động đó.

Muốn cho công tác phổ biến khoa học, kỹ thuật thành phong trào mạnh mẽ, Hội phải dựa vào lực lượng to lớn của các tổ chức quần chúng như thanh niên, phụ nữ, công đoàn..., đồng thời phải

phối hợp chặt chẽ với các ngành chuyên môn và các tổ chức khoa học khác. Hội phải giúp đỡ các ngành, các đoàn thể hoàn thành thắng lợi kế hoạch của Nhà nước.

Hội còn có nhiệm vụ dạy bảo các cháu thiếu niên về khoa học, kỹ thuật, làm cho các cháu ngay từ thuở nhỏ đã biết yêu khoa học, để mai sau các cháu trở thành những người có thói quen sinh hoạt và làm việc theo khoa học.

Đảng, Chính phủ và nhân dân ta đặt nhiều hy vọng vào Hội Phổ biến khoa học và kỹ thuật và mong Đại hội này có những quyết nghị thiết thực. Mong các cô, các chú cố gắng thi đua làm tròn nhiệm vụ, cố gắng rèn luyện mình thành những chiến sĩ xuất sắc trong công việc phổ biến khoa học, kỹ thuật. Như thế là các cô, các chú góp phần xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Nói ngày 18-5-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3339,

ngày 19-5-1963.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TỈNH NAM ĐỊNH

Bác và đồng chí Thọ, đồng chí Lương, thay mặt Trung ương Đảng, thân ái hỏi thăm các đồng chí đại biểu.

Mấy hôm nay, các đồng chí đã thảo luận kỹ các vấn đề. Đồng chí Thọ thay mặt Trung ương cũng đã góp nhiều ý kiến với Đại hội.

Sau khi Hội nghị Trung ương lần thứ tám đã thông qua phương hướng, kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, Đại hội Đảng bộ Nam Định lần này dựa vào đó, đã bàn bạc các vấn đề một cách thuận lợi.

Hôm nay, Bác chỉ nêu vài ý kiến để các đồng chí tham khảo.

Về tình hình Nam Định, trong mấy năm qua Đảng bộ và nhân dân tỉnh nhà đã cố gắng vươn lên và đã thu được một số thành tích về các mặt.

Về nông nghiệp:

Các *hợp tác xã* nói chung đã được củng cố hơn trước, các cấp ủy đã biết vận động đồng bào lương và giáo xây dựng được những hợp tác xã tốt, như: hợp tác xã Đồng Quỹ, Đài Môn, Tân Khang, Đại Đồng, Thượng Lỗ, v.v.. Nhờ các hợp tác xã được củng cố, cho nên trong hai năm qua, tuy bị thiên tai ba vụ, nhưng sản xuất nông nghiệp vẫn phát triển cả về năng suất, diện tích và sản lượng. Năng suất lúa bình quân trong hai năm (1961 - 1962) đạt 19 tạ 70 cân (so với năng suất ba năm trước có tăng mỗi mẫu tây 37 cân, nhưng tăng còn ít).

So với hồi năm 1958, Bác về thăm tỉnh nhà thì đến nay, ba huyện miền đồng chiêm có phong trào đắp bờ, khoanh vùng, cấy cưỡng, đã biến hơn 12.000 mẫu tây một vụ thành hai vụ. Việc *trồng màu* gần đây có được chú ý hơn, nhờ đó mà lương thực hai năm qua có tăng, đời sống của nhân dân tuy có nơi còn khó khăn, nhưng nói chung đã được ổn định hơn trước.

Nhiệm vụ đối với Nhà nước như *nộp thuế, trả nợ* và *thu mua* trong năm 1962, các cấp ủy đã hoàn thành khá nhanh và gọn.

Nhưng về *hoa màu*, đồng bào Nam Định trồng còn quá ít. Các cấp ủy phải vận động nhân dân trồng nhiều hoa màu hơn nữa, nhất là khoai nước và dong riềng, để có thêm lương thực cho người và thức ăn cho gia súc. Một ví dụ tốt: Xã Trục Bình (huyện Trục Ninh) bình quân diện tích chỉ non hai sào. Nhưng nhờ đồng bào xã ấy đã ra sức trồng nhiều khoai nước mà đàn lợn đã tăng gần gấp đôi. Nhờ có nhiều lợn mà có nhiều phân. Nhờ có nhiều phân mà năng suất một sào lúa từ 630 cân tăng lên 784 cân. Nhờ năng suất lúa tăng mà lương thực cũng tăng (tính theo đầu người, năm 1960 chỉ có 323 cân, năm 1962 tăng lên 462 cân). Đó là một kinh nghiệm tốt.

- Phải vận động đồng bào *trồng nhiều cây công nghiệp* ở những nơi có điều kiện như trồng cói, trồng dừa... Ở Nam Định trước đây có tập quán trồng dâu nuôi tằm, nhưng đến nay mới khôi phục được một phần năm so với trước. Đó là một thiếu sót lớn cần phải khắc phục.

- Phải chú ý vận động đồng bào *trồng cây ăn quả* như cam, chanh, chuối... và *trồng cây lấy gỗ* như xoan, tre, v.v..

- Phải ra sức phát triển chăn nuôi để thêm sức kéo, thêm phân bón. Đồng thời tăng thu nhập cho nông dân và có thêm thịt để cung cấp cho nhân dân.

Việc cải tiến kỹ thuật là một điều rất quan trọng để phát triển nông nghiệp. Nam Định phải đẩy mạnh hơn nữa.

Về thủy lợi to và vừa vẫn phải coi trọng. Đồng thời phải làm nhiều thủy lợi nhỏ, khoanh vùng, đắp bờ, chống úng ở miền bắc tỉnh và chống chua mặn ở các huyện miền ven biển.

Về phân bón thì hợp tác xã Tân Khang đã có thành tích khá. Nhưng chưa thành phong trào mạnh mẽ. Hiện nay trong tỉnh còn tới 30% ruộng cấy chay. Cần vận động đồng bào chấm dứt tệ hại ấy. "Một vốc phân là một cân thóc", muốn có nhiều lúa, nhiều khoai thì nhất định phải dùng nhiều phân bón.

Về cải tiến công cụ cũng có những kinh nghiệm tốt như huyện Nghĩa Hưng trước kia phải tốn 1 triệu ngày công để chuyển hơn 220.000 tấn phân ra đồng, nay nhờ dùng thuyền và dùng xe mà đã bớt được hơn 110.000 ngày công. Xã Giao Hải (huyện Giao Thủy) nhờ phát triển thuyền mà vụ chiêm năm 1962 gặt nhanh hơn vụ chiêm năm 1961, lại dôi được hơn 4.000 ngày công. Như thế vừa đỡ tốn sức lao động, vừa dành được nhiều ngày công để làm các việc khác.

Tại sao những việc Trực Bình, Nghĩa Hưng, Giao Hải làm được, các nơi khác lại không làm được? Đó là vì cán bộ các nơi khác không biết học tập những kinh nghiệm tốt.

- Ở Nam Định người đông ruộng ít. Trong Đại hội này, các đồng chí đã bàn đến cuộc vận động đồng bào đi xây dựng kinh tế miền núi, miền biển, như thế là đúng. Nhưng cần phải có kế hoạch thật đầy đủ để thực hiện cho thật tốt.

- Hiện nay, tỉnh ta đang tiến hành cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc", các cô, các chú cần phải thực hiện đúng và tốt nghị quyết của Bộ Chính trị về vấn đề này. Tỉnh ủy, huyện ủy, đảng ủy xã phải trực tiếp lãnh đạo. Cán bộ tỉnh và huyện phải phân công đến tận hợp tác xã, thực tế cùng cán bộ cơ sở làm việc. Đi bước nào phải thật vững chắc bước ấy. Làm nơi nào phải thật tốt nơi ấy. Không lể mể, nhưng không nóng vội.

Nam Định có 18 vạn đồng bào Công giáo, các cấp ủy phải thật quan tâm đến phần đời và phần đạo của đồng bào Công giáo. Hiện

nay trong tỉnh đã có 62% hộ giáo dân vào hợp tác xã. Có những hợp tác xã khá tốt như Đài Môn, Đồng Quỹ, Ủy Như Nam... Đồng bào Công giáo càng hiểu rõ chính sách của Đảng thì càng gắn bó với hợp tác xã. Cho nên phải ra sức giúp đỡ củng cố và phát triển tốt các hợp tác xã của đồng bào Công giáo nhằm làm cho hợp tác xã ngày càng vững chắc, xã viên thu nhập ngày càng tăng, đời sống ngày càng no ấm hơn.

Về công nghiệp:

Trong hai năm qua, sản xuất có phát triển tiến bộ hơn trước. Năm 1962, Nhà máy dệt đã hoàn thành các chỉ tiêu kế hoạch của Nhà nước. Bác gửi lời khen ngợi công nhân và cán bộ Nhà máy dệt. Năm nay càng phải cố gắng hơn, ra sức thi đua với Nhà máy dệt Bình Nhưỡng (Triều Tiên) để hoàn thành vượt mức kế hoạch năm 1963 và kế hoạch 5 năm.

Công nghiệp địa phương và thủ công nghiệp, Tỉnh ủy chưa lãnh đạo tốt, nhưng gần đây cũng đã bước đầu cố gắng phục vụ nông nghiệp như sản xuất vôi, phân bón, chế biến dong riềng và khoai nước, sản xuất hàng tiêu dùng cho nông dân.

Thủ công nghiệp, tỉnh ta có gần 6 vạn người thủ công nghiệp đã vào hơn 270 hợp tác xã. Về mặt tổ chức như thế là tốt. Nhưng về mặt quản lý thì còn nhiều khuyết điểm. Cuộc điều tra 83 hợp tác xã cho thấy rằng: Khuyết điểm phổ biến là quản lý không tốt, sổ sách lộn tuột, chất lượng thấp kém. Nội bộ không dân chủ. Thường có tệ tham ô, lãng phí, quan liêu. Ví dụ: Hợp tác xã Quang Trung, Rạng Đông, Thép Mới, Thắng Lợi, Đồng Tâm... Các cấp ủy cần phải giúp các hợp tác xã thủ công chấn chỉnh lại cho tốt, vì thủ công nghiệp cũng là một bộ phận quan trọng trong kinh tế nhà nước và quan hệ đến đời sống của hàng vạn đồng bào.

Bác mong rằng, từ nay cán bộ và công nhân đều ra sức thi đua phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật hơn nữa để nâng cao năng suất lao động, sản xuất được nhiều, nhanh, tốt, rẻ, phục vụ cho nhân dân.

Để thiết thực đẩy mạnh phát triển kinh tế hơn nữa thì Tỉnh ủy, các đảng ủy và cán bộ phụ trách các cơ quan, các xí nghiệp, công trường và mật dịch cần phải thực hiện cho có kết quả tốt *cuộc vận động* "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu". Phải biết kết hợp chặt chẽ ba cuộc vận động này với phong trào thi đua thực hiện thắng lợi kế hoạch nhà nước năm 1963 và kế hoạch 5 năm.

Về các ngành kinh tế, văn hóa khác:

Về các ngành kinh tế, văn hóa khác, Nam Định cũng đã đạt những thành tích khá như:

Giao thông vận tải đã cố gắng phát triển giao thông ở nông thôn, nhưng vận tải đường sông thì còn kém.

Giáo dục phát triển khá về số lượng, nhưng kém về chất lượng, vì thiếu giáo dục chính trị và đạo đức cách mạng cho học sinh.

Phong trào vệ sinh phòng bệnh cũng đã có những nơi tốt, như xã Nghĩa Phú (Nghĩa Hưng).

Phong trào bảo vệ trị an cũng đạt kết quả khá, dân quân tự vệ có tiến bộ, nhưng còn phải cố gắng nhiều.

Về lãnh đạo:

Nam Định có hơn 1 triệu nhân dân, có gần 2 vạn 5 nghìn đảng viên và hơn 3 vạn 6 nghìn đoàn viên thanh niên lao động. Tức là cứ 100 người thì có 2 đảng viên và 3 đoàn viên. Thế là ít. Đảng viên gái (2.554 đồng chí) cũng quá ít. Cần phải có kế hoạch chu đáo để phát triển Đảng và Đoàn hơn nữa. Cần phải rất chú trọng củng cố chi bộ. Đồng bào Nam Định rất chất phác, cần cù, lại có truyền thống anh dũng trong thời kỳ cách mạng và kháng chiến. Cán bộ nói chung đều tận tụy. Cho nên tỉnh ta đã có thành tích về các mặt công tác.

Nhưng chúng ta phải thật thà nhận rằng: thành tích còn ít và tiến bộ còn chậm. Vì lãnh đạo còn yếu. Các cấp, từ chi bộ đến Tỉnh ủy, phải vì lợi ích chung của Đảng và của nhân dân mà tự phê bình một cách thành khẩn và thẳng thắn. Mỗi đảng viên, mỗi chi

bộ phải luôn luôn tự hỏi: Mình đã xứng đáng với vai trò lãnh đạo của Đảng hay là chưa? Sự thật là sinh hoạt nhiều chi bộ còn chưa tốt, việc giáo dục đảng viên chưa được chặt chẽ và kịp thời. Có cán bộ, đảng viên còn lãng phí nhiều trong việc cưới xin, ma chay trong gia đình mình. Thậm chí có đảng viên còn nấu rượu lậu. Họ phạm kỷ luật của Đảng, phạm pháp luật của Nhà nước, họ mất đạo đức cách mạng của người đảng viên, làm gương xấu cho quần chúng.

Trong Tỉnh ủy thì kém đoàn kết, nội bộ thiếu dân chủ. Tỉnh ủy mà thiếu đoàn kết thì đoàn kết sao được đảng viên và nhân dân. Kết quả là ảnh hưởng không tốt đến các ngành, các cấp trong tỉnh, đến việc thực hiện các chủ trương công tác chung của địa phương. Do đó mà Tỉnh ủy lãnh đạo yếu, lãnh đạo còn chung chung, chưa đi sâu đi sát, chưa chú ý việc lãnh đạo điển hình, thiếu tập trung thường xuyên vào công tác trung tâm.

Ngay trên tỉnh cũng còn hiện tượng hình thức, tốn kém tiền bạc của Nhà nước, lãng phí công sức của nhân dân, như việc làm cổng của nhà triển lãm, việc phá đi xây lại nền nhà của Tỉnh ủy... Trung ương và Bác rất phiền lòng về những khuyết điểm ấy. Chúng ta phải luôn luôn thật thà tự phê bình và nghiêm chỉnh phê bình để cùng nhau tiến bộ.

Bác mong rằng sau Đại hội này, toàn Đảng bộ Nam Định sẽ ra sức khắc phục khuyết điểm, phát triển ưu điểm, đoàn kết một lòng, thực hiện đầy đủ nghị quyết của Đại hội, biến nghị quyết đó thành quyết tâm của đảng viên, đoàn viên và đồng bào cả tỉnh, để xây dựng tỉnh Nam Định thành một tỉnh giàu mạnh, làm kiểu mẫu cho toàn miền Bắc, thiết thực góp phần xứng đáng vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Chúc các đại biểu mạnh khỏe, chúc Đại hội thành công.

Nói ngày 21-5-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3345,

ngày 25-5-1963.

BÀI NÓI VỚI ĐỒNG BÀO VÀ CÁN BỘ TỈNH NAM ĐỊNH

Thưa đồng bào,

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm đồng bào, cán bộ và bộ đội, công an và dân quân tự vệ, các anh hùng lao động và chiến sĩ thi đua, kiều bào mới về nước, bà con Hoa kiều, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.

So với năm 1958, Bác về thăm lần trước, thì lần này Bác vui lòng thấy đồng bào tỉnh ta đã cố gắng và có tiến bộ về các mặt.

Về nông nghiệp thì trong toàn tỉnh hiện nay đã có 90% đồng bào nông dân vào hợp tác xã. Ở vùng đồng bào Công giáo cũng đã có 62% số hộ vào hợp tác xã. Nhờ làm ăn tập thể mà đã tăng được vụ, vỡ hoang thêm, chăn nuôi và làm nghề phụ mỗi năm một tiến bộ. Cho nên sản xuất nông nghiệp trong hai năm vừa qua, nhất là năm 1962, tuy gặp thiên tai liên tiếp, nhưng nhờ đồng bào và cán bộ ra sức chống hạn, làm thủy lợi và phân bón cho nên năng suất bình quân cả năm vẫn giữ được gần 20 tạ một héc-ta.

Các ngành khác trong tỉnh như công nghiệp, thủ công nghiệp, thương nghiệp, văn hóa, giáo dục, y tế, thể dục, vệ sinh, trật tự an ninh cũng đều tiến bộ hơn.

Có kết quả như vậy là do đồng bào cả tỉnh, lương cũng như giáo, biết đoàn kết giúp đỡ nhau, hăng hái thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Cán bộ thì chịu khó, tận tụy.

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ vui lòng khen ngợi đồng bào về những cố gắng đó.

Nhân dịp này, Bác nhắc nhở thêm đồng bào và cán bộ mấy công việc sau đây:

Về nông nghiệp:

Các hợp tác xã trong tỉnh tuy được củng cố nhưng còn yếu. Vì vậy, cần ra sức làm tốt cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp một cách toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

22 hợp tác xã đã làm xong cải tiến quản lý trong đợt thí điểm, phải ra sức làm tốt các việc đã đề ra, để tăng năng suất lao động, làm cho thu nhập của hợp tác xã và của xã viên được tăng thêm.

Hiện nay đang làm đợt 1 cuộc vận động này ở 88 hợp tác xã. Cần phát động tốt tư tưởng xã viên, trai cũng như gái, làm cho mọi người thật thấm nhuần tinh thần làm chủ tập thể, cùng nhau bàn bạc cách làm ăn, thực hiện quản lý dân chủ và tài chính công khai, chống tham ô, lãng phí.

Những nơi chưa tiến hành cuộc vận động thì phải củng cố hợp tác xã, chuẩn bị tốt để khi làm được thuận lợi.

Lúa chiêm sắp được gặt rộ. Hiện nay có nơi lúa trổ đang bị hạn. Vùng ven biển vì hạn lại cho nên bị mặn và có sâu. Bà con nông dân cần kịp thời tát nước trừ mặn, trừ sâu để thu hoạch vụ chiêm này cho tốt. Phải chuẩn bị đầy đủ để thu hoạch được nhanh, gọn, tốt vụ chiêm và kịp thời làm tốt vụ thu và vụ mùa. Khi bộ đội và học sinh về gặt giúp, đồng bào cần chú ý hướng dẫn họ gặt, bó, gánh cho khéo để thóc khỏi rơi vãi lãng phí.

Tỉnh ta phải cố gắng trồng hoa màu nhiều hơn nữa, nhất là khoai nước và dong riềng là những thứ có năng suất cao, để có thêm lương thực cho người và thức ăn cho gia súc.

Về chăn nuôi thì Nam Định có giống lợn tốt và có nhiều bãi cỏ ở ven sông, ven biển. Như thế là rất thuận lợi cho việc phát triển nuôi lợn và trâu bò.

Phải chăm sóc trâu bò, bê nghé cho tốt. Hợp tác xã Nam Hải ở Hải Hậu là một kiểu mẫu nuôi trâu tốt. Các hợp tác xã khác nên học tập làm theo. Đồng thời phải tránh kinh nghiệm xấu của hợp tác xã Thành Công (Trực Ninh) trong 1 tháng để chết 5 con trâu, 46 con còn lại thì 37 con gầy còm, 3 con hấp hối.

Việc nuôi cá cũng phải chú ý phát triển. Các hợp tác xã Thượng Lỗ, Đại Đồng có kinh nghiệm tốt nuôi cá ở ruộng, hồ, ao. Nên phổ biến rộng rãi cho các nơi khác cùng làm.

Về trồng cây, Nam Định làm chưa tốt. Từ Tết đến nay tuy đã trồng được 16 vạn cây, vì chăm sóc kém mà cây chết rất nhiều. Cần trồng cây nào tốt cây ấy; 5, 6 năm sau sẽ có lợi to.

Tỉnh ta người đông, ruộng tốt nhưng ít. Cho nên một mặt phải chú trọng thâm canh tăng năng suất, một mặt phải vận động và tổ chức cho đồng bào đi phát triển kinh tế miền núi và miền biển.

Nam Định có miền biển giàu có, nhưng việc khai thác nguồn lợi này còn yếu. Phải mở rộng diện tích làm muối, phát triển nghề đánh cá, trồng nhiều cói, nhiều dừa...

Công tác đắp đê phòng lụt năm vừa qua Nam Định làm khá. Năm nay hạn nhiều. Sau hạn thường có mưa to, phải chú ý phòng lụt, không được chủ quan. Đầu năm nay, công tác đắp đê của tỉnh nhà còn chậm. Phải cố gắng làm nhanh, làm tốt để hoàn thành nhiệm vụ trước mùa mưa.

Trước khi kết thúc câu chuyện nông nghiệp, Bác muốn hỏi: Phải chăng thanh niên nông dân cho rằng làm ruộng chân bùn tay lấm không xinh trai đẹp gái, cho nên tư tưởng thoát ly nông thôn khá phổ biến? Bác chắc rằng các cháu thanh niên không sai lầm đến thế. Để phát triển tốt, nông thôn ta cần nhiều thanh niên học hay, cày giỏi.

Tỉnh Nam Định có công nghiệp và thủ công nghiệp quan trọng. Năm 1962, Nhà máy dệt đã hoàn thành toàn bộ chỉ tiêu kế hoạch Nhà nước. Như thế là tốt.

Nhưng công nghiệp địa phương và thủ công nghiệp còn kém cả chất và lượng. Phải cố gắng làm nhiều hàng hóa tốt để phục vụ nông nghiệp và đời sống của nhân dân.

Cán bộ và công nhân Nam Định cần làm tốt cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu" để phát triển kinh tế hơn nữa.

Về văn hóa, giáo dục:

Nam Định có thành tích trong công tác bổ túc văn hóa. Tuy vậy còn phải cố gắng hơn nữa. Chú trọng nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập.

Công tác vệ sinh phòng bệnh có nơi đã làm tốt, như xã Nghĩa Phú (Nghĩa Hưng) đã xây được 554 giếng nước, làm trên 400 hố xí hợp vệ sinh, hầu hết nhân dân trong xã tham gia tập thể dục thể thao. Các xã trong tỉnh cần làm như vậy.

Tăng gia sản xuất phải đi đôi với *thực hành tiết kiệm*. Ở tỉnh ta có một số nơi còn chi tiêu lãng phí trong việc ma chay, cưới xin. Hoặc có những cuộc liên hoan giết lợn, giết bò lu bù. Cần phải chấm dứt những thói xấu ấy.

Bộ đội, công an, dân quân tự vệ phải luôn luôn nâng cao tinh thần cảnh giác, sẵn sàng đập tan mọi âm mưu phá hoại của địch, giữ gìn trật tự an ninh thật tốt.

Tỉnh nhà có những hợp tác xã sản xuất khá như Ngô Xá, Đại Đồng, Phong Lộc, Đài Môn, Đồng Quỳ, Thượng Lỗ... Có những anh hùng lao động công nghiệp, nông nghiệp. Có hơn 600 chiến sĩ thi đua, hàng vạn lao động tiên tiến và kiện tướng sản xuất, có các tổ lao động xã hội chủ nghĩa. Cần phát huy tác dụng của những gương mẫu tốt ấy để đẩy mạnh phong trào tiến lên.

Nam Định là một tỉnh ruộng đất phì nhiêu, tài nguyên phong phú, nhân dân cần cù, có nhiều khả năng trở thành một tỉnh thật giàu có. Đồng bào tỉnh Nam Định có truyền thống đoàn kết và đấu tranh anh dũng. Trong thời kỳ kháng chiến, tỉnh Nam Định đã lập nhiều chiến công vẻ vang. Ngày nay, Nam Định lại kết nghĩa với

Mỹ Tho anh hùng. Bác tin rằng dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ tỉnh, nhân dân và cán bộ Nam Định sẽ thu được nhiều thắng lợi rực rỡ.

Đại hội Đảng bộ của tỉnh vừa kết thúc thắng lợi. Cán bộ và nhân dân phải làm tốt mọi nghị quyết của Đại hội, ra sức thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, hoàn thành thắng lợi kế hoạch năm 1963 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, làm cho Nam Định trở thành một tỉnh tiên tiến.

Cán bộ từ Trung ương đến xã đều phải là người đầy tớ trung thành của nhân dân.

Cán bộ, đảng viên, đoàn viên cần phải xung phong gương mẫu trong mọi công việc, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân. Đồng bào cần phải luôn luôn giúp đỡ và phê bình cán bộ để họ làm tròn nhiệm vụ.

Địa phương nào, hợp tác xã nào, đơn vị nào, cá nhân nào đạt được những thành tích xuất sắc nhất, Bác sẽ đề nghị Chính phủ khen thưởng.

Cuối cùng, Bác nhờ các đại biểu có mặt ở đây chuyển lời chào thân ái của Trung ương Đảng, của Chính phủ và của Bác đến đồng bào và cán bộ các địa phương.

Nói ngày 22-5-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3347,

ngày 27-5-1963.

**ĐIỆN CHÚC MỪNG
HỘI NGHỊ CÁC VỊ ĐỨNG ĐẦU
CÁC NƯỚC CHÂU PHI ĐỘC LẬP**

*Kính gửi Hội nghị các vị đứng đầu các nước châu Phi độc lập
họp ở Add Abêba, Êtiôpia,*

Thưa các vị,

Nhân dịp Hội nghị các vị đứng đầu các nước châu Phi độc lập họp ở Add Abêba, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi kính gửi tới Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt.

Tôi thành tâm chúc Hội nghị thu được nhiều thắng lợi trong việc đoàn kết các nước châu Phi, đẩy mạnh phong trào đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, giữ gìn chủ quyền dân tộc và giúp đỡ các phong trào giải phóng dân tộc, bảo vệ hòa bình ở châu Phi và trên thế giới.

Hà Nội, ngày 22 tháng 5 năm 1963

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH**

Báo *Nhân dân*, số 3343,
ngày 23-5-1963.

MỘT CUỘC HỘI NGHỊ RẤT QUAN TRỌNG

Đó là cuộc Hội nghị những vị đứng đầu các nước độc lập châu Phi.

Châu Phi - *Dân đông*: 230 triệu người tức là 12% số người trên thế giới. *Đất rộng*: 30 triệu cây số vuông, tức là to gấp 3 châu Âu. *Của nhiều*: có những mỏ vàng, mỏ ngọc, mỏ đồng, mỏ dầu; và sản xuất nhiều bông, cà phê, cao su, ngũ cốc...

Nhưng trước đây không lâu, tuy có vài nước gọi là độc lập, sự thật thì toàn châu Phi là thuộc địa của bọn thực dân. Người châu Phi đều bị chà đạp dưới ách nô lệ của bọn đế quốc.

Sau cuộc Chiến tranh thế giới lần thứ hai, nhất là trong vòng mười năm nay, nhân dân châu Phi lần lượt nổi lên chống bọn đế quốc xâm lược, giành lại chủ quyền độc lập. Một thời gian lịch sử sau đây chứng tỏ cuộc biến đổi long trời lở đất ấy:

Năm 1955, Hội nghị Á - Phi ở Băngđung, châu Phi chỉ có 4 nước độc lập tham gia.

Năm 1958, Hội nghị Acra (Thủ đô nước Gana), châu Phi mới có 8 nước độc lập tham dự.

Năm 1963, Hội nghị vừa rồi ở Addis Ababa (Thủ đô nước Êtiôpia), châu Phi có 32 nước độc lập (gần 90% số người, gần 80% diện tích toàn châu Phi).

Nghị quyết của Hội nghị này gồm có mấy điểm rất quan trọng:

- Đoàn kết nhân dân châu Phi. Đoàn kết nhân dân Á - Phi.
- Ra sức giúp đỡ những dân tộc châu Phi đang đấu tranh giành độc lập.

- Đấu tranh tiêu diệt chủ nghĩa thực dân, giải phóng tất cả các dân tộc châu Phi.

- Chống phân biệt chủng tộc. Chống chạy đua binh bị. Chống vũ khí nguyên tử. Đấu tranh cho hòa bình.

Hội nghị này đã làm nổi bật sự thất bại nhục nhã và bước đường cuối cùng của chủ nghĩa thực dân. Nó làm nổi bật thắng lợi to lớn của cuộc cách mạng giải phóng dân tộc.

Trong cuộc chiến đấu gian khổ và anh dũng chống Mỹ - Diệm, đồng bào miền Nam ta chắc rất phấn khởi về kết quả tốt đẹp của cuộc Hội nghị ấy và coi thành công của nhân dân châu Phi anh em cũng như thành công của mình.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3346,
ngày 26-5-1963.

CẦN PHẢI KIÊN QUYẾT CHẤM DỨT TỆ NẤU RƯỢU LẬU

Đảng và Chính phủ ta ngày đêm lo lắng giải quyết tốt *vấn đề* ăn cho nhân dân. Đồng bào ta nói chung đều *tiết kiệm* từng bắp ngô, từng bát gạo để bán nhiều lương thực cho Nhà nước.

Nhưng vẫn còn một số người tham lam, đồi bại, lãng phí lương thực, lén lút nấu rượu lậu để kiếm tiền. Vài thí dụ:

Hà Đông: Thôn Châu Mai có 115 hộ, thì 90 hộ nấu rượu lậu. Ở các huyện Thanh Oai, Phú Xuyên, Ứng Hòa... rải rác cũng có nấu rượu lậu.

Hà Bắc: Xóm Chèm có 80 hộ, thì 50 hộ nấu rượu lậu. Mỗi tháng lãng phí hơn 180 tạ gạo.

Tệ rượu lậu lại đẻ ra nhiều tệ xấu khác: Họ chỉ lo nấu rượu mà lơ là việc trông trọt, chăn nuôi. Bán rượu lậu, sẵn tiền bất nghĩa, sinh ra nạn cờ bạc, bóc lột lẫn nhau. Sẵn rượu thì thường say sưa hỗn xược, đánh chửi lẫn nhau, làm rối trật tự, an ninh, phá hoại mỹ tục thuần phong, làm mất tinh thần đoàn kết...

Tệ rượu lậu còn làm cho cán bộ và đảng viên sa đọa, mất hết đạo đức cách mạng. Thí dụ: Ở xóm Chèm, bí thư đoàn thanh niên, cán bộ ban quản trị và mấy đảng viên đã bị bắt quả tang!

Có thể trừ tiệt được tệ nấu rượu lậu không? *Nhất định trừ tiệt được.* Một thí dụ cụ thể:

Thanh Hoá: Trước đây xã Cần Lộc (huyện Hậu Lộc) có 840 hộ, thì 405 hộ nấu rượu lậu. Mỗi ngày lãng phí hết độ 4.500 cân gạo.

Khi chi bộ vận động cấm nấu rượu lậu thì nhân dân nói: "Nếu cán bộ và đảng viên thôi nấu rượu lậu thì chúng tôi sẽ xin chữa hết!". Đảng ủy và chi bộ bèn mở cuộc phê bình và tự phê bình nghiêm khắc, buộc cán bộ và đảng viên phải làm gương mẫu cho nhân dân. (Trước kia trong số 405 hộ nấu rượu lậu, có cả một số đảng ủy viên và đảng viên). Từ đó, ở xã Cần Lộc đã chấm dứt được tệ nấu rượu lậu. Chỉ còn 12 người ngoan cố thì đã được khép vào kỷ luật. Cũng từ đó nhân dân Cần Lộc đã tập trung lực lượng thi đua tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm, để trở thành một xã tiên tiến.

Kết luận: Các cấp đảng bộ và chính quyền phải tuyên truyền giải thích cho nhân dân thấy rõ rằng *nấu rượu lậu là một việc phạm pháp luật và rất xấu xa*, đồng thời phải có kỷ luật rất nghiêm khắc đối với những kẻ ngoan cố không chịu sửa chữa. Cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên lao động phải làm gương mẫu. *Như vậy thì nhất định chấm dứt được tệ nấu rượu lậu.*

T.L.

Báo Nhân dân, số 3349,
ngày 29-5-1963.

THẮNG LỢI - KHÓ KHĂN - THẮNG LỢI

Trong phiên họp vừa rồi, Quốc hội ta đã "nhất trí tán thành sự đánh giá của Chính phủ về những thắng lợi to lớn... mà nhân dân miền Bắc nước ta đã giành được trong những năm vừa qua". Những thắng lợi đó to lớn thật:

Về chính trị - Miền Bắc đã hoàn toàn độc lập. Nhân dân ta đã làm chủ nước nhà. Chúng ta đã là một thành viên trong đại gia đình xã hội chủ nghĩa hùng mạnh. Thật là vẻ vang!

Về kinh tế và văn hóa - Sau 9 năm kháng chiến anh dũng, thực dân Pháp bị tống cổ đi, nhưng chúng đã để lại ở nước ta một tình trạng cực kỳ khốn đốn: Thành thị tiêu điều. Nông thôn xơ xác. Nhân dân đói rách. Kinh tế điêu tàn.

Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng, với sự cố gắng vươn lên của nhân dân và có sự giúp đỡ tận tình của các nước anh em, chúng ta đã hàn gắn hết vết thương chiến tranh và giành được thắng lợi to lớn. Bà con so sánh những con số sau đây thì rõ:

	1955	1963
<i>Công nghiệp:</i>		
- Nhà máy	81 cái ¹⁾	1.103 cái
- Giá trị tổng sản lượng công nghiệp và thủ công nghiệp	310 triệu đồng	2.377 triệu đồng

1) Những nhà máy đó đều bé nhỏ, cũ kỹ, lại bị Pháp phá phách trước khi chúng chuẩn (TG).

	1955	1963
<i>Nông nghiệp:</i>		
- Giá trị tổng sản lượng nông nghiệp	1.817 triệu đồng	2.480 triệu đồng
- Diện tích trồng lương thực và cây công nghiệp	2.626.000 mẫu tây	3.177.000 mẫu tây
- Xây dựng cơ bản	140 triệu đồng	723 triệu đồng
<i>Văn hóa, giáo dục:</i>		
- Sinh viên đại học	1.191 người	31.600 người
- Học sinh trung học	2.500 người	69.800 người
- Phổ thông	716.000 người	3.056.000 người

Rõ ràng là 9 năm dưới chế độ ta đã tiến bộ hơn 90 năm thuở trước!

So sánh tình hình một địa phương thì thắng lợi càng rõ rệt:

Quảng Bình trước đây là một tỉnh nghèo nhất ở miền Bắc. Đói kém là nạn kinh niên. Năm 1957 cả tỉnh mới có một hợp tác xã nông nghiệp với 30 hộ, diện tích trồng trọt chỉ có non 58.700 mẫu tây. Cả năm thu hoạch lương thực 87.240 tấn.

Năm 1962, hơn 96% nông hộ đã vào hợp tác xã, 81% là hợp tác xã toàn thôn. Diện tích trồng trọt tăng lên 85.425 mẫu tây. Thu hoạch lương thực 114.080 tấn.

Tổng giá trị công nghiệp và thủ công nghiệp năm 1957 là hơn 15 triệu rưỡi đồng, năm 1962 là gần 25 triệu rưỡi đồng.

Ngày trước, hầu khắp nông thôn đều là nhà tranh vách đất. Năm 1962, hơn 66.000 hộ có nhà gỗ, hơn 11.200 hộ có nhà ngói. Mức sống của nhân dân đã cải thiện hơn trước nhiều.

Trong khi giành được thắng lợi lớn như thế, chúng ta cũng gặp *không ít khó khăn*, những khó khăn tạm thời trong bước trưởng thành, thí dụ: Cơ sở vật chất và kỹ thuật còn yếu. Trình độ quản lý còn kém. Năng suất lao động còn thấp. Diện tích ruộng đất còn hẹp. Sản lượng mùa màng thường bấp bênh...

Chính vì để *khắc phục những khó khăn đó* mà Đảng và Chính phủ ta đề ra 3 cuộc vận động lớn:

- Cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

- Cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu".

- Cuộc vận động "Đồng bào miền xuôi đi tham gia phát triển kinh tế và văn hóa ở miền núi".

Toàn dân ta phải nâng cao tinh thần làm chủ, ra sức cần kiệm xây dựng nước nhà, *kết hợp thật chặt chẽ phong trào thi đua yêu nước với 3 cuộc vận động ấy*. Cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên phải xung phong gương mẫu. Như vậy thì chúng ta nhất định khắc phục được mọi khó khăn và giành được thắng lợi nhiều hơn nữa, to hơn nữa.

T.L.

Báo Nhân dân, số 3353,
ngày 2-6-1963.

MỘT SỐ Ý KIẾN VỚI ĐẢNG ĐOÀN BỘ CÔNG AN VỀ CHỐNG BIỆT KÍCH

1. Qua báo cáo của công an thì từ đầu tháng 6 đến nay, địch tung gián điệp biệt kích với quy mô ráo riết; phần lớn là người địa phương cũ. Vì vậy, ta phải có một kế hoạch toàn diện để đối phó kịp thời. Trong kế hoạch phải chú ý bọn tề ngụy cũ và những gia đình có người theo địch vào Nam.

Việc đối phó không chỉ đối với bọn nhảy dù mà cả bọn đi đường bộ, đường biển và phải có kế hoạch cho từng địa phương.

Mỗi địa phương cần phải động viên được lực lượng công an, bộ đội, dân quân và lực lượng quần chúng tham gia một cách chặt chẽ.

2. Việc tuyên truyền vụ xử án ở Hà Tĩnh vừa rồi đối với bọn biệt kích là có khuyết điểm, rất sơ hở, vừa lộ bí mật, vừa có hại về chính trị, từ nay về sau công an phải duyệt các vấn đề đưa ra.

3. Chưa đồng ý với chủ trương đặt vấn đề mở công khai thành một đợt lớn. Vì rằng, nếu xử nhiều quá cùng một lúc thì âm lên, làm cho quần chúng hoang mang, vì thấy biệt kích được tung ra miền Bắc nhiều quá. Bọn phản động lợi dụng cơ hội để xuyên tạc ta và kích động nhau; cho nên chúng ta không nên làm ồn. Muốn nâng cao cảnh giác, thì lâu lâu ta lại xử một vụ. Vấn đề quan trọng là cần giáo dục cho sâu sắc. Cũng có thể xử ở địa phương mà không cần đăng ồn ào trên báo chí. Cũng có bọn không xử cũng được.

4. Cần phải triệu tập họp bí thư tỉnh để phổ biến tình hình sớm hơn, không nên chờ sau gặt hay cuối tháng. Nên họp theo từng khu vực để cho nhanh chóng. Triệu tập cả các đồng chí phụ trách công an, quân đội, ủy ban, thanh niên.

Nói ngày 13-6-1963.

In trong sách *Chủ tịch Hồ Chí Minh
với ngành công an nhân dân Việt Nam*,
Viện Nghiên cứu khoa học công an,
1980, tr.49-50.

ĐIỆN CHÚC MỪNG NHÂN DỊP LIÊN XÔ PHÓNG THÀNH CÔNG HAI CON TÀU VŨ TRỤ

*Kính gửi đồng chí Khorútsóp,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Cộng sản Liên Xô, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng
Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xôviết,*

Thưa đồng chí thân mến,

Nhân dịp thắng lợi tuyệt vời của chuyến bay sóng đôi hai con tàu vũ trụ *Phương Đông 5* và *Phương Đông 6*, tôi rất sung sướng thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, gửi đến đồng chí và nhờ đồng chí chuyển đến nhân dân Liên Xô, Đảng Cộng sản và Chính phủ Liên Xô, lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Hồi tháng 4-1961, trong lịch sử loài người, một đảng viên Đảng Cộng sản Liên Xô, đồng chí Gagarin, là người đầu tiên đã thành công rực rỡ trong việc mở đường chinh phục vũ trụ.

Đến nay, tháng 6-1963, cũng là lần đầu tiên trong lịch sử loài người mà một cô con gái đã thành công vẻ vang trong việc tiếp tục chinh phục vũ trụ. Cô gái ấy là đồng chí Valentina Sêrêchcôva cũng là một đảng viên Đảng Cộng sản Liên Xô.

Rõ ràng là dưới chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản, người phụ nữ dũng cảm có thể hoàn thành mọi nhiệm vụ mà người đàn

ông dũng cảm có thể làm, dù nhiệm vụ ấy đòi hỏi rất nhiều tài năng và nghị lực như việc lái các con tàu vũ trụ Phương Đông.

Vĩ đại thay Đảng Cộng sản của Lênin!

Vẻ vang thay nhân dân Liên Xô!

Tôi xin gửi đến hai vị anh hùng mới là đồng chí Sêrécôva và đồng chí Bicốpxki lời chúc mừng nhiệt liệt và nhiều cái hôn thân ái.

Kính gửi đồng chí lời chào cộng sản anh em.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3371,
ngày 20-6-1963.

THƯ GỬI ĐẠI HỘI TỔ VÀ ĐỘI LAO ĐỘNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA TOÀN MIỀN BẮC¹⁾

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái gửi lời chào mừng Đại hội.

Đại hội họp hôm nay có ý nghĩa rất lớn. Vừa đúng 15 năm trước đây (19-6-1948), trong những ngày kháng chiến rất gian khổ nhưng rất anh hùng, Đảng ta phát động phong trào thi đua yêu nước. Từ Bắc đến Nam, quân và dân ta đã hưởng ứng rất hăng hái.

Phong trào đó đã đưa lại cho chúng ta thắng lợi trong kháng chiến và thành công trong sự nghiệp xây dựng về sau.

Hiện nay, phong trào thi đua yêu nước đã tiến lên những bước mới. Từ chỗ thi đua từng người, nay dần dần tiến lên thi đua tập thể, ấy là tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. Đó là bước tiến rất đáng mừng.

Cho đến nay đã có trên 6.000 tổ và đội ghi tên thi đua để giành lấy danh hiệu vẻ vang là tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. 389 tổ và đội đã được công nhận. Trong đó có 1.400 chị em phụ nữ, 1.400 công nhân đàn ông và 3.800 là thanh niên. Thế là thanh niên đã chiếm số đông hơn. Bác có lời khen ngợi thanh niên và khuyên các cháu cố gắng thêm nữa.

1) Đại hội họp từ ngày 20 đến ngày 22-6-1963 tại Hà Nội. Dự Đại hội có đại biểu của 389 tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa toàn miền Bắc (BT).

Nhưng so với các nước anh em thì phong trào lao động xã hội chủ nghĩa của ta còn quá chậm. Thí dụ: Trước đây vài năm, nước Triều Tiên anh em đã có 9.600 đội *Thiên lý mã*, gồm có 197.200 công nhân. Nhờ lực lượng hùng mạnh đó mà kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1957 - 1961) đã hoàn thành trước thời hạn 2 năm rưỡi.

Ở nước ta thì phong trào lao động xã hội chủ nghĩa nay mới bắt đầu. Có những nhà máy đang tiến lên khá, như:

- Xi măng Hải Phòng có 56 tổ đã ghi tên, 17 tổ đã được công nhận.
- Dệt Nam Định có 55 tổ đã ghi tên, 16 tổ đã được công nhận.
- Gang thép Thái Nguyên có 206 tổ đã ghi tên, 14 tổ đã được

công nhận.

- Cơ khí Hà Nội có 21 tổ đã ghi tên, 9 tổ đã được công nhận.

Song những xí nghiệp khác thì còn chậm chạp lắm, như:

- Nhà máy xe lửa Gia Lâm hơn 1.800 công nhân, mà mới có 5 tổ ghi tên, 1 tổ được công nhận.

- Mỏ than Hà Lâm gần 1.500 công nhân, mà mới có 11 tổ ghi tên, 1 tổ được công nhận.

- Nông trường Đồng Giao 2.300 công nhân, mà mới có 13 đội ghi tên, 1 đội được công nhận, v.v..

Các cô, các chú phải cố gắng nhiều, cố gắng nhiều hơn nữa!

Lúc này, chúng ta đang vui mừng đón tiếp Đoàn đại biểu Quốc hội Triều Tiên anh em. Bác mong công nhân ta có thể nhờ Đoàn đại biểu chuyển đến anh chị em công nhân Triều Tiên lời quyết tâm rằng: "Chúng tôi nhất định cố gắng theo kịp các bạn!".

Bây giờ, Bác nêu vài ý kiến về tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. Như trên đã nói, đây là phong trào thi đua yêu nước tiến lên những bước mới hơn và cao hơn. Cho nên các tổ viên, đội viên cần trau dồi đạo đức cách mạng và tư tưởng giai cấp vô sản, làm đúng 3 tiêu chuẩn đã nêu ra: Phải luôn luôn nâng cao tinh thần yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội; ý thức làm chủ tập thể, tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng đất nước; chịu đựng mọi gian khổ,

khắc phục mọi khó khăn, hoàn thành mọi nhiệm vụ. Nhiệm vụ của chúng ta là ra sức sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ để cải thiện dần dần đời sống của nhân dân, để hoàn thành thắng lợi kế hoạch hàng năm và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, để chuẩn bị điều kiện tốt cho những kế hoạch sau.

Bác chắc rằng nhân dân lao động ta sẽ làm được như vậy.

Nhưng việc *lãnh đạo* phải làm tốt hơn hiện nay. Phải có kế hoạch chỉ đạo cụ thể, toàn diện và chu đáo. Phải quan tâm bồi dưỡng và giúp đỡ những người, những tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa để họ thực hiện tốt nhiệm vụ làm gương mẫu, làm đầu tàu. Phải hết sức tránh xáo trộn các tổ và đội đã thành lập.

Trong việc lãnh đạo, các cấp ủy đảng, công đoàn và đoàn thanh niên cần phải giải thích cặn kẽ cho mọi người lao động hiểu thấu Nghị quyết Đại hội lần thứ III của Đảng, cùng những nghị quyết Hội nghị lần thứ năm, thứ bảy và thứ tám của Trung ương Đảng. Công việc này phải làm một cách sâu rộng và liên tục, nhưng vui vẻ và nhẹ nhàng, sao cho mọi người phấn khởi. Lãnh đạo cần phải kết hợp chặt chẽ phong trào lao động xã hội chủ nghĩa trong phong trào chung thi đua yêu nước và hai cuộc vận động lớn là:

- Cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

- Cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu".

Công việc tuy nhiều và khó khăn không ít, nhưng với quyết tâm của toàn Đảng, toàn dân, chúng ta nhất định thắng lợi. Chúng ta phải thắng lợi vì đó là sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, làm cơ sở vững mạnh để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Nhân dịp này, chúng ta nhiệt liệt hoan hô hai vị anh hùng lao động mới là đồng chí Sêrécôva và đồng chí Bicốpxki đã thắng lợi trong cuộc bay chinh phục vũ trụ.

Chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 3372,
ngày 21-6-1963.

ĐẠI HỘI PHỤ NỮ QUỐC TẾ

Đại hội phụ nữ quốc tế đang họp ở Mátxcơva là một cuộc hội họp rất lớn. Dự hội có 119 đoàn đại biểu, trong đó:

Châu Á có 28 đoàn; kể cả Đoàn đại biểu phụ nữ Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam,

Châu Phi có 39 đoàn,

Châu Âu có 27 đoàn,

Châu Mỹ có 25 đoàn,

Tất cả là 1.400 người.

Mục đích của Đại hội là: đấu tranh cho hòa bình, độc lập, tự do của phụ nữ, hạnh phúc của trẻ con.

Bốn điều ấy là mục đích chung của tất cả những người lương thiện trên thế giới.

Muốn giữ gìn hòa bình thì phải ngăn ngừa chiến tranh. Muốn ngăn ngừa chiến tranh thì phải đấu tranh chống bọn âm mưu gây chiến, tức là bọn thực dân đế quốc, do Mỹ cầm đầu.

Bà Sôncurôva (người Uđôbêkixtan, Chủ tịch Hội Liên lạc văn hóa với nước ngoài) nói rất đúng: “Đại hội này là một đại hội đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân. Đã đến lúc tiêu diệt chủ nghĩa đó. Nó là một vết nhơ cho thế kỷ thứ XX này...”.

Tổng Thư ký Hội Phụ nữ Indônêxia là bà M. Xiuvì cũng nói: “Đây là một cuộc biểu tình hùng mạnh của tất cả những người phụ nữ đang đấu tranh chống áp bức và bóc lột, chống tất cả những cực khổ do thực dân đế quốc gây ra...”.

Hồng lửa bịp nhân dân thế giới, trước hôm Đại hội phụ nữ quốc tế khai mạc, trù ố quốc Mỹ là Tổng thống Kennodi cũng nói giọng “hòa bình”. Hôm 23-6-1963, y nói ở Tây Đức: “Chúng ta chỉ muốn có một thứ chiến tranh là chiến tranh chống bản cùng, chống dốt nát và bệnh tật...”.

Nhưng “khỉ không sao giấu được đuôi”. Cũng trong hôm đó, Kennodi đã nói: “Mỹ sẽ làm hết sức mình để các nước tự do giữ vững được sự tự do của mình từ Bá Linh¹⁾ đến *Sài Gòn*” (tức là miền Nam Việt Nam).

“Tự do” kiểu Mỹ ở miền Nam Việt Nam sự thật ra sao?

Ngay sau khi Hiệp định Giơnevơ 1954 vừa được ký kết, thì đế quốc Mỹ nhảy vào thay thế thực dân Pháp và nặn ra chính quyền bù nhìn Ngô Đình Diệm ở miền Nam Việt Nam. Rồi từ đầu tháng 8-1954 đến tháng 10-1962 tự do kiểu Mỹ đã diễn ra bằng những con số (chưa thật đầy đủ) như sau:

140.000 người bị giết,

350.000 người bị giam trong hơn 900 nhà tù,

600.000 người bị tra tấn thành tàn tật. Trong số người đó, một phần khá lớn là đàn bà. Ngoài ra có:

6.000 trẻ con bị giam cầm, ngược đãi,

14.000 phụ nữ bị hãm hiếp.

Có hàng trăm phụ nữ (bé gái 10 tuổi và cụ già 70), sau khi bị hãm hiếp, lại bị mổ bụng, chặt đầu, moi gan, khoét mắt...

Lại còn hàng chục vạn phụ nữ và trẻ con bị nhốt trong những địa ngục trần gian mà Mỹ - Diệm gọi là “ấp chiến lược”.

Chính vì để giữ gìn hòa bình thế giới và độc lập của nước nhà, bảo vệ tự do của mình và hạnh phúc của con cháu, mà người phụ nữ miền Nam Việt Nam đang chen vai sát cánh cùng toàn dân dũng cảm chiến đấu chống Mỹ - Diệm. Phụ nữ miền Bắc thì đều hăng hái thì đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, để ủng hộ chị em ruột thịt ở miền Nam.

1) Thủ đô Béclin (Đức) (BT).

Chúng ta tin chắc rằng trong cuộc đại hội ở Mátxcơva, chị em phụ nữ khắp năm châu sẽ nghiêm khắc lên án bọn Mỹ - Diệm; hết lòng đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam nói chung, phụ nữ Việt Nam nói riêng cho đến thắng lợi cuối cùng.

THANH LAN

Báo *Nhân dân*, số 3377,
ngày 26-6-1963.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi đồng chí Vante Unbrich,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Xã hội thống nhất Đức, Chủ tịch Hội đồng Nhà nước
nước Cộng hòa Dân chủ Đức,*

Béclin

Đồng chí Vante Unbrich,

Nhân dịp lễ mừng lần thứ 70 ngày sinh của đồng chí, thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến đồng chí lời chúc mừng thân ái và nhiệt liệt nhất.

Tôi chân thành chúc đồng chí mạnh khỏe sống lâu để cùng Đảng Xã hội thống nhất Đức và Hội đồng Nhà nước nước Cộng hòa Dân chủ Đức lãnh đạo nhân dân Đức anh em thu nhiều thắng lợi mới trong việc xây dựng chủ nghĩa xã hội và góp phần bảo vệ hòa bình ở châu Âu và thế giới.

Chúc tình hữu nghị và đoàn kết anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển.

Hà Nội, ngày 27 tháng 6 năm 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo Nhân dân, số 3381,
ngày 30-6-1963.

HÒA BÌNH KIỂU MỸ TỨC LÀ BÌNH HỌA

Ngày 10-6-1963, tổng Ken nói chuyện ở một trường đại học Mỹ. Đề mục bài nói chuyện là "Chiến lược hòa bình".

Bài nói chuyện dài khoảng 6.000 chữ, mà y đã lặp đi lặp lại chữ "hòa bình" 92 lần.

Tổng Ken nói những lời ngon ngọt như "mật rót vào tai". Ví dụ:

"Mỹ kiên trì phấn đấu cho hòa bình..."

"Mỹ sẵn sàng cùng bất kỳ chế độ nào trên quả đất thi đua hòa bình..."

"Mỹ làm hết trách nhiệm của mình nhằm xây dựng một thế giới hòa bình..."

"Muốn giữ gìn hòa bình, thì phải để cho nhân dân các nước tự chọn lấy tiền đồ của họ..."

"Vũ khí của Mỹ không có tính chất khiêu hấn... bộ đội của Mỹ là để ra sức công tác cho hòa bình..."

"Nếu tất cả các nước đều không can thiệp đến quyền tự quyết của nước khác, thì hòa bình sẽ được bảo đảm."

"Mỹ không muốn có chiến tranh... nhưng Mỹ cũng phải làm hết trách nhiệm của mình để xây dựng một thế giới hòa bình..."

Vân vân và vân vân... tổng Ken nói thì hay đấy, nhưng "ngôn bất cố hành".

Xin hỏi ngài Ken:

Hơn một triệu binh sĩ Mỹ đóng ở nước ngoài, hơn 100 căn cứ quân sự và tên lửa Hoa Kỳ ở các nước chư hầu Mỹ. Phải chăng để xây dựng một thế giới hòa bình?

Quân đội Mỹ chiếm đóng Okinawa, Đài Loan, Nam Triều Tiên, Nam Việt Nam, Thái Lan, Goantanamô (Cu Ba) và những nơi khác... Phải chăng đó là để đấu tranh cho hòa bình?

Mỗi năm, Mỹ tốn hàng chục tỉ đôla để chế tạo hàng loạt bom hạt nhân (chính ông đã thú nhận rằng sức phá hoại của một quả bom này cũng to bằng tất cả số bom cộng lại của các nước Đồng minh đã thả trong cuộc Chiến tranh thế giới lần thứ hai). Phải chăng đó là để chuẩn bị một cuộc "hòa bình lâu dài, đời đời kiếp kiếp"?

Một vạn rưỡi "cố vấn" Mỹ, hàng trăm chó ngao Mỹ, hàng chục tướng tá Mỹ ở miền Nam Việt Nam. Phải chăng đó không phải là can thiệp đến nước khác? Tàu bay Mỹ dội napan và thuốc độc đốt cháy làng mạc, phá hoại mùa màng, giết hại nhân dân miền Nam Việt Nam. Phải chăng đó là để cho nhân dân miền Nam "tự chọn lấy tiền đồ của họ"?

Những rừng cây trơ trụi và cột nhà cháy xém bởi bom napan, hàng nghìn cái thây còng queo của đàn bà và trẻ con chết bởi thuốc độc Mỹ - đang giờ lên như những cánh tay thù hận chỉ vào mặt nạ ông, nghiêm khắc tố cáo tội ác của ông và thét lên: Kennơđi, chàng nói láo!

"Chó sói học nói giọng cừu". Lời đường mật của tổng Ken chẳng những không lừa bịp được nhân dân nước ngoài, mà cũng không lừa bịp được đồng bào Mỹ của y. Thí dụ:

Ngày 1-3-1963, hơn 60 nhân sĩ dân chủ Mỹ đã gửi thư cho tổng Ken đòi chấm dứt cuộc chiến tranh bắn thủ ở miền Nam Việt Nam.

10-4, "Hội thanh niên chống phát xít và chống chiến tranh" Mỹ đã rải truyền đơn chống Chính phủ Mỹ gây chết chóc và tàn phá ở miền Nam.

14-4, tờ báo Mỹ *Người chiến sĩ* viết: "Do cuộc chiến tranh phi nghĩa ở miền Nam Việt Nam, Chính phủ Ken đang bôi nhọ danh dự của nước Mỹ...".

5-5, ADA (một tổ chức của những người Mỹ dân chủ) đã ra nghị quyết đòi rút nhân viên quân sự Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam.

23-5, nhân dân thành phố Nữu Ước đã biểu tình bao vây tổng Ken và hô những khẩu hiệu: "Không được can thiệp vào Cu Ba! Rút quân đội Mỹ khỏi miền Nam Việt Nam!". Mặc dù có 50 chiếc xe quân sự bảo vệ, để đi vào khách sạn, tổng Ken buộc phải chui theo cửa sau!

Nhân dân Việt Nam cũng như nhân dân lương thiện trên thế giới ai cũng muốn hòa bình. Nhưng phải đoàn kết đấu tranh chống đế quốc thực dân thì mới giành được hòa bình thật sự. Còn bọn trù ố quốc như tổng Ken đều là: "Khẩu Phật tâm xà; miệng là Bồ Tát, bụng là Xa Tăng!".

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3380,
ngày 29-6-1963.

"SƯ HÌNH"

"Sư hình" nghĩa là đạo đức *thơm tho* của *người thầy*. Ngày xưa các cụ nhà nho ta hay dùng hai chữ ấy để khuyến khích những người làm nghề dạy học.

Ngày nay, tuyệt đại đa số cô giáo và thầy giáo của chúng ta đều cố gắng trau dồi đạo đức cách mạng, làm gương mẫu tốt cho học trò và xứng đáng với hai chữ "sư hình".

Nhưng vẫn còn một số (tuy là rất ít) thầy giáo kém đạo đức cách mạng, làm những việc vu vơ. "Con sâu làm rầu nồi canh", hành động của họ vừa ảnh hưởng không tốt đến vinh dự cao quý của giáo viên khác, vừa ảnh hưởng xấu đến các em học trò.

Sau đây là hai câu chuyện trích trong báo *Tia sáng* của Hà Đông (30-6-1963):

- Để tổng kết năm học, các thầy giáo Trường cấp II xã Đại Thanh (huyện Thường Tín) đã bắt mỗi em học trò góp 2 đồng để mua 6 con lợn và gà, vịt, chó làm việc "liên hoan".

Ủy ban xã không tán thành việc phô trương lãng phí đó. Nhưng các thầy giáo đã phớt cả ý kiến đúng đắn của ủy ban; và cứ thực hiện "kế hoạch" của họ.

Ngoài bữa tiệc đó, các thầy Trường Đại Thanh còn "khuyến" mỗi em học trò góp thêm 5 hào, và các thầy trích quỹ của trường cho mỗi em 1 đồng, để kéo nhau lên thị xã ăn một tiệc nữa ở quán cơm mậu dịch. Nhưng lần này chính quyền xã đã kịp thời đề nghị với các thầy giáo của chúng ta đình chỉ tiệc "liên hoan" thứ hai đó.

- Ở Trường cấp I xã Liên Châu (huyện Thanh Oai). Năm ngoài các thầy giáo đã bắt mỗi em học trò đi "mót" 3 cân thóc nộp cho thầy. Nhiều em đã phải lấy thóc của bố mẹ để nộp.

Các thầy còn có "sáng kiến" là cấp giấy khen cho em nào "mót" được từ 7 cân trở lên!

Kết quả là 320 học trò đã mót được 10 tạ rưỡi thóc để nộp cho thầy. Ngoài ra các em còn cấy được 6 sào ruộng, thu hoạch 4 tạ rưỡi thóc. Tổng cộng cả hai số thóc là 15 tạ. Các thầy đã nộp thuế và bán cho Nhà nước 450 cân thóc. Còn lại 1.050 cân, các thầy đã ưu tiên bán cho... các thầy, với giá phải chăng là 65 đồng một tạ.

Với số tiền bán thóc, ngoài việc chi một số cho học trò, các thầy đã liên hoan "năm, sáu lần không hết"! Số tiền còn lại các thầy đã mua vải kaki Trung Quốc và vải phin màu, để trang bị thêm mỗi thầy một bộ quần áo.

Nghe nói bà con ở Thường Tín và Thanh Oai, nhất là cha mẹ học trò rất thắc mắc về việc làm đó của các thầy. Và có nhiều người đã nói một cách mỉa mai "sư hình" hay là sinh hư!

Và bà con cũng mong Ty Giáo dục Hà Đông tỏ thái độ đúng đắn với các thầy giáo ở Trường Đại Thanh và Trường Liên Châu.

Mong rằng cái tệ liên hoan lung tung cần phải chấm dứt.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3390,
ngày 9-7-1963.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TỈNH VĨNH PHÚC

Bác đến thăm Đại hội, còn tham gia Đại hội tỉnh thì Trung ương Đảng đã chỉ định đồng chí Hà Kế Tấn. Bác muốn nêu một vài ý kiến rất vắn tắt.

Một là, phải làm sao cho toàn đảng bộ, toàn thể nhân dân trong tỉnh thấm nhuần Nghị quyết Hội nghị lần thứ tám của Trung ương.

Hai là, phải làm sao cho tốt 3 cuộc vận động mà các cô, các chú đã biết, Bác không nhắc lại. Nhất là phải làm tốt cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật vì Vĩnh Phúc là tỉnh nông nghiệp nhiều. Phải làm thật tốt việc này, còn làm thế nào cho tốt thì các đồng chí bàn với nhau. Lần này phải làm thế nào cho tất cả các đảng viên trong tỉnh đều thấm nhuần chính sách, đường lối của Đảng. Mỗi một đảng viên đều phải gương mẫu. Người nào chưa gương mẫu thì cố gắng trở thành gương mẫu cho xứng đáng là đảng viên. Tất cả các đảng viên trong tỉnh đều gương mẫu... để làm cho 56 vạn dân trong tỉnh thấm nhuần tinh thần làm chủ, cần kiệm xây dựng nước nhà, xây dựng chủ nghĩa xã hội. Đồng thời phải luôn luôn nhớ rằng, làm việc đây cũng là để ủng hộ cuộc đấu tranh của đồng bào miền Nam. Cả miền Nam, cả miền Bắc cùng đấu tranh để hòa bình thống nhất nước nhà.

Thế là đảng viên gương mẫu, nhân dân làm chủ để cố gắng làm cho tốt, trước mắt là làm vụ mùa thắng lợi. Vụ chiêm trước

gặp hạn hán nên tương đối có khó khăn. Cho nên cần tranh thủ được một vụ mùa thắng lợi để chuẩn bị điều kiện tốt cho những năm sau.

Đại hội cần bàn bạc nêu những vấn đề thiết thực, nêu những biện pháp thiết thực. Làm được những việc ấy là Đại hội đã thành công. Không phải nghị quyết cho nhiều, khẩu hiệu cho dài là tốt. Phải làm được những điều mà Trung ương Đảng đã nêu. Làm được bao nhiêu thành công bấy nhiêu. Làm được nhiều thành công nhiều, làm được vừa thành công vừa, làm được ít thành công ít.

Bác chúc các cô, các chú làm được nhiều để làm cho Đảng bộ Vĩnh Phúc trở thành một trong những đảng bộ khá nhất miền Bắc.

Nói ngày 16-7-1963.

Báo *Vĩnh Phúc*, số đặc biệt,
ngày 20-7-1963.

**BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ PHỔ BIẾN NGHỊ QUYẾT
CỦA BỘ CHÍNH TRỊ VỀ CUỘC VẬN ĐỘNG
“NÂNG CAO TINH THẦN TRÁCH NHIỆM,
TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ KINH TẾ TÀI CHÍNH,
CẢI TIẾN KỸ THUẬT, CHỐNG THAM Ô,
LÃNG PHÍ, QUAN LIÊU”**

Các đồng chí,

Để hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ nhất và chuẩn bị điều kiện tốt cho những kế hoạch sau, để đẩy mạnh công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và không ngừng nâng cao đời sống vật chất và văn hóa của nhân dân, Đảng và Chính phủ đã quyết định bắt đầu tiến hành hai cuộc vận động lớn:

Một là, cuộc vận động “Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu”. Gọi tắt là “Ba xây, ba chống”.

Hai là, cuộc vận động “Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc”.

Hai cuộc vận động này liên quan với nhau, ảnh hưởng lẫn nhau. Có thể ví hai cuộc vận động như hai bánh xe vững chắc, nó góp phần rất đắc lực vào việc tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc đến chủ nghĩa xã hội.

Hôm nay, chúng ta chỉ nói chuyện về cuộc vận động "Ba xây, ba chống".

Mục đích và yêu cầu của cuộc vận động này là gì? Tổ chức thế nào, chỉ đạo thế nào, tiến hành thế nào cho có kết quả tốt? Những điều đó đã ghi rõ trong Nghị quyết của Bộ Chính trị. Ở đây, tôi chỉ tóm tắt nhấn mạnh mấy điểm.

Từ ngày hòa bình lập lại, miền Bắc hoàn toàn giải phóng, với sự lãnh đạo của Đảng, sự cố gắng của nhân dân và sự giúp đỡ tận tình của các nước anh em, chúng ta đã thu được nhiều thắng lợi trong công cuộc xây dựng kinh tế xã hội chủ nghĩa. Chúng ta phải nhận rõ những thắng lợi đó.

Chắc rằng thắng lợi còn nhiều hơn nữa và to hơn nữa, nếu mỗi người cán bộ, đảng viên, đoàn viên, công nhân, viên chức ta có ý thức trách nhiệm cao hơn; nếu chúng ta quản lý kinh tế tài chính khéo hơn; nếu chúng ta biết cải tiến kỹ thuật tốt hơn.

Nhưng chúng ta phải thật thà nhận rõ những khuyết điểm và nhược điểm, để kiên quyết sửa chữa như: ý thức làm chủ nước nhà và tinh thần trách nhiệm còn kém. Chế độ và phương pháp quản lý kinh tế tài chính của chúng ta còn nhiều thiếu sót và lỏng lẻo. Kỷ luật lao động chưa được thật nghiêm túc, sử dụng lao động chưa được hợp lý. Khả năng thiết bị máy móc tuy có khá nhiều nhưng chưa được sử dụng đầy đủ.

Bởi những khuyết điểm đó, mà năng suất lao động bình quân tăng rất chậm, sản xuất phát triển chưa được mạnh mẽ, vững chắc và cân đối. Do đó mà đời sống vật chất của nhân dân chưa được cải thiện nhiều.

Mọi người biết rằng mức sống với sản xuất là như thuyền với nước. Nước cao thì thuyền mới lên cao. Sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ thì đời sống mới được cải thiện, không có cách nào khác.

- Trong cuộc vận động này, điểm 1 là: *Nâng cao tinh thần trách nhiệm* nghĩa là làm cho mọi người hiểu rõ mình có trách nhiệm *cần kiệm xây dựng nước nhà*. Mọi người có trách nhiệm

tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, để Nhà nước có thể vừa tích lũy thêm tiền vốn xây dựng, vừa cải thiện dần đời sống của nhân dân. Mọi người còn có trách nhiệm lao động sản xuất sao cho xứng đáng với đồng bào miền Nam đang hy sinh xương máu, anh dũng chiến đấu chống chế độ phát xít Mỹ - Diệm.

- Trong công cuộc xây dựng nước nhà, việc *quản lý kinh tế tài chính* là cực kỳ quan trọng. Nếu quản lý không chặt chẽ, thì cái gì thiếu không biết, cái gì thừa không hay, công việc sẽ bị bế tắc.

Cho nên điểm 2 của cuộc vận động là: Tăng cường và củng cố các việc quản lý: quản lý sản xuất, quản lý vật tư, quản lý lao động, quản lý kỹ thuật, quản lý tiền bạc, v.v.. Phải tăng cường việc quản lý từ Trung ương đến địa phương. Các xí nghiệp, công trường, nông trường... đều phải thực hiện việc quản lý một cách nghiêm chỉnh.

- Muốn phát triển sản xuất thì phải cải tiến kỹ thuật, nghĩa là: Phải biết học tập để nắm vững kỹ thuật, sử dụng đầy đủ công suất máy móc. Phải tìm tòi sáng kiến để tổ chức lao động cho hợp lý. Phải cải tiến phương tiện, máy móc làm việc để đạt năng suất cao, chất lượng tốt.

Muốn xây dựng một xã hội mới và tốt đẹp, thì cần phải tiêu diệt những thói hư, tật xấu của xã hội cũ còn sót lại. Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội thì phải bồi dưỡng con người xã hội chủ nghĩa. Con người xã hội chủ nghĩa là con người có đạo đức *cần kiệm liêm chính*, chí công vô tư, một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng.

Số đông cán bộ, đảng viên, đoàn viên, công nhân, viên chức ta đều tận tụy và trong sạch. Cho nên chúng ta đã thu được những thành tích trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Nhưng trong hàng ngũ ta vẫn còn một số người không tốt. Họ tham ô và lãng phí của Nhà nước và của nhân dân.

Vì vậy, cuộc vận động này gồm có "ba xây", là xây những cái tốt nói trên và "ba chống" là chống tham ô, lãng phí, quan liêu.

- *Tham ô* là hành động xấu xa nhất, tội lỗi, đê tiện nhất trong xã hội. Tham ô là trộm cắp của công, chiếm của công làm của tư. Nó làm hại đến sự nghiệp xây dựng nước nhà; hại đến công việc cải thiện đời sống của nhân dân; hại đến đạo đức cách mạng của người cán bộ và công nhân.

- *Lãng phí* tuy khác với tham ô ở chỗ người gây ra lãng phí không trực tiếp trộm cắp của công làm của riêng. Nhưng kết quả thì làm tổn hại rất nghiêm trọng cho Nhà nước, cho nhân dân. Lãng phí có nhiều nguyên nhân. Hoặc vì lập kế hoạch không chu đáo. Hoặc vì trong khi thực hiện kế hoạch tính toán không cẩn thận. Hoặc vì bệnh hình thức, xa xỉ, phô trương. Hoặc vì thiếu tinh thần bảo vệ của công. Nói tóm lại là vì thiếu ý thức trách nhiệm, thiếu ý thức quý trọng sức của, sức người của Nhà nước và của nhân dân.

- *Quan liêu* là người cán bộ phụ trách nhưng xa rời thực tế, xa rời quần chúng. Đối với công việc thì không điều tra nghiên cứu kỹ lưỡng. Chỉ đạo thì đại khái, chung chung. Không lắng nghe ý kiến của quần chúng, tác phong không dân chủ. Sợ phê bình và tự phê bình. Không giữ đúng nguyên tắc lãnh đạo tập thể, phân công phụ trách... Vì vậy, ở đâu có bệnh quan liêu thì ở đó có nạn tham ô, lãng phí.

"Ba xây" và "ba chống" quan hệ chặt chẽ với nhau. Làm "ba chống" triệt để nhằm bảo đảm cho công việc "ba xây" thành công. "Ba xây" phát triển mạnh mẽ thì đối tượng "ba chống" sẽ được xóa bỏ tận gốc.

Cuộc vận động này lấy *giáo dục làm chính*: khen ngợi những người tốt, việc tốt; khuyến khích những người có khuyết điểm tự giác tự động cố gắng sửa chữa để trở nên người tốt. Phải tiến hành khẩn trương, nhưng không nóng vội. Làm nơi nào phải thật tốt nơi ấy, để rút kinh nghiệm phổ biến cho nơi khác.

Để thực hiện tốt cuộc vận động, cần chú ý mấy điểm sau đây:

- Phải kết hợp chặt chẽ cuộc vận động với phong trào thi đua yêu nước.

- Phải liên hệ chặt chẽ giữa cấp trên với cấp dưới, giữa cán bộ, đảng viên và quần chúng.

- Cán bộ (trước hết là cán bộ phụ trách), đảng viên, đoàn viên phải gương mẫu, xung phong, thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình, có khuyết điểm thì quyết tâm sửa chữa.

- Phải mạnh dạn phát động quần chúng, lắng nghe ý kiến của quần chúng.

- Đảng ủy các cấp phải lãnh đạo chặt chẽ cuộc vận động. Thủ trưởng các ngành phải thật sự phụ trách cuộc vận động.

- Toàn thể cán bộ, đảng viên, đoàn viên, công nhân, viên chức phải hăng hái tham gia cuộc vận động với tinh thần phấn khởi và chí khí quyết thắng.

Đây là một cuộc vận động to lớn, một cuộc vận động cách mạng. Nó sẽ đưa lại một sự chuyển biến mạnh mẽ và sâu sắc về tư tưởng và tổ chức, về chính trị và kinh tế. Cuộc vận động này kết quả tốt sẽ góp phần rất to lớn vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc thành công và đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà thắng lợi. Vì vậy, Đảng đòi hỏi đảng ủy các cấp, thủ trưởng các ngành và toàn thể anh chị em lao động chân tay cùng lao động trí óc phải có quyết tâm và nghị lực thực hiện cuộc vận động này thắng lợi hoàn toàn.

Nói ngày 27-7-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3416,
ngày 4-8-1963.

**TRẢ LỜI ÔNG W. BÓCSÉT, PHÒNG VIÊN
CỦA TUẦN BÁO MỸ NGƯỜI BẢO VỆ DÂN TỘC
VÀ TUẦN BÁO ANGIÊRI CÁCH MẠNG CHÂU PHI**

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến nhận xét về tình hình miền Nam Việt Nam hiện nay?

Trả lời: Chế độ Ngô Đình Diệm và bọn can thiệp Mỹ đang tiến hành một cuộc chiến tranh man rợ để giết hại đồng bào chúng tôi ở miền Nam Việt Nam. Một quân đội mấy chục vạn người đang đàn áp dã man nhân dân miền Nam. Hơn 12 nghìn sĩ quan và binh lính Mỹ đang tham gia cuộc chiến tranh này, hàng trăm máy bay và máy bay lên thẳng của Mỹ do phi công Mỹ lái đang hàng ngày dội bom đốt phá các làng xóm yên lành, rải chất độc hóa học phá hoại mùa màng, vườn tược. Bộ Chỉ huy quân sự Mỹ ở Sài Gòn đã nắm quyền chỉ huy về mọi mặt cuộc chiến tranh chống lại nhân dân miền Nam. Tướng tá Mỹ vạch kế hoạch tác chiến; sĩ quan Mỹ điều khiển các cuộc chiến đấu; sĩ quan và binh lính Mỹ trực tiếp tham gia các cuộc càn quét. Danh từ "cố vấn" dùng để ngụy trang số binh sĩ Mỹ này không lừa bịp được ai cả. Chính là phi công Mỹ đã chọn mục tiêu ném bom và bắn đạn lõm, lính Mỹ đã chỉ huy và bắn đại bác và nhiều khi đã dùng súng thúc ép binh lính Diệm đi giết hại đồng bào họ.

Hiện nay, về mặt quân sự và chính trị, âm mưu của Mỹ là dồn toàn thể nhân dân vùng nông thôn miền Nam Việt Nam vào các

trại tập trung - các làng xóm có công sự chiến đấu, chung quanh có hàng rào dây thép gai và hào sâu, và người nông dân chỉ được đi ra khỏi làng lúc ban ngày, dưới mũi súng của quân đội Mỹ - Diệm. Những cuộc càn quét lớn được tổ chức để dồn nông dân vào những cái gọi là "ấp chiến lược", thực tế là những trại tập trung. Nhân dân miền Nam Việt Nam chống lại việc tập trung đó và không chịu sống cuộc đời nô lệ. Với những vũ khí thô sơ tự mình chế tạo ra và vũ khí lấy được từ tay bọn đi áp bức, nhân dân miền Nam đã chiến đấu chống lại Mỹ - Diệm. Để tăng sức ép đối với nhân dân, gần đây, máy bay Mỹ đã đẩy mạnh chiến dịch man rợ rải chất độc hóa học để phá hoại lúa má và hoa màu, hòng làm cho nông dân bị đói và chịu khuất phục chúng.

Nhân dân đã buộc phải đứng lên đấu tranh vũ trang. Đại biểu của tất cả các tầng lớp nhân dân đã cùng nhau đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam và Mặt trận hiện đang phối hợp và lãnh đạo những hoạt động kháng chiến. Phần lớn vùng nông thôn đã được giải phóng khỏi chế độ bù nhìn Mỹ - Diệm và đặt dưới quyền quản lý của Ủy ban Mặt trận Dân tộc giải phóng do nhân dân bầu ra. Hiện nay Mỹ - Diệm chỉ kiểm soát được chủ yếu là các thành phố và một số đường chiến lược.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết những nguyên nhân chính đưa đến tình hình hiện nay ở miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Bất cứ ai xem xét sự việc một cách khách quan đều thấy rõ nguyên nhân tình hình hiện nay ở miền Nam Việt Nam. Chế độ Diệm là một sản phẩm do Chính phủ Mỹ tạo nên. Nó không hề được nhân dân miền Nam Việt Nam ủng hộ. Đó là một chế độ phong kiến, độc tài, gia đình trị, tất cả quyền bính và tài nguyên trong nước đều nằm trong tay gia đình họ Ngô. Chế độ Diệm sở dĩ tồn tại được là nhờ có súng đạn và đôla Mỹ.

Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 quy định phải bảo đảm các quyền dân chủ cho nhân dân miền Nam Việt Nam, không được

khủng bố trả thù những người yêu nước trước đây đã chiến đấu để giải phóng đất nước khỏi ách thực dân Pháp. Sau hai năm, phải tổ chức tổng tuyển cử dân chủ để hòa bình thống nhất đất nước. Nhưng do Mỹ trực tiếp xúi giục và ủng hộ về tài chính, chính trị và quân sự, những điều khoản trên đây và nhiều điều khoản khác của Hiệp nghị Giơnevơ đã bị chế độ Ngô Đình Diệm chà đạp một cách thô bạo.

Từ năm 1955 trở đi chúng đã tiến hành một chiến dịch nhằm tiêu diệt tất cả những người yêu nước trước kia đã tham gia kháng chiến. Lúc đầu đồng bào chúng tôi đã cố gắng dùng phương pháp hòa bình để tự bảo vệ bằng cách đòi được hưởng những quyền hợp pháp do Hiệp nghị Giơnevơ bảo đảm.

Ủy ban Quốc tế giám sát và kiểm soát đã tiến hành nhiều cuộc điều tra tại chỗ về những vụ thảm sát hàng loạt và những vụ tra tấn dã man hàng nghìn người chỉ vì họ có mỗi một "tội" là đã ủng hộ cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp. Tuy nhiên, Ủy ban Quốc tế đã tỏ ra bất lực, không chấm dứt được các cuộc thảm sát, cũng như không bảo đảm được việc thi hành những điều khoản về việc tổ chức tổng tuyển cử để thống nhất nước Việt Nam, đáng lẽ phải tiến hành vào năm 1956.

Cho tới khi hàng vạn người đã bị giết hại một cách tàn nhẫn và hàng chục vạn người khác bị giam cầm chết dần chết mòn trong các nhà tù và trại tập trung của bọn Ngô Đình Diệm, đồng bào chúng tôi ở miền Nam mới thấy không có con đường nào khác, ngoài con đường chiến đấu để bảo vệ đời sống của mình và gia đình mình. Họ đau đớn phải lựa chọn giữa hai con đường, hoặc là cầm vũ khí chiến đấu hoặc là bị tiêu diệt.

Sự can thiệp quân sự trực tiếp của Mỹ từ cuối năm 1961 đến nay đã làm cho nhân dân chúng tôi ở miền Nam vĩ tuyến 17 phải chịu thêm nhiều nỗi đau khổ, đồng thời nó cũng làm cho nhân dân miền Nam Việt Nam càng thêm quyết tâm tiến hành, nếu cần,

một cuộc kháng chiến lâu dài nhằm đánh đuổi bọn can thiệp Mỹ và thủ tiêu chế độ phong kiến phát xít Ngô Đình Diệm.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết có đúng là cuộc kháng chiến vũ trang ở miền Nam được miền Bắc ủng hộ hay không?

Trả lời: Về mọi mặt địa lý, lịch sử, văn hóa và chủng tộc, dân tộc Việt Nam là một. Chúng tôi đã đoàn kết một lòng chiến đấu chống thực dân Pháp và xâm lược Nhật. Đó là một điều mà đường ranh giới tạm thời vạch theo vĩ tuyến 17, nhằm làm dễ dàng hơn việc ký kết Hiệp nghị đình chiến năm 1954, không thể nào thay đổi được. Sự thống nhất của nước Việt Nam và của dân tộc Việt Nam đã được thừa nhận và ghi rõ trong các Hiệp nghị Giơnevơ. Cũng vì vậy mà cuộc đấu tranh của đồng bào chúng tôi ở miền Nam được toàn thể nhân dân Việt Nam, cả phía Bắc và phía Nam vĩ tuyến 17, hoàn toàn đồng tình và ủng hộ. Về mặt ủng hộ vật chất: Chính phủ và nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa triệt để theo đúng Hiệp nghị Giơnevơ. Ai cũng biết và ngay báo chí Mỹ cũng thừa nhận rằng cuộc đấu tranh hiện nay ở miền Nam Việt Nam là do nhân dân miền Nam Việt Nam tiến hành, do chính những nông dân mà chế độ Mỹ - Diệm đang ra sức dồn vào các trại tập trung tiến hành. Và vũ khí của họ chính là những vũ khí mà họ lấy được trong tay bọn can thiệp Mỹ và bù nhìn của chúng.

Hỏi: Theo ý kiến của Chủ tịch thì cần phải có những biện pháp chủ yếu nào để chấm dứt đổ máu và lập lại hòa bình ở miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Phải chấm dứt sự can thiệp của nước ngoài, phải rút khỏi miền Nam Việt Nam các lực lượng quân sự và vũ khí của bọn can thiệp. Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 phải được tôn trọng và Mỹ cũng phải tôn trọng lời cam kết của mình là không dùng

vũ lực hoặc đe dọa dùng vũ lực để vi phạm Hiệp nghị. Phải chấm dứt chính sách man rợ, dồn dân và bắt nhân dân miền Nam vào sống trong các trại tập trung. Có thể thu xếp một cuộc ngừng bắn giữa quân đội Ngô Đình Diệm và các lực lượng vũ trang của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam. Phải tạo điều kiện cho nhân dân miền Nam Việt Nam có thể bầu cử một cách tự do và dân chủ để lập ra một chính phủ theo đúng ý nguyện của mình. Chính phủ đó và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa có thể thương lượng để đi đến những hiệp nghị nhằm thủ tiêu một phần tình trạng bất bình thường, nguy hiểm hiện nay và hủy bỏ những hàng rào ngăn cách hai miền Bắc - Nam, trong các lĩnh vực buôn bán, giao thông đi lại và văn hóa. Nhưng bất cứ một chính phủ nào ở miền Nam sau này cũng phải cam kết triệt để tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ, như nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã làm, cam kết không tham gia bất cứ khối quân sự nào và không cho phép nước ngoài lập căn cứ quân sự trên lãnh thổ của mình.

Hỏi: Theo ý kiến Chủ tịch thì nhân dân Mỹ có thể và cần phải làm gì để góp phần chấm dứt cuộc "chiến tranh không tuyên bố" ở miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Nhân dân Mỹ cần tìm mọi cách đòi Chính phủ Mỹ chấm dứt can thiệp, tôn trọng lời cam kết "không dùng vũ lực hoặc đe dọa dùng vũ lực" để vi phạm Hiệp nghị Giơnevơ. Nhân dân Mỹ cần tự mình nhận rõ những hậu quả thực sự và tai hại của cuộc "chiến tranh không tuyên bố" mà Chính phủ Mỹ đang tiến hành bằng bom đạn, bom napan và các chất độc hóa học, chống lại một dân tộc chỉ mong muốn được làm ăn sinh sống hòa bình. Các tổ chức hòa bình cần động viên lực lượng tiến hành đấu tranh quần chúng rộng rãi để chấm dứt cuộc chiến tranh can thiệp xấu xa đó.

Hỏi: Thông qua tờ tuần báo Người bảo vệ dân tộc, Chủ tịch có muốn nói điều gì với nhân dân Mỹ không?

Trả lời: Chúng tôi không có xích mích gì với nhân dân Mỹ. Chúng tôi muốn sống hòa bình và hữu nghị với nhân dân Mỹ. Nhân dân chúng tôi được giáo dục theo tinh thần quốc tế chân chính. Trước đây, chúng tôi đã chú ý phân biệt thực dân Pháp với nhân dân Pháp yêu chuộng hòa bình, thì ngày nay chúng tôi cũng chú ý phân biệt nhân dân Mỹ vĩ đại có truyền thống tự do, với bọn can thiệp Mỹ và bọn quân phiệt ở Hoa Thịnh Đốn đang nâng đỡ chúng.

Chúng tôi đánh giá rất cao những hành động như lời tuyên bố mới đây của hơn 62 nhân sĩ trí thức Mỹ phản đối cuộc chiến tranh can thiệp, như cuộc biểu tình của thanh niên Mỹ chống cuộc "chiến tranh không tuyên bố". Nhân dân chúng tôi biết rõ và rất cảm động trước những hành động đó. Tôi xin chân thành chúc nhân dân Mỹ thu được nhiều thắng lợi trong cuộc đấu tranh cho hòa bình và tiến bộ.

Hỏi: Thông qua tờ tuần báo Angiêri Cách mạng châu Phi, Chủ tịch muốn nhấn gửi điều gì đến nhân dân Angiêri và nhân dân các nước châu Phi hiện đang đấu tranh để giải phóng dân tộc?

Trả lời: Trước đây nhân dân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã theo dõi với mối cảm tình rất sâu sắc cuộc đấu tranh anh dũng và thắng lợi của nhân dân Angiêri chống chủ nghĩa thực dân Pháp. Chúng tôi đã vui mừng trước những thắng lợi của các bạn và đau xót trước những nỗi thống khổ của các bạn. Chúng tôi chúc các bạn thu được nhiều thắng lợi trong công cuộc hòa bình xây dựng đất nước cũng như trong việc đập tan những âm mưu của bọn thực dân mới.

Chúng tôi đồng tình và ủng hộ nhân dân các nước khác ở châu Phi, như nhân dân Ănggôla, nhân dân Ghinê thuộc Bồ Đào Nha và

nhân dân các nước khác đã đứng lên đấu tranh vũ trang chống bọn thực dân áp bức. Một khi các cuộc đấu tranh đó dựa vào nhân dân, một khi nhân dân và lực lượng vũ trang của nhân dân đoàn kết thành một khối thì cuộc đấu tranh nhất định sẽ thắng lợi.

Báo *Nhân dân*, số 3420,
ngày 8-8-1963.

KINH NGHIỆM "BA XÂY, BA CHỐNG"

Ra sức tự lực cánh sinh để xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ để nâng cao đời sống của nhân dân. Cuộc vận động "Ba xây, ba chống" sẽ giúp chúng ta thuận lợi tiến đến mục đích tốt đẹp đó.

Muốn xây dựng một lâu đài mới thì phải phá cái lâu cũ ọp ẹp đi. Muốn xây dựng những tiến bộ mới trong nền kinh tế ta thì phải chống những cái cũ kỹ và lạc hậu. Ví dụ:

- *Chống lãng phí sức người.* Như ở công trường "8-3" trước đây trong số 2.700 người mà có đến 603 người ở bộ máy quản lý không trực tiếp sản xuất. Thế là cứ độ 4 người sản xuất thì có 1 người quản lý!

- *Chống lãng phí thời giờ.* Như ở Nhà máy xe lửa Gia Lâm trước đây bình quân mỗi năm một công nhân chỉ làm việc ở nhà máy 222 ngày. Thế là mỗi năm nghỉ việc đến 4 tháng và 3 tuần (kể cả chủ nhật và ngày lễ), mà Nhà nước vẫn phải trả lương. Mỗi ngày đáng lẽ phải làm 8 giờ. Nhưng thật sự lao động ở công trường chỉ 5 - 6 giờ, ở nhà máy chỉ 6 - 7 giờ. Thế là mỗi ngày các công trường và nhà máy có hàng vạn giờ chết.

- *Chống lãng phí máy móc.* Năng suất của thiết bị và máy móc chỉ được sử dụng rất thấp: Ở công nghiệp nặng chỉ độ 60 - 65%. Công nghiệp nhẹ 50%. Xây dựng cơ bản chỉ 35%. Thế là bình quân cứ 2 nhà máy thực tế chỉ 1 nhà máy làm việc! Đây là chưa nói đến lãng phí nguyên liệu, vật liệu.

Biết rõ những khuyết điểm đó, chắc rằng cán bộ và công nhân ta sẽ rất đau lòng. Họ sẽ ra sức thực hiện tốt cuộc “Ba xây, ba chống” để sửa chữa những khuyết điểm tai hại ấy và để sản xuất tốt hơn.

Những nơi thí điểm “Ba xây, ba chống” đã *bước đầu* thu được những kết quả tốt và kinh nghiệm tốt. Ví dụ *Nhà máy xe lửa Gia Lâm*:

- Do xây dựng lại cách phát lương cho công nhân, mỗi tháng đã tiết kiệm được 900 công.

- Do xây dựng tinh thần quý trọng của công, chỉ trong quý III năm ngoái đã thu nhặt được 24 tấn kim loại có màu và 288 tấn sắt cũ.

- Do xây dựng lại bộ máy quản lý, giảm số người không trực tiếp sản xuất từ 13% xuống 6%.

- Do nâng cao tinh thần trách nhiệm, mà máy móc được bảo quản tốt hơn và hoạt động nhiều giờ hơn.

- Nhờ những cải tiến bước đầu mà việc hoàn thành kế hoạch tiến lên rõ rệt. 6 tháng đầu năm ngoái (chưa làm “Ba xây, ba chống”) chỉ chữa được *9 đầu máy*. 6 tháng cuối năm ngoái (bước đầu “Ba xây, ba chống”) đã sửa được *23 đầu máy* mà kỹ thuật lại tốt hơn trước.

Trong thành tích chung đó, *công nhân thanh niên* đã góp phần đáng kể. Ở nhà máy này gồm một nửa số công nhân là thanh niên. Trước kia vì giáo dục chưa được tốt, một số công nhân phạm nhiều khuyết điểm, sai lầm. Như không tôn trọng kỷ luật lao động. Tham ô, lãng phí lặt vặt khá phổ biến. Thiếu ý thức làm chủ và mang nặng tinh thần làm thuê, v.v..

Từ ngày phát động cuộc “Ba xây, ba chống”, công nhân thanh niên đã tiến bộ nhiều: Đoàn kết chặt chẽ hơn trước. Thực hiện tốt tự phê bình và phê bình. Tệ đi muộn về sớm đã giảm nhiều và đã thực hiện khẩu hiệu “8 giờ vàng ngọc”. Có sáng kiến đặt “thùng tiết kiệm” và đã thu được 13 tấn gang thép, 12 tấn gỗ, than... Chất lượng sản phẩm đã tăng, hàng hỏng đã từ 30% giảm xuống 10%. Do tiến bộ mà có 27 đoàn viên thanh niên đã được vinh dự vào Đảng.

Những thành tích *bước đầu* đang khuyến khích anh em Nhà máy xe lửa Gia Lâm và các thí điểm khác phải tiến lên nữa, tiến lên mãi. Đồng thời nó chứng tỏ rằng làm tốt cuộc "Ba xây, ba chống" sẽ đưa lại cho chúng ta những kết quả rất to.

Bất kỳ việc gì bước đầu cũng khó khăn. Phải biết gỡ cái *nút khó chính* thì những khó khăn khác sẽ được giải quyết dễ dàng hơn. Kinh nghiệm cho biết rằng:

- Cuộc vận động này phải lãnh đạo thật chặt chẽ, kiểm tra đôn đốc phải thường xuyên.

- *Các cán bộ phụ trách phải xung phong gương mẫu*, thật thà tự phê bình và thành khẩn phê bình anh em khác. Phải lắng nghe ý kiến của quần chúng và quyết tâm sửa chữa sai lầm. Phải thật sự mở rộng dân chủ. Như thế thì quần chúng sẽ cởi mở, tinh thần đoàn kết và ý thức làm chủ của quần chúng sẽ được nâng cao. Cán bộ và quần chúng mọi người đều phấn khởi và đồng tâm hiệp lực để sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm. Và "ba chống" sẽ triệt để, "ba xây" sẽ thành công.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3427,
ngày 15-8-1963.

CUỘC CÁCH MẠNG THỨ HAI Ở MỸ

- Các báo Mỹ (11-8-1963) đăng tin: Em gái Mỹ da đen tên là Sirina Taylo, 14 tuổi ở thành phố Giócaxây gần Nữu Ước đã chết một cách oan uổng. Em đang ngồi chơi ở thềm nhà mình. Bỗng có 3 thanh niên Mỹ da trắng đi xe hơi qua đó. Chúng cho xe đi chậm lại và một đứa đã bắn một phát súng vào đầu em. Sirina bị vỡ sọ chết.

- Các báo Mỹ (13-8-1963) đăng tin: Bà Sécút người Mỹ da trắng là một nghệ sĩ tiến bộ. Bà vừa bị tòa án Alabama xử sáu tháng khổ sai. Nguyên nhân: Vì bà đã tham gia cuộc biểu tình của người Mỹ da đen chống phân biệt chủng tộc.

- Các báo Mỹ (15-8-1963) đăng tin: Bà Hácoen người Mỹ da trắng ở Lốt Angiolét. Trong lúc bà đang thu xếp công việc trong nhà, bỗng có 3 tên Mỹ da trắng sừng sộ bước vào. Sau khi chửi mắng bà đi lại với người Mỹ da đen, chúng lột hết quần áo bà, trói bà lại, rầy nhựa thông sôi đầy mình mẩy bà, rồi chúng châm lửa đốt nhà bà.

Tin tức như vậy ngày nào cũng có.

Hơn 100 năm nay, người Mỹ da đen không ngừng đấu tranh đòi bình đẳng, tự do và chống phân biệt chủng tộc. Nhưng các cuộc đấu tranh đều có tính bị động, "hòa bình". Do ảnh hưởng cách mạng Cu Ba và châu Phi, gần đây cuộc đấu tranh đã ăn sâu, lan rộng khắp nước Mỹ. Có những cuộc biểu tình rất to như ở Cựu Kim Sơn (26-5-1963) có đến 35.000 người, ở Sicagô (4-7-1963) có đến 45.000 người...

Bộ Tư pháp Mỹ đã phải nhận rằng chỉ từ hạ tuần tháng 5 đến hạ tuần tháng 7, người Mỹ da đen đã tổ chức 559 cuộc biểu tình ở 169 thành phố.

Hôm 12-6-1963, tổng Ken cũng phải thú nhận rằng: "Hơn 100 năm trước đây, Mỹ đã định xóa bỏ chế độ nô lệ. Nhưng ngày nay người Mỹ da đen vẫn chưa được tự do. Vì vậy ngọn lửa thất vọng và bất hòa đang cháy ở các thành phố Mỹ, từ Bắc đến Nam..."

Đầu tháng 7 năm nay, "Liên minh khuyến khích tiến bộ của người Mỹ da đen" đã họp đại hội. 2.000 đại biểu thay mặt cho 40 vạn hội viên. Đại hội đã thông qua nghị quyết nội dung là: Từ nay phải hành động tích cực hơn nữa bằng những cuộc tuần hành thị uy, vận động quần chúng đưa yêu sách, v.v.. Đại hội đã phái những thanh niên hăng hái đi làm cốt cán cho các cuộc hoạt động... Mục đích trước mắt là đòi Quốc hội Mỹ thông qua Đạo luật nhận quyền công dân của người Mỹ da đen.

Người bí thư của Liên minh đã tuyên bố: "Nếu Quốc hội Mỹ không thông qua đạo luật đó, thì nước Mỹ chẳng khác gì một cái vỏ trống, không có linh hồn, không có ruột gan".

Các đoàn thể người Mỹ da đen quyết định hôm nay, 28-8 sẽ tổ chức một cuộc tuần hành thị uy khổng lồ, gồm 25 vạn người (nhiều người Mỹ da trắng tiến bộ cũng tham gia) kéo đến thủ đô Mỹ để đòi quyền công dân của họ.

Trước những cuộc đấu tranh kiên quyết và bền bỉ của 19 triệu người Mỹ da đen, bọn thống trị Mỹ da trắng đều hoang mang lo sợ.

Báo chí tư sản Mỹ như tờ *Diễn đàn Nữ Ước* đã viết: "*Đây là cuộc cách mạng thứ hai ở Mỹ*".

Nhân dân Việt Nam ta nhiệt liệt ủng hộ anh em Mỹ da đen và tin chắc rằng cuộc đấu tranh chính nghĩa của họ sẽ thu được thắng lợi.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3440,
ngày 28-8-1963.

TUYÊN BỐ NGÀY 29 THÁNG 8 NĂM 1963

Gần đây, ở miền Nam Việt Nam lại xảy thêm một tình trạng cực kỳ nghiêm trọng và đau thương. Bọn Ngô Đình Diệm đốt phá chùa chiền, khủng bố sư sãi và đồng bào theo đạo Phật. Chúng đóng cửa các nhà trường, bắt bớ hàng loạt giáo sư và sinh viên, học sinh. Tội ác dã man của chúng, trời đất không thể dung. Hành động hung tàn của chúng, nhân dân ta đều căm giận. Cả thế giới đều lên tiếng phản đối, nhân dân tiến bộ Mỹ cũng tỏ lòng bất bình.

Bè lũ Ngô Đình Diệm đã gây những tội ác tày trời, là vì có quan thầy Mỹ ủng hộ chúng. Đế quốc Mỹ là kẻ đã phá hoại Hiệp định Giơnevơ; là kẻ đã vũ trang xâm lược miền Nam Việt Nam; là kẻ đã nuôi dưỡng bọn Ngô Đình Diệm buôn dân, bán nước.

Chính do tội ác của Mỹ - Diệm mà đồng bào miền Nam ta suốt 9 năm nay bị cảnh lửa bỏng nước sôi, mà Tổ quốc ta bị tạm thời chia cắt.

Trước tình hình ấy, đồng bào miền Nam ta đoàn kết nhất trí, không phân biệt sĩ, nông, công, thương, không phân biệt chính kiến, tôn giáo, kiên quyết đấu tranh để giành lại tự do dân chủ, tự do tín ngưỡng.

Dưới ngọn cờ của Mặt trận Dân tộc giải phóng, cuộc đấu tranh chính nghĩa của đồng bào miền Nam được sự ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hòa bình trên thế giới, nhất định giành được thắng lợi cuối cùng.

Nhân dân Việt Nam kiên quyết đòi đế quốc Mỹ rút khỏi miền Nam Việt Nam. Vấn đề miền Nam phải do nhân dân miền Nam tự giải quyết.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi chân thành cảm ơn nhân dân và Chính phủ các nước Phật giáo, các nước xã hội chủ nghĩa anh em, cảm ơn nhân dân yêu chuộng hòa bình và chính nghĩa trên thế giới, cảm ơn nhân dân và nhân sĩ tiến bộ nước Mỹ đã nghiêm khắc lên án Mỹ - Diệm và nhiệt tình ủng hộ nhân dân miền Nam Việt Nam.

Tôi thiết tha kêu gọi các bạn hãy vì hòa bình, công lý, vì nhân đạo, tự do, chặn bàn tay đẫm máu của bọn Mỹ - Diệm và ủng hộ mạnh mẽ hơn nữa cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân miền Nam Việt Nam, đến thắng lợi hoàn toàn.

Thay mặt toàn thể đồng bào miền Bắc, tôi thân ái chúc đồng bào miền Nam: đoàn kết, đấu tranh, thắng lợi.

Báo *Nhân dân*, số 3441,
ngày 29-8-1963.

ĐIỆN CHIA BUỒN BÁC SĨ ĐUYBOA QUA ĐỜI

Kính gửi bà Sôclây Graham Đuyboa,

Acra, Gana

Được tin lão đồng chí bác sĩ Đuyboa vừa qua đời, tôi rất cảm động và thương tiếc. Suốt đời bác sĩ Đuyboa đã nêu tấm gương sáng của một nhà khoa học tiến bộ, một người chiến sĩ đấu tranh bền bỉ chống chủ nghĩa đế quốc, chống chính sách phân biệt chủng tộc, vì lý tưởng cao cả, hòa bình, tự do, bình đẳng và tiến bộ của loài người.

Tôi kính gửi đến Bà lời chia buồn chân thành và thắm thiết.

Ngày 30 tháng 8 năm 1963

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3443,
ngày 31-8-1963.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ TUYÊN GIÁO MIỀN NÚI

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đến thăm các cô, các chú về dự Hội nghị tuyên giáo miền núi.

Cả Hội nghị có hơn 200 đại biểu, thế mà chỉ có 5 phụ nữ, trong 5 phụ nữ lại không có một phụ nữ dân tộc thiểu số nào. Trong lúc còn công tác bí mật, trước Cách mạng Tháng Tám, trong kháng chiến, các chị em phụ nữ miền núi rất anh dũng bảo vệ cán bộ, giúp đỡ cách mạng. Hồi đó báo của Mặt trận Việt Minh, nếu không có phụ nữ thì không ra được đâu. Trong việc đề phòng bọn mật thám, phụ nữ có công rất lớn. Ở vùng đồng bào Mán¹⁾, mật thám Pháp, mật thám Nhật, mật thám Bảo Đại như rươi. Đầu làng đi vào, cuối làng đi ra, cứ chiều đến bọn chúng rải tro khắp lối đi, vì chúng biết cán bộ mình hoạt động ban đêm. Sáng sớm dậy, nó đi dò dấu chân, dấu giày, dấu dép. Chị em phụ nữ đêm khuya lo cơm nước, sáng tinh mơ lại đi xóa hết dấu chân của cán bộ đã đi qua. Nhiệt tình cách mạng của chị em phụ nữ các dân tộc thiểu số cao như vậy đấy. Trong mọi mặt hoạt động cách mạng, phụ nữ các dân tộc thiểu số đều có đóng góp lớn lao. Một cuộc họp như thế này mà quên mất vai trò phụ nữ, thì chắc ở các địa phương, các chú cũng quên mất vai trò phụ nữ.

Trong cuộc Hội nghị này có 12 dân tộc, như thế là tốt. Nhưng chưa đủ. Có 26 cán bộ xã và hợp tác xã, như thế cũng ít. Điều này

1) Nay gọi là dân tộc Dao (BT).

chúng tỏ cái gì? Nó chứng tỏ rằng trong công tác tuyên giáo, đối với phụ nữ các chú chưa xem trọng; đối với hợp tác xã cũng chưa xem trọng. Nếu hiện nay các cô, các chú không hướng vào xây dựng hợp tác xã cho tốt, thì tuyên truyền cái gì? Huấn luyện cái gì? Bác nói thế có đúng không?

Ở đây có 85 cán bộ các cơ quan trung ương. Những cán bộ ở Trung ương đến đây, không phải chỉ là để nghe, mà phải nhận trách nhiệm của mình, góp phần vào công tác tuyên truyền huấn luyện đồng bào miền núi. Y tế nhận trách nhiệm gì? Mậu dịch nhận trách nhiệm gì? Giao thông, thủy lợi nhận trách nhiệm gì?... Chứ không phải đến dự cho có mặt đông đủ, rồi về.

Nói chung, công tác tuyên truyền huấn luyện ở miền núi, các cô, các chú có cố gắng, có tiến bộ. Nhưng chưa đủ, có thể nói còn phải cố gắng nhiều hơn nữa.

Công tác tuyên truyền phải *cụ thể, thiết thực*. Tuyên truyền cái gì? Tuyên truyền cho ai? Tuyên truyền để làm gì? Tuyên truyền cách thế nào? Đó là những vấn đề các chú phải tự hỏi, tự trả lời. Chứ không phải chờ trên gửi tài liệu xuống, rồi theo một, hai, ba, bốn mà làm. Thí dụ: Một tỉnh có đồng bào Thái, đồng bào Mèo¹⁾, thì tuyên truyền huấn luyện đối với đồng bào Thái khác, đồng bào Mèo khác, phải có sự thay đổi cho thích hợp. Bởi vì đời sống, trình độ đồng bào Mèo và Thái khác nhau, cho nên tuyên truyền huấn luyện phải khác. Tuyên truyền huấn luyện phải xuất phát từ chỗ nào? Xuất phát từ *nhật tình cách mạng, tình thương yêu chân thành đồng bào các dân tộc*, từ *tinh thần hết lòng phục vụ đồng bào các dân tộc*. Có như thế, mới tìm ra cái đúng cái hay mà làm. Chứ không phải Trung ương bảo làm, tỉnh bảo làm, thì tôi làm. Tuyên truyền cũng thế, huấn luyện cũng thế. Phải làm sao để hiểu, nói sao để người ta hiểu được, hiểu để làm. Vì thế nên tuyên truyền phải thiết thực. Không phải tuyên truyền để mà tuyên truyền, huấn luyện để mà huấn luyện.

1) Nay gọi là dân tộc Mông (BT).

Bác nói mấy kinh nghiệm. Ở Tân Trào, lúc đó¹⁾ mới làm xong cái nhà văn hóa. Hôm khánh thành, có hai đồng chí cán bộ, một nam một nữ, đến nói chuyện. Mỗi đồng chí diễn thuyết mất một giờ. Diễn thuyết xong, đồng bào vỗ tay hoan hô. Lúc đó Bác ở trong quần chúng. Bác mới hỏi một cô: Có hiểu gì không? Cô ta trả lời: Không. Bác lại hỏi một cụ. Cụ ấy trả lời: Các đồng chí nói rất hay, nhưng tôi không hiểu gì cả. Đó là kinh nghiệm tuyên truyền. Còn huấn luyện thì thế nào? Một hôm đi qua xã Hồng Thái. Bác thấy có một số thanh niên, cả nam và cả nữ ngồi nghỉ ở dưới gốc cây đa. Bác cũng lại đấy ngồi nghỉ. Bác hỏi:

- Các anh các chị đi đâu về đấy?
- Chúng em đi học về.
- Học gì đấy?
- Học Các Mác.
- Có hay không?
- Hay lắm.
- Thế có hiểu không?
- Không hiểu gì hết.

Lớp ấy là lớp huấn luyện của Mặt trận lúc bấy giờ. Mỗi xã cử mấy người đem cơm gạo đi ăn để học. Học cái gì? Học Các Mác. Hay thì có hay, nhưng không hiểu gì hết.

Đấy là những kinh nghiệm làm không tốt. Bây giờ nói kinh nghiệm làm tốt. Ở một lớp huấn luyện khác, có đồng chí Giáp, đồng chí Đồng, đồng chí Hoan phụ trách. Mỗi người được chọn đi học như thế, mang theo gạo, ngô để ăn và bớt một ít để góp nuôi thầy giáo. Mỗi lớp huấn luyện như thế, học một số việc cụ thể, thiết thực. Một là gì, hai là gì, rồi ba, bốn, năm là gì? Làm như thế nào? Học mười ngày rồi về, đi làm. Họ làm rất tốt. Phong trào Việt Minh ở Cao Bằng hồi đó phát triển rất nhanh. Họ làm khoảng sáu tháng, hết "tủ", họ lại về học lần nữa. Tuyên truyền huấn luyện

1) Đầu năm 1945 (BT).

không nên nói trên trời dưới đất, nào là khách quan, chủ quan, nào là tích cực, tiêu cực, không đầu vào đầu cả.

Các chú so sánh hai kinh nghiệm đó, mà tuyên truyền huấn luyện. Một bên nói "hay" mà không hiểu, một bên nói dễ hiểu, thiết thực, người ta hiểu được và làm được.

Bây giờ Bác nói đến nhiệm vụ tuyên huấn hiện nay. Trước Cách mạng Tháng Tám và trong kháng chiến, thì nhiệm vụ tuyên huấn là làm cho đồng bào các dân tộc hiểu được mấy việc: *Một là* đoàn kết. *Hai là* làm cách mạng hay kháng chiến để đòi độc lập. Chỉ đơn giản thế thôi. Bây giờ mục đích tuyên truyền huấn luyện là: *Một là* đoàn kết. *Hai là* xây dựng chủ nghĩa xã hội. *Ba là* đấu tranh thống nhất nước nhà.

Nhưng nếu cứ nói nào là làm "cách mạng xã hội chủ nghĩa", nào là "tiến lên chủ nghĩa xã hội", nào là "xây dựng chủ nghĩa xã hội", đồng bào các dân tộc thiểu số khó hiểu, ít người hiểu. Phải nói rõ xây dựng chủ nghĩa xã hội là *làm cái gì?* Nói nôm na để cho người ta dễ hiểu, hiểu để người ta làm được. Không nên lúc nào cũng trích Các Mác, cũng trích Lênin, làm cho đồng bào khó hiểu. Nói thế nào cho đồng bào hiểu được, đồng bào làm được, đó là nói được chủ nghĩa Mác - Lênin. Nói thiết thực, nói đúng lúc, đúng chỗ, mới là hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin. Nếu nói không đúng chỗ không phải là chủ nghĩa Mác - Lênin. Bác còn nhớ trong Đại hội Quốc tế Cộng sản lần thứ VII²¹, đồng chí Dimitorốp có kể chuyện này: Hồi đó, ở Đức mới có một cuộc bãi công rất to. Đảng cử một đồng chí đến để tuyên truyền. Đáng lẽ người ta đang bãi công, thì phải nói bãi công nên làm thế nào. Nhưng đồng chí này lại nói chủ nghĩa Mác là gì, thặng dư giá trị là gì... Như thế là nói không đúng chỗ, không thiết thực. May mà đồng chí đó không bị quần chúng ném đá. Tuyên truyền như thế không ăn thua gì cả.

Nhiệm vụ công tác tuyên huấn có thể chia ra hai mặt: Một mặt là làm sao *mưu lợi ích cho đồng bào*. Một mặt nữa là làm sao *tránh được tệ hại cho đồng bào*. Bây giờ, muốn mang lại lợi ích cho đồng

bào các dân tộc, thì phải nâng cao đời sống của đồng bào. Muốn nâng cao đời sống của đồng bào, không phải cứ nói mà ra cơm gạo. Cơm gạo không phải trên trời rơi xuống. Muốn có cơm gạo thì mỗi người phải làm cái gì? Muốn no ấm thì phải làm cái gì? Phải làm thế nào?

- Phải *tăng gia sản xuất*. Nhưng tăng gia sản xuất được bao nhiêu, chén hết bấy nhiêu, cúng bái hết bấy nhiêu, thì có được không?

- Phải *tiết kiệm*, để phát triển sản xuất hơn nữa mới bảo đảm no ấm lâu dài, chắc chắn.

Muốn tăng gia sản xuất, muốn tiết kiệm, thì đồng bào phải làm gì? Từng người một, từng gia đình một thì không làm được mấy. Thí dụ: Bây giờ chống hạn, riêng một gia đình có chống hạn được không? Không được. Diệt sâu, một gia đình có làm được không? Một nhà làm không được thì phải nhiều nhà. Nhiều nhà thì phải thế nào?

- Phải *tổ chức hợp tác xã*. Hợp tác xã tổ chức được rồi, nếu quản lý không tốt, quan liêu, tham ô, lãng phí thì có được gì không? Không được. Vì vậy, tổ chức hợp tác xã rồi, thì phải *quản lý hợp tác xã cho tốt*. Không phải nói gì cao xa, mà nói giản dị, thiết thực như thế thì đồng bào dễ hiểu.

Bây giờ, ở miền núi đã có những hợp tác xã tốt. Vừa rồi, trong Đại hội liên hoan anh hùng, chiến sĩ thi đua toàn miền Bắc, có 67 hợp tác xã được khen thưởng. Trong đó có 20 hợp tác xã của đồng bào miền ngược. Cái gì miền xuôi làm được, thì miền ngược cũng làm được. 20 hợp tác xã đó, vì sao làm được tốt? Vì cán bộ tốt, không quan liêu, tham ô, lãng phí. Chi bộ tốt, chi đoàn tốt, đảng viên tốt, đoàn viên tốt, cho nên 20 hợp tác xã này làm được tốt. 20 hợp tác xã này làm được thế, vì sao các chỗ khác không làm được? Trong phong trào hợp tác hóa nói chung, cả miền Bắc và nói riêng miền núi, thì có hai tỉnh kém nhất. Đó là hai tỉnh Lạng Sơn và Cao Bằng. Lạng Sơn, Cao Bằng trong lúc bí mật, trong kháng chiến, phong trào rất tốt. Cán bộ Cao Bằng đi hoạt động khắp nơi,

khắp các ngành. Vì sao hiện nay Cao Bằng, Lạng Sơn chỉ còn có được khoảng 50% số hộ vào hợp tác xã? Có phải vì đồng bào nông dân không thích hợp tác xã không? Không phải. Thế thì vì ai? (Một đồng chí ở Cao Bằng đứng lên nói: *Thưa Bác, vì lãnh đạo ạ*).

Các chú phải trả lời: Là vì tôi. Mỗi người phải nhận lấy phần trách nhiệm của mình mà không nên nói lãnh đạo chung chung. Trung ương cũng lãnh đạo, Tỉnh ủy cũng lãnh đạo. Cao Bằng, Lạng Sơn là hai tỉnh miền núi tương đối lớn. Vậy trước Hội nghị này, cán bộ Cao Bằng, Lạng Sơn có dám hứa trước Đảng, trước Hội nghị là về sau cố hết sức làm cho phong trào hợp tác hóa tỉnh mình được tốt hay không?

Hiện nay, đời sống đồng bào các dân tộc miền núi đã có nhiều tiến bộ, về cả hai mặt vật chất và tinh thần.

Tuy không được đều nhau giữa các dân tộc, nhưng nói chung đều có tiến bộ. Về lương thực, bình quân ở miền núi là hơn 400 cân, như ở Hòa Bình là 500 cân. Còn về mặc, đồng bào miền núi mặc cũng khá hơn trước. Khi Bác lên thăm Cao Bằng năm ngoái, so sánh bây giờ với lúc Bác hoạt động bí mật thì khác hẳn. Đồng bào các dân tộc đều ăn mặc lành lặn. Thanh niên trai gái rất diện. Bệnh tật ốm đau đã giảm nhiều. Như thế tức là đời sống tiến bộ. Tiến bộ khá, nhưng không đều, chỗ nhiều, chỗ ít. Đồng bào rẻo cao, so với trước thì có hơn, nhưng có nơi còn khó khăn. Phải *săn sóc, giúp đỡ nhiều hơn nữa đối với đồng bào rẻo cao về mọi mặt*.

Về *văn hóa* ở miền núi đã tiến bộ nhiều. Đồng bào Thái, đồng bào Mèo, đồng bào Tày, đồng bào Nùng đã có chữ của mình. Như thế là tốt. Nạn mù chữ đã xóa bỏ được nhiều, nhưng còn chậm, cần phải đẩy mạnh việc học văn hóa hơn nữa. Nhân dịp này Bác gửi lời khen anh chị em giáo viên miền xuôi xung phong lên miền núi làm công tác giáo dục. Số học sinh con em các dân tộc ở các trường phổ thông đã tăng rất nhiều, bây giờ bằng một phần ba số học sinh toàn Đông Dương trước kia. Các cô, các chú có thể tự hào, nhưng không được tự mãn. Trước kia, số người có trình độ đại học cả miền

núi chỉ có 2 người. Bây giờ đã có hơn 700 người của 20 dân tộc đã tốt nghiệp hoặc đang học đại học (500 người đang học ở các trường đại học trong nước, ngót 100 thanh niên miền núi đi học ở các nước bạn và hơn 100 người đã tốt nghiệp). Bây giờ tỉnh nào cũng có trường cấp III, huyện nào cũng có trường cấp II, xã nào cũng có trường cấp I. Tuy có trường tốt, có trường còn kém, nhưng như thế là một tiến bộ lớn. Hiện nay lại có hơn 30 trường thanh niên dân tộc vừa học vừa làm, để đào tạo cán bộ địa phương, vừa có văn hóa, vừa có kỹ thuật, vừa giỏi lao động. Loại trường đó rất tốt, cần giúp cho những trường đó phát triển đúng phương hướng, là vì có chỗ chưa đúng. Như ở Hòa Bình, Trường thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa có nhiều kinh nghiệm, kết quả tốt, nhưng phát triển đến lúc có nhiều trâu bò, nhiều ruộng đất, có máy móc cải tiến, rồi biến nó thành nông trường. Làm như thế là không đúng. Đây là *trường học để đào tạo cán bộ*, chứ không phải là nông trường để kinh doanh có lãi. Cố nhiên là phải làm để cho có đủ ăn, đủ mặc, nhưng phải nhớ rằng đây không phải là nông trường để kinh doanh lấy lãi. Các chú cần phải *chú ý phát triển loại trường thanh niên dân tộc vừa học vừa làm đó*. Bây giờ nhiều tỉnh đã có. Những tỉnh chưa có phải cố gắng mở những trường như thế. Giai cấp công nhân phát triển trong các dân tộc thiểu số khá nhiều. Ở các mỏ apatít Lào Cai, mỏ thiếc Cao Bằng, khu gang thép Thái Nguyên, công nhân người các dân tộc rất đông. Hồi trước, mấy cô bé dân tộc còn hay xấu hổ. Bây giờ đã lái được xe, lái được máy xúc, không kém gì công nhân nam giới. Đó là một tiến bộ rất lớn.

Nhưng còn có mặt chưa tốt như: *vệ sinh còn kém, lấy vợ lấy chồng quá sớm*. Bác còn nhớ lúc Bác ở trên đó, con đồng chí A lấy con gái đồng chí B, đến khi về nhà chồng, cô dâu còn bé khóc lóc và đòi trả về nhà mẹ. Bây giờ cũng đang còn như thế. Những hủ tục khác như cúng bái, ma chay còn nhiều. Có nơi nuôi gà, nuôi lợn được bao nhiêu giết để cúng gần hết. Trong kháng chiến, ở những vùng có bộ đội, có cơ quan của ta ở, thì ta giúp đỡ nhân dân chữa

bệnh để họ đỡ cúng bái. Bây giờ có nhiều bệnh viện, bệnh xá, ở biên giới có các đồng chí công an vũ trang cũng giúp dân chữa bệnh rất tốt. Nhưng chưa phải là đã hết cúng bái mê tín. Vì đó là phong tục tập quán đã lâu đời. Muốn cải tạo phong tục tập quán được tốt, thì tuyên huấn phải làm, mà phải làm bền bỉ liên tục, làm dần dần, chứ không thể chủ quan nóng vội, muốn làm hết ngay một lúc.

Về mặt *kinh tế*, đồng bào miền núi nhiều nơi còn *chưa biết tiết kiệm*. Có bao nhiêu ăn hết bấy nhiêu. Ăn, cúng, cưới xin, đều chưa biết tiết kiệm. Nhiều nơi còn *cấy chay* chưa biết dùng phân. Không bỏ phân thì năng suất kém. *Thủy lợi cũng còn kém*. Bác có đi mấy chỗ, thì thấy rằng thủy lợi mà làm to như dưới xuôi thì khó. Nhưng làm thủy lợi nhỏ thì không khó lắm đâu. Những nơi khe núi, nếu mình biết đắp đập, cũng chứa được nước để lúc cần mở ra. Những chỗ như thế không phải là ít. Ở Lạng Sơn, Cao Bằng, Hà Giang, v.v. đều có, nhưng cán bộ ta chưa chú ý. Thủy lợi kém thì mùa màng bấp bênh.

Các cô, các chú cần hết sức chú ý vấn đề *bảo vệ rừng*. Nếu cứ để tình trạng đồng bào phá một ít, nông trường phá một ít, công trường phá một ít, thậm chí đoàn thám dò địa chất cũng phá một ít, thì rất tai hại. Phá rừng thì dễ, nhưng gây lại rừng thì phải mất hàng chục năm. Phá rừng nhiều như vậy sẽ ảnh hưởng đến khí hậu, ảnh hưởng đến sản xuất, đời sống rất nhiều. Ta thường nói: "Rừng vàng biển bạc". Rừng là vàng, nếu mình biết bảo vệ, xây dựng thì rừng rất quý.

Về *giao thông ở miền núi, đường sá còn rất kém*. Cố nhiên đắp đường lớn là do Trung ương phụ trách, Bộ Giao thông chịu trách nhiệm. Nhưng địa phương có thể làm những *đường nhỏ*. Làng này qua làng khác, thì *xã tự động làm*. Nhiều xã đã làm tốt. Nên làm cho đồng bào thấy rõ lợi ích của việc làm thêm đường sá, tuyên truyền giải thích cho khéo, thì đồng bào tự làm và làm tốt.

Nói tóm lại, cái gì *phải làm*?

- Đoàn kết dân tộc, củng cố hợp tác xã, phát triển thủy lợi, mở mang đường sá, đẩy mạnh sản xuất.

Cái gì phải xóa?

- Mê tín hủ tục.

Cái gì cần phát triển?

- Văn hóa giáo dục, vệ sinh phòng bệnh.

Các chú đều biết là *miền núi nước ta chiếm một vị trí quan trọng đối với quốc phòng, đối với kinh tế*. Vì vậy Trung ương Đảng và Chính phủ, mà trực tiếp là các cấp ủy đảng, các ủy ban địa phương, các cô, các chú, phải làm sao nâng cao đời sống vật chất và văn hóa của đồng bào các dân tộc. Muốn như thế phải *tổ chức hợp tác xã. Tổ chức, củng cố, phát triển hợp tác xã nông nghiệp cho thật tốt, tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm cho thật tốt*. Làm được như vậy thì vừa *nâng cao đời sống đồng bào các dân tộc, vừa góp phần cung cấp những thứ cần thiết cho Nhà nước*. Nếu hợp tác xã tổ chức được tốt, được vững, thì đồng bào làm được nhiều việc, *đẩy mạnh sản xuất lương thực, trồng cây công nghiệp, phát triển chăn nuôi, khai thác các thứ lâm sản quý, làm thêm các ngành nghề*, để tăng thu nhập cho hợp tác xã, cải thiện đời sống cho xã viên, góp sức với Nhà nước để xây dựng chủ nghĩa xã hội và đấu tranh thống nhất nước nhà. Muốn làm được như thế phải tuyên truyền huấn luyện cho tốt, phải nói thiết thực rõ ràng để đồng bào dễ nghe, dễ hiểu và làm được tốt. *Vấn đề quan trọng nhất ở miền núi hiện nay là xây dựng hợp tác xã cho tốt, củng cố cho tốt, quản lý cho tốt, làm thủy lợi tốt, phát triển giao thông giữa huyện này và huyện khác, giữa tỉnh này và tỉnh khác cho tốt*.

Hiện nay có hàng chục vạn *đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế miền núi*. Đồng bào miền núi phải đoàn kết giúp đỡ đồng bào miền xuôi. Và đồng bào miền xuôi phải đoàn kết giúp đỡ đồng bào miền núi. Đó là hai phía, đó là chính sách dân tộc của Đảng. Bác có nghe báo cáo thế này: Đồng bào miền xuôi lên, được đồng bào miền núi giúp đỡ có nhiều cố gắng, sản xuất tốt, ăn ở tốt với đồng bào địa phương. Nhưng có một số rất ít đồng bào miền xuôi còn có những hành động không đúng, cho nên ảnh hưởng đến tình đoàn kết anh em. Cái đó không phổ biến lắm đâu, nhưng cũng

có. Như thế là không tốt. *Phải đoàn kết các dân tộc, phải đoàn kết thương yêu, giúp đỡ lẫn nhau về mọi mặt.*

Miền núi đối với *quốc phòng* rất quan trọng. Vì vậy phải chăm lo đến việc củng cố quốc phòng, duy trì trật tự trị an, để chủ động tiêu diệt nhanh chóng bọn biệt kích, đập tan âm mưu của bọn phản động. Cố nhiên đây là trách nhiệm chính của bộ đội, của công an biên phòng, của dân quân. Nhưng toàn Đảng, toàn dân đều có trách nhiệm giúp sức vào việc đó. Điểm này ở miền núi làm cũng khá. Bác khen công an vũ trang, dân quân du kích, đồng bào miền núi ở những nơi đã làm việc này tương đối tốt. Nhưng phải cố gắng hơn nữa.

Muốn làm được tốt những việc trên thì *cán bộ, đảng viên, đoàn viên, bộ đội, công an vũ trang* phải gương mẫu. Trước hết là cán bộ, đảng viên phải gương mẫu, phải *tránh thói công thân*. Trong các đồng chí cũ, có một số đồng chí cũ công thân rất nặng. Có bệnh công thân thì không chịu lắng nghe ý kiến quần chúng, không chăm lo đời sống của nhân dân. Công lao của một người dù to thế nào, so với công lao của nhân dân, so với công lao của bộ đội, v.v. thì cũng nhỏ bé như hạt bụi, chẳng thấm vào đâu. Đã mắc phải bệnh công thân, thì không tiến bộ mà thoái bộ, sinh ra quan liêu, bảo thủ, tự cao tự đại. Cũng phải *khắc phục những tư tưởng dân tộc lớn, dân tộc hẹp hòi, tự ti dân tộc*. Người dân tộc lớn dễ mắc bệnh kiêu ngạo. Cán bộ địa phương, nhân dân địa phương lại dễ cho mình là dân tộc bé nhỏ, tự ti, cái gì cũng cho là mình không làm được, rồi không cố gắng. Đó là những điểm phải tránh. Từng cán bộ, từng đảng viên, đoàn viên, bộ đội, công an vũ trang đều phải chú ý điểm này. *Phải củng cố vững chắc, phát triển tốt Đảng và đoàn thanh niên*. Muốn củng cố phát triển tốt Đảng, Đoàn, trước hết nội bộ phải đoàn kết chặt chẽ từ tỉnh, huyện đến xã. Nếu người ý kiến này, kẻ ý kiến khác, trống đánh xuôi, kèn thổi ngược, chẳng những hại đến nội bộ mà còn hại đến nhân dân nữa. Những nơi làm được tốt như 20 hợp tác xã được nêu ở trên, là do chi bộ đảng,

chi đoàn tốt, đoàn kết tốt. Cán bộ, đảng viên, đoàn viên phải gương mẫu, phải thiết thực, miệng nói tay làm để làm gương cho nhân dân. Nói hay mà không làm thì vô ích. Đó là một tật xấu. Trong kháng chiến, nếu có cán bộ chỉ huy du kích miệng hô "tiến lên" mà bản thân mình lại thụt lùi, thì các chú thấy thế nào? Làm sao mà anh em tiến lên được.

Bây giờ đây cũng thế. Bây giờ mình cũng *phải đánh thắng giặc nghèo khổ lạc hậu*; chống lụt, chống hạn, cũng đều là đánh giặc, cũng khó khăn gian khổ. *Cán bộ, đảng viên, đoàn viên phải miệng nói tay làm, phải xung phong gương mẫu.*

Nước ta có nhiều dân tộc, đây là điểm tốt. Mỗi dân tộc có một tiếng nói riêng, có khi hai dân tộc một tiếng nói. Cán bộ đi làm việc chỗ nào, *phải học tiếng ở đấy*. Thí dụ: Các chú đi tuyên truyền ở nơi đồng bào Mèo, mà phải có một người phiên dịch thì không ăn thua. Bởi vì người phiên dịch ấy chưa chắc đã phiên dịch hết ý của chú, có khi phiên dịch lại sai đi nữa là khác. Cứ làm như thế cũng không gây được tình cảm thân thiết giữa cán bộ với quần chúng. Bác cho rằng học tiếng của các dân tộc không khó lắm đâu. Học làm thơ, làm ca mới khó, chứ học tiếng dân tộc để nói chuyện cho đồng bào hiểu, để hòa mình với đồng bào thì không khó đâu. Điểm đó các cô, các chú vẫn còn kém.

Trên kia Bác nói là *cán bộ các ngành trung ương phải nhận trách nhiệm ở Hội nghị này, phải có kế hoạch giúp đỡ thiết thực đồng bào miền núi*. Bây giờ Bác nói thêm. Bộ đội, công an, công nhân trong nông trường, lâm trường, công trường, xí nghiệp, cán bộ thương nghiệp, y tế, các giáo viên và tất cả cán bộ các ngành phải thấy rằng *mỗi người đều phải là người tuyên truyền chính sách của Đảng, của Nhà nước*. Và mỗi người cần phải là người *tuyên truyền cách cải tiến đời sống của đồng bào như thế nào*. Muốn như vậy, các cơ quan nhà nước, các cấp ủy đảng phải nhận rõ trách nhiệm của mình, phải có tinh thần phụ trách, phải lãnh đạo, theo dõi, kiểm tra, đôn đốc, giúp đỡ cán bộ. Cái đó đến bây giờ

nhiều nơi làm kém. Các đồng chí lãnh đạo các ngành, các tỉnh, các huyện còn có thiếu sót về mặt này. Bác nhắc lại là *các cơ quan trung ương phải có kế hoạch đẩy mạnh phong trào miền núi lên, về kinh tế cũng như về văn hóa, tất cả các mặt.*

Tóm tắt lại là: Ra sức giúp đỡ đồng bào phát triển những việc có lợi ích cho đời sống vật chất và văn hóa của các dân tộc. Ra sức làm cho tốt, cho khéo để xóa bỏ những cái có hại như hủ tục mê tín dị đoan, thiếu vệ sinh, tảo hôn, v.v.. Tuyên truyền không cần phải nói tràng giang đại hải. Mà nói ngắn gọn, nói những vấn đề thiết thực, chắc chắn làm được, để cho mọi người hiểu rõ và quyết tâm làm bằng được. Cố nhiên không phải làm một ngày, một buổi mà phải làm từng bước, làm bước nào chắc chắn bước ấy. Bây giờ đang có *ba cuộc vận động lớn*. Công việc tuyên truyền, huấn luyện, văn hóa, giáo dục của các cô các chú phải *kết hợp chặt chẽ với ba cuộc vận động đó*. Công việc của các cô, các chú không phải đơn giản. Nhưng Bác nhắc lại là nếu *xuất phát từ nhiệt tình cách mạng, thương yêu đồng bào thì nhất định sẽ làm tốt*. Đồng bào các dân tộc rất thật thà và rất tốt. Nếu nói đúng thì đồng bào nghe, đồng bào làm và làm được.

Bác chúc Hội nghị thành công thiết thực.

Nhờ các cô, các chú về địa phương nói Trung ương Đảng, Chính phủ, Bác gửi lời thăm đồng bào, cán bộ, bộ đội, các cháu thanh niên, thiếu niên, nhi đồng.

Nói ngày 31-8-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3453,

ngày 11-9-1963.

THƯ GỬI CÁC THẦY GIÁO VÀ HỌC SINH NHÂN DỊP NĂM HỌC MỚI

Năm học 1963 - 1964 bắt đầu, Bác thân ái chúc các thầy dạy tốt, các cháu học tốt.

Khi năm 1962 - 1963 kết thúc, các trường ở 17 tỉnh và thành phố (các nơi khác chưa báo cáo) đã cho Bác biết có:

117 cháu học cấp I các môn học đều đạt 10 điểm.

130 cháu học cấp II các môn học đều đạt 5 điểm.

20 cháu học cấp III các môn học đều đạt 5 điểm (trong số đó có 93 cháu gái, 174 cháu trai).

Bác rất vui lòng gửi giải thưởng tặng các cháu đó. Và Bác mong rằng trong năm học mới, nhà trường sẽ đẩy mạnh thi đua "Hai tốt" để số cháu học giỏi sẽ nhiều hơn thế nữa.

Bác hôn các cháu

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 3447,
ngày 5-9-1963.

MỸ - DIỆM SẼ THUA, NHÂN DÂN SẼ THẮNG!

Trong thời kỳ kháng chiến năm 1946 - 1954, với kế hoạch Nava, giặc Pháp định "trong 18 tháng sẽ bình định xong" nước Việt Nam. Kết quả giặc Pháp đã thất bại nhục nhã. Cách đây 2 năm, với kế hoạch Xtalây - Taylo²², đế quốc Mỹ cũng huênh hoang rằng trong 18 tháng sẽ bình định xong miền Nam Việt Nam. Kế hoạch Mỹ cũng đã căn bản thất bại. Sau đây là ý kiến của những chính khách đầu sỏ và báo chí uy quyền ở Mỹ thú nhận sự thất bại đó.

Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ nói: Chiến tranh ở Nam Việt là một cuộc chiến tranh bản thủ, lời thôi, khó chịu... Vì du kích là kẻ địch đi không tiếng, đến không tầm (8-7-1962).

Tham mưu trưởng Mỹ là Uylơ nói: Phải chiến tranh mười năm nữa mới có thể thanh toán được Việt cộng (18-4-1963).

Tổng Ken nói: Chiến tranh chống du kích là một việc hết sức khó khăn... Chúng ta đang ở trong một đường hầm, chưa thấy lối thoát... (12-12-1962).

Báo *Người Mỹ ở Viễn Đông* (1-1963) viết: Cuộc chiến tranh đẫm máu này chưa chắc kết thúc trong một năm, hoặc năm năm, thậm chí mười năm nữa.

Tuần báo *Mỹ* (20-8-1962) viết: Về mặt chính trị, chiến tranh ở Việt Nam là một sự thất bại.

Hãng thông tin Mỹ *UPI* (22-12-1962) viết: Cuộc chiến tranh phải kéo dài mấy năm nữa mà kết quả thế nào thì chưa biết...

Nhân dân miền Nam chống Mỹ - Diệm, đã dùng những vũ khí Mỹ mà họ cướp được để tăng sức chiến đấu của họ.

UPI (29-7-1963) sau khi nêu những thất bại của Mỹ - Diệm giống hệt với những thất bại của Pháp trước đây đã viết: Đây là một cuộc chiến tranh đáng chán, tàn bạo và sẽ thất bại. Nguồn tiếp tế của Việt cộng là những trang bị Mỹ họ cướp được. Những thất bại của quân đội Mỹ - Diệm thậm chí nặng hơn thất bại của Pháp cách đây 12 năm... Những đơn vị du kích "bị tiêu diệt" hôm trước thì vài hôm sau lại tuôn ra mạnh mẽ cách đó không xa. Những đơn vị "bị bao vây và sắp bị tiêu diệt" thì ban đêm lại chuồn mất và sau đó ít ngày lại xảy ra đánh nhau ở một nơi khác.

Tờ Thời báo Nữ Ước (15-8-1963) phân tích cuộc chiến tranh ở miền Nam, đã nêu mấy điểm sau đây:

"Trong năm qua, tình hình quân sự ở vùng sông Cửu Long đã xấu đi kể từ ngày Mỹ tăng cường lực lượng trước đây 20 tháng... Cách đây một năm, quân du kích chỉ tập hợp những đơn vị nhỏ. Nay họ tập hợp những đơn vị to từ 600 đến 1.000 người... Việt cộng đã cải thiện rõ rệt kho vũ khí của họ với những vũ khí cướp được của Mỹ.

Số tiểu đoàn Việt cộng đã tăng gấp đôi. Trước đây một tiểu đoàn chỉ có 150 - 200 người nay tăng đến 400 người.

So với sáu tháng đầu năm ngoái thì sáu tháng đầu năm nay, số tổn thất của quân đội Mỹ - Diệm *tăng* 33%. Số vũ khí mất tăng 30%. Số vũ khí hạng nặng mất tăng 30 đến 80%.

Trong thời gian đó, thì số tổn thất của Việt cộng *giảm* 30%. Số vũ khí mất giảm 25%. Số vũ khí hạng nặng mất giảm từ 10 đến 15%.

Trong cả năm, mỗi tuần Việt cộng thu được ít nhất cũng đến 50 vũ khí.

Kế hoạch *áp chiến lược* nhằm cô lập Việt cộng nhưng nó đang bị họ phá. Một quan chức cao cấp nói: "Việt cộng chống cự kỳ mạnh áp chiến lược. Phía nam vùng sông Cửu Long, ảnh hưởng

của Việt cộng rất lớn. Phía bắc, Việt cộng bắt đầu tăng cường lực lượng của họ. Ví dụ: Ở tỉnh Vĩnh Long, họ đã lập được hơn 30 *thôn chiến đấu*. Ấp chiến lược không ngăn được sự di chuyển của họ mà còn làm cho cuộc di chuyển của họ ở bên ngoài ấp dễ dàng hơn...".

Hơn 60 nhân sĩ tiến bộ Mỹ, 15.000 đại biểu các tôn giáo ở Mỹ và nhiều đoàn thể nhân dân Mỹ đã lên tiếng đòi Chính phủ Mỹ phải chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược dã man ở miền Nam Việt Nam. Dư luận Mỹ như tờ báo *Người chiến sĩ* (4-3-1963) viết: "Việc tham gia chiến tranh là bôi nhọ danh dự của nước Mỹ, là tội ác của Chính phủ Kennodi đối với nhân dân Mỹ". Và tờ báo *Nhà nước* (19-1-1963) viết: "Nhân dân miền Nam đều chống Diệm... Dù chúng ta (tức là Mỹ) có nhiều kho vũ khí, cũng không thể thắng được".

Cuộc chiến tranh yêu nước của nhân dân miền Nam là chính nghĩa. Nó được nhân dân yêu chuộng hòa bình trên khắp thế giới ủng hộ. Vậy có thể đoán chắc rằng: Mỹ - Diệm nhất định sẽ thua, nhân dân miền Nam nhất định sẽ thắng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3453,
ngày 11-9-1963.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi Ngài Xêcu Turê,
Tổng thống nước Cộng hòa Ghinê,
Cônacôri*

Nhân ngày Quốc khánh lần thứ 5 của nước Cộng hòa Ghinê, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Ngài và nhờ Ngài chuyển đến Chính phủ và nhân dân Ghinê lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi thành tâm chúc nhân dân Ghinê, dưới sự lãnh đạo của Ngài và của Chính phủ Ghinê ngày càng thu được nhiều thành tựu mới trong việc xây dựng đất nước Ghinê phồn vinh, trong việc phấn đấu chống chủ nghĩa thực dân đế quốc, phát triển tình đoàn kết hữu nghị giữa các nước Á - Phi và gìn giữ hòa bình trên thế giới.

Chúc tình hữu nghị thắm thiết giữa nhân dân Việt Nam và Ghinê ngày càng củng cố và phát triển.

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH**

Báo Nhân dân, số 3474,
ngày 2-10-1963.

LIÊN HỢP QUỐC CÒN PHẢI ĐIỀU TRA GÌ NỮA?

Ngày 7 tháng 10 vừa qua, các đại biểu Xâylan¹⁾ và 15 nước Á - Phi khác đòi Đại hội đồng Liên hợp quốc lên án chính quyền Ngô Đình Diệm *đàn áp nhân quyền ở miền Nam Việt Nam, đặc biệt là khủng bố những người theo đạo Phật*.

Đề nghị đó của các nước Á - Phi là một việc làm chính nghĩa. Nhân dân Việt Nam rất cảm ơn.

Nếu Liên hợp quốc bàn việc đó, thì tội ác của tở Diệm cũng như của thầy Mỹ lại bị phơi ra trước thiên hạ. Vì vậy đế quốc Mỹ giật dây Liên hợp quốc gửi một đoàn sang miền Nam Việt Nam để "điều tra". Liên hợp quốc làm như thế là trái với Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, là một việc vô lối.

Về dân quyền - Gần 10 năm nay, Mỹ - Diệm đang tiến hành một cuộc chiến tranh tàn khốc chống lại nhân dân miền Nam Việt Nam. Không một ngày nào nhân dân được an cư lạc nghiệp. Không một ngày nào không có máu chảy đầu rơi. Hơn 1 triệu người vừa bị giết chết, bị tra tấn, bị giam cầm. Trong số đó có nhiều phụ nữ và con trẻ. Hàng triệu nhân dân bị nhốt trong các trại tập trung mà Mỹ - Diệm gọi là "ấp chiến lược". Tội ác của Mỹ - Diệm đã rõ ràng. Nhân dân thế giới và cả nhân dân Mỹ đều đã lên án, Liên hợp quốc còn phải điều tra gì nữa?

1) Nước Xri Lanca (BT).

Về việc khủng bố tầng lớp trí thức - Hàng nghìn người trí thức, gồm có thầy giáo, sinh viên và học sinh đã bị bắt bớ, giam cầm, ngược đãi. Hàng chục sinh viên và học sinh đã bị giết chết. Nhiều trường học bị đóng cửa.

Hôm 10 tháng 10, sinh viên Sài Gòn và nhiều nơi khác đã rải truyền đơn tố cáo bọn Diệm đang giam giữ nhiều sinh viên và học sinh bị bắt từ hôm 21 tháng 8 năm 1963 và hàng ngày vẫn có nhiều người bị bắt thêm. Những sinh viên, học sinh ở tù bị đánh đập dã man. Có người bị đánh chết. Nhiều người đau ốm hoặc phát điên. Dã man hơn nữa là nhiều sinh viên và học sinh gái bị hãm hiếp. Những tội ác đó của Mỹ - Diệm đã rõ ràng, mọi người đều biết. Liên hợp quốc còn phải điều tra gì nữa?

Về việc khủng bố Phật giáo - Các chùa chiền bị đốt phá. Hàng nghìn sư sãi và tín đồ bị đánh đập, bắt bớ, giam cầm. Ngoài số tín đồ bị giết chết, 6 vị hòa thượng đã tự đốt mình để chống lại chế độ Mỹ - Diệm. Bọn Diệm ba hoa tuyên bố: "Sự khác biệt giữa chính phủ và Phật giáo đã được giải quyết và mọi bên đã được hài lòng". Hồng lừa bịp dư luận, tổng Ken đã tuyên bố: "Mỹ chống tất cả mọi sự áp bức ở miền Nam Việt Nam".

Ngay trong lúc thầy trò Mỹ - Diệm ba hoa tuyên bố như thế, thì hòa thượng Thích Quảng Hương¹⁾ đã tự thiêu mình. Trước khi hy sinh, hòa thượng Quảng Hương đã viết thư cho Diệm, nói rằng: "Chúng tôi sẽ tiếp tục đấu tranh để đòi giải quyết những yêu cầu chính đáng của chúng tôi". Và viết thư cho ông Tổng Thư ký Liên hợp quốc U Than, nói rằng: "Tôi chết để phản đối chính quyền bạo ngược của Ngô Đình Diệm".

Ông Trần Văn Chương (cha của Lê Xuân và suốt 9 năm là đại sứ trung thành của Diệm ở Mỹ, mới từ chức vừa rồi) cũng nói: "Chính thể Diệm tàn bạo hơn cả bọn phát xít Hitle... Vấn đề Phật giáo chưa được giải quyết" (các báo Mỹ, 7-10-1963).

1) Hòa thượng Thích Quảng Đức (BT).

Hôm 8 tháng 10, hòa thượng Nguyễn Xuân Bảo (đại biểu Tổng hội Phật giáo, hiện đang ở Mỹ) đã kêu gọi Liên hợp quốc lên án chính quyền Diệm và cảnh cáo rằng: "Bọn Diệm sẽ lừa bịp một cách xảo quyệt bất kỳ một phái đoàn nào của Liên hợp quốc".

Đối với Phật giáo, tội ác của Mỹ - Diệm đã rõ ràng. Liên hợp quốc còn phải điều tra gì nữa?

Thật vậy, một em bé cũng đoán được rằng đoàn "quan sát" của Liên hợp quốc sẽ bị Mỹ - Diệm lừa bịp, sẽ gặp bọn "Phật giáo thuần túy" của Diệm và sẽ báo cáo với Liên hợp quốc "muôn sự đều tốt" ở miền Nam Việt Nam.

Hôm mùng 2 tháng 10, cụ Rútxen nói: "... Mỹ phải gánh lấy trách nhiệm chính, vì nếu Mỹ không tiến hành cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam thì chế độ Diệm đã bị quét sạch mau chóng".

Nhân dân miền Nam Việt Nam có cách giải quyết vấn đề, là đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng làm cho đế quốc Mỹ phải rút hết quân đội khỏi miền Nam Việt Nam và mang cả gia đình Diệm đi với chúng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3487,
ngày 15-10-1963.

BÀI NÓI VỚI NHÂN DÂN VÀ CÁN BỘ TỈNH HÀ BẮC

Đồng bào thân mến,

Nhân dịp về dự Đại hội Đảng tỉnh ta, Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm đồng bào và cán bộ, đồng bào các dân tộc miền núi, các đồng chí bộ đội, công an và dân quân, các chiến sĩ thi đua và công nhân các xí nghiệp, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng, các cô giáo, thầy giáo và các cháu học sinh.

Trước đây hai năm rưỡi (6-4-1961), Bác đã về thăm và nói chuyện với đồng bào ở đây. Lần này Bác về thăm, tỉnh nhà có một sự biến đổi rất quan trọng và rất tốt đẹp. Đó là việc hai tỉnh Bắc Giang và Bắc Ninh hợp thành một tỉnh lớn hơn, người đông hơn, sức mạnh hơn, của nhiều hơn. Hà Bắc đã thành một trong những tỉnh to nhất của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Đó là một vinh dự cho đồng bào tỉnh ta. Để xứng đáng với vinh dự đó, đồng bào và cán bộ phải ra sức thi đua sửa chữa khuyết điểm và phát huy ưu điểm.

Về ưu điểm. Từ ngày hai tỉnh hợp thành một tỉnh lớn, đồng bào và cán bộ đã cố gắng trong việc *sản xuất vụ mùa*, đã ra sức chống hạn, đã chống úng cứu được 7.000 mẫu tây lúa, đã trừ sâu bệnh cho 4.000 mẫu tây. Việc làm cỏ, bón phân cũng khá hơn trước. Trong một tháng qua đã làm được 45 vạn thước khối thủy lợi.

Về việc cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật. Đã làm đợt 1 với 114 hợp tác xã và đang bắt đầu đợt 2 với 224 hợp tác xã. Vì sao Bác không nói "làm xong" đợt 1? Bởi vì trong đợt 1 có 60 hợp tác xã làm khá, 40 hợp tác xã vừa, phải cố gắng tiến lên nữa. Còn 14 hợp tác xã làm kém, thì phải tiếp tục làm cho tốt.

Cải tiến hợp tác xã cũng như tu bổ một ngôi nhà. Phải cố gắng tu bổ cho thật tốt thì ngôi nhà mới đẹp đẽ, chắc chắn, vững bền. Nếu làm qua loa, thì ngôi nhà sẽ xấu xí, ọp ẹp mãi. Đồng bào và cán bộ cần phải rút kinh nghiệm trong đợt 1 và đợt 2 và cải tiến hợp tác xã cái nào phải làm cho thật tốt cái ấy.

Về văn hóa giáo dục. Tỉnh ta có: các trường phổ thông nông nghiệp với 5.000 học sinh, Trường thanh niên các dân tộc với 200 học sinh vừa học tập vừa lao động sản xuất để tự túc. Đó là một cách giáo dục rất tốt, nên phát triển thêm. Học sinh các trường khác cũng có tham gia lao động. Có 8 vạn người học bổ túc văn hóa. Nạn mù chữ đã xóa xong. Năm học này, các cô giáo, thầy giáo và các cháu học sinh đang thi đua dạy tốt và học tốt. Thế là tốt và đáng khen. Bác khuyên các trường chú ý dạy cho học sinh nhiều hơn nữa về *đạo đức cách mạng*. Bác khuyên các cháu thanh niên và nhi đồng thi đua thực hiện "Năm tốt" (đoàn kết tốt, học tập tốt, lao động tốt, kỷ luật tốt, vệ sinh tốt).

Về trật tự trị an. Các đồng chí bộ đội, công an và dân quân biết dựa vào lực lượng nhân dân và ra sức giữ gìn trật tự trị an. Đồng thời cố gắng học tập và tham gia lao động sản xuất. Bác có lời khen và khuyên các đồng chí phải luôn luôn nâng cao cảnh giác và sẵn sàng chiến đấu, đập tan mọi âm mưu của địch.

Trên đây là tóm tắt một số ưu điểm của đồng bào và cán bộ tỉnh ta.

Để làm cho tỉnh ta ngày càng giàu có, nhân dân ngày thêm ấm no, đồng bào và cán bộ phải ra sức phát triển những *ưu điểm* nói trên và càng phải ra sức sửa chữa những *khuyết điểm* dưới đây:

Mấy năm qua, năng suất *lúa* sụt dần và kém thua năng suất trung bình cả miền Bắc. Mỗi mẫu tây năm 1960 là hơn 18 tạ 36; năm 1961 là hơn 16 tạ 50; năm 1962 là hơn 17 tạ 53.

Ở miền Bắc, bình quân diện tích trồng *hoa màu* là 22%, trồng cây công nghiệp là 12%, mà ở tỉnh nhà thì *hoa màu* chỉ đạt hơn 16% và cây công nghiệp 5%.

Về *chăn nuôi*. Phát triển chậm và có thú còn giảm sút:

So với 1960, trâu có tăng 2,8%; lợn chỉ tăng 5,8%; bò chỉ đạt độ 76%.

Vì phát triển *hoa màu* ít mà ảnh hưởng đến *chăn nuôi*. Vì *chăn nuôi* kém mà phân bón ít, lại vì phân bón ít mà sản lượng *lúa* và *hoa màu* giảm sút.

Thủy lợi trước kia làm kém. Gần đây có tiến bộ, nhưng vẫn lãng phí nhiều. Muốn làm *thủy lợi* tốt thì phải tổ chức những *đội thủy lợi chuyên nghiệp* của hợp tác xã. Các tỉnh khác đã làm như vậy và kết quả rất tốt. Hiện nay tỉnh ta mới vẹn vẹn có 33 đội. Vì sao mà tỉnh ta chậm chạp như vậy? Vì sao thấy kinh nghiệm tốt mà không học, thấy việc có lợi mà không làm?

Việc trồng cây, gây rừng. Cây và rừng là nguồn lợi lớn. Nhưng trồng cây nào phải chăm nom cho tốt cây ấy. Nếu để cây khô héo thì trồng nhiều mấy cũng như không. Tục ngữ ta có câu "Rừng vàng biển bạc". Gây rừng và bảo vệ rừng là rất cần thiết. Hiện nay tỉnh ta còn có cái tệ phá rừng, thế thì khác nào đem vàng đổ xuống biển? Đồng bào và chính quyền phải nghiêm khắc ngăn ngừa tệ hại ấy.

Tỉnh ta có hơn 13 vạn rười mẫu tây đồi. Nếu đồng bào có biện pháp và có quyết tâm trồng cây cho tốt thì trong 5 - 7 năm sau, những quả đồi ấy sẽ là những đồng tiền bạc vô tận.

Sẵn đây Bác kể vài chuyện gương mẫu về trồng cây gây rừng cho đồng bào nghe:

Cụ Nông Văn Mun, 83 tuổi, ở Nghệ An, đã trồng được hơn 500 cây. Cụ Nguyễn Chung, 65 tuổi, ở Phú Thọ, đã trồng ngót 1 vạn cây các loại trên đồi. Đoàn viên thanh niên Cao Xuân Nhị, 22 tuổi,

ở Vĩnh Phúc, tuy mùa hai mất, năm ngoái đã trồng được hàng nghìn cây, năm nay đã trồng thêm được 4.000 cây.

Nếu ở Hà Bắc các cụ phụ lão cũng làm được như các cụ Mun, cụ Chung; và thanh niên dám thi đua với đồng chí Nhị, thì hơn 13 vạn mẫu tây đồi của Hà Bắc sẽ thành những rừng cây xanh tươi, tốt đẹp.

Củng cố hợp tác xã nông nghiệp. Như đã nói trên, cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật" phải làm cho thật tốt. Đó là lợi ích thiết thân của đồng bào nông dân nói riêng và của toàn dân nói chung. Trong kế hoạch vận động đã nói rõ ràng, đầy đủ. Đây Bác chỉ nhấn mạnh vài điểm: Ở các hợp tác xã, lãnh đạo phải thật sự *dân chủ*, tài chính phải thật sự *công khai*. Phải tẩy sạch tệ tự tư tự lợi, lãng phí, tham ô. Phải nâng cao ý thức của các xã viên "hợp tác xã là nhà, xã viên là chủ". Phải làm cho cán bộ và xã viên phấn khởi và vui vẻ thực hiện khẩu hiệu "Cần kiệm xây dựng hợp tác xã". Phải tiếp tục chăm sóc lúa mùa, ra sức chống nạn sâu, chuột, phòng hạn những ruộng cấy muộn. Chuẩn bị đầy đủ để gặt lúa mùa cho nhanh, gọn, tốt. Chuẩn bị cho tốt vụ Đông Xuân. Làm mọi biện pháp để giành vụ mùa này và vụ Đông Xuân tới đạt được thắng lợi.

Đồng bào nông dân cần biết rằng: Mỗi năm Nhà nước phải tiêu hàng chục triệu đồng để xây dựng thủy lợi, làm phân hóa học, làm thuốc trừ sâu, v.v. để phục vụ nông nghiệp. Vì vậy, đồng bào nông dân phải hăng hái làm tròn, *làm tốt nghĩa vụ đối với Nhà nước*, như trả nợ cho ngân hàng, bán lương thực và lâm thổ sản, v.v. cho Nhà nước.

Công nghiệp. Ở tỉnh ta có xí nghiệp địa phương. Nhà nước thì đang xây dựng nhà máy phân đạm. Công nghiệp của tỉnh cần có phương hướng sản xuất rõ ràng, đúng đắn, đặc biệt là phải chú trọng phục vụ nông nghiệp; phải nâng cao chất lượng sản phẩm và hạ giá thành. Nhà máy phân đạm phải làm đúng kế hoạch nhà nước. Công nhân và cán bộ phải nâng cao tinh thần làm chủ.

Thủ công nghiệp. Tỉnh ta có 2 vạn đồng bào làm nghề thủ công, 80% đã vào hợp tác xã. Về tổ chức như thế là khá. Nhưng về mặt sản xuất thì còn kém, nhiều hàng hóa phẩm chất xấu, giá thành cao. Vì vậy mà hàng ế, xã viên thu nhập bấp bênh. Đó là vì quản lý chưa tốt. Cán bộ lãnh đạo cần phải giúp chỉnh đốn các hợp tác xã đó cho tốt.

Thuần phong mỹ tục. Nước ta là một nước xã hội chủ nghĩa. Trong nước xã hội chủ nghĩa thì mọi người công dân phải có *đạo đức xã hội chủ nghĩa*, tức là đoàn kết chặt chẽ, tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, ra sức góp phần làm cho nước mạnh dân giàu, phát triển thuần phong mỹ tục. Vì vậy, phải chấm dứt những *tệ nạn xấu xa* do xã hội cũ để lại, như lười biếng, cờ bạc, tệ nấu rượu lậu, buôn gian bán lận, tiêu xài xa xỉ, gả bán cưỡng ép, v.v.. Chúng ta phải thực hiện *nếp sống mới*, lành mạnh, vui tươi, một nếp sống xã hội chủ nghĩa.

Ba cuộc vận động lớn. Đảng và Chính phủ đã đề ra ba cuộc vận động lớn là:

- Cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

- Cuộc vận động "Ba xây, ba chống" tức là "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu".

- Cuộc vận động "Đồng bào miền xuôi đi tham gia phát triển kinh tế và văn hóa ở miền núi".

Đồng bào và cán bộ Hà Bắc phải cố gắng làm tốt ba cuộc vận động ấy.

Để sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm, đồng bào các dân tộc phải nâng cao ý thức làm chủ và tinh thần cần kiệm xây dựng nước nhà. *Cán bộ* phụ trách các ngành từ tỉnh đến xã phải đi sâu, đi sát đến cơ sở, phải thật sự quan tâm đến đời sống của nhân dân,

đặc biệt là quan tâm đến đồng bào dân tộc ít người. Phải một lòng một dạ phục vụ nhân dân.

Tỉnh ta hiện nay có hơn 23.000 đảng viên và 34.000 đoàn viên thanh niên lao động. Đó là một đội quân chủ lực hùng mạnh để đẩy mạnh mọi công tác. Mỗi đảng viên và đoàn viên phải ra sức làm tròn nhiệm vụ Đảng và Chính phủ giao cho, phải xung phong gương mẫu trong lao động, trong học tập, trong sản xuất và tiết kiệm. Phải ra sức giúp đỡ đồng bào cùng tiến bộ.

Đảng viên và đoàn viên nào còn lười biếng lao động, trốn tránh nghĩa vụ, thiếu đạo đức cách mạng, nêu gương xấu trong nhân dân, thì phải quyết tâm sửa đổi để trở thành đảng viên và đoàn viên tốt. Nếu không thì sẽ bị loại ra ngoài phong trào cách mạng.

Đồng bào Hà Bắc sẵn có truyền thống anh dũng trong thời kỳ cách mạng và kháng chiến. Như tiểu đoàn Thiên Đức, đội du kích Tân An, nhân dân Yên Dũng, Gia Lương và nhiều nơi khác, đã đánh nhiều trận diệt giặc lập công cực kỳ oanh liệt.

Hiện nay, chúng ta cũng đang kháng chiến chống lại nghèo nàn, lạc hậu, bão lụt, thiên tai. Trong cuộc kháng chiến này, tỉnh ta cũng có những nơi giữ vững truyền thống anh dũng đó và thành những gương mẫu tốt. Thí dụ: Hợp tác xã Tân An, hợp tác xã Thanh Phương, hợp tác xã Nhân Định có nhiều ưu điểm về sản xuất, văn hóa, vệ sinh; đời sống xã viên được nâng cao, làm tốt nghĩa vụ đối với Nhà nước; hợp tác xã Trung Hòa thì làm tốt việc cải tạo đất bạc màu, thực hiện luân canh, tăng vụ, v.v..

Cán bộ cần phải phổ biến và các hợp tác xã khác cần phải học tập những kinh nghiệm tốt ấy và thi đua với Tân An, Thanh Phương, Nhân Định và Trung Hòa, để ngày càng tiến bộ.

Toàn thể đồng bào và cán bộ quyết tâm thi đua làm tốt những điều Bác nói trên thì Hà Bắc sẽ có thể là một trong mấy tỉnh vừa to nhất, vừa tốt nhất ở miền Bắc nước ta. Làm được như vậy là đồng bào Hà Bắc thiết thực đóng góp vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp hòa bình thống nhất nước nhà.

Cuối cùng, Bác gửi lời hỏi thăm tất cả đồng bào, bộ đội và cán bộ ở các địa phương và chúc nhân dân tỉnh ta đoàn kết, thi đua, thắng lợi!

Nói ngày 17-10-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3491,
ngày 19-10-1963.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TỈNH HÀ BẮC

Các đồng chí,

Bác thay mặt Trung ương thân ái chào mừng Đại hội và cảm ơn các đồng chí chuyên gia Trung Quốc đang hết lòng giúp chúng ta xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Một số vấn đề, Bác đã nói trong cuộc mít tinh. Ở đây, Bác chỉ góp thêm mấy ý kiến để các đồng chí thảo luận.

Tỉnh ta có một vị trí quan trọng về kinh tế, chính trị và quân sự. Đồng thời tỉnh ta có hơn 1 triệu dân. Có 153.000 mẫu tây ruộng. Có nhiều của cải thiên nhiên như gỗ, mỏ than, mỏ đồng, v.v.. Đồng bào tỉnh ta lao động cần cù và có truyền thống anh dũng trong những năm cách mạng và kháng chiến.

Thế là Hà Bắc người đông, đất rộng, của nhiều, có điều kiện để trở thành một tỉnh giàu mạnh.

Các đồng chí đều biết rằng: Năm 1945, Đảng ta chỉ có non 5.000 đảng viên mà đã lãnh đạo cả nước làm Cách mạng Tháng Tám thành công. Năm 1946, lúc đầu Đảng ta chỉ có gần 2 vạn đồng chí mà đã lãnh đạo toàn dân kháng chiến thắng lợi. Có thành tích vĩ đại đó là vì Đảng ta đoàn kết nhất trí, nhân dân ta đoàn kết nhất trí.

Hiện nay tỉnh ta có hơn 23.000 đảng viên và 34.000 đoàn viên thanh niên lao động. Đó là một lực lượng khá to và khá mạnh, một

lực lượng nhiều gấp mấy lực lượng của Đảng trong thời kỳ trước Cách mạng Tháng Tám và bắt đầu kháng chiến.

Trong thời kỳ vừa qua, Đảng bộ và Đoàn Thanh niên Hà Bắc đã có cố gắng và có thành tích. Những thành tích ấy đã nêu rõ trong Báo cáo chính trị trước Đại hội, Bác không kể lại nữa, mà chỉ nói rằng thành tích đáng lẽ nhiều hơn và to hơn nếu đảng viên và cán bộ thực hiện được những điều sau đây:

Đoàn kết nhất trí: Đoàn kết là sức mạnh, là then chốt của thành công. Đảng ta là một Đảng cách mạng theo chủ nghĩa Mác - Lênin. Tất cả cán bộ và đảng viên phải đặt quyền lợi của Đảng, của giai cấp và của nhân dân lên trên hết, cao hơn hết.

Đảng ta là một Đảng lãnh đạo. Tất cả cán bộ và đảng viên dù ở cương vị khác nhau, làm công tác khác nhau, cũng đều phải đoàn kết nhất trí để làm tròn nhiệm vụ của Đảng giao cho. Ví dụ: Trong cái đồng hồ có nhiều máy móc khác nhau, nhưng tất cả các bộ phận đều phải ăn khớp với nhau, thì đồng hồ mới chạy tốt.

Muốn thật sự đoàn kết thì phải có dân chủ thật sự trong Đảng. Phải thường xuyên *ngghiêm chỉnh phê bình và thật thà tự phê bình* để giúp nhau sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm, để cùng nhau tiến bộ. Làm cách mạng thì có đúng, có sai. Cố nhiên đúng phải là chính, sai là phụ. Có sai thì chúng ta giúp nhau kiên quyết sửa chữa và cùng nhau hăng hái tiến lên.

Giữa đảng viên và cán bộ với nhau, phải kiên quyết bỏ hết thành kiến. Thành kiến là một thói xấu, có hại. Do thành kiến mà sinh ra dè dặt với nhau, đối phó với nhau, kèn cựa lẫn nhau. Nó làm cho trống đánh xuôi kèn thổi ngược, nó làm cho công tác bị tê liệt, hư hỏng.

Ngày nay, hai tỉnh mới nhập thành một. Đảng viên và cán bộ hai tỉnh cũ phải tuyệt đối *tránh địa phương chủ nghĩa*. Không nên nghĩ rằng tỉnh này *bị nhập* vào tỉnh kia. Sự thật là hai tỉnh sáp nhập với nhau thành một tỉnh lớn của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Đó là một sự mở rộng tốt đẹp. Sáp nhập tổ chức là về

hình thức. Cần phải nhất trí về tư tưởng, về hành động, về tình cảm. Đồng thời, do nhận thức nhất trí về tình hình và nhiệm vụ, nâng cao tinh thần trách nhiệm trước Đảng và trước nhân dân mà tăng cường đoàn kết nhất trí - đó là điều chính.

Phải khắc phục bệnh cá nhân chủ nghĩa, bệnh công thần, óc địa vị. Nó đẻ ra nhiều cái xấu như xích mích, kèn cựa giữa cán bộ và giữa đảng viên, không ai phục ai, không giúp đỡ nhau, không cộng tác chặt chẽ với nhau. Bệnh *cá nhân* còn dẫn đến tệ bảo thủ, quan liêu, tham ô, lãng phí, sợ khó, sợ khổ, thấy khó khăn thì dậm ra tiêu cực, bi quan.

Phải khắc phục những khuyết điểm, sai lầm, như cảnh giác cách mạng kém, không tích cực thực hiện đường lối giai cấp của Đảng ở nông thôn, không ra sức bồi dưỡng lực lượng bản nông và trung nông lớp dưới, không chấp hành thật đúng các chính sách của Đảng, v.v..

Công việc ngày càng nhiều và càng phức tạp. Xã hội ngày càng tiến lên. Vì vậy, trình độ của đảng viên và cán bộ cũng phải tiến lên mới làm tròn được nhiệm vụ. Cho nên đảng viên và cán bộ phải cố gắng học tập chính trị, văn hóa và chuyên môn.

Tỉnh ủy cũng phải ra sức chăm sóc đến cơ sở đảng, phải củng cố chi bộ cho thật tốt. Chi bộ tốt thì mọi việc sẽ tốt. Hiện nay có 40 chi bộ đạt tiêu chuẩn "Bốn tốt". Bác thay mặt Trung ương khen 40 chi bộ ấy và khuyên tất cả các chi bộ khác phải học tập những chi bộ tốt ấy.

Ở Hà Bắc trong 100 người dân mới chỉ có độ hơn 2 đảng viên. Như thế là ít. Cần phải xem công tác củng cố và phát triển Đảng là một công tác quan trọng và thường xuyên. Và phải nắm vững phương châm phát triển Đảng là trọng chất hơn lượng.

Trong số 23.000 đảng viên chỉ có 1.780 đồng chí gái. Như vậy là quá ít. Cần phải lựa chọn và kết nạp thêm đảng viên phụ nữ và đảng viên các dân tộc miền núi.

Đoàn Thanh niên Lao động công tác khá. Các cấp đảng ủy cần phải lãnh đạo chặt chẽ và ra sức giúp đỡ Đoàn phát triển cho tốt.

Đảng ủy từ tỉnh đến xã phải thật sự phụ trách làm *ba cuộc vận động* cho tốt.

Nói tóm lại: Từ nay phải có một sự chuyển biến mạnh mẽ, mới mẻ và vững chắc trong mọi công tác để giành lấy những thắng lợi ngày càng to lớn hơn.

Chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

Nói ngày 17-10-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3491,

ngày 19-10-1963.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi ông Apđunlát An Xalan,
Tổng thống nước Cộng hòa Arập Yêmen,
Xana*

Nhân dịp nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nước Cộng hòa Arập Yêmen chính thức đặt quan hệ ngoại giao và trao đổi đại sứ, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi vui mừng gửi tới Ngài, Chính phủ và nhân dân nước Cộng hòa Arập Yêmen lời chào mừng nhiệt liệt.

Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thành tâm chúc nhân dân Yêmen dưới sự lãnh đạo của Ngài ngày càng thu được nhiều thắng lợi trong công cuộc xây dựng đất nước phồn vinh, góp phần giữ gìn hòa bình ở châu Á và thế giới.

Chúc mối quan hệ hữu nghị giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nước Cộng hòa Arập Yêmen ngày càng củng cố và phát triển tốt đẹp.

Chúc Ngài sức khỏe và hạnh phúc.

Hà Nội, ngày 19 tháng 10 năm 1963

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân Chủ Cộng hòa**

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3501,
ngày 29-10-1963.

LỜI CHÀO MỪNG CÁC ĐOÀN ĐẠI BIỂU CÔNG ĐOÀN QUỐC TẾ

*Thưa đồng chí Chủ tịch Bitótxi thân mến,
Thưa các đồng chí đại biểu thân mến,*

Cuộc Hội nghị của Ủy ban Công đoàn quốc tế đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam đã thành công tốt đẹp.

Hội nghị đã thông qua những nghị quyết thiết thực ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân miền Nam Việt Nam cả về tinh thần và vật chất. Hội nghị cũng quyết định lấy 20-12 là Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam làm "Ngày lao động và nhân dân thế giới đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam".

Đó là một sự cổ vũ vô cùng to lớn đối với đồng bào miền Nam chúng tôi nói riêng và đối với toàn thể nhân dân Việt Nam nói chung. Tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam nhiệt liệt cảm ơn Hội nghị, cảm ơn giai cấp công nhân và nhân dân lao động toàn thế giới.

Nhân đây, tôi xin phép nói với Đoàn đại biểu Hội Lao động giải phóng miền Nam Việt Nam rằng:

Trái tim của tôi và 17 triệu đồng bào miền Bắc luôn luôn đập một nhịp với trái tim của đồng bào miền Nam.

Giai cấp công nhân và đồng bào miền Bắc đang phấn đấu để xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống ấm no, hạnh phúc, không một giờ một phút nào không nhớ đến đồng bào ruột thịt ở miền Nam đang chiến đấu anh dũng chống bọn Mỹ - Diệm để cứu nước cứu nhà.

Tôi chắc rằng dưới ngọn cờ của Mặt trận Dân tộc giải phóng, đồng bào miền Nam ta đoàn kết ngày càng chặt chẽ và rộng rãi, chiến đấu ngày càng kiên quyết và bền bỉ, lại được giai cấp công nhân và nhân dân thế giới ủng hộ ngày càng tích cực, thì nhân dân miền Nam anh dũng nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Trong bài khai mạc Hội nghị, đồng chí Chủ tịch Bitốtxi đã nói rằng: "Giai cấp công nhân thế giới ôm vào lòng giai cấp công nhân và nhân dân miền Nam và bảo đảm với họ rằng: Giai cấp công nhân thế giới và những người yêu chuộng tự do, công lý đều đoàn kết và gần gũi với họ trong cuộc đấu tranh để giúp họ giành lấy thắng lợi cuối cùng, vì thắng lợi đó cũng là thắng lợi bảo đảm cho hòa bình, hạnh phúc cho toàn thể giai cấp công nhân trên thế giới".

Đúng như vậy. Chính đế quốc Mỹ cũng thú nhận rằng cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam là một cuộc chiến tranh thí nghiệm. Chúng sẽ mở rộng những cuộc chiến tranh xâm lược như thế đối với những dân tộc khác đang đấu tranh cho độc lập, tự do. Bởi vậy, ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân miền Nam Việt Nam đánh bại đế quốc Mỹ tức là ngăn chặn âm mưu xâm lược của chúng, tức là bảo vệ hòa bình, độc lập, tự do của các dân tộc trên thế giới.

Như để hoan nghênh Hội nghị Ủy ban Công đoàn quốc tế đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam họp ở Thủ đô Hà Nội, mà hôm 19 vừa rồi Quân giải phóng và nhân dân miền Nam đánh thắng một trận lớn ở Lộc Ninh, phía tây nam Sài Gòn.

Và như để hưởng ứng Hội nghị này mà 14 tổ chức quần chúng ở Mỹ đã đứng lên đấu tranh với những khẩu hiệu: "Chúng tôi phản đối cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở miền Nam Việt Nam", "Vai trò của Mỹ ở miền Nam Việt Nam là xấu xa", "Chúng tôi đòi phải rút hết quân lính Mỹ và viện trợ quân sự Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam!".

Nhân đây, tôi tỏ lời cảm ơn các đoàn thể nhân dân tiến bộ, các nhân sĩ trí thức và các nhà tôn giáo Mỹ yêu chuộng công lý và hòa

bình đã lên án Chính phủ Mỹ và ủng hộ chính nghĩa của nhân dân miền Nam chúng tôi.

Mặc dù đế quốc Mỹ có nhiều tiền, nhiều lính, nhiều vũ khí, nhưng chúng đã nhiều lần thất bại nhục nhã ở Trung Quốc, Triều Tiên, Cu Ba... thì chúng nhất định cũng sẽ thất bại ở miền Nam Việt Nam. Nhân dân miền Nam nhất định sẽ thắng lợi!

Để hòa bình giải quyết vấn đề miền Nam Việt Nam hiện nay, chỉ có một cách là: Đế quốc Mỹ phải rút khỏi miền Nam Việt Nam, vấn đề miền Nam Việt Nam phải do nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy, như Hiệp nghị Giơnevơ 1954 đã quy định.

Một lần nữa, xin cảm ơn các đồng chí, cảm ơn 120 triệu đoàn viên của Liên hiệp Công đoàn thế giới, cảm ơn tất cả anh chị em công nhân trên thế giới đã nhiệt tình ủng hộ cuộc đấu tranh giải phóng của giai cấp công nhân và đồng bào miền Nam chúng tôi.

Hội nghị này đủ mặt đại biểu của giai cấp công nhân khắp năm châu, đã nêu cao tình đoàn kết chặt chẽ của giai cấp công nhân quốc tế như lời dạy của Mác: "Vô sản tất cả các nước đoàn kết lại!". Thật là:

*Nhiều điều phủ lấy giá gương,
Người chung giai cấp phải thương nhau cùng!*

Nói ngày 23-10-1963.

Báo *Nhân dân*, số 3496,

ngày 24-10-1963.

NHỮNG CHI BỘ TỐT VÀ CHI BỘ CHƯA TỐT¹⁾

NHỮNG CHI BỘ TỐT

Chi bộ là gốc rễ của Đảng ở trong quần chúng. Chi bộ tốt thì mọi chính sách của Đảng đều được thi hành tốt, mọi công việc đều tiến bộ không ngừng. Trái lại, nếu chi bộ kém thì công việc không trôi chảy. Thí dụ: *Nấu rượu lậu* là một tệ nạn do xã hội cũ để lại; nó gây ra nhiều tai hại. Có người tưởng lầm rằng rất khó mà tiêu diệt nó. Sự thật thì nhiều nơi do chi bộ tốt mà đã tiêu diệt hoàn toàn nạn nấu rượu lậu.

Vài thí dụ:

Xã Cần Lộc (Thanh Hóa) có 840 hộ, thì trước kia hơn 400 hộ nấu rượu lậu. Nhưng nay thì cả xã xóa bỏ hẳn cái "nghề" phạm pháp ấy.

Ở Làng Lã (Hà Bắc), nạn nấu rượu lậu có đã lâu đời. Cộng với tệ làm *bún bánh bừa bãi*, mỗi tháng lãng phí gần 30 tấn gạo! (Trích báo *Tiền phong*, 27-10-1963).

Do chi bộ và chi đoàn một mặt bền bỉ tuyên truyền và giáo dục từng người, từng nhà; mặt khác tổ chức cho mọi người công ăn việc làm bằng cách xây dựng những nghề phụ mới và những đội vỡ đất hoang (Làng Lã ruộng ít, người nhiều, bình quân mỗi người chỉ được 1 sào 7 thước). Trong 50 người đi vỡ hoang đợt đầu thì có 40

1) Báo *Nhân dân* đăng dưới hai đề mục: *Những chi bộ tốt* và *Những chi bộ chưa tốt (BT)*.

đoàn viên và thanh niên xung phong đi trước. Chi bộ đã giúp hợp tác xã nông nghiệp chỉnh đốn lại tốt hơn. Trước kia ruộng chỉ cấy một vụ, mỗi mẫu Bắc Bộ chỉ thu được 362 cân. Nay nhiều ruộng đã cấy hai, ba vụ, năng suất đạt 564 cân. Trước kia, vì rượu chè lu bù mà đời sống bấp bênh, trong làng xóm và trong gia đình thường có chuyện bất hòa. Nay bỏ được nạn nấu rượu lậu, thì bà con đoàn kết thuận hòa, giúp đỡ nhau tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Năm 1962, bình quân mỗi người đã gửi hơn 11 đồng vào quỹ tiết kiệm... Nói tóm lại: "Lã rượu" từ một làng kém cỏi nay đã trở thành một làng tốt tươi.

Có kết quả tốt đẹp đó là do chi bộ tốt, chi đoàn tốt; do cán bộ, đảng viên và đoàn viên đều làm gương mẫu tốt, lời cuốn đồng bào cả làng làm theo.

NHỮNG CHI BỘ CHƯA TỐT

Văn Hải (Thái Bình) là một thôn ruộng nhiều, đất tốt, dân làng cần cù (trích báo *Nhân dân*, 27-10-1963). Chi bộ lãnh đạo khá tốt hợp tác xã nông nghiệp. Năm nào sản lượng cũng có tăng. Đời sống xã viên được cải thiện. Công việc văn hóa, dân quân, v.v. đều khá. Đó là *ưu điểm*.

Nhưng chi bộ đã phạm *khuyết điểm* lớn: Mấy năm qua, vì chi bộ lãnh đạo kém mà Văn Hải đã *không thực hiện đầy đủ nghĩa vụ lương thực* đối với Nhà nước. Năm 1961, chỉ thực hiện được 40%, năm 1962: 70%; năm 1963, Văn Hải nhận bán cho Nhà nước 250 lợn, đến nay mới bán được 30 con.

Chi bộ chẳng những không ra sức lãnh đạo quần chúng làm trọn nghĩa vụ, mà còn tệ hơn nữa, là giấu giếm sản lượng để hạ thấp mức lương thực bán cho Nhà nước. Như vụ mùa 1962, hợp tác xã Văn Hải (do bí thư chi bộ kiêm chủ nhiệm) đã giấu bớt 39 tấn thóc!

Vì cán bộ và đảng viên không nêu gương mẫu tốt, mà lại nêu gương xấu, cho nên trong thôn đã sinh ra nhiều *lãng phí, tham ô*:

Nhiều đội sản xuất đã lên lút lập quỹ riêng. Bà con dân làng dùng thóc gạo rất phung phí. Hễ có giỗ tết, cưới xin, là mổ lợn. Động một chút là "liên hoan" và mổ lợn. Chi hội phụ nữ chỉ họp trong 2 giờ (để sơ kết đợt 1 cải tiến quản lý hợp tác xã...!) cũng mổ 3 lợn! Thiếu nhi họp xóm, cũng mổ lợn!

Có tình trạng như thế là vì nhiều đồng chí cán bộ và đảng viên còn mang nặng chủ nghĩa cá nhân, tự tư tự lợi và chủ nghĩa địa phương, chỉ thấy lợi ích riêng mà không thấy lợi ích chung của Nhà nước.

Phải nhận một cách dứt khoát rằng nhân dân ta rất tốt, đồng bào Văn Hải cũng vậy. Cán bộ, đảng viên và đoàn viên xung phong gương mẫu tốt, thì nhất định nhân dân sẽ hăng hái làm theo.

Mong rằng chi bộ Văn Hải sẽ quyết tâm sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, để trở nên một chi bộ tốt về mọi mặt.

T.L.

Báo Nhân dân, số 3503,
ngày 31-10-1963.

NHIỆT LIỆT CHÚC MỪNG VÀ RA SỨC ỦNG HỘ ANGIÊRI ANH EM

Suốt 130 năm, Angiêri bị thực dân Pháp áp bức, bóc lột một cách tàn tệ. Sau 7 năm kháng chiến vô cùng gian khổ và anh dũng, Angiêri đã thắng lợi vẻ vang, đã giành lại tự do, độc lập.

Trước khi phải rút khỏi Angiêri, thực dân Pháp đã để lại cho nước này một cái "gia tài" dốt nát, bần cùng, đau thương, tang tóc (hơn 10 triệu dân mà 1 triệu rưỡi đã bị hy sinh). Ngày nay, nhân dân Angiêri đang thất lưng buộc bụng và thi hành những cải cách mạnh bạo để xây dựng Nhà nước mới của mình.

Trước ngày Angiêri độc lập, hơn 6.380 chủ đồn điền Pháp đã chiếm hết hơn 2.727.000 mẫu tây ruộng tốt nhất, bọn đại địa chủ bản xứ chiếm hết 5.450.000 mẫu. Dân cày thì không có hoặc có rất ít ruộng đất.

Chính phủ cách mạng Angiêri do Tổng thống Ben Benla lãnh đạo đã tịch thu ruộng đất để chia cho nông dân và quốc hữu hóa 500 xí nghiệp hạng vừa và hạng lớn của bọn tư bản Pháp và Angiêri.

Hôm 27-10-1963, Tổng thống Ben Benla tuyên bố:

"Kết quả cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc của chúng ta là chúng ta đã đánh bại chủ nghĩa thực dân và giành được độc lập. Nhưng chúng ta còn phải thủ tiêu mọi cơ sở của chủ nghĩa thực dân, mọi tổ chức trước đây chỉ phục vụ cho chế độ thực dân và thay thế bằng một chế độ trong đó sản xuất ruộng đồng và nhà máy

phải nằm trong tay nhân dân lao động; của cải sản xuất ra đều nhằm nâng cao đời sống của toàn dân chứ không phải để phục vụ cho một số ít người".

Đó là một nguyên nhân làm cho bọn phong kiến trong nước và bọn đế quốc bên ngoài thù ghét Chính phủ và nhân dân Angiêri. Một nguyên nhân khác nữa là trong vùng đất Angiêri giáp giới với Maroc có những hầm mỏ rất giàu về đồng, dầu, v.v. nhất là mỏ sắt. Vùng mỏ Giebilét chiếm đến 3 tỉ tấn sắt và hàng trăm triệu tấn nằm trên mặt đất, rất dễ khai thác. Các nước đế quốc Anh, Pháp, Mỹ đều thèm muốn những tài nguyên phong phú đó. Vì vậy chúng đã xúi giục Chính phủ quân chủ độc tài Maroc gây chiến tranh với Angiêri nhằm xâm chiếm vùng mỏ ấy.

Nhân dân Angiêri đã đoàn kết chặt chẽ, anh dũng đấu tranh đã thắng thực dân Pháp, thì chắc chắn rằng họ sẽ đánh bại mọi kẻ thù trong và địch ngoài.

Nhân dân Việt Nam và nhân dân Angiêri đã là anh em trong cuộc chiến đấu chống chủ nghĩa thực dân, ngày nay là anh em trong cuộc đấu tranh xây dựng đất nước. Với tình sâu nghĩa nặng đó, nhân dân Việt Nam ta nhiệt liệt chúc mừng Ngày quốc khánh vẻ vang của nhân dân Angiêri anh em và hứa sẽ hết lòng ủng hộ mọi cuộc đấu tranh chính nghĩa của họ.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3505,
ngày 2-11-1963.

NHÂN NGÀY KỶ NIỆM CÁCH MẠNG THÁNG MƯỜI VĨ ĐẠI

Cùng với nhân dân Liên Xô anh em và nhân dân lao động thế giới, nhân dân ta kỷ niệm lần thứ 46 Cách mạng Tháng Mười vĩ đại một cách:

*Đường hoàng, nhiệt liệt, vui vầy,
Nhân đây kể lại chuyện ngày xưa kia.*

Ngày xưa đã cách đây khoảng 20, 30 năm. Từ khi Đảng Cộng sản Đông Dương thành lập, nhân dân Việt Nam ta luôn luôn hướng về Liên Xô, đất nước của Lênin vĩ đại và coi Liên Xô là Tổ quốc của cách mạng, Tổ quốc thứ hai của mình.

Đảng ta mới ra đời, tuy giặc Pháp khủng bố ghê gớm, nhưng phong trào cách mạng vẫn không ngừng tiến lên. Cuộc khởi nghĩa ở Nghệ An và Hà Tĩnh đã lấy tên là Xôviết Nghệ - Tĩnh²³. Điều đó đã chứng tỏ tình sâu nghĩa nặng giữa nhân dân ta và nhân dân Liên Xô anh em.

Từ đấy trở đi, mặc dù trong hoàn cảnh cực kỳ bí mật, khó khăn, nguy hiểm, năm nào nhân dân ta cũng tổ chức kỷ niệm Cách mạng Tháng Mười.

Mỗi năm, gần đến ngày kỷ niệm là thực dân Pháp huy động quân đội, cảnh sát, ma tà, mật thám, tổ chức những mạng lưới canh phòng rất chặt chẽ ở khắp mọi nơi. Về phía ta, những nhóm cộng sản tuy còn bé nhỏ, ít người, nhưng cũng bí mật hoạt động rất sôi nổi.

Vài hôm trước và sau ngày kỷ niệm, những bàn tay bí mật đã rải truyền đơn, bướm bướm với những khẩu hiệu:

Ủng hộ Liên Xô vĩ đại!

Chủ nghĩa cộng sản muôn năm!

Và người ta thường thấy những lá cờ đỏ búa liềm pháp phối trên những đồi núi và trên những ngọn cây rất cao, hoặc vắt ngang trên các đường dây thép. Những nơi có sông ngòi thì thường thấy bè chuối hoặc bè tre trên các cờ đỏ búa liềm, đủng đỉnh trôi theo dòng nước.

Hơn nữa, nhiều khi trên nóc trại giam, nhà tù, đồn lính cũng có cờ đỏ búa liềm pháp phối bay.

Cách kỷ niệm như vậy đã làm cho bọn thực dân Pháp căm tức điên người. Đồng thời làm cho nhân dân ta mừng thầm và khâm phục những người cộng sản to gan và khéo léo.

Cũng nên nhắc thêm rằng lần kỷ niệm nào cũng có một số đồng chí bị bắt bớ, giam cầm, chém giết do bọn thực dân Pháp trả thù.

Trước tòa án của Pháp cũng như trên đoạn đầu đài, các đồng chí đó đã tỏ thái độ anh hùng bất khuất, đã ngang nhiên hô những khẩu hiệu như:

Đánh đổ thực dân Pháp!

Liên Xô vĩ đại muôn năm!

Cách mạng Việt Nam nhất định thắng lợi!

Trong thời kỳ nói trên, cả thế giới chỉ có Liên Xô vĩ đại là nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên. Ngày nay, trong phe ta đã có 13 nước xã hội chủ nghĩa hùng mạnh, chủ nghĩa Mác - Lênin đã soi sáng rực rỡ khắp năm châu. Nhân dịp mừng ngày kỷ niệm này, chúng ta càng biết ơn Lênin và Đảng của Lênin, càng tưởng nhớ những đồng chí đã oanh liệt hy sinh vì chủ nghĩa cộng sản và chúng ta càng tin chắc rằng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản nhất định sẽ thắng lợi trên khắp quả địa cầu.

CHIẾN SĨ

Báo Nhân dân, số 3511,
ngày 8-11-1963.

ĐIỆN MỪNG TỔNG THỐNG XUCÁC NÔ NHÂN DỊP ĐẠI HỘI GANEFO

*Kính gửi Bác sĩ A. Xucác nô,
Tổng thống nước Cộng hòa Indônêxia,
Giacác ta*

Thưa Tổng thống thân mến,

Đại hội thể dục thể thao các lực lượng mới trời dậy (GANEFO) lấy tinh thần chống chủ nghĩa đế quốc thực dân và tinh thần Bằngđung làm nguyên tắc chỉ đạo, được đông đảo các nước tham gia, là một thắng lợi to lớn mới của tình đoàn kết hữu nghị giữa các nước và các dân tộc đang đấu tranh cho độc lập dân tộc, tự do dân chủ, tiến bộ xã hội và hòa bình thế giới.

Những sáng kiến và cố gắng của Ngài trong việc triệu tập Đại hội GANEFO đã thu được kết quả rất tốt đẹp.

Nhân dịp này, tôi xin gửi tới Ngài lời chào mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi xin chúc Đại hội thành công rực rỡ.

Kính chúc Ngài sức khỏe và hạnh phúc.

Hà Nội, ngày 8 tháng 11 năm 1963

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa**

HỒ CHÍ MINH

ĐIỆN CHÚC MỪNG QUỐC KHÁNH VƯƠNG QUỐC CAMPUCHIA

*Kính gửi Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc,
Vương quốc Campuchia,*

Phnôm Pênh

Nhân dịp chúc mừng Quốc khánh lần thứ 10 của Vương quốc Campuchia, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi kính gửi đến Thái tử Quốc trưởng và nhân dân Campuchia lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi chân thành chúc nhân dân Campuchia dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Thái tử Quốc trưởng ngày càng thu được nhiều thắng lợi trong sự nghiệp giữ gìn nền hòa bình trung lập của Vương quốc Campuchia và xây dựng đất nước Campuchia phồn vinh.

Chúc tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt Nam và Khơme ngày càng củng cố và phát triển, góp phần tăng cường sự đoàn kết của nhân dân châu Á và bảo vệ hòa bình ở Đông Dương, Đông Nam Á và thế giới.

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa**

HỒ CHÍ MINH

Báo Nhân dân, số 3512,
ngày 9-11-1963.

HOAN NGHÊNH ĐOÀN HÁT MÚA OARABIDA

Lần này là lần đầu tiên, một đoàn hát múa từ một nước tư bản (nước Nhật Bản) đến biểu diễn ở nước ta. Từ nước tư bản, *nhưng không phải* của nước tư bản, Đoàn Oarabida là của quần chúng công nông Nhật Bản.

Cũng như nhiều nước tư bản khác, nước Nhật Bản bị ảnh hưởng văn hóa trụy lạc của Mỹ lan tràn. Trước tình hình ấy, những người Nhật tiến bộ lấy làm lo.

Năm 1950, đồng chí Haratarô, đọc theo tiếng ta là Nguyên Thái Lang, người sáng lập kiêm Đoàn trưởng, tổ chức một nhóm hát múa ba người. Mục đích của nhóm là dùng lời hát, điệu múa dân gian để cổ động nhân dân đấu tranh cho độc lập, tự do, dân chủ. Nhiệm vụ của nhóm là phục vụ quần chúng công nông.

Ba người với một cây đàn, họ đi hát lang thang ngoài phố, ăn đói mặc rách, không cửa không nhà. Họ lại thường bị bọn phản động áp bức đe dọa. Nhưng cực khổ, gian nan không làm sờn quyết tâm bền bỉ của họ.

Có chí thì làm nên, từ một nhóm ba người nay đã phát triển thành một đoàn có hơn 100 nghệ sĩ. Vài năm sau khi thành lập, Đoàn đã rời những thành thị lớn đi về nông thôn, ở huyện Thu Điền, phía bắc nước Nhật Bản. Mục đích của Đoàn là tìm tòi và phát triển vốn cổ nghệ thuật dân gian. Ở Thu Điền, các nghệ sĩ đã thật sự "ba cùng" với bà con nông dân, khiêm tốn học tập nông dân. Khi công việc mùa màng rảnh, họ biểu diễn cho nông dân xem và nhờ nông dân phê bình, uốn nắn.

Suốt mấy năm rèn luyện gian khổ như vậy, Đoàn đã trở nên "trung tâm vận động nghệ thuật của dân tộc Nhật Bản" và "trước nguy cơ vô cùng nghiêm trọng của dân tộc Nhật Bản, hoạt động của Đoàn Oarabida càng có ý nghĩa to lớn" (lời của đồng chí Cao Thương Huy, Ủy viên Trung ương Đảng Cộng sản Nhật Bản).

Hầu hết đoàn viên đều là thanh niên nông dân, công nhân, học sinh, giáo viên... Những năm đầu Đoàn Oarabida thiếu thốn mọi thứ, mỗi ngày mỗi người được độ 5 hào tiền Việt Nam. Nhờ Đảng Cộng sản và quần chúng tiến bộ giúp đỡ và tình đoàn kết nhất trí của toàn thể đoàn viên, ngày nay lực lượng của Đoàn đã vững vàng và hoạt động của Đoàn ngày càng lan rộng. Chỉ trong một năm 1961, Đoàn đã biểu diễn hơn 500 lần khắp nơi trong nước.

Tên Oarabida đọc theo tiếng ta là "*Quyết thảo*". Quyết thảo là một loài hoa dại, nhân dân miền Bắc nước Nhật Bản rất ưa và sức phát triển của nó rất khỏe. Đoàn lấy tên Quyết thảo để tượng trưng tính quần chúng và sức trưởng thành của mình.

Chúng ta thành thật cảm ơn Đoàn Oarabida đã đưa nghệ thuật cách mạng Nhật Bản đến với nhân dân ta và chúng ta chúc Đoàn ngày càng phát triển và tiến bộ.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3516,
ngày 13-11-1963.

CHI BỘ TỐT VÀ CHI BỘ KÉM¹⁾

CHI BỘ TỐT

Ngân Hà (Nam Định) là một trong những chi bộ tốt. Chi bộ Ngân Hà đã làm tốt những việc sau đây:

- Lãnh đạo tốt hợp tác xã nông nghiệp - Sản lượng lúa mỗi năm một tăng:

Mỗi mẫu, năm 1960 được 776 cân,
1961 được 822 cân,
1962 được 823 cân,

Vụ mùa có thể được 900 cân, vụ chiêm năm 1963 được 889 cân. Nhờ vậy mà mức sống của các xã viên được cải thiện dần dần.

- Chấp hành tốt chính sách lương thực - 3 năm nay, năm nào cũng hoàn thành tốt nghĩa vụ bán lương thực cho Nhà nước. Năm 1961 bán 28 tấn. Năm 1962 bán 30 tấn. Năm 1963 có thể bán nhiều hơn nữa.

- Các công tác khác cũng làm tốt - như thủy lợi, văn hóa, dân công, vệ sinh phòng bệnh, v.v..

- củng cố và phát triển đảng tốt - từ năm 1961 đến nay đã phát triển thêm 14 đảng viên và 10 người nữa sắp được kết nạp vào Đảng. Sinh hoạt chi bộ đều đặn. Thường xuyên căn cứ vào công việc mà phê bình và tự phê bình để giúp đảng viên tiến bộ.

1) Báo *Nhân dân* đăng dưới hai đề mục: *Chi bộ tốt* và *Chi bộ kém (BT)*.

Thí dụ: Việc đi tham gia xây dựng kinh tế miền núi, lúc đầu tư tưởng chưa thông, không ai muốn đi. Sau khi chi bộ họp, thẳng thắn đấu tranh tư tưởng, thì liền có 6 đảng viên xung phong đi và tuyên truyền được 40 người nữa cùng đi.

Có kết quả đó là do nội bộ đoàn kết chặt chẽ. Nghiên cứu kỹ lưỡng và luôn luôn cố gắng thực hiện những nghị quyết của Trung ương và của Đại hội Đảng toàn tỉnh. Trong mọi công việc, đảng viên đều xung phong gương mẫu, thực hiện khẩu hiệu "Đảng viên đi trước, làng nước đi sau". Do đó mà đảng viên và cán bộ được nhân dân tin cậy và được hợp tác xã bầu làm lao động tiên tiến.

Những điều chi bộ Ngân Hà đã làm được thì các chi bộ khác cần phải học tập và thi đua với Ngân Hà để làm cho kỳ được. Chi bộ Ngân Hà thì chớ tự mãn, trái lại cần phải cố gắng hơn nữa, phát triển những ưu điểm sẵn có và giải quyết những nhược điểm còn lại như tư tưởng bảo thủ, như hoa màu và chăn nuôi còn kém, hợp tác xã bán lợn cho Nhà nước còn ít, v.v..

CHI BỘ KÉM

Chi bộ kém là vì đảng viên và cán bộ không một lòng một dạ phục vụ nhân dân; không lãnh đạo nhân dân tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Một số đảng viên và cán bộ còn mang nặng những thói xấu như tham ô, ích kỷ... họ đã không làm kiểu mẫu tốt, mà lại nêu gương xấu.

Thí dụ: Đồng chí Hợi, Bí thư Đảng ủy xã Nam Lợi (Nam Định) đã tích trữ tiền xây một ngôi nhà ngói năm gian. Hôm dựng nhà (25-10-1963), đồng chí đảng ủy ta đã giết 3 con lợn, mua *30 chai rượu lậu*, 140 cân gạo để làm cỗ. Chủ nhà đã mời nhân dân trong thôn, các cán bộ xã, các giáo viên, tất cả hơn 300 người ăn uống trong hai ngày. Mỗi người đưa lễ từ 2 đến 5 đồng. Tổng cộng *thu nhập* hơn 600 đồng.

Đồng chí Bí thư Đảng ủy Hội đã nêu gương, cho nên một số cán bộ khác cũng bắt chước. Thí dụ: Chủ nhiệm Luyện, kế toán Thông, thủ quỹ Tác... khi làm nhà cũng giết lợn ăn uống lu bù.

Mong rằng Đảng ủy tỉnh và huyện nghiêm khắc phê bình, thiết thực giáo dục những đảng viên kém như ở chi bộ Nam Lợi, để giúp họ trở nên những đảng viên tốt, xứng đáng là đảng viên của Đảng ta.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3523,
ngày 20-11-1963.

TRẢ LỜI PHÓNG VIÊN BÁO ACAHATA¹⁾ (NHẬT BẢN)

Hỏi: Hiện nay ở miền Bắc Việt Nam, kế hoạch 5 năm lần thứ nhất hùng vĩ đang bước vào năm thứ ba, công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội đang giành được những thành tựu lớn lao, cơ sở vững mạnh cho công cuộc hòa bình thống nhất đất nước Việt Nam đang được xây dựng. Mặt khác, như mọi người đã thấy qua sự sụp đổ của chính quyền Diệm gần đây, ở miền Nam Việt Nam sức kháng chiến mãnh liệt của nhân dân đang làm cho sự thống trị của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng lâm vào cuộc khủng hoảng sâu sắc.

Tôi nghĩ rằng những sự thật đó chứng tỏ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam đang tiến những bước lớn lao. Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về đặc điểm và triển vọng của tình hình đó ở Việt Nam hiện nay?

Trả lời: Từ chiến thắng vĩ đại Điện Biên Phủ đến nay đã hơn 9 năm, nhân dân Việt Nam chúng tôi đã trải qua một thời kỳ đấu tranh có nhiều khó khăn, song cũng có nhiều thắng lợi. Ở miền Bắc tự do, chỉ trong 3 năm (1955 - 1957), dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam, nhân dân chúng tôi đã hàn gắn xong những vết thương chiến tranh và chia ruộng đất cho dân cày.

1) Báo Acahata: Báo Cờ đỏ - Cơ quan ngôn luận của Đảng Cộng sản Nhật Bản (BT).

Trong 3 năm sau (1958 - 1960), chúng tôi đã căn bản hoàn thành thắng lợi công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa, xóa bỏ chế độ người bóc lột người. Từ 3 năm nay, chúng tôi đã bắt tay vào thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, bước đầu xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội. Hiện nay, với quyết tâm chiến thắng nghèo nàn và lạc hậu, nhân dân miền Bắc chúng tôi đang ra sức tiến mạnh trên con đường công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa. Toàn dân đang sôi nổi thi đua yêu nước trên các mặt trận nông nghiệp, công nghiệp và văn hóa, kỹ thuật. Về kinh tế cũng như về văn hóa, chúng tôi đã giành được nhiều thắng lợi. Chúng tôi đã xây dựng một đời sống ấm no, tiến bộ. Mọi người lao động đã thật sự làm chủ đất nước, làm chủ cuộc đời của mình. Mặc dù còn nhiều khó khăn, miền Bắc chúng tôi nhất định sẽ xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, làm cơ sở vững mạnh cho công cuộc đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà.

Trong lúc đó, 14 triệu đồng bào chúng tôi ở miền Nam đang phải chịu muôn ngàn đau khổ dưới chế độ tàn khốc của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai, không một ngày nào không bị bắn giết, khủng bố. Hàng chục vạn người đã chết dưới bom đạn, trong các nhà tù, trại giam của Mỹ - Diệm. Nhưng đồng bào miền Nam chúng tôi không bao giờ chịu khuất phục, luôn luôn đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng để tự giải phóng mình. *Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam* đang đoàn kết và lãnh đạo mọi lực lượng yêu nước, kiên quyết chiến đấu chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng. Cuộc chiến tranh giải phóng của nhân dân miền Nam chúng tôi đã thu được những thắng lợi to lớn. Kẻ địch đang bị đẩy vào "con đường hầm không có lối thoát", như Tổng thống Kennơđi đã thú nhận. Chính vì những thất bại của chúng mà đế quốc Mỹ đã buộc phải "thay ngựa giữa dòng", gây ra cuộc đảo chính quân sự đầu tháng 11 vừa qua ở Sài Gòn²⁴. Nhưng dù thay ngựa mới, cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ nhất định sẽ thất bại. Đồng bào miền Nam chúng tôi nhất định sẽ thắng lợi. Cuộc chiến tranh yêu

nước của đồng bào miền Nam chúng tôi dù còn khó khăn gian khổ, nhưng với sự ủng hộ của đồng bào cả nước, của nhân dân tiến bộ toàn thế giới (kể cả nhân dân Mỹ yêu chuộng hòa bình và công lý), cuối cùng đồng bào miền Nam chúng tôi sẽ là người chiến thắng, miền Nam Việt Nam sẽ được giải phóng hoàn toàn.

Vấn đề miền Nam chỉ có một cách giải quyết là: Đế quốc Mỹ phải rút khỏi miền Nam để nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy công việc của mình, theo tinh thần của Hiệp nghị Giơnevơ.

Hỏi: Từ ngày 20 đến ngày 23-10 vừa rồi, các đại biểu công đoàn của 33 nước và các tổ chức quốc tế trong đó có đại biểu Nhật Bản, đã họp hội nghị tại Hà Nội và đã quyết định thành lập "Ủy ban Công đoàn quốc tế đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam".

Tôi nghĩ rằng đó là một sự kiện có ý nghĩa rất trọng đại, là hành động đoàn kết quốc tế của công nhân toàn thế giới chống đế quốc Mỹ. Về điểm này, xin Chủ tịch cho biết nhận định của Chủ tịch như thế nào?

Trả lời: Hội nghị đại biểu công đoàn của 33 nước họp tại Hà Nội tháng 10 vừa qua đã quyết định thành lập "Ủy ban Công đoàn quốc tế đoàn kết với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam" và quyết định lấy ngày 20-12 làm Ngày quốc tế đấu tranh ủng hộ miền Nam Việt Nam. Đó là một sự kiện có ý nghĩa to lớn, nó nêu cao tinh thần đoàn kết quốc tế của giai cấp công nhân toàn thế giới đối với lao động và nhân dân miền Nam Việt Nam trong cuộc chiến tranh giải phóng, chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai. Chắc chắn rằng sự ủng hộ nhiệt tình của công nhân toàn thế giới sẽ tăng thêm nhiều sức mạnh cho đồng bào miền Nam chúng tôi tiến lên giành thắng lợi trong cuộc đấu tranh chính nghĩa của mình. Tôi mong rằng, với tinh thần đoàn kết quốc tế ấy, giai cấp công nhân toàn thế giới luôn luôn đi tiên phong trên mặt trận chống chủ nghĩa đế quốc, sẽ đánh bại đế quốc Mỹ, kẻ thù hung ác nhất của nhân dân toàn thế giới ngày nay.

Hỏi: Nhân dân Nhật Bản đang tiếp tục đấu tranh bất khuất chống đế quốc Mỹ và bọn phản động Nhật Bản mưu mô vũ trang vũ khí hạt nhân cho Nhật Bản và biến Nhật Bản thành căn cứ chiến tranh hạt nhân ở châu Á. Trong cuộc đấu tranh chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ, nhân dân Nhật Bản và nhân dân Việt Nam đang cổ vũ lẫn nhau và cùng đang đấu tranh ở tuyến đầu.

Xin Chủ tịch gửi cho nhân dân Nhật Bản chiến đấu những lời thăm hỏi của Chủ tịch?

Trả lời: Việt Nam và Nhật Bản là hai nước láng giềng. Nhân dân Việt Nam và nhân dân Nhật Bản là anh em. Vì vậy, nhân dân hai nước chúng ta cần đoàn kết và ủng hộ lẫn nhau để đấu tranh chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ và bọn phản động.

Tôi tin rằng giai cấp công nhân, nhân dân lao động và mọi người Nhật Bản yêu chuộng hòa bình, chính nghĩa và tiến bộ xã hội sẽ giành được thắng lợi trong cuộc đấu tranh vĩ đại chống chính sách đô hộ của đế quốc Mỹ, thực hiện một nước Nhật Bản độc lập, dân chủ, hòa bình và hạnh phúc.

Kính chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước ngày càng củng cố và phát triển.

Kính chúc Đảng Cộng sản Nhật Bản đứng đầu là đồng chí Nôxaca và các đảng tiến bộ ở Nhật Bản giành được thắng lợi to lớn trong cuộc tuyển cử ngày 21-11 sắp tới.

Tôi gửi đến các đồng chí phụ trách báo *Cờ đỏ* và các bạn đọc của báo cùng anh em, chị em lao động Nhật Bản lời chào thân ái.

Báo *Nhân dân*, số 3524,
ngày 21-11-1963.

CẦN PHẢI TỔ CHỨC NGAY ĐỘI THỦY LỢI

Muốn cho nhân dân ăn no, thì phải đẩy mạnh phát triển nông nghiệp. Muốn phát triển tốt nông nghiệp thì phải làm tốt thủy lợi.

Mỗi năm, Nhà nước tiêu hàng chục triệu đồng bạc và nhân dân làm hàng chục triệu ngày công để mở mang thủy lợi. Trước đây, vì chúng ta tổ chức không khéo, cho nên đã lãng phí khá nhiều tiền bạc, công phu và ngày giờ.

Từ vài năm nay, do sáng kiến của quần chúng, nhiều hợp tác xã đã tổ chức những đội chuyên làm thủy lợi. Những đội ấy đã thu được kết quả rất tốt. Vài thí dụ:

- *Đội thủy lợi của hợp tác xã Hồng Thái.* Khi làm thủy lợi hạng to và hạng vừa, mỗi ngày mỗi dân công thường chỉ làm được hơn 1 thước khối, thì bình quân mỗi đội viên làm được hơn 6 thước. Khi làm thủy lợi nhỏ ở trong xã, năng suất của đội viên cũng nhiều gấp 3 của xã viên thường. Năm ngoái đội thủy lợi đã tiết kiệm cho hợp tác xã hơn 9.000 ngày công.

Trước kia vì thường bị hạn hán, nếu được mùa, hợp tác xã Hồng Thái cũng chỉ thu được 800 tấn thóc. Vì vậy không năm nào làm nổi nghĩa vụ bán thóc cho Nhà nước.

Từ ngày có đội thủy lợi chuyên việc chống hạn, năm 1962 diện tích trồng trọt đã tăng lên và đã thu được hơn 1.370 tấn lương

thực. Ngoài ra còn mở thêm nghề phụ như nuôi cá (đã bán được 34.000 đồng), trồng được 55.000 cây xoan trên bờ mương, v.v..

- *Đội thủy lợi của hợp tác xã Song Động*¹⁾. Đợt đi làm ở công trường Bắc - Hưng - Hải đáng lẽ phải điều động 40 người, nhưng chỉ 24 đội viên đã làm xong nhiệm vụ trước thời hạn; 35 đội viên đã hoàn thành nhiệm vụ làm thủy lợi thay cho 187 xã viên ở nhà để tăng gia sản xuất cho hợp tác xã.

Khi làm xong nhiệm vụ thủy lợi, các đội viên lại tham gia sản xuất. Có những đội viên đã làm được 145 ngày công.

Như thế là có đội chuyên trách, thì thủy lợi làm được nhiều, nhanh, tốt, rẻ. Rõ ràng là vừa lợi cho Nhà nước, vừa lợi cho hợp tác xã, lợi cho các xã viên và lợi cho các đội viên.

Tính đến giữa tháng 11 năm nay, miền Bắc đã có hơn 3.000 đội thủy lợi. Có những tỉnh *khá* như: Hải Dương, Nam Định, Hà Đông, v.v.. Những tỉnh đang còn *kém* là: Ninh Bình, Thanh Hóa, Hà Bắc, v.v.. Trong mọi việc khác, Quảng Bình đều khá, nhưng việc tổ chức đội thủy lợi thì hiện nay Quảng Bình lại kém nhất.

Trong những tỉnh khá vẫn còn những huyện kém như: huyện Nam Sách ở Hải Dương, huyện Mỹ Đức ở Hà Đông, mỗi huyện mới có 2 đội thủy lợi.

Toàn miền Bắc có 3 vạn hợp tác xã nông nghiệp mà hiện nay mới có 3.000 hợp tác xã có đội thủy lợi. Vì lẽ gì mà các hợp tác xã kia chưa tổ chức đội thủy lợi? Các cấp ủy đảng phải trả lời câu hỏi đó.

Để thực hiện tốt phong trào làm thủy lợi trong 2 năm tới, các hợp tác xã cần thi đua với Hồng Thái và Song Động. Các cấp ủy đảng phải phụ trách tổ chức và đẩy mạnh cuộc thi đua ấy. Các chi đoàn thanh niên phải xung phong làm đầu tàu trong cuộc thi đua.

1) Hợp tác xã Song Động thuộc tỉnh Hải Dương (BT).

*Đêm trăng đưa nước tưới đồng,
Một tấc nước bạc là trăm bông lúa vàng.
Đội thủy lợi phải sẵn sàng,
Thủy lợi càng tốt, dân càng ấm no.*

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3529,
ngày 26-11-1963.

CHI BỘ TỐT VÀ CHI BỘ KÉM¹⁾

CHI BỘ TỐT

Trí Yên (Hà Bắc) có hơn 3.000 dân, là một xã ở ngoài đê. Năm nào không bị lụt thì cũng bị hạn. Nhân dân sống bữa đói, bữa no. Thường năm phải nhờ Nhà nước cứu tế. Như năm 1959, Nhà nước đã giúp hơn 100 tấn gạo để cứu đói.

Nhưng từ năm 1961 tình hình đã thay đổi hẳn. 13 hợp tác xã nhỏ đã hợp lại thành 3 hợp tác xã to, gồm có 97% nông hộ. Các xã viên đều hăng hái làm phân bón, làm thủy lợi, chống thiên tai, tăng diện tích trồng trọt, cải tiến kỹ thuật canh tác... Kết quả là sản lượng ngày càng tăng, đời sống của xã viên được cải thiện. Chẳng những không phải nhờ Nhà nước cứu đói, mà còn thóc để bán cho Nhà nước, mỗi năm một nhiều:

Năm 1961 đã bán 228 tấn.

Năm 1962 đã bán 357 tấn.

Năm nay có thể bán nhiều hơn nữa (vụ chiêm đã bán hơn 200 tấn).

Từ chỗ không có gì, các hợp tác xã ở *Trí Yên* đã bước đầu xây dựng cơ sở vững chắc. Hiện nay đã có: 3 máy bơm nước, 9 guồng nước chạy bằng sức gió, 22 sân phơi, 24 nhà kho, v.v.. Các công việc khác như tiết kiệm, giao thông, vệ sinh, văn hóa, dân quân, v.v. đều tiến bộ hơn trước nhiều.

1) Báo *Nhân dân* đăng dưới hai đề mục: *Chi bộ tốt* và *Chi bộ kém (BT)*.

Có kết quả như vậy là do chi bộ tốt.

Xã Trí Yên có 3 chi bộ, 121 đảng viên. Mỗi chi bộ phụ trách một hợp tác xã. Có 82 đảng viên trực tiếp lãnh đạo sản xuất (như làm chủ nhiệm, ủy viên quản trị, trưởng và phó đội sản xuất...).

Nhân đây xin giới thiệu một trong những đảng viên gương mẫu. Đồng chí Nguyễn Quốc Phái là một thương binh mù cả hai mắt, nhưng vẫn hăng hái tham gia mọi công việc của chi bộ và của hợp tác xã, rất được nhân dân mến yêu.

CHI BỘ KÉM¹⁾

Xã Đại Tân (cũng ở Hà Bắc) bắt đầu xây dựng hợp tác xã nông nghiệp từ năm 1959. Hồi đó, do chi bộ hoạt động khá cho nên đến năm 1960 đã có 96% nông hộ vào hợp tác xã. Nhưng hiện nay thì chỉ còn 59% nông hộ ở lại hợp tác xã, tức là đã giảm sút 37%! Vì sao?

Bởi vì *chi bộ kém*. Nhiều cán bộ và đảng viên chẳng những không nêu gương tốt mà còn nêu gương xấu. Ví dụ:

Hơn 30 đảng viên và cán bộ (có cả bí thư, phó bí thư và chi ủy viên) xin ra hợp tác xã. Một số đảng viên chỉ lo cấy ruộng riêng. Trong lúc mùa màng khẩn trương, có đồng chí bí thư chi bộ đã đi chợ hàng kiếm tiền riêng. Thậm chí có đảng viên dùng tiền hợp tác xã đi buôn bán, v.v..

Cán bộ và đảng viên như vậy tất nhiên gây ảnh hưởng xấu cho hợp tác xã. Hiện nay các hợp tác xã không có kế hoạch sản xuất. Các ban quản trị rất lúng túng. Tài chính không phân minh, có ban quản trị đã ba năm không báo cáo việc chi tiêu của hợp tác xã cho xã viên biết, v.v..

Nói tóm lại: Vì chi bộ kém mà một số cán bộ và đảng viên đã làm sai chính sách của Đảng và của Nhà nước, đã phạm đến lợi ích của các xã viên, đã làm cho hợp tác xã thoái bộ.

1) Xem báo *Nhân dân*, ngày 8-12-1963 (TG).

Không thể để tình trạng ấy kéo dài. Cấp ủy tỉnh và huyện cần phải giúp Đại Tân chỉnh đốn lại chi bộ. Cán bộ và đảng viên Đại Tân cần phải có quyết tâm sửa chữa sai lầm, học tập và thi đua với Trí Yên để trở thành chi bộ tốt.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3545,
ngày 12-12-1963.

**TRẢ LỜI PHỎNG VẤN
CỦA CÁC NHÀ BÁO LIÊN XÔ
NHÂN DỊP KỶ NIỆM NGÀY 20-12**

Hôm nay 20-12 là ngày kỷ niệm ba năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, chẳng những nhân dân cả nước Việt Nam tung bừng kỷ niệm bằng đấu tranh và lao động, mà thực hiện Nghị quyết của Hội nghị công đoàn quốc tế, nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em và nhiều nước trên thế giới cũng tổ chức tuần lễ ủng hộ đồng bào miền Nam chúng tôi.

Do sự đoàn kết chặt chẽ và chiến đấu anh dũng của mình và sự nhiệt tình ủng hộ của nhân dân yêu chuộng chính nghĩa và hòa bình trên thế giới, nhân dân miền Nam Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi, đế quốc Mỹ và bọn tay sai nhất định sẽ thất bại.

Để giải quyết vấn đề miền Nam Việt Nam, đế quốc Mỹ phải rút khỏi xứ đó và để nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy công việc nội bộ của mình theo Hiệp định Giơnevơ năm 1954.

Nhân dịp này, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam gửi lời cảm ơn nhân dân Liên Xô và nhân dân các nước anh em, cùng nhân dân thế giới đang nhiệt liệt ủng hộ đồng bào miền Nam chúng tôi.

Báo Nhân dân, số 3562,
ngày 29-12-1963.

MIỀN NAM TẮT THẮNG

Cháu Thu Oanh yêu quý,

Cháu phân tích rất đúng *cuộc đảo chính ở Sài Gòn* (1-11-1963). Trong thư này, chú chỉ thêm vài ý kiến.

Đế quốc Mỹ - Thiên hạ ai cũng biết Mỹ là kẻ chủ mưu trong vụ đảo chính. Nhưng Mỹ cứ chối đây đẩy. Đó là vì:

- "Ném đá giấu tay" là thói quen của đế quốc Mỹ. Chúng hòng lừa bịp dư luận thế giới, làm ra vẻ chúng không bao giờ can thiệp vào nội bộ của nước ngoài.

- Gần 10 năm qua, để giúp bọn Diệm, Mỹ đã tốn 3.000 triệu đôla; đã phái hàng chục tướng tá, hàng trăm chó ngao, hàng vạn binh sĩ. Mỹ đã tâng bốc Diệm đến tận mây xanh - nào là "đại chí sĩ yêu nước", nào là "bạn thân của thế giới tự do", v.v..

Nhưng rốt cuộc là Diệm đã thất bại nhục nhã tức là Mỹ đã thất bại nhục nhã. Cho nên Mỹ đã mượn tay bọn đảo chính thủ tiêu anh em Diệm.

- Thấy Diệm và Nhu chết thê thảm như vậy, những bù nhìn khác như Tưởng Giới Thạch, Pắc Chung Hy... và ngay cả bọn đảo chính Sài Gòn, không khỏi "trông người mà ngẫm đến ta"; chúng không tin vào "độ lượng" của Mỹ nữa. Mỹ chối không phụ trách vụ đảo chính là hòng làm cho yên tâm bọn bù nhìn "tại chức". Nhưng cũng vô ích. Báo chí Mỹ đã nhận rằng: "Mỹ đang gặp nhiều khó khăn... Vì bọn đảo chính không phải là những công cụ thật tốt đối với Mỹ" (*Nhữ Ước thời báo*, 10-11-1963).

Thật ra, nhân dân miền Nam là người đã đánh đổ Ngô Đình Diệm.

Bọn đảo chính - Là một lũ "thân lươn bao quản lấm đầu", chúng đã từng làm tay sai trung thành cho thực dân Pháp, cho phát xít Nhật và nay cho đế quốc Mỹ. Chúng đều thạo nghề bán nước, buôn dân. Trong 10 năm qua, chúng là tay chân đắc lực của Ngô Đình Diệm, đều có nhiều nợ máu với nhân dân.

Chúng đã giết Diệm, nhưng vẫn tiếp tục những tội ác dã man của Diệm: càn quét, khủng bố, rải thuốc độc, "áp chiến lược", đốt phá làng mạc, giết hại đồng bào...

Tương lai của chúng ra sao? Là "lũ chó tranh xương", hiện nay nội bộ chúng đã lục đục dữ và sẽ lục đục mãi.

Dư luận nước ngoài đều nói rõ sự lục đục đó. Thí dụ:

Hãng thông tấn Mỹ *AP* (7-11-1963) viết: "Tướng Đôn nhận rằng hội đồng quân nhân đang vấp phải vấn đề tranh giành quyền lực cá nhân..."

Hãng thông tấn Anh *Roito* (8-11-1963) viết: "Viên tướng chủ chốt trong vụ đảo chính là Tôn Thất Đính đang xông vào một cuộc đấu tranh sống còn để giữ lấy địa vị có thần thế trong nhóm cầm quyền... Người ta đang âm mưu gạt ông ta ra..."

Hãng Mỹ *UPI* (10-11-1963) viết: "Các tướng tá trong vụ đảo chính đã trở nên một liên minh không chắc chắn. Họ ngờ vực ghen ghét lẫn nhau".

Hãng *Roito* (3-12-1963) viết: "Hiện đang có sự căng thẳng gay go trong hội đồng quân nhân... Hội đồng này do tướng Minh đứng đầu ngày càng trở nên bất lực vì sự tranh chấp nội bộ..."

Nói tóm lại, rồi đây chúng sẽ *đảo lẫn nhau* và cuối cùng *nhân dân sẽ đảo cả lũ chúng*.

Ai thắng ai? - Mô ma tổng Ken, hiện nay thì tổng Giôn (Giônxon) và bọn cầm quyền Mỹ đều nói: "Mỹ sẽ thắng". Miệng họ nói vậy nhưng lòng họ thì không tin. Trước ngày kết thúc Chiến dịch Điện Biên Phủ vài tuần, thực dân Pháp cũng vẫn ba hoa rằng

chúng "sẽ thắng"! Một số báo chí Mỹ "mất thấy tai nghe", nói thật thà hơn. Thí dụ:

"Cảm tưởng ở nước Mỹ là Mỹ đang sa lầy tại miền Nam Việt Nam" (*Nữu Ước thời báo*, 7-10-1963).

"Trong cuộc chiến tranh này, Mỹ sẽ không thắng được trong một năm, hai năm, thậm chí trong năm năm" (*UPI*, 22-10-1963).

"Hòng nhờ 2 vạn rưởi binh sĩ Mỹ để dùng lực lượng quân sự chinh phục miền Nam Việt Nam, là một điều không làm được. Trước đây người Pháp đã dùng 38 vạn binh sĩ mà cũng không làm được điều đó, nữa là..." (*Nữu Ước thời báo*, 6-11-1963).

Đi vào chi tiết, báo *Tin tức Mỹ và thế giới*, 25-11-1963 viết: "Sư đoàn 7 đóng ở vùng Tân An, Chợ Lớn, Mỹ Tho, Đồng Tháp. Tất cả có 33.376 binh sĩ các loại... Tuy vậy, đêm nào cũng có những đồn bốt bị du kích đánh phá. Đường sá đều bị phá hoại. Một phần tư vùng này do du kích kiểm soát. Chỉ ở tỉnh Mỹ Tho đã có hơn 2.500 trai tráng bỏ "ấp chiến lược" đi theo du kích... Tình hình ở đây rất căng thẳng...".

"Tỉnh Long An chỉ cách Sài Gòn 14 dặm. Trong tỉnh có 257 "ấp chiến lược" thì 169 ấp đã bị phá. Trong các ấp khác, du kích tha hồ hoạt động. Suốt cả tháng 11-1963, du kích tiến công gắt gao và giành được chủ động... Quân "chính phủ" thất bại nặng nề. Du kích lấy được hơn 1.600 vũ khí, đủ trang bị cho 5 tiểu đoàn của họ. Số vũ khí đó chẳng những giúp cho du kích hoạt động toàn diện, mà còn rất nguy hiểm cho các máy bay, nhất là cho máy bay lên thẳng..." (*UPI*, 14-12-1963).

Báo *Bưu điện Hoa Thịnh Đốn* (18-12-1963) viết: "Không thể tin rằng dùng chiến tranh mà giải quyết được vấn đề miền Nam Việt Nam".

Nhân dân miền Nam nhất định thắng - Chỉ trong tháng 11-1963, quân và dân miền Nam đã:

Diệt hơn 4.800 tên địch (31 tên Mỹ),

Làm bị thương hơn 2.300 tên,

Bắt sống 900 tên,
Giác ngộ hơn 3.000 lính địch đào ngũ,
Thu được hơn 2.100 súng các loại,
Bức địch rút 345 đồn bốt,
Phá gần 1.000 "ấp chiến lược".

Nếu tính trong ba năm nay, từ ngày *Mặt trận Giải phóng miền Nam* thành lập, thì đã có 25 vạn tên địch bị giết và bị thương, trong đó có hơn 1.500 tên Mỹ, (Chính phủ Mỹ chỉ công khai nhận có hơn 150 tên Mỹ tử thương!), 865 máy bay bị bắn rơi và bắn hỏng, hơn 3 vạn khẩu súng bị du kích lấy được, 80% "ấp chiến lược" bị phá.

Hiện nay, hai phần ba đất đai đã được giải phóng, hơn 50% nhân dân sống trong vùng tự do. Có những thắng lợi vẻ vang đó là do đồng bào miền Nam đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng, do nhân dân ta có *chính nghĩa*; do sự nhiệt tình ủng hộ của nhân dân các nước trong phe xã hội chủ nghĩa, của nhân dân yêu chuộng hòa bình trên thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ.

Đế quốc Mỹ bị kẹt trong "đường hầm" và trong vòng luẩn quẩn: Rút lui, thì sợ mất thể diện; cứ đeo đuổi chiến tranh thì sẽ thua to, vì cuộc kháng chiến của nhân dân miền Nam tuy trường kỳ và gian khổ, song nhất định thắng lợi.

Cách giải quyết "lịch sử" nhất là thực hiện 6 yêu sách mà *Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam* đề ra ngày 8-11-1963. Tóm tắt là Mỹ phải rút khỏi miền Nam, việc nội bộ của miền Nam do nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy.

Mong cháu học tập tốt, lao động tốt, để xứng đáng với đồng bào miền Nam anh hùng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3556,
ngày 23-12-1963.

BÀI NÓI TẠI PHIÊN HỌP CUỐI NĂM CỦA HỘI ĐỒNG CHÍNH PHỦ

Hôm nay, Hội đồng Chính phủ họp phiên cuối năm. Đồng chí Tôn Đức Thắng và tôi, đến thăm và chúc Tết các đồng chí.

Sắp sang năm mới, xin chúc các đồng chí hoàn thành và hoàn thành vượt mức kế hoạch nhà nước năm 1964 và ngân sách nhà nước năm 1964.

Muốn như vậy, phải làm tốt ba cuộc vận động:

+ Cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

+ Cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu" (gọi tắt là cuộc vận động "Ba xây, ba chống").

+ Cuộc vận động "Đồng bào miền xuôi đi tham gia phát triển kinh tế và văn hóa ở miền núi".

Hiện nay, chúng ta làm "Ba xây, ba chống" còn kém. Anh chị em công nhân và nhân viên ở cơ sở thì rất hăng hái, nhưng từ cấp giám đốc lên đến bộ trưởng, thứ trưởng thì còn nhiều người chưa chuyển, cho nên có chỗ cuộc vận động bị tắc lại. Bây giờ phải làm "Ba xây, ba chống" cả hai chiều, từ dưới lên và từ trên xuống. Bản thân các đồng chí bộ trưởng, thứ trưởng, các cán bộ lãnh đạo phải "Ba xây, ba chống". Hơn ai hết, người lãnh đạo phải nhận rõ cuộc vận động "Ba xây, ba chống" này rất quan trọng để làm cho tốt.

Phải kiên quyết chống lãng phí, đặc biệt là phải chống lãng phí lương thực.

Phải quyết tâm trừ sạch tệ nấu rượu lậu. Muốn như vậy, ở những xã đang còn nấu rượu lậu, đảng viên phải làm gương mẫu cho nhân dân; đảng viên không ai nấu rượu lậu và kiên trì vận động, giải thích cho nhân dân thì nhân dân cũng sẽ không nấu rượu lậu nữa. Một mặt khác, ngành công nghiệp nhẹ phải cố gắng nâng cao chất lượng rượu quốc doanh.

Trong các ngành công nghiệp, xây dựng cơ bản, lâm nghiệp, thủy sản, nội thương, ngoại thương, giáo dục, văn hóa, y tế, v.v. cũng như ở các địa phương còn nhiều hiện tượng lãng phí, phô trương hình thức. Qua cuộc vận động "Ba xây, ba chống", phải kiên quyết xóa bỏ tệ nạn ấy.

Một điều rất quan trọng nữa là các đồng chí bộ trưởng, thứ trưởng và cán bộ lãnh đạo phải luôn luôn gương mẫu về mọi mặt, phải nêu gương sáng về đạo đức cách mạng: cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, phải giữ gìn tác phong gian khổ phấn đấu, phải không ngừng nâng cao chí khí cách mạng trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Có như thế mới xứng đáng với đồng bào miền Nam đang chiến đấu vô cùng anh dũng chống đế quốc Mỹ và tay sai của chúng để giải phóng miền Nam và hòa bình thống nhất nước nhà.

Nhân dân ta rất tốt. Nếu chúng ta làm gương mẫu và biết lãnh đạo thì bất cứ công việc gì khó khăn đến đâu cũng nhất định làm được.

Một lần nữa, chúc tất cả các đồng chí sang năm mới thực hiện thắng lợi kế hoạch nhà nước năm 1964 và ngân sách nhà nước năm 1964 và muốn thế thì phải làm tốt ba cuộc vận động lớn, cán bộ lãnh đạo các ngành, các địa phương phải đi sâu, đi sát xuống cơ sở và phải làm gương mẫu.

Nói ngày 26-12-1963.

Bản gốc lưu tại

Trung tâm Lưu trữ Quốc gia I.

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Đồng bào thân mến,

1964 là năm thứ tư của kế hoạch nhà nước 5 năm lần thứ nhất. Để hoàn thành thắng lợi kế hoạch, đồng bào miền Bắc hãy hăng hái thi đua yêu nước, đẩy mạnh hai phong trào trong công nghiệp, nông nghiệp và cuộc vận động đồng bào miền xuôi đi tham gia xây dựng miền núi.

Đồng bào miền Nam đang anh dũng chiến đấu cho tự do, độc lập và đang giành được nhiều thắng lợi vẻ vang. Đồng bào miền Bắc phải hết lòng ủng hộ đồng bào miền Nam. Phải ra sức xây dựng chủ nghĩa xã hội thắng lợi làm cơ sở vững mạnh cho công cuộc đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà.

Bắc Nam như cội với cành

Anh em ruột thịt, đấu tranh một lòng.

Rồi đây thống nhất thành công

Bắc Nam ta lại vui chung một nhà.

Mấy lời thân ái nô nôm na

Vừa là kêu gọi, vừa là mừng xuân.

Xuân 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo Nhân dân, số 3565,
ngày 1-1-1964.

BÀI NÓI VỚI ĐỒNG BÀO TỈNH THÁI NGUYÊN VÀ CÔNG NHÂN KHU GANG THÉP

Bác và đồng chí Nguyễn Chí Thanh thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chúc mừng năm mới:

Các đồng chí chuyên gia Trung Quốc,

Đồng bào các dân tộc,

Cán bộ và công nhân,

Bộ đội, công an, dân quân,

Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng.

Gần bốn năm trước, Bác đã về thăm Thái Nguyên. Lần này về thăm, Bác rất vui lòng thấy tỉnh ta có nhiều tiến bộ mới: có nông nghiệp tiến bộ và công nghiệp gang thép.

Nông nghiệp - Nhờ hợp tác hóa mà năm ngoái và năm nay khá được mùa. Nhân dân no ấm hơn. Nghĩa vụ "ba thu" đối với Nhà nước cũng làm được tốt. Nhưng đồng bào vẫn phải ra sức tăng gia sản xuất, tiết kiệm lương thực để góp phần xây dựng nước nhà.

Thủy lợi làm khá. Nhưng tổ chức đội thủy lợi ở các hợp tác xã làm còn chậm, cần phải đẩy mạnh hơn nữa.

Phân bón có khá hơn. Nhưng bình quân mỗi mẫu tây mới được 5 tấn phân, như thế là còn ít. Đồng bào miền núi nên dùng phân trâu, phân bò bón ruộng nương cho quen. Phân và nước là cái ăn, cái uống cho ruộng đất. Muốn ruộng đất sản xuất tốt, thì phải cho ruộng đất uống đủ nước, ăn đủ phân.

Hoa màu trồng khá. Nhưng *cây công nghiệp* mới trồng được 5% diện tích, thế là quá ít.

Chăn nuôi có tiến bộ, cần phải nhân đà đó mà đẩy mạnh chăn nuôi hơn nữa.

Trồng cây gây rừng - Theo báo cáo thì tỉnh ta đã trồng được hơn 5 triệu cây. Cần nhớ trồng cây nào phải tốt cây ấy. Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng đã góp phần khá vào công việc này. Đồng bào phải cố gắng để đến năm 1965, tỉnh ta sẽ có 4 triệu cây trấu trên các đồi trọc. Làm được như thế, tỉnh ta sẽ có một nguồn lợi rất to.

Việc bảo vệ rừng - Tỉnh ta làm còn kém. Nhiều nơi đồng bào và nông trường còn phá rừng bừa bãi. Đảng ủy và chính quyền cần phải có biện pháp thiết thực để chấm dứt tệ hại phá rừng.

Công tác vơ hoang - Tỉnh ta đã giúp đỡ 2 vạn đồng bào miền xuôi lên phát triển kinh tế miền núi. Đồng bào mới lên cũng giúp đỡ đồng bào địa phương về kinh nghiệm làm thêm ngành, nghề. Đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau như thế là tốt, như thế là làm đúng chính sách đoàn kết dân tộc của Đảng. Tỉnh ta còn phải cố gắng nhiều để hoàn thành kế hoạch, nghĩa là đón thêm 3 vạn đồng bào nữa cho đủ số đã định.

Tỉnh ta cũng đã đón nhiều *kiều bào* từ Thái Lan và Tân Đảo¹⁾ về. Trước kia kiều bào ta rất ái ngại vì không được trực tiếp tham gia cách mạng và kháng chiến. Nay được về nước để cùng toàn dân xây dựng Tổ quốc, thế là nguyện vọng thiết tha nhất của kiều bào đã được thỏa mãn. Bác mong rằng kiều bào sẽ vượt mọi khó khăn, ra sức lao động để góp phần xứng đáng vào công việc xây dựng miền Bắc và ủng hộ miền Nam.

Về phong trào hợp tác hóa, Bác nói tóm tắt mấy điểm:

a) Hiện nay cả tỉnh có 72% nông hộ vào hợp tác xã. Tức là so với trước không tăng mà lại giảm. Thế là chưa tốt.

b) Có những hợp tác xã như Tân Tiến (vụ mùa đạt hơn 35 tạ một mẫu tây), Hồng Kỳ, Thành Công, v.v. phát triển khá tốt, đời

1) Tức là đảo Niu Calidônia (New Caledonia, Nouvelle Calédonie hay Nouméa), một đảo nằm ở tây nam Thái Bình Dương (BT).

sống xã viên được nâng cao. Đó là do cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên công tác tốt, gương mẫu tốt.

c) Nhưng có những nơi như huyện Võ Nhai trước kia 80% nông hộ vào hợp tác xã, nay sụt xuống. Như thế là không tốt. Đó là vì một số cán bộ, đảng viên và đoàn viên còn tự tư tự lợi, còn lãng phí, tham ô. Các cấp đảng ủy từ khu, tỉnh đến huyện, xã cần phải thật sự phụ trách chỉnh đốn lại những chi bộ như ở Võ Nhai, để củng cố và phát triển các hợp tác xã những nơi đó cho tốt.

Công nghiệp địa phương - Xưởng phốtphát núi Văn, xưởng phân mêtan, các lò nung vôi, công nghiệp chế biến nông sản, v.v. đều có cố gắng phục vụ nông nghiệp và có thành tích. Mỏ than Quán Triều trước kia kém, nay có tiến bộ. Nhà máy giấy Hoàng Văn Thụ có nhiều sáng kiến và đã hoàn thành kế hoạch năm 1963 trước thời hạn; như thế là tốt.

Nhưng cũng có những xí nghiệp vì quản lý kém, để lãng phí sức của, sức người, như xưởng gỗ Thảng Tám. Những xưởng khá phải cố gắng thêm. Những xưởng kém phải có quyết tâm sửa chữa để trở nên tốt. Tất cả các xí nghiệp cần phải chuẩn bị tốt để đến lượt thì làm tốt cuộc "Ba xây, ba chống".

Văn hóa giáo dục - Tỉnh ta đã có nhiều trường cấp II, cấp III. Lại có những trường vừa học vừa làm như ở Tân Cương, Dương Thành, v.v.. Và những trường thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa ở Phú Lương, Đại Từ, Định Hóa, v.v.. Những trường đó học kết hợp với hành. Như thế là rất tốt. Nên củng cố tốt và phát triển tốt những trường như thế để đào tạo cán bộ cho nông thôn.

Củng cố quốc phòng và giữ gìn trị an - Bộ đội, công an và dân quân tự vệ đều cố gắng làm tròn nhiệm vụ. Đảng viên, đoàn viên thanh niên và các đồng chí bộ đội phục viên đều biết làm kiểu mẫu. Bác gửi lời khen tất cả.

Toàn thể đồng bào đều phải luôn luôn nâng cao cảnh giác để đập tan mọi âm mưu của đế quốc Mỹ và bọn tay sai hòng phá hoại miền Bắc ta. Mọi người đều phải góp phần vào việc củng cố quốc

phòng và giữ gìn trị an để nhân dân được yên vui sản xuất, xây dựng nước nhà.

Đảng và Đoàn - Tỉnh ta có hơn 11.850 đảng viên và 15.000 đoàn viên, cộng thành một đội quân hùng mạnh với 26.850 chiến sĩ dẫn đầu lao động. Cần phải củng cố tốt và phát triển tốt Đảng và Đoàn hơn nữa. Mỗi đảng viên và mỗi đoàn viên cần phải xung phong trong mọi công tác, cần làm gương mẫu tốt cho đồng bào noi theo.

Trong kháng chiến, Đảng lấy việc giết giặc lập công mà đánh giá *chi bộ*. Ngày nay, Đảng lấy thành tích ở các hợp tác xã và các xí nghiệp mà đánh giá các chi bộ. Thí dụ: Hiện nay tỉnh ta có 24 chi bộ "Bốn tốt" vì các hợp tác xã ở những nơi ấy sản xuất tốt, đoàn kết tốt. Một thí dụ khác: Trong kháng chiến, Võ Nhai là một huyện chiến đấu anh dũng, có thành tích to. Nhưng hiện nay trong công việc hợp tác hóa thì Võ Nhai lại tụt lại sau. Đó là vì các chi bộ ở Võ Nhai bây giờ kém. Từ nay các đảng viên và đoàn viên Võ Nhai phải cố gắng vươn lên.

Hiện nay toàn Đảng, toàn dân ta đang làm mấy *cuộc vận động lớn*:

- Ở nông thôn là vận động cải tiến quản lý hợp tác xã.
- Ở các xí nghiệp là vận động "Ba xây, ba chống".
- Cuộc vận động đồng bào miền xuôi đi xây dựng kinh tế miền núi.
- Cuộc vận động làm thủy lợi.

Trước mắt, ở nông thôn phải hoàn thành tốt "ba thu" trong vụ Đông này và phấn đấu cho vụ Đông Xuân thắng lợi.

Bây giờ Bác nói về *khu gang thép*.

Trước đây mấy năm, nơi đó là những đồi núi hoang vu. Hiện nay đồi núi đó đã biến thành khu gang thép đồ sộ. Thành tích đó, một mặt là do sự cố gắng của Đảng ta và dân ta. Và mặt khác, chúng ta vô cùng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của Đảng Cộng sản Trung Quốc, Chính phủ và nhân dân Trung Quốc anh em, đã cung

cấp cho chúng ta các thứ máy móc, đã phái các đồng chí chuyên gia sang vừa giúp chúng ta xây dựng, vừa giúp đào tạo cán bộ và công nhân ta.

Chính sách của Đảng ta là làm cho miền núi tiến kịp miền xuôi. Ngày nay chính sách đó đã bước đầu thực hiện. Với khu gang thép, đồng bào Thái Nguyên có thể tự hào rằng về công nghiệp nặng thì miền xuôi cần thi đua với miền núi!

Cán bộ và công nhân có thể tự hào rằng sau hơn ba năm lao động cần cù, tự tay mình đã ngăn sông xẻ núi, xây dựng một khu gang thép to lớn đầu tiên của nước ta.

Khu gang thép là một đại gia đình với gần 2 vạn 2 nghìn anh em, chị em công nhân và cán bộ, trong số đó người Trung - Nam - Bắc và các dân tộc đều có. Mọi người đã đóng góp phần mình vào việc công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa; mọi người đã trưởng thành với khu gang thép.

Công nhân và cán bộ đã có nhiều thành tích khá, như:

Mỗi năm đã hoàn thành kế hoạch,

Năng suất lao động có tăng,

Số sáng kiến, số chiến sĩ thi đua, lao động tiên tiến và tổ lao động xã hội chủ nghĩa mỗi năm một tăng, v.v..

Nhân dịp này, Bác dặn *10 điều* mà cán bộ và công nhân phải cố gắng thi đua thực hiện cho tốt:

1. Phải tăng cường *quản lý kỹ thuật* để đảm bảo chất lượng. Phải chống làm ẩu, làm bừa. Chống lãng phí nguyên liệu, vật liệu.

2. Phải giữ gìn tốt máy móc, làm việc phải đúng nội quy.

3. Quản lý sức người, sức của phải chặt chẽ; phải theo đúng các chế độ Nhà nước đã ban hành; trách nhiệm mỗi người, mỗi cấp phải rõ ràng; việc cấp phát phải rất cẩn thận.

4. Phải thực hiện tốt *kế hoạch xây dựng* năm 1964 để sớm hoàn thành tốt khu gang thép. Phải phấn đấu hoàn thành *kế hoạch sản xuất* năm 1964, phải tăng chất lượng và hạ giá thành.

5. Phải nâng cao cảnh giác, giữ gìn nhà máy, bảo vệ sản xuất.

6. Phải thực hiện tốt bảo hộ lao động. *Kỷ luật lao động phải thật chặt chẽ.*

7. Phải ra sức học tập các đồng chí chuyên gia; học chính trị, văn hóa, kỹ thuật để tiến bộ không ngừng.

8. Phải đẩy mạnh phong trào tăng gia để tự túc, tăng cường việc cải thiện đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ và công nhân. Phải chú ý chăm sóc các cháu bé ở nhà trẻ, mẫu giáo. Phải bảo đảm sức khỏe cho công nhân và cán bộ gái.

9. Phải chuẩn bị tốt để làm tốt cuộc vận động "Ba xây, ba chống".

10. Phải đoàn kết chặt chẽ, đoàn kết nội bộ, đoàn kết trên dưới, đoàn kết giữa công nhân và đồng bào địa phương. Phải đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước.

Trong số 2 vạn 2 nghìn công nhân và cán bộ có hơn 13.600 đảng viên và đoàn viên. Mỗi đảng viên và đoàn viên phải gương mẫu trong mọi công tác, phải giúp đỡ anh chị em ngoài Đảng, ngoài Đoàn cùng tiến bộ, phải làm được như thế mới xứng đáng là người đảng viên tốt, đoàn viên tốt.

Sẵn đây Bác đặt một câu hỏi, các chi bộ và chi đoàn sẽ trả lời sau: Theo báo cáo thì cả khu gang thép có non *1 vạn chiến sĩ thi đua và lao động tiên tiến*, trong số đó đảng viên và đoàn viên có non 8.000 người. Còn hơn 5.000 đảng viên và đoàn viên chưa phải là chiến sĩ thi đua, cũng không phải là lao động tiên tiến. Thế thì các đồng chí đó làm gì?

Để làm ra gang thép tốt thì người công nhân và cán bộ phải tôi luyện tinh thần cách mạng, lập trường giai cấp và ý thức làm chủ cho cứng rắn như thép, như gang. Nhất là cán bộ, đảng viên và đoàn viên phải làm như vậy.

Tỉnh ta sẵn có truyền thống cách mạng vẻ vang, có tài nguyên phong phú, có nông nghiệp hợp tác hóa, có thủ công nghiệp, công nghiệp nhẹ và công nghiệp nặng. Đồng bào các dân tộc sẵn có đức tính cần cù. Nói tóm lại, tỉnh ta có nhiều điều kiện rất thuận lợi, toàn thể đồng bào và cán bộ phải ra sức làm cho Thái Nguyên trở

nên một trong những tỉnh giàu có, phồn thịnh nhất ở miền Bắc nước ta.

Nhân đây, Bác có vài ý kiến về *Khu tự trị Việt Bắc*. Toàn Khu đã có nhiều thành tích, các dân tộc có nhiều tiến bộ: đoàn kết khá, sản xuất và tiết kiệm khá hơn trước, văn hóa, giáo dục, y tế, vệ sinh đều có tiến bộ.

Để xứng đáng với truyền thống của căn cứ địa cách mạng về vang, Khu tự trị Việt Bắc phải cố gắng thực hiện những điều sau đây:

1. Các dân tộc phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau.
2. Phải tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm hơn nữa.
3. Phải thanh toán xong nạn mù chữ. Phải xây dựng nếp sống mới từ bản làng đến thành phố.
4. Phải nâng cao cảnh giác, giữ gìn tốt trật tự trị an.
5. Cán bộ phải gần gũi nhân dân, nắm vững chính sách, cùng với nhân dân hoàn thành mọi nhiệm vụ Đảng và Nhà nước giao cho.
6. Phụ nữ là một lực lượng lao động rất quan trọng. Các cấp lãnh đạo phải quan tâm hơn nữa về công tác phụ nữ và chú ý hơn nữa đào tạo cán bộ, phát triển đảng viên và đoàn viên phụ nữ.

Bác mong rằng: Năm mới đồng bào Khu tự trị Việt Bắc, công nhân và cán bộ khu gang thép vui vẻ, phấn khởi, cố gắng nhiều và đạt nhiều thắng lợi mới để góp phần nhiều vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc làm cơ sở vững mạnh cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà.

Bác thân ái gửi lời chúc năm mới đến tất cả đồng bào và cán bộ các địa phương.

Nói ngày 1-1-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3567,
ngày 3-1-1964.

TRẢ LỜI PHÓNG VIÊN BÁO *PRAVDA*²⁵ (LIÊN XÔ) VÀ ĐÀI PHÁT THANH MÁTXCƠVA¹⁾

- Sự kiện nổi bật nhất trong năm qua là: Đế quốc Mỹ càng thất bại trong âm mưu gây chiến. Phong trào giải phóng dân tộc càng thêm nhiều thắng lợi, thêm nhiều nước thoát khỏi ách thống trị của chủ nghĩa thực dân. Về khoa học kỹ thuật lại thêm nhiều thành công vẻ vang bởi chuyến bay sóng đôi hai con tàu vũ trụ *Phương Đông 5* và *6* của Liên Xô.

- Năm mới, tôi chúc phe xã hội chủ nghĩa, phong trào cộng sản và công nhân quốc tế và nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới đoàn kết chặt chẽ để đấu tranh thắng lợi chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

- Tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam chúc nhân dân Liên Xô anh em, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản vĩ đại, trong năm mới thu được nhiều thắng lợi to lớn trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa cộng sản.

Báo *Nhân dân*, số 3567,
ngày 3-1-1964.

1) Nhân dịp năm mới 1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trả lời phỏng vấn của phóng viên báo *Pravda* (báo *Sự thật*) và Đài phát thanh Mátxcơva (*BT*).

THƯ GỬI ĐẠI HỘI HỢP TÁC XÃ VÀ ĐỘI SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP TIỀN TIẾN VÙNG ĐỒNG BẰNG MIỀN BẮC¹⁾

Trong mấy năm qua, công tác hợp tác hóa cả miền xuôi và miền núi đều có tiến bộ khá.

Hiện nay có gần 30% hợp tác xã tiên tiến. Thế là tốt. Các hợp tác xã và đội sản xuất tiên tiến đang làm đầu tàu thúc đẩy phong trào tăng gia sản xuất.

Nhưng vẫn còn độ 55% hợp tác xã vào loại trung bình. Và đáng hết sức chú ý là còn 15% *hợp tác xã vào loại kém*.

Vì vậy, trong Đại hội hợp tác xã và đội sản xuất tiên tiến này, chúng ta cần rút cho được kinh nghiệm để làm cho các hợp tác xã và các đội sản xuất tiên tiến hơn nữa; các hợp tác xã và đội sản xuất trung bình trở nên tiên tiến; các hợp tác xã và đội sản xuất kém phải có quyết tâm trở thành khá.

Một hợp tác xã, một đội sản xuất tiên tiến cần có mấy điều kiện sau đây:

1. Xã viên giác ngộ sâu sắc về giai cấp, có tinh thần làm chủ, có tư tưởng xã hội chủ nghĩa dứt khoát, rõ ràng. Nội bộ phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Mỗi cán bộ và xã viên phải thi đua thực hiện khẩu hiệu "Cần kiệm xây dựng hợp tác xã".

1) Đại hội khai mạc sáng ngày 14-1-1964 (BT).

2. Mỗi hợp tác xã cần có một phương hướng sản xuất đúng đắn, phù hợp với tình hình kinh tế trong hợp tác xã và phù hợp với tình hình và yêu cầu chung của nền kinh tế quốc dân.

3. Xã viên đem hết năng lực và nhiệt tình tham gia lao động trong hợp tác xã. Hợp tác xã cần quản lý tốt lao động để mở rộng sản xuất, cả trồng trọt, chăn nuôi và nghề phụ.

4. Làm tốt việc cải tiến kỹ thuật và xây dựng bước đầu cơ sở vật chất, kỹ thuật, đặc biệt trước mắt cần chú ý bốn khâu: nước, phân, cần, giống.

5. Tài chính của hợp tác xã phải minh bạch, công khai. Phải hết sức tiết kiệm, kiên quyết chống tham ô, lãng phí. Làm đúng nguyên tắc phân phối theo lao động.

6. Làm tốt nghĩa vụ đối với Nhà nước, góp phần đắc lực vào việc công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa nước nhà.

7. Chi bộ phải được tăng cường và củng cố, vì chi bộ là hạt nhân lãnh đạo hợp tác xã. Chi bộ tốt thì hợp tác xã tốt, nếu chi bộ kém thì hợp tác xã kém. Đồng thời phải ra sức củng cố chi đoàn cho thật mạnh. Phụ nữ là một lực lượng rất quan trọng trong hợp tác xã, cần làm tốt việc động viên, tổ chức, giáo dục, giúp đỡ phụ nữ.

8. Cán bộ phải gương mẫu, chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, hết lòng vì dân, thực hành dân chủ, làm trọn công việc, tham gia lao động, luôn luôn rèn luyện lập trường, tư tưởng và đạo đức cách mạng, đi sâu vào nghiệp vụ, kỹ thuật.

Cuối cùng, các cấp ủy đảng cần phải động viên nhân dân làm tốt việc sản xuất Đông Xuân, nhất là cấy lúa, trồng hoa màu, làm cây công nghiệp kịp thời vụ và đúng kỹ thuật, đồng thời làm tốt cuộc vận động cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật đợt này.

Bác thân ái chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

Hà Nội, ngày 13 tháng 1 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

THƯ GỬI BÌNH SĨ THUỘC CHÍNH QUYỀN MIỀN NAM

Anh em ơi!

Bước sang năm 1964, nên chúc anh em cái gì đây? Có lẽ điều tốt nhất là chúc anh em có đầu óc sáng suốt để phân biệt điều gì phải, điều gì trái, ai là bạn, ai là thù. Do đó mà đi vào con đường chính nghĩa, để xây dựng hạnh phúc cho bản thân và cho cha, mẹ, vợ, con của anh em.

Vì vậy, chúng tôi nêu ra vài điểm sau đây, để anh em suy nghĩ:

- Mỹ tự xưng là bình đẳng và văn minh nhất thế giới. Nhưng hơn 18 triệu người Mỹ vì da họ đen mà bị hành hạ như nô lệ. Cứ 100 người Mỹ thì có 2 người phạm tội nặng. Bộ trưởng Tư pháp Mỹ đã nói: "Ở Mỹ, các thành phố to đều là trụy lạc... Lũ ăn cướp giết người câu kết với bọn tư bản lũng đoạn, với đại biểu Quốc hội, với quan tòa án... Hiện nay Bộ Tư pháp có hàng vạn hồ sơ về các vụ giết người cướp của" (5-1963).

Mô ma tổng Ken cũng nói: "Nhiều thành phố Mỹ không bảo đảm hòa bình và an ninh, vì người ta không được tự do đầy đủ" (6-1963). Không ngờ sau đó năm tháng (11-1963), ông ta cũng bị ám sát?

- Mỹ tự xưng là giàu có nhất thế giới. Nhưng ở Mỹ có 2 triệu người muốn tự tử vì đời sống quá khó khăn. 5 triệu thợ thuyền thất nghiệp hoàn toàn và 2 triệu rưỡi người thất nghiệp từng lúc. Hàng chục triệu người bị buộc "về hưu". Ngày 9-1-1964, tổng Giôn-xơn cũng nhận rằng: 20% (độ 40 triệu) người Mỹ sống rất cực khổ.

Tình hình dân Mỹ như vậy đó. Nhưng để xâm lược miền Nam nước ta, trong 10 năm qua, đế quốc Mỹ đã cho tên độc tài khát máu Ngô Đình Diệm, gia đình hắc và tay sai hắc (bọn Thơ, Minh, Đính, v.v.) hơn 3.300 triệu đôla để chúng giết hại hơn 150.000 đồng bào miền Nam (gần 3.000 người bị mổ bụng, moi gan, ăn thịt).

Hãm hiếp hơn 4.000 phụ nữ (có cả em bé và cụ già),

Ném bom làm 200.000 người bị thương,

Giam cầm hơn 400.000 người vô tội,

Tra tấn 1.000.000 người thành tàn tật, v.v..

Thêm vào đó, có hàng trăm làng bị đốt phá và bị thuốc độc, hàng chục vạn binh sĩ chết và bị thương ở chiến trường.

Trong lúc miền Nam bị tang tóc thê thảm như vậy, thì bè lũ Diệm làm giàu trên xương máu của đồng bào. Chắc anh em đã xem các báo Sài Gòn và thấy rằng: Gia đình Diệm chiếm độc quyền hầu hết các ngành kinh tế của nhân dân miền Nam. Khắp các tỉnh miền Nam chúng đều có rất nhiều tài sản. Chúng gửi hơn 1.000 triệu đôla ở nhà băng các nước ngoài. Ở Trung Bộ, riêng tên Ngô Đình Cẩn đã có hơn 20 tòa biệt thự, 50 sở đồn điền, hàng dãy nhà cho thuê, 1 xưởng đóng tàu thủy, 1 công ty xe hơi, v.v. đáng giá hàng ngàn triệu đồng. Nó còn xây sẵn cho nó 1 ngôi lăng ở núi Ngự tốn hơn 10 triệu đồng.

Lũ tay chân khac của Mỹ - Diệm bóc lột cũng gắt. Thí dụ: Khi bị bắt, tên tỉnh trưởng Quảng Ngãi có 22 triệu đồng bạc và 8 kilô vàng, tên quận trưởng Đức Phổ có 17 triệu đồng bạc và 3 kilô vàng, tên giám đốc cảnh sát Sài Gòn có 5 cái biệt thự và 96 triệu đồng, v.v.. "Cháy nhà sẽ ra mặt chuột", chắc là bọn đảo chính (Thơ, Minh, Đính, v.v.) cũng chẳng trong sạch gì hơn lũ kia.

Trong khi chúng thắng quan phát tài, thì chúng đẩy anh em binh sĩ đi càn quét giết hại đồng bào và nhiều anh em bỏ mình ở trận địa!

- Trước kia thực dân Pháp câu kết với bọn Việt gian để cướp nước ta, Pháp đã thất bại. Ngày nay đế quốc Mỹ cũng câu kết với bọn Việt gian hòng cướp miền Nam, Mỹ cũng nhất định sẽ thất

bại. Kế hoạch "18 tháng" của Taylo đã phá sản rồi. Kế hoạch "Mỹ rút năm 1965" cũng bị xóa bỏ. "Quốc sách ấp chiến lược" cũng bị tung tóe... Diệm đã thất bại và bị Mỹ thủ tiêu. Diệm chết rồi nhưng chính sách tội ác của Diệm vẫn tiếp tục như cũ, cho nên bọn đảo chính rồi cũng trượt theo vết xe xuống hố của Diệm. Chính người Mỹ cũng đã thấy sự thất bại.

Năm 1954, nghị sĩ Ken đã nói: "Chính sách xâm lược của Mỹ ở Việt Nam là một chính sách tự sát". Tháng 12-1962, Tổng thống Ken lại nói: "Chiến tranh chống du kích là một việc hết sức khó khăn... Chúng ta đang ở trong một đường hầm, chưa có lối thoát!".

Tuần báo *Mỹ* (20-8-1962) viết: "Về chính trị, chiến tranh ở Việt Nam là một sự thất bại (cho Mỹ)". 15-8-1963 báo ấy lại viết: "So với 6 tháng đầu năm, số thất bại của Mỹ - Diệm tăng 33%, mà số thất bại của quân du kích thì giảm 30%".

Hãng Mỹ *AP* (3-1-1963) viết: "Tinh thần binh sĩ Mỹ rất xoàng, họ chán nản đến cực độ". Báo Mỹ *Người chiến sĩ* (4-3-1963) viết: "Dù Mỹ có nhiều vũ khí máy, cũng không thắng được".

Hãng Mỹ *UPI* (29-7-1963) đã viết một cách rất dứt khoát: "Đây là một cuộc chiến tranh rất tàn bạo và (Mỹ) sẽ thất bại".

Tình thế đã rõ ràng! Anh em nên suy nghĩ!

- Dù phải chiến đấu rất gay go gian khổ, đồng bào miền Nam nhất định sẽ thắng. Tuy không có máy bay, xe tăng, tàu chiến, nhưng đồng bào miền Nam đã đánh thắng những thứ vũ khí mới nhất của Mỹ, đã giải phóng hai phần ba đất đai, đã phá hơn một nửa số "ấp chiến lược", hơn 7 triệu người được sống tự do... Đồng bào miền Nam càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng.

Tờ báo *Lơ Phigarô* của đại tư bản Pháp (18-12-1963) viết: "Lực lượng Việt cộng mỗi tháng một tăng, đại đa số nhân dân theo họ và ra sức giúp họ".

Hãng Anh *Roito* (4-1-1964) viết: "Người phát ngôn quân sự Mỹ nói: So với năm ngoái, thì hiện nay Việt cộng lực lượng mạnh hơn, trang bị nhiều hơn, tổ chức tốt hơn...".

Đồng bào miền Nam thắng vì đoàn kết chặt chẽ, chiến đấu anh dũng và có chính nghĩa, cho nên được nhân dân tiến bộ các nước kể cả nhân dân Mỹ đồng tình và ủng hộ.

- Vậy anh em binh sĩ nên làm sao đây?

Đế quốc Mỹ và lũ tay sai đang dùng người miền Nam đánh người miền Nam. Chúng đẩy binh sĩ tỉnh này đi giết hại nhân dân tỉnh kia. Chúng đẩy anh em vào tội lỗi "nổi da nấu thịt". Và bản thân anh em cũng bị bọn Mỹ ngược đãi, xem khinh: Lương của chó ngao Mỹ nhiều gấp bội lương của người lính miền Nam! Bọn "cố vấn" Mỹ thường nói: "Phải đá vào đít thì binh sĩ miền Nam mới chịu tiến lên!" (báo *Diễn đàn Nữ Ước*, 10-12-1963). Nhục nhã vậy thay!

Chắc anh em đều có lương tâm đối với Tổ quốc. Vì bị đế quốc Mỹ và lũ tay sai lừa bịp và bắt ép mà anh em cầm súng chống lại đồng bào. Nếu từ nay giác ngộ, quay về với nhân dân, thì anh em cũng xứng đáng với Tổ quốc. Trong bốn năm qua đã có hơn 87.000 binh sĩ làm như vậy, họ đã bỏ hàng ngũ địch về với đồng bào. Vài thí dụ gần đây nhất: Trong tháng 12-1963, chỉ ở Tân An - Chợ Lớn đã có hơn 620 binh sĩ và ở Bà Rịa có hơn 700 binh sĩ trở về với nhân dân. Ngày 24-11-1963, anh em binh sĩ ở Hiệp Hòa đã giúp quân du kích phá tan trại huấn luyện của Mỹ. Ngày 3-1-1964, một trung đội lính miền Nam đã giúp du kích diệt một "ấp chiến lược" ở Công Tum, rồi cả trung đội tham gia quân du kích. Ngày 7-1-1964, ở Vĩnh Long, anh em lính đã tự tay đốt hơn 1 triệu lít xăng của địch, rồi mang súng về với Giải phóng quân.

Những việc dũng cảm mà binh sĩ khác đã làm được, thì anh em chắc cũng làm được. Như thế là:

Trên vì nước, dưới vì nhà,

Một là đặc hiếu, hai là đặc trung.

Chúc anh em trở thành những binh sĩ yêu nước!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3578,
ngày 14-1-1964.

GUƠNG TỐT CỦA THANH NIÊN LỖ KHÊ¹⁾

TẾT TƯƠI VUI VÀ TIẾT KIỆM

Dưới sự lãnh đạo của chi bộ đảng, chi đoàn thanh niên xã Lỗ Khê (ngoại thành Hà Nội) đã đặt kế hoạch làm cho Tết năm nay *tươi vui và tiết kiệm*. Các chi đoàn Hà Nội và nhiều tỉnh khác như Hải Phòng, Sơn Tây, Nghĩa Lộ, Thái Nguyên, v.v. đều hằng hái nhận thi đua với Lỗ Khê.

Hoan hô sáng kiến tốt của thanh niên! Chúng ta - những người cha mẹ, cô bác - cũng cần phải thiết thực ủng hộ phong trào đó!

Vì sao thanh niên Lỗ Khê là người đề xướng phong trào tiết kiệm này? Bởi vì họ có kinh nghiệm mới mẻ và thiết thực.

Nguyên là một xã “chiêm Khê mùa thối”, có năm ruộng phải cấy đi cấy lại hai ba lượt mà không thu hoạch được một lần. Đời sống của nhân dân rất vất vả.

Học tập những nghị quyết của Trung ương Đảng về đẩy mạnh nông nghiệp, từ cuối năm ngoái chi bộ Lỗ Khê có một chuyển biến mạnh mẽ trong tư tưởng và công tác: Muốn nhân dân no ấm thì phải tăng gia sản xuất. Muốn tăng gia sản xuất tốt thì việc đầu tiên là phải làm tốt thủy lợi. Chi ủy bèn đề ra một “kế hoạch ba năm”. Vì cẩn thận, đợt đầu chỉ khoanh vùng *20 mẫu*. Đại hội chi bộ nâng lên 48 mẫu. Khi đưa ra đại hội xã viên, mọi người bàn bạc sôi nổi và cuối cùng là toàn thể nhất trí: Công việc thủy lợi sẽ làm

1) Nay là xã Liên Hà, huyện Đông Anh, Thành phố Hà Nội (BT).

xong trong *năm tháng* (chứ không phải ba năm) và sẽ biến *200 mẫu* (chứ không phải chỉ 48 mẫu) một vụ bắp bênh thành hai vụ ăn chắc.

- Điều này chứng tỏ rằng: Khi *chi bộ khéo lãnh đạo* và khi *quần chúng đã thông suốt*, thì công việc gì tuy to tát mấy và khó khăn mấy cũng làm được.

Để phát triển sản xuất mạnh hơn nữa, thì cần có tiền mua thêm trâu cày, sắm thêm nông cụ, v.v.. Nhưng hợp tác xã chỉ có 240 đồng tiền vốn. Phải giải quyết thế nào đây?

Tất cả cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên đều xung phong cho hợp tác xã vay tiền. Noi gương tốt ấy, tất cả bà con trong xã đều làm theo. Có cụ phụ lão đã hoãn việc xây nhà, những thanh niên hoãn ngày cưới vợ, những em nhi đồng đã đi mò cua bắt ốc đi bán để lấy tiền cho hợp tác xã vay. Chẳng mấy lúc hợp tác xã đã nhận được 15.000 đồng.

- Điều này chứng tỏ rằng: Cán bộ, đảng viên và đoàn viên *làm gương mẫu tốt*, thì nhất định nhân dân sẽ vui vẻ làm theo.

Đảng viên và đoàn viên Lỗ Khê đã phân công nhau giải thích cho từng người và giúp đỡ từng nhà đặt kế hoạch tiết kiệm. Tết này sẽ không ai nấu rượu, không ai giết lợn bữa bãi như mấy năm trước. Hơn nữa, các hộ có lợn bán sẽ trả lại cho Nhà nước 45% số tem thịt. Đảng bộ và chính quyền cùng các đoàn thể nhân dân sẽ tổ chức những cuộc đón xuân vui vẻ, lành mạnh và bổ ích, như văn nghệ, thể thao, thi cấy, v.v..

Thanh niên Lỗ Khê còn có kế hoạch làm cho *cần kiệm* thành một nền nếp thường xuyên trong đời sống mới, đạo đức mới. Những việc tốt mà thanh niên Lỗ Khê làm được, thì chắc thanh niên các nơi khác cũng làm được và mọi người công dân chúng ta cũng làm được. *Cần* và *kiệm* là hai đạo đức cách mạng làm cho chúng ta xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và ủng hộ đắc lực cuộc kháng chiến anh dũng của đồng bào ta ở miền Nam.

Nhân nói về cần kiệm, cần nêu lên vài việc tốt đẹp sau đây:
Thí dụ: Sau khi đã hoàn thành toàn bộ nghĩa vụ lương thực vụ mùa 1963, có nhiều địa phương cán bộ, đảng viên và đoàn viên đã xung phong *tiết kiệm* để bán thêm lương thực theo giá khuyến khích cho Nhà nước và được đồng bào làm theo. Kết quả là có những hợp tác xã nông nghiệp đã bán hàng chục tấn và những huyện bán hàng trăm tấn thóc theo giá khuyến khích cho Nhà nước. Thế là rất tốt và đáng khen!

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3582,
ngày 18-1-1964.

MỪNG ĐẢNG TA 34 TUỔI

*Công đức Đảng ta như biển rộng núi cao,
Băm tư năm ấy biết bao nhiêu tình!*

Trong những năm qua, Đảng ta đã phấn đấu rất anh dũng, thắng lợi rất vẻ vang. Đó là do Đảng ta có chủ nghĩa Mác - Lênin tất thắng soi đường, do Đảng ta đoàn kết nhất trí. Nhờ vậy mà Đảng ta đã đoàn kết và lãnh đạo dân ta vượt mọi gian khổ, khó khăn, tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

Hiện nay Đảng ta và nhân dân ta đang phải phấn đấu để xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc làm cơ sở vững mạnh cho cuộc đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà; và góp phần vào sự nghiệp cách mạng thế giới.

Để hoàn thành tốt những nhiệm vụ rất nặng nề và rất vẻ vang ấy, Đảng ta đã đoàn kết phải càng thêm đoàn kết, đã mạnh mẽ phải càng mạnh mẽ thêm.

Đảng mạnh là do mỗi một chi bộ mạnh. Chi bộ mạnh là do mỗi một đảng viên ra sức làm trọn 10 nhiệm vụ đã ghi trong Điều lệ của Đảng do Đại hội lần thứ III của Đảng đã định ra, tức là:

1. Tích cực phấn đấu để thực hiện mọi nghị quyết và chỉ thị của Đảng, tham gia sinh hoạt đảng đều đặn, luôn luôn tìm cách hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ Đảng giao cho.

2. Giữ gìn và củng cố sự đoàn kết thống nhất của Đảng.

3. Phục tùng nghiêm chỉnh kỷ luật của Đảng. Gương mẫu chấp hành pháp luật của Nhà nước và kỷ luật của các đoàn thể cách mạng của quần chúng mà mình tham gia.

4. Ra sức học tập chủ nghĩa Mác - Lênin và đường lối, chính sách của Đảng, học tập văn hóa, kỹ thuật và nghiệp vụ; không ngừng nâng cao trình độ chính trị, tư tưởng và năng lực công tác của mình.

5. Hết lòng hết sức phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân. Đặt lợi ích của Đảng và lợi ích của nhân dân lên trên lợi ích cá nhân.

6. Luôn luôn thắt chặt quan hệ với quần chúng, học tập quần chúng, tìm hiểu, lắng nghe nguyện vọng và ý kiến của quần chúng để phản ánh cho Đảng và kịp thời giải quyết một cách thích đáng. Ra sức tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin và đường lối, chính sách của Đảng trong quần chúng, tổ chức quần chúng thực hiện các chủ trương, chính sách và nghị quyết của Đảng; phát triển ảnh hưởng của Đảng trong quần chúng.

7. Gương mẫu trong lao động sản xuất, trong công tác, trong việc chấp hành chính sách của Đảng và Chính phủ, trong việc bảo vệ tài sản của Nhà nước và của tập thể; thực hành tiết kiệm, tích cực đấu tranh chống lãng phí, tham ô.

8. Thực hành tự phê và phê bình; kiên quyết đấu tranh với mọi tư tưởng và hành động ở trong Đảng và ngoài Đảng có hại đến lợi ích chung của Đảng, của cách mạng.

9. Tuyệt đối trung thành và thật thà với Đảng, không giấu giếm, xuyên tạc sự thật và cũng không dung túng cho ai giấu giếm, xuyên tạc sự thật với Đảng.

10. Giữ gìn bí mật của Đảng, của Nhà nước và luôn luôn cảnh giác với âm mưu phá hoại của kẻ địch.

Từ nay, mỗi một chi bộ cần phải luôn luôn lấy 10 điều đó mà giáo dục đảng viên; mỗi một đảng viên cần phải luôn luôn ghi nhớ lấy 10 điều đó mà tự kiểm điểm. Phải như thế mới xứng đáng là một chi bộ tốt, một đảng viên tốt của Đảng ta - một Đảng cách mạng vĩ đại.

T.L.

LỜI VIẾT CHO BẢO TÀNG XÔVIẾT NGHỆ - TĨNH

Năm 1930 - 1931, khi Đảng ta ra đời, một phong trào lớn mạnh đã dâng lên trong cả nước, mà đỉnh cao nhất là Xôviết Nghệ - Tĩnh.

Xôviết Nghệ - Tĩnh là chính quyền cách mạng đầu tiên của công nông, đã lật đổ chính quyền phản động của đế quốc và phong kiến ở mấy nơi trong hai tỉnh Nghệ - Tĩnh.

Dù đế quốc Pháp và bọn phong kiến đã tạm thời nhận chìm phong trào cách mạng trong biển máu, nhưng truyền thống oanh liệt của Xôviết Nghệ - Tĩnh đã thúc đẩy phong trào cách mạng trong cả nước tiến lên và đưa đến Cách mạng Tháng Tám thành công rực rỡ.

Ngày nay, nhân dân cả nước ta đang hăng hái xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đấu tranh giải phóng miền Nam và hòa bình thống nhất nước nhà. Toàn Đảng, toàn dân ta cần phải phát huy truyền thống anh dũng của Xôviết Nghệ - Tĩnh, nâng cao chí khí cách mạng, vượt mọi khó khăn, đưa cách mạng Việt Nam tiến lên thắng lợi mới.

Cán bộ, đảng viên, đoàn viên thanh niên và toàn thể đồng bào Nghệ - Tĩnh cần đoàn kết chặt chẽ, phấn khởi thi đua xây dựng Nghệ An và Hà Tĩnh thành hai tỉnh gương mẫu, xứng đáng là quê hương của Xôviết Nghệ - Tĩnh anh hùng.

Ngày 3 tháng 2 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

In trong sách *Bác Hồ với quê hương
Nghệ - Tĩnh*, Ban Nghiên cứu Lịch sử Đảng
Nghệ Tĩnh, 1977, tr.135-136.

**TRẢ LỜI PHỎNG VẤN
CỦA CHỦ NHIỆM BÁO *NOTICIA DE HOY*¹⁾
(CU BA)**

Hỏi: Đảng Lao động Việt Nam thành lập từ bao giờ và trong những điều kiện nào?

Trả lời: Bị đế quốc và phong kiến áp bức, bóc lột tàn tệ. Được Cách mạng Tháng Mười Nga vĩ đại chỉ cho con đường giải phóng. Nhân dân Việt Nam vốn có truyền thống đấu tranh yêu nước. Giai cấp công nhân Việt Nam đã hình thành. Được Quốc tế Cộng sản giúp đỡ. Trong hoàn cảnh ấy, Đảng mácxít - leninnít chúng tôi đã thành lập ngày 3-2-1930. Mặc dù bọn thống trị thẳng tay khủng bố, Đảng vẫn hoạt động bí mật, kiên trì phấn đấu và ngày càng phát triển.

Hỏi: Những giai đoạn chính của quá trình phát triển và sự đấu tranh của Đảng?

Trả lời: Đảng ra đời liên phát động phong trào công nông đấu tranh khắp cả nước. Phong trào cao nhất là việc thành lập chính quyền Xôviết ở hai tỉnh Nghệ An và Hà Tĩnh vào mùa thu năm 1930. Phong trào cách mạng bị bọn thống trị khủng bố gắt gao.

1) Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 34 Ngày thành lập Đảng ta, Chủ nhiệm báo *Noticia de hoy* (báo *Tin tức hôm nay*) đã phỏng vấn Chủ tịch Hồ Chí Minh (BT).

Do sự hoạt động kiên trì của Đảng 1935 - 1939, phong trào cách mạng lại khôi phục và phát triển rộng rãi.

Chiến tranh thế giới lần thứ hai, cách mạng lại bị khủng bố dữ. Đảng lại hoạt động bí mật hoàn toàn.

Năm 1941, Đảng tổ chức Mặt trận Việt Nam độc lập đồng minh (Việt Minh) thu hút các tầng lớp nhân dân yêu nước. Mặt trận đã phát triển rất nhanh chóng.

Năm 1942, Đảng bắt đầu lập các căn cứ địa, tổ chức những nhóm du kích nhằm đánh đuổi đế quốc Pháp, Nhật.

Năm 1945, Hồng quân Liên Xô anh dũng đánh thắng phát xít Đức, Nhật²⁶, tạo thêm điều kiện thuận lợi cho cách mạng Việt Nam. Đảng lãnh đạo nhân dân làm Cách mạng Tháng Tám thắng lợi, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Thực dân Pháp phản bội những điều ước mà họ đã ký, trở lại xâm lược Việt Nam lần thứ hai. Đảng lãnh đạo toàn dân kháng chiến suốt chín năm và đã thắng lợi. Hiệp định Giơnevơ năm 1954 công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam.

Hỏi: Nhiệm vụ trung tâm của Đảng trong việc đấu tranh xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, thống nhất nước nhà và hoàn thành cuộc cách mạng dân chủ nhân dân trong cả nước?

Trả lời: Từ ngày hòa bình được lập lại, miền Bắc hoàn toàn giải phóng. Chúng tôi đã hoàn thành cải cách ruộng đất và hợp tác hóa nông nghiệp, cải tạo công thương nghiệp tư nhân. Hiện nay chúng tôi đang ra sức công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa và đang tiến hành kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965). Trong công cuộc xây dựng này, bản thân chúng tôi cố gắng tự lực cánh sinh, đồng thời được sự giúp đỡ nhiệt tình của các nước xã hội chủ nghĩa anh em, nhất là Liên Xô và Trung Quốc.

Trong khi đó miền Nam Việt Nam bị đế quốc Mỹ gây cuộc chiến tranh xâm lược. Đồng bào miền Nam chúng tôi đoàn kết chặt

chẽ trong Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, đấu tranh anh dũng, lại được các nước xã hội chủ nghĩa anh em và nhân dân thế giới đồng tình và ủng hộ. Nhân dân miền Nam Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi. Tổ quốc Việt Nam nhất định sẽ thống nhất.

Nhân đây, tôi thân ái chúc Đảng, Chính phủ và nhân dân Cu Ba anh em thu nhiều thắng lợi mới trong công cuộc giữ gìn độc lập, chủ quyền và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Trả lời ngày 3-2-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3599,

ngày 4-2-1964.

NGÀY XUÂN VUI TẾT TRỒNG CÂY NƠI NƠI PHẤN KHỎI, NGƯỜI NGƯỜI THI ĐUA

Trong ba năm qua, Tết trồng cây đã có kết quả rất khá. Theo con số thấp nhất, thì miền Bắc cũng đã trồng được độ 30 triệu cây ăn quả, cây lấy gỗ, cây phong cảnh, v.v..

Vì có lợi ích thiết thực cho nhân dân mà Tết trồng cây đã thành một phong trào quần chúng rộng khắp. Có những gương mẫu rất cảm động như:

- Cụ Vũ Văn Lân ở Hưng Yên, tuy đã 104 tuổi, cụ vẫn trồng được hơn 100 cây, cây nào cũng tốt. Cụ còn đôn đốc con cháu ra sức trồng cây.

- Anh Cao Xuân Nhì ở Vĩnh Phúc, 21 tuổi, tuy mù cả hai mắt, trong ba năm qua đã mò mẫm trồng được gần 6.000 cây.

- Vợ chồng cụ Vũ Đức Thúc, vợ chồng cụ Vũ Huy Ôn và cụ Đoàn Thị Quý ở xã Yên Hải (Quảng Ninh), tuổi các cụ từ 57 đến 68, đã không sợ gian khổ cùng nhau xung phong trồng 135.000 cây nước mặn để giữ đê.

- Ở xã Vĩnh Quang (Phú Thọ), cụ Nguyễn Nho đã trồng 2.000 cây, cụ Nguyễn Văn Chung: 6.000 cây, anh Trần Văn Thành: 9.000 cây cho hợp tác xã mà không tính công điểm.

Nhiều kiểu mẫu tập thể trồng cây gây rừng, đã làm cho làng mạc tươi đẹp, lại nâng cao mức sống của xã viên như: hợp tác xã Lạc Trung và Ngọc Long (Vĩnh Phúc), hợp tác xã Vĩnh Thành (Nghệ An), hợp tác xã Lê Hồng Phong (Hà Tĩnh), hợp tác xã Ná Vó (Hòa Bình), v.v..

Biến đổi trợ thành vườn cây. Đó là mục đích của sáu hợp tác xã ở xã Vinh Quang, trong số đó *hợp tác xã Thắng Lợi* là trội nhất. Vinh Quang người đông ruộng ít, mỗi đầu người chỉ được hơn 2 sào. Nhưng trong vùng có hơn 5.000 mẫu Bắc Bộ đổi trợ, trước kia hầu hết đều bỏ hoang. Từ ba năm nay, chi bộ phát động một phong trào sôi nổi: Biến đổi trợ thành vườn cây. Trong hai năm (1962 - 1963), sáu hợp tác xã đã trồng được *1 triệu 10 vạn cây* các loại: trầu, sỏ, mít, xoan, chè, bạch đàn, cây thả cánh kiến, v.v.. Đồng thời trồng xen kẽ 40 vạn bụi sắn, hơn 1 triệu gốc dứa. Chỉ sắn và dứa năm nay sẽ bán được hơn 42.500 đồng.

Do sự cố gắng và kết quả đó, thu nhập của xã viên đã tăng khá nhiều. Bình quân một năm một đầu người được 370 ký thóc, 690 ký hoa màu, 87 đồng tiền mặt.

Xã Vinh Quang đã xây được 34 gian nhà trường cấp I và cấp II cho 635 học sinh; lớp võ lòng cho 280 cháu bé; 81 lớp bổ túc văn hóa cho hơn 1.000 người học; 1 nhà đỡ đẻ và cho thuốc có 8 cán bộ phụ trách; 1 đội văn công.

Việc giúp đỡ gia đình thương binh, liệt sĩ và những người già yếu tàn tật cũng làm tốt. Mê tín, cúng bái, ma chay đã xóa bỏ nhiều.

Có kết quả tốt đó là do *chi bộ khéo lãnh đạo, do cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên đều hăng hái xung phong*. Vì vậy mà từ các cụ bô lão đến các em nhi đồng ai cũng phấn khởi hăng hái trồng cây và chăm sóc cho cây tốt. Trong 700 cụ ông, cụ bà tình nguyện giúp hợp tác xã hoàn thành kế hoạch, thì 52 cụ là nòng cốt các đội trồng cây.

Nếu bà con xã Vinh Quang cố gắng tiến lên mãi, không tự mãn với kết quả hiện nay, thì vài ba năm nữa, các đổi trợ sẽ biến thành những vườn cây tươi tốt, thành kho vàng vô tận của hợp tác xã và của xã viên.

Xã Vinh Quang làm được tốt thì các xã khác (tùy theo điều kiện địa phương mình) chắc cũng làm được tốt.

Tết trồng cây năm nay, các nơi chuẩn bị rất sôi nổi. Thí dụ:

- Sơn Tây - (cũng như Nghệ An, cho đến nay hai tỉnh đó trồng cây còn kém) - đã hứa năm nay phấn đấu trồng 1 triệu 20 vạn cây.

- Thái Nguyên đã quyết định trồng 4 triệu 65 vạn cây (trong số đó 4 triệu cây trầu), v.v..

Thế là triển vọng rất tốt. Cần nhớ rằng: *Trồng cây nào phải chăm sóc cho tốt cây ấy.*

Quảng Ninh là nơi dùng gỗ nhiều nhất cho các hầm mỏ. Thái Bình có nhiều đất hoang ở dọc bãi biển, sông ngòi, hồ ao, đường di, v.v. nhưng phong trào trồng cây cũng còn kém. Đảng ủy và chính quyền Quảng Ninh và Thái Bình cần có kế hoạch thiết thực để trồng cây nhiều hơn và tốt hơn các nơi.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3600,
ngày 5-2-1964.

AI SẼ THẮNG¹⁾

6 giờ chiều ngày thứ 7, ở Câu lạc bộ Nhà máy X thường lệ có cuộc nói chuyện thời sự trước hơn 500 cán bộ và công nhân. Hôm ấy nói về tình hình đấu tranh của đồng bào miền Nam. Đồng chí Ba báo cáo suốt 1 tiếng đồng hồ. Mọi người còn muốn nghe nữa... Tiếp đến là giờ thảo luận.

Chị Nuôi (tên là chị Nuôi mà công việc cũng là chị nuôi) xung phong đặt câu hỏi: “Cuối cùng ai sẽ thắng?”. Đồng chí Ba trả lời một cách dứt khoát: Đồng bào miền Nam nhất định sẽ thắng! Và nói tiếp: “Để chứng tỏ điều đó, trước hết chúng ta hãy xem những việc thực: Đầu năm ngoái, quân du kích đã thắng rất to trong trận Ấp Bắc (Mỹ Tho), làm cho Mỹ - Diệm phách lạc hồn xiêu, và làm cho nhân dân miền Nam vô cùng phấn khởi.

Từ đó, suốt cả năm 1963, đồng bào ta đã liên tiếp thắng nhiều trận. Nổi tiếng nhất là những trận:

Trận Ô Môn, tiêu diệt 600 tên địch;

Trận Mỹ Tho, tiêu diệt 250 tên địch;

Trận Hiệp Hòa, tiêu diệt 190 tên địch;

Trận Chà Là, tiêu diệt 240 tên địch;

Trận Thủ Dầu Một, tiêu diệt tiểu đoàn cọp đen, v.v..

Từ ngày 17-1-64 là trận Thạnh Phú (Bến Tre). Thạnh Phú là

1) Đây là bản thảo bài báo, chúng tôi chưa xác minh được đã đăng trên báo nào (BT).

một bán đảo nhỏ bé chỉ có 2 xã. Ba bên có sông bao bọc. Địch đã dùng 3.000 binh sĩ các loại, 51 máy bay, 26 xe bọc sắt, 24 tàu chiến. Trực tiếp chỉ huy trận này có 1 tên trung tướng và 28 “cố vấn” Mỹ, cùng 2 tên trung tướng ngụy là Trần Văn Đôn và Trần Thiện Khiêm¹⁾. Chúng cho rằng đó là cuộc tiến công to nhất trong lịch sử chiến tranh ở miền Nam.

Kết quả là: hơn 600 địch bị giết chết (300 tên bị chìm tàu), 10 tên sĩ quan Mỹ và 1 tên tư lệnh không quân Anh bỏ mạng, 5 máy bay bị bắn rơi và 15 chiếc bị thương. Hãng *UPI* Mỹ đã thú nhận rằng ngày 17 là một ngày tồi tệ nhất của cuộc chiến tranh “trực thăng vận” của Mỹ.

Nên nhớ rằng, trong cả năm 1963, quân và dân miền Nam đã tiêu diệt 79.000 tên địch, thu được 11.000 súng các loại; và 40.000 binh sĩ ngụy đã bỏ hàng ngũ địch mà về với nhân dân.

Sau đây là những lời than thở của báo chí Mỹ và lời phê phán của báo chí nước ngoài (từ tháng 12-63 đến nay).

Báo tư sản Pháp *Lơ Phigarô*: Lực lượng Việt cộng mỗi ngày mỗi tăng. Số đông nhân dân theo họ và ra sức giúp họ... Mỹ đã sa lầy ở Nam Việt như Pháp đã sa lầy và thất bại trước đây.

Ông Pho, cựu Thủ tướng Pháp nói: Chính sách Mỹ ở Nam Việt đang bị bế tắc. *Tuần báo* Mỹ: Bộ Quốc phòng Mỹ báo cáo tình hình Nam Việt: “Các bạn hãy chớ lo ngại về con số thương vong và hãy đẩy mạnh cuộc chiến tranh, coi đó là cơ hội cuối cùng của các bạn!”.

UPI (Mỹ): Ở 2 tỉnh Long An và Định Tường tình hình rất nguy hiểm. Các sĩ quan cao cấp Mỹ và Việt rất hoảng sợ. Long An có 219 “ấp chiến lược”, Định Tường có 213 ấp, mà chỉ có 10 đến 20% ấp có thể giữ được.... 5 năm. Cuộc càn quét lớn đầu tiên đã thất bại hoàn toàn... Các “cố vấn” Mỹ vừa thất vọng, vừa nản chí... 12 tiểu đoàn (ngụy quân) đã thua 2 tiểu đoàn du kích... Chí khí chiến đấu của Việt cộng rất là cao” (5-1-64).

1) Trong bản thảo tên "Trần Thiện Khiêm" được Chủ tịch Hồ Chí Minh viết bằng chữ Hán (BT).

Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ nói với Quốc hội (27-1): Từ ngày đảo chính đến nay, tình hình trở nên xấu hơn trước; du kích thì tiến bộ nhiều.

Tuần báo Mỹ (trung tuần¹⁾ 1-64): Cuộc chiến tranh này, 10 năm nữa (Mỹ) cũng không thắng được.

Lơ Phigarô (24-12-63): “Mặt trận giải phóng miền Nam là một đối thủ mạnh.

Chương trình của Mặt trận được nhiều người ủng hộ hoàn toàn”.

New York Times (23-12-63): Giới chính thức Mỹ nay ít lạc quan như trước... Bộ Ngoại giao và Phủ Tổng thống rất bối rối trước sự hoạt động ngày càng mạnh của quân du kích...

Ngày 7-5-54, quân đội ta thắng to ở Điện Biên Phủ. Toàn bộ quân đội thực dân Pháp gồm 17 tiểu đoàn do tướng Cátxtơri chỉ huy đầu hàng. Nhưng ngày 8-5-54, Nguyễn Văn Hinh (Tham mưu trưởng quân đội bù nhìn Bảo Đại) tuyên bố ở Sài Gòn: “Giờ cuối cùng của bọn Hồ Chí Minh đã đến, vì ở Điện Biên Phủ Việt Minh đã thất bại to...; cán cân lực lượng đã nghiêng về phía có lợi cho quân đội Pháp - Việt”.

Hiện nay, trong bọn Mỹ và tay sai cũng có nhiều Nguyễn Văn Hinh. Ví dụ tướng Đôn (Bộ trưởng Quốc phòng trong chính quyền miền Nam) ba hoa rằng: “Năm 1964 miền Nam sẽ hoàn toàn bình định”.

Viết tháng 2-1964.

Bút tích lưu tại

Bảo tàng Hồ Chí Minh.

1) Chữ "trung tuần", Chủ tịch Hồ Chí Minh viết bằng chữ Hán (BT).

NHÂN DÂN LÀM NGOẠI GIAO, VIỆC NHỎ, Ý NGHĨA LỚN

Một trong những mục đích chính của công việc ngoại giao là nâng cao uy tín và danh dự của nước mình đối với thiên hạ. Có những việc to do Chính phủ và các đoàn thể nhân dân làm. Có những việc nhỏ do mỗi công dân làm. Việc tuy nhỏ, nhưng có ý nghĩa lớn. Vài thí dụ:

- Năm kia, một người nước ngoài đi dạo phố Hà Nội, đánh rơi ví tiền mà không biết. Một em bé đã nhặt được và đã trả lại cho người đó. Để cảm ơn em bé, người đó đã biếu em mấy đồng bạc, nhưng em từ chối không nhận. Khi trở về nước, người đó đã viết báo ca tụng sự giáo dục đạo đức của ta, và khen ngợi các em bé Việt Nam thật thà và trong sạch.

- Hôm 25-2-1964 cô Phạm Thị Nghị đi làm than từ bến Cửa Ông lên một chiếc tàu buôn của nước Hy Lạp, đã nhặt được một chiếc nhẫn vàng. Đoán là nhẫn ấy do một thủy thủ trên tàu đánh rơi, cô Nghị đã đưa nộp cho trạm công an Cửa Ông. Các đồng chí công an đã điều tra rõ ràng và đã trả lại cho anh Páp lô, thủy thủ ở chiếc tàu Hy Lạp. Anh Páp lô và cả nhân viên trên tàu đều rất vui mừng và rất khâm phục đức tính thật thà và trong sạch của anh chị em công nhân Việt Nam.

Viết tháng 2-1964.

Bút tích lưu tại

Bảo tàng Hồ Chí Minh.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ĐỒNG CHÍ B.A. RIỐT¹⁾

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đối với các đề nghị của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam ngày 8 tháng 11 năm 1963?

Trả lời: Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã đưa ra 6 điểm²⁷ mà tinh thần cơ bản là: Mỹ phải chấm dứt xâm lược vũ trang, rút quân đội ra khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy công việc nội bộ của mình. Chính quyền miền Nam Việt Nam phải chấm dứt cuộc chiến tranh "nô da nấu thịt", phải tạo điều kiện cho nhân dân có thể bầu cử một cách tự do và dân chủ để lập ra một chính phủ theo đúng ý nguyện của mình, tiến tới hòa bình thống nhất nước Việt Nam theo đúng tinh thần Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954.

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa hoàn toàn ủng hộ 6 yêu sách chính đáng ấy vì đó là nguyện vọng cấp bách của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết những thành tựu quan trọng nhất mà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã thu được trong việc thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965)?

Trả lời: Về nông nghiệp, đã có hơn 87% số hộ nông dân vào hợp

1) Đồng chí Bandomerô Anvarê Riốt là Ủy viên Ban Chấp hành Hội Nhà báo Cu Ba (BT).

tác xã. Mấy năm qua, tuy thường có hạn hán, bão lụt, nhưng sản xuất nông nghiệp vẫn phát triển khá đều. Và mặc dù số dân tăng nhanh, đời sống của nhân dân vẫn tạm đủ no ấm.

Về công nghiệp, khi mới giải phóng (1955), miền Bắc chúng tôi chỉ có 81 xí nghiệp cũ kỹ, mà nay đã có 1.100 nhà máy mới, 4.300 hợp tác xã thủ công nghiệp sản xuất được nhiều thứ hàng tiêu dùng trong nước và đang tiến lên dần dần trang bị kỹ thuật mới cho các ngành kinh tế quốc dân.

Có kết quả đẹp đẻ ấy, một phần là do sức phấn đấu dũng cảm của nhân dân chúng tôi, một phần do sự giúp đỡ nhiệt tình của Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em khác.

Về văn hóa, hồi thuộc Pháp, 95% nhân dân Việt Nam còn mù chữ. Ngày nay, 95% nhân dân đã biết đọc, biết viết. Số học sinh các trường phổ thông có hơn 2 triệu 50 vạn (so với toàn Đông Dương trước kia chỉ có 80 vạn học sinh). Số học sinh đại học và chuyên nghiệp trung cấp có 9 vạn (so với trước kia chỉ có khoảng 600).

Nhiều tệ nạn xã hội cũ như cờ bạc, đi đĩ, thuốc phiện... đã được xóa bỏ. Y tế, vệ sinh có tiến bộ nhiều, các bệnh dịch nguy hiểm trước đã được ngăn chặn. Khắp nơi sôi nổi phong trào *thi đua* cần kiệm xây dựng nước nhà.

Tuy đã có những thành tích khá, song trước mắt chúng tôi còn nhiều khó khăn, nhất là vì đế quốc Mỹ xâm lược mà đất nước còn tạm thời bị chia cắt làm hai miền.

Nhưng nhân dân Việt Nam vẫn có truyền thống đấu tranh anh dũng, lao động cần cù, lại có các nước anh em giúp đỡ, nhất định sẽ vượt mọi khó khăn, hoàn thành thắng lợi kế hoạch nhà nước 5 năm lần thứ nhất.

Hỏi: Việc tăng cường các lực lượng Mỹ tại miền Nam Việt Nam trong tương lai có thể xoay đổi chiều hướng của cuộc đấu tranh giải phóng của nhân dân miền Nam Việt Nam được không?

Trả lời: Hơn 9 năm qua, đế quốc Mỹ đã tốn hơn 3.000 triệu

đôla, đã ném sang 25.000 "cổ vấn" quân sự và bao nhiêu là máy bay, đại bác, thuốc độc,... vào cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam mà chúng vẫn rúc trong đường hầm không lối thoát như Kennơđi trước đây đã thú nhận.

Thì từ nay về sau, dù đế quốc Mỹ có ném thêm bao nhiêu đôla, vũ khí và quân lính cũng chẳng ăn thua gì. Vì sao?

Một là, vì nhân dân miền Nam Việt Nam trước đây đã không chịu thua thực dân Pháp, thì ngày nay nhất định cũng không chịu thua đế quốc Mỹ. Nhân dân miền Nam Việt Nam càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng.

Hai là, vì đế quốc Mỹ là kẻ thù chung của nhân dân thế giới, cho nên khắp năm châu, nhất là ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh, phong trào chống Mỹ đều sôi nổi; đó là thuận lợi lớn cho cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Ba là, vì cuộc chiến đấu chính nghĩa của nhân dân miền Nam Việt Nam được sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ. Vì vậy dù phải chiến đấu lâu dài và gian khổ, nhân dân miền Nam Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, cuối cùng sẽ nhất định thắng lợi.

Hỏi: Ảnh hưởng của cuộc cách mạng Cu Ba tại châu Á?

Trả lời: Cu Ba chỉ có 7 triệu dân, ở cách nước Mỹ 190 triệu dân chỉ độ 180 cây số mà đã anh dũng chống lại đế quốc Mỹ và đã thắng lợi.

Nhân dân Cu Ba anh em, dưới sự lãnh đạo của Đảng đứng đầu là đồng chí Phiđen Caxtơrô, vừa đấu tranh để bảo vệ độc lập, tự do, vừa lao động để xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Đó là tấm gương cách mạng sáng ngời cho nhân dân châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh.

Nhân dân Việt Nam và nhân dân Cu Ba anh em cùng có một kẻ thù chung là đế quốc Mỹ, cùng có một mục đích chung là bảo vệ

độc lập tự do và xây dựng chủ nghĩa xã hội, cùng phấn đấu dưới ngọn cờ chung là chủ nghĩa Mác - Lênin. Cho nên, tuy cách nhau hàng vạn dặm, nhưng vẫn gần nhau như anh em một nhà.

Chúng tôi coi mọi thắng lợi của Cu Ba anh em cũng như của mình vậy.

Hỏi: Chủ tịch thấy tình hình thế giới và triển vọng hòa bình trên thế giới như thế nào?

Trả lời: Tình hình thế giới ngày nay rất đáng phấn khởi. Phe xã hội chủ nghĩa ngày càng mạnh, phong trào giải phóng dân tộc ngày càng cao, lực lượng của công nhân và nhân dân lao động ở các nước tư bản ngày càng lớn. Thế lực đế quốc thực dân ngày càng tan rã.

Các lực lượng cách mạng đoàn kết chặt chẽ, kiên quyết đấu tranh thì nhất định giữ gìn được hòa bình thế giới.

Hỏi: Chủ tịch đã nghiên cứu rất sâu về nguồn gốc và nguyên nhân của chủ nghĩa thực dân, vậy Chủ tịch có nhận xét gì đối với cuộc đấu tranh mà các dân tộc châu Mỹ Latinh đang tiến hành?

Trả lời: Nhân dân Việt Nam rất quan tâm đến cuộc đấu tranh anh dũng của các dân tộc châu Mỹ Latinh chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai. Theo gương sáng của cách mạng Cu Ba, nhân dân các nước châu Mỹ Latinh đang đoàn kết đấu tranh, tiến mạnh trên con đường độc lập, dân chủ. Cuộc đấu tranh ấy tuy khó khăn phức tạp, nhưng cuối cùng nhân dân nhất định sẽ thắng lợi.

Nhân dịp này, thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi thân ái gửi lời thăm đồng chí Phiden Caxtôrô và các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước Cu Ba. Chúc nhân dân Cu Ba anh em giành được nhiều thắng lợi mới. Gửi các cháu thanh niên và nhi đồng nhiều cái hôn.

**ĐIỆN GỬI GIÁO VIÊN VÀ HỌC SINH
TRƯỜNG TRUNG HỌC KỸ THUẬT CACAN,
NƯỚC CỘNG HÒA GHINÊ**

Thân ái gửi các cô giáo, thầy giáo và các cháu học sinh Trường trung học Kỹ thuật Cacan,

Tôi vừa được tin Tổng thống Xêcu Turê đã có nhã ý lấy tên tôi đặt tên cho Trường trung học kỹ thuật Cacan.

Tôi rất cảm ơn việc làm đầy tình hữu nghị đó của Tổng thống và của nhà trường. Tôi thân ái gửi đến toàn thể giáo viên và học sinh lời chào thân thiết. Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Tổng thống Xêcu Turê, chắc rằng các thầy giáo sẽ dạy thật tốt, các cháu học sinh sẽ học tập tốt, lao động tốt để trở thành những người công dân tốt, cán bộ tốt, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng Tổ quốc Ghinê phồn thịnh.

Chào thân ái

Ngày 2 tháng 3 năm 1964

BÁC HỒ

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

GỬI CHỊ EM PHỤ NỮ HOA KỲ

Thưa chị em,

Nhân Ngày phụ nữ quốc tế 8-3, chúng tôi xin gửi đến chị em lời chào hữu nghị.

Chắc chị em đều biết rằng suốt mười năm nay, Chính phủ Mỹ đang tiến hành một cuộc chiến tranh tàn khốc ở miền Nam nước chúng tôi. Trong thời gian đó, vì chính sách xâm lược của Chính phủ Mỹ mà đồng bào miền Nam chúng tôi đã bị những tai nạn như sau:

- Hơn 4.000 phụ nữ bị hãm hiếp, có cả em bé và cụ già.
- Hơn 200.000 người bị thương vì tàu bay Mỹ ném bom.
- Hơn 400.000 người vô tội bị giam cầm.
- Hơn 1 triệu người thành tàn tật vì bị tra tấn.
- Hơn 150.000 người bị giết hại (3.000 người bị mổ bụng, moi gan, ăn thịt).
- Hàng trăm làng mạc bị đốt phá và bị thuốc độc, hàng chục vạn binh sĩ chết và bị thương ở chiến trường...

Thảm họa đó là do Chính phủ Mỹ gây nên. Vì tàu bay, xe tăng, súng đạn, thuốc độc, v.v. đều do Mỹ cung cấp cho bọn Ngô Đình Diệm, Dương Văn Minh và hiện nay là bọn Nguyễn Khánh.

Trong lúc đồng bào miền Nam chúng tôi bị chết người, hại của, thì nhân dân Mỹ cũng bị một thứ tai hại khác: Người Mỹ (kể cả chị em phụ nữ Mỹ) mỗi ngày buộc phải cung cấp cho cuộc chiến tranh bẩn thỉu và phi nghĩa ấy một triệu rưỡi đôla. Hơn nữa, trong số

25.000 binh sĩ Mỹ bị Chính phủ Mỹ đưa sang tham gia chiến tranh ở miền Nam, đã có hàng trăm người chết, hàng nghìn người bị thương. Tức là hàng trăm hàng nghìn chị em phụ nữ Mỹ đã bị mất chồng, mất cha, mất con, hoặc mất người yêu!

Nhân dân hai nước chúng ta không hề có thù oán gì nhau. Chúng ta, nhất là chị em phụ nữ chúng ta, đều muốn chung sống trong hòa bình và hữu nghị.

Chỉ vì chính sách xâm lăng của Chính phủ Mỹ đã gây nên tội ác tày trời. Gần đây, Chính phủ Mỹ còn hò hét mở rộng chiến tranh ra Bắc Việt! Thật là điên rồ.

Thưa các chị em, chắc các chị em cũng nhớ rằng nhân dân Việt Nam đã đánh đuổi thực dân Pháp, thì nhân dân Việt Nam sẽ đánh đuổi được thực dân Mỹ. Song nếu không chấm dứt ngay chiến tranh, thì nhân dân Mỹ, trước hết là chị em phụ nữ Mỹ, cũng sẽ bị thêm gánh nặng đau thương vì mất chồng, mất con!

Vậy chị em phụ nữ Mỹ cũng cần phải đấu tranh kiên quyết để chặn tay Chính phủ hiếu chiến Mỹ!

Nhân dịp này, chúng tôi tỏ lời biết ơn những đoàn thể và những nhân sĩ tiến bộ Mỹ đã hoạt động chống chiến tranh ở miền Nam nước Việt Nam. Chúng tôi gửi lời chào thân ái đến 400 chị em ở các bang Nữu Ước, Morilen, Vócginia, Connécticót... vừa rồi đã biểu tình trước Phủ Tổng thống Mỹ để đòi giải quyết hòa bình vấn đề miền Nam Việt Nam!

Chào hữu nghị và thắng lợi!

Thay mặt phụ nữ Việt Nam

CHIẾN SĨ

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ CÁN BỘ PHỤ NỮ MIỀN NÚI¹⁾

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hoan nghênh các đại biểu của Hội nghị cán bộ phụ nữ miền núi.

Ngày trước, hồi còn có Tây, Nhật và vua, quan, đàn bà con gái các dân tộc bị chúng áp bức, bóc lột tàn tệ. Mặt khác, chúng xúi giục dân tộc này khinh rẻ, oán ghét dân tộc khác.

Từ ngày cách mạng thành công, kháng chiến thắng lợi, Đảng và Chính phủ đã làm cho gái và trai bình quyền, các dân tộc bình đẳng.

Nhân dịp này, Bác muốn nhắc lại rằng: Phụ nữ các dân tộc miền núi đã có công ủng hộ cách mạng và đóng góp cho kháng chiến rất nhiều. Hôm nay, Bác muốn dặn dò chị em miền núi mấy điều sau đây:

1. Pháp luật của Nhà nước ta đã quy định đàn bà cũng có mọi quyền lợi như đàn ông. Để thực hiện *thật sự bình quyền*, phụ nữ phải ra sức phấn đấu. Hiện nay, chị em miền núi đã tiến bộ nhiều, như:

- Cô Nguyễn Thị Khương ở Hòa Bình là Anh hùng Lao động.
- Cô Nguyễn Thị Khoa cũng ở Hòa Bình là Ủy viên tỉnh.
- Cô Vi Thị Hóa ở Nghĩa Lộ là Ủy viên tỉnh.
- Cô Bùi Thị Na, dân tộc Mường ở Thanh Hóa và cô Hoàng Thị Việp, dân tộc Dao ở Bắc Kạn, là Chủ nhiệm hợp tác xã giỏi.

1) Hội nghị họp từ ngày 17 đến ngày 19-3-1964 (BT).

- Cô Hồ Thên Sùi, dân tộc Hán ở Quảng Ninh, là Chủ tịch Ủy ban hành chính xã kiêm Phó Bí thư chi bộ.

Còn nhiều phụ nữ giỏi nữa, Bác chỉ nêu vài thí dụ thôi. Một tiến bộ lớn nữa là nhiều phụ nữ miền núi, nhất là các cháu thanh niên gái đã trở thành công nhân, tổ trưởng và chiến sĩ thi đua ở các xí nghiệp như: mỏ thiếc Cao Bằng, khu gang thép Thái Nguyên, v.v..

2. Phụ nữ cũng là *người chủ nước nhà*. Để xứng đáng là người chủ thì chị em phải ra sức tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm. Tổ chức và phát triển hợp tác xã cho tốt. Làm cho gia đình ngày càng no ấm, làm tốt nghĩa vụ đối với Nhà nước.

3. Phụ nữ cần phải xung phong trong việc xây dựng *đời sống mới*. Ở miền núi đang còn những phong tục không tốt do bọn phong kiến để lại, như: ma chay, cúng bái rất tốn kém. Cưới vợ, gả chồng quá sớm. Vệ sinh phòng bệnh, v.v. còn kém. Đó là những mê tín và hủ tục nên xóa bỏ, để xây dựng mỹ tục thuần phong.

4. *Đoàn kết* là sức mạnh. Đồng bào miền núi, trước hết là chị em phụ nữ, cần phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Đoàn kết giữa dân tộc mình, đoàn kết giữa các dân tộc. Đoàn kết với đồng bào miền xuôi lên phát triển kinh tế miền núi. Tất cả các dân tộc miền núi và miền xuôi phải đoàn kết như anh em, chị em trong một nhà, cùng nhau ra sức xây dựng miền Bắc giàu mạnh và ủng hộ đồng bào miền Nam ruột thịt đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ Việt gian.

Một việc rất quan trọng nữa là: Toàn thể đồng bào miền núi phải nâng cao tinh thần cảnh giác, giữ gìn trật tự trị an, luôn luôn sẵn sàng tiêu diệt bọn biệt kích, ngăn chặn bọn phản cách mạng âm mưu phá hoại.

5. Để làm tốt những việc nói trên, chị em phải cố gắng *học tập*. Học văn hóa, học chính trị, học nghề nghiệp. Nếu không học thì không tiến bộ. Có quyết tâm thì nhất định học được. Hiện nay đã có phụ nữ miền núi làm thầy giáo, làm bác sĩ, làm cán bộ kỹ thuật, đội trưởng dân quân, v.v.. Tất cả phụ nữ trong huyện Đà Bắc ở

tỉnh Hòa Bình đã xóa xong nạn mù chữ. Đó là những gương mẫu có quyết tâm thì thành công. Bác chờ để khen thưởng những chị em có thành tích xuất sắc nhất.

6. Đảng ủy các cấp ở miền núi cần phải ra sức phát triển đảng viên và đoàn viên phụ nữ, cần phải đào tạo và giúp đỡ cán bộ phụ nữ các dân tộc. Đó là nhiệm vụ mà Trung ương và Bác giao cho các đồng chí phải làm cho tốt.

Cuối cùng, Bác nhờ các cô chuyển lời hỏi thăm thân ái của Trung ương, của Chính phủ và của Bác đến toàn thể đồng bào miền núi. Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Nói ngày 19-3-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3643,

ngày 20-3-1964.

TỔ CHỨC TỐT HƠN NỮA CÁC ĐỘI THỦY LỢI

Thủy lợi là việc quan trọng nhất cho nông nghiệp.

Đội thủy lợi là quân chủ lực để làm tốt thủy lợi.

Tính đến tháng 3 năm nay, tại các tỉnh đồng bằng và trung du đã có hơn 11 nghìn đội thủy lợi gồm 24 vạn đội viên. Thường xuyên có độ 8 vạn người làm việc trên công trường. Đó là một lực lượng hùng hậu đang hăng hái tham gia phong trào hai năm làm thủy lợi. Nhờ tổ chức tốt và biết dùng công cụ cải tiến, cho nên năng suất của các đội đều tăng rõ rệt. Vài thí dụ:

- 80 đội thủy lợi của tỉnh Hưng Yên làm việc ở công trường Từ Hồ và Sài Thị đều đạt năng suất bình quân 300%. Đội của hợp tác xã *Hòa Mục* tăng năng suất gấp năm lần mức quy định.

- Tại công trường kênh Bến Tre (Vĩnh Phúc), trong lúc dân công chỉ đạt năng suất 70% mức định thì 74 đội thủy lợi đã đạt năng suất bình quân 117%. Có những đội như đội *Kim Long* tăng năng suất gần gấp hai lần.

Chất lượng công trình do đội làm cũng tốt hơn. Như ở Vĩnh Phúc và Hà Tĩnh có những đội xây đá, đổ bê tông không kém công nhân chuyên nghiệp. Sau giờ làm việc, nhiều đội đã tổ chức tốt việc học tập văn hóa và kỹ thuật cho đội viên; các hoạt động văn nghệ, thể dục, thể thao cũng được phát triển.

Nhờ có đội chuyên làm nghĩa vụ dân công, ở hợp tác xã đã bớt được rất nhiều thời giờ bàn bạc về dân công, số lao động ở nhà được ổn định và thực hiện tốt kế hoạch sản xuất.

Khi đã làm xong nghĩa vụ ở công trường, nhiều đội trở về tham gia đắc lực công việc sản xuất và làm thủy lợi của hợp tác xã. Thí dụ: Cuối năm ngoái, đội thủy lợi của hợp tác xã *Tiền Vỹ* (Hải Dương) đã làm cho hợp tác xã hơn 4.000 công để đắp một cây số đê bồi mới; đào 850 thước sông, biến 15 mẫu ruộng một vụ thành ruộng trồng cấy ba vụ; chỉ riêng một vụ màu, hợp tác xã đã thu được hơn 1.000 đồng; ngoài ra đội còn đắp 4.500 thước đường làng cho xe bò đi lại dễ dàng.

Những lợi ích của đội thủy lợi đang nảy nở ngày càng nhiều. Các tỉnh khá như: Hải Dương, Hưng Yên, Vĩnh Phúc, Phú Thọ đang dẫn đầu phong trào xây dựng tốt đội thủy lợi. Nhưng còn nhiều tỉnh làm chưa tốt, như Hà Đông, Nam Định, Thái Bình trước đây có lúc khá nhưng nay lại kém. Hà Bắc đang cố gắng vươn lên nhưng cũng còn chậm. Quảng Ninh là tỉnh kém nhất, mới có hơn 100 đội thủy lợi.

Trên các công trường lớn như trạm bơm Bạch Hạc ở Vĩnh Phúc, đập Neo ở Hải Dương, v.v. đều có hàng trăm đội thủy lợi làm việc sôi nổi. Nhưng có nơi như trạm bơm Trịnh Xá ở Hà Bắc, trạm bơm Thường Tín ở Hà Đông, v.v. vẫn còn cách huy động dân công theo lối cắt phiên gọi lượt, gây lãng phí sức dân, tổn lương thực, không bảo đảm chất lượng công trình, không bảo đảm kế hoạch nhà nước.

Lợi ích của việc tổ chức các đội thủy lợi thật đã rõ ràng. Vì sao có những nơi làm chưa được tốt? Những cán bộ có trách nhiệm lãnh đạo các địa phương đó phải trả lời câu hỏi này.

Có những xã gặp khó khăn trong việc tổ chức đội thủy lợi là vì cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên không gương mẫu thực hiện chính sách dân công. Thí dụ: chi bộ xã Lạc Vệ (Hà Bắc) trong 60 đảng viên thì có 26 đồng chí vin vào bận chức vụ để lẩn trốn nghĩa vụ dân công. Vì vậy, đến nay xã này vẫn chưa tổ chức được đội thủy lợi. Đối với những chi bộ như vậy, thì cấp ủy cần phải kịp thời giáo dục.

Đội chuyên làm thủy lợi có tác dụng quyết định đối với phong trào hai năm làm thủy lợi. Nó là đội quân chủ lực để thực hiện kế hoạch xây dựng thủy lợi vô cùng to lớn của chúng ta, các cấp ủy đảng và các hợp tác xã cần phải vượt mọi khó khăn và thành lập cho tốt và cho kịp thời; muốn vậy, lãnh đạo phải đi sát quần chúng, cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên phải xung phong gương mẫu.

Đảng, đoàn đi trước, thì quần chúng nhất định tiến bước cùng đi!

Một điều rất quan trọng nữa: Khi đã có đội thủy lợi, thì cần phải huấn luyện cho các đội cách sắp xếp công việc và dùng công cụ cải tiến, để đưa năng suất lao động ngày càng thêm cao.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3642,
ngày 19-3-1964.

THANH NIÊN ANH HÙNG LÝ TỰ TRỌNG

Năm 1925, "Hội Việt Nam Thanh niên Cách mạng đồng chí" thành lập ở Quảng Châu. Mục đích của Hội là chuẩn bị điều kiện để tiến tới thành lập Đảng Cộng sản.

Hội đã quyết định bồi dưỡng một nhóm trẻ em làm hạt nhân cho phong trào nhi đồng cách mạng sau này. Lúc đó không thể đưa trẻ em trong nước ra. Hội bèn chọn lấy 10 em gái và trai, con Việt kiều ở Xiêm đưa đến Quảng Châu, trong số đó có em Trọng 11 tuổi.

Em tên thật là Lê Văn Trọng. Để giới thiệu các em vào trường tiểu học (thuộc Trường đại học Tôn Trung Sơn), đồng chí Lý Thụy nhận các em là họ hàng thân thích. Vì vậy em Trọng cũng như các em khác đều đổi thành họ Lý.

Để nuôi các em ăn học, một phần do đồng chí Lý Thụy phụ trách, một phần do các đồng chí Trung Quốc giúp đỡ. Các em không phải đi bán báo để lấy tiền nuôi mình, như có người đã nói sai¹⁾.

Em Trọng thông minh, vui tính, siêng học, siêng làm; vóc người thấp nhỏ nhưng cứng cáp. Cho nên anh em quen gọi là "Trọng con".

Năm 1927, bọn Quốc dân Đảng phản lại cách mạng, khủng bố những người cộng sản một cách rất dã man. Trường Tôn Trung Sơn

1) Trong sách *Những người sống mãi* chép sai (TG).

bị đóng cửa. Nhiều sinh viên gái và trai bị bắt, bị giết. Các đồng chí Việt Nam người thì phải trốn khỏi Quảng Châu, người thì rút vào bí mật, người thì bị bắt bỏ tù. Kỷ luật trại giam rất ngặt. Chúng cấm không cho bà con các chính trị phạm vào thăm.

"Trọng con" lân la làm quen với những người gác ngục, rồi tìm cách vào thăm các đồng chí Việt Nam và đặt được mối liên lạc bí mật. Thế là em Trọng bắt đầu hoạt động cách mạng.

Em không hề bị bắt ở Quảng Châu¹⁾.

Ba năm sau, "Hội Việt Nam Thanh niên Cách mạng đồng chí" bí mật rời đến Hương Cảng. Lý Tự Trọng làm việc liên lạc bí mật với anh em thủy thủ trên các tàu từ Hương Cảng đi Thượng Hải, Sài Gòn và đi Pháp.

Ít lâu sau, Trọng được phái về Sài Gòn, vẫn làm việc liên lạc bí mật. Lúc đó đoàn thể nghèo túng, thường thường Trọng phải làm công ở bến tàu để tự nuôi mình.

Năm 1930, Hội nghị Trung ương lần thứ nhất của Đảng ta quyết định tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản. Lúc đó đồng chí Trọng 16 tuổi, là người vào Đoàn đầu tiên mà cũng là người đầu tiên được giao nhiệm vụ tuyên truyền và tổ chức cho Đoàn.

Trong hoàn cảnh bí mật mà vừa phụ trách việc giao thông liên lạc của Đảng, vừa tuyên truyền tổ chức cho Đoàn, vừa lao động để tự nuôi mình - thật là gian nan! Nhưng đồng chí Trọng luôn luôn vui vẻ và làm tốt mọi việc.

Năm 1931, nhân ngày kỷ niệm Yên Bái khởi nghĩa²⁸, Đảng cử một số cán bộ đi tuyên truyền chớp nhoáng. Một đồng chí cán bộ đến diễn thuyết ở sân đá bóng Sài Gòn. Đồng chí Trọng thì phụ trách bảo vệ đồng chí cán bộ ấy. Khi đồng chí cán bộ bắt đầu nói chuyện với quần chúng thì bọn ma tà ập đến, dẫn đầu chúng là một tên mặt thám Tây. Để cho người cán bộ chạy thoát, đồng chí

1) Trong sách *Những người sống mãi* chép sai (TG).

Trọng bắn chết tên chó săn Tây. Nhưng đồng chí Trọng lại bị bắt. Hôm đó là mùng 8 tháng 2 năm 1931.

Sau mấy trận bị bọn Pháp tra tấn cực kỳ dã man, đồng chí Trọng chết đi sống lại nhưng không khai một lời mà chỉ hô những khẩu hiệu cách mạng.

Để chúng khỏi tra tấn mãi, đồng chí Trọng cắn cho lưỡi sừng phũ lên.

Trong quyển *Đông Dương kêu cứu* nêu những tội ác của thực dân Pháp, bà Viôlít (một ký giả Pháp nổi tiếng) đã viết chuyện về đồng chí Trọng đại ý như sau:

Khi dẫn bà đến thăm đồng chí Trọng ở xà lim những người bị án tử hình, người Pháp gác ngục ngậm ngùi nói với bà rằng: Y không khỏi kính trọng dân tộc Việt Nam vì đã có những người con oanh liệt như Trọng. Y không khỏi xấu hổ cho người Pháp tự xưng là văn minh mà đã tra tấn dã man một thanh niên như Trọng. Làm một người cha, y không nén nổi lòng thương xót một người bằng lứa con mình như Trọng...

Sau gần 10 tháng vô cùng đau khổ, ngày 21 tháng 11 năm 1931, Lý Tự Trọng, người thanh niên anh hùng 17 tuổi, bị lũ thực dân Pháp đưa lên máy chém! Để tỏ lòng thương tiếc đồng chí Trọng, luôn mấy hôm, anh em trong ngục đã tuyệt thực và hô vang khẩu hiệu chống thực dân Pháp.

Đồng chí Lý Tự Trọng đã nêu gương chân chính cách mạng cho chúng ta noi theo. Ngày nay, được Đảng giáo dục, có Đoàn dắt dìu, thanh niên chúng ta phải xung phong gương mẫu trong đạo đức, trong sinh hoạt, trong học tập, trong lao động; phải thực hiện khẩu hiệu "Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên".

Như thế, chúng ta mới xứng đáng là thế hệ thanh niên xã hội chủ nghĩa và cộng sản chủ nghĩa vẻ vang.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3649,
ngày 26-3-1964.

BÁO CÁO TẠI HỘI NGHỊ CHÍNH TRỊ ĐẶC BIỆT²⁹

Thưa các cụ và các đồng chí thân mến,

Từ ngày hòa bình lập lại đến nay vừa đúng 10 năm. Trong thời gian ấy, ở trong nước và trên thế giới có nhiều biến đổi to lớn. Cuộc Hội nghị chính trị đặc biệt này là cơ hội tốt để chúng ta xem lại những sự kiện đã qua và bàn bạc về những vấn đề sắp tới.

10 năm qua là 10 năm đấu tranh và xây dựng, nhân dân ta đã vượt qua nhiều khó khăn và tranh được nhiều thắng lợi.

Trước đây 10 năm, chiến thắng Điện Biên Phủ đã kết thúc vẻ vang cuộc kháng chiến lâu dài gian khổ và anh dũng của nhân dân cả nước ta, chống thực dân Pháp xâm lược và sự can thiệp của đế quốc Mỹ. Đó là thắng lợi vĩ đại của nhân dân ta, mà cũng là thắng lợi chung của tất cả các dân tộc bị áp bức trên thế giới. Chiến thắng Điện Biên Phủ càng làm sáng ngời chân lý của chủ nghĩa Mác - Lênin trong thời đại ngày nay: Chiến tranh xâm lược của bọn đế quốc nhất định thất bại, cách mạng giải phóng của các dân tộc nhất định thành công.

Chiến thắng Điện Biên Phủ đã đưa đến thắng lợi của Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương. Hiệp định Giơnevơ đã trịnh trọng công nhận chủ quyền, độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nhân dân Việt Nam cũng như của nhân dân anh em Lào và Campuchia. Các nước phương Tây, Mỹ, Anh, Pháp tham gia

Hội nghị ấy đều cam kết tôn trọng những quyền dân tộc bất khả xâm phạm đó.

Nhưng ngay sau Hội nghị Giơnevơ, các nước đế quốc do Mỹ giật dây đã lập ra cái gọi là "Khối phòng thủ Đông Nam Á" kỳ thật là khối xâm lược Đông Nam Á³⁰. Từ đó, đế quốc Mỹ ngày càng trắng trợn can thiệp vào miền Nam nước ta và nước Lào, gây ra cuộc chiến tranh nổi da nẫu thịt ở hai nơi ấy. Chúng dùng mọi thủ đoạn thâm độc để uy hiếp nền hòa bình và trung lập của Campuchia. Chúng dùng Thái Lan làm bàn đạp để xâm lược các nước kể trên. Gần đây bọn đế quốc Mỹ - Anh lại nặn ra cái "Đại Mã Lai" nhằm đe dọa nước Cộng hòa Indônêxia.

Chúng lầm tưởng có thể đè bẹp được các dân tộc mới trỗi dậy và biến một số nước ở Đông Nam Á thành những căn cứ quân sự, để tiến công các nước xã hội chủ nghĩa. Nhưng âm mưu thâm độc ấy đang bị nhân dân Việt Nam, Lào, Campuchia, Indônêxia kiên quyết đánh bại và sẽ đánh bại hoàn toàn.

Đáng lẽ thì sau Hội nghị Giơnevơ, nhân dân cả nước ta có thể yên cư lạc nghiệp, xây dựng nước nhà. Nhưng bọn đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai đã phá hoại Hiệp định đó, chia cắt nước ta, gây ra cuộc chiến tranh tàn khốc ở miền Nam. Chúng đốt phá làng mạc, giết hại nhân dân, giam cầm, hãm hiếp, mổ bụng, chặt đầu, trẻ không tha, già không nể.

Tội ác tày trời của chúng làm cho cả loài người văn minh sục sôi căm giận. Chính vì vậy mà 14 triệu đồng bào miền Nam ta kiên quyết đứng dậy kháng chiến đến cùng. Đồng bào miền Bắc ta vì máu chảy ruột mềm mà không một giờ phút nào không nhớ đến miền Nam anh dũng và sự nghiệp đấu tranh thống nhất nước nhà.

Thưa các cụ và các đồng chí,

10 năm qua, dưới chính quyền của nhân dân, 17 triệu đồng bào ta ở *miền Bắc* đều đoàn kết một lòng, ra sức xây dựng đất nước, xây dựng một đời sống mới, tăng cường lực lượng về mọi mặt.

Những thành tích to lớn của miền Bắc ngày càng tỏ rõ chế độ xã hội chủ nghĩa là rất tốt đẹp và đang cổ vũ mạnh mẽ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam.

Cảnh tượng miền Bắc ngày càng đổi mới, càng lớn mạnh là một việc đáng tự hào, phấn khởi của cả dân tộc ta, từ Bắc đến Nam. Đó cũng là điều vui mừng chung của anh em bầu bạn ta khắp thế giới.

Có nhớ lại tình cảnh của miền Bắc ta khi hòa bình mới lập lại, thì mới thấy rõ những tiến bộ của nhân dân ta hiện nay.

Chiến tranh xâm lược của bọn thực dân đã làm cho nền kinh tế của ta kiệt quệ.

1/7 ruộng đất bị bỏ hoang, 1/3 ruộng đất không có nước tưới để cày cấy, các công trình thủy lợi đều bị phá hủy, 1/4 số trâu bò bị giặc bắn giết. Hàng chục vạn nóc nhà, hàng trăm thị trấn lớn nhỏ bị đốt trụi. Số nhà máy đã ít ỏi lại đều bị giặc tàn phá, máy móc bị tháo dỡ mang đi, sản xuất bị bế tắc. Đường sá, cầu cống, xe cộ phần lớn bị phá hoại. Ở thành phố, hàng chục vạn công nhân thất nghiệp. Nạn đói đe dọa khắp nơi.

Tóm lại là một cảnh tượng hoang tàn, xơ xác. Nhưng nhân dân ta đã anh dũng trong kháng chiến chống địch, thì nay cũng anh dũng trong cuộc đấu tranh gian khổ, vượt mọi khó khăn, để xây dựng lại đời sống của mình.

Trong vòng 3 năm, chúng ta đã hàn gắn xong những vết thương chiến tranh, khôi phục hầu hết các cơ sở nông nghiệp và công nghiệp. Sản xuất nông nghiệp đã mau chóng vượt xa mức cao nhất trước chiến tranh; sản xuất công nghiệp xấp xỉ thời thực dân Pháp thống trị. Trong thời gian ấy, chúng ta đã hoàn thành *cải cách ruộng đất*³¹, chia ruộng đất và trâu bò cho hơn 10 triệu đồng bào nông dân lao động. Thế là nông dân ta đã thật sự làm chủ nông thôn, làm chủ cuộc đời của mình.

Trong 3 năm sau, chúng ta lại giành thêm thắng lợi lớn trong công cuộc *cải tạo xã hội chủ nghĩa*. 11 triệu đồng bào nông dân lao

động đã tự nguyện vào các hợp tác xã, vững bước tiến trên con đường làm ăn tập thể. Hầu hết thợ thủ công đều được tổ chức lại.

Toàn bộ công thương nghiệp tư bản đã được hòa bình cải tạo. Kinh tế quốc doanh xã hội chủ nghĩa không ngừng lớn mạnh, chiếm ưu thế tuyệt đối trong các ngành kinh tế quốc dân.

Chế độ người bóc lột người căn bản bị xóa bỏ. Quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa được xây dựng, mọi người lao động đều là anh em, đoàn kết thành một lực lượng vĩ đại xây dựng nước nhà.

Từ 3 năm nay, dưới ánh sáng của Đại hội lần thứ III của Đảng ta, nhân dân ta đang phấn khởi thi đua thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, thực hiện một bước công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa, xây dựng bước đầu cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội.

Đến nay:

Về nông nghiệp, chúng ta đã làm nhiều công trình thủy lợi lớn nhỏ, tưới cho hơn nửa triệu mẫu tây ruộng đất. Đã vỡ hoang trên 30 vạn mẫu tây, đã đẩy mạnh sản xuất các loại phân bón và nông cụ cải tiến. Nhà nước đã tăng cường sự giúp đỡ đồng bào nông dân và ra sức phát triển nguồn vốn của hợp tác xã để xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật cho nông nghiệp, thực hiện thâm canh để tăng năng suất. Mặc dù 3 năm qua thường bị hạn hán, bão lụt, sản xuất nông nghiệp vẫn phát triển toàn diện và vững chắc.

So với năm 1939, sản lượng lương thực tăng hơn 2 lần, chăn nuôi tăng gần gấp đôi, giá trị cây công nghiệp tăng gấp 7. Nền nông nghiệp của ta đang ngày càng vươn lên mạnh mẽ, làm cơ sở vững chắc cho sự nghiệp công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa.

Về công nghiệp, chúng ta đã xây dựng thêm nhiều xí nghiệp mới. Từ 41 nhà máy (trong đó chỉ có 20 nhà máy lớn) năm 1954, đến nay chúng ta đã có 1.000 nhà máy (trong đó có 217 nhà máy lớn). Những cơ sở quan trọng của các ngành công nghiệp nặng: chế tạo máy móc, sức điện, luyện kim, hóa chất, khai mỏ, v.v. dần dần

được xây dựng. Công nghiệp nhẹ và thủ công nghiệp đã sản xuất được phần lớn hàng tiêu dùng trong nước.

Nền kinh tế nước ta hiện nay về căn bản đã trở thành một nền kinh tế tự chủ đang vững bước tiến lên.

Về văn hóa - xã hội, dưới thời thực dân Pháp thống trị, 95% dân ta mù chữ, ngày nay 95% dân ta đều biết đọc biết viết. So với ngày hòa bình mới lập lại, số học sinh phổ thông tăng gấp 3 lần rưỡi; số học sinh đại học và chuyên nghiệp trung cấp tăng gấp 25 lần. Có mấy dân tộc thiểu số đã có chữ viết của mình; nhiều con em các dân tộc đã tốt nghiệp đại học. Công tác y tế đã có nhiều thành tích, đã ngăn chặn được nhiều bệnh dịch và bệnh xã hội cũ, sức khỏe của nhân dân được nâng cao. Trẻ em ngày càng được săn sóc chu đáo hơn.

Đời sống văn hóa của quần chúng ngày thêm tiến bộ, nền văn học nghệ thuật với nội dung xã hội chủ nghĩa và tính chất dân tộc, ngày càng phát triển mạnh mẽ.

Trong 10 năm qua, miền Bắc nước ta đã tiến những bước dài chưa từng thấy trong lịch sử dân tộc. Đất nước, xã hội và con người đều đổi mới. Nhiều khu công nghiệp lớn đã mọc lên. Những thành phố trước kia là nơi ăn chơi nay đã trở thành những trung tâm sản xuất. Nhiều nơi ở nông thôn trước kia chỉ cày cấy một mùa nay đã làm đôi ba vụ, nông nghiệp phát triển toàn diện. Những miền trung du và thượng du ngày xưa là xa xôi hẻo lánh, nay đang đón tiếp hàng chục vạn đồng bào miền xuôi lên cùng đồng bào miền núi khai thác tài nguyên phong phú của đất nước.

Xã hội miền Bắc ngày nay là xã hội của những người lao động làm chủ tập thể, nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống mới cho mình và cho con cháu muôn đời mai sau. Xã hội miền Bắc ngày nay là một đại gia đình gồm mọi tầng lớp nhân dân, mọi dân tộc anh em thân ái đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau, đồng cam cộng khổ, phấn đấu cho lợi ích chung của Tổ quốc. Chế độ ta là chế độ mới, nhân dân ta đang trau

dồi đạo đức mới, đạo đức xã hội chủ nghĩa của những người lao động "ta vì mọi người, mọi người vì ta". Trong khi xây dựng cái mới, chúng ta phát triển những đức tính tốt đẹp của tổ tiên ta và học tập những gương tốt của nhân dân các nước anh em.

Chúng ta tự hào có nhiều *cụ ông, cụ bà* ngoài 70, 80 tuổi vẫn hăng hái học tập và lao động, lập ra những đội "bạch đầu quân" trồng cây gây rừng, đôn đốc phong trào bình dân học vụ và vận động vệ sinh phòng bệnh.

Phụ nữ ta có thành tích lớn trong sản xuất nông nghiệp và công nghiệp; có nhiều anh hùng chiến sĩ thi đua, đội trưởng sản xuất trong các nhà máy, chủ nhiệm hợp tác xã, đội trưởng dân quân, bác sĩ, giáo viên... rất giỏi.

Thanh niên ta tích cực xung phong cố gắng làm tròn nhiệm vụ đầu tàu trong mọi hoạt động kinh tế, văn hóa, quốc phòng, thực hiện khẩu hiệu "Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên".

Các cháu nhi đồng ta rất ngoan, chăm học chăm làm; nhiều cháu đã dũng cảm cứu bạn trong cơn nguy hiểm, nhiều cháu thật thà đem trả của rơi, thương yêu giúp đỡ nhau và thi đua làm "nghìn việc tốt".

Làng xóm ta xưa kia lam lũ quanh năm mà vẫn quanh năm đói rách. Làng xóm ta ngày nay bốn mùa nhộn nhịp cảnh làm ăn tập thể. Đâu đâu cũng có trường học, nhà gửi trẻ, nhà hộ sinh, câu lạc bộ, sân và kho của hợp tác xã, nhà mới của xã viên. Đời sống vật chất ngày càng ấm no, đời sống tinh thần ngày càng tiến bộ.

Hiện nay *cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật* đang lôi cuốn hàng triệu nông dân sôi nổi tham gia bàn định phương hướng và kế hoạch sản xuất, cải tiến kỹ thuật, tạo ra một chuyển biến mới trong nông nghiệp, một khí thế mới trong nông thôn ta.

Trong các *xí nghiệp, công trường và các cơ sở kinh tế khác*, công nhân và cán bộ ta với ý thức làm chủ tập thể đang hăng hái thi đua lao động, phát huy sáng kiến, ra sức thực hiện từng bước cuộc

cách mạng kỹ thuật, nhằm tăng năng suất lao động, đẩy mạnh sản xuất, nâng cao chất lượng và hạ giá thành sản phẩm. Hiện nay, khắp nơi sôi nổi chuẩn bị tiến hành *cuộc vận động "Ba xây, ba chống"*; ra sức nâng cao ý thức trách nhiệm, cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật, tẩy trừ nạn tham ô, lãng phí, quan liêu. Các cuộc vận động có ý nghĩa cách mạng ấy nhằm sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ, hoàn thành tốt kế hoạch của Nhà nước, nhất định sẽ tạo ra một sự chuyển biến mạnh mẽ trong nền kinh tế quốc dân, góp phần quan trọng vào việc tiến hành từng bước công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa và nâng cao hơn nữa đời sống của nhân dân ta.

Anh chị em *lao động trí óc* thì đang cố gắng nghiên cứu, sáng tác, phát minh, đẩy mạnh công tác khoa học kỹ thuật, công tác giáo dục, văn nghệ, đã có nhiều cống hiến cho sự nghiệp phát triển kinh tế và văn hóa, xây dựng Tổ quốc giàu mạnh, đào tạo cán bộ cho tương lai.

Quân đội và các lực lượng vũ trang nhân dân đang phấn khởi tiến lên chính quy và hiện đại, rèn luyện tinh thần cách mạng, nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa, trình độ chiến thuật và kỹ thuật, luôn luôn sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn trật tự trị an, kiên quyết đập tan mọi hành động phá hoại của đế quốc Mỹ và tay sai của chúng.

Kiều bào ta tuy mình ở đất khách quê người, nhưng lòng thì luôn luôn hướng về Tổ quốc. Khi về nước, kiều bào ta đã hăng hái góp tài góp sức vào công cuộc xây dựng nước nhà.

Trên mọi lĩnh vực hoạt động ở miền Bắc, phong trào *Thi đua yêu nước* đang động viên nhân dân ta phát huy nhiệt tình cách mạng và sức lao động sáng tạo, xây dựng hàng nghìn tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa, lập những thành tích xuất sắc trong mọi ngành, ra sức thực hiện thắng lợi kế hoạch nhà nước năm 1964 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.

Thưa các cụ và các đồng chí,

10 năm qua là 10 năm đấu tranh gian khổ và thắng lợi vẻ vang. Có kết quả tốt đẹp đó là do sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng

và Chính phủ và do sức phấn đấu dũng cảm của đồng bào ta; đồng thời nhờ có sự giúp đỡ nhiệt tình của các nước anh em, nhất là của Liên Xô và Trung Quốc. Nhân dịp này, tôi thay mặt nhân dân, Đảng và Chính phủ ta chân thành cảm ơn các nước xã hội chủ nghĩa anh em.

Chúng ta phấn khởi trước những thành tích lớn đã đạt được. Song chúng ta cũng phải thấy rõ những *khó khăn lớn* trên bước đường phát triển của cách mạng và những *khuyết điểm, nhược điểm* mà chúng ta cần phải ra sức khắc phục. Ví dụ: trình độ quản lý kinh tế còn kém, tinh thần trách nhiệm chưa thật cao, chất lượng sản phẩm chưa thật tốt, tệ quan liêu, lãng phí, tham ô còn nhiều, v.v..

Nhưng với sự cố gắng của toàn Đảng, toàn dân, phát huy tinh thần tự phê bình và phê bình mạnh mẽ, đồng tâm hiệp lực, hăng hái tiến lên, thì chúng ta nhất định sẽ vượt qua được mọi khó khăn và nhất định sẽ giành được những thắng lợi to lớn hơn nữa.

Toàn thể đồng bào miền Bắc phải luôn luôn nhớ rằng: Trong lúc chúng ta đang sinh hoạt và xây dựng trong hòa bình, thì đồng bào miền Nam ta đang hy sinh, anh dũng chiến đấu chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai. Vì vậy, mỗi người chúng ta phải làm việc bằng hai để đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt.

Thưa các cụ và các đồng chí,

Chúng ta vô cùng tự hào với *miền Nam* anh hùng của dân tộc ta, 10 năm qua ở miền Nam là 10 năm đấu tranh oanh liệt, 10 năm thắng lợi vẻ vang. Suốt 20 năm trời, đồng bào miền Nam ta đã không ngừng đấu tranh để bảo vệ Tổ quốc. Hết chống thực dân Pháp lại chống đế quốc Mỹ, lực lượng yêu nước miền Nam đã vượt mọi gian khổ khó khăn, càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng. Thật xứng đáng với danh hiệu "Thành đồng của Tổ quốc".

Hiện nay, nhân dân thế giới và cả dư luận nước Mỹ, đều thấy rõ cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ ở miền Nam Việt Nam

nhất định sẽ thất bại. Thậm chí trong bọn cầm quyền ở Mỹ cũng có những người bắt đầu nhìn thấy sự thật là Mỹ và tay sai đã đến bước đường cùng! Đế quốc Mỹ đã trút vào miền Nam hàng nghìn triệu đôla, hàng vạn tấn vũ khí, đã phái đến hơn 20 nghìn cố vấn quân sự chỉ huy hơn nửa triệu quân của chính quyền miền Nam để tiến hành một cuộc chiến tranh vô cùng tàn khốc chống đồng bào miền Nam ta. Kết quả là chúng càng đánh càng thua, càng thua càng bí.

Vì sao đế quốc Mỹ thất bại? Chúng cho là vì bọn tay sai của chúng bất lực. Chúng tưởng thay đổi bù nhìn thì tình hình sẽ chuyển tốt. Nhưng càng thay đổi bù nhìn thì tình hình của chúng lại càng nguy khốn thêm.

Chúng đổ lỗi cho quân đội miền Nam không muốn chiến đấu. Đúng như vậy. Quân đội miền Nam cũng là nòi giống Việt Nam, lẽ nào lại theo lệnh giặc Mỹ mà bắn giết đồng bào của mình! Càng ngày họ càng giác ngộ và tìm cơ hội quay súng lại chống bọn cướp nước và bán nước.

Bọn xâm lược Mỹ và tay sai còn vu khống miền Bắc cung cấp vũ khí cho lực lượng yêu nước ở miền Nam. Nhưng mọi người đều biết rằng vũ khí của các chiến sĩ yêu nước miền Nam chính là vũ khí của Mỹ làm ra mà chính quân đội miền Nam là người tiếp tế cho họ. Báo chí Mỹ cũng đã thú nhận rằng trong một năm qua, du kích miền Nam đã cướp được hơn 8.000 súng Mỹ để tự trang bị cho mình. Hiện nay, bọn hiếu chiến Mỹ và bè lũ tay sai mới của chúng lại ba hoa hô hào "Bắc tiến"! Nhưng chúng phải hiểu rằng: Nếu chúng liều lĩnh động đến miền Bắc thì nhất định chúng sẽ thất bại thảm hại. Vì nhân dân cả nước ta sẽ kiên quyết đánh lại chúng, vì các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân tiến bộ toàn thế giới sẽ hết sức ủng hộ ta; vì nhân dân Mỹ và các nước đồng minh của Mỹ cũng sẽ phản đối chúng.

Tình hình ở miền Nam hiện nay chứng tỏ một cách rõ rệt sự thất bại không thể tránh khỏi của đế quốc Mỹ trong cuộc "chiến

tranh đặc biệt"³² này. Cuộc "chiến tranh đặc biệt" mà chúng đang thí nghiệm ở miền Nam Việt Nam đã thất bại, thì chúng cũng sẽ thất bại ở bất kỳ nơi nào khác. Đó là ý nghĩa quốc tế của cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam ta đối với phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới.

Trước tình hình đó, dư luận thế giới cũng như dư luận ở Mỹ đều quan tâm tìm cách giải quyết cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam.

Về phía chúng ta, từ trước đến nay, chúng ta luôn luôn chủ trương rằng: Giải pháp duy nhất đúng đắn về vấn đề miền Nam là phải thực hiện nghiêm chỉnh những điều khoản cơ bản của Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương: các nước tham gia Hội nghị Giơnevơ, trong đó có nước Mỹ, phải làm đúng lời cam kết của mình: tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam, không can thiệp vào nội trị của Việt Nam. Cũng như Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, chính quyền miền Nam phải thực hiện nghiêm chỉnh những điều khoản rất trọng yếu: Không tham gia liên minh quân sự với nước ngoài; không cho phép nước ngoài lập căn cứ quân sự, không nhận nhân viên quân sự nước ngoài vào đất nước mình.

Chúng ta hoàn toàn ủng hộ những đòi hỏi rất đúng đắn của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam, đòi chấm dứt sự can thiệp của đế quốc Mỹ ở miền Nam, đòi quân đội và vũ khí của Mỹ phải rút khỏi miền Nam, để công việc nội bộ của miền Nam do nhân dân miền Nam tự giải quyết lấy theo tinh thần *Cương lĩnh* của Mặt trận.

Về vấn đề hòa bình thống nhất nước Việt Nam, Chính phủ ta đã nhiều lần tỏ rõ quan điểm và thái độ của mình theo tinh thần bản *Cương lĩnh* của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và bản *Chương trình* của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam.

Chúng ta hoàn toàn ủng hộ điểm 9 trong *Chương trình* của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam:

"Yêu cầu bức thiết của đồng bào trong toàn quốc là phải hòa bình thống nhất Tổ quốc. Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam chủ trương thống nhất nước nhà từng bước bằng phương pháp hòa bình, trên nguyên tắc hai miền cùng nhau thương lượng, cùng nhau bàn bạc mọi hình thức và biện pháp có lợi cho dân tộc, có lợi cho Tổ quốc Việt Nam.

Trong khi nước nhà chưa thống nhất, chính phủ hai miền cùng nhau thương lượng, cam kết không tuyên truyền chia rẽ dân tộc, không tuyên truyền chiến tranh, không dùng binh lực đối với nhau. Thực hiện trao đổi kinh tế, văn hóa giữa hai miền. Cho nhân dân hai miền được tự do đi lại, buôn bán, thăm viếng, tự do gửi thư từ cho nhau".

Nhân dân Việt Nam ta thành thật cảm ơn nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân thế giới đã kiên quyết ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của đồng bào miền Nam để tự giải phóng, của cả dân tộc ta để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Với nhân dân Mỹ, tôi muốn nói rằng cuộc chiến tranh phi nghĩa mà Chính phủ Mỹ đang tiến hành ở miền Nam nước chúng tôi, đã làm tổn nhiều của, chết nhiều người của nhân dân Mỹ, lại làm ô nhục thanh danh nước Mỹ. Bây giờ đã đến lúc nhân dân Mỹ phải kiên quyết đấu tranh hơn nữa để chấm dứt cuộc chiến tranh bẩn thỉu này, để cứu vãn danh dự của nước Mỹ và xây dựng tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta.

Thưa các cụ và các đồng chí,

10 năm qua trên thế giới đã diễn ra những biến đổi cách mạng vĩ đại, có lợi cho sự nghiệp đấu tranh vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Cách đây một thế kỷ, Mác đã kêu gọi giai cấp vô sản toàn thế giới đoàn kết lại để làm cách mạng. Nửa thế kỷ sau, Lênin lại kêu gọi giai cấp vô sản và các dân tộc bị áp bức đoàn kết lại để đánh đổ chủ nghĩa đế quốc. Dưới sự lãnh đạo của Lênin và Đảng Cộng sản

Nga vĩ đại, Cách mạng Tháng Mười đã thành công rực rỡ, đã dựng nên nước Liên Xô hùng mạnh và mở một kỷ nguyên mới trong lịch sử loài người, kỷ nguyên thắng lợi của chủ nghĩa xã hội. Trong Đại chiến thế giới thứ hai, Liên Xô đã đánh tan quân phát xít, cứu loài người khỏi ách thống trị dã man của chúng, tạo cơ hội cho cách mạng thành công ở nhiều nước.

Cách mạng Trung Quốc thành công, nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa thành lập, đã làm nghiêng hẳn cán cân lực lượng trên thế giới về phía cách mạng, cổ vũ mạnh mẽ cuộc đấu tranh của các dân tộc bị áp bức và nhân dân lao động toàn thế giới¹⁾. Phe xã hội chủ nghĩa hình thành, ngày càng lớn mạnh và trở nên nhân tố quyết định sự tiến hóa của xã hội loài người, là chỗ dựa mạnh mẽ của cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh.

Chủ nghĩa đế quốc càng bị thất bại liên tiếp và nặng nề, càng đi vào con đường suy vong thì càng hung ác, liều lĩnh. Ngày nay, nhân dân thế giới đều nhìn thấy rõ chân tướng xấu xa của đế quốc Mỹ, xâm lược và hiếu chiến, đang điên cuồng tiến hành những âm mưu cực kỳ thâm độc chống các nước xã hội chủ nghĩa, chống độc lập và chủ quyền của các dân tộc, chống hòa bình và an ninh trên thế giới. Khắp mọi nơi, ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh, các dân tộc đều đứng lên đấu tranh quyết liệt chống lại bọn đế quốc do Mỹ cầm đầu và đã liên tiếp giành được những thắng lợi vẻ vang.

Chính sách đối ngoại của Đảng và Nhà nước ta là tăng cường đoàn kết với *các nước xã hội chủ nghĩa anh em* trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản; kiên quyết đấu tranh chống chính sách xâm lược và gây chiến của chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ; thực hiện chung sống hòa bình giữa

1) Lúc đó đánh giá ý nghĩa cách mạng Trung Quốc như vậy là phù hợp với thực tế khách quan, phù hợp với tinh thần của bản *Tuyên ngôn của Hội nghị đại biểu các đảng cộng sản và công nhân* tại Mátxcơva, tháng 1-1960 (BT).

các nước có chế độ chính trị và xã hội khác nhau; kiên quyết ủng hộ phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc và bảo vệ độc lập dân tộc; ủng hộ phong trào đấu tranh của giai cấp công nhân và nhân dân thế giới vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Tình hình thực tế những năm qua chứng tỏ chính sách đó là hoàn toàn đúng đắn và đã thu được những thắng lợi to lớn. Địa vị quốc tế của nước ta không ngừng được nâng cao. Chúng ta tranh thủ được sự đồng tình và ủng hộ ngày càng rộng rãi và mạnh mẽ của các nước anh em và của nhân dân toàn thế giới đối với công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, đối với sự nghiệp đấu tranh giải phóng của đồng bào miền Nam và cuộc đấu tranh của nhân dân cả nước ta để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Là một nước ở Đông Nam Á, chúng ta hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của các dân tộc trong khu vực này chống lại sự xâm lược và nô dịch của chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Đối với *Vương quốc Lào*, là nước láng giềng, chúng ta luôn luôn mong muốn và sẵn sàng phát triển quan hệ hữu nghị về mọi mặt. Chúng ta hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Lào, chống lại sự xâm lược của đế quốc Mỹ, ủng hộ những cố gắng của Chính phủ Liên hợp ở Lào do Hoàng thân Xuvana Phuma làm Thủ tướng, nhằm thực hiện Hiệp định Giơnevơ năm 1962 về Lào, bảo vệ nền hòa bình, trung lập của Lào. Chúng ta thành thật chúc Chính phủ Liên hợp Lào sớm thực hiện được hòa hợp dân tộc, mau chóng ổn định tình hình để xây dựng một nước Lào phồn vinh.

Đối với *Vương quốc Campuchia*, chúng ta luôn luôn chủ trương xây dựng những mối quan hệ láng giềng hữu nghị. Chúng ta hoàn toàn ủng hộ thái độ kiên quyết của Chính phủ Campuchia chống lại sự khiêu khích và đe dọa xâm lược của đế quốc Mỹ và bọn tay sai. Chúng ta đã nhiều lần tuyên bố ủng hộ và sẵn sàng tham dự hội nghị quốc tế để bảo đảm nền trung lập và toàn vẹn lãnh thổ của Campuchia do Thái tử Quốc trưởng Xihanúc đề nghị.

Chúng ta tin chắc rằng, với sự ủng hộ mạnh mẽ của nhân dân thế giới, nhân dân Campuchia nhất định sẽ giữ vững độc lập và chủ quyền dân tộc, giữ vững trung lập và toàn vẹn lãnh thổ, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp bảo vệ hòa bình và an ninh ở khu vực này.

Chúng ta hoàn toàn ủng hộ nhân dân *Indônêxia*, dưới sự lãnh đạo của Tổng thống Xucác-nô, kiên quyết đấu tranh chống khối "Đại Mã Lai", do bọn đế quốc tạo ra, nhằm duy trì đặc quyền đặc lợi của chúng ở Đông Nam Á, làm bàn đạp tấn công phong trào giải phóng dân tộc trong khu vực này. Nhưng chắc chắn âm mưu của bọn đế quốc sẽ thất bại, cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân *Indônêxia* nhất định sẽ thắng lợi.

Vì lợi ích chung của phong trào cách mạng thế giới và sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chúng ta luôn luôn ra sức góp phần vào việc bảo vệ và tăng cường tình đoàn kết trong phe xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản quốc tế. Căn cứ vào Nghị quyết của Hội nghị lần thứ chín của Trung ương Đảng Lao động Việt Nam³³, chúng ta nguyện tiếp tục cùng các đảng mácxít - Lêninnít anh em kiên trì phấn đấu để bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin và những nguyên tắc cách mạng của hai bản Tuyên bố Mạc Tư Khoa. Chúng ta hoàn toàn tin tưởng rằng những sự bất đồng ý kiến trong phong trào cộng sản quốc tế sẽ được khắc phục. Chủ nghĩa Mác - Lênin nhất định sẽ thắng lợi, phe xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản quốc tế sẽ càng đoàn kết và hùng mạnh hơn, phát huy tác dụng thúc đẩy mạnh mẽ sự nghiệp cách mạng của giai cấp công nhân và nhân dân toàn thế giới, giành thắng lợi ngày càng to lớn cho hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Thưa các cụ và các đồng chí,

Chúng ta đã cùng nhau điểm lại những sự kiện lớn trong 10 năm qua ở nước ta và trên thế giới. Nhân dân ta đã lớn lên, mạnh

mẽ hơn, giàu kinh nghiệm hơn. Chúng ta càng vững bước tiến tới hoàn thành sự nghiệp cách mạng của dân tộc: Xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống mới ở miền Bắc, ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam, thực hiện một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, góp phần giữ gìn hòa bình ở Đông Nam Á và thế giới.

Để thực hiện mục đích to lớn ấy, *trước mắt chúng ta* phải làm những việc sau đây:

1. Toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đã đoàn kết cần đoàn kết hơn nữa. Mọi người hãy nêu cao chí khí phấn đấu, tinh thần cách mạng, không sợ gian khổ khó khăn, phát huy ý thức làm chủ tập thể, dám nghĩ, dám làm, hăng hái vươn lên làm tròn nhiệm vụ, hoàn thành thắng lợi kế hoạch nhà nước năm nay và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.

2. Phải làm tốt cuộc vận động "Cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật, đẩy mạnh sản xuất nông nghiệp"; cuộc vận động "Ba xây, ba chống" trong công nghiệp và các ngành kinh tế quốc dân.

Phải đẩy mạnh phong trào đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế và văn hóa ở miền núi.

Phải ra sức thi đua yêu nước, phát triển tốt các tổ, đội lao động xã hội chủ nghĩa và các hợp tác xã nông nghiệp tiên tiến.

3. Tăng cường không ngừng chính quyền nhân dân. Nghiêm chỉnh thực hiện dân chủ với nhân dân, chuyên chính với kẻ địch. Triệt để chấp hành mọi chế độ và pháp luật của Nhà nước. Cần tiến hành tốt cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa III sắp tới.

Phải củng cố lực lượng quốc phòng, giữ gìn trật tự trị an, luôn luôn cảnh giác, sẵn sàng đập tan mọi hoạt động khiêu khích và phá hoại của đế quốc Mỹ và bọn tay sai của chúng.

4. Phải hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam. Mỗi người phải hăng hái lao động và công tác, góp phần thiết thực vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và sự nghiệp đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

5. Phải nêu cao tinh thần quốc tế vô sản, giữ gìn và phát triển tình hữu nghị với các nước xã hội chủ nghĩa anh em; hết lòng ủng hộ phong trào giải phóng của các dân tộc; đoàn kết với giai cấp công nhân và nhân dân toàn thế giới trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc do Mỹ cầm đầu, đấu tranh cho hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Sự nghiệp cách mạng là một sự nghiệp lâu dài và gian khổ, song nhất định thắng lợi. Mọi người chúng ta, bất kỳ ai, làm việc gì, ở cương vị nào, đều phải là những chiến sĩ dũng cảm của sự nghiệp vẻ vang ấy.

Cán bộ của Đảng, của Nhà nước và của các đoàn thể nhân dân, đảng viên và đoàn viên thanh niên lao động cần phải xung phong gương mẫu trong sản xuất và công tác, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, luôn luôn trau dồi đạo đức cách mạng, cần kiệm liêm chính.

Chúng ta hãy phát huy truyền thống của dân tộc ta là một dân tộc anh hùng, luôn luôn sẵn sàng hy sinh phấn đấu vì quyền lợi tối cao của Tổ quốc, của nhân dân và sự nghiệp cách mạng toàn thế giới. Những thắng lợi mới to lớn và vẻ vang đang chờ chúng ta!

Toàn Đảng, toàn dân ta hãy phấn khởi tiến lên!

Thưa các cụ và các đồng chí,

Trên đây là một vài thiển kiến. Mong các cụ và các đồng chí thảo luận và góp ý kiến thêm.

Báo cáo ngày 27-3-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3651,

ngày 28-3-1964.

LỜI BẾ MẠC HỘI NGHỊ CHÍNH TRỊ ĐẶC BIỆT

Thưa các cụ và các đồng chí,

Sau hai ngày làm việc vô cùng phấn khởi, sôi nổi với tinh thần cách mạng, tinh thần đoàn kết, Hội nghị chính trị đặc biệt của chúng ta hôm nay kết thúc thắng lợi.

Trong hai ngày, đã có 40 cụ và đồng chí đã phát biểu ý kiến, mỗi người một vẻ, mười phân vẹn mười. Trong các lời phát biểu đều phản ánh sinh động những thắng lợi to lớn của cách mạng Việt Nam trong 10 năm qua, từ Bắc đến Nam, mọi người đều nói lên lòng tin tưởng sâu sắc của mình ở bản chất tốt đẹp của chế độ ta là chế độ xã hội chủ nghĩa, ở sức mạnh đoàn kết vĩ đại của nhân dân ta trong cả nước, ở sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng và Nhà nước ta, ở những thành tích to lớn xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản của các nước anh em ta, ở sự nghiệp đấu tranh cách mạng của nhân dân toàn thế giới.

Đại biểu cho ý chí và nguyện vọng của toàn dân, tất cả các vị đại biểu đều nhất trí và quyết tâm cùng với toàn dân nâng cao hơn nữa chí khí cách mạng, ra sức thi đua yêu nước, đưa cách mạng Việt Nam tiến lên, vượt qua mọi gian khổ, khó khăn giành những thắng lợi rực rỡ hơn nữa.

Chủ nghĩa xã hội nhất định sẽ thành công ở miền Bắc.

Cuộc kháng chiến của đồng bào miền Nam ta nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Sự nghiệp đấu tranh để hòa bình thống nhất nước nhà nhất định sẽ thắng lợi.

Tôi đề nghị các cụ và các đồng chí sẽ đem tinh thần nhất trí, ý chí cách mạng và lòng tin tưởng quyết tâm của tất cả chúng ta ở Hội nghị này đến nhân dân cả nước ta, biến thành một sức mạnh vĩ đại, một sức phấn khởi mới, hăng hái tiến lên!

Dưới ngọn cờ của chủ nghĩa Mác - Lênin vĩ đại, chúng ta nhất định thắng lợi.

Tôi nhờ các cụ và các đồng chí chuyển lời chào thân ái đến đồng bào, cán bộ, bộ đội, các cháu thanh niên và nhi đồng các địa phương.

Phát biểu ngày 28-3-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3652,

ngày 29-3-1964.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI KỲ HỌP THỨ TÁM, QUỐC HỘI KHÓA II³⁴

Thưa các cụ và các đồng chí,

Hiện nay nhân dân ta đang làm ba cuộc vận động lớn:

Một là, ở nông thôn thì *cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật* đang phát triển khá mạnh. Đi đôi với cuộc vận động đó thì có phong trào thi đua "Năng suất cao, hoa màu nhiều, chăn nuôi giỏi, cây công nghiệp tăng".

Trong tổng số 29.850 hợp tác xã, vụ mùa năm ngoái có hơn 11.600 hợp tác xã tham gia thi đua. Kết quả có hơn 1.000 hợp tác xã đã được thưởng, 320 hợp tác xã gặt được mỗi mẫu tây từ 25 tạ thóc trở lên và 7 hợp tác xã đã gặt được mỗi mẫu tây 35 tạ.

Vụ Đông Xuân này có hơn 13.150 hợp tác xã tham gia thi đua.

Như thế là với sự cố gắng của toàn Đảng, toàn dân, nông nghiệp của ta đang trên đà phát triển vững chắc.

Hai là, ở các xí nghiệp có *cuộc vận động "Ba xây, ba chống"* cùng với phong trào thi đua "Năng suất cao, chất lượng tốt, tiết kiệm nhiều". Cuộc vận động này có ý nghĩa cách mạng to lớn về kinh tế, về chính trị và cả về văn hóa.

Những xí nghiệp được chọn làm thí điểm đã thu được kết quả tốt. Các xí nghiệp khác thì đang chuẩn bị kỹ càng để tiến mạnh vào cuộc vận động.

Cùng cuộc vận động "Ba xây, ba chống" thì có phong trào thi đua để trở thành tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. Tính đến đầu

năm nay, trong các xí nghiệp đã có 11.270 đơn vị tham gia thi đua. Điều đó chứng tỏ rằng giai cấp công nhân ta rất hăng hái.

Một điều tôi muốn nhấn mạnh ở đây là: Trong cuộc vận động này, từ mỗi đồng chí bộ trưởng đến mỗi đồng chí công nhân và cán bộ đều có trách nhiệm "vận" thật mạnh và "động" thật mạnh, từ dưới lên và từ trên xuống; mỗi xí nghiệp phải làm cuộc vận động này cho thật sâu, thật tốt, thật bền bỉ. Như thế thì cuộc vận động này sẽ gây nên một khí thế cách mạng mới mẻ và sôi nổi, nó sẽ giúp chúng ta hoàn thành thắng lợi kế hoạch nhà nước năm 1964 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, làm đà tốt cho những kế hoạch dài hạn sau này.

Để chứng tỏ ý nghĩa văn hóa của cuộc vận động, tôi xin phép đọc vài bài thơ của anh em công nhân Hà Nội đã làm trong cuộc vận động này.

1. *Thừa rằng xây, chống ngang nhau
Bắc cân không thể nhẹ đầu, nặng đuôi
Ví như cơ thể con người
Hai chân đều vững, bước dài mới mong
Một bên thẳng, một bên cong
Dáng đi nghiêng ngả còn trông ra gì?*
2. *Thấy cảnh ấy ai người không xót
Tấm tôn nằm vùi dập nắng mưa
Trách ai sao nở hững hờ
Cứ đem đất đá đổ bừa lên trên
Khi cần thì mới bốc lên
Chặt phăng một miếng để đem về dùng
Của công thì mặc của công!*
3. *Xem xong bích báo vừa rồi
Tổ tôi liên hệ thấy sai rất nhiều
Hợp ngay toàn tổ buổi chiều
Quyết tâm sửa chữa những điều bạn phê.*

Ba là, cuộc vận động đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế miền núi.

Hiện nay đã có hơn 32 vạn đồng bào miền xuôi xung phong lên miền núi và đã vỡ được độ 20 vạn mẫu tây ruộng nương. Trong số những người xung phong phần lớn là đồng bào nông dân, một phần là bà con thủ công nghiệp và buôn bán nhỏ chuyển nghề sang sản xuất nông nghiệp và độ 9 vạn cháu thanh niên và học sinh.

Đó là một thắng lợi to lớn bước đầu. Ngoài ý nghĩa quan trọng khác về kinh tế và chính trị, tôi xin nêu một điểm này: Ngày xưa, đối với người miền xuôi phải đi lên miền núi là một việc rất gian nan, một việc cực chẳng đã. Vì vậy đã có câu ca dao:

*Con cò lặn lội bờ sông,
Gánh gạo đưa chồng tiếng khóc nỉ non!
Em về thờ mẹ, nuôi con
Thương anh xa trẩy nước non Cao Bằng!*

Nay thì khác hẳn. Theo lời kêu gọi của Đảng và Chính phủ, hiểu rõ lợi ích của mình, của đồng bào miền núi và lợi ích chung của nước nhà, đồng bào miền xuôi, nhất là các cháu thanh niên, đang hăng hái và vui vẻ lên miền núi để xây dựng cơ nghiệp mới, đời sống mới. Họ ra đi với một mục đích cao cả và một khí thế anh hùng. Họ đã có những câu hát như sau:

*Ta đi xây dựng bản làng,
Làm cho nước càng giàu mạnh, dân càng ấm no.*

Nhân dịp này, tôi có mấy lời nhắn nhủ:

1. Đồng bào miền núi đã cố gắng nên cố gắng hơn nữa giúp đỡ đồng bào miền xuôi mới lên.
2. Đồng bào xung phong lên miền núi cần an tâm công tác, có quan hệ thật tốt đối với đồng bào nơi mình đến, phải tôn trọng phong tục tập quán và lợi ích của đồng bào địa phương.
3. Đồng bào miền núi và đồng bào miền xuôi phải đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau như anh em một nhà.

Tôi xin đề nghị với Quốc hội hai điều sau đây:

Một là, giao cho Chính phủ Trung ương và chính quyền các tỉnh phải thiết thực theo dõi, đôn đốc và giúp đỡ cho ba cuộc vận động này phát triển thật tốt.

Hai là, khen ngợi đồng bào và những cháu thanh niên đã xung phong lên tham gia phát triển kinh tế miền núi. Khen ngợi đồng bào và cán bộ miền núi đã nhiệt tình đón tiếp và giúp đỡ những bà con miền xuôi mới lên. Khen ngợi đồng bào và cán bộ các địa phương miền xuôi đã chuẩn bị chu đáo cho những người xung phong lên miền núi.

Thí dụ: Anh em xích lô, bốc vác, ba gác khu Hoàn Kiếm đã không quản ngại khó nhọc, mang vác đồ đạc, hòm xiểng giúp đỡ bà con đi khai hoang. Mọi thứ đều được anh em bảo đảm hoàn toàn không mất mát. Qua hai đợt phục vụ, anh em đã đóng góp được 338 chuyến xích lô, 139 chuyến ba gác, 73 công bốc vác, trị giá 520 đồng không tính tiền công.

Thưa các cụ và các đồng chí,

Chúng ta quyết làm cho ba cuộc vận động này phát triển nhanh, mạnh và thật tốt, thì công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội của chúng ta sẽ có những bước tiến khổng lồ.

Phát biểu ngày 3-4-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3658,

ngày 4-4-1964.

THƯ GỬI ĐẠI HỘI HỢP TÁC XÃ VÀ ĐỘI SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP TIỀN TIẾN MIỀN NÚI VÀ TRUNG DU

Từ khi hòa bình lập lại đến nay, miền núi và trung du đã có nhiều tiến bộ lớn.

Về chính trị thì các dân tộc đều bình đẳng, dân chủ, đoàn kết.

Về văn hóa, xã hội thì nhiều người đã biết chữ, nhiều trường tiểu học, trung học lần lượt mọc lên. Công việc vệ sinh, phòng bệnh, chữa bệnh càng ngày càng khá, các thói quen cũ lạc hậu đã được bỏ bớt dần.

Về kinh tế thì miền núi và trung du đã có hơn 70% nông hộ vào hợp tác xã nông nghiệp. Đồng bào đã được no ấm hơn, nhà ở nhiều nơi đã làm mới sạch sẽ, gọn gàng hơn, v.v..

Tục ngữ ta có câu "tiền rừng bạc bể". Miền núi và trung du là rừng tiền của miền Bắc nước ta.

Đất đai cấy lúa tính đầu người thì không ít hơn đồng bằng. Đất trồng màu có nhiều. Đất trồng cây công nghiệp ngắn ngày và dài ngày rất nhiều. Đất để trồng cây gây rừng lại còn nhiều hơn nữa. Đồng, bãi cỏ, núi đá để chăn nuôi trâu, bò, dê, lợn, v.v. đang còn nhiều lắm.

Miền núi và trung du của miền Bắc nước ta là một khu vực rất quan trọng cả về công nghiệp và nông nghiệp. Chúng ta phải làm cho miền núi và trung du thành một nơi giàu có về nông nghiệp để

nâng cao hơn nữa đời sống của nhân dân, để thực hiện công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa nước nhà.

Để thực hiện mục đích đó, căn cứ vào nghị quyết của Đảng và căn cứ vào tình hình của miền núi và trung du, Bác nêu một số ý kiến sau đây:

1. Ra sức củng cố và phát triển hợp tác xã nông nghiệp. Hiện nay ở miền núi và trung du mới có gần 30% hợp tác xã khá. Chúng ta phải phấn đấu làm cho tất cả hợp tác xã đều khá.

2. Các khu, tỉnh, huyện, xã, hợp tác xã cần có phương hướng sản xuất đúng:

a) *Về lúa*: Hết sức chú ý thâm canh ruộng lúa nước để có năng suất cao, đồng thời làm tốt *thủy lợi* để tăng vụ. Giảm dần lúa nương và lúa đồi vì năng suất quá thấp mà lại gây ra xói mòn.

b) *Về màu*: Chú trọng tăng diện tích, nhưng cũng hết sức chú trọng thâm canh để tăng năng suất ngô, khoai, sắn, v.v.. Đồng thời chú trọng chế biến hoa màu và vận động nhân dân ăn độn để tiết kiệm gạo.

c) *Về cây công nghiệp*: Khả năng trồng cây công nghiệp rất lớn. Phải trồng thật nhiều gai, trẩu, sỏ, chè, hồi, cây măng tang, đỗ tương, lạc, mía, v.v.. Các thứ này dân ta cần nhiều và xuất khẩu cũng được tiền. Phải trồng thêm nhiều *cây ăn quả*.

d) *Về chăn nuôi*: Phải đẩy mạnh chăn nuôi vì ở miền núi và trung du có nhiều điều kiện thuận lợi. Không những chú ý chăn nuôi lợn mà lại phải hết sức chú ý chăn nuôi trâu, bò, ngựa, dê, ong, v.v.. Một số nơi cần vắt sữa bò, sữa trâu để dùng như hợp tác xã Cao Đa đã làm.

đ) *Về bảo vệ rừng*: Hợp tác xã nào cũng phải có kế hoạch trồng rừng và tích cực bảo vệ rừng. Nếu rừng kiệt thì không còn gỗ và mất nguồn nước thì ruộng nương mất màu, gây ra lụt lội và hạn hán. Vì vậy đồng bào miền núi và trung du cũng như đồng bào miền xuôi lên tham gia phát triển kinh tế ở đây phải bảo vệ rừng như bảo vệ nhà cửa của mình.

3. Các việc đó cần làm cho tốt và muốn làm tốt thì:

a) *Hợp tác xã* phải được củng cố, tức là làm cho xã viên có *tinh thần làm chủ*, làm cho ban quản trị được vững vàng và có năng lực, phải thực hành dân chủ, *chống tham ô, lãng phí, quan liêu*, phải *đoàn kết* chặt chẽ trong hợp tác xã, làm tốt công tác *cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật* và không ngừng nâng cao trình độ chính trị và văn hóa cho cán bộ và xã viên.

b) Các dân tộc phải *đoàn kết* chặt chẽ muôn người như một, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau. Chú trọng giúp đỡ đồng bào vùng cao và làm tốt công tác an ninh trật tự, củng cố quốc phòng.

c) *Việc đón tiếp đồng bào miền xuôi* lên tham gia phát triển kinh tế miền núi phải làm cho tốt: phải nêu cao tinh thần giúp đỡ lẫn nhau và học tập lẫn nhau.

Đồng bào miền xuôi lên phải *đoàn kết* chặt chẽ với đồng bào địa phương mình đến, phải gương mẫu trong mọi việc.

d) *Chi bộ* phải được củng cố và tăng cường, tức là làm cho mọi đảng viên có tư tưởng xã hội chủ nghĩa cao, có đạo đức cách mạng, có năng lực quản lý kinh tế. *Chi đoàn thanh niên lao động* phải hăng hái làm đầu tàu trong mọi công tác của hợp tác xã.

Cuối cùng, Bác chúc Đại hội thành công, Bác gửi lời thăm tất cả đồng bào ở miền núi và trung du.

Hà Nội, ngày 11 tháng 4 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3668,
ngày 14-4-1964.

**BÀI NÓI VỚI ĐẠI BIỂU NHÂN DÂN THỦ ĐÔ
TRONG CUỘC RA MẮT CỦA CÁC VỊ ỨNG CỬ
ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI KHÓA III
Ở HÀ NỘI**

Thưa đồng bào thân mến,

1. Trước hết, tôi cảm ơn Mặt trận, cảm ơn đồng bào và các cháu thanh niên Hà Nội đã mời tôi ra ứng cử ở Thủ đô.

Tôi được cử làm đại biểu Quốc hội đã gần 20 năm nay. Đáng lẽ tôi nhường chỗ cho lớp người trẻ hơn ra gánh vác công việc nước nhà. Nhưng hiện nay ở miền Nam ruột thịt, từ các cụ già, các bà mẹ, đến các cháu thanh niên và nhi đồng đều đang anh dũng hy sinh, ra sức chiến đấu chống đế quốc Mỹ cướp nước và bọn Việt gian bán nước, để giành lại quyền độc lập, tự do, thì tôi không thể:

Thảnh thơi vui thú thanh nhàn,

Sớm khuya tiếng hạc tiếng đàn tiêu dao.

Vì vậy tôi cứ phải cố gắng phấn đấu và phấn đấu mạnh. Phấn đấu cho công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Phấn đấu ủng hộ đồng bào miền Nam. Phấn đấu cho sự nghiệp hòa bình thống nhất nước nhà. Phấn đấu cho:

Bắc Nam sum họp một nhà,

Cho người thấy mặt thì ta vui lòng.

2. Mặt trận Hà Nội giới thiệu 45 vị ra ứng cử. Nhưng khóa này Thủ đô ta chỉ được cử 36 đại biểu vào Quốc hội. Như vậy là trong

các vị ứng cử, có người sẽ được bầu, có người không được bầu. Tuy vậy, tôi nghĩ rằng: Người không được bầu cũng như người được bầu đều vinh hạnh, vì đã được đồng bào tin cậy và giới thiệu mình. Cho nên được bầu hoặc không được bầu, chúng ta đều phải hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, như những người đầy tớ trung thành nhất của nhân dân.

3. Các nước tư bản tự xưng là họ văn minh hơn ta. Song nhân dân ta có thể tự hào rằng ta dân chủ hơn họ. Ví dụ một nước tư bản mà ta quen biết nhất là nước Pháp.

Nhân dân Pháp là một nhân dân anh hùng. Họ đã làm cách mạng tư sản cách đây 175 năm³⁵. Kế đến Công xã Pari³⁶ cách đây 94 năm. Họ cũng có tổng tuyển cử. Nhưng chế độ tổng tuyển cử của họ đã diễn ra như thế nào?

Trong cuộc tổng tuyển cử năm 1962 ở Pháp, Đảng Cộng sản được hơn 4 triệu phiếu mà chỉ được 41 đại biểu vào Quốc hội.

Đảng của tướng Đờ Gôn được 5 triệu 80 vạn phiếu mà được 234 đại biểu vào Quốc hội.

Như vậy là Đảng Cộng sản phải có 97.000 phiếu mới được 1 đại biểu vào Quốc hội.

Đảng tư sản thì chỉ cần 25.000 phiếu đã được 1 đại biểu.

Nếu tổng tuyển cử Pháp mà thật sự dân chủ thì hoặc là Đảng của tướng Đờ Gôn chỉ được 59 đại biểu, chứ không phải 234, hoặc là Đảng Cộng sản được 160 đại biểu chứ không phải chỉ có 41 đại biểu mà thôi.

Về thành phần thì trong 480 đại biểu Quốc hội Pháp chỉ có 8 phụ nữ, 21 công nhân, 41 người làm nghề nông.

Một điều đáng chú ý nữa là hơn 8 triệu 60 vạn người, tức là hơn 31% số cử tri đã không đi bỏ phiếu.

Còn ở ta thì trong khóa II Quốc hội có 91 vị đại biểu miền Nam và trong 362 đại biểu miền Bắc thì có:

49 đại biểu phụ nữ,

50 đại biểu công nhân và cán bộ công nghiệp,

47 đại biểu nông dân và cán bộ nông nghiệp,

56 đại biểu đồng bào miền núi,

42 đại biểu thanh niên,

21 đại biểu anh hùng lao động và quân đội.

Khắp miền Bắc nước ta hơn 95% cử tri đã đi bỏ phiếu. Có nơi đến 100%.

Với những con số trên đây, đồng bào ta có thể so sánh và tự trả lời: nước ta và các nước tư bản, ai dân chủ hơn ai?

4. Lá phiếu của người cử tri tuy khuôn khổ nó bé nhỏ, nhưng giá trị của nó thì vô cùng to lớn. Nhân dân ta đã trải qua biết bao gian khổ, hy sinh biết bao xương máu trong cuộc cách mạng đánh đổ thực dân và phong kiến mới giành được nó. Nó chứng tỏ chế độ dân chủ và tự do của Nhà nước ta và quyền làm chủ thật sự của mỗi người công dân ta. Vì vậy, đi bỏ phiếu trong cuộc tổng tuyển cử vừa là quyền lợi quý báu, vừa là nghĩa vụ thiêng liêng của mỗi người cử tri. Phải đi bỏ phiếu để tự mình lựa chọn những người xứng đáng thay mặt cho mình trong Quốc hội.

Hôm tuyển cử phải là một ngày rất long trọng và rất vui vẻ của nhân dân ta. Chúng ta phải tổ chức, giải thích, tuyên truyền và cổ động cho thật rộng khắp. Sao cho mọi người phấn khởi làm tròn nhiệm vụ công dân của mình trong cuộc tuyển cử này.

Các ban tổ chức phải nhắc nhở 100% đồng bào cử tri đi bỏ phiếu. Đó cũng là một cách làm cho thế giới thấy nhân dân ta thật là đồng tâm nhất trí, thật là đoàn kết, thật là hùng mạnh. Với tinh thần đoàn kết và lực lượng hùng mạnh đó, nhân dân ta nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

5. Tôi nghe nói rằng hiện nay, từ thành thị đến nông thôn, khắp miền Bắc đang có đợt thi đua tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm để chúc mừng cuộc tổng tuyển cử Quốc hội khóa III. Như thế là rất tốt. Đối với Hà Nội, tôi đề nghị thêm một điểm nữa trong

cuộc thi đua, tức là thi đua làm tốt vệ sinh phòng bệnh. Trước đây, đồng bào Hà Nội đã có những cuộc thi đua như thế, nhưng phong trào khi lên khi xuống, không được liên tục. Lần này phải làm cho phong trào thường xuyên và bền bỉ. Chúng ta ngày nào cũng rửa mặt đánh răng, thì thành phố của chúng ta ngày nào cũng phải quét dọn tươm tất. Chúng ta phải làm cho Thủ đô ta ngày càng sạch sẽ, vui tươi.

Toàn Đảng, toàn dân ta phấn khởi làm tốt cuộc tổng tuyển cử và hăng hái tiến lên xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Nói tối ngày 14-4-1964.
Báo *Nhân dân*, số 3669,
ngày 15-4-1964.

**ĐIỆN CHÚC MỪNG
ĐẠI HỘI MẶT TRẬN DÂN TỘC GIẢI PHÓNG
ANGIÊRI (F.L.N) LẦN THỨ I**

Kính gửi Đại hội đại biểu Mặt trận F.L.N,

Angiê

Nhân dịp Mặt trận F.L.N họp Đại hội, thay mặt nhân dân Việt Nam và Đảng Lao động Việt Nam, chúng tôi xin gửi đến Đại hội lời chúc mừng nhiệt liệt.

Dưới sự lãnh đạo của Mặt trận F.L.N, nhân dân Angiêri anh em đã hoàn toàn thắng lợi trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc cũng như trong công cuộc bảo vệ và củng cố chủ quyền độc lập đã giành được. Những thắng lợi đó đã góp phần quý báu vào phong trào cách mạng giải phóng dân tộc ở châu Phi và trên thế giới.

Nhân dân Việt Nam theo dõi với cảm tình sâu sắc từng thắng lợi của nhân dân Angiêri anh em trong công cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc trước kia và trong sự nghiệp xây dựng đất nước ngày nay. Nhân dân Việt Nam rất vui mừng trước những thắng lợi to lớn mà nhân dân Angiêri đã đạt được và coi những thắng lợi đó như của chính mình.

Đại hội F.L.N lần này là một sự kiện rất quan trọng trong lịch sử của nhân dân Angiêri anh em. Nó sẽ có ảnh hưởng to lớn đối với các dân tộc đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Chúng tôi chân thành chúc Đại hội, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Bộ Chính trị F.L.N, thu được kết quả rực rỡ trong sự nghiệp củng cố chủ quyền độc lập của nhân dân Angiêri và đưa cách mạng Angiêri tiến lên những thắng lợi mới.

Chúc tình hữu nghị anh em giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Angiêri ngày càng củng cố và phát triển.

**Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Lao động Việt Nam**

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3673,
ngày 19-4-1964.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA NHÀ BÁO W. BÓCSÉT

Hỏi: Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ Đin Raxơ đã nhiều lần tuyên bố là cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam là do một "sự xâm lược" hoặc "can thiệp" của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Đin Raxơ cũng nói rằng "mọi việc sẽ ổn thỏa" nếu Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954. Ý kiến của Chủ tịch về vấn đề này như thế nào?

Trả lời: Tất cả những lời tuyên bố của giới cầm quyền Mỹ về cái gọi là "sự xâm lược" của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vào miền Nam Việt Nam đều hoàn toàn là bịa đặt. Trái lại, toàn thế giới đều thấy rõ chính đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Đế quốc Mỹ đã đưa vào miền Nam Việt Nam hàng vạn binh sĩ Mỹ, hàng chục vạn tấn vũ khí tối tân, hàng nghìn máy bay, xe tăng, hàng trăm tấn bom napan và thuốc độc để giết hại đồng bào miền Nam chúng tôi. Chính đế quốc Mỹ và tay sai đã nhiều lần phá hoại hiệp định Genève ra hàng loạt hành động phá hoại miền Bắc chúng tôi.

Còn về chuyện "Việt Nam Dân chủ Cộng hòa không tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ" thì thật là dối trắng thay đen nếu không muốn nói là ông Đin Raxơ đã bịa đặt. Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã nghiêm chỉnh thi hành Hiệp nghị Giơnevơ từ ngày ký kết cho đến nay. Trái lại, Mỹ đã không tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ và ngay từ lúc chữ ký chưa ráo mực đã tích cực hành động phá hoại Hiệp nghị ấy. Nguyên nhân chủ yếu của cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam

ngày nay là do Mỹ đã vi phạm Hiệp nghị Giơnevơ một cách có hệ thống, đã ngăn cản việc tiến hành cuộc tổng tuyển cử trong cả nước vào tháng 7 năm 1956, phá hoại công cuộc hòa bình thống nhất đất nước chúng tôi. Mỹ đã đem một lực lượng quân sự hùng mạnh và dùng bọn bù nhìn tiến công vào nhân dân miền Nam Việt Nam không có vũ trang. Đó là những sự việc rõ rệt mà ông Đin Raxơ không thể chối cãi. Đó là những nguyên nhân thật sự của tình hình gay go hiện nay ở miền Nam Việt Nam. Nếu Chính phủ Mỹ đã tôn trọng điều cam kết của mình là sẽ không "dùng sức mạnh hay đe dọa dùng sức mạnh" thì đã không có chiến tranh ở miền Nam Việt Nam.

Hỏi: Người ta nên hiểu như thế nào về những lời đe dọa của Mỹ và chế độ Nguyễn Khánh ở Sài Gòn là sẽ "đưa chiến tranh ra miền Bắc"?

Trả lời: Một số người trong giới cầm quyền Mỹ và Sài Gòn đã nhiều lần nói đến những "lực lượng đặc biệt" được huấn luyện để tiến công nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Đó là một bộ phận trong kế hoạch của Mỹ nhằm "đưa chiến tranh ra miền Bắc". Nhưng đặt ra kế hoạch như vậy là một việc, còn thực hiện kế hoạch đó lại là việc khác. Đế quốc Mỹ và bọn Nguyễn Khánh cũng giống như con cáo đã bị mắc kẹt hai chân trong bẫy, mà còn muốn nhảy vào một cái bẫy khác. Có lẽ Nguyễn Khánh và chủ Mỹ của hắn nên thận trọng hơn trong các kế hoạch phiêu lưu của chúng, vì Mỹ và bọn bù nhìn hiện nay đã không kiểm soát nổi ngay cả vùng đất đai ở sát Sài Gòn thì còn nói gì đến "Bắc tiến"? Năm 1961, kế hoạch Xtalây - Taylo định khuất phục nhân dân miền Nam Việt Nam trong 18 tháng đã thất bại. Mới đây, Mắc Namara - Nguyễn Khánh lại dự tính sẽ bình định một tỉnh trong 12 tháng, làm vết dầu loang. Trong việc này, nhất định chúng cũng sẽ thất bại. Khi nói đến việc "đưa chiến tranh ra miền Bắc", Mỹ và bọn bù nhìn của Mỹ nên hiểu rằng, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa có

đủ sức mạnh và sẵn sàng chiến đấu, lại có những nước bạn hùng cường sẵn sàng giúp đỡ và những lực lượng hòa bình trên thế giới nhiệt tình ủng hộ.

Hỏi: Trong những tháng gần đây, dư luận ở Mỹ đã nói nhiều đến biện pháp trung lập Việt Nam. Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về việc này?

Trả lời: Chiến tranh ở miền Nam Việt Nam là do đế quốc Mỹ và bọn tay sai gây ra chống nhân dân miền Nam. Biện pháp duy nhất để chấm dứt cuộc chiến tranh này là: tôn trọng ý nguyện của nhân dân miền Nam Việt Nam. Ý nguyện đó Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã nêu ra rõ ràng là: Vấn đề miền Nam Việt Nam phải do nhân dân miền Nam tự giải quyết trên cơ sở độc lập dân tộc, dân chủ, hòa bình và trung lập. Và điều kiện đầu tiên là đế quốc Mỹ phải rút hết quân đội và vũ khí ra khỏi miền Nam Việt Nam và phải tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam.

Tôi muốn nói thêm rằng, trong khi trả lời, tôi đã nói nhiều đến chủ nghĩa đế quốc Mỹ là kẻ đã gây ra và phải chịu trách nhiệm về cuộc chiến tranh đẫm máu ở miền Nam Việt Nam. Nhưng, chúng tôi phân biệt nhân dân Mỹ với đế quốc Mỹ. Chúng tôi muốn có những quan hệ hữu nghị và anh em với nhân dân Mỹ mà chúng tôi rất kính trọng vì nhân dân Mỹ là một dân tộc tài năng, đã có nhiều cống hiến cho khoa học, và nhất là gần đây đã lên tiếng phản đối cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam.

Hỏi: Xin Chủ tịch bình luận về những gợi ý của Tổng thống Đờ Gôn, trong đó nói rằng khu vực này của Đông Nam Á, bao gồm cả Nam Việt Nam, cần phải "trung lập hóa", kể cả việc thủ tiêu những căn cứ quân sự và can thiệp của nước ngoài.

Trả lời: Trong tình hình hiện nay, tôi nghĩ rằng những ý kiến của Tổng thống Đờ Gôn về việc trung lập hóa, bao gồm vấn

đề thủ tiêu những căn cứ quân sự và mọi sự can thiệp của nước ngoài ở khu vực này của Đông Nam Á, kể cả miền Nam Việt Nam, đáng được chú ý thích đáng. Nhân đây, tôi muốn nhắc lại rằng: Chính phủ Pháp là một nước tham gia ký kết Hiệp nghị Giơnevơ về Việt Nam cần làm tốt trách nhiệm của mình, thực hiện đầy đủ Hiệp nghị ấy, góp phần bảo đảm cho nước Việt Nam được thống nhất một cách hòa bình, như Hiệp nghị Giơnevơ đã quy định.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết lập trường của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa về vấn đề biên giới giữa Campuchia và Việt Nam?

Trả lời: Như đã nhiều lần tuyên bố, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa triệt để tôn trọng chủ quyền lãnh thổ toàn vẹn và nền trung lập của Vương quốc Campuchia và đường biên giới hiện thời giữa Việt Nam và Campuchia.

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhiệt liệt ủng hộ đề nghị của Thái tử Quốc trưởng Xihanúc họp một cuộc hội nghị quốc tế để bảo đảm nền trung lập và toàn vẹn lãnh thổ của nước Campuchia.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết tình hình hiện nay của mối quan hệ giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nước Pháp. Mối quan hệ đó nên được cải thiện như thế nào?

Trả lời: Mối quan hệ giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nước Pháp cho đến nay đã có những kết quả nhất định, nhưng chưa thật đáng hài lòng.

Vì lợi ích chung và để thắt chặt tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt - Pháp, cần có sự cố gắng chung của hai bên để có những quan hệ tốt hơn nữa về ngoại giao, kinh tế và văn hóa trên cơ sở bình đẳng, tôn trọng chủ quyền của nhau và hai bên đều có lợi.

Tôi mong rằng Chính phủ Pháp sớm thực hiện nguyên tắc bình đẳng trong quan hệ ngoại giao giữa hai nước Việt Nam và Pháp hiện nay, tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển những quan hệ về các mặt kinh tế và văn hóa, có lợi cho cả hai nước.

Báo *Nhân dân*, số 3679,
ngày 25-4-1964.

KIỀU BÀO VỀ NƯỚC VÀ CUỘC TỔNG TUYỂN CỬ

Toàn thể đồng bào miền Bắc đang sôi nổi chuẩn bị cho ngày tổng tuyển cử Quốc hội khóa III. Đặc biệt vui mừng là kiều bào mới về nước.

Cụ Lã ở Thái Lan mới về năm ngoái. Trong cuộc họp khu phố, cụ đã nói một cách phấn khởi và cảm động như sau:

“Về đến Tổ quốc, tôi cảm thấy vô cùng sung sướng, bà con ạ! Khi còn bọn Pháp, ai nói đến yêu nước, nói đến tự do, là bị bắt bớ ngay. Ai còn mơ đến quyền dân chủ và tổng tuyển cử! Năm 1908, đồng bào nông dân mấy tỉnh Trung Kỳ nổi lên chống thuế. Bọn thực dân và vua quan đã bắt bớ và chém giết nhiều người. Chúng gọi là cuộc nổi loạn “*tiến phát đồng bào*”¹⁾. Vì những người đi biểu tình đều cắt tóc ngắn. Sau đó, hễ ai có tóc ngắn đều bị bắt bỏ tù. Tôi cùng mấy anh em nông dân phải chạy trốn sang Xiêm. Lênh đênh đất khách quê người đã hơn 50 năm. Khi ra đi, Tổ quốc là một xứ thuộc địa, mình là một đứa vong quốc nô. Nay trở về, mình là một công dân tự do, Tổ quốc là một nước độc lập. Mừng này biết lấy gì cân! Gần 70 tuổi rồi, lần này là lần đầu tiên tôi mới được cầm lá phiếu bầu đại biểu của mình vào Quốc hội. Sung sướng biết bao! Càng sung sướng thì càng biết ơn Đảng ta, quân đội và nhân

1) Câu này có nghĩa là: Đồng bào cắt tóc ngắn. Ở đây, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói tới phong trào cắt tóc ngắn của nông dân Trung Kỳ để phản đối chế độ sưu thuế nặng nề của bọn thực dân phong kiến (BT).

dân ta đã hy sinh chiến đấu, đưa cách mạng đến thành công, kháng chiến đến thắng lợi. Và tôi càng tin chắc rằng đồng bào miền Nam ruột thịt sẽ giành được thắng lợi cuối cùng”.

Các anh, các chị vừa đúng 18 tuổi từ Thái Lan, Tân Đảo và nước Pháp mới về, càng tỏ ra phấn khởi. Cô học sinh Xuân Oanh nói: “Thanh niên Pháp đến 21 tuổi mới có quyền cử tri. Thanh niên ta 18 tuổi đã có quyền đi bầu cử. Tôi từ nước Pháp về, tôi rất tự hào là chế độ ta dân chủ hơn chế độ Pháp. Đến ngày tổng tuyển cử, tôi sẽ dậy thật sớm và đi mời tất cả bà con cô bác trong khu phố đi bỏ phiếu 100%”.

Quốc hội khóa này có hai kiều bào ra ứng cử: ông Đại và chị Thái. Chị Thái mới về nước hơn ba năm nay và đang làm việc ở Nhà máy Dệt thảm len (Hải Phòng).

Chị nói: Khi được Mặt trận giới thiệu ra ứng cử đại biểu Quốc hội, tôi rất lấy làm vinh dự và cảm động. Bà con Việt kiều khác khi nghe tin ấy đều vui mừng và nói rằng: Đảng và đồng bào ta rất quan tâm đến Việt kiều về nước. Chỉ có dưới chế độ ta phụ nữ mới được quyền thật sự tham gia bàn việc nhà nước. Vinh dự này là vinh dự chung cho tất cả kiều bào. Nếu tôi được bầu vào Quốc hội, tôi sẽ cố gắng hết sức mình vận động nhân dân thực hiện thật tốt chủ trương và chính sách của Đảng và của Nhà nước.

Mấy nét sơ lược trên đây đủ chứng tỏ tinh thần hăng hái và tấm lòng sung sướng của kiều bào ta trong việc tham gia các hoạt động xây dựng Tổ quốc yêu quý.

CHIẾN SĨ

**DIỆN GỬI TRƯỜNG PHỔ THÔNG CẤP III
ĐỨC THỌ (HÀ TĨNH), NHÂN DỊP
TRƯỜNG ĐƯỢC MANG TÊN TRẦN PHÚ**

Bác biết tin nhà trường được đặt tên là trường Trần Phú. Đó là một vinh dự lớn cho nhà trường.

Đồng chí Trần Phú là một người con ưu tú của Đảng và của nhân dân, đã oanh liệt hy sinh cho cách mạng.

Để xứng đáng với vinh dự đó, Bác mong các cô giáo, thầy giáo thi đua dạy thật tốt, các cháu học sinh thi đua học thật tốt, làm gương mẫu tốt cho các trường khác.

Chào thân ái

Ngày 27 tháng 4 năm 1964

BÁC HỒ

Báo Nhân dân, số 3683,
ngày 29-4-1964.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI LIÊN HOAN PHỤ NỮ "NĂM TỐT"

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, thân ái chào mừng Đại hội những người phụ nữ "Năm tốt".

Dưới chế độ thực dân và phong kiến, nhân dân ta bị áp bức, bóc lột, thì phụ nữ ta bị áp bức, bóc lột càng nặng nề hơn.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, phụ nữ ta đã góp phần khá lớn làm cho cách mạng thành công, kháng chiến thắng lợi vẻ vang.

Ngay từ lúc đầu, Đảng và Nhà nước ta đã thi hành chính sách đối với phụ nữ cũng được bình quyền, bình đẳng với đàn ông. Thí dụ: Ở Quốc hội khóa II, trong 362 đại biểu miền Bắc thì có 49 đại biểu phụ nữ. Trong cuộc tổng tuyển cử Quốc hội khóa III, có 447 người được giới thiệu ra ứng cử thì 85 người là phụ nữ. Kết quả đầu tiên ở Hà Nội, 36 vị được bầu vào Quốc hội thì có 5 đại biểu phụ nữ.

Trong hàng ngũ vẻ vang những anh hùng quân đội, anh hùng lao động, chiến sĩ thi đua và lao động tiên tiến đều có phụ nữ.

Phụ nữ ta tham gia ngày càng đông và càng đắc lực trong các ngành kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội.

Thế là dưới chế độ tốt đẹp của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, phụ nữ đã thật sự làm chủ Nhà nước.

Trong lúc ở miền Bắc, chúng ta đang ra sức thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội, xây dựng đời sống mới thì phụ nữ ở bên kia sông Bến Hải đang cùng toàn thể đồng bào miền Nam anh dũng, hy

sinh chiến đấu chống đế quốc Mỹ cướp nước và bọn Việt gian bán nước. Tôi đề nghị Đại hội hoan hô đồng bào miền Nam anh hùng và chúc đồng bào miền Nam giành nhiều thắng lợi hơn nữa!

Chính vì chúng ta đang xây dựng trong hoàn cảnh hòa bình, còn đồng bào miền Nam thì đang phải ngày đêm chiến đấu, cho nên nhân dân miền Bắc chúng ta cần phải thi đua "mỗi người làm việc bằng hai, để đền đáp cho đồng bào miền Nam ruột thịt". Lời kêu gọi ấy được nhân dân ta nhiệt liệt hưởng ứng và phụ nữ ta đang xung phong đi hàng đầu. Thí dụ: xưởng sợi Nhà máy dệt Nam Định, so với 20 ngày tháng 3 thì 20 ngày tháng 4, sản xuất gấp mười lần. Tổ 2 kíp A, mười ngày đầu tháng 4 sản xuất vượt mức bằng số vượt mức cả tháng 3. Xưởng AB sản xuất gần gấp bảy lần trước kia, mà vẫn bảo đảm chất lượng tốt.

Mấy việc trên đây, chứng tỏ rằng phụ nữ ta rất giỏi.

Bây giờ, Bác xin phép nêu vài ý kiến về phong trào thi đua "Năm tốt".

Điều thứ một trong phong trào là "đoàn kết, sản xuất và tiết kiệm tốt". Điều đó rất đúng. Đoàn kết là sức mạnh. Đoàn kết tốt thì việc to lớn mấy, khó khăn mấy cũng làm được.

Tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm là con đường đi đến xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, xây dựng hạnh phúc cho nhân dân. Tăng gia là tay phải của hạnh phúc, tiết kiệm là tay trái của hạnh phúc.

Điều thứ năm trong phong trào "Năm tốt" là "xây dựng gia đình, nuôi dạy con cái tốt". Điều này cũng đúng, nhưng cần giải thích thêm. Gia đình có nghĩa *cũ* và nghĩa *mới*, nghĩa *hẹp* và nghĩa *rộng*.

"Gia" là nhà. "Đình" là sân. Theo nghĩa *cũ* thì gia đình chỉ giới hạn hẹp hòi trong một cái nhà, cái sân. Nghĩa là chỉ lo cho cha mẹ, vợ con trong nhà mình ấm no yên ổn, ngoài ra ai nghèo khổ mặc ai. Như thế là ích kỷ, không tốt.

Theo nghĩa *mới* thì gia đình rộng rãi hơn, tốt đẹp hơn. Thí dụ, những người cùng lao động trong một nhà máy, trong một cơ quan, trong một hợp tác xã... đều phải đoàn kết và thương yêu nhau như anh em trong một gia đình. Rộng ra nữa là đồng bào cả nước đều là anh em trong một đại gia đình. Ta có câu hát:

Nhiều điều phải lấy giá gương,

Người trong một nước phải thương nhau cùng.

Rộng hơn nữa, chúng ta có đại gia đình xã hội chủ nghĩa:

Lọ là thân thích ruột rà,

Công nông thế giới đều là anh em.

Đã là đại gia đình, thì sự săn sóc, dạy dỗ cũng không chỉ nhằm làm cho con cháu mình khỏe và ngoan, mà phải cố gắng giúp đỡ cho tất cả các cháu đều ngoan và khỏe. Về việc này chúng ta có những người gương mẫu như cụ Lê Thị Hoan. Cụ Hoan đã có công giáo dục mấy chục cháu xấu trở thành những cháu tốt. Nếu tất cả chị em phụ nữ ta đều cố gắng làm được như cụ Hoan thì chắc rằng con cháu chúng ta sẽ đều ngoan và tốt.

Sau đây là mấy điều cần chú ý:

1. Phong trào "Năm tốt" phải kết hợp chặt chẽ với phong trào Thi đua yêu nước, với ba cuộc vận động lớn là cuộc vận động "Ba xây, ba chống", cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã nông nghiệp" và cuộc vận động "Đồng bào miền xuôi đi phát triển kinh tế và văn hóa miền núi".

2. Phong trào "Năm tốt" phải tùy điều kiện từng nơi, từng vùng mà áp dụng cho thiết thực. Ở thành thị có khác với ở nông thôn, ở miền xuôi không giống hết miền núi. *Cần phải giúp đỡ chị em miền núi phấn khởi tham gia phong trào này.*

3. Đến nay, có độ 5 vạn chị em được bầu là phụ nữ "Năm tốt", 5 vạn người trong cả miền Bắc, như thế là chưa nhiều, cần phải cố gắng đẩy mạnh phong trào hơn nữa. Muốn phong trào lên mạnh thì cán bộ phụ nữ phải làm gương mẫu. Nhưng nghe nói cán bộ của phụ nữ và phụ nữ của cán bộ còn ít tham gia phong trào. Hiện tượng ấy cần phải được sửa đổi.

4. Phụ nữ phải nâng cao tinh thần làm chủ, cố gắng học tập và phấn đấu; phải xóa bỏ tư tưởng bảo thủ, tự ti; phải phát triển chí khí tự cường, tự lập. Có như thế thì phong trào "Năm tốt" sẽ ngày càng lan rộng ăn sâu và sẽ thực hiện 100% bình quyền, bình đẳng.

5. Đảng bộ và chính quyền các địa phương cần thiết thực giúp đỡ cho phong trào "Năm tốt" không ngừng tiến lên, để phụ nữ đóng góp phần xứng đáng vào việc thực hiện kế hoạch của Nhà nước.

Trên đây là mấy ý kiến tóm tắt để các cô tham khảo.

Chúc Đại hội thành công.

Nói ngày 30-4-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3685,

ngày 1-5-1964.

ĐIỆN
GỬI THANH NIÊN VÀ CÁN BỘ CÔNG TRƯỜNG
ĐƯỜNG SẮT THANH HÓA - VINH

(Nhờ đồng chí Bộ trưởng Bộ Giao thông Vận tải chuyển)

Các cháu thanh niên xung phong Thanh - Nghệ và các đồng chí công nhân, cán bộ đã căn bản làm xong con đường xe lửa Thanh Hóa - Vinh và đã căn bản bắc xong cầu Hàm Rồng.

Như thế là tốt.

Nhân dịp ngày 1-5, Bác thân ái gửi lời khen ngợi công nhân, cán bộ và các cháu thanh niên. Chúc các đồng chí và các cháu tiếp tục thi đua để giành lấy thành tích to hơn và nhiều hơn nữa.

BÁC HỒ

Bản chụp bút tích,
lưu tại Viện Hồ Chí Minh.

NHÂN NGÀY KỶ NIỆM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

Điện Biên Phủ như là một cái móc chới lợi bằng vàng của lịch sử. Nó ghi rõ nơi chủ nghĩa thực dân lặn xuống dốc và tan rã, đồng thời phong trào giải phóng dân tộc khắp thế giới đang lên cao đến thắng lợi hoàn toàn.

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ mười chiến thắng *Điện Biên Phủ*, thiên hạ đang dự đoán sẽ có một *Điện Biên Phủ mới ở miền Nam Việt Nam*. Người Pháp nói nhiều về điều đó, vì họ có nhiều kinh nghiệm! Họ nói: "Mỹ đang thua ở miền Nam Việt Nam và đang đi đến một *Điện Biên Phủ*" (AFP, 16-4-1964).

Năm 1954, trước ngày quân ta chiến thắng Điện Biên Phủ độ một tháng, bọn đầu sỏ thực dân Pháp vẫn ba hoa rằng "Pháp chắc sẽ thắng". Hiện nay ở miền Nam, bọn Mỹ và tay sai đã sa lầy, nhưng chúng cũng ba hoa rằng chúng sẽ không thua. Kế hoạch 18 tháng của Pháp (Nava) đã thất bại. Kế hoạch 18 tháng của Mỹ (Taylor) cũng phá sản rồi. Khi bắt đầu cuộc kháng chiến, Pháp mạnh, ta yếu. Nhưng ta càng đánh càng mạnh. Kết quả ta đã thắng, Pháp đã thua. Ngày nay ở miền Nam, Mỹ và bọn Việt gian đang ra sức cựa quậy. Nhưng đồng bào miền Nam càng đánh càng thắng và sẽ thắng hoàn toàn. Đó là những kinh nghiệm lịch sử giống nhau.

- Giữa năm 1961, tổng Giôn (hồi đó là Phó Tổng thống Mỹ) đã ca tụng Diệm là "người cha của dân tộc, dũng cảm và tinh anh!".

Cuối năm 1963 cũng chính bọn Giôn lại cho Diệm là một tên độc tài thối nát và bất lực, đã cho giết chết Diệm và đưa Dương Văn Minh lên. Mô Diệm cỏ chưa mọc, thì chúng đã hạ Dương xuống và đưa Khánh thay vào. Chúng lại ca tụng Khánh "một lãnh tụ tài năng lỗi lạc!"...

Mới được Mỹ cất nhắc, bọn Khánh - Hoàn đã cắn xé nhau kịch liệt. Báo chí Mỹ đã nói: "Nội bộ Chính phủ Khánh rất lục đục" (*Nữ Uớc thời báo*, 6-4-1964). Và "sự chia rẽ ngày càng phát triển. Tiếng đồn đảo chính lại âm ỉ. Tình hình càng lộn xộn và sa lầy" (*Nữ Uớc luận đàm*, 9-4-1964).

Đế quốc Mỹ và lũ bù nhìn đang sa lầy trong hầm tối. Tháng 12-1962, mô ma tổng Ken đã nói: "Cuộc chiến tranh chống du kích gặp rất nhiều khó khăn. Cần 10 hoặc 11 tên lính chính quy để chống lại một người du kích. Vì vậy Mỹ chưa thấy đoạn cuối cùng của đường hầm".

Đường hầm đó sẽ dẫn chúng đến chỗ diệt vong. Dư luận Mỹ và thế giới đều nói như vậy:

"Thay đổi một chế độ thối nát bằng những tên tướng cướp để chiến tranh. Mỹ nhất định sẽ thất bại" (báo Mỹ *Người chiến sĩ*, 10-2-1964). Vì "sự tan rã về chính trị và tinh thần đã phát triển một cách thảm hại ở Sài Gòn" (*Nữ Uớc luận đàm*, 6-3-1964).

Các báo tư sản Anh, như tờ *Thông tin hằng ngày* (4-3-1964) thì viết: "Mỹ đang đứng trước một thất bại rõ ràng và nhục nhã". Các báo tư sản Pháp, như tờ *Rạng đông* (12-3-1964) cũng viết: "Mỹ đã gần thất bại hơn là người ta tưởng...".

- Để hòng cứu vãn tình hình tuyệt vọng đó, hôm 21-2-1964 tổng Giôn đe dọa "Bắc tiến". Hồi tháng 3, Mặt-nạ¹⁾ (Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ) sang Sài Gòn hứa "tổng viện trợ" cho bọn Khánh - Hoàn. Bọn này thì hứa với Mỹ "tổng động viên" để đẩy mạnh chiến tranh, đồng thời chúng đi cầu cứu với bọn Phumi ở Lào và bọn

1) *Mặt - nạ*: ý chỉ Mác Namara (BT).

Tướng Giới Thạch ở Đài Loan! Đến tháng 4, Định - rút¹⁾ (Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ) cũng khẩn khoản yêu cầu bảy nước khác trong "Khối Đông Nam Á" giúp vào cuộc chiến tranh "bản thủ thối tha và tuyệt vọng" ở miền Nam Việt Nam. Nhưng Pháp đã cự tuyệt và Thủ tướng Pháp đã nói: "Không thể nào có thắng lợi quân sự ở miền Nam Việt Nam". Ngoại trưởng Pakixtan thì nói: Chính phủ Đại Hội không đồng ý với việc "Bắc tiến". Còn năm nước nữa thì chỉ hứa một cách miễn cưỡng.

Sau khi tổng Giôn ba hoa "Bắc tiến", thì Liên Xô, Trung Quốc và các nước anh em khác đập lại ngay và đòi Mỹ phải rút khỏi miền Nam, việc của miền Nam phải do nhân dân miền Nam tự quyết định lấy.

Nhân dân và Chính phủ ta thì nghiêm khắc cảnh cáo đế quốc Mỹ và bè lũ Khánh - Hoàn rằng: Nếu chúng điên cuồng mà xâm phạm đến miền Bắc thì chúng sẽ bị chôn vùi.

Chợt thấy mình hớ hênh lỗ miệng, hôm 15-3-1964, tổng Giôn đã thề hết thành hoàng thổ công rằng y tuyệt đối không có âm mưu "Bắc tiến".

- Cuộc chiến tranh xâm lược do đế quốc Mỹ gây ra, chẳng những làm thiệt hại đến đồng bào miền Nam ta, mà cũng làm cho nhân dân Hoa Kỳ chết người hại của. Bởi vậy, không những đồng bào ta mà nhân dân Hoa Kỳ cũng chống đế quốc Mỹ.

Từ tháng 4-1962 hơn 60 vị nhân sĩ Mỹ nổi tiếng do Giáo sư Pôlinh dẫn đầu, đã kịch liệt phản đối cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam. Kế đến 15.000 lãnh tụ các tôn giáo ở Mỹ, nhiều đoàn thể công nhân, phụ nữ và thanh niên Mỹ đã thông qua nghị quyết hoặc tổ chức biểu tình chống chiến tranh.

Tháng 4 vừa rồi, các sinh viên Trường đại học Hêvôpho đã gửi thuốc men ủng hộ Mặt trận Giải phóng miền Nam. Hôm 25-4, 87 sinh viên ở 12 trường đại học Mỹ đã tuyên bố:

1) Định-rút: ý chỉ Đin Raxơ (BT).

"Nếu phải đi lính, họ kiên quyết không sang miền Nam Việt Nam, vì cuộc chiến tranh ở đó là nhằm đàn áp phong trào đấu tranh cho độc lập dân tộc".

Thậm chí trong tầng lớp thống trị Mỹ cũng có người kịch liệt chống chiến tranh ở miền Nam, như các thượng nghị sĩ Moxơ, Gruninh, Gioócđan... Ông Moxơ tuyên bố: "Chiến tranh ở Nam Việt là phi pháp... Chính phủ Mỹ lừa bịp nhân dân rằng chiến tranh đó là vì tự do... Sự thật đó là cuộc chiến tranh của Mỹ tiến hành bởi một chính phủ bù nhìn do Mỹ nặn ra... Đó là một trang lịch sử nhục nhã cho nước Mỹ... Phải chấm dứt việc đẩy thanh niên Mỹ đi chết ở Nam Việt một cách vô lý... và bàn tay của Chính phủ Mỹ đã vấy máu... Nhân dân Mỹ chống cuộc chiến tranh đó. Nếu có cuộc trưng cầu dân ý, thì cứ năm người Mỹ sẽ có bốn người bỏ phiếu chống cuộc chiến tranh đó của Mỹ..."

- Nhân dân miền Nam biết ơn những người Mỹ tiến bộ; đồng thời ra sức giáng vào đầu bọn đế quốc Mỹ và lũ bù nhìn những vố thật đau.

Tờ báo tư sản Tây Đức *Nhân dân* (27-3-1964) viết: "Mỹ chỉ có một khả năng là ủng hộ một chế độ độc tài quân phiệt... và việc đó chắc chắn sẽ đưa đến một *Điện Biên Phủ*".

Thật vậy! Lịch sử trong vài mươi năm nay đã chứng tỏ rằng: Lũ đế quốc thực dân dù có binh hùng tướng mạnh đến mấy, chung quy cũng thất bại. Đế quốc Mỹ đã thất bại ở Trung Quốc, ở Triều Tiên, ở Cu Ba, thực dân Pháp đã thất bại ở Việt Nam và ở Angiêri. Ở miền Nam, đế quốc Mỹ nhất định cũng sẽ thất bại. Ông U Than (Tổng Thư ký Hội Liên hợp quốc) nói rất đúng: "Biện pháp quân sự đã không giải quyết được vấn đề Việt Nam hồi năm 1954. Không có lẽ gì biện pháp quân sự lại đưa đến kết quả mười năm sau" (các báo phương Tây ngày 29-4-1964).

Dù cuộc kháng chiến phải lâu dài, gian khổ, song nhân dân miền Nam nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng. Thắng lợi vì có chính nghĩa. Thắng lợi vì triệu người một lòng, đoàn kết chặt

chẽ trong Mặt trận Giải phóng miền Nam, kiên quyết chiến đấu vì độc lập tự do, vì thống nhất Tổ quốc. Thắng lợi vì có các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa ủng hộ và được nhân dân yêu chuộng hòa bình và công lý trên thế giới (kể cả nhân dân Mỹ) đồng tình.

Vì vậy, dù lúc đầu chỉ có những vũ khí thô sơ, đồng bào miền Nam càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng.

Hãy lấy năm 1963 làm ví dụ:

Bắt đầu từ tháng 1-1963, nhân dân miền Nam thắng to ở Ấp Bắc³⁷. Rồi liên tiếp thu được nhiều thắng lợi suốt cả năm và kết thúc năm ngoạn bằng trận tiêu diệt tiểu đoàn "Cọp đen" (hôm 31- 12-1963). Trong cả năm đó, nhân dân miền Nam:

- Đã tiêu diệt hơn 80.000 binh sĩ địch (trong số đó có độ 1.000 tên Mỹ),
- Đã bắn rơi và bắn hỏng hơn 690 chiếc máy bay (phần nhiều là máy bay lên thẳng),
- Đánh đắm 120 tàu quân sự lớn và nhỏ,
- Phá hủy 32 đầu xe lửa và 343 toa,
- Lấy được của địch hơn 10.000 súng các loại.

Với tinh thần quyết chiến, quyết thắng của *Điện Biên Phủ*, từ nay về sau nhân dân miền Nam chắc sẽ thắng lợi hơn nữa. Muốn tránh một thất bại như ở Điện Biên Phủ và muốn khỏi mất thể diện, thì đế quốc Mỹ chỉ có một cách là chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược, rút ngay quân đội Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy vấn đề nội bộ của mình và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, Campuchia và Lào.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3690,
ngày 7-5-1964.

LỜI GHI TRONG SỔ LƯU NIỆM CỦA NHÀ BẢO TÀNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

Trước đây 10 năm, chiến thắng Điện Biên Phủ đã kết thúc vẻ vang cuộc kháng chiến lâu dài gian khổ, anh dũng của quân và dân nước ta chống thực dân Pháp xâm lược và sự can thiệp của đế quốc Mỹ. Đó là thắng lợi vĩ đại của nhân dân ta mà cũng là thắng lợi chung của tất cả các dân tộc bị áp bức trên thế giới. Chiến thắng Điện Biên Phủ càng làm sáng ngời chân lý của chủ nghĩa Mác - Lênin trong thời đại ngày nay: Chiến tranh xâm lược của bọn đế quốc nhất định thất bại; cách mạng giải phóng của các dân tộc nhất định thành công.

Ngày 7 tháng 5 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

In trong sách *Những bài nói và viết của Hồ Chủ tịch với các dân tộc Tây Bắc*,
Ban Tuyên giáo Khu Tây Bắc xuất bản,
1970, tr.58.

**TRẢ LỜI PHỎNG VẤN
CỦA NỮ PHÓNG VIÊN PHÁP
DANIEN HUYNÔBEN¹⁾**

Hỏi: Đề nghị Chủ tịch cho biết những vấn đề chính hiện nay của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa?

Trả lời: Những vấn đề đó là:

- Ra sức xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, trước mắt là thi đua hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ nhất.
- Cải thiện từng bước đời sống của nhân dân, làm cho đời sống vật chất ngày càng ấm no, đời sống tinh thần ngày càng thêm tiến bộ.
- Kiên quyết đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà trên cơ sở độc lập và dân chủ như Hiệp định Giơnevơ quy định.

Hỏi: Cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam có tác động gì tới nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa?

Trả lời: Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một. Nửa nước chúng tôi đang bị đế quốc Mỹ xâm lược. Chúng tiến hành một cuộc chiến tranh không tuyên bố chống nhân dân miền Nam Việt Nam. Mười năm qua, Mỹ và bọn tay sai phá hoại trắng trợn Hiệp nghị

1) Ngày 7-5-1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tiếp và trả lời phỏng vấn đoàn vô tuyến truyền hình Pháp (RTF) gồm nữ phóng viên Đanien Huynôben và nhà đạo diễn Igo Bara (BT).

Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, đã gây ra ở miền Nam Việt Nam những tội ác không kể xiết. Cũng như nhân dân Pháp trước đây căm thù phát xít Đức giày xéo lên đất nước mình, nhân dân cả nước chúng tôi ngày nay vô cùng căm giận đế quốc Mỹ tàn bạo. Nhân dân miền Nam Việt Nam buộc phải đứng lên cầm vũ khí để tự vệ. Nhiệm vụ thiêng liêng của nhân dân miền Bắc là phải hết lòng hết sức ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa đó. Cuộc chiến tranh do Mỹ tiến hành ở miền Nam Việt Nam đe dọa nghiêm trọng lao động hòa bình của nhân dân miền Bắc. Vì vậy chúng tôi luôn luôn nâng cao tinh thần cảnh giác, sẵn sàng đập tan mọi âm mưu của đế quốc Mỹ và tay sai khiêu khích và phá hoại công cuộc xây dựng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Hỏi: Theo Ngài thì có thể giải quyết cuộc chiến tranh ở miền Nam Việt Nam bằng quân sự hay không?

Trả lời: Đế quốc Mỹ tưởng rằng vũ khí hiện đại và chính sách vũ lực của họ có thể khuất phục được nhân dân miền Nam Việt Nam. Đó là một sự tính toán sai lầm. Thực tế là đế quốc Mỹ và tay sai càng đánh càng thua. Nhân dân miền Nam Việt Nam với sức đoàn kết và chiến đấu anh dũng của mình, lại được nhân dân yêu chuộng hòa bình và công lý trên thế giới, trong đó có nhân dân Mỹ, ủng hộ nhiệt liệt, nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

Hỏi: Nếu không thì Ngài chủ trương một giải pháp chính trị như thế nào?

Trả lời: Giải pháp duy nhất đúng đắn về vấn đề miền Nam Việt Nam là phải thực hiện nghiêm chỉnh Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương: Các nước tham gia Hội nghị Giơnevơ năm 1954, trong đó có nước Mỹ, phải làm đúng lời cam kết của mình, tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam, không can thiệp vào nội trị của Việt Nam. Trước hết, Mỹ phải chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam

Việt Nam, rút hết quân đội và vũ khí Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, để công việc nội bộ của miền Nam Việt Nam do nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy trên cơ sở độc lập dân tộc, dân chủ, hòa bình và trung lập, tiến tới hòa bình thống nhất nước Việt Nam như *Cương lĩnh* của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã nêu rõ.

Hỏi: Nước Pháp có thể có một vai trò nào trong việc giải quyết cuộc xung đột không?

Trả lời: Nước Pháp là một bên ký kết Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, có nghĩa vụ đối với việc tôn trọng và thi hành Hiệp nghị đó. Mỗi nước tham gia Hội nghị Giơnevơ năm 1954 không những về phần mình phải nghiêm chỉnh tôn trọng và triệt để thi hành những điều khoản của Hiệp nghị đó mà còn phải góp phần làm cho các bên hữu quan làm đúng những lời đã cam kết.

Nhân dân Pháp có truyền thống cách mạng tốt đẹp trước đây đã ủng hộ cuộc đấu tranh giải phóng của toàn thể nhân dân Việt Nam nay lại tỏ sự đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân miền Nam Việt Nam và cuộc đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước Việt Nam trên cơ sở Hiệp nghị Giơnevơ. Nhân dân Việt Nam rất biết ơn nhân dân Pháp về mối cảm tình đó.

Hỏi: Đề nghị Chủ tịch cho biết nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tiếp tục nhận được sự viện trợ của các nước anh em đến mức độ nào?

Trả lời: Trong công cuộc xây dựng kinh tế, phát triển văn hóa, nhân dân Việt Nam tự mình ra sức phấn đấu, khắc phục mọi khó khăn, gian khổ, lại được các nước xã hội chủ nghĩa anh em giúp đỡ, đã đạt được những thành tích tốt đẹp. Sự giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa anh em trước đây cũng như hiện nay và sau này đối với nước chúng tôi là rất quý báu.

Hỏi: Nếu cuộc chiến tranh tiếp tục kéo dài ở miền Nam Việt Nam trong tình trạng này, thì tương lai nền kinh tế của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa sẽ như thế nào?

Trả lời: Trong mười năm qua, miền Bắc nước chúng tôi đã tiến những bước khá dài. Nền kinh tế của chúng tôi là một nền kinh tế xã hội chủ nghĩa. Trải qua mấy kế hoạch ngắn hạn và với kế hoạch 5 năm hiện nay, về các mặt công nghiệp, nông nghiệp, thương nghiệp, chúng tôi đã đạt được những thành tích căn bản. Lẽ tất nhiên, chúng tôi còn có những khó khăn, nhưng đó là khó khăn trong bước trưởng thành.

Đế quốc Mỹ và tay sai gây ra cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, âm mưu chia cắt lâu dài đất nước chúng tôi, đe dọa nền an ninh của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Từ mười năm nay chúng ra sức ngăn cản việc kiến lập những quan hệ kinh tế, văn hóa giữa nhân dân hai miền Bắc và Nam Việt Nam. Chúng tưởng rằng bằng cách đó bóp nghẹt nền kinh tế của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Nhưng nhân dân miền Bắc Việt Nam sẵn có tinh thần yêu nước nồng nàn, với truyền thống tự lực cánh sinh và đức tính cần cù lao động, lại được các nước xã hội chủ nghĩa anh em hết sức giúp đỡ, đã và đang xây dựng thắng lợi cuộc sống mới của mình.

Hỏi: Vấn đề dân số thế nào?

Trả lời: Từ ngày hòa bình được lập lại trên miền Bắc chúng tôi, đời sống nhân dân ngày một cải thiện, vì thế mà dân số miền Bắc tăng nhanh. Nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa không ngừng cố gắng giải quyết tốt vấn đề ăn, mặc, ở, y tế, giáo dục, v.v..

Hỏi: Xin Chủ tịch nhắc lại quá trình đấu tranh của Ngài và qua đó nêu lên sự tiến triển của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Trả lời: Trước đây tôi hoạt động cách mạng, bây giờ tôi vẫn

phục vụ cách mạng và tôi sẽ tiếp tục làm như vậy. Nguyên vọng của tôi cũng như nguyện vọng của nhân dân Việt Nam là xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, tăng cường đoàn kết phe xã hội chủ nghĩa và giữ gìn hòa bình lâu dài trên thế giới.

Cuối cùng, nhân dịp này, tôi nhờ các bạn chuyển tới nhân dân Pháp anh em những lời chào hữu nghị và thân ái nhất.

Trả lời ngày 7-5-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3724,

ngày 10-6-1964.

THƯ GỬI ĐOÀN VĂN CÔNG CỤC CHÍNH TRỊ QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

Thân ái gửi Đoàn Văn công của Cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam,

Được tin các cháu đi biểu diễn ở Trung Quốc anh em, Bác gửi mấy lời khuyên các cháu:

- Đoàn kết nội bộ, đoàn kết với anh em Trung Quốc. Giữ gìn tốt kỷ luật.
- Cố gắng biểu diễn tốt.
- Cố gắng học hỏi các đồng chí Trung Quốc. Nhờ các đồng chí Trung Quốc thẳng thắn phê bình, để không ngừng tiến bộ.
- Giữ gìn sức khỏe.

Chúc các cháu thành công và gửi các cháu nhiều cái hôn.

Ngày 11 tháng 5 năm 1964

BÁC HỒ

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

TRẢ LỜI TẠP CHÍ *MAINORITY ỚP OĂN*¹⁾

Tôi chân thành cảm ơn quý báo đã tạo cơ hội cho tôi nói chuyện cùng nhân dân Mỹ về tình hình miền Nam Việt Nam hiện nay.

Từ nước Việt Nam, cách xa nước Hoa Kỳ hàng vạn cây số, tôi gửi đến các bạn Mỹ lời chào hữu nghị và lời kêu gọi thiết tha này.

Tôi mong các bạn sẽ hiểu rõ hơn sự thật cay đắng ngày nay ở miền Nam Việt Nam, một nửa Tổ quốc chúng tôi. Ở đây đang diễn ra một cuộc chiến tranh vô cùng tàn khốc, một cuộc chiến tranh lớn nhất, dai dẳng nhất, đẫm máu nhất hiện nay trên trái đất này. Cuộc chiến tranh gọi là "đặc biệt" ấy kỳ thật là một cuộc chiến tranh xâm lược do Chính phủ Mỹ cùng bọn tay sai tiến hành, đang hằng ngày gây tang tóc và đau khổ cho 14 triệu đồng bào miền Nam chúng tôi, đã làm chết và bị thương hàng nghìn thanh niên Mỹ của các bạn. Cuộc "chiến tranh đặc biệt" ấy đang đốt cháy làng mạc, phá hoại đồng ruộng, đang giày xéo một nửa đất nước chúng tôi, đã làm hao tổn hàng nghìn triệu đôla của nhân dân Mỹ. Hơn nữa cuộc chiến tranh đầy tội ác ghê tởm đó chẳng những xâm phạm đến quyền tự do, độc lập của đồng bào miền Nam chúng tôi, mà còn bôi nhọ cả thanh danh và những truyền thống tốt đẹp của nhân dân Mỹ.

1) Tạp chí *Mainority Ớp Oăn* (*Minority of one*) là tạp chí do một nhóm nhân sĩ trí thức tiến bộ Mỹ xuất bản. Bài trả lời của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đăng trên tạp chí đó, số ra ngày 21-5-1964 để kỷ niệm ngày sinh của Người (BT).

Nhân dân Việt Nam hiểu rõ rằng nhân dân Mỹ muốn sống hòa bình và hữu nghị với các dân tộc khác. Tôi đã đến nước Mỹ, tôi hiểu nhân dân Mỹ rất trọng chính nghĩa và có nhiều tài năng. Nhân dân Việt Nam không bao giờ lầm lẫn nhân dân Mỹ yêu chuộng công lý với những Chính phủ Mỹ đã phạm nhiều tội ác đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi từ mười năm nay. Chính những kẻ đang phá hoại nền độc lập, tự do của dân tộc chúng tôi, cũng là những kẻ đã phản bội bản Tuyên ngôn độc lập của nước Mỹ³⁸, trong đó đã nêu cao chân lý "tất cả mọi người sinh ra đều bình đẳng" và nêu cao những quyền bất khả xâm phạm của con người: "quyền sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc".

Mọi người đều biết, năm 1954, nhân dân và quân đội Việt Nam đã đánh thắng đội quân của thực dân Pháp xâm lược trong trận Điện Biên Phủ. Sau đó, Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương đã hợp với sự tham gia của chín nước trong đó có Mỹ. Hiệp nghị Giơnevơ đã được ký kết, các nước tham dự Hội nghị, kể cả nước Mỹ, đã long trọng tuyên bố tôn trọng những quyền dân tộc bất khả xâm phạm là độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nhân dân Việt Nam, cũng như của nhân dân Lào và nhân dân Campuchia. Hiệp nghị đó cũng quy định rằng: Vĩ tuyến 17 chỉ là giới tuyến quân sự tạm thời giữa hai miền Bắc và Nam Việt Nam, và đến năm 1956 thì chính quyền hai miền phải tiến hành tổng tuyển cử nhằm thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Trung thành với lợi ích của hòa bình và quyền lợi tối cao của dân tộc và Tổ quốc, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, từ ngày Hiệp nghị Giơnevơ được ký kết đến nay, trước sau như một, vẫn luôn luôn chủ trương tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị đó và kiên quyết đòi các bên hữu quan cũng phải làm như vậy.

Đáng lẽ sau Hội nghị Giơnevơ, nhân dân Việt Nam chúng tôi có thể được sống yên ổn để xây dựng đất nước. Nhưng Chính phủ

Mỹ đã giày xéo lên Hiệp nghị Giơnevơ đó. Họ đã lập ra cái gọi là "Khối phòng thủ Đông Nam Á", kỳ thật là khối xâm lược Đông Nam Á. Từ đầu năm 1962, Chính phủ Mỹ lại ngang nhiên lập Bộ Chỉ huy quân sự Mỹ ở Sài Gòn để trực tiếp điều khiển chiến tranh ở miền Nam Việt Nam. Chính phủ Mỹ ngày càng trắng trợn can thiệp vào miền Nam Việt Nam, nuôi dưỡng một lũ tay sai thực hiện chính sách của họ, giết hại đồng bào chúng tôi. Chúng phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ, kéo dài tình trạng chia cắt nước chúng tôi, gây đau khổ trong lòng của cả một dân tộc.

Mười năm nay, nhân dân chúng tôi ở miền Bắc đã làm chủ cuộc đời của mình, được sống trong hòa bình, phát triển kinh tế và văn hóa, xây dựng cuộc sống mới no ấm, vui tươi. Còn đồng bào miền Nam chúng tôi, trước đã cùng nhân dân cả nước trải qua chín năm kháng chiến gian khổ và anh dũng chống thực dân Pháp xâm lược, thì đến nay đã phải chịu thêm mười năm sống trong cảnh chiến tranh tàn khốc do đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai gây ra. Chính vì đế quốc Mỹ xâm lược và bọn tay sai của chúng mà hơn 16 vạn đồng bào chúng tôi ở miền Nam đã bị giết, 68 vạn người bị tra tấn thương tật, 37 vạn người đang bị giam giữ trong các nhà tù. Trong số những nạn nhân ấy, có nhiều người già, đàn bà và trẻ con.

Hiện nay cuộc chiến tranh xâm lược ghê tởm ấy lại càng thêm ác liệt, dưới sự thúc đẩy và chỉ huy của 25 nghìn binh sĩ Mỹ, với những máy bay, xe lội nước, súng đạn, thuốc độc của Mỹ và đội quân đánh thuê hơn 60 vạn người của chính quyền tay sai của Mỹ ở miền Nam Việt Nam.

Đã mười năm nay, tất cả các chính phủ Mỹ và tất cả bọn tay sai của chúng muốn dùng sức mạnh tàn bạo của chúng hòng đè bẹp sức kháng chiến của nhân dân một dân tộc anh hùng. Chúng muốn biến 14 triệu đồng bào miền Nam chúng tôi thành những người nô lệ, biến miền Nam đất nước chúng tôi thành thuộc địa kiểu mới, một căn cứ quân sự, để uy hiếp nền độc lập của các nước ở Đông Dương và Đông Nam Á, để tiến công miền Bắc chúng tôi.

Gần đây, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Mắc Namara lại đến miền Nam Việt Nam, ra lệnh cho bọn tay sai đẩy mạnh hơn nữa cuộc chiến tranh tàn khốc và bàn kế hoạch "Bắc tiến". Bộ trưởng Ngoại giao Mỹ Đin Raxơ vừa sang Mani họp Hội đồng Khối quân sự Đông Nam Á, chủ yếu để bàn vấn đề miền Nam Việt Nam, cũng lại đến miền Nam Việt Nam ngay sau khi hội nghị xong, nhằm xúc tiến âm mưu dùng khối quân sự này tăng cường xâm lược miền Nam. Chúng muốn biến Việt Nam thành một Triều Tiên thứ hai chăng?

Nhưng sự thật đã chứng tỏ rằng con đường xâm lược của đế quốc Mỹ ở miền Nam Việt Nam hiện nay chỉ là một "con đường hầm không lối thoát", đúng như lời cố Tổng thống Kennơđi đã thú nhận.

Nhân dân miền Nam anh dũng quyết không lùi bước trước mũi súng của kẻ xâm lược và lũ bán nước. Đồng bào chúng tôi thà hy sinh hết thảy, nhưng quyết không chịu làm nô lệ. Đến nay, dưới sự lãnh đạo của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam, các lực lượng yêu nước ở miền Nam ngày càng phát triển mạnh mẽ và ngày càng có uy tín to lớn trong nước và trên thế giới. Hơn một nửa dân số và hơn 2 phần 3 đất đai toàn miền Nam đã được giải phóng. Chỉ trong ba năm qua, quân đội giải phóng và nhân dân miền Nam đã tiêu diệt và làm tan rã hàng chục vạn quân địch, hàng nghìn binh sĩ Mỹ đã chết và bị thương. Quân giải phóng đã bắn rơi hàng trăm máy bay và đã thu được hàng vạn súng các loại do Mỹ chế tạo. Tất cả những chiến lược và chiến thuật mà Mỹ đã đem dùng ở miền Nam Việt Nam đều hoàn toàn thất bại. Trong tám nghìn "ấp chiến lược" (thực tế là những trại tập trung theo kiểu phát xít) đã được dựng lên, hơn 80% đã bị phá vỡ. Tất cả những thắng lợi ấy của các lực lượng yêu nước ở miền Nam đủ chứng tỏ rằng nhân dân miền Nam tự mình có đủ khả năng đánh bại mọi âm mưu và kế hoạch xâm lược của đế quốc Mỹ, và cuộc chiến tranh xâm lược mà Chính phủ Mỹ cùng bọn tay sai đang tiến hành chỉ là một cuộc chiến

tranh tuyệt vọng, không thể tránh khỏi thất bại. Những chiêu bài "chống cộng sản", "vì dân chủ, tự do", những luận điệu vu khống miền Bắc can thiệp hoặc "xâm lược miền Nam", mà Chính phủ Mỹ cùng bọn tay sai dùng để che đậy những tội ác của chúng ở miền Nam Việt Nam, không thể lừa dối được ai. Và dù đã mấy lần "thay ngựa", đế quốc Mỹ cũng không ra khỏi được tình trạng ngày càng sa lầy ở miền Nam Việt Nam và không thể che giấu được những thất bại liên tiếp của chúng trước mắt nhân dân Mỹ ngày càng hiểu rõ sự thật.

Chính vì vậy mà phong trào đấu tranh của nhân dân Mỹ ngày càng sôi nổi, đòi chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược bẩn thỉu ở miền Nam Việt Nam. Và ngay trong giới cầm quyền Mỹ, ngày càng thêm nhiều tiếng nói phản đối chính sách mù quáng tiếp tục cuộc chiến tranh tuyệt vọng này. Nhân dân Việt Nam hết lòng cảm ơn những tổ chức công nhân, thanh niên, sinh viên, phụ nữ và những nhân sĩ trí thức, nghị sĩ, linh mục tiến bộ ở Mỹ đã và đang dũng cảm lên tiếng, biểu tình, vạch trần chính sách xâm lược đầy tội ác của Chính phủ Mỹ và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của các lực lượng yêu nước ở miền Nam Việt Nam.

Tôi muốn nói thêm với những người bạn Mỹ rằng:

Chẳng những chúng tôi đau xót vì đồng bào miền Nam chúng tôi phải gian khổ, hy sinh, mà chúng tôi cũng thương xót cho các bà mẹ và các người vợ Mỹ đã mất con, mất chồng trong cuộc chiến tranh phi nghĩa ở miền Nam Việt Nam do bọn quân phiệt Mỹ tiến hành.

Chúng ta không thể cứ để mãi Chính phủ Mỹ và bọn tay sai làm theo ý muốn đen tối của chúng. Đã đến lúc phải chặn bàn tay đẫm máu của chúng lại!

Đương nhiên, trước hết đồng bào miền Nam chúng tôi phải chiến đấu đến cùng để tự giải phóng.

Nhưng nhân dân Mỹ cũng là nạn nhân của đế quốc Mỹ, các bạn hãy cùng nhân dân Việt Nam đấu tranh quyết liệt chống bọn quân phiệt hiếu chiến và xâm lược ở nước các bạn.

Hãy đòi chấm dứt ngay cuộc chiến tranh bắn thủ ở miền Nam Việt Nam!

Hãy đòi Chính phủ Mỹ phải để cho công việc nội bộ của Việt Nam do nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy. Phải triệt để tôn trọng những điều khoản của Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, công nhận những quyền dân tộc bất khả xâm phạm của nhân dân Việt Nam!

Đó là cách duy nhất để giải quyết vấn đề miền Nam Việt Nam hiện nay mà nước Mỹ không mất thể diện.

Tôi mong lời kêu gọi khẩn thiết này sẽ đến tai nhân dân Mỹ. Một lần nữa, tôi cảm ơn các nhân sĩ trí thức và nhân dân tiến bộ của nước Mỹ đã vì công lý và tự do, vì hòa bình và tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta mà dũng cảm đấu tranh chống chính sách xâm lược của Chính phủ Mỹ ở miền Nam Việt Nam.

Báo *Nhân dân*, số 3708,
ngày 25-5-1964.

MỸ MÀ KHÔNG ĐẸP

Chữ "mỹ" nghĩa là tốt đẹp. Nhưng xã hội Mỹ thì không tốt đẹp chút nào. Chính các tổng thống Mỹ đã phải thú nhận điều đó.

Cuối tháng 11-1961, mô ma tổng Ken đã nói:

"Từ năm 1955 đến năm 1961, thu nhập của nông dân giảm sút 25%.

Hơn 100 địa phương nghèo (ở Mỹ có những "khu kinh tế kém sút"; 18 khu lớn, 103 khu vừa, 454 khu nhỏ), rất nhiều công nhân, nông dân và trí thức thất nghiệp.

Có 5 triệu rưỡi công nhân thất nghiệp hoàn toàn và 2 triệu 60 vạn người mỗi năm thất nghiệp tám tháng.

Giá sinh hoạt ngày càng đắt đỏ. Hơn 17 triệu người tối đi ngủ với cái bụng đói meo.

25 triệu người Mỹ sống trong những cái nhà như ổ chuột.

Hơn 2 triệu trẻ con không được đi học vì thiếu nhà trường. Một phần ba sinh viên không thể theo học hết lớp, vì nhà nghèo túng. Số trẻ con phạm tội ngày càng thêm nhiều...".

Trước tổng Ken, tổng Ai đã nói như vậy.

Trước tổng Ai, tổng Tuma cũng nói như vậy. Sau tổng Ken, tổng Giôn lại nói như vậy. Hôm 27-4-1964, tổng Giôn nói: "Mỹ phải ra sức hành động mới tránh khỏi một sự tan rã vì tình trạng đói nghèo, tật bệnh, trường học lụp xụp, nhà như ổ chuột. Tình trạng ngày càng nhiều người Mỹ lâm vào cảnh nghèo nàn đang trở nên một gánh nặng đè lên vai Nhà nước...".

Sau đây là vài điều trích từ báo chí Hoa Kỳ để nói rõ thêm lời than phiền của các tổng Mỹ.

- *Công nhân, nông dân.* Mỹ có rất nhiều lương thực *thừa*, nhưng 56% gia đình công nhân và nông dân bị *thiếu* ăn.

Độ 50 triệu người Mỹ sống dưới *mức thấp nhất*: ăn không no, đói không chết, ốm không thuốc men, nhà ở lụp xụp, không được học hành. Người ta gọi họ là *một nước Mỹ khác*.

Ngay ở giữa Nữu Ước là một thành phố giàu sang nhất với những lâu đài "chọc trời" cao hơn 70, 80 tầng, vẫn có hơn 36 vạn dân nghèo xơ xác mà người ta gọi là "thây sống". Ở các thành phố to, để tìm việc làm, những công nhân không lành nghề hằng ngày tụ họp lại những nơi nhất định mà người ta gọi là *chợ bán nô lệ*.

13 triệu người già cả sống một cách bơ vơ cực khổ.

- *Học sinh, thanh niên.* Một cuộc kiểm tra 16.500 trường tư và 108.000 trường công cho thấy rằng 25% học trò dãn độn và thiếu sức khỏe.

Bộ Lao động Mỹ báo cáo rằng: "Hiện nay trong số thanh niên dưới 20 tuổi có 17% bị thất nghiệp. Và trong mười năm tới sẽ có 20 triệu thanh niên không có công ăn việc làm. Việc đó sẽ thành một vấn đề nguy hiểm nhất trong lịch sử nước Mỹ".

- *Bệnh hoạn xã hội.* Vì gái đi ngày càng nhiều, hiện nay ở Mỹ có hơn 9 triệu người mắc bệnh giang mai, tức là cứ 1 vạn người thì có 500 người mắc bệnh. Trong số đó thanh niên từ 15 đến 24 tuổi chiếm hơn 53%.

Hơn 5 triệu người Mỹ mắc bệnh thần kinh.

Chỉ trong một năm 1962, ở thành phố Nữu Ước đã có 5 vạn vụ phạm tội, trong đó 507 vụ giết người, 882 vụ hiếp dâm, 41.478 vụ trộm cướp, v.v..

- *Những sự ngược đời.* Trong lúc hàng chục triệu người dân Mỹ ở trong tình trạng khốn khổ như vậy, thì bọn tư bản kéch sù Mỹ lại sống xa xỉ một cách không thể tưởng tượng. Thí dụ: Tờ *Tin tức hằng tuần* viết: Trong năm 1963 bọn nhà giàu Mỹ đã tiêu cho mèo

và chó "yêu" của chúng hơn 3.000 triệu đôla. Chó và mèo của chúng có người hầu hạ, có thức ăn đặc biệt tắm bổ, có áo sang trọng đắt tiền, có vòng đeo bằng châu báu, có xe hơi và phòng ở riêng, có lớp huấn luyện lễ phép, v.v..

Kỳ quái hơn nữa: Để mua chuộc lòng dân trong cuộc tuyển cử tổng thống sắp tới, hồi tháng Tư năm nay, tổng Giôn đã mở một "chiến dịch đánh lùi nghèo khổ". Y trích 300 triệu đôla cho việc này. Nếu chia số tiền đó cho 50 triệu người Mỹ nghèo khổ, thì mỗi người một năm được 6 đôla (một tháng được 5 hào). Trong khi đó mỗi tháng Mỹ tiêu 1 triệu 50 vạn đôla trong cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam.

Bộ mặt thật của Mỹ là như vậy đó.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3712,
ngày 29-5-1964.

TĂNG GIA SẢN XUẤT TỐT, CÒN PHẢI THỰC HÀNH TIẾT KIỆM TỐT

Vụ chiêm vừa rồi được mùa.

Đó là kết quả do sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng và sự phấn đấu dũng cảm của cán bộ địa phương và đồng bào nông dân. Cuộc vận động cải tiến quản lý hợp tác xã cũng đã góp một phần vào kết quả đó.

Thế là đồng bào đã thực hiện thắng lợi khẩu hiệu *tăng gia sản xuất*. Nhưng thắng lợi đó mới là bước đầu. Chúng ta còn phải tiến lên nữa, tức là phải *thực hành tiết kiệm*.

Các nơi đều đã làm tốt nghĩa vụ lương thực đối với Nhà nước. Nhiều nơi đồng bào còn bán cho Nhà nước hàng nghìn tấn thóc theo giá khuyến khích. Thật là đã ích nước lại lợi nhà!

Nhưng có nơi vì được mùa mà có tình trạng *phũ phàng ngô khoai, lãng phí thóc gạo*. Thế là sai lầm to!

Chúng ta nên nhớ rằng Nhà nước cần rất nhiều thóc gạo.

- Để cung cấp cho công nhân, quân đội, cán bộ và nhân dân các thành phố,

- Để làm dự trữ cho nhân dân, phòng khi mùa màng không thuận,

- Để đổi lấy máy móc và nguyên liệu nước ngoài (khi lương thực đã thỏa mãn nhu cầu của nhân dân ta), nhằm đẩy mạnh công nghiệp nước ta, mà công nghiệp để phục vụ nông nghiệp chiếm một địa vị rất to.

Vì vậy, bán càng nhiều lương thực (nhất là thóc gạo) cho Nhà nước theo giá khuyến khích, thì càng lợi cho nông dân và công nhân.

Hoan hô Chi đoàn thanh niên lao động Tân Hưng Hòa (Thái Bình) đã có sáng kiến làm trước, và thanh niên Hà Đông đã hăng hái hưởng ứng cuộc vận động tự nguyện tự giác *ăn thêm hoa màu*, để tiết kiệm thóc gạo bán cho Nhà nước. Mong rằng thanh niên và đồng bào các nơi đều sẽ nhiệt liệt hưởng ứng cuộc vận động đó.

Xã viên hợp tác xã Việt Tiến (tỉnh Quảng Ninh) thì tự động ăn độn nửa khoai nửa gạo, để dành nhiều thóc bán cho Nhà nước. Hoan hô sáng kiến yêu nước đó của bà con Việt Tiến và mong rằng các hợp tác xã khác cũng làm như vậy¹⁾.

Chúng ta cần phải nhân cái đà thắng lợi của vụ chiêm mà làm *vụ thu và vụ mùa thắng lợi hơn nữa*.

Có thể làm được không? Nhất định làm được! Vì lực lượng tiềm tàng của ta còn rất nhiều. Vụ chiêm vừa rồi, ở Thanh Hóa có một số hợp tác xã gặt được 3 tấn 2 tạ một mẫu tây. Đó là sản lượng cao nhất ở miền Bắc hiện nay. Nếu cố gắng thì vụ mùa có thể đạt 33 tạ, tức là cả năm một mẫu tây thu hoạch 6 tấn rưỡi.

Ở Trung Quốc, năm ngoái tuy bị hạn và lụt nặng, nhưng vì nông dân cố gắng, cho nên nhiều nơi đã thu hoạch (cả năm) một mẫu tây từ 10 đến 13 tấn.

Anh em nông dân Trung Quốc đã làm được, thì đồng bào nông dân Việt Nam cố gắng nhất định cũng làm được.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3739,
ngày 25-6-1964.

1) Xem báo *Nhân dân*, ngày 23-6-1964 (TG).

VỀ PHONG TRÀO THI ĐUA CỦA NHÂN DÂN VÀ THANH NIÊN HỌC SINH HÀ NỘI¹⁾

Từ hạ tuần tháng 5, các khu Ba Đình, Hoàn Kiếm và Hai Bà Trưng bắt đầu thi đua với khối 30 Đống Đa, đồng bào Hà Nội đã đạt nhiều thành tích khá trong mấy điểm sau đây:

Trước hết phải nói đến các cụ ông, cụ bà khu Hoàn Kiếm, một số cụ, có cụ ngoài 80, 90 tuổi, đã xung phong gương mẫu trong việc làm vệ sinh chung, và đã lôi cuốn con cháu làm theo.

- Các khối đều thi đua xây dựng khối "Năm tốt", phố "Năm tốt", gia đình "Năm tốt", v.v..

- Việc giữ gìn trật tự trị an, đặt hũ gạo tiết kiệm, gửi tiền vào quỹ tiết kiệm đều đã phổ biến.

- Có khối đã lập được lớp dạy các em gái may vá, nấu ăn. Có khối đã xây dựng câu lạc bộ cho các trẻ em vừa chơi vui, vừa học tập, v.v..

Những việc làm đó và những việc có ích khác chị em phụ nữ là những chiến sĩ xung phong.

Thanh niên cũng tiến bộ rất rõ rệt. Ở các nhà máy, hơn 12.000 công nhân thanh niên đã thực hiện năng suất cao, chất lượng tốt.

1) Đây là bản thảo bài báo, gồm 2 trang. Bên lề phải trang thứ nhất, Chủ tịch Hồ Chí Minh còn viết dòng chữ *Đảng ủy lãnh đạo tốt. Cán bộ cơ sở coi trọng. Dựa vào dân - Tổ chức tốt - Đoàn kết tốt*. Dòng chữ này viết hai cột bằng chữ Hán. Chúng tôi chưa xác minh được bài viết đã đăng trên báo nào (BT).

Trong số 700 em học sinh tốt nghiệp lớp 7 (Đồng Đa, Hoàn Kiếm, Hai Bà Trưng) thì 455 em đã tình nguyện đi lao động sản xuất. Các em học sinh lớp 10 sẽ tiếp tục ghi tên đi lao động. Các em *học sinh tốt nghiệp* lớp 7 và lớp 10 đều sẵn sàng phục vụ bất kỳ việc gì và bất kỳ nơi nào, theo lời của Đảng và của Nhà nước. Hoan hô các em! Nhân đây, *Chiến sĩ* muốn nhắc lại mấy điểm như sau:

- *Về bản thân các em* - Các em đang thực hiện khẩu hiệu “Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên”. Có chí khí như thế là rất tốt, nhưng có *chí khí*, còn phải có *quyết tâm*: quyết tâm vượt mọi khó khăn trong lao động, quyết tâm tiếp tục học tập để tiến bộ không ngừng. Tương lai rực rỡ của các em phần lớn là do các em tự xây dựng lấy.

- *Các bậc cha mẹ* - Chí khí của con tức là vinh dự của cha mẹ. Các em học sinh xung phong đi lao động là con đường đúng đắn. Vì vậy, cha mẹ không nên ngăn trở mà nên khuyến khích con quyết mạnh dạn đi lên con đường đó. Đó là tiền đề vẻ vang của thanh niên.

- *Đoàn thể thanh niên và cơ quan giáo dục* - Các em học sinh đi lao động nơi xa (công trường, lâm trường, miền núi), lúc đầu chưa quen, không khỏi ngỡ ngàng. Đoàn Thanh niên Lao động và Bộ Giáo dục cần thật sự quan tâm giúp đỡ. Thí dụ: Làm thế nào cho các em ấy có thể tiếp tục học tập. Tổ chức mỗi nhóm độ 15 em cùng lao động ở một nơi, để chúng có thể gặp nhau trong sinh hoạt và trong học tập. Nhà trường cũ của các em ấy cũng nên liên lạc mật thiết với học trò cũ của mình để khuyến khích họ.

- *Cơ sở sản xuất và Đảng, Đoàn địa phương* - Các em học sinh mới rời khỏi nhà trường và gia đình ở thành thị; lên miền núi, hoặc về nông thôn, ban đầu đời sống và công việc, cái gì cũng còn xa lạ. Vậy cán bộ phụ trách sản xuất và các đồng chí công nhân (hoặc xã viên) cần phải dìu dắt các em ấy dần dần, phải coi họ như con em ruột thịt mình. Một khi đã quen cái quen nước, các em ấy sẽ là

những người lao động có văn hóa, có kỹ thuật, những người lao động tiên tiến.

Đảng bộ và chi đoàn địa phương có nhiệm vụ săn sóc các em ấy về mọi mặt: chính trị, lao động, học tập.

Chúng ta phải thật sự quan tâm đến các em thanh niên và học sinh xung phong đi lao động, vì đó là một lực lượng mới mẻ và dồi dào sẽ góp phần đắc lực vào sự nghiệp làm cho dân giàu nước mạnh.

Viết tháng 6-1964.

Bút tích lưu tại

Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**LỜI PHÁT BIỂU TẠI LỄ BẾ MẠC
KỶ HỢP THỨ NHẤT, QUỐC HỘI NƯỚC VIỆT NAM
DÂN CHỦ CỘNG HÒA, KHÓA III³⁹**

Thưa các đồng chí đại biểu Quốc hội,

Trong khi toàn dân ta đang hăng hái thi đua “mỗi người làm việc bằng hai” vì chủ nghĩa xã hội, vì thống nhất nước nhà, thì kỳ họp đầu tiên của Quốc hội khóa III của chúng ta cũng làm việc khẩn trương và đã thành công tốt đẹp.

Thay mặt các đồng chí đã được bầu vào các cơ quan lãnh đạo của Nhà nước, tôi xin cảm ơn Quốc hội đã tỏ lòng tín nhiệm. Tôi xin hứa với Quốc hội rằng: vì Tổ quốc, vì nhân dân, chúng tôi sẽ luôn luôn cố gắng làm tròn trách nhiệm của mình, quyết không phụ lòng tin cậy của đồng bào và Quốc hội.

Về phần tôi,

*Bảy mươi tư tuổi vẫn không già,
Cố gắng làm tròn nhiệm vụ ta.
Bao giờ Nam Bắc một nhà,
Dân giàu nước mạnh thì ta vui lòng.*

Thưa các đồng chí,

Báo cáo của Chính phủ do đồng chí Thủ tướng Phạm Văn Đồng trình bày và tất cả những tham luận của các đại biểu đều nói lên những cố gắng và những thành tích to lớn của nhân dân ta về mọi

mặt. Tình hình ngày nay thật đáng phấn khởi. Xây dựng chủ nghĩa xã hội là một sự nghiệp cực kỳ vẻ vang, nhưng phải lâu dài và gian khổ. Nhân dân ta cần phải có tinh thần phấn đấu bền bỉ, quyết tâm vượt mọi khó khăn, để giành lấy những thắng lợi mới rực rỡ hơn nữa.

Tôi đề nghị các đồng chí đại biểu Quốc hội sẽ động viên mạnh mẽ và sâu rộng toàn dân ta thấm nhuần tinh thần làm chủ tập thể, hăng hái thi đua hoàn thành tốt kế hoạch nhà nước năm 1964, quyết giành một vụ mùa thắng lợi lớn và ra sức chuẩn bị tốt để sang năm 1965, hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ nhất. Chúng ta phải ra sức làm việc, đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm để nâng cao hơn nữa đời sống của nhân dân ta.

Đã mười năm nay, đồng bào miền Nam ta sống trong cảnh chiến tranh tàn khốc do đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai của chúng gây ra.

Nhưng đồng bào miền Nam ta không khuất phục và sẽ không bao giờ khuất phục. Giương cao ngọn cờ giải phóng, đồng bào ta chiến đấu vô cùng anh dũng và đang thu được những thắng lợi vẻ vang. Đồng bào ta vì độc lập, tự do, vì chính nghĩa mà chiến đấu, đã nêu cao tinh thần của dân tộc ta là một dân tộc anh hùng, quyết không chịu làm nô lệ!

Những thắng lợi của đồng bào miền Nam ta chứng tỏ rằng: Đế quốc Mỹ dù có bao nhiêu vũ khí hiện đại, cũng không đáng sợ. Một dân tộc đoàn kết chặt chẽ và chiến đấu bền bỉ thì hoàn toàn có thể đánh bại chúng.

Tôi đề nghị Quốc hội ta nhiệt liệt hoan hô đồng bào miền Nam anh hùng, nhiệt liệt hoan hô các chiến sĩ miền Nam anh dũng.

Tổng thống Mỹ Giôn-xơn thường rêu rao "hòa bình" và "tự do". Tôi hỏi ông: Quân đội Mỹ, chó ngao Mỹ, bom đạn Mỹ, thuốc độc Mỹ đã đưa sang giết hại nhân dân miền Nam Việt Nam, phải chăng đó là hòa bình? Phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ, can thiệp vào

nội bộ của Việt Nam, ủng hộ bọn buôn dân bán nước hòng chia cắt lâu dài đất nước Việt Nam, phải chăng đó là tự do? Chính sách xâm lược của các ông là trái với chính nghĩa, trái với nhân đạo, trái với Hiến pháp của nước Hoa Kỳ. Ông hãy trả lời câu hỏi đó trước nhân dân Việt Nam, nhân dân Mỹ và nhân dân thế giới.

Những lời đe dọa của đế quốc Mỹ chỉ làm cho nhân dân miền Bắc nước ta càng căm thù chúng, càng nâng cao cảnh giác và sẵn sàng đập tan mọi hành động khiêu khích và phá hoại của chúng, để bảo vệ Tổ quốc của chúng ta!

Bọn xâm lược Mỹ cần biết rằng: Chúng không có con đường thoát nào khác ngoài con đường chấm dứt cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở miền Nam. Phải thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị Giơnevơ, rút hết quân đội và vũ khí của Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết vấn đề của mình. Đó là cách giải quyết "lịch sử" không làm cho Mỹ mất thể diện.

Nhân dịp này, tôi xin thay mặt đồng bào và Quốc hội ta tỏ lòng chân thành cảm ơn các nước anh em, trước hết là Liên Xô và Trung Quốc, cảm ơn các bạn trên thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, đã hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam và sự nghiệp đấu tranh để hòa bình thống nhất nước nhà của nhân dân Việt Nam.

Đế quốc Mỹ đang xâm lược miền Nam Việt Nam cũng là kẻ đang dùng bọn tay sai gây ra cảnh nổi da nẫu thịt, phá hoại nền độc lập, hòa bình, trung lập của nước Lào; và cũng là kẻ luôn luôn khiêu khích, uy hiếp nền độc lập, biên giới và lãnh thổ của nước Campuchia. Nhân dân và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa kiên quyết ủng hộ cuộc đấu tranh anh dũng của nhân dân Lào, của nhân dân và Chính phủ Campuchia, chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai để bảo vệ chính sách hòa bình, trung lập của mình.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa kiên quyết ủng hộ nhân dân và Chính phủ Indônêxia

chống lại chủ nghĩa thực dân mới đang âm mưu thực hiện liên bang "Đại Mã Lai".

Nhân dân và Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa kiên quyết ủng hộ các dân tộc Á, Phi và Mỹ Latinh đang dũng cảm đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, để giành lấy và giữ gìn độc lập, tự do.

Thưa các đồng chí đại biểu Quốc hội,

Sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta rất nặng nề mà cũng rất vẻ vang.

Với Quốc hội ta luôn luôn đoàn kết một lòng, nhân dân ta đấu tranh anh dũng, cán bộ ta luôn luôn gương mẫu xung phong, nhất định chúng ta sẽ giành được thắng lợi hoàn toàn.

Nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh muôn năm!

Đảng Lao động Việt Nam muôn năm!

Hòa bình thế giới muôn năm!

Phát biểu ngày 3-7-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3748,

ngày 4-7-1964.

ĐIỆN GỬI TỈNH ỦY THÁI NGUYÊN

Các đồng chí,

- Bác rất vui lòng biết rằng cán bộ và đồng bào các dân tộc tỉnh ta đã làm đúng lời hứa với Bác, đã thi đua giành được một vụ chiêm thắng lợi. Bác gửi lời khen cán bộ và đồng bào, và khuyên mọi người ra sức phấn đấu giành một vụ mùa tốt hơn nữa.

- Tỉnh cần phải giúp cho Vũ Nhai cố gắng theo kịp những nơi tiên tiến.

Chào thân ái

BÁC HỒ

Điện ngày 15-7-1964.

Bút tích lưu tại

Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**ĐIỆN GỬI HỘI NGHỊ
NHỮNG VỊ ĐỨNG ĐẦU CÁC NƯỚC
TRONG TỔ CHỨC THỐNG NHẤT CHÂU PHI**

*Kính gửi Hội nghị những vị đứng đầu các nước trong
Tổ chức thống nhất châu Phi,*

Lơ Ke

Nhân dịp các vị họp Hội nghị, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến các vị lời chúc mừng nhiệt liệt.

Nhân dân Việt Nam đang đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai để giành lại hòa bình thống nhất Tổ quốc, đồng thời nhân dân chúng tôi nhiệt liệt ủng hộ nhân dân các nước châu Phi trong sự nghiệp tăng cường đoàn kết để đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân, chủ nghĩa phân biệt chủng tộc, nhằm củng cố độc lập dân tộc và giữ gìn hòa bình ở châu Phi và trên thế giới.

Tôi tin tưởng rằng tình hữu nghị và đoàn kết giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân các nước châu Phi nhất định sẽ ngày càng củng cố và phát triển.

Tôi chân thành chúc Hội nghị thành công tốt đẹp và xin gửi đến các vị lời chào trân trọng.

Ngày 16 tháng 7 năm 1964

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH**

Báo *Nhân dân*, số 3762,
ngày 18-7-1964.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi đồng chí A. Micaian,
 Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô,
 Mátxcơva*

Nhân dịp đồng chí được cử giữ chức vụ Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô, tôi xin chân thành chúc mừng đồng chí.

Kính chúc đồng chí luôn luôn khỏe mạnh và thu được nhiều thành tích to lớn trong việc giúp Đảng Cộng sản và Nhà nước Liên Xô xây dựng thắng lợi chủ nghĩa cộng sản.

Chúc tình hữu nghị Việt - Xô ngày càng củng cố và phát triển.

Hà Nội, ngày 17 tháng 7 năm 1964
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
 HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3762,
 ngày 18-7-1964.

TAYLO RỒI CHÂN CŨNG LO!

Nhân dịp 20-7, đế quốc Mỹ đã tính sổ. Suốt mười năm, chúng đã tiến hành cuộc chiến tranh đầy tội ác ở miền Nam Việt Nam. Chúng đã hao phí 4.000 triệu đôla của nhân dân Mỹ. Trong số gần 3 vạn "cố vấn" Mỹ sang miền Nam, hơn 2 nghìn tên đã chết và bị thương. Đế quốc Mỹ đã sa lầy. Nhân dân khắp thế giới (kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ) đều lên án chúng. Nói tóm lại là *chúng đã thất bại*.

Vì thất bại mà Mỹ phải cầu cứu với Khối xâm lược Đông Nam Á và Khối Bắc Đại Tây Dương. Chúng còn xúi bợn Khánh - Hoàn cầu cứu với lũ bù nhìn phản quốc như Pắc Chung Hi, Tưởng Giới Thạch, v.v.. Về việc này, Mỹ cũng thất bại. Vì Pháp đã kiên quyết từ chối. Anh và các nước khác thì chỉ âm ừ. Các báo Mỹ đã phải than rằng: "Mỹ tự thấy bị cô lập trong cơn khủng hoảng của mình ở châu Á" và "Mỹ rất căm tức về thái độ của các nước Tây Âu".

Vì thất bại mà Mỹ đã cho giết anh em Diệm, hạ Dương Văn Minh và phải thay đổi bọn Mỹ đầu sỏ ở Sài Gòn.

Khi "Hắc ín"¹⁾ sang làm tư lệnh ở Sài Gòn, đế quốc Mỹ đã tặng bốc y vừa là một viên tướng "bách chiến bách thắng", vừa là một tay ngoại giao "lỗi lạc tài hoa".

Khi "Cábôlô"²⁾ sang làm "đại sứ" ở Sài Gòn cũng được tặng bốc

1) Hắc ín: ý chỉ Hakin (BT).

2) Cábôlô: ý chỉ Cabôlô Lốt (BT).

là một trong những chính khách lớn nhất của Mỹ, là "một người tập trung tài năng quân sự và ngoại giao".

Vì thất bại mà cả hai lão ấy đã phải cút về nước mẹ. Bí quá, Mỹ phải "xuất tướng" đưa Taylo là tên trùm quân phiệt số 1 của chúng làm "đại sứ" ở Sài Gòn.

Là một bại tướng trong cuộc chiến tranh xâm lược ở Triều Tiên, Taylo cũng là kẻ đề ra "kế hoạch" 18 tháng đã bị phá sản. Taylo vừa là đại tướng vừa là đại ba hoa. Cuối năm 1962, y đã ba hoa rằng chương trình "*áp chiến lược*" đã thành công quá sự mong đợi của Mỹ - Diệm và "cuộc chiến tranh tiến lên rất thuận lợi...".

Nhưng sự thật là Mỹ - Diệm định lập 17.000 "áp chiến lược". Đến cuối năm 1963, chỉ lập được 7.500 cái thì đã bị nhân dân phá hơn 4.000 cái. Trong số đó 2.000 cái đã biến thành "thôn chiến đấu" của nhân dân.

Đồng bào miền Nam cũng tính sổ *thắng lợi* của mình. Kể từ đầu năm 1961 đến giữa năm 1964, nhân dân miền Nam đã đánh cho Mỹ và lũ tay sai u đầu võ trán.

320.000 binh sĩ ngụy chết và bị thương,

2.280 tên Mỹ xâm lược chết và bị thương,

1.360 máy bay bị bắn rơi và bắn hỏng,

1.000 xe lội nước bọc sắt bị phá,

35.000 vũ khí các loại bị quân và dân miền Nam giật được.

Cũng trong thời gian đó, hơn 90 triệu lượt người đã sôi nổi đấu tranh chính trị chống Mỹ. Nói tóm lại: Đồng bào miền Nam càng đánh càng mạnh, càng đánh càng thắng; lại được sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân yêu chuộng chính nghĩa khắp thế giới.

Tổng Giôn luôn mồm ba hoa rằng mục đích của Mỹ là "hòa bình", rằng Mỹ là kẻ "bảo vệ Hiệp nghị Giơnevơ", v.v.. Thật là lão toét!

Hiệp nghị Giơnevơ bảo đảm quyền tự do, độc lập và toàn vẹn đất nước của Việt Nam và đã ghi rõ rằng: Cấm không được đưa

vào Việt Nam các thứ vũ trang, quân đội và nhân viên quân sự nước ngoài.

Thế mà đế quốc Mỹ đã trắng trợn vi phạm Hiệp nghị Giơnevơ, đã đưa quân đội và vũ khí vào miền Nam, đã đốt phá hàng nghìn làng mạc, giết hại hàng vạn nhân dân miền Nam. Chỉ trong một năm 1963, máy bay quân sự Mỹ đã bay 30 vạn lượt, 226.000 tiếng đồng hồ, xối 10 triệu bom đạn xuống thôn xóm và nhân dân miền Nam. Chúng dùng mọi âm mưu độc ác hòng lâu dài chia cắt nước Việt Nam.

Thế là "hòa bình" ư? Thế là "tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ" ư?

Đế quốc Mỹ nhất định sẽ thất bại. Kinh nghiệm chứng tỏ rằng mỗi khi một nước đế quốc phái đại tướng làm đại sứ, đó là triệu chứng một cuộc đại bại. Đại tướng Mỹ Mácsan làm đại sứ, tiếp đó là Mỹ - Tưởng đại bại, bị đuổi ra khỏi Trung Hoa. Đại tướng Pháp Tátxinhi làm "cao ủy" ở Đông Dương đã dẫn đến Điện Biên Phủ. Đại tướng Taylo sẽ không tránh khỏi số phận đó. Đế quốc Mỹ ngày càng sa lầy ở miền Nam Việt Nam, chẳng những Taylo mà chân cũng lo để chuồn!

Ông Moxơ (một thượng nghị sĩ Mỹ) nói rất đúng rằng: "Chính phủ Mỹ đang theo đuổi một chính sách bịp bợm...". Chiến tranh ở miền Nam "là một cuộc chiến tranh của Mỹ... do Mỹ đánh vì quyền lợi ích kỷ của Mỹ và của tên tay sai là Nguyễn Khánh...". Và ông Moxơ đòi quân đội Mỹ phải rút ngay khỏi miền Nam.

Cách đây mười năm, khi còn làm thượng nghị sĩ, mô ma tổng Ken cũng nói rằng: "Không có sự giúp đỡ nào của Mỹ ở Đông Dương có thể thắng một kẻ địch có cảm tình và được sự ủng hộ của nhân dân".

Nhân dân, đó là lực lượng vô địch của đồng bào miền Nam. Từ chỗ bị chà đạp dưới gót sắt phát xít của Mỹ và bè lũ tay sai, đồng bào miền Nam đã anh dũng vùng lên đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam, đã đưa 8 triệu nhân dân và ba phần tư đất đai thoát khỏi ách nô lệ. Với tinh thần quyết chiến

quyết thắng của mình, với sự nhiệt liệt ủng hộ của nhân dân yêu chuộng chính nghĩa khắp thế giới, đồng bào miền Nam dù phải kinh qua trường kỳ gian khổ, nhưng cuối cùng nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Đế quốc Mỹ chỉ có một lối thoát bằng cách tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược, rút ngay quân đội và vũ khí khỏi miền Nam, để nhân dân miền Nam tự giải quyết lấy công việc của họ.

*
* *

Nghe nói Taylo biết nhiều tiếng nước ngoài và sẽ học tiếng Việt Nam. O.K!¹⁾. Như thế, ông ta sẽ hiểu rõ và thấm thía khi nghe nhân dân Việt Nam hô to "đế quốc Mỹ cút đi!".

Cuối cùng, nhân dân cả nước ta phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, luôn luôn sẵn sàng đánh tan kẻ địch nếu chúng dám liều lĩnh xâm phạm miền Bắc Tổ quốc ta.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3764,
ngày 20-7-1964.

1) O.K! : Tốt lắm (BT).

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA PHÓNG VIÊN BÁO NHÂN ĐẠO Ở HÀ NỘI

Hỏi: Dư luận Pháp lo ngại về tình hình ngày càng nghiêm trọng, nguy hiểm ở miền Nam Việt Nam và ở Lào. Tại sao sau mười năm ký kết Hiệp nghị Giơnevơ lại đi đến tình trạng như vậy?

Tổng thống Giôn-xơn đã tuyên bố: "Chính những người khác gây ra chiến tranh, còn chúng tôi, chúng tôi tìm hòa bình". Trong một buổi truyền hình của Đài vô tuyến truyền hình Pháp, một nghị sĩ đã khẳng định rằng Hiệp nghị Giơnevơ bị cả hai bên vi phạm. Điều đó có đúng không?

Trả lời: Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương đã chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình trên cơ sở công nhận chủ quyền, độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam, Campuchia và Lào, đồng thời quy định rõ là năm 1956, nước Việt Nam phải được thống nhất bằng tổng tuyển cử tự do trong cả nước.

Hiệp nghị Giơnevơ là một thắng lợi to lớn của nhân dân Việt Nam. Quyền lợi của nhân dân Việt Nam là thực hiện đúng Hiệp nghị đó. Vì vậy, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa luôn luôn tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ, thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị ấy và đòi hỏi mỗi bên có liên quan cũng phải làm như vậy.

Các điều khoản 16 và 17 của Hiệp nghị Giơnevơ đã quy định cấm không được tăng thêm vào nước Việt Nam mọi bộ đội và nhân viên quân sự, mọi thứ vũ khí, đạn dược và dụng cụ chiến tranh.

Nhưng Chính phủ Mỹ đã trắng trợn vi phạm những điều khoản đó. Tình hình ở miền Nam Việt Nam và ở Đông Dương ngày càng nghiêm trọng chính là vì Chính phủ Mỹ trong suốt mười năm qua đã chà đạp lên Hiệp nghị Giơnevơ, ra sức tiến hành chính sách can thiệp và xâm lược vào khu vực này.

Chính phủ Mỹ đã can thiệp ngày càng sâu vào miền Nam Việt Nam, hòng chia cắt lâu dài nước Việt Nam, biến miền Nam Việt Nam thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của Mỹ. Theo lệnh đế quốc Mỹ, chính quyền tay sai ở miền Nam chẳng những đã ngoan cố khước từ hiệp thương để bàn về tổng tuyển cử tự do trong cả nước, mà còn thẳng tay đàn áp những nguyện vọng hòa bình, thống nhất của nhân dân miền Nam.

Từ năm 1961, đế quốc Mỹ đã đưa sĩ quan và vũ khí vào miền Nam, trực tiếp chỉ huy chính quyền tay sai và quân đội đánh thuê ở miền Nam, gây ra một cuộc chiến tranh xâm lược rộng lớn nhất, dai dẳng nhất và đẫm máu nhất trên thế giới ngày nay. Đế quốc Mỹ đã đốt phá hàng vạn làng mạc, bắn giết hàng chục vạn người, dồn ép hàng triệu người vào các trại tập trung - đó là kết quả mười năm "đi tìm hòa bình" của Chính phủ Mỹ ở miền Nam nước chúng tôi!

Trắng trợn hơn nữa, gần đây, để cứu vãn những thất bại thảm hại của họ, đế quốc Mỹ cùng tay sai đang tăng cường những hoạt động biệt kích hòng phá hoại nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và điên cuồng hăm dọa mở rộng chiến tranh ra miền Bắc. Đồng thời, trong những năm qua, đế quốc Mỹ luôn luôn dùng miền Nam Việt Nam để can thiệp vào Campuchia và Lào. Họ không ngừng xâm phạm lãnh thổ và biên giới Campuchia và phá hoại đường lối hòa bình, trung lập đúng đắn của Vương quốc Campuchia, họ tăng cường vũ trang can thiệp vào Lào, mở rộng nội chiến ở Lào, phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ năm 1962 về Lào, phá hoại nền hòa bình, trung lập và Chính phủ liên hợp dân tộc ba phái ở Lào.

Rõ ràng chính sách xâm lược của đế quốc Mỹ là nguồn gốc chính và nguyên nhân trực tiếp của tình hình cực kỳ nghiêm trọng hiện nay ở Đông Dương. Đế quốc Mỹ đã trắng trợn chà đạp lên Hiệp nghị Giơnevơ, đã gây ra những tội ác cực kỳ dã man; hành động bất nhân bất nghĩa của họ quá xấu xa, cuộc chiến tranh xâm lược của họ ở miền Nam Việt Nam quá bẩn thỉu, cho nên không một lời nói dối trá nào của họ có thể che đậy bàn tay đẫm máu của họ được.

Dư luận thế giới, kể cả dư luận Hoa Kỳ, đã nghiêm khắc lên án đế quốc Mỹ. Đồng bào miền Nam chúng tôi quyết không chịu khuất phục đế quốc Mỹ, đã đoàn kết chặt chẽ trong Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, đứng lên chiến đấu tự vệ để giành lại và bảo vệ quyền sống thiêng liêng của mình.

Hỏi: Nguyên vọng của nhân dân Việt Nam là gì?

Trả lời: Nguyên vọng của nhân dân nước Việt Nam là xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, có quan hệ hữu nghị và bình đẳng với tất cả các nước trên thế giới.

Hỏi: Theo ý kiến Chủ tịch, các chính phủ và nhân dân các nước có thể làm gì để nước Việt Nam trở thành một khu vực hòa bình? Chủ tịch đánh giá như thế nào về tác dụng mà nước Pháp có thể có trong việc lập lại hòa bình ở miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Cách đúng đắn nhất để giải quyết tình hình miền Nam Việt Nam là:

1. Chính phủ Mỹ cũng như chính phủ các nước đã tham gia Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương phải thi hành đúng Hiệp nghị Giơnevơ tức là: Tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam, không can thiệp vào nội trị của Việt Nam.

Cũng như Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, chính quyền miền Nam phải thực hiện nghiêm chỉnh những điều khoản

về mặt quân sự trong Hiệp nghị Giơnevơ, tức là không tham gia liên minh quân sự với nước ngoài, không cho nước ngoài lập căn cứ quân sự, không nhận nhân viên quân sự nước ngoài vào đất nước mình.

2. Chính phủ Mỹ phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, phải rút hết quân đội và vũ khí của Mỹ khỏi miền Nam, để công việc nội bộ của miền Nam do nhân dân miền Nam tự giải quyết lấy.

3. Nếu đế quốc Mỹ rút quân đội, vũ khí ra khỏi miền Nam Việt Nam và chính quyền miền Nam chấm dứt chính sách khủng bố, tàn sát nhân dân miền Nam, giải tán các trại tập trung trá hình gọi là "ấp chiến lược", tôn trọng các quyền tự do dân chủ, thì hòa bình sẽ được lập lại ở miền Nam. Vấn đề hòa bình thống nhất Tổ quốc, công việc nội bộ của nhân dân Việt Nam, sẽ được giải quyết theo tinh thần của bản *Cương lĩnh* của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và bản *Chương trình* của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam trên cơ sở hai miền cùng nhau thương lượng.

Về phần Chính phủ Pháp, tôi nghĩ rằng: Là một bên ký kết Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, Chính phủ Pháp có nghĩa vụ tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị đó. Đồng thời Chính phủ Pháp cần phải góp phần tích cực của mình làm cho các bên hữu quan cùng tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị ấy. Đó là thái độ duy nhất phù hợp với quyền lợi và vinh dự của nước Pháp.

Trong cuộc đấu tranh chính nghĩa của mình, nhân dân Việt Nam luôn luôn được sự đồng tình và ủng hộ mạnh mẽ của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em, của nhân dân châu Á, châu Phi, châu Mỹ Latinh và của các lực lượng yêu chuộng hòa bình trên thế giới, kể cả ở nước Mỹ. Nhân dân Việt Nam rất biết ơn sự đồng tình và ủng hộ quý báu đó.

Nhân dân Việt Nam chân thành cảm ơn sự ủng hộ đầy nhiệt tình của nhân dân Pháp đối với cuộc đấu tranh yêu nước của đồng

bào miền Nam chúng tôi cũng như đối với sự nghiệp hòa bình thống nhất đất nước của nhân dân cả nước Việt Nam.

Hỏi: Mười năm trước đây, nhân dân Pháp đã nhiệt liệt chào mừng Hiệp nghị Giơnevơ đã chấm dứt chiến tranh cho họ. Nhân dân Pháp hy vọng rằng nhờ đó mà nhiều mối quan hệ sẽ nảy nở và phát triển giữa nước Việt Nam và nước Pháp. Hy vọng đó có thể thực hiện được không? Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về tương lai mối quan hệ giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nước Pháp?

Trả lời: Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa chủ trương phát triển những mối quan hệ về mọi mặt giữa Việt Nam và Pháp trên cơ sở tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nhau; không can thiệp vào nội bộ của nhau, bình đẳng và hai bên cùng có lợi.

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã tỏ rõ thiện chí của mình và hoan nghênh mọi hành động thiện chí của Chính phủ Pháp.

Nhân dân Việt Nam rất quý trọng tình hữu nghị lâu đời với nhân dân Pháp và luôn luôn ra sức tăng cường tình hữu nghị ấy.

Nhân dịp này tôi nhờ báo *Nhân đạo* chuyển tới nhân dân Pháp anh em lời chào nhiệt liệt của nhân dân Việt Nam và của tôi.

Trả lời ngày 20-7-1964

Báo *Nhân dân*, số 3764,

ngày 20-7-1964.

ĐỂ QUỐC MỸ RÚC XUỐNG HẦM

Để kỷ niệm ngày Hiệp nghị Giơnevơ, từ đầu tháng 7, đồng bào miền Nam đánh liên tiếp nhiều trận thắng to:

- 1-7, ở Bình Định, Quân giải phóng phục kích phá gọn 41 xe quân sự địch. Lý thú là ngay sau đó lại buộc 6 xe tiếp viện của địch đâm đầu xuống hố sâu.

- 4-7, ở Plây Crông, quân du kích đã đánh tan một trại *lính đặc biệt* do 12 tên Mỹ chỉ huy và tiêu diệt 470 tên địch.

- 6-7, ở Nam Đông (Thừa Thiên), du kích lại đánh tan một trại *lính đặc biệt* cũng do 12 tên Mỹ cùng 1 tên Úc chỉ huy và đã tiêu diệt 350 tên địch.

- 8-7, du kích lại phá tan một trại *lính đặc biệt* ở Plây Giêrông, gần Plây Crông, địch chết và bị thương rất nhiều.

- 10 và 11-7, ở Cần Thơ, Quân giải phóng đánh đồn Vĩnh Chèo, quân địch đến cứu đồn thì bị Quân giải phóng phục kích và tiêu diệt hơn 600 tên (360 tên chết).

- 12-7, để càn quét Tân An - Chợ Lớn, địch dùng 2.000 binh sĩ, 40 máy bay, 13 tàu chiến, 250 xe quân sự... Lực lượng vũ trang nhân dân đã tiêu diệt 300 tên.

- 19-7, ở Trà Vinh, du kích đánh phá đồn Phong Thạnh. Lý thú là sau đó, bọn chỉ huy Mỹ và bù nhìn ngơ ngác hỏi nhau: "Không biết 97 lính bảo an giữ đồn đã biến đi đâu mất?". Họ đã đi theo quân du kích, chứ đi đâu!

- 20-7, ngày Hiệp nghị Giơnevơ, Quân giải phóng đánh đồn Gò Quao ở Rạch Giá, tiêu diệt 300 tên địch.

*

* *

Năm nọ, mô ma tổng Ken nói: Trong cuộc chiến tranh bản thủ ở Nam Việt Nam, đế quốc Mỹ đang "ở trong đường hầm không thấy lối ra". Đó là một cách nói ví dụ, để nêu rõ tình trạng đen tối của đế quốc Mỹ. Nhưng hiện nay thì chúng thật sự *rúc xuống hầm*. Xin bà con xem tin tức sau đây thì rõ:

Hãng Mỹ *UPI* (17-7-1964) viết: "Một chiến dịch ác liệt đang hình thành ở Trung Bộ giữa lực lượng *"đặc biệt thiện chiến"* của Mỹ và Việt cộng trên con đường mòn Hồ Chí Minh... Các sĩ quan Mỹ đã thú nhận rằng họ buộc phải chuyển vào *giai đoạn phòng ngự*... 600 lính rừng đặc biệt của Mỹ đang tăng viện sẽ cho phép Mỹ giành lại thế chủ động từ tay Việt cộng. Số lính rừng đó điều khiển hơn 40 đồn trại chống du kích rải rác trên đường mòn Hồ Chí Minh. Tuy vậy, cộng sản đã đánh những cú mạnh mẽ vào mấy đồn trại quan trọng (*UPI* kể lại những trận quân du kích tiêu diệt các *trại lính đặc biệt* ở Plây Crông, Nam Đông và Plây Giêrông). Tư lệnh Mỹ đã bảo những viên chỉ huy các trại rằng ban đêm tất cả những *quân nhân Mỹ phải ngủ dưới hầm*, có đắp đất, chèn gỗ hoặc sắt để tránh đạn mócchiê...".

Thế là hãng Mỹ *UPI* cũng phải thú nhận rằng:

- Quân du kích giữ quyền *chủ động*.
- Quân Mỹ và tay sai là *bị động*.
- Cái gọi là "lực lượng đặc biệt thiện chiến" của Mỹ liên tiếp bị thua to.
- Các ngài quân nhân Mỹ "to" gan như cáy, chưa tối đã rúc xuống hầm.

*Lại thêm chứng cứ rõ ràng,
Đồng bào miền Nam càng đánh càng mạnh và càng thắng to.*

CHIẾN SĨ

Báo Nhân dân, số 3770,
ngày 26-7-1964.

ỦNG HỘ CUỘC ĐẤU TRANH CỦA NGƯỜI MỸ

Người Mỹ đây là người Mỹ da đen.

Mỹ tự xưng là một nước "tự do nhất" trên thế giới.

Hiến pháp Mỹ mở đầu bằng câu: Người ta ai cũng có quyền bình đẳng và tự do.

Tuy vậy, hiện nay hơn 20 triệu người Mỹ da đen vẫn bị đày đoạ như nô lệ, không được tự do, bình đẳng.

Ở nước Cu Ba cách mạng, công dân da đen cũng hưởng mọi quyền như công dân da trắng. Hầu hết các nước châu Phi xưa kia là thuộc địa, nay đều độc lập tự do. Phong trào đấu tranh của người Mỹ da đen ngày càng sôi nổi... Những việc đó bắt buộc bọn thống trị Mỹ phải thay đổi chính sách.

Tổng Giôn đã đưa ra "Dự luật dân quyền". Đại khái nội dung của nó là để cho người Mỹ da đen có quyền đi cùng một xe, ăn cùng một tiệm, học cùng một trường, v.v. với người Mỹ da trắng.

Đạo luật ấy vừa do Thượng nghị viện Mỹ thông qua hồi cuối tháng 6, và Hạ nghị viện Mỹ thông qua hồi đầu tháng 7-1964.

Nhưng một vị lãnh tụ Mỹ da đen đã nói rất đúng rằng: Đó chỉ là một âm mưu tuyên truyền bịp bợm của bọn thống trị Mỹ.

Thật vậy, chữ ký Dự luật dân quyền chưa ráo mực mà bọn phát xít Mỹ đã gây nhiều vụ bạo ngược đối với người Mỹ da đen. Vài thí dụ:

- 19-7, ở bang Mítxixipi, bọn phát xít Mỹ đã đốt cháy một nhà thờ đạo của người Mỹ da đen. Đây là vụ đốt nhà thờ thứ mười trong vòng hai tháng.

- 16-7, ở Nữu Ước, tự nhiên vô cớ một tên cảnh sát Mỹ da trắng đã bắn chết một em bé Mỹ da đen 15 tuổi.

Chống lại vụ này, người Mỹ da đen ở khu phố Háclem¹⁾ đã liên tiếp biểu tình thị uy rầm rộ trong hai hôm 18 và 19 tháng 7.

Chính quyền Mỹ đã ra lệnh giới nghiêm. Hơn 700 tên cảnh sát súng đạn sẵn sàng, có chó ngao giúp sức, ngày đêm đi tuần khắp phố Háclem. 27.000 cảnh sát ở Nữu Ước cũng sẵn sàng chờ lệnh chiến đấu.

Người ta biết rằng nếu tình hình trở nên xấu thì tổng Giôn sẽ phái thêm quân đội để "giữ gìn trật tự".

Trong cuộc biểu tình nói trên, hai người Mỹ da đen đã bị đánh chết, hơn 200 người bị thương, hơn 100 người bị bắt. Đó là "thông báo thắng lợi" đầu tiên của chính quyền Mỹ.

Tổng Giôn và bè lũ thường múa mồm rằng: Chúng "giúp nhân dân miền Nam Việt Nam giữ quyền tự do" của họ. Sự thật là chúng hòng biến đồng bào miền Nam ta thành người "Mỹ da vàng" để làm nô lệ cho chúng.

Đoàn thể người Mỹ da đen đã từng tham gia phong trào chống Mỹ xâm lược miền Nam nước ta. Cố nhiên nhân dân Việt Nam ta đồng tình và ủng hộ người Mỹ da đen đòi tự do, bình đẳng. Tuy màu da khác nhau, người Việt Nam da vàng và người Mỹ da đen đều chống lại kẻ thù chung là đế quốc Mỹ hung ác và chắc chắn rằng chính nghĩa nhất định sẽ thắng, nhân dân miền Nam nhất định sẽ thắng, anh em người Mỹ da đen nhất định sẽ thắng!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3772,
ngày 28-7-1964.

1) Háclem là một khu phố chật hẹp gần Nữu Ước, có 233.000 người Mỹ da đen sinh sống (BT).

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CÔNG TÁC KIỂM TRA CỦA ĐẢNG

Bác thay mặt Trung ương chúc các đồng chí mạnh khỏe.

Nhân đây, Bác nêu vài ý kiến để giúp các đồng chí thảo luận.

Công việc của Đảng và Nhà nước ngày càng nhiều. Muốn hoàn thành tốt mọi việc, thì toàn thể đảng viên và cán bộ phải chấp hành nghiêm chỉnh đường lối và chính sách của Đảng. Và muốn như vậy, thì các cấp ủy đảng phải tăng cường công tác *kiểm tra*. Vì kiểm tra có tác dụng thúc đẩy và giáo dục đảng viên và cán bộ làm tròn nhiệm vụ đối với Đảng, đối với Nhà nước, làm gương mẫu tốt cho nhân dân. Do đó mà góp phần vào việc củng cố Đảng về tư tưởng, về tổ chức.

Trong hai năm qua, nói chung các cấp ủy đảng đã chú ý lãnh đạo công tác kiểm tra và chấn chỉnh ủy ban kiểm tra. Tuy vậy, hiện nay còn có một số cấp ủy đảng coi nhẹ và không chú ý lãnh đạo công tác kiểm tra. Thậm chí có ủy viên tỉnh và huyện cho công tác kiểm tra là "vạch lá tìm sâu", làm giảm thành tích của địa phương mình, v.v.. Đó là thành kiến sai lầm, cần phải sửa chữa.

Ủy ban kiểm tra các cấp cũng thấy rõ hơn trách nhiệm của mình, đã cố gắng trong việc giúp các cấp ủy giữ gìn kỷ luật của Đảng và đóng góp vào công tác xây dựng Đảng. Đó là những *ưu điểm* của các cán bộ kiểm tra. Nhưng vẫn còn những *nhược điểm* cần phải khắc phục. Thí dụ:

- Công tác kiểm tra còn *bị động* và nặng về giải quyết những vụ vi phạm kỷ luật trước mắt, chưa *chủ động* về việc giải quyết toàn diện vấn đề giữ gìn kỷ luật và chấp hành Điều lệ của Đảng, để nâng cao ý thức của đảng viên và cán bộ một cách căn bản và lâu dài.

- Việc xử lý kỷ luật, xét thư khiếu nại làm còn chậm chạp. Kiểm tra đảng viên phạm sai lầm còn chưa chủ động. Việc hướng dẫn vận dụng phương châm kỷ luật chưa được chặt chẽ, để cho kỷ luật đảng có chỗ bị buông lỏng, vì vậy mà thiếu tác dụng giáo dục và ngăn ngừa đảng viên khỏi phạm kỷ luật.

*

* *

Nói chung, tuyệt đại đa số đảng viên và cán bộ ta giữ gìn tốt kỷ luật của Đảng, chấp hành nghiêm chỉnh đường lối, chính sách của Đảng. Chính vì vậy mà Đảng ta đoàn kết và lãnh đạo được toàn dân, giành được nhiều thắng lợi trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong sự nghiệp đấu tranh để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Nhưng cũng còn một số cán bộ và đảng viên phạm kỷ luật. Đó là do *cá nhân chủ nghĩa* làm họ mù quáng. Đảng phải giáo dục họ, giúp đỡ họ sửa chữa để xứng đáng là người đảng viên.

Mỗi đảng viên, mỗi chi bộ, mỗi cấp ủy đảng phải luôn luôn tăng cường công tác tư tưởng của Đảng, nâng cao đạo đức cách mạng, bảo đảm chặt chẽ kỷ luật và tổ chức của Đảng.

Các ủy ban kiểm tra phải góp phần xứng đáng vào công tác đó. Muốn làm được như vậy, các ủy ban và cán bộ kiểm tra phải học tập và thấm nhuần đường lối, quan điểm của Đảng, phải luôn luôn chú ý nâng cao khả năng chuyên môn, phải cố gắng công tác, phải trau dồi đạo đức cách mạng. Đặc biệt là phải nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật, phải thật thà phê bình và tự phê bình để làm gương mẫu trong việc chấp hành kỷ luật của Đảng. Phải chí công

vô tư, không thiên vị, không thành kiến. Như thế thì mới làm tốt được công tác kiểm tra.

Chúc Hội nghị thành công.

Nói ngày 29-7-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3774,
ngày 30-7-1964.

ĐIỆN GỬI HỘI NGHỊ THẾ GIỚI CHỐNG BOM NGUYÊN TỬ VÀ KHINH KHÍ LẦN THỨ MƯỜI

Nhân dịp Hội nghị thế giới lần thứ mười chống bom nguyên tử và khinh khí, thay mặt nhân dân Việt Nam và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt.

Nhân dân Việt Nam hoàn toàn đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Nhật Bản đòi triệt để cấm vũ khí nguyên tử, đòi hủy bỏ các căn cứ quân sự của Mỹ trên đất Nhật, đòi trả lại Ôkinaoa cho Nhật Bản.

Chúng tôi tin rằng với truyền thống đấu tranh anh dũng và liên tục trong những năm qua, Hội nghị sẽ lên án nghiêm khắc âm mưu gây chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ và sẽ góp phần động viên đông đảo nhân dân Nhật Bản và nhân dân các nước khác tham gia sự nghiệp bảo vệ hòa bình thế giới và giải phóng dân tộc.

Với lòng tin chắc vào thắng lợi cuối cùng của nhân dân Nhật Bản và nhân dân yêu chuộng hòa bình trên thế giới, tôi xin chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3776,
ngày 1-8-1964.

BÀI NÓI TẠI BUỔI LỄ TUYÊN DƯƠNG CÁC ĐƠN VỊ PHÒNG KHÔNG VÀ HẢI QUÂN

Bác rất vui mừng thay mặt Đảng và Chính phủ đến khen ngợi các chú đã lập được thành tích lớn trong các cuộc chiến đấu chống đế quốc Mỹ vừa qua.

Các chú đã chiến đấu rất dũng cảm, đã bắn rơi 8 chiếc máy bay Mỹ và bắn hỏng 3 chiếc, vừa rồi lại nghe tin 4 chiếc máy bay Mỹ đến Biên Hòa bị hỏng. Các chú đã bắt sống phi công Mỹ, đánh đuổi tàu chiến Mỹ ra khỏi vùng biển nước ta. Như vậy là rất tốt.

Nhân dịp này, Bác gửi lời thân ái hỏi thăm các đơn vị phòng không, hải quân, các đơn vị bộ đội, công an nhân dân vũ trang, dân quân tự vệ và đồng bào ta ở các vùng bị giặc khiêu khích đã nêu cao truyền thống quyết chiến quyết thắng và đã trừng phạt đích đáng kẻ địch.

Để gỡ thế bí của chúng trong cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam nước ta, đế quốc Mỹ ráo riết hoạt động khiêu khích phá hoại miền Bắc. Chúng đưa tàu chiến, máy bay đến khiêu khích, bắn phá, nhưng chúng đã thất bại.

Các chú đã thu được thắng lợi vẻ vang nhưng chớ vì thắng lợi mà tự mãn, chủ quan khinh địch. Chúng ta phải biết rằng đế quốc Mỹ và tay sai chết thì chết, vết không chữa. Chúng còn nhiều âm mưu hiểm ác.

Trong trận này, chúng ta đã cho đế quốc Mỹ một bài học đích đáng. Đồng thời chúng ta đã thấy rõ hơn những ưu điểm và nhược điểm của ta. Các đơn vị bộ đội, công an nhân dân vũ trang, dân quân tự vệ và các địa phương cần rút kinh nghiệm để sửa chữa khuyết điểm, phát huy ưu điểm. Các chú phải tiếp tục đẩy mạnh mọi mặt công tác và luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Tổ quốc.

Nhân dân ta rất yêu chuộng hòa bình; nhưng nếu đế quốc Mỹ và tay sai xâm phạm đến miền Bắc nước ta, thì toàn dân ta nhất định sẽ đánh bại chúng.

Nói ngày 7-8-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3783,

ngày 8-8-1964.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA HÃNG THÔNG TẤN MỸ *UPI*¹⁾

"Về những câu hỏi ông nêu ra, bản Tuyên bố của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ngày 6 tháng 8 năm 1964 có thể cung cấp những câu trả lời đầy đủ nhất.

Tôi muốn nói với dư luận nhân dân ở nước Mỹ và toàn thế giới sự căm phẫn của toàn thể nhân dân Việt Nam trước những hành động xâm lược có tính toán từ trước của Chính phủ Mỹ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Tôi cũng muốn nói lên ý chí của toàn thể nhân dân Việt Nam, với sức mạnh được tăng cường gấp bội, quyết đấu tranh chống bọn xâm lược cho đến thắng lợi.

Nhân dân Việt Nam mạnh vì có chính nghĩa, có sự đoàn kết và lòng dũng cảm và được sự ủng hộ của các dân tộc yêu chuộng hòa bình trên toàn thế giới, trong đó có nhân dân Mỹ.

Trong khi Chính phủ Mỹ đang tiến hành chiến tranh trên đất nước chúng tôi, tôi thiết tha kêu gọi nhân dân Mỹ và nhân dân toàn thế giới hiệp lực đấu tranh để ngăn chặn sự xâm lược đầy tội ác đó đối với nước Việt Nam, để bảo vệ hòa bình".

Báo *Nhân dân*, số 3784,
ngày 9-8-1964.

1) Ngày 5-8-1964, Onbốc Cápphơ, phóng viên Hãng Thông tấn Mỹ *UPI* tại Nhật Bản, gửi điện xin phỏng vấn Chủ tịch Hồ Chí Minh về nguyên nhân cuộc tấn công của Mỹ bằng không quân vào vùng biển Việt Nam, về thái độ của Chủ tịch đối với cuộc tấn công đó (*BT*).

ĐIỆN CẢM ƠN CỤ BÉCTORĂNG RÚTXEN¹⁾

Kính gửi Cụ Béctorăng Rútxen

Tôi hoan nghênh việc Cụ đã lên án những hành động của Mỹ gây chiến và đe dọa hòa bình đối với đất nước chúng tôi và khu vực Đông Nam Á.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa luôn luôn tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954. Nhưng vì đế quốc Mỹ đã có những hành động gây chiến đối với nước chúng tôi, cho nên nhân dân chúng tôi phải dùng biện pháp tự vệ cần thiết để giữ gìn chủ quyền và an ninh của nước chúng tôi.

Chúng tôi luôn luôn thiết tha với hòa bình và chủ trương giải quyết vấn đề Việt Nam bằng phương pháp hòa bình.

Tôi xin cảm ơn Cụ đã quan tâm đến tình hình nghiêm trọng do Mỹ gây ra trên đất nước chúng tôi và xin gửi Cụ lời chào kính trọng.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3785,
ngày 10-8-1964.

1) Sau vụ Mỹ khiêu khích bắn phá miền Bắc nước ta, ngày 6-8-1964, nhà bác học Anh Béctorăng Rútxen đã gửi điện đến Chủ tịch Hồ Chí Minh lên án hành động gây chiến của Mỹ. Đây là điện cảm ơn của Người (BT).

THỦ ĐOẠN TỘI ÁC CỦA ĐẾ QUỐC MỸ

Đế quốc Mỹ càng thất bại và sa lầy ở miền Nam, chúng càng căm thù miền Bắc. Vì chúng cho rằng miền Bắc chỉ huy và tiếp tế phong trào yêu nước chống Mỹ của miền Nam. Đã lâu, chúng có âm mưu khiêu khích và phá hoại miền Bắc. Từ đầu năm nay, âm mưu đó càng lộ liễu. Vài chứng cứ:

24-2-1964: Hãng *AP* đưa tin: "Mỹ có thể đưa chiến tranh đến miền Bắc Việt Nam".

25-2: Báo *Bưu điện Nữ Ước* viết: "Người phụ trách kế hoạch Bộ Ngoại giao Mỹ là Rôxtâu chủ trương rằng khi cần thì trực tiếp đánh Hà Nội".

9-3: Hãng *UPI* đưa tin: "Việc Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ đi Sài Gòn lần này có quan hệ với kế hoạch mở rộng chiến tranh ra miền Bắc".

4-4: Chính mồm tổng Giôn đã nói: Đối với vấn đề miền Nam Việt Nam chỉ có hai cách giải quyết: hoặc là Mỹ cuốn gói chuồn, hoặc là "mở rộng chiến tranh".

1-6: Tuần báo *Mỹ* viết: "Hội nghị ở Hônôlulu có Bộ trưởng Ngoại giao, Bộ trưởng Quốc phòng và hơn 40 tướng tá Mỹ đã bàn đến bốn biện pháp đối với miền Nam. Một trong bốn biện pháp là "mở rộng chiến tranh đến miền Bắc cộng sản" và "tập trung các tàu chiến Mỹ trên vùng biển miền Bắc để phô trương lực lượng của Mỹ".

1-7: Taylo sang làm "đại sứ" ở Sài Gòn để chuẩn bị việc mở rộng chiến tranh.

10-7: Báo *Nữu Ước luận đàm* viết: "Mỹ đã có kế hoạch tử tử để "trả đũa" bằng cách ném bom miền Bắc".

13-7: Hãng *UPI* viết: "Mỹ có thể ném bom miền Bắc, hoặc phong tỏa miền Bắc bằng hải quân".

Từ cuối tháng Bảy, đế quốc Mỹ đã bắt đầu hành động tội ác của chúng.

30-7: Tàu chiến Mỹ đã xâm phạm vùng biển của ta, chúng bắn vào Hòn Mê và Hòn Ngư.

31-7 và hai hôm sau: Tàu chiến Mỹ Madốc xâm phạm vùng biển ta để khiêu khích, bị hải quân ta đuổi chạy.

1-8: Máy bay Mỹ từ sân bay Lào đến bắn phá đồn Nậm Cắn và làng Noọng Dẻ ở biên giới ta.

5-8: Mỹ bày chuyện dựng đứng cái gọi là "lần thứ hai tàu phóng ngư lôi Việt Nam đánh tàu chiến Mỹ". Chúng nặn ra chuyện hoang đường đó để mượn cớ cho máy bay Mỹ bắn phá mấy nơi trên đất nước ta.

Cùng trong lúc đó, tổng Giôn làm trò hề đã sắp xếp sẵn. Y vội vã họp quan văn tướng võ và các lãnh tụ Quốc hội Mỹ; vội vã tuyên bố tình trạng khẩn cấp trước nhân dân Hoa Kỳ; vội vã cho đại biểu Mỹ ở Liên hợp quốc vu cáo ta là kẻ "xâm lược"; vội vã phái Lót, cựu "đại sứ" ở Sài Gòn, đi "thuyết phục" các nước đồng minh Mỹ.

Mưu ma chước quỷ của đế quốc Mỹ đã quá rõ ràng và *chúng đã thất bại nhục nhã.*

Như bà con đã biết, quân và dân ta đã chiến đấu rất anh dũng, đã bắn rơi 8 chiếc máy bay Mỹ, bắn bị thương 3 chiếc và bắt sống một phi công. Chắc là đế quốc Mỹ không ngờ bị một vớ cay như vậy *về quân sự. Vớ chính trị* càng đau hơn nữa. Khắp năm châu trên quả đất, các nước anh em và các nước bè bạn ta, các đoàn thể và nhân sĩ yêu chuộng hòa bình và công lý đều nghiêm khắc lên án đế quốc Mỹ, đều nhiệt liệt ủng hộ ta. Riêng ở Trung Quốc đã có hàng chục triệu người biểu tình với khẩu hiệu "Đả đảo đế quốc Mỹ!". Thanh niên Mỹ cũng biểu tình lên án hành động xâm lược của Mỹ

đối với miền Bắc Việt Nam. Trước Quốc hội Mỹ, ông Moxơ đã lên án bọn quân phiệt và chính khách hiếu chiến Hoa Kỳ "đã gây ra vụ Vịnh Bắc Bộ... vì đã bắn vào các đảo của Bắc Việt Nam trước... và trong mấy tháng qua đã tán thành mở rộng cuộc chiến tranh".

Nhân dân ta cần có hòa bình để xây dựng đời sống mới, xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Chính vì vậy mà chúng ta phải ra sức đẩy mạnh sản xuất, luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ Tổ quốc.

Nếu đế quốc Mỹ điên cuồng xâm phạm đến ta, thì nhân dân cả nước ta nhất định sẽ đánh quỵ chúng. Chính nghĩa nhất định sẽ thắng!

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3790,
ngày 15-8-1964.

**THƯ GỬI TỔ LAO ĐỘNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA
XÍ NGHIỆP VẬN TẢI ÔTÔ,
CÔNG TY THAN HỒNG GAI**

*Thân ái gửi Tổ Lao động xã hội chủ nghĩa của Anh hùng
Voòng Nải Hoài, Xí nghiệp vận tải ô tô thuộc Công ty than Hồng Gai,*

Bác đã nhận được báo cáo thành tích của các chú.

Bác rất vui lòng gửi lời khen các chú đã hoàn thành kế hoạch vận chuyển 5 năm lần thứ nhất trước thời hạn 17 tháng 23 ngày. Như thế là rất tốt.

Bác tặng một huy hiệu cho đồng chí Tổ trưởng, Anh hùng Lao động Voòng Nải Hoài, người đại diện xứng đáng của tổ.

Bác khuyên các chú phải tiếp tục cố gắng, chớ có tự mãn, luôn luôn làm đầu tàu, giúp đỡ các tổ bạn cùng tiến bộ.

Chúc các chú sức khỏe, cố gắng và lập nhiều thành tích mới.

Ngày 19 tháng 8 năm 1964

BÁC HỒ

Tài liệu lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

ĐIỆN CHÚC MỪNG HỘI NGHỊ QUỐC TẾ THẢO LUẬN KHOA HỌC¹⁾

Kính gửi Chủ tịch đoàn Hội nghị quốc tế thảo luận khoa học,

Bắc Kinh

Nhân dịp Hội nghị quốc tế thảo luận khoa học họp tại Bắc Kinh, tôi xin gửi đến Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt.

Tôi tin rằng cuộc Hội nghị thảo luận khoa học này sẽ thắt chặt hơn nữa sự đoàn kết và hợp tác giữa các nhà khoa học, tạo điều kiện cho sự phát triển khoa học và văn hóa nhằm phục vụ độc lập dân tộc, tiến bộ xã hội và hòa bình thế giới.

Kính chúc Hội nghị thành công rực rỡ.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3797,
ngày 22-8-1964.

1) Ngày 21-8-1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi điện này (BT).

THƯ GỬI CÁC BẠN HỌC SINH MỸ

Kính gửi các bạn R. Ansơ, C. Uơnon và các bạn học sinh Mỹ,

Tôi vừa nhận được thư của các bạn gửi cho tôi (ngày 15-5-1964). Tiếc rằng tôi không nhận được recording - tape¹⁾.

Tôi rất cảm ơn các bạn đương ra sức phấn đấu chống cuộc chiến tranh tội ác do Chính phủ Mỹ đương tiến hành ở miền Nam Việt Nam. Hôm 5 tháng 8 năm 1964, Chính phủ Mỹ lại cho không quân bắn phá nhiều nơi ở miền Bắc, với kế hoạch mở rộng cuộc chiến tranh bắn thủ ra miền Bắc nước chúng tôi⁴⁰.

Trong thư các bạn nói rằng so với tội ác chồng chất của Chính phủ Mỹ và sự đau xót vô cùng to lớn của đồng bào miền Nam chúng tôi, thì sự hoạt động của các bạn còn quá nhỏ bé. Tôi nghĩ rằng mục đích của các bạn chống chiến tranh, vì hòa bình là rất cao quý. Dù lúc đầu, phong trào ấy còn hẹp, dần dần chắc chắn nó sẽ lan rộng, lên cao. Nếu các bạn đoàn kết được các học sinh của 225 trường đại học Mỹ, thì đó sẽ là một lực lượng rất lớn, nó sẽ ảnh hưởng và lôi cuốn cả nhân dân Mỹ đấu tranh cho hòa bình.

Về tình hình thảm khốc ở miền Nam Việt Nam gây ra bởi Chính phủ Mỹ và bè lũ tay sai của chúng, tôi đã tóm tắt viết trong báo *Minority of one* (ngày 21 tháng 5 năm 1964)²⁾. Các bạn có thể dùng bài ấy làm tài liệu trong những cuộc nói chuyện với quần chúng.

1) Băng ghi âm (BT).

2) Xem bài trả lời Tạp chí *Mainôrity Ốp Oăn*, ngày 21-5-1964, tr.327 (BT).

Mặc dù Chính phủ Mỹ đã và đang phạm nhiều tội ác đối với nhân dân Việt Nam, chúng tôi không hề lẫn lộn chúng với nhân dân Mỹ yêu chuộng hòa bình và chính nghĩa mà chúng tôi vẫn kính trọng.

Với sự phấn đấu bền bỉ của nhân dân Mỹ, nhất là thanh niên học sinh Mỹ, kết hợp với sự đấu tranh anh dũng của nhân dân Việt Nam, tôi chắc rằng phản động Mỹ sẽ thua, nhân dân hai nước chúng ta sẽ thắng. Lúc đó nhân dân Việt Nam và nhân dân Hoa Kỳ sẽ bắt chặt tay nhau trong hòa bình và hữu nghị.

Chúc các bạn cố gắng và giành được nhiều thành tích.

Viết khoảng tháng 8-1964.

Tài liệu lưu tại

Bảo tàng Hồ Chí Minh.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA NHÀ BÁO IÔCÔ MÁTXUÔCA¹⁾

Hỏi: Thưa Chủ tịch, đề nghị Chủ tịch phân tích tình hình hiện nay của Việt Nam trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ và nhiệm vụ của hai miền Bắc và Nam Việt Nam trong cuộc đấu tranh đó; cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ của Việt Nam có ý nghĩa như thế nào trong sự so sánh lực lượng giữa hai hệ thống xã hội chủ nghĩa và tư bản chủ nghĩa và đã có ảnh hưởng như thế nào đối với châu Á, đặc biệt là đối với Đông Nam Á?

Trả lời: Miền Nam chống Mỹ và tay sai đã mười năm. Với lòng yêu nước, tuy bắt đầu chiến đấu với gậy tầm vông, cung nỏ, nhưng ngày càng thắng lợi từ nhỏ đến lớn. Nay đã có một đội quân giải phóng hùng mạnh, giải phóng hai phần ba đất đai, hơn một nửa dân số.

Đế quốc Mỹ và tay sai có 50 vạn quân, hàng vạn cố vấn Mỹ, hàng trăm máy bay, tàu chiến, đại bác... ngày càng thất bại, sa lầy, đi sâu vào "đường hầm không lối thoát".

Miền Nam là tiền tuyến chống Mỹ. Miền Bắc là cơ sở của cuộc đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà. Nhân dân miền Bắc ủng hộ đồng bào miền Nam của mình. Chúng tôi tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ 1954. Chính Mỹ và tay sai là những kẻ phá hoại.

1) Bà Iôcô Mátxuôca, Phó Chủ tịch Hội Nhà báo Nhật Bản (BT).

Cuộc đấu tranh yêu nước của miền Nam chẳng những nhằm giải phóng hoàn toàn một nửa Tổ quốc chúng tôi, mà còn có tác dụng ngăn chặn đế quốc Mỹ và tay sai tiến công miền Bắc Việt Nam, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, một nước xã hội chủ nghĩa.

Đó là một bộ phận của phong trào chung giải phóng dân tộc đang tiến công mạnh mẽ chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mối do đế quốc Mỹ cầm đầu.

Cần nói rõ thêm: Đế quốc Mỹ xem miền Nam là nơi thí nghiệm "chiến tranh đặc biệt" để đàn áp các dân tộc khác. Vì vậy, cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam chúng tôi là để tự giải phóng mà cũng là một cống hiến vào cuộc đấu tranh giải phóng của các dân tộc ở châu Á, châu Phi, châu Mỹ Latinh và nhất là ở Đông Nam Á, để tự vệ chống sự xâm lược của bọn đế quốc hiếu chiến, đặc biệt là đế quốc Mỹ.

Hỏi: Đề nghị Chủ tịch cho biết ý kiến về triển vọng của sự thống nhất hai miền Bắc và Nam Việt Nam.

Trả lời: Dưới sự lãnh đạo của Mặt trận Dân tộc giải phóng, cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam chúng tôi, dù còn nhiều gian khổ, song nhất định thắng lợi. Miền Nam nhất định sẽ được giải phóng, sự nghiệp đấu tranh để hòa bình thống nhất đất nước chúng tôi nhất định sẽ thành công.

Hỏi: Đề nghị Chủ tịch cho biết những đặc điểm của công cuộc kiến thiết chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam có ý nghĩa như thế nào đối với sự phát triển sau này của chủ nghĩa xã hội trên thế giới?

Trả lời: Chúng tôi xây dựng chủ nghĩa xã hội trong hoàn cảnh một nước vốn là thuộc địa, một nước nông nghiệp lạc hậu, lại bị chiến tranh xâm lược tàn phá. Hoàn cảnh ấy, cố nhiên gây cho chúng tôi rất nhiều khó khăn. Song, những thắng lợi bước đầu trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội cho phép chúng tôi tin tưởng chắc chắn ở sự cần thiết và khả năng của một nước như

nước Việt Nam tiến lên chủ nghĩa xã hội một cách thắng lợi không phải qua con đường phát triển tư bản chủ nghĩa.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết Việt Nam đối với vấn đề chủ nghĩa xét lại trong phe xã hội chủ nghĩa như thế nào?

Trả lời: Lịch sử phong trào cách mạng thường có những mâu thuẫn, có những cuộc đấu tranh về tư tưởng, nhưng kết quả là chủ nghĩa Mác - Lênin thắng lợi, cách mạng ngày càng phát triển.

Chúng tôi tin rằng cuộc đấu tranh tư tưởng trong phe xã hội chủ nghĩa, tuy còn khó khăn, nhưng sẽ được giải quyết tốt đẹp. Trong cuộc đấu tranh ấy, chúng tôi luôn luôn giữ thái độ kiên trì, đoàn kết trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản, bảo vệ những nguyên tắc cách mạng của hai bản tuyên bố Mátxcơva 1957 và 1960.

Hỏi: Thưa Chủ tịch, Chủ tịch có lời gì gửi nhân dân Nhật Bản trên tinh thần tăng cường tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Nhật Bản.

Trả lời: Nhân dân Việt Nam rất cảm phục tinh thần đấu tranh anh dũng của nhân dân Nhật Bản chống đế quốc Mỹ và bọn phản động trong nước, nhằm xây dựng một nước Nhật Bản hòa bình, độc lập, dân chủ và xây dựng tình hữu nghị với các dân tộc.

Chúng tôi cảm ơn sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân Nhật Bản đối với cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam chúng tôi và đối với cuộc đấu tranh hòa bình thống nhất nước nhà của nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Mong rằng tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và Nhật Bản ngày càng chặt chẽ, vì lợi ích chung của nhân dân hai nước chúng ta, của nhân dân châu Á và nhân dân toàn thế giới yêu chuộng hòa bình, độc lập, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Trả lời ngày 3-9-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3816,

ngày 11-9-1964.

THƯ GỬI QUỐC TRƯỞNG CAMPUCHIA NÔRÔĐÔM XIHANÚC

Kính gửi Ngài Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc,

Tôi hoàn toàn đồng ý với ý kiến của Ngài về sự cần thiết phải cùng nhau nghiên cứu, tìm ra các phương pháp đóng góp cho sự phát triển và thắt chặt thêm tình đoàn kết và tình hữu nghị giữa hai nước chúng ta.

Chúng tôi rất lấy làm vinh dự khi Đoàn ca múa nhạc Việt Nam được tham dự lễ kỷ niệm chào mừng Ngày quốc khánh của dân tộc Khơme vào tháng 11 tới.

Tôi hy vọng chuyến lưu diễn này của đoàn nghệ thuật Việt Nam sẽ được xem như là một sự bày tỏ tình cảm anh em gắn bó của hai dân tộc chúng ta.

Tôi xin gửi tới Quốc trưởng lời cảm ơn chân thành và lòng kính trọng của tôi.

Hà Nội, ngày 11 tháng 9 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Tài liệu tiếng Pháp lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

THƯ GỬI HỘI NGHỊ ĐẠI BIỂU ĐỒNG BÀO THEO ĐẠO THIÊN CHÚA TOÀN MIỀN BẮC

*Thân ái gửi Hội nghị đại biểu đồng bào theo đạo Thiên Chúa
toàn miền Bắc,*

Tôi thân ái gửi lời chúc mừng Hội nghị.

Trong cuộc kháng chiến cứu nước trước đây cũng như trong sự nghiệp xây dựng đời sống mới ngày nay, đồng bào theo đạo Thiên Chúa đã có những thành tích vẻ vang đối với nhân dân, đối với Tổ quốc.

Tôi rất vui lòng thấy đồng bào Công giáo các giới hăng hái tham gia mọi công việc xây dựng nước nhà. 80% đồng bào nông dân theo đạo Thiên Chúa đã vào hợp tác xã nông nghiệp và đời sống ngày thêm cải thiện. Các cháu Công giáo được học hành ngày càng đông và càng tiến bộ.

Kinh thánh có câu: "Ý dân là ý Chúa". Con đường yêu nước mà đồng bào đang đi là hoàn toàn đúng.

Tôi mong các cụ phụ lão, các vị giám mục và linh mục hăng hái khuyến khích tin đồ trong mọi công việc ích nước, lợi dân.

Lương giáo đoàn kết, toàn dân đoàn kết, cả nước một lòng, nhân dân ta nhất định sẽ thắng lợi trong công cuộc đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất Tổ quốc và xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Chúc các đại biểu mạnh khỏe.

Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Hà Nội, ngày 17 tháng 9 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3823,
ngày 18-9-1964.

THƯ GỬI HỘI NGHỊ ĐẠI BIỂU HỘI PHẬT GIÁO THỐNG NHẤT VIỆT NAM

Thân ái gửi Hội nghị đại biểu lần thứ ba của Hội Phật giáo thống nhất Việt Nam,

Thưa các đại biểu,

Các vị tăng ni và tín đồ Phật giáo trước đây đã có công với kháng chiến, nay thì đang góp sức cùng toàn dân xây dựng miền Bắc giàu mạnh và đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Nhân dịp này tôi thân ái gửi lời chúc mừng Hội nghị thành công tốt đẹp.

Nhân đây, chúng ta tỏ lòng đoàn kết với đồng bào Phật giáo ở miền Nam đang hăng hái tham gia cuộc đấu tranh yêu nước và chống đế quốc Mỹ xâm lăng.

Đồng bào Phật giáo cả nước, từ Bắc đến Nam, đều cố gắng thực hiện lời Phật dạy là: "Lợi lạc quần sinh, vô ngã vị tha"¹⁾.

Chúc toàn thể tăng ni và đồng bào Phật giáo góp phần xứng đáng trong sự nghiệp xây dựng nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Chúc các đại biểu mạnh khỏe.

Ngày 28 tháng 9 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3837,
ngày 2-10-1964.

1) Câu này có nghĩa là: Đem lại lợi ích và vui sướng cho mọi người, quên mình vì người khác (BT).

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI THANH NIÊN THỦ ĐÔ

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đại biểu. Bác có thể nói với các cô, các chú và các cháu rằng Bác rất hài lòng và vui sướng vì mấy điều sau đây:

- Hiện nay cả miền Bắc nước ta, Bác có gần 40 vạn cháu rất ngoan. Đó là các cháu nhi đồng học tập tốt, lao động tốt, tính nết tốt, đã được thiếu niên và nhi đồng các tỉnh bầu ra.

- Các trường học cấp I, cấp II và cấp III, năm ngoái có 333 cháu được giải thưởng; năm nay tăng đến 797 cháu được giải thưởng, trong đó có hơn 350 cháu gái. Đó là những cháu tất cả các môn học và hành đều đạt 10 điểm và 5 điểm.

- Hiện nay đã có hàng vạn thanh niên và học sinh tốt nghiệp lớp 7 và lớp 10 xung phong đi lao động sản xuất ở các công trường, nông trường và đi tham gia phát triển kinh tế và văn hóa miền núi.

Bác muốn nhắc Bộ Giáo dục, Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động, các chi bộ và chi đoàn địa phương phải thiết thực giúp đỡ các cháu ấy có thể vừa lao động sản xuất, vừa tiếp tục học tập.

- Trong phong trào thi đua năm nay, đoàn viên và thanh niên Hà Nội đã có những *thành tích khá*, như:

- a) 5.300 đoàn viên và thanh niên *công nhân* đã có hơn 8.600 sáng kiến. Hơn 12.000 cháu đã nâng cao chất lượng sản phẩm, đã tiết kiệm khá nhiều nguyên liệu, vật liệu và hơn 1 vạn ngày công.

b) Đoàn viên và thanh niên nông dân đã góp sức đào đắp gần 4 triệu thước khối đất, bình quân mỗi cháu làm được 7 tấn rưỡi phân các loại. Nói chung, đoàn viên và thanh niên nông dân đã góp phần khá vào công việc đẩy mạnh sản xuất và cần kiệm xây dựng hợp tác xã.

c) Trong bộ đội và các lực lượng vũ trang nhân dân, đoàn viên và thanh niên đang góp phần xứng đáng vào công cuộc củng cố quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc và trong cuộc đánh thắng đế quốc Mỹ khiêu khích miền Bắc nước ta ngày 5 tháng 8 vừa rồi.

d) Ở các cơ quan, các trường học và các ngành khác, đoàn viên và thanh niên đều có cố gắng và đều có thành tích khá.

Trong số hơn 21 vạn thanh niên Hà Nội, hiện nay đã có 12 vạn cháu hứa sẵn sàng đi lao động sản xuất, sẵn sàng chiến đấu. Chắc rằng nhiều thanh niên khác sẽ hứa và làm như vậy.

Với những cố gắng và thành tích của các cháu ở miền Bắc, với chí khí chiến đấu vô cùng anh dũng của các cháu ở miền Nam, Bác có quyền tự hào và vui sướng. Các cháu càng cố gắng và càng tiến bộ thì Bác càng vui lòng và càng trẻ thêm.

Bản báo cáo của đồng chí Lưu Minh Châu trước Đại hội và bài phát biểu của đồng chí Nguyễn Lam đã nói khá đầy đủ về các vấn đề. Bác chỉ nhắc nhở các đại biểu thêm vài điều sau đây:

- Đối với mọi công việc nên *thiết thực và bền bỉ*. Ví dụ: Thanh niên công nhân Hà Nội đã có hơn 8.600 sáng kiến. Như thế là tốt. Nhưng còn phải không ngừng cải tiến và áp dụng rộng rãi những sáng kiến ấy. Như thế mới thật sự có ích lợi. Nếu không làm như vậy, thì chỉ có con số suông. (Về điểm này, các cháu nên xem kỹ bài nói về Nhà máy Gia Lâm, trong báo *Tiền phong* ngày 16-9-1964; xem kỹ để tránh những khuyết điểm người khác đã mắc phải).

- Cần đẩy mạnh phong trào *thi đua* tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm. Đồng thời thanh niên công nhân phải góp sức làm cho thật tốt cuộc vận động "Ba xây, ba chống", thanh niên nông

dân phải góp sức làm cho thật tốt cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã nông nghiệp".

- Thanh niên phải ra sức *học tập* chính trị, văn hóa và khoa học, kỹ thuật. Học có tốt, hành mới tốt. Học và hành tốt mới làm tròn nhiệm vụ người thanh niên cách mạng.

- Trước mắt, thanh niên phải ra sức đấu tranh hoàn thành và hoàn thành vượt mức *kế hoạch* năm 1964 của Nhà nước, chuẩn bị tốt cho kế hoạch năm sau.

- Phải thường xuyên thực hiện tốt khẩu hiệu: "*Nâng cao cảnh giác, đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu*".

- Đối với mọi công tác, thanh niên Thủ đô phải làm gương mẫu cho thanh niên cả nước. Vì vậy, Trung ương Đoàn cần phải tăng cường hơn nữa việc giáo dục tinh thần yêu nước, giác ngộ giai cấp và *đạo đức cách mạng* cho đoàn viên và thanh niên. Phải luôn luôn nhớ đến đồng bào miền Nam ruột thịt.

Cần củng cố tốt và phát triển tốt hơn nữa Đoàn Thanh niên Lao động. Hà Nội có hơn 21 vạn thanh niên, hiện nay mới có một phần ba là đoàn viên. Mỗi đoàn viên thật sự phụ trách, gần gũi và giúp đỡ một bạn ngoài Đoàn cùng tiến bộ thì Đoàn sẽ phát triển vững chắc và nhanh chóng hơn nữa.

Mong các cháu làm đúng những điều nói trên, thì chúng ta nhất định giành được nhiều thắng lợi to lớn.

Chúc Đại hội thành công.

Nói ngày 30-9-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3836,

ngày 1-10-1964.

ĐIỆN GỬI CHỦ NHIỆM BAN CHẤP HÀNH ĐẢNG LIÊN HIỆP HÒA BÌNH ĐỨC

*Kính gửi Linh mục Henrich Vécơ,
Chủ nhiệm Ban Chấp hành Đảng Liên hiệp hòa bình Đức*

Tôi hoan nghênh việc Linh mục đã tỏ ý quan tâm đến việc bảo vệ hòa bình ở châu Á và thế giới.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa rất tha thiết với hòa bình và luôn luôn tôn trọng và nghiêm chỉnh thi hành Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về vấn đề Việt Nam.

Nhưng vừa qua đế quốc Mỹ đã có những hành động khiêu khích đối với nước chúng tôi, cho nên nhân dân chúng tôi phải dùng những biện pháp tự vệ chính đáng để bảo vệ an ninh, hòa bình và chủ quyền của mình.

Xin gửi Linh mục lời chào kính trọng.

Hà Nội, tháng 9 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

THƯ CẢM ƠN CÁC ĐOÀN THỂ, ĐẢNG PHÁI DÂN CHỦ VÀ CÁC NHÂN SĨ TRUNG QUỐC

*Kính gửi: - Ủy ban Toàn quốc Hội nghị chính trị hiệp thương
nhân dân Trung Quốc,
- Hội Đồng minh dân chủ,
- Hội Kiến quốc dân chủ,
- Hội Xúc tiến dân chủ,
- Đảng Nông công dân chủ,
- Đảng Chí công,
- Cửu tam học xã,
- Hội Đồng minh tự trị Đài Loan,
- Hội Liên hiệp công thương Trung Quốc,*

Tôi đã nhận được bức thư đề ngày 8 tháng 8 năm 1964 của các vị gửi đến nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Trong những ngày vừa qua, trước những hành động khiêu khích của đế quốc Mỹ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, sự ủng hộ nhiệt tình và kiên quyết của nhân dân Trung Quốc anh em, của các đoàn thể, các đảng phái dân chủ và các nhân sĩ Trung Quốc, tỏ rõ tình đoàn kết anh em ruột thịt giữa nhân dân hai nước chúng ta, là một cổ vũ vô cùng to lớn đối với cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến các vị.

Chúc tình đoàn kết anh em giữa nhân dân hai nước Việt - Trung đời đời bền vững.

Hà Nội, tháng 9 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

ĐIỆN GỬI HỘI NGHỊ NHỮNG VỊ ĐỨNG ĐẦU CÁC NƯỚC KHÔNG LIÊN KẾT⁴¹

Kính gửi Hội nghị những vị đứng đầu các nước không liên kết,

Lơ Ke

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Hội nghị và các vị đứng đầu các nước tham gia Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt nhất.

Hội nghị của các ngài diễn ra trong lúc nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới, nhất là nhân dân các nước châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh, đang tích cực đấu tranh chống chính sách can thiệp và xâm lược của chủ nghĩa đế quốc, để giữ gìn quyền tự do, độc lập của mình.

Nhân dân Việt Nam cũng như nhân dân mọi nước khác mong rằng Hội nghị của các ngài sẽ góp phần củng cố hiến xứng đáng vào sự nghiệp chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, ủng hộ sự nghiệp giải phóng dân tộc, tăng cường sự hợp tác hữu nghị giữa nhân dân các nước và bảo vệ hòa bình thế giới.

Kính chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Hà Nội, ngày 4 tháng 10 năm 1964

Chủ tịch

nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3840,
ngày 5-10-1964.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi đồng chí N.X. Khơrútsốp,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản
Liên Xô, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô,*

Mátxcơva

Đồng chí thân mến,

Nhân dịp Liên Xô phóng thành công con tàu vũ trụ *Rạng Đông*, tôi rất vui vẻ thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa gửi đến nhân dân Liên Xô, Đảng Cộng sản và Chính phủ Liên Xô lời mừng nhiệt liệt nhất.

Cuộc bay kỳ diệu của ba đồng chí V. Cômarốp, C. Phêốctixtốp và B. Yêgôrốp lại chứng tỏ rằng nền khoa học kỹ thuật của Liên Xô đang tiến những bước cực kỳ vẻ vang trong sự nghiệp chinh phục vũ trụ.

Tôi nhờ đồng chí chuyển đến ba đồng chí du hành vũ trụ trên con tàu *Rạng Đông* và đến các đồng chí bác học, kỹ sư, công nhân Liên Xô những lời chúc mừng thân ái nhất.

Hà Nội, ngày 13 tháng 10 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3849,
ngày 14-10-1964.

ĐIỆN CẢM ƠN¹⁾

*Kính gửi Ngài Mátxambadêbát,
Tổng thống nước Cộng hòa Cônggô,*

Bradavin

Tôi rất cảm ơn Ngài đã gửi đến tôi bức điện đầy tình anh em. Mối tình anh em của nhân dân Cônggô là một sự ủng hộ mạnh mẽ đối với nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ, bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và thống nhất đất nước.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi chân thành cảm ơn Ngài, Chính phủ và nhân dân Cônggô. Tôi xin chúc nhân dân Cônggô thu được thắng lợi to lớn trong công cuộc củng cố nền độc lập dân tộc và xây dựng một nước Cônggô phồn vinh. Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta, đoàn kết trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và bảo vệ hòa bình, ngày càng thắm thiết.

Tôi xin gửi đến Ngài lời chào thân ái.

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH**

Báo *Nhân dân*, số 3851,
ngày 16-10-1964.

1) Trước khi rời Bắc Kinh kết thúc cuộc đi thăm hữu nghị Trung Quốc, Tổng thống nước Cộng hòa Cônggô đã gửi điện tới Chủ tịch Hồ Chí Minh tỏ tình đoàn kết của nhân dân Cônggô đối với nhân dân Việt Nam. Người đã gửi điện cảm ơn (BT).

DIỄN VĂN CHÀO MỪNG TỔNG THỐNG MÔĐIBÔ CÂYTA

*Thưa Tổng thống Môđibô Câyta, người anh em kính mến của tôi,
Thưa bà Tổng thống kính mến,
Thưa các vị cùng đi với Tổng thống,
Thưa các đồng chí và các bạn,*

Hôm nay, chúng tôi vô cùng sung sướng được đón tiếp Tổng thống Môđibô Câyta, vị lãnh tụ kính mến của nhân dân Mali, người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam.

Từ trung tâm của châu Phi xa xôi, Tổng thống và các vị sang thăm đất nước chúng tôi và mang đến cho nhân dân Việt Nam mối tình thân thiết của nhân dân Mali và nhân dân châu Phi anh em. Cuộc đi thăm của Tổng thống và các vị nhất định sẽ làm cho tình đoàn kết chiến đấu giữa nhân dân hai nước chúng ta càng thêm khăng khít.

Việt Nam và Mali tuy cách xa nhau hàng vạn dặm, Mali ở bên kia Đại Tây Dương, Việt Nam ở bên này Thái Bình Dương, nhưng lòng nhân dân hai nước chúng ta thì rất gần gũi như anh em một nhà. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhiệt liệt hoan nghênh Tổng thống, bà Tổng thống và các vị cùng đi như những người anh em, chị em từ phương xa đến. Chúng tôi mong rằng Tổng thống và các vị coi ở Việt Nam cũng như ở Mali vậy.

Chúc Tổng thống và bà Tổng thống mạnh khỏe!

Chúc các vị cùng đi trong Đoàn mạnh khỏe!

Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Mali
muôn năm!

Tình đoàn kết giữa các dân tộc Á - Phi muôn năm!

Hòa bình thế giới muôn năm!

Độc ngày 18-10-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3854,

ngày 19-10-1964.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI TỔNG THỐNG MÔĐIBÔ CÂYTA

*Thưa Tổng thống Môđibô Câyta và bà Tổng thống kính mến,
Thưa các vị khách quý Mali kính mến,
Thưa các đồng chí và các bạn,*

Hôm nay, tôi rất sung sướng thay mặt Đảng Lao động Việt Nam, Chính phủ, Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, nhiệt liệt cảm ơn và chào mừng Tổng thống Môđibô Câyta và bà Tổng thống, chào mừng các vị trong Bộ Chính trị Đảng Liên minh Xudăng và tất cả các vị khách quý Mali đến thăm đất nước chúng tôi.

Tổng thống và quý vị đã vượt quan sơn muôn dặm mang lại cho nhân dân Việt Nam chúng tôi tình hữu nghị của nhân dân Mali anh em và của nhân dân châu Phi dũng cảm. Đây là một vinh dự đồng thời là một sự cổ vũ to lớn đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Thưa Tổng thống và các vị,

Việt Nam và Mali, hai nước chúng ta đã trải qua những hoàn cảnh lịch sử giống nhau. Trước kia, trong một thời gian khá dài, hai nước chúng ta đều đã bị bọn thực dân thống trị. Ngày nay, chúng ta đều đã giành được độc lập, tự do.

Từ ngày giành được độc lập, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của lãnh tụ Môđibô Câyta và Đảng Liên minh Xudăng, nhân dân Mali anh em đã thu được nhiều thắng lợi tốt đẹp.

Ở trong nước, với tinh thần tự lực cánh sinh là chính, cộng với sự hợp tác giúp đỡ lẫn nhau giữa Mali và các nước bầu bạn, nhân dân Mali đang ra sức xây dựng một nền kinh tế dân tộc. Kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965) nhằm tăng gia sản lượng 40%, đã bước đầu thu được những kết quả vẻ vang. Nhà nước Mali đã có tiền tệ độc lập của mình, đã nắm độc quyền ngoại thương, đã quốc hữu hóa những xí nghiệp lớn. Hiện nay, trong cả nước đã có 3.500 hợp tác xã nông nghiệp mức toàn thôn, v.v..

Với cái gia tài nghèo nàn lạc hậu do bọn thực dân để lại - nhân dân Việt Nam cũng đã đau xót vì cái gia tài loại đó - chỉ trong bốn năm ngắn ngủi, nhân dân Mali anh em đã vượt mọi khó khăn, thu được những kết quả tốt đẹp như vậy.

Chúng ta nhiệt liệt hoan hô anh em Mali, hoan hô Tổng thống Môđibô Cáyta và Đảng Liên minh Xudăng.

Trên quốc tế, nhân dân Mali kiên quyết thực hành chính sách hòa bình trung lập, tăng cường đoàn kết và hợp tác giữa các dân tộc Á - Phi.

Chính sách hòa bình của nhân dân Mali là một chính sách hòa bình tích cực. Nhân dân và Chính phủ Mali luôn luôn kiên quyết chống chủ nghĩa đế quốc hiếu chiến, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, luôn luôn ra sức tham gia phong trào đấu tranh cho hòa bình thế giới và ủng hộ các dân tộc chiến đấu giành độc lập, tự do.

Tôi xin phép nhắc lại vài lời tuyên bố đánh thép gần đây của Tổng thống Môđibô Cáyta:

- Hôm 1-5-1964, Tổng thống Môđibô Cáyta nói, đại ý như sau: Đối với những anh em Ănggôla, Nam Phi, Nam Việt Nam, v.v. đang chiến đấu cho quyền lợi độc lập dân tộc của mình, nhân dân Mali chúng ta bảo đảm hết sức ủng hộ những anh em đó.

- Hôm 8-10-1964, ở Hội nghị các nước không liên kết họp tại Lơ Ke, Tổng thống Môđibô Cáyta đã kịch liệt lên án bọn đế quốc thực dân, đặc biệt lên án đế quốc Mỹ xâm lược miền Nam Việt Nam. Tổng thống nói: Đứng trước những cuộc xâm lược và hành động

bạo lực, các nước không liên kết không thể chịu im hơi lặng tiếng, hoặc chỉ đưa ra những nghị quyết phản đối suông...

Sau khi đòi bọn đế quốc thực dân phải chấm dứt ngay sự can thiệp vào nội bộ của Ănggôla, Nam Phi, Nam Triều Tiên, Nam Việt Nam và những nơi khác, Tổng thống Môđibô Cáyta nghiêm khắc đòi: quân đội nước ngoài phải rút khỏi Nam Triều Tiên, Nam Việt Nam...

Tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - và tôi cũng xin phép thay mặt các dân tộc anh em đang chống đế quốc Mỹ để giành lại độc lập dân tộc - thành thật cảm ơn Tổng thống Môđibô Cáyta và nhân dân Mali anh em.

Thưa Tổng thống thân mến,

Hiện nay, ở miền Nam Việt Nam, đế quốc Mỹ ngày càng thất bại trong cuộc chiến tranh xâm lược của chúng, chính quyền tay sai ngày càng tan rã. Dưới sự lãnh đạo của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, đồng bào miền Nam chúng tôi ngày càng thu được nhiều thắng lợi to lớn. Càng thất bại, đế quốc Mỹ càng hung hăng, tàn bạo. Một mặt chúng điên cuồng đẩy mạnh chiến tranh ở miền Nam Việt Nam, một mặt khác chúng ra sức khiêu khích nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, âm mưu mở rộng chiến tranh ra miền Bắc Việt Nam, chúng tăng cường vũ trang can thiệp vào Lào, uy hiếp nền trung lập và xâm phạm lãnh thổ của Campuchia. Chúng gây nên tình hình cực kỳ căng thẳng ở Đông Dương và Đông Nam Á.

Nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa rất thiết tha với hòa bình để xây dựng đất nước của mình, luôn luôn tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị Giơnevơ 1954 về Việt Nam. Nhưng chúng tôi quyết không để cho bọn đế quốc Mỹ và tay sai xâm phạm chủ quyền và lãnh thổ của mình, phá hoại công

cuộc lao động hòa bình của nhân dân miền Bắc Việt Nam. Mọi hành động khiêu khích và xâm lược đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhất định sẽ bị sức mạnh của toàn thể nhân dân Việt Nam đánh bại.

Chúng tôi đã nhiều lần tuyên bố rằng: Cách giải quyết đúng đắn nhất vấn đề miền Nam Việt Nam là phải thực hiện nghiêm chỉnh Hiệp nghị Giơnevơ 1954 về Đông Dương, các nước tham gia Hội nghị Giơnevơ trong đó có nước Mỹ, phải làm đúng lời cam kết của mình là tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam, không can thiệp vào nội trị của nước Việt Nam. Chính phủ Mỹ phải chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam, rút quân đội và vũ khí của Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, phải chấm dứt những hành động khiêu khích đối với miền Bắc Việt Nam, để nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy công việc nội bộ của mình.

Trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, nhân dân Việt Nam chúng tôi đã được sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hòa bình toàn thế giới, trong đó có sự ủng hộ vô cùng quý báu của nhân dân Mali anh em.

Vì vậy, dù cuộc đấu tranh còn gay go gian khổ, chúng tôi tin chắc rằng cuối cùng đế quốc Hoa Kỳ sẽ thua, nhân dân Việt Nam sẽ thắng.

Dù ở châu Á, châu Phi, hay là ở châu Mỹ Latinh, các dân tộc đấu tranh cho hòa bình và nhân dân các nước chiến đấu để tự giải phóng đều chung trong một mặt trận.

Cho nên nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa luôn luôn tận tình ủng hộ nhân dân Lào, Campuchia, Indônêxia, Cônggô, Cu Ba, Vê-nê-duê-la và nhân dân tất cả các nước đang đấu tranh chống đế quốc thực dân đứng đầu là đế quốc Mỹ, để giành lại và giữ gìn độc lập dân tộc và xây dựng đất nước phồn vinh.

Thưa Tổng thống kính mến,

Thưa các vị,

Chúng tôi rất sung sướng nhận thấy rằng trong mấy năm qua, tình hữu nghị Việt Nam - Mali ngày càng phát triển và củng cố. Tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm hữu nghị của Tổng thống và các vị trong Đoàn lần này sẽ thắt chặt thêm nữa sự quan hệ hợp tác anh em giữa hai nước chúng ta. Tôi tin chắc rằng cuộc đi thăm của Tổng thống nhất định thành công tốt đẹp.

Thưa các đồng chí và các bạn, tôi đề nghị chúng ta nâng cốc:

Chúc nhân dân và Chính phủ nước Cộng hòa Mali đạt được nhiều thắng lợi to lớn trong sự nghiệp củng cố độc lập dân tộc và xây dựng đất nước giàu mạnh.

Chúc tình hữu nghị thắt thiết giữa nhân dân Việt Nam và Mali ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc tình đoàn kết Á - Phi ngày càng bền vững.

Chúc sức khỏe Tổng thống Môđibô Câyta và bà Tổng thống.

Chúc sức khỏe các vị khách quý Mali.

Chúc sức khỏe các bạn có mặt ở đây hôm nay.

Độc ngày 18-10-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3855,

ngày 20-10-1964.

BÀI NÓI CHUYỆN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI¹⁾

Vì bận nhiều việc, Bác ít đến thăm nhà trường. Bác tự phê bình trước các cô giáo, thầy giáo, các cháu học sinh, các đồng chí cán bộ, công nhân viên. Các cô, các chú phải cảm ơn Tổng thống Câyta, vì hôm nay có Tổng thống đến thăm trường, Bác không thể không đến được. Nhân dịp này, Bác có lời cảm ơn các đồng chí chuyên gia Trung Quốc, Liên Xô và Tân Tây Lan²⁾ đến giúp đỡ các cô giáo, thầy giáo và giúp các cháu học tập.

Bây giờ Bác nói mấy ưu điểm của trường:

- Một là tất cả mọi người, các cô giáo, thầy giáo, các cán bộ, công nhân viên cũng như các cháu học sinh đều có tinh thần khắc phục khó khăn làm tròn nhiệm vụ. Đó là một điều tốt.

- Dạy cũng như học phải biết chú trọng cả tài lẫn đức. Đức là *đạo đức cách mạng*. Đó là cái gốc, rất là quan trọng. Nếu không có đạo đức cách mạng thì có tài cũng vô dụng. Đạo đức cách mạng là triệt để trung thành với cách mạng, một lòng một dạ phục vụ nhân dân.

1) Ngày 21-10-1964, Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng Tổng thống Mali Môđibô Câyta đến thăm Trường đại học Sư phạm Hà Nội. Người đã nói chuyện với các thầy cô giáo, sinh viên và cán bộ, công nhân viên của trường. Đây là toàn văn bài nói chuyện của Người (BT).

2) Nước Niu Dilân (BT).

- Một ưu điểm nữa là phong trào thi đua “Hai tốt” ở đây làm khá. Bác nói rằng khá, chứ chưa phải trăm phần trăm tốt đâu nhé!

Hiện nay, có mấy trăm cô giáo, thầy giáo thanh niên xung phong đi miền núi, để đưa cái hiểu biết văn hóa lên cho đồng bào miền rẻo cao. Bác chỉ nói hai ví dụ:

Một cháu gái là giáo viên lên đây, không biết tiếng nói và chưa hiểu phong tục tập quán của địa phương. Không có trường và không có học trò. Xóm này cách xóm kia rất xa, đi lại khó khăn. Cháu gái ấy đã nói rằng: Đảng và nhà trường đã phái lên đây, thì mình quyết phải làm tròn nhiệm vụ. Cháu đó đã cùng ăn, cùng ở, cùng lao động với đồng bào, do đấy mà tuyên truyền cho bố mẹ và các cháu bé, vừa học tiếng địa phương. Làm như thế dần dần từng bước, cháu ấy đã xây dựng nên nhà trường hẻo lánh. Đây là một cô giáo anh hùng.

Lại có một cháu trai, lên vùng rẻo cao. Trong bản có một cháu bé muốn học, nhưng vì bị bại chân không đi được. Thầy giáo hằng ngày tới nhà công cháu đó đến trường học. Đây là một thầy giáo anh hùng.

Hiện nay có hàng vạn học sinh tốt nghiệp lớp 7, lớp 10 đã xung phong đi tham gia sản xuất ở các công trường, ở miền núi; có 797 cháu cấp I, cấp II, cấp III học giỏi được giải thưởng. Trong phong trào “Làm nghìn việc tốt” có 40 vạn cháu thiếu nhi có nhiều thành tích.

Những kết quả tốt đó đều là công lao của nhà trường, của các cô giáo, thầy giáo. Vì vậy, Bác có thể nói, Bác đối với nhà trường, đối với nền giáo dục của ta, tuy chưa phải là trăm phần trăm mãn nguyện, nhưng càng ngày Bác càng bằng lòng hơn: năm nay bằng lòng hơn năm ngoái và sang năm chắc sẽ bằng lòng hơn năm nay.

Nhân đây, Bác kể một chuyện để so sánh. Quốc hội Mỹ có một ban trông nom trẻ con, ban ấy báo cáo rằng năm 1963 hơn 1/5 trẻ con Mỹ từ 7 tuổi đến 10 tuổi đã phạm tội: ăn trộm, ăn cắp, thậm chí giết người cũng có, v.v.. Vậy thử hỏi: Mỹ văn minh hơn hay ta

văn minh hơn? Ta có 40 vạn cháu ngoan mà Mỹ có 1/5 trẻ em phạm tội. Ta có thể nói: ta văn minh hơn!

Lần trước đến thăm trường, Bác có nói 2 điểm: một là vệ sinh, hai là trồng cây. Về vệ sinh ở đây còn kém! Về trồng cây, Bác bảo nên trồng cây nhiều. Nhưng hiện nay cây sống ít. Do là vì các cô, các chú tham trồng cây nhiều, nhưng không chăm bón cho tốt, ở trường này, cả thầy và trò có gần 4 nghìn rưởi người. Nếu mỗi năm một người trồng một cây là được gần 5.000 cây. Hai năm sẽ được gần 1 vạn cây. Nhưng trồng cây nào thì phải chăm bón cho tốt cây đó. Như thế, hơn là tham trồng nhiều mà kết quả ít. Các cô, các chú và các cháu phải làm cho vườn của trường thành một vườn hoa, vườn cây tươi đẹp.

Đã hứa với Bác thì phải làm, làm thì phải có tổ chức. Vệ sinh cũng như trồng cây, có tổ chức thì nhất định làm được tốt.

Bây giờ đến mấy việc Bác muốn nhắc nhở các đồng chí cán bộ và các cháu học sinh:

1- Trước hết là *phải đoàn kết*. Đoàn kết thật sự, giữa thầy và thầy, giữa thầy và trò, giữa trò và trò, giữa cán bộ và công nhân. Toàn thể nhà trường phải đoàn kết thành một khối, đoàn kết phải thật sự trăm phần trăm chứ không phải chỉ là đoàn kết miệng.

2- Các cháu học sinh không nên học gạo, không nên học vẹt. Bác không cần giải thích học gạo, học vẹt là thế nào vì các cháu biết cả rồi. Học phải suy nghĩ, học phải liên hệ với thực tế, phải có thí nghiệm và thực hành. Học với hành phải kết hợp với nhau.

3- Cần phải giữ gìn kỷ luật cho tốt, phải sạch sẽ, gọn gàng. Kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa tự do, chống lề mề, luộm thuộm.

4- Thầy cũng như trò, cán bộ cũng như nhân viên, phải thật thà yêu nghề mình. Có gì vẻ vang hơn là nghề đào tạo những thế hệ sau này tích cực góp phần xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản? Người thầy giáo tốt - thầy giáo xứng đáng là thầy giáo - là người vẻ vang nhất. Dù là tên tuổi không đăng trên báo,

không được thưởng huân chương, song những người thầy giáo tốt là những anh hùng vô danh. Đây là một điều rất vẻ vang. Nếu không có thầy giáo dạy dỗ cho con em nhân dân, thì làm sao mà xây dựng chủ nghĩa xã hội được? Vì vậy nghề thầy giáo rất là quan trọng, rất là vẻ vang; ai có ý kiến không đúng về nghề thầy giáo, thì phải sửa chữa.

5- Một điểm nữa là các cháu gái chưa được giúp đỡ tốt. Các cháu trai, cháu gái chưa thật sự coi nhau như anh em, chị em ruột thịt trong một nhà. Trái lại, còn có ý ganh tị, bắt bẻ, sợ bạn học sinh gái hơn mình thì mất thể diện "anh hùng nam tử". Cháu nào còn rơi rớt tư tưởng, tác phong ấy, thì cần phải sửa chữa.

Cô giáo, thầy giáo trong chế độ ta cần phải góp phần vào công cuộc xây dựng xã hội chủ nghĩa. Phải có chí khí cao thượng, phải "tiên ưu hậu lạc" nghĩa là khó khăn thì phải chịu trước thiên hạ, sung sướng thì hưởng sau thiên hạ. Đây là đạo đức cách mạng.

6- Trong việc học tập cũng như trong mọi việc, đảng viên và đoàn viên của nhà trường cần phải xung phong gương mẫu, phải giúp đỡ anh em, chị em cùng tiến bộ. Ở đây có ngót 4.000 học sinh, 1/4 là cháu gái. Như thế là có tiến bộ nhưng đương còn ít. Ngày nay ở các nước xã hội chủ nghĩa anh em, nghề dạy học và nghề làm thuốc thì phụ nữ làm nhiều hơn.

Có 100 học sinh đồng bào thiếu số, Bác thấy vậy còn ít, cần dần dần có thêm.

Có 800 các cháu miền Nam, như vậy là rất tốt, dần dần phải thêm nữa. Bởi vì chúng ta phải gắn liền nhiệm vụ ủng hộ miền Nam với việc xây dựng miền Bắc. Vì vậy, ở miền Bắc, trong mọi việc, việc dạy và học cũng thế, mọi người phải *làm việc bằng hai để đền đáp cho đồng bào miền Nam ruột thịt*. Ở đây cũng như các ngành khác, phải đào tạo cán bộ cho miền Nam để đến ngày nước nhà thống nhất, các cháu ấy về góp phần xây dựng miền Nam thân yêu.

Cuối cùng, Bác mong các cô, các chú và các cháu nhớ làm được những điều kể trên. Tất cả thầy trò, cán bộ, công nhân phải phấn khởi thi đua phát triển ưu điểm, sửa chữa khuyết điểm, làm thế nào để nhà trường này chẳng những là trường sư phạm mà còn là *trường mô phạm của cả nước*.

Bản gốc lưu tại
Trung tâm Lưu trữ Quốc gia I.

DIỄN VĂN TRONG BUỔI TIỄN TỔNG THỐNG MÔĐIBÔ CÂYTA

*Thưa Tổng thống Môđibô Câyta và bà Tổng thống thân mến,
Thưa các vị cùng đi với Tổng thống,
Thưa các đồng chí và các bạn,*

Hôm nay, Tổng thống Môđibô Câyta và các vị khách quý Mali kết thúc cuộc đi thăm hữu nghị nước ta và lên đường tiếp tục cuộc đi thăm hữu nghị nhiều nước anh em khác.

Trong những ngày ở thăm nước chúng tôi, Tổng thống và các vị đã đem lại cho nhân dân và Chính phủ chúng tôi tất cả những tình cảm nồng nàn và sự đoàn kết thắm thiết của những người anh em, những người bạn chiến đấu Mali và châu Phi.

Chúng tôi rất vui mừng đã được trao đổi ý kiến thật thà và thân mật với Tổng thống và các vị lãnh đạo nước Cộng hòa Mali về những vấn đề quan hệ đến lợi ích của hai nước chúng ta cũng như về tình hình Á - Phi và thế giới. Chúng ta đã nhất trí về mọi vấn đề.

Cuộc đi thăm của Tổng thống và các vị đã làm cho quan hệ hữu nghị giữa hai nước chúng ta thêm tốt đẹp và góp phần vào sự nghiệp đoàn kết nhân dân các nước Á - Phi đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, để giành lại và giữ gìn độc lập dân tộc, bảo vệ hòa bình thế giới.

*Gặp nhau mới được mấy ngày,
Bây giờ đã tạm chia tay,
Tiễn đưa nhớ buổi hôm nay,
Bạn về, chúc bạn ngày ngày thành công.*

Một lần nữa, chúng tôi chúc Tổng thống và bà Môđibô Câyta cùng các vị lên đường mạnh khỏe. Chúng tôi nhờ Tổng thống và các vị chuyển đến nhân dân Mali và nhân dân châu Phi anh em tình đoàn kết thắm thiết nhất.

Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Mali đời đời bền vững!

Tình đoàn kết giữa nhân dân các nước Á - Phi và Mỹ Latinh muôn năm!

Độc lập dân tộc và hòa bình thế giới muôn năm!

Ka Mali ny Việt Nam balu!

Đọc ngày 22-10-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3858,
ngày 23-10-1964.

CẦN PHẢI CHĂN NUÔI TỐT TRÂU BÒ

*Sen tàn, cúc đã nở hoa
Tháng ngày thấm thoát, thu đã sang đông.*

“Con bò, con trâu là đầu cơ nghiệp”. Vì vậy, mùa đông giá rét, nông dân ta cần phải chăm sóc cho trâu bò được ấm no.

Có nhiều hợp tác xã làm đúng như vậy và đã thu được *kết quả tốt đẹp*. Ví dụ: Hợp tác xã *Đồng Xuân Tiến* (Ninh Bình), năm 1961 chỉ có 27 con trâu, đáng giá hơn 4.725 đồng. Vì khéo chăn nuôi, năm 1963 số trâu đã tăng lên 57 con và đáng giá 12.500 đồng.

Năm 1961, vì còn thiếu trâu bò, hợp tác xã phải tổ chức những đội người kéo bừa và cuốc ruộng, mỗi mẫu Bắc Bộ chỉ được bón 250 cân phân, bình quân mỗi mẫu chỉ gặt được 684 cân thóc.

Năm 1963, nhờ số trâu bò tăng, phân bón nhiều, mà thu hoạch cũng tăng - mỗi mẫu được 805 cân thóc. Cố nhiên, không phải dùng người thay thế trâu bò kéo bừa, cuốc ruộng như ngày trước nữa.

Các hợp tác xã Văn Quán và Phi Trạch (Hà Đông), Lộc An (Quảng Bình) cũng là những hợp tác xã khéo chăn nuôi trâu bò.

Trái lại, có những hợp tác xã vì *cán bộ và xã viên thiếu tình thần làm chủ tập thể*, thiếu ý thức trách nhiệm để trâu bò chết nhiều như:

Hợp tác xã Ô Mỹ (Hà Nam) trong ba năm đã để chết 84 con trâu!

Hợp tác xã Hòa Đàm (Hưng Yên) từ năm 1961 đến năm 1963 để chết 36 trâu bò.

Hợp tác xã Phương Tú (xã Phương Tú, Hà Đông) có 61 con trâu, để chết 12 con. Trong lúc đó hợp tác xã Phi Trạch cũng ở xã Phương Tú có 52 con trâu đều béo khỏe.

Năm ngoái, cả miền Bắc đã để chết mất 23.000 con trâu bò. Cứ tính mỗi con là 200 đồng, thế là đã thiệt hại cho tập thể và cho xã viên độ 46 triệu đồng, quy ra hơn 17.000 tấn thóc. Đó là chưa kể vì thiếu phân bón, thiếu sức kéo mà ảnh hưởng xấu đến thu hoạch, đến đời sống của xã viên. Trong số trâu bò bị đói rét mà chết, thì các tỉnh Nam Định, Thái Bình, Thanh Hóa chiếm con số nhiều nhất - từ 2.000 đến 2.380 con!

Đó là một kinh nghiệm rất chua xót. Chúng ta quyết phải sửa chữa cho kỳ được. Mùa đông này, Bộ Nông nghiệp đã có chỉ thị rõ ràng (17-9-1964) về việc bảo vệ trâu bò. Các cấp đảng bộ và chính quyền địa phương phải thi hành kịp thời và nghiêm chỉnh chỉ thị đó. Phải có kế hoạch cụ thể để tuyên truyền, giáo dục và hướng dẫn các hợp tác xã chăn nuôi trâu bò cho tốt; không để trâu bò chết vì tật bệnh, vì đói rét. Phải theo dõi, đôn đốc và kiểm tra đến tận mỗi hợp tác xã.

Đảng sẽ lấy việc chăn nuôi trâu bò mà đánh giá chi bộ nào, hợp tác xã nào và địa phương nào làm tốt hay là kém cuộc cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật.

Một điều nữa cần chú ý là, kinh nghiệm nhiều nơi đã chứng tỏ rằng nếu khéo tổ chức thì các cụ phụ lão và các em nhi đồng có thể góp phần quan trọng trong công việc chăn nuôi tốt trâu bò.

*Ai ơi thương lấy trâu bò,
Trâu bò là gốc ấm no của dân cày!*

T.L.

TRÒ XIẾC TUYỂN CỬ TỔNG THỐNG MỸ

Hôm nay, Hoa Kỳ lại có cuộc bầu tổng thống.

Theo Hiến pháp Hoa Kỳ từ năm 1789 đến nay, cứ 4 năm thì bầu tổng thống mới. Có mấy vị tổng thống được nhân dân Mỹ thật sự kính mến, như:

Hoa Thịnh Đốn (1732 - 1799), đã đánh đuổi thực dân Anh giành lại độc lập cho Mỹ.

Lincôn (1809 - 1865), đã tuyên bố giải phóng người Mỹ da đen khỏi ách nô lệ.

F. Rudôven (1882 - 1945), đã đưa Mỹ tham gia cuộc Thế giới đại chiến thứ hai, góp phần đánh bại phát xít Đức, Ý, Nhật.

Tuy nói rằng tổng thống là người cầm đầu Chính phủ, bảo vệ lợi ích của nhân dân. Nhưng sự thật thì thế nào? Mồ ma Tổng thống Uynxơn¹⁾ (1856 - 1924) đã trả lời như sau:

"Bọn tài phiệt và chủ công nghiệp là người chủ của Chính phủ Mỹ. Chính phủ Mỹ là con nuôi của lợi quyền đặc biệt Mỹ. Chính phủ Mỹ không được phép có ý kiến của mình..."

Ở Mỹ có hai chính đảng lớn là Đảng Dân chủ và Đảng Cộng hòa, thuộc hai phe tư bản độc quyền. Khi thì người đảng này, khi thì người đảng kia được bầu làm tổng thống. Trong cuộc bầu cử này tổng Giôn là người của Đảng Dân chủ. Gônôatơ thuộc Đảng Cộng hòa. Những ngày vận động tranh cử, chúng hết lời bêu xấu nhau, ví dụ: Gônôatơ thì nói Giôn là một tên địa chủ độc ác, đã bốn

1) Nguyên bản ghi: Vinsơn (BT).

lần phản đối việc bỏ thuế thân cho người Mỹ da đen. Máy triệu đôla của Giôn từ đâu mà có. Tên cố vấn thân cận nhất của Giôn đã hai lần bị bắt vì tội hiếp dâm...

Giôn thì nói Gônoatơ là bạn thân của bọn đầu trộm đuôi cướp, chủ trương phân biệt chủng tộc, chống người Mỹ da đen, v.v..

Mặt khác, cả hai chàng đều ra vẻ dân chủ, bắt tay với người này, cụng chén với người kia. Cả hai chàng đều ra sức lừa bịp nhân dân, hứa hươu hứa vượn, miễn là câu được lá phiếu của cử tri.

Mặt cửa mướp đấng hai bên cũng vừa.

Nhưng cả hai gã đều không dám nói làm thế nào để cải thiện tình trạng đen tối ở *nội bộ Hoa Kỳ*. Tình trạng đó là hơn 5 triệu công nhân hoàn toàn thất nghiệp. Hơn 20 triệu gia đình áo không đủ mặc, bánh không đủ ăn. 20 triệu người Mỹ da đen bị dày dọa như nô lệ. Hơn 9 triệu người không có nhà ở. Hàng triệu nông dân bị phá sản. Số người tự sát vì cực khổ và số người phạm tội ngày càng tăng, v.v..

Hai gã đều không dám nói đến *tình hình thế giới* đối với Mỹ. Tình hình ấy sa sút làm cho các báo tư sản Mỹ đã phải than phiền. Thí dụ:

Gần 20 năm nay "Mỹ đã xài 108 tỉ đôla viện trợ các nước ngoài và 684 tỉ để xây dựng quốc phòng. Nhưng hiện nay trên thế giới, ở đâu Mỹ cũng gặp chuyện lồi thối. Các nước đồng minh của Mỹ như Anh, Pháp, Ý, v.v. đều khiêu chiến với sự lãnh đạo của Mỹ. Khối Bắc Đại Tây Dương thì ba bè bảy mảng, Khối Đông Nam Á thì đương đi đến chỗ tan hoang..." (báo *Tin tức Mỹ và thế giới*, tháng 2-1964).

"Cục diện thế giới rất không lợi cho Mỹ. Năm 1960 đến nay, từ Cu Ba đến Dandiba, Mỹ đều mất hết địa bàn..." (báo *Ngôi sao Hoa Thịnh Đốn*, tháng 2-1964).

Báo *Luận đàm Nữ Ước* (tháng 2-1964) thì viết rằng: "Ngoại giao của Mỹ chúng ta đang vấp phải nhiều khó khăn, thất bại và tuyệt vọng. Nếu tập đoàn Giôn cứ ngoan cố theo đuổi chính sách cũ, thì Mỹ còn vấp phải nhiều thất bại và thất vọng hơn nữa..."

Vì vậy nhân dân Mỹ đối với cuộc tuyển cử này "tỏ ra chán ghét và lạnh nhạt (báo *Tin tức hàng tuần*, tháng 9-1964).

Thật vậy, ở đâu trên thế giới cũng có phong trào chống Mỹ, nhất là ở Á - Phi và Mỹ Latinh. Ở Nam Việt Nam thì Mỹ và tay sai đã thất bại và sa lầy đến tận cổ. Dù Giôn hay là Gônơtơ được bầu làm tổng thống, nếu muốn tránh khỏi thất bại và thất vọng hoàn toàn, Mỹ chỉ có một con đường là rút lui có trật tự khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân Việt Nam tự giải quyết công việc nội bộ của mình như Hiệp nghị Giơnevơ 1954 đã quy định.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3869,
ngày 3-11-1964.

UY DANH LỪNG LẦY KHẮP NĂM CHÂU

Sân bay Biên Hòa vừa là một sân bay "bí mật nhất", vừa là một trong ba sân bay to nhất của Mỹ ở miền Nam Việt Nam. Chung quanh sân bay dày đặc mấy lớp dây thép gai có điện. Ngoài thì có bãi mìn. Ngoài nữa là những "ấp chiến lược". Bên trong có nhiều tháp canh. Mấy tiểu đoàn lính Mỹ và lính ngụy cùng chó ngao ngày đêm canh gác. Bọn Mỹ cho đó là một sân bay tuyệt đối vững chắc, "trời cũng không làm gì được".

Thế mà đêm 31-10-1964, trường bay đó đã bị một đội du kích miền Nam đánh tan tành. Thắng lợi đó đã vang âm thế giới. Bọn ta thì phấn khởi vui mừng, bọn Mỹ thì hoang mang kinh sợ. Thí dụ:

- Báo *Sao đỏ* (Liên Xô) viết: "Đã đến lúc Mỹ phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh bẩn thỉu, và rút hết lực lượng xâm lược ra khỏi miền Nam Việt Nam". Các báo Trung Quốc đều nhiệt liệt hoan hô thắng trận Biên Hòa và viết: "Ở Nam Việt Nam, việc Mỹ thất bại nhất định không thể tránh khỏi". Báo *Anmana* ở Irắc viết: "Du kích đánh vào sân bay Mỹ ở Biên Hòa chứng tỏ rằng không lực lượng nào ngăn được bước tiến của cách mạng Nam Việt Nam".

- Các báo phương Tây thì mỉa mai Mỹ. Báo Anh viết: Trận Biên Hòa "đối với Mỹ là một đòn rất đau về quân sự cũng như về chính trị... Đó là một hành động đốt râu chú Sam...". "Đó là một vố sấm sét giáng vào uy tín Mỹ". Báo Pháp *Lơ Phigaro* viết: "Biên Hòa gần Sài Gòn mà du kích đã đánh được, thì họ có thể đánh bất

cứ nơi nào". Báo *Nhân đạo* viết: "Thắng trận của du kích ở Biên Hòa đã chứng tỏ rằng dù bọn đế quốc dùng cách gì cũng không thể thành công trong cuộc chiến tranh xâm lược của chúng, chúng có ấy càng hùng hồn vì ở Nam Việt Nam là một cuộc đọ sức giữa một đế quốc rất mạnh với một xứ bé nhỏ nhưng mà anh dũng".

- Dư luận Mỹ thì rất bi. Báo thì viết: "Đó là một cuộc tập kích cực kỳ tai hại cho Mỹ". Báo thì viết: "Trận này làm cho Mỹ mất cả mặt. Nếu ở vào địa vị tổng Giôn, Taylo, v.v. thì chúng tôi phải đổ mặt tía tai". Báo thì viết: "Việt cộng đã giành được một thắng lợi đột xuất... Người Mỹ chúng ta ở đó còn làm được việc quái gì nữa!...". *Thời báo Nữ Uớc* viết: "Du kích đánh vào sân bay Biên Hòa nhanh chóng và trúng đích một cách làm cho người ta phải kinh ngạc. Cuộc chiến tranh chống Việt cộng bây giờ tuyệt vọng hơn bao giờ hết... Dù Mỹ bỏ vào bao nhiêu sức người và tiền bạc cũng không ngăn được thế đang tiến lên của Việt cộng". *Luận đàm Nữ Uớc* viết: "Người Mỹ chúng ta hiện đang bị thất bại nhiều hơn bao giờ hết".

Những lời thú nhận của tướng tá và chính khách Mỹ cũng thú vị. Ví dụ: tên Tổng tư lệnh Mỹ ở Sài Gòn nói: "Du kích đã dùng súng cối Mỹ bắn lại quân đội Mỹ và máy bay Mỹ!". Níchxơn, cựu Phó Tổng thống Mỹ, thì thú nhận rằng: "Cuộc thất bại ở Biên Hòa là một tai họa to nhất cho Mỹ từ sau cuộc thất bại to lớn ở cảng Trân Châu"⁴² (cảng Trân Châu là một căn cứ to nhất của hải quân Mỹ ở Thái Bình Dương, bị Nhật Bản đánh chiếm cuối năm 1941).

Cuộc thắng lợi ở Biên Hòa rất lừng lẫy mà cũng rất giản đơn:

Chín chiến sĩ Quân giải phóng mò đến gần sân bay Mỹ 800 thước, bắn độ 100 phát súng cối của Mỹ vào sân bay, sau 15 phút thì rút lui an toàn vô sự.

Kết quả là bắn tan 21 máy bay phản lực và 8 máy bay loại khác. Phá hủy 1 đài quan sát, 2 kho chứa dầu, 4 trại lính, 18 nhà sĩ quan. Giết 4 và làm bị thương 72 tên Mỹ.

Về số Mỹ chết và bị thương, một Thượng nghị sĩ Mỹ là Thócmon tuyên bố rằng: "Đến ba, bốn trăm Mỹ chết và bị thương, nhưng Chính phủ Mỹ đã che giấu sự thật".

Nếu cộng kết quả chiến đấu trong chín tháng đầu năm nay với cuộc thắng lợi Biên Hòa, thì càng thấy thắng lợi này to lớn. Trong chín tháng đầu năm, đồng bào miền Nam đã:

Tiêu diệt 83.000 địch (trong số đó có 625 "cố vấn" Mỹ),
Thu được 11.770 súng các loại,
Bắn rơi và bắn hỏng 660 máy bay,
Phá hủy hơn 3.100 "ấp chiến lược",
Giải phóng thêm 174 vạn đồng bào khỏi ách kìm kẹp,
Giác ngộ 58.000 binh sĩ ngụy bỏ hàng ngũ địch.

Trước trận Biên Hòa, dư luận Hoa Kỳ đã thấy tình trạng bi và bí của Mỹ. Như báo *Tin tức Mỹ và thế giới* đã viết: "Mỹ đang sụp đổ ở Nam Việt Nam cũng như đã sụp đổ ở Trung Quốc trước đây... Mỗi ngày Mỹ càng đến gần thất bại thảm hại... Phải chăng Mỹ đang nhanh chóng nhận lấy một *Điện Biên Phủ* ở Nam Việt Nam".

Chắc bà con còn nhớ rằng hồi tháng 3-1954, du kích ta phá 60 máy bay Pháp ở Cát Bi và 25 chiếc ở Gia Lâm, để báo hiệu cho cuộc đại thắng lịch sử *Điện Biên Phủ*. Rất có thể trận thắng ở sân bay Biên Hòa báo hiệu một *Điện Biên Phủ* ở miền Nam, như tờ báo Mỹ đã nói.

Nếu muốn tránh thất bại nhục nhã như ở *Điện Biên Phủ* thì Mỹ chỉ có một cách là chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam, rút ngay quân đội của chúng về nước mẹ, để nhân dân miền Nam giải quyết công việc nội bộ của họ, như Hiệp nghị Giơnevơ đã quy định.

Đồng bào miền Nam ngày càng đánh mạnh, càng mạnh càng thắng, nhưng không vì thắng mà kiêu, không chủ quan khinh địch, và tin chắc rằng cuối cùng thắng lợi nhất định về tay ta. Vậy có thơ rằng:

*Uy danh lừng lẫy khắp năm châu,
Đạn cối tuôn cho Mỹ bể đầu,
Thành đồng trống vắng lay Lầu trắng¹⁾,
Điện Biên, Mỹ chẳng phải chờ lâu!*

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3878,
ngày 12-11-1964.

1) Lầu trắng là nơi ở và làm việc của tổng thống Mỹ (BT).

SO SÁNH

Ở nông thôn, ở xí nghiệp, ở bộ đội, cơ quan, trường học, v.v. *chi bộ* là người trực tiếp lãnh đạo quần chúng để thực hiện đường lối và chính sách của Đảng ta. *Chi bộ* tốt thì mọi việc đều tiến bộ. *Chi bộ* kém thì gặp nhiều khó khăn. Xin nêu hai *chi bộ* sau đây làm ví dụ:

Hợp tác xã Tam Đa và hợp tác xã Quảng Yên cùng ở trong huyện Phù Cừ (Hưng Yên), chỉ cách nhau độ một cây số. Hoàn cảnh cũng giống nhau. Nhưng vì hai *chi bộ* có tác phong khác nhau, cho nên kết quả đã khác hẳn nhau¹⁾.

- *Hợp tác xã Tam Đa* bốn năm qua đã để *chết mất 40 con trâu*. Như:

Đội ông Mệt nuôi 9 trâu, để chết 7, què 1.

Đội ông Linh nuôi 6 trâu, để chết 5, v.v..

Trâu chết nhiều. Thiếu sức kéo. Xã viên phải kéo cày thay trâu. Cày sau, cấy muộn. Cày bừa đối. Sản lượng thấp. Dân thiếu ăn. Hợp tác xã phải mua thêm trâu hết 12.000 đồng, quy ra thành 50 tấn thóc, thế là mất quá nửa tổng số thu nhập của xã viên.

Vì sao có *kết quả xấu* như vậy?

Trước hết là vì *chi ủy* lập trường giai cấp không vững vàng, thiếu tinh thần trách nhiệm, không thật sự quan tâm đến đời sống của nhân dân, không làm đúng chính sách của Đảng. Cần nói thêm rằng *huyện ủy* và *tỉnh ủy* cũng thiếu kiểm tra đôn đốc. Do đó,

1) Trích báo *Hưng Yên (TG)*.

xã viên thiếu tinh thần làm chủ tập thể, không coi việc hợp tác xã như việc nhà. Ruộng dành trồng cỏ cho trâu thì để trồng thứ khác. Rơm để nuôi trâu cũng đưa làm việc khác. Chuồng trại thì xơ xác, bẩn thỉu. Có khi mưa gió lạnh lẽo, vẫn cột trâu ngoài trời suốt đêm. Để trâu đói rét mà lại bắt trâu làm lụng quá sức - mỗi con phải bảo đảm 17 mẫu. Nói tóm lại: Từ *chi ủy* đến xã viên đều không biết thương tiếc trâu bò!

- *Hợp tác xã Quảng Yên* thì trâu béo kéo khỏe. Đàn trâu bò 64 con đã có 19 con trâu bò đẻ. Vụ Đông Xuân vừa qua thêm được 12 nghé và 1 bê. Hiện nay 4 con trâu sắp đẻ.

Giải quyết tốt sức kéo, hợp tác xã đã tập trung vốn mua máy bơm nước, tiết kiệm được hàng nghìn ngày công tát nước, dùng vào tăng gia sản xuất.

Nhiều trâu bò thì nhiều phân bón. Nhiều phân bón thì sản lượng lúa tăng. Năm 1962, mỗi sào gặt được 50 - 60 cân. Năm 1963, mỗi sào được 70 cân. Hơn 70% số hộ xã viên đã có mức sống ngang hoặc hơn mức sống của trung nông lớp trên.

Có *kết quả tốt* đó là do *chi bộ* tổ chức khéo, lãnh đạo tốt. Do đảng viên và đoàn viên thanh niên xung phong gương mẫu. Do xã viên có tinh thần làm chủ tập thể, mọi người ra sức làm tròn nhiệm vụ của mình.

Mong rằng các *chi bộ* và các hợp tác xã khác đều so sánh hai *chi bộ* và hai hợp tác xã Tam Đa và Quảng Yên để rút ra bài học tốt.

Về việc chăm sóc trâu bò, huyện Cẩm Giàng (Hải Dương) cũng làm khá. Tỉnh Hà Bắc đã có 600 hợp tác xã tổ chức ban chuyên môn chăm sóc trâu bò. Đó là những kinh nghiệm tốt. Các hợp tác xã khác nên thi đua làm theo.

T.L.

THƯ GỬI ĐỒNG BÀO CÁC TỈNH BỊ BÃO LỤT Ở MIỀN NAM

Thân ái gửi đồng bào các tỉnh bị bão lụt ở miền Nam,

Vừa qua, mấy tỉnh miền Nam bị bão lụt dồn dập. Hàng nghìn đồng bào bị hy sinh. Hàng vạn nhà cửa bị đổ nát. Làng mạc xơ xác, vườn ruộng toi bời.

Máu chảy ruột mềm, được tin tức đó, tôi và toàn thể đồng bào miền Bắc rất là đau xót như muối xát vào lòng.

Hội chữ thập đỏ của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa chuẩn bị gửi tặng đồng bào bị nạn một số gạo, vải và thuốc gọi là no đói có nhau, sẻ cơn nhường áo.

Đồng bào ta sẵn có truyền thống anh hùng, không vì tai họa mà nản chí. Tôi chắc rằng đồng bào sẽ đoàn kết chặt chẽ, giúp đỡ lẫn nhau, anh dũng vượt mọi khó khăn, mau chóng hàn gắn vết thương do bão lụt vừa qua gây nên, ổn định đời sống. Đồng thời đồng bào sẽ ra sức cùng toàn thể nhân dân miền Nam kề vai sát cánh tiếp tục cuộc đấu tranh gian khổ và tất thắng để giải phóng miền Nam, tiến tới hòa bình thống nhất Tổ quốc, Bắc Nam sum họp một nhà.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3883,
ngày 17-11-1964.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ QUỐC TẾ ĐOÀN KẾT VỚI NHÂN DÂN VIỆT NAM CHỐNG MỸ VÀ BẢO VỆ HÒA BÌNH⁴³

Thưa các bạn và các đồng chí thân mến,

Hội nghị quốc tế đoàn kết với nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược, bảo vệ hòa bình đã thành công rất tốt đẹp. Từ khắp năm châu đến Thủ đô Hà Nội chúng tôi, các bạn và các đồng chí đã mang đến cho nhân dân Việt Nam cả hai miền Nam Bắc, tình đoàn kết chiến đấu vô cùng quý báu của nhân dân tiến bộ và yêu chuộng hòa bình toàn thế giới.

Tiếng nói mạnh mẽ của Hội nghị là tiếng nói của chính nghĩa, của hàng nghìn triệu con người đang quyết tâm đấu tranh cách mạng, chống chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ, để bảo vệ hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Nghị quyết của Hội nghị ủng hộ nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược là một sự cổ vũ to lớn đối với cuộc đấu tranh giải phóng của nhân dân miền Nam Việt Nam và đối với cuộc đấu tranh để hòa bình thống nhất nước nhà của nhân dân Việt Nam chúng tôi. Tôi xin thay mặt đồng bào cả nước chúng tôi trân trọng cảm ơn các bạn và các đồng chí.

Tôi tin chắc rằng: Với sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa, nhân dân các nước châu Á, châu Phi, châu Mỹ Latinh, nhân dân tiến bộ Mỹ và các nước khác, đồng bào miền Nam chúng tôi sẽ chiến đấu mạnh mẽ hơn nữa chống đế quốc Mỹ và bè lũ

tay sai. Miền Nam Việt Nam nhất định sẽ được giải phóng. Cuộc đấu tranh thiêng liêng để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà của nhân dân Việt Nam chúng tôi nhất định sẽ thắng lợi hoàn toàn.

Nhân đây, tôi xin ngỏ vài lời cùng nhân dân Mỹ: Nhân dân Việt Nam rất yêu chuộng hòa bình, nhưng quyết không chịu làm nô lệ. Đế quốc Mỹ hiếu chiến và xâm lược là kẻ thù của chúng tôi, cũng là kẻ thù của các bạn và của toàn thể loài người. Chúng tôi mong rằng nhân dân tiến bộ Mỹ sẽ kiên quyết đấu tranh hơn nữa đòi Chính phủ Mỹ phải thi hành đúng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược đầy tội ác ở miền Nam Việt Nam và mọi hành động khiêu khích và gây chiến đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, đối với Lào và Campuchia.

Hội nghị quốc tế lần này đã ra một nghị quyết rất quan trọng ủng hộ phong trào đấu tranh vĩ đại của nhân dân tất cả các nước, nhất là ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ Latinh, chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, bảo vệ hòa bình thế giới. Hội nghị lịch sử này là kết tinh của mặt trận nhân dân toàn thế giới đoàn kết đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc thực dân, nhất là đế quốc Mỹ.

Tôi tin chắc rằng: sau Hội nghị quốc tế này, tình đoàn kết vĩ đại và làn sóng đấu tranh của nhân dân toàn thế giới chống chủ nghĩa đế quốc thực dân sẽ dâng cao hơn nữa, mạnh mẽ hơn nữa, giành được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa.

Mỗi thắng lợi của nhân dân thế giới là một thắng lợi của nhân dân Việt Nam. Và mỗi thắng lợi của nhân dân Việt Nam cũng là một thắng lợi của nhân dân thế giới.

Một lần nữa tôi xin cảm ơn các bạn và các đồng chí.

Chúng ta cùng hô to:

Mặt trận nhân dân toàn thế giới chống chủ nghĩa đế quốc thực dân đứng đầu là đế quốc Mỹ, vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội muôn năm!

Nói ngày 30-11-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3897,

ngày 1-12-1964.

THƯ GỬI THÁI TỬ QUỐC TRƯỞNG VƯƠNG QUỐC CAMPUCHIA

*Kính gửi Thái tử Nôrôđôm Xihanúc,
Quốc trưởng Vương quốc Campuchia,*

Phnôm Pênh

Thưa Thái tử Quốc trưởng,

Nhân dân Việt Nam cùng Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và cá nhân tôi đều rất mong được đón tiếp Thái tử Quốc trưởng, vị lãnh tụ kính mến của dân tộc Khơme anh em, nhà chính khách lỗi lạc luôn luôn hoạt động cho quyền độc lập của các dân tộc, cho hòa bình và tình hữu nghị giữa nhân dân các nước.

Tôi kính mời Ngài tới thăm chính thức nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vào dịp nào mà Ngài thấy thuận tiện nhất.

Xin Ngài tin rằng cuộc đi thăm đó của Ngài sẽ là một sự kiện lịch sử trong quan hệ giữa hai nước láng giềng chúng ta và sẽ góp phần quan trọng vào việc tăng cường sự hiểu biết và tin cậy lẫn nhau giữa hai dân tộc anh em chúng ta.

Nhân dịp này, tôi xin hết lòng cảm ơn Ngài đã chăm sóc ân cần các cháu trong Đoàn nghệ thuật vừa mới sang thăm Vương quốc Campuchia nhân dịp Quốc khánh của Vương quốc.

Chúng tôi sẽ vô cùng sung sướng nếu được Ngài vui lòng cho phép mời Đoàn balê Hoàng gia sang thăm nước chúng tôi.

Tôi xin gửi Ngài lời chào kính trọng nhất.

Hà Nội, tháng 11 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

CHI BỘ TỐT THÌ HỢP TÁC XÃ TỐT

Nói về hợp tác xã nông nghiệp, *Thái Nguyên* là một trong những tỉnh khá. Nhưng *Võ Nhai* là một huyện kém nhất ở Thái Nguyên: lúc đầu 85% nông hộ vào hợp tác xã, về sau tụt xuống 24%. Vì sao¹⁾?

Chi bộ xã Hòa Bình đã thật thà trả lời câu hỏi đó.

Năm 1960, ở xã Hòa Bình, 80% nông dân đã vào hợp tác xã. Nhưng cuối năm 1963, thì chỉ còn lại non 40% số xã viên!

Nhờ Khu ủy Việt Bắc và Tỉnh ủy Thái Nguyên kiên trì giúp đỡ, *chi bộ* Hòa Bình đã thật thà tự phê bình và thấy rõ mình đã phạm những khuyết điểm sau đây:

- Trong chi bộ từ bí thư, thường vụ cho đến đảng viên không đoàn kết nhất trí.

- Cán bộ và đảng viên không gương mẫu. Thậm chí có cán bộ và đảng viên xin ra hợp tác xã.

- Ba năm liên, lãnh đạo không dân chủ, tài chính không công khai. Mức sản xuất không tăng thêm. Đời sống của xã viên không cải thiện. Vì vậy mà xã viên thối mái, không đoàn kết, không phấn khởi làm ăn và xin ra hợp tác xã.

Khi tất cả cán bộ và đảng viên đã sâu sắc nhận thấy sai lầm của mình, mọi người *đều hối hận và quyết tâm sửa chữa*. Thay mặt cho chi bộ, đồng chí bí thư đã thành khẩn nói: "Để cho hợp tác xã

1) Xem báo *Nhân dân*, ngày 20-11-1964 (TG).

sút kém như vậy, là chi bộ ta đã có tội lớn đối với Đảng, với nhân dân! Mà người có tội lớn nhất là tôi, bí thư chi bộ...".

Cái balô cá nhân chủ nghĩa đã quảng được rồi, tinh thần trách nhiệm đã được phổ biến, toàn thể đảng viên đồng tâm nhất trí, ra sức củng cố và phát triển hợp tác xã. Chi bộ khai hội với nhân dân, thật thà tự phê bình trước quần chúng. Rồi gợi ý cho bà con tự do bàn bạc về hai con đường phát triển nông thôn, đường tư bản chủ nghĩa và đường xã hội chủ nghĩa.

Bà con nông dân chẳng những hoan nghênh thái độ chân thành của cán bộ và đảng viên mà còn thật thà nói ra những khuyết điểm của bản thân họ, và tố cáo những người xấu đã xúi giục họ đi vào con đường sai lầm.

Từ đó, mọi người thấm nhuần *tinh thần làm chủ tập thể*, phấn khởi lao động, mọi việc đều đổi mới như hoa nở mùa xuân. *Chi bộ* được củng cố và phát triển, đã kết nạp thêm 4 đảng viên mới và chuẩn bị kết nạp 8 đảng viên nữa, lựa chọn trong những thanh niên xuất sắc nhất. Đảng viên đều đăng ký thi đua "Bốn tốt".

Năm hợp tác xã cũ đã được củng cố và phát triển thêm một hợp tác xã mới. Số xã viên từ 40% lên gần 90%.

Sản lượng cũng tăng nhiều. Vụ mùa vừa rồi bình quân mỗi mẫu vượt mức kế hoạch 50 cân, hơn vụ mùa năm ngoái 130 cân.

Các xã viên hăng hái *làm thủy lợi, trừ phân bón*, nung vôi để cải tạo đất, v.v. quyết tâm giành một vụ chiêm thắng lợi.

Chi bộ đã ra sức xây dựng *dân quân*. Hiện nay cả xã đã có ba trung đội vững mạnh, đều do các đồng chí chi ủy làm chính trị viên.

Việc trên đây chứng tỏ rằng hợp tác xã kém vì chi bộ kém. Chi bộ khá thì hợp tác xã khá. Chi bộ Hòa Bình đã thu được những kết quả bước đầu tốt đẹp và đáng khen. Cần phải tiếp tục cố gắng hơn nữa để giành thắng lợi to hơn nữa. Các đảng bộ xã Liên Minh, Dân Tiến, Phú Thượng, Sáng Mộc cũng khá.

Trong thời kỳ cách mạng và những năm kháng chiến đánh Tây, đồng bào *Võ Nhai* đã rất dũng cảm. Ngày nay chúng ta đang

ra sức xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và ủng hộ đồng bào miền Nam chống đế quốc Mỹ, đồng bào Võ Nhai cần phải góp phần xứng đáng vào công cuộc vẻ vang đó. Các chi bộ và các hợp tác xã khác ở Võ Nhai cần phải học tập và thi đua với chi bộ và hợp tác xã Hòa Bình. Phải làm cho Võ Nhai từ một huyện kém trở nên một huyện tốt.

Võ Nhai, cố gắng vươn lên!

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3900,
ngày 4-12-1964.

TRẢ LỜI NHỮNG CÂU HỎI CỦA HÃNG THÔNG TIN CÔPOLÂY (HỒNG CÔNG)¹⁾

Hỏi: Mácxen Taylo trở về Mỹ, Hoa Thịnh Đốn xét lại tình hình Việt Nam và lại tiếp tục cho máy bay do thám Lào và Bắc Việt Nam; trong tương lai gần đây, có thể họ sẽ mưu toan tiến công Lào và Bắc Việt Nam bằng không quân. Vậy ý kiến Ngài ra sao?

Trả lời: Nếu Mỹ tiến công Bắc Việt Nam, chúng tôi sẽ kiên quyết đánh lại.

Hỏi: Đối với Ngài cần có những điều kiện tiên quyết gì để giải quyết hòa bình vấn đề Đông Nam Á và đặc biệt là vấn đề Việt Nam?

Trả lời: Để giải quyết hòa bình tình hình Đông Nam Á và Việt Nam chỉ có một cách là Mỹ phải tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam và các Hiệp nghị Giơnevơ về Campuchia, và Lào; Mỹ phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam, rút hết quân đội và vũ khí Mỹ ra khỏi xứ này, chấm dứt những hành động chiến tranh đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và các nước khác ở Đông Dương.

1) Ngày 3-12-1964, Hãng Thông tin Còpolây (Hồng Công) gửi điện phỏng vấn Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đây là những câu trả lời của Người (BT).

*Hỏi: Ngài có tin rằng nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa sẽ ủng hộ Việt Nam trong cuộc chiến tranh mở rộng với Mỹ không?
Xin cảm ơn Ngài.*

Trả lời: Nếu Mỹ điên cuồng mở rộng chiến tranh đến Bắc Việt Nam, Trung Quốc sẽ ủng hộ và phe xã hội chủ nghĩa cũng sẽ ủng hộ chúng tôi.

Báo *Nhân dân*, số 3919,
ngày 23-12-1964.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi đồng chí Antônin Novotni,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Cộng sản Tiệp Khắc, Chủ tịch nước
Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc,*

Praha

Nhân dịp mừng lần thứ 60 ngày sinh của đồng chí, tôi xin gửi đến đồng chí lời chào thân ái và lời chúc mừng tốt đẹp nhất.

Tôi chân thành chúc đồng chí luôn luôn mạnh khỏe để cùng với Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản và Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc lãnh đạo nhân dân Tiệp Khắc anh em thu được nhiều thắng lợi to lớn trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, góp phần củng cố phe xã hội chủ nghĩa, bảo vệ hòa bình ở châu Âu và thế giới.

Chúc tình hữu nghị và sự hợp tác anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển.

Hà Nội, ngày 8 tháng 12 năm 1964

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3923,
ngày 27-12-1964.

HAI HUYỆN ĐÁNG KHEN

Vụ mùa năm nay, ở các tỉnh có một số hợp tác xã đã gặt được mỗi mẫu tây từ 3 đến 4 tấn thóc. Đó là những cố gắng đáng khen.

Nhưng đáng khen hơn cả là hai huyện Vĩnh Tường (Vĩnh Phúc) và Lâm Thao (Phú Thọ).

- Toàn cả huyện *Vĩnh Tường* gặt được bình quân *hơn 30 tạ thóc* một mẫu tây, đã hoàn thành tốt nghĩa vụ lương thực và đã bán thóc theo giá khuyến khích *vượt mức 500 tấn*, tức là *nhiều gấp bốn lần* vụ mùa năm ngoái. Làm được như vậy, tuy vụ mùa này Vĩnh Tường đã phải vượt nhiều khó khăn. Như một số ruộng bị ngập, phải cấy đi cấy lại hai, ba lần. Khi lúa vừa phơi màu thì bị gió to, ảnh hưởng không tốt đến năng suất, v.v..

- Toàn cả huyện *Lâm Thao* bình quân đã đạt *28 tạ rưỡi* một mẫu tây, tổng cộng đã tăng hơn vụ mùa năm ngoái 853 tấn thóc, đã bán thóc theo giá khuyến khích *nhiều gấp sáu lần* vụ mùa năm ngoái.

Trước đây, Lâm Thao là một nơi thường bị hạn, bị úng, bị nạn sâu, chuột, năng suất lúa rất thấp.

Vĩnh Tường và Lâm Thao thu được kết quả tốt đẹp đó đều vì:

- Các cấp đảng ủy từ tỉnh đến huyện, đến xã đều đồng tâm nhất trí; đi sâu đi sát; có kế hoạch rạch ròi; có biện pháp thiết thực: thường xuyên hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra.

- Cán bộ, đảng viên, đoàn viên đều xung phong gương mẫu. Công tác *tư tưởng và tổ chức* làm được tốt. Mọi người thấm nhuần

tinh thần làm chủ tập thể. Xã viên đều phấn khởi thi đua lao động, coi công việc hợp tác xã như công việc nhà mình...

Vì vậy, thủy lợi làm được tốt. Phân bón làm được nhiều. Lúa giống chọn được kỹ. Cày bừa và làm cỏ nhiều lần hơn. Ra sức phòng trừ sâu, chuột... Nói tóm lại: hai huyện đã làm tốt cuộc vận động cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật. Đồng bào xã viên đã dốc nhiều sức lao động để bồi bổ cho ruộng nương, cho nên ruộng nương đã bù đắp cho đồng bào một vụ mùa thắng lợi.

Bà con nông dân Quảng Đông (Trung Quốc) thu hoạch bình quân *6 tấn* một mẫu tây. Nhiều nơi đạt từ 12 đến 13 tấn, hoặc nhiều hơn nữa¹⁾. So với họ thì năng suất của Vĩnh Tường và Lâm Thao còn là thấp. Nhưng so với Thanh Hóa, Nghệ An, Nam Định... thì hai huyện ấy là đáng khen.

Mong rằng đồng bào Vĩnh Tường và Lâm Thao cố gắng tiến lên nữa, để thu một vụ Đông Xuân thắng lợi to hơn nữa. Và mong rằng đồng bào các huyện khác cố gắng thi đua theo kịp và vượt qua Vĩnh Tường và Lâm Thao.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3905,
ngày 9-12-1964.

1) Xem báo *Nhân dân*, ngày 15-9-1964 (TG).

LÁO TOÉT

Hôm 2-12-1964, một lần nữa tổng Giôn lại nói với một giọng thiết tha rằng: “Mỹ nguyện đưa hết sức mình để phấn đấu cho hòa bình!”.

Thật là lão toét!

Giôn làm tổng thống mới một năm, mà y đã “phấn đấu cho hòa bình” như thế nào? Sau đây là vài thí dụ:

Y tiếp tục đẩy mạnh chính sách bao vây Cu Ba và uy hiếp Campuchia. Âm mưu trao vũ khí hạt nhân cho bọn phục thù Tây Đức. Mở rộng chiến tranh tội ác ở Nam Việt Nam.

Hồi tháng 1-1964, y đàn áp nhân dân Panama. Đưa hạm đội thứ 6 của Mỹ vào Địa Trung Hải, nhằm khống chế nhân dân Síp.

Tháng 4, y xúi giục bọn phản động đảo chính ở Lào. Đưa hạm đội thứ 7 của Mỹ vào Ấn Độ Dương, nhằm uy hiếp các nước Đông Nam Á. Xúi giục bọn quân phiệt đảo chính ở Brêdin.

Tháng 7, y hứa giúp đỡ bằng quân sự cái gọi là “Đại Mã Lai” do đế quốc Anh nặn ra, nhằm uy hiếp Indônêxia. Y giúp tên bù nhìn khát máu Xombê lên nắm quyền và đàn áp nhân dân Cônggô (Lêôpônvin).

Tháng 8, y cho máy bay ném bom mấy nơi ven biển miền Bắc nước ta (chúng đã bị quân và dân ta đánh cho dập đầu, gãy cánh).

Tháng 11, y phái tàu ngầm nguyên tử đến Nhật Bản, nhằm biến nước này thành căn cứ hạt nhân của Mỹ. Y âm mưu đảo chính ở nước Cộng hòa Tandania.

Riêng đối với nước ta, trong một bài báo đăng ngày 25-5-1964, bà cụ A.L. Xtóroong đã nêu lên 7 cái láo toét của đế quốc Mỹ như sau:

1. Ở Hội nghị Giơnevơ năm 1954, Mỹ đã cam kết không dùng vũ lực để phá hoại hòa bình ở Đông Dương. Nhưng ngay sau đó, Mỹ đã gây chiến tranh xâm lược ở Nam Việt Nam.

2. Báo chí của Chính phủ Mỹ rêu rao rằng, Việt Nam bị chia cắt làm hai là do Hiệp nghị Giơnevơ. Sự thật là Hiệp nghị Giơnevơ đã quy định rõ vĩ độ 17 chỉ là giới tuyến tạm thời. Nhưng chính Mỹ đã âm mưu chia cắt lâu dài Việt Nam.

3. Chính phủ Mỹ lừa bịp rằng “nếu Hà Nội và Bắc Kinh không can thiệp vào miền Nam Việt Nam, thì quân đội Mỹ sẽ rút về nước họ ngay”. Sự thật thì chính Mỹ là kẻ xâm lược.

4. Mỹ khoe khoang rằng Mỹ giúp xây dựng “dân chủ” cho Nam Việt Nam. Sự thật là “dân chủ” kiểu Mỹ đã làm hàng triệu người Nam Việt Nam bị khủng bố, tù đầy, bị giết chết.

5. Mỹ huênh hoang rằng Mỹ “giúp đỡ” Nam Việt Nam. Sự thật là Chính phủ Mỹ tiêu mỗi ngày gần 2 triệu đôla không phải để “giúp”, mà để đốt phá làng mạc và bắn giết nhân dân Việt Nam.

6. Mỹ tự xưng rằng Mỹ “có quyền chính đáng” ở Đông Dương. Sự thật là Hiệp nghị Giơnevơ đã quy định rõ ràng Việt - Miên - Lào là ba nước trung lập, không nước ngoài nào được có bộ đội và căn cứ quân sự ở đó. Nhưng Mỹ đã trắng trợn sấn vào Nam Việt Nam và Lào như lũ ăn cướp.

7. Mỹ nói láo rằng Mỹ đến Nam Việt Nam “để chống lại sự can thiệp của Hà Nội và Bắc Kinh”. Sự thật là Trung Quốc không có một người lính nào ở Đông Dương. Và chính Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ đã phải thú nhận rằng y không hề biết có bộ đội Bắc Việt Nam nào đã vào Nam Việt Nam.

Bà cụ Xtóroong kết luận rằng: Sự thật là hiện nay nhân dân Nam Việt Nam càng đánh càng thắng. Đế quốc Mỹ càng đánh

càng thua. Mỹ phải rút khỏi miền Nam Việt Nam thì nhân dân xứ ấy mới có hòa bình và dân chủ thực sự.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3912,
ngày 16-12-1964.

BÀI NÓI TRONG BUỔI CHIÊU ĐÃI MỪNG QUÂN ĐỘI TA 20 TUỔI

Thưa các đồng chí,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 20 ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam⁴⁴, tôi thay mặt Trung ương Đảng, Chính phủ thân ái khen ngợi bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, công an nhân dân vũ trang và dân quân, tự vệ trong cả nước đã lập được nhiều thành tích và có nhiều tiến bộ trong chiến đấu, học tập, công tác và sản xuất.

Tôi vui mừng hoan nghênh đồng chí Đại tướng Kim Tsang Bông và các đồng chí trong Đoàn đại biểu quân sự nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên anh em, chúc cuộc đi thăm hữu nghị của các đồng chí thành công tốt đẹp.

Quân đội ta là quân đội anh hùng của một dân tộc anh hùng. Mới ra đời, với gậy tày, súng kíp đã cùng toàn dân đánh Pháp, đánh Nhật, đưa Cách mạng Tháng Tám đến thành công. Lên mười tuổi thì cùng toàn dân giành được thắng lợi lớn Điện Biên Phủ, đánh bại cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Pháp được Mỹ giúp sức.

Quân đội ta anh dũng trong kháng chiến mà cũng anh dũng trong hòa bình. Đã làm tốt nhiệm vụ bảo vệ miền Bắc, đập tan mọi hành động khiêu khích, phá hoại của đế quốc Mỹ và tay sai. Đã giáng trả lại đế quốc Mỹ những đòn địch đáng như ngày 5 tháng 8 năm 1964 vừa qua.

Quân đội ta cũng đã góp phần tích cực xây dựng kinh tế, phát triển văn hóa, làm tròn trách nhiệm của một quân đội cách mạng.

Quân đội ta trung với Đảng, hiếu với dân, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội. Nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng.

Cán bộ và chiến sĩ thương yêu nhau như ruột thịt, chia ngọt sẻ bùi. Quân và dân như cá với nước, đoàn kết một lòng, học hỏi, giúp đỡ lẫn nhau.

Quân đội ta có tinh thần yêu nước chân chính, lại có tinh thần quốc tế vô sản cao cả, luôn luôn đoàn kết với nhân dân và quân đội các nước xã hội chủ nghĩa anh em, với nhân dân các nước đang đấu tranh giải phóng dân tộc và nhân dân yêu chuộng hòa bình trên thế giới.

Quân đội ta có sức mạnh vô địch, vì nó là một quân đội nhân dân do Đảng ta xây dựng, Đảng ta lãnh đạo và giáo dục.

Cán bộ và chiến sĩ phải luôn luôn khiêm tốn, luôn luôn cố gắng hơn nữa. Phải phát huy bản chất và truyền thống cách mạng. Phải học tập tinh thần quyết chiến quyết thắng của quân và dân miền Nam anh dũng trong cuộc kháng chiến cứu nước chống đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai.

Kẻ địch còn nhiều âm mưu thâm độc. Toàn dân và toàn quân ta phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, hăng hái thi đua yêu nước với tinh thần "mỗi người làm việc bằng hai" để xây dựng và bảo vệ miền Bắc xã hội chủ nghĩa làm cơ sở vững mạnh cho sự nghiệp giải phóng miền Nam, thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Thắng lợi nhất định sẽ về ta.

Nói ngày 22-12-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3919,

ngày 23-12-1964.

CÙNG CỐ VÀ PHÁT TRIỂN TỐT HƠN NỮA CÁC ĐỘI THỦY LỢI

Hiện nay miền Bắc đã có 17 nghìn *đội thủy lợi* gồm 33 vạn đội viên. Miền núi cũng đã có hơn 1.100 đội.

Các *đội thủy lợi* đã có tác dụng lớn trong việc hoàn thành kế hoạch thủy lợi năm nay, lại góp phần tăng thêm sức lao động cho hợp tác xã để chăm bón cho lúa, hoa màu và cây công nghiệp. Vài thí dụ:

- Chỉ tính các hợp tác xã trong năm tỉnh Hải Dương, Hưng Yên, Hải Phòng, Vĩnh Phúc, Hà Đông nhờ tăng năng suất lao động trong *thủy lợi* mà tiết kiệm được hàng triệu ngày công đưa vào các việc cày, bừa, làm phân bón, cào cỏ, v.v. làm cho đồng ruộng tốt, thu hoạch tăng.

- Về *thủy lợi lớn*, đến tháng 9-1964 *năng suất* bình quân toàn miền Bắc đã cao hơn năm 1963 là 69%. Ở công trường mở rộng kênh Bắc - Hưng - Hải (đoạn Tăng Bảo) 400 đội với 6.000 người, nhờ năng suất tăng gấp đôi mà tiết kiệm được 71.612 ngày công.

Đội thủy lợi của *Hồng Thái* ngày 24-11 năng suất đã đạt bình quân mỗi công *16 thước khối* đất.

Đội Tiên Phong (Hải Dương) trên công trường Vĩnh Lập, bình quân mỗi công đạt 12 thước khối 300.

Đội Trai Trang (Hưng Yên), bình quân mỗi công gần chín thước khối.

- Về *thủy lợi vừa*, chín tháng đầu năm đã có mười tỉnh vượt kế hoạch từ 110% đến 168%.

- Về *thủy lợi nhỏ*, cuối tháng 10 đã có 19 tỉnh đào đắp được 123 triệu thước khối, vượt kế hoạch cả năm 4%.

Nhờ làm thủy lợi lớn và vừa có năng suất thêm cao, thời gian rút ngắn, khi trở về hợp tác xã, đội thủy lợi đã thúc đẩy được phong trào làm thủy lợi nhỏ phát triển mạnh. Như hợp tác xã *Hồng Thái*, ba tháng qua đã đào 7 máng lớn và vừa dài 4.400 thước, đắp 125 bờ thửa, 67 mương chân rết, và đào 1 mẫu 8 sào ao ương cá giống, bình quân đào đắp được hơn 18 thước khối mỗi đầu người, nếu tính cả năm thì được 81 thước khối một người.

Hiện nay, bà con xã viên ngày càng yêu quý đội thủy lợi, vì nó làm lợi cho Nhà nước, cho hợp tác xã và cho đội nữa.

Nhưng vẫn có những tỉnh chỉ lo tổ chức ra đội mà không lo củng cố đội cho tốt, cho mạnh. Vì vậy có những đội lập ra, rồi lại vỡ. Như Hà Đông đã vỡ 200 đội, Hà Tĩnh 80, Nam Định 55, Ninh Bình 54, Hải Phòng 34 đội (Hà Đông đã tổ chức lại được 163 đội). Có tỉnh tổ chức còn chậm.

Để củng cố đội, để cho đội không vỡ, thì cần:

- Thường xuyên giáo dục cho đội thấm nhuần tư tưởng làm chủ tập thể và đạo đức xã hội chủ nghĩa. Hợp tác xã phải theo dõi và giúp đỡ cho đội khi lên công trường.

- Bồi dưỡng nghiệp vụ và kỹ thuật cho đội. Hợp tác xã cần thực hiện tốt các chính sách cho đội, tính toán công điểm dứt khoát, công bằng, hợp lý cho đội viên. Các xã viên phải thông trong việc đóng góp. Cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên phải gương mẫu. Chi bộ phải lãnh đạo chặt chẽ.

- Phải có công cụ cải tiến cho đội, làm cho năm 1965 các *đội thủy lợi* trên công trường đạt được bình quân toàn miền Bắc 200% định mức nhà nước mà hội nghị các đội thủy lợi đã nhất trí tán thành.

Các tỉnh, huyện, xã cần phải kiểm tra để tăng cường và củng cố chất lượng các đội đã có, những nơi chưa tổ chức xong thì cần phải tổ chức ngay.

Những việc mà các *đội thủy lợi* Hồng Thái, Trai Trang, Tiên Phong, v.v. đã thực hiện được, thì cán bộ và đội viên các nơi khác cũng cần cố gắng thực hiện cho được.

Nhân dịp năm mới sắp đến, chúc các *đội thủy lợi* nhiều tiến bộ mới, thắng lợi mới.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3926,
ngày 30-12-1964.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ BỘ CÔNG NGHIỆP NẶNG

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chúc các đồng chí đại biểu năm mới. Nhân dịp này, Bác nêu vài ý kiến với Hội nghị.

Chắc các đồng chí đã nói nhiều, bàn bạc nhiều, vậy Bác chỉ tóm tắt vài điểm để Hội nghị tham khảo.

1. *Nhiệm vụ* công nghiệp nặng rất nặng nề nhưng rất vẻ vang.

Để nâng cao không ngừng đời sống của nhân dân, để xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, chúng ta phải quyết tâm phát triển tốt công nghiệp nặng. Một ví dụ:

Quan trọng nhất trong đời sống của nhân dân là vấn đề *ăn*. Để giải quyết tốt vấn đề ăn thì sản xuất lương thực phải dồi dào. Muốn như vậy, thì công nghiệp phải giúp cho nông nghiệp có nhiều máy làm thủy lợi, máy cày, máy bừa, nhiều phân hóa học, v.v..

Công nghiệp nặng cũng phải cung cấp đủ máy móc các loại cho công nghiệp nhẹ và thủ công nghiệp phát triển nhanh chóng.

2. *Về ưu điểm*: Năm 1964, cán bộ và công nhân đã cố gắng thực hiện kế hoạch. Như than Hòn Gai đã vượt kế hoạch 20 vạn tấn. Ngành cơ khí vượt kế hoạch 1,7%. Ngành điện đã đặt thêm 98 trạm, hơn 360 cây số đường dây để phục vụ nông nghiệp và đã tiết kiệm được 7 vạn tấn than, v.v.. Đó là những thành tích đáng khen. Về ưu điểm Bác chỉ nêu mấy ví dụ thôi.

3. *Về khuyết điểm*: Việc xây dựng các công trình *chậm chạp*,

ảnh hưởng đến kế hoạch sản xuất. Đã hoãn một số công trình về cơ khí. Điện và than tăng chậm.

Chấp hành thiếu nghiêm chỉnh một số quyết định của Đảng và Nhà nước: có việc đã quyết định rồi mà không làm ngay; hoặc đưa ra bàn lại và quyết định lại; hoặc xin rút bớt chỉ tiêu kế hoạch.

Công tác quản lý còn kém, nhất là quản lý kỹ thuật. Chất lượng sản phẩm còn kém.

Lãng phí nhiều: Ở các xí nghiệp, bình quân mỗi người thật sự làm việc chỉ độ sáu giờ rưỡi, máy móc chỉ dùng hết độ 65% công suất, lại vì chăm sóc kém mà thường hư hỏng. Các chú thử tính xem, vì lãng phí thời giờ, lãng phí máy móc, lãng phí nguyên liệu, cộng lại nó đã tổn hại bao nhiêu tài sản của Nhà nước, của nhân dân?

Nguyên nhân chính của những khuyết điểm trên đây là do: cán bộ lãnh đạo kém đoàn kết, có nhiều cán bộ còn kèn cựa về địa vị, thắc mắc về đãi ngộ; một số ít cán bộ thậm chí tham ô, hủ hóa. Nói tóm lại, cán bộ còn nặng chủ nghĩa cá nhân, không làm gương mẫu tốt.

4. Cuộc vận động "*Ba xây, ba chống*" nhằm phát huy ưu điểm và sửa chữa khuyết điểm, đã thu được kết quả bước đầu. Vài ví dụ:

- Công ty than Hòn Gai đã sản xuất vượt kế hoạch 20 vạn tấn.
- Tổ sửa chữa của mỏ thiếc Cao Bằng, trước kia một tuần chỉ sửa chữa được 15 xe goòng, nay sửa chữa được 35 xe.
- Nhà máy Trần Hưng Đạo điều chỉnh mức lao động, tiết kiệm được gần 39.000 giờ công sản xuất và tiết kiệm được 3 vạn đồng về tiền phạt do lãng phí điện; bộ phận cấp phát thu nhật được 135 tấn gang thép; tổ bào 2 trước kia một tháng chỉ làm được 130 cái thân máy, nay làm được 210 cái, v.v..

Cũng những cán bộ và công nhân ấy, cũng những máy móc ấy, vì làm "*Ba xây, ba chống*" khá, vì tư tưởng được nâng cao mà sản lượng tăng lên khá. Toàn ngành công nghiệp nặng cần phải cố gắng làm thật tốt cuộc vận động "*Ba xây, ba chống*". Muốn như

vậy, thì từ Bộ đến mỗi cơ sở sản xuất phải quyết tâm chuyển mạnh, cán bộ lãnh đạo phải làm gương mẫu, phải cải tiến phương pháp công tác, phải ra sức phát huy trí tuệ và tinh thần sáng tạo của quần chúng công nhân. Phải tăng cường sự lãnh đạo của Đảng. củng cố và phát triển tốt *chi bộ*, công đoàn, đoàn thanh niên. Phải thắt chặt tình đoàn kết nhất trí giữa Đảng và quần chúng. Phải đẩy mạnh *thi đua yêu nước*, thực hiện khẩu hiệu sản xuất *nhiều, nhanh, tốt, rẻ*.

Chúng ta cần biết ơn sự giúp đỡ của các nước anh em, cần học hỏi các đồng chí chuyên gia bạn. Nhưng phải biết tự lực cánh sinh là chính.

Với ý chí cần kiệm xây dựng nước nhà, với tinh thần làm chủ tập thể, mỗi cán bộ, mỗi công nhân phải trau dồi *đạo đức cách mạng* trong sinh hoạt và trong công tác để hoàn thành thắng lợi *nhiệm vụ cách mạng* của mình.

Như vậy, chúng ta sẽ hoàn thành tốt kế hoạch nhà nước năm 1965 và chuẩn bị tốt cho kế hoạch 5 năm lần thứ hai. Làm được như vậy là chúng ta ủng hộ một cách thiết thực cuộc kháng chiến chống Mỹ, cuộc cách mạng yêu nước của đồng bào miền Nam ruột thịt.

Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp. Và nhờ các đại biểu chuyển lời hỏi thăm thân ái của Trung ương Đảng, Chính phủ và của Bác đến toàn thể cán bộ và công nhân.

Nói ngày 31-12-1964.

Báo *Nhân dân*, số 3929,
ngày 2-1-1965.

THƯ CẢM ƠN ĐỒNG CHÍ VANTE UNBRÍCH

Kính gửi đồng chí Vante Unbrích,

Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương

Đảng Xã hội chủ nghĩa Thống nhất Đức,

Đồng chí thân mến,

Đồng chí Vôngăng Bécgốt, Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Cộng hòa Dân chủ Đức tại nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, đã trao cho tôi bức điện của đồng chí. Tôi chân thành cảm ơn đồng chí.

Cuộc đi thăm nước Cộng hòa Dân chủ Đức năm 1957 đã để lại cho tôi những kỷ niệm rất tốt đẹp. Tôi tin chắc rằng trong những năm qua, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của đồng chí và những nỗ lực dũng cảm của nhân dân Đức anh em, đất nước đã giành được những tiến bộ vĩ đại trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội. Chúng tôi, nhân dân Việt Nam, xem thắng lợi của các đồng chí như thắng lợi của chính mình. Và trong cuộc đấu tranh của chúng tôi vì chủ nghĩa xã hội và thống nhất nước nhà, chúng tôi rất biết ơn sự giúp đỡ anh em của các đồng chí.

Tôi rất vui mừng được đến thăm đất nước tươi đẹp của các đồng chí một lần nữa. Vì vậy, tôi cảm ơn rất chân thành đồng chí mời tôi nghỉ hè năm nay ở Cộng hòa Dân chủ Đức. Tôi đồng ý với đồng chí hoan nghênh sự phát triển tốt đẹp mối quan hệ giữa hai nước chúng ta.

Đồng chí Unbrích thân mến, tôi rất vui mừng nhận lời mời anh em của đồng chí. Đây là một dịp tốt để tôi được thăm lại đồng chí, gia đình đồng chí và các đồng chí mà tôi quen biết ở đó. Tuy nhiên, tôi tiếc rằng không thể thực hiện được cuộc đi thăm trong năm nay. Với sự đồng ý của đồng chí, chúng tôi sẽ thực hiện cuộc đi thăm đó sau này.

Đồng chí thân mến, xin gửi đồng chí lời chào anh em và lời cảm ơn chân thành nhất của tôi. Và tôi nhờ đồng chí chuyển đến gia đình đồng chí lời chúc sức khỏe và hạnh phúc.

Tôi đồng ý với đồng chí hoan nghênh sự phát triển tốt đẹp mối quan hệ giữa hai nước chúng ta.

Viết năm 1964.

Bút tích tiếng Pháp

lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Đồng bào thân mến,

Nhân dịp năm mới, tôi gửi lời chúc mừng thân ái nhất đến toàn thể đồng bào miền Bắc và miền Nam, toàn thể chiến sĩ và cán bộ, đến các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng, đến kiều bào ta ở nước ngoài.

Tôi thay mặt đồng bào ta gửi lời chúc mừng tốt lành nhất đến nhân dân các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa, đến nhân dân các nước trên thế giới, đặc biệt là các nước bạn Á, Phi và Mỹ Latinh. Sau đây là vài vần nôm na chúc đồng bào năm mới:

*Chào mừng Ất Tỵ xuân năm mới,
Nhà nước ta vừa tuổi hai mươi,
Miền Bắc xây dựng đời sống mới vui tươi,
Miền Nam kháng chiến ngày càng tiến tới,
Đồng bào hai miền thi đua sôi nổi,
Đấu tranh anh dũng, cả nước một lòng.
Chủ nghĩa xã hội nhất định thắng lợi!
Hòa bình thống nhất ắt hẳn thành công!*

Xuân 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3928,
ngày 1-1-1965.

NĂM MỚI, HÃY NHỊỆT LIỆT TỔ CHỨC TẾT TRỒNG CÂY

*Mùa xuân là Tết trồng cây,
Làm cho đất nước càng ngày càng Xuân.*

Tết trồng cây bắt đầu phổ biến từ mùa xuân năm 1960. Vì lợi ích rõ rệt, cho nên nhân dân hăng hái hưởng ứng và ở nhiều nơi đã thành một phong trào quần chúng.

Từ đó đến nay vừa 5 năm, miền Bắc nước ta đã trồng được hơn 375 triệu cây các loại. Ngoài ra còn có hơn 200 triệu cây bảo vệ đê ở vùng biển.

Phong trào *Tết trồng cây* đã có nhiều nơi gương mẫu như các hợp tác xã: Lạc Trung, Ngọc Long, Vinh Quang, Nà Vó, Lê Hồng Phong, v.v.. Hơn 8.000 hợp tác xã đã kết hợp *Tết trồng cây* vào kế hoạch sản xuất. Kết quả như thế là khá.

Có những tỉnh tổ chức *Tết trồng cây* tốt, như: Vĩnh Phúc, Phú Thọ.

Có những tỉnh cũng khá, nhưng còn chậm, như: Thái Bình, Thanh Hóa, Hà Bắc.

Có những tỉnh trước kia kém, nay đang chuyển khá, như: Nghệ An, Sơn Tây¹⁾.

Có những tỉnh nay vẫn còn kém. Theo Tổng cục Lâm nghiệp thì những tỉnh đó là Nam Định, Hà Nội, Hải Phòng (cả Kiến An cũ).

1) Sơn Tây, nay thuộc Thành phố Hà Nội (BT).

Và còn độ 2 vạn hợp tác xã chưa thật coi trọng *Tết trồng cây*.

Những nơi khá, nên tiến lên nữa. Những nơi kém, cần phải cố gắng vươn lên.

Chúng ta đang chuẩn bị *xây dựng nông thôn mới*. Việc đầu tiên của nông thôn mới là xây dựng nhà ở cho làng hoàng. Muốn vậy, thì ngay từ bây giờ phải trồng cây nhiều và tốt để lấy gỗ. Chỉ một việc đó đủ thấy cần phải đẩy mạnh phong trào *Tết trồng cây*. Cây ăn quả, cây làm củi, cây công nghiệp cũng là nguồn lợi to lớn. Cũng nên ra sức trồng cây để chống gió cát, bảo vệ *ruộng*, chống xói mòn. Nơi nào mà các cấp đảng bộ từ tỉnh đến *chi bộ* trực tiếp lãnh đạo, có kế hoạch đầy đủ, có biện pháp rõ ràng (hạt giống, vườn ương, v.v.), có kiểm tra cẩn thận, khéo động viên quần chúng, khéo dựa vào lực lượng các cụ phụ lão và thanh niên, nhi đồng, thì nơi đó phong trào *Tết trồng cây* phát triển tốt. Kinh nghiệm đã chứng tỏ điều đó.

Năm nay, chúng ta sẽ kết thúc thành công kế hoạch 5 năm lần thứ nhất và chúc mừng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa 20 năm. Đồng bào ta nên hăng hái tổ chức một phong trào *Tết trồng cây* thắng lợi (cố nhiên trồng cây nào phải tốt cây ấy) để làm món quà kỷ niệm xứng đáng với hai sự kiện vĩ đại ấy.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 3928,
ngày 1-1-1965.

"ĐIÊN BIÊN NHỎ" VÀ "NHỊP CẦU VÀNG"

Cháu Xuân Oanh yêu quý,

Chú nhận được thư của cháu rồi. Cháu nói đúng. Sự thật đã nói rõ: Đế quốc Hoa Kỳ càng đánh càng thua. Quân và dân miền Nam càng đánh càng thắng.

- Đầu năm 1963, ở *Ấp Bắc*, 200 du kích anh dũng đã đánh tan 2.000 địch, tiêu diệt 500 ngụy binh và 10 tên Mỹ xâm lược, bắn rơi và bắn hỏng 15 máy bay địch. Từ đó, quân và dân miền Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Mỹ và tay sai thì không ngừng sa lầy. Vài con số sau này chứng tỏ điều đó:

	1963	1964
Số địch bị loại khỏi vòng chiến đấu	167.000 tên	230.000 tên
Số Mỹ bị tiêu diệt	982 tên	2.111 tên
Vũ khí du kích thu được	hơn 13.000 súng	17.569 súng các loại

Mấy điểm nữa đáng chú ý là: Quân du kích thường nắm chủ động. Số binh sĩ ngụy về với nhân dân và đào ngũ nhiều hơn một nửa số ngụy quân bị tiêu diệt, nghĩa là quân đội ngụy ngày càng giặc ngộ, không chịu chết thay cho Mỹ và tay sai.

Trong hai năm qua, du kích đã tiêu diệt những đội biệt kích khét tiếng hung ác, như các đội "Ó đen", "Ó đỏ", "Cọp vàng", "Cọp đen", v.v.. Họ đã thắng nhiều trận lẫy lừng. Như trận *Bến Súc*,

địch đã dùng đến 15 tiểu đoàn và 115 máy bay. Nhưng kết quả thì các báo Mỹ đã phải nhận rằng Mỹ và bù nhìn đã bị "một trận thất bại to nhất trong cuộc chiến tranh này". Như trận đánh trường bay *Biên Hòa*, du kích đã phá hủy 59 máy bay, đốt cháy nhiều kho tàng, ngót 300 tên Mỹ chết và bị thương.

Chỉ trong mười tháng đầu năm 1964, quân và dân miền Nam đã tiêu diệt của địch 488 trung đội, 63 đại đội, 13 tiểu đoàn. Trong tháng 12-1964, thắng lợi càng dồn dập. Ngoài cuộc làm nổ tung khách sạn to của sĩ quan cao cấp Mỹ, ngay giữa Sài Gòn, làm hai tên Mỹ chết và 52 tên bị thương; ở các địa phương, du kích đã đánh thắng nhiều trận lớn. Vài thí dụ:

Trận *An Lão*⁴⁵, hơn 650 tên địch (5 sĩ quan Mỹ) bị tiêu diệt. Báo Mỹ gọi đó là một "*Điện Biên Phủ nhỏ*".

Trận *Tam Kỳ*, hơn 280 địch (2 tên Mỹ) bị tiêu diệt.

Trận *Long Mỹ*, 360 địch (10 tên Mỹ) bị tiêu diệt. Và nhiều trận thắng khác.

- Để kết thúc năm 1964 vẻ vang và mở màn cho năm 1965 thắng lợi nhiều hơn nữa và to hơn nữa, quân và dân miền Nam đã giáng cho địch những đòn sấm sét ở trận *Bình Giã*⁴⁶. Địch đã huy động 5 tiểu đoàn và hơn 100 máy bay. Trong mấy hôm đầu, chúng đã giội 10 vạn quả đạn, 400 tên lửa và hàng trăm quả bom... Sau năm ngày đêm chiến đấu, du kích đã tiêu diệt 500 ngụy và 18 Mỹ, bắn rơi và bắn hỏng 35 máy bay. Hãng Mỹ *AP* đã viết rằng: Bình Giã là một trận mà Mỹ - Khánh "bị đánh đau nhất trong lịch sử chiến tranh ở Nam Việt Nam".

*

* *

Thắng lợi to của quân và dân miền Nam và thất bại to của Mỹ - Khánh, đã làm cho báo chí Anh, Mỹ hết sức bi quan. Các báo Anh viết: "Rõ ràng là chính quyền miền Nam của Mỹ đang đi đến *sụp đổ hoàn toàn*" (*Thời báo*). "Không bao giờ Mỹ thấy rõ *thất bại* của

họ ở miền Nam Việt Nam như trong mấy ngày qua" (báo *Người bảo vệ*).

Báo chí Mỹ viết: "Đối với vấn đề Nam Việt Nam, người Mỹ chỉ thấy con đường *xuống dốc*" (*UPI*). "Mỹ chắc chắn sẽ gặp những thất bại to nhất trong lịch sử nước Mỹ" (*Luận đàm Nữ Ước*). "Lý luận Mỹ đưa ra để thanh minh cho sự can thiệp của họ vào Campuchia, Lào và Việt Nam là như con cá, ngoài thì tươi tắn, nhưng ngửi thì *thối om*" (*Tin điện thế giới và Mặt trời Nữ Ước*). "Những cố gắng của Mỹ ở Nam Việt Nam chỉ là *vô ích*, như dựng đứng một cái bao tải rỗng tuếch" (*Bưu điện Hoa Thịnh Đốn*). "Tình hình Mỹ ở miền Nam hiện nay cũng giống như tình hình Pháp trước ngày *Điện Biên Phủ*" (*Luận đàm Nữ Ước*).

Tình hình đó làm cho ngày càng nhiều người Mỹ chống chiến tranh. Trước kia là những nhóm lãnh đạo tôn giáo và nhân sĩ tiến bộ. Hiện nay, đã có thêm những đoàn thể công nhân, phụ nữ, thanh niên, học sinh chống chiến tranh. Hồi 19 tháng Chạp năm ngoái, quần chúng của tám thành phố to ở Mỹ, như Nữ Ước, Sicagô, Bôxtơn, v.v. đã tổ chức biểu tình. Họ đòi Chính phủ Mỹ phải chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam và quân đội Mỹ phải rút ngay về nước.

Trong giới cầm quyền Mỹ cũng ngày càng nhiều thượng nghị sĩ kịch liệt chống chiến tranh. Ví dụ: Hôm 27-11-1964, Thượng nghị sĩ Moxơ đòi cách chức Taylo, vì y là "kẻ chủ yếu gây chiến, đã tuyên truyền và ủng hộ kế hoạch mở rộng chiến tranh ở Đông Nam Á và y đã câu kết với lũ bù nhìn của Mỹ ở Nam Việt Nam...".

Tình thế của đế quốc Mỹ vừa bi lại vừa bí. Hôm 27-11-1964, báo *Luận đàm Nữ Ước* thở than rằng: "Cộng sản Bắc Việt đang chờ đợi một ngày mà Mỹ sẽ rút khỏi miền Nam, nhưng cộng sản không cho Mỹ một *nhịp cầu vàng* để họ rút lui...". Ý nói là để Mỹ rút lui mà khỏi mất mặt.

Trước kia thực dân Pháp rút khỏi Đông Dương và Angiêri, bản thân Mỹ rút khỏi Trung Quốc và Triều Tiên đều không có "nhịp

cầu vàng". Ngày nay, nếu nhận biết chiến tranh xâm lược là tội ác, mà Mỹ hối hận và rút khỏi miền Nam, không chờ một Điện Biên Phủ mới, thì mặt Mỹ vẫn còn, không mất đi đâu!

Cương lĩnh Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam là *độc lập, dân chủ, hòa bình, trung lập, tiến đến hòa bình thống nhất Tổ quốc*. Mỹ chấm dứt ngay chiến tranh, để nhân dân Việt Nam thực hiện Hiệp nghị Giơnevơ, thế cũng là "nhịp cầu vàng" cho Mỹ rút lui mà không mất mặt.

Thôi, thư này dài rồi! Năm mới, chúc cháu ra sức thi đua "một người làm việc bằng hai", học tập tốt, lao động tốt, xứng đáng với thế hệ thanh niên Việt Nam anh hùng!

Chú hôn cháu

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3934,
ngày 7-1-1965.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA ÔNG UYLIAM UABI¹⁾

Hỏi: Tháng 8 năm 1945, là Chủ tịch đầu tiên của nước Việt Nam mới giải phóng, Cụ đã đề ra cho nhân dân Việt Nam ba nhiệm vụ: 1) Thanh toán nạn mù chữ; 2) Chấm dứt nạn đói; 3) Chấm dứt sự can thiệp của nước ngoài vào công việc của Việt Nam.

Đối với năm 1965, Cụ sẽ đề ra cho nhân dân Việt Nam những mục đích gì?

Trả lời: Hiện nay nhiệm vụ của nhân dân cả nước Việt Nam là:

- Miền Bắc xây dựng chủ nghĩa xã hội;
- Miền Nam đấu tranh giải phóng khỏi sự xâm lược của đế quốc Mỹ;
- Cả nước đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất Tổ quốc trên cơ sở Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam.

Hỏi: Khi tôi được yết kiến Cụ hồi tháng 5 năm 1957, Cụ đã tỏ ra nhiệt liệt hoan nghênh sự đóng góp của ông Antoni Êđen là Chủ tịch Anh trong hai Chủ tịch Hội nghị Giơnevơ. Vậy Cụ muốn cho ông Patoric Gơđơn Uacơ là Chủ tịch Anh hiện nay trong hai Chủ

1) Đầu tháng 1-1965, Nghị sĩ Công Đảng Anh Uyliam Uabi (William Warbey) sang thăm và tìm hiểu tình hình Việt Nam. Ngày 11-1-1965, tại Phủ Chủ tịch, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã tiếp và Người trả lời phỏng vấn (BT).

tịch đồng thời là Ngoại trưởng của Chính phủ Công Đảng đầu tiên được thành lập từ sau khi ký kết Hiệp nghị Giơnevơ, đóng góp phần của mình như thế nào?

Trả lời: Tại Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương, Chính phủ Anh (lúc bấy giờ tuy là Đảng Bảo thủ) đã cố gắng góp phần tích cực của mình đưa Hội nghị đến kết quả tốt. Nhưng sau đó, Chính phủ Anh vì theo đuôi đế quốc Mỹ, chẳng những không làm tròn nghĩa vụ Chủ tịch của mình trong việc thực hiện Hiệp nghị Giơnevơ mà còn góp sức với đế quốc Mỹ trong sự xâm lược miền Nam Việt Nam. Hiện nay do Công Đảng nắm chính quyền, tôi rất mong nó sẽ sửa đổi chính sách sai lầm của Chính phủ cũ về vấn đề Việt Nam và góp phần xứng đáng của mình vào việc thực hiện các Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, cũng như về Lào và Campuchia.

Hỏi: Cụ có cho rằng thời gian đã chín muồi cho một giải pháp chính trị dứt khoát về vấn đề Việt Nam, và cả Lào với Campuchia hay chưa? Nếu có, thì Cụ có cho rằng những điểm chủ yếu của Hiệp nghị Giơnevơ và bản tuyên bố cuối cùng, đặc biệt là những điểm về việc thành lập một nước Việt Nam độc lập, thống nhất, dân chủ, không tham gia các khối liên minh quân sự, không có quân đội và căn cứ của ngoại quốc, là cơ sở mỹ mãn cho một giải pháp như thế hay không?

Trả lời: Hỏi thời gian đã chín muồi hay là chưa để thực hiện một giải pháp chính trị về vấn đề Việt Nam và cả Lào cùng Campuchia, thì phải trả lời rằng từ năm 1954, thời gian đã chín muồi rồi. Nhưng đế quốc Mỹ vi phạm trắng trợn Hiệp nghị Giơnevơ, xâm lược miền Nam Việt Nam, ra sức can thiệp thô bạo vào công việc nội bộ của Lào và Campuchia.

Mọi người đều biết, bọn xâm lược Mỹ đang thua và chắc sẽ còn thua to hơn nữa ở miền Nam Việt Nam. Hiện nay dư luận rộng rãi trên thế giới đều hướng về Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về

Việt Nam. Nhân dân tiến bộ Mỹ cũng đang đấu tranh đòi thực hiện Hiệp nghị ấy. Chúng tôi luôn luôn coi Hiệp nghị Giơnevơ là cơ sở đúng đắn và vững chắc cho việc lập lại và duy trì hòa bình ở Việt Nam trên nguyên tắc công nhận những quyền dân tộc của nhân dân Việt Nam.

Hỏi: Cụ có cho rằng nền độc lập, thống nhất, trung lập về quân sự của Việt Nam, Lào, Campuchia, không có sự can thiệp của nước ngoài, phải được đảm bảo bằng một hiệp ước do quốc tế ký kết, trong đó tất cả các nước quan tâm đến hòa bình ở khu vực này phải được tham gia không?

Trả lời: Được như vậy thì tốt.

Hỏi: Hiện nay hình như có nhiều người Mỹ cao cấp cho rằng Chính phủ Mỹ đã phạm sai lầm nghiêm trọng trong sự can thiệp vào công việc của Việt Nam, gây ra bắn giết đổ máu, nhưng Tổng thống Giôn-xơn vẫn còn nói rằng Mỹ không thể rút quân đội và vũ khí của họ chừng nào mà "cộng sản xâm lược" còn tiếp tục và còn đe dọa. Câu trả lời của Cụ cho Tổng thống Mỹ như thế nào?

Trả lời: Nhiều người Mỹ cao cấp đã nghĩ rất đúng rằng Chính phủ Mỹ phạm sai lầm nghiêm trọng trong việc tiến hành xâm lược ở Nam Việt Nam. Còn câu nói của Tổng thống Giôn-xơn thì chỉ là một cách kiểm cớ, vô lý và không lừa dối được ai.

Hỏi: Trong cuộc trả lời phỏng vấn ở vô tuyến truyền hình ngày 6 tháng 1, Ngoại trưởng Đin Raxơ nói rằng Chính phủ Mỹ sẽ có thể tán thành một giải pháp chính trị ở Việt Nam và rút quân của họ nếu họ có thể chắc chắn rằng "Bắc Kinh và Hà Nội" sẽ "để mặc cho những nước láng giềng của họ". Là Chủ tịch của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Cụ sẽ sẵn sàng có những đảm bảo gì để khiến cho việc Mỹ rút lui được dễ dàng?

Trả lời: Cũng như câu nói của Tổng thống Giôn-xơn, câu nói của ông Đin Raxơ cũng chỉ là một cách kiểm cớ, vô lý và không lừa dối được ai.

Hỏi: Sau tất cả những cái đã xảy ra cho nước Việt Nam trong 20 năm qua, Cụ có cho rằng có thể khôi phục tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam với nhân dân Anh, Mỹ và Tây Âu được không?

Trả lời: Tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam với nhân dân Anh, Mỹ và Tây Âu không bao giờ bị sút mẻ, cho nên không có vấn đề khôi phục tình hữu nghị ấy. Nhân dân Việt Nam luôn luôn sẵn sàng tăng cường tình hữu nghị với nhân dân Anh, Mỹ và Tây Âu để chống bọn hiếu chiến và xâm lược và để giữ gìn hòa bình.

Trả lời ngày 11-1-1965.

Tài liệu lưu tại

Bảo tàng Hồ Chí Minh.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ NGÀNH CÔNG NGHIỆP NHẹ

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đồng chí đại biểu. Nhân đây, Bác góp vài ý kiến để Hội nghị tham khảo.

Mọi chính sách của Đảng và Chính phủ ta đều nhằm xây dựng chủ nghĩa xã hội và không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân.

Ngành công nghiệp nhẹ quan hệ rất khăng khít với đời sống hàng ngày của nhân dân. Vì vậy, nhiệm vụ của công nghiệp nhẹ là rất quan trọng. Hội nghị đã kiểm điểm kỹ càng công tác năm ngoái và định ra rõ ràng phương hướng công tác năm nay; đã thấy những ưu điểm để phát triển và những khuyết điểm để quyết tâm sửa chữa.

1. *Về ưu điểm:* Năm ngoái, công nghiệp nhẹ đã có cố gắng và đã đạt một số thành tích. Như so với năm 1963 thì năm 1964:

Công nghiệp nhẹ trung ương tăng độ 21%.

Công nghiệp nhẹ quốc doanh địa phương tăng độ 5%.

Thủ công nghiệp tăng độ 4%.

Giá thành có hạ chút ít: 1%.

Năng suất lao động cũng có tăng chút ít: 2%.

- Đã sản xuất thêm mấy mặt hàng mới, như vải gabácđin, giấy in đặc biệt, lụa hoa, quạt điện, v.v..

- Sản xuất được mấy thứ để thay thế cho hàng trước đây phải mua của nước ngoài, như keo dán gỗ clorát kali, v.v..

- Về cải tiến kỹ thuật, đã có trên 7.000 sáng kiến, làm được máy hút dầu mồi sợi, máy tự động chặt que diêm, v.v..

- Để cải thiện đời sống của công nhân và cán bộ, có 33 xí nghiệp đã tăng gia được gần 600 tấn chất bột, hơn 260 tấn thịt, v.v.. Khá nhất là nhà máy xà phòng đã tự túc thực phẩm cả năm.

2. *Khuyết điểm*: Bên những ưu điểm đáng khen đó, công nghiệp nhẹ còn khá nhiều *khuyết điểm* cần phải ra sức sửa chữa, như:

- *Chất lượng* nhiều mặt hàng còn thấp kém, thí dụ thuốc lá, đồ gỗ, xà phòng, bóng đèn, phích nước, v.v..

- *Chế độ* trách nhiệm chưa rõ ràng từng ngành, từng ban, từng người... Do đó mà việc quản lý không chặt chẽ.

- Đặc biệt là việc *giáo dục chính trị* còn sơ sài, thiếu sót. Vì vậy mà một số cán bộ và công nhân còn mang nặng chủ nghĩa cá nhân, thái độ làm thuê, thiếu tinh thần làm chủ tập thể. Do đó mà có những hiện tượng xấu như: lười biếng, kèn cựa, thiếu kỷ luật, kém đoàn kết, tham ô, lãng phí.

Một thí dụ về lãng phí - Nhà máy đường Việt Trì tuy có thành tích, như đi vào sản xuất vụ 1964 - 1965 sớm hơn thời hạn 9 ngày; trong tháng thi đua, mỗi công nhân sản xuất vượt mức từ 2 đến 4 tấn đường tốt. Nhưng cũng trong lúc đó thì nhà máy vì vận chuyển chậm trễ mà để 620 tấn mía (ở huyện Vĩnh Tường) bị khô héo.

3. *Một câu chuyện thật* - Có mấy gia đình công nhân được nhận buồng ở mới. Nhờ anh em giúp đỡ, họ đã mua sắm giường, ghế, bóng đèn, phích nước, xe đạp, nồi sanh, v.v.. Mọi người đều phấn khởi. Tiếc thay các thứ đó chỉ dùng được mấy hôm "đã có vấn đề". Thêm vào đó các cháu đi học, mua giấy thì chỗ mỏng chỗ dày, bút chì thì gọt đến đâu, gãy đến đấy.

Các cô, các chú thử nghĩ xem, cảm tình những gia đình ấy đối với cán bộ phụ trách công nghiệp nhẹ "nông hậu" thế nào?

Công nghiệp địa phương và thủ công nghiệp còn chiếm 50% giá trị tổng sản lượng công nghiệp nhẹ, nhưng so với năm 1963 thì năm 1964 có sút kém; riêng về *muối*, năm 1964 còn hụt mức quy

định. Bộ Công nghiệp nhẹ cần phải tăng cường lãnh đạo hai ngành ấy hơn nữa.

4. Về "*Ba xây, ba chống*" - Bác chỉ nói tóm tắt mấy điểm. Đó là một cuộc vận động cách mạng to lớn, nhằm làm cho công nhân và cán bộ nâng cao giác ngộ xã hội chủ nghĩa, nhận rõ hơn trách nhiệm của mình và làm tốt mọi công tác Đảng và Chính phủ giao cho.

Xây tốt thì chống mới tốt. Chống tốt thì xây mới tốt. Xây và chống là như hai chân của cuộc vận động, phải tiến bước nhịp nhàng. Phải làm khẩn trương nhưng không nóng vội, quyết không được làm qua loa. Đơn vị nào làm thì phải làm thật tốt, rồi rút kinh nghiệm để làm tốt đơn vị khác.

Để làm cho cuộc vận động đạt kết quả tốt, thì trước hết cán bộ - từ bộ trưởng, thứ trưởng đến cán bộ cơ sở - phải xung phong gương mẫu, phải thật thà tự phê bình và hoan nghênh quần chúng phê bình mình. Phải mở rộng dân chủ, phải thật sự phát động quần chúng một cách sôi nổi và liên tục.

Lấy gì mà xem xét ngành nào làm tốt hay làm kém "*Ba xây, ba chống*"? Ngành nào mà nội bộ đoàn kết, phấn khởi, thi đua sản xuất những thứ ăn, mặc, ở, dùng của nhân dân cho *nhiều, nhanh, tốt, rẻ*. Đó là đơn vị làm tốt "*Ba xây, ba chống*".

5. *Lực lượng của công nghiệp nhẹ* - Bộ Công nghiệp nhẹ có ngót 40.000 công nhân và cán bộ. Trong số đó có 6 anh hùng lao động, hơn 1.230 chiến sĩ thi đua, ngót 11.400 lao động tiên tiến. Đó là một đội ngũ lao động rất mạnh mẽ.

Lại có hơn 11.150 đảng viên và đoàn viên thanh niên, tức là hơn một phần tư tổng số cán bộ và công nhân. (Khi Cách mạng Tháng Tám thành công, Đảng ta chỉ có non 5.000 đồng chí). Các *chi bộ* phải củng cố tốt và phát triển tốt, thành những hạt nhân lãnh đạo thật vững chắc của Đảng trong các ngành. Cán bộ, đảng viên và đoàn viên phải gương mẫu trong mọi công tác và phải ra sức giúp đỡ anh chị em ngoài Đảng, ngoài Đoàn cùng tiến bộ. Như

thế mới xứng đáng với Đảng, với Đoàn. Cán bộ phải thường xuyên đi sát cơ sở để giúp họ giải quyết các khó khăn và quan tâm đến đời sống của họ.

Các cô, các chú phải có quyết tâm đẩy mạnh *thi đua*, hoàn thành thắng lợi kế hoạch năm nay và chuẩn bị tốt cho kế hoạch năm sau. Như thế là ngành công nghiệp nhẹ góp phần vào sự nghiệp xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và thiết thực ủng hộ đồng bào miền Nam ruột thịt đang chiến đấu anh dũng và thắng lợi vẻ vang.

Chúc Hội nghị thành công tốt đẹp. Và nhờ các đại biểu chuyển đến toàn thể cán bộ và công nhân lời chào thân ái của Trung ương Đảng, của Chính phủ và của Bác.

Nói ngày 16-1-1965
Báo *Nhân dân*, số 3944,
ngày 17-1-1965.

THƯ GỬI BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN LIÊN XÔ

Kính gửi Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô,

Tôi rất cảm động nhận được thư của các đồng chí mời tôi cùng các đồng chí Lê Duẩn, Phạm Văn Đồng, Trường Chinh sang nghỉ mát ở Liên Xô trong năm nay. Chúng tôi chân thành cảm ơn sự săn sóc nhiệt tình của các đồng chí đối với sức khỏe của chúng tôi, và coi đó là sự biểu hiện của tình thân thiết giữa hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta.

Nhưng rất tiếc rằng, vì năm nay tình hình ở nước chúng tôi khá khẩn trương, nhất là hàng ngày phải đối phó với âm mưu tăng cường và mở rộng chiến tranh của đế quốc Mỹ, chúng tôi lại phải chuẩn bị cho Đại hội lần thứ IV của Đảng chúng tôi và kế hoạch 5 năm lần thứ hai, cho nên chúng tôi chưa thể nhận được lời mời thân tình của các đồng chí; xin các đồng chí thông cảm và miễn thứ. Khi nào hoàn cảnh cho phép, chúng tôi sẽ vui sướng nhận lời mời của các đồng chí.

Nhân dịp này, tôi xin gửi đến các đồng chí lời chào anh em thân thiết nhất, và xin chúc tình hữu nghị giữa hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta ngày càng thắm thiết.

Hà Nội, ngày 19 tháng 1 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

ĐIỆN GỬI THÁI TỬ NÔRÔĐÔM XIHANÚC, QUỐC TRƯỞNG CAMPUCHIA

Kính gửi Thái tử Nôrôđôm Xihanúc, Quốc trưởng Campuchia,

Phnôm Pênh

Tôi hân hạnh nhận được bức điện ngày 17 vừa qua của Thái tử. Tôi nhiệt liệt ủng hộ ý kiến của Thái tử về Hội nghị trù bị.

Nhân dịp này, tôi xin nêu gợi ý sau đây:

Để đảm bảo thắng lợi của Hội nghị nhân dân Đông Dương⁴⁷, các cuộc thảo luận phải đi đến nhất trí giữa những người tham dự về:

- Thứ nhất: Đoàn kết nhân dân các nước Đông Dương nhằm tăng cường cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ, để bảo vệ hòa bình và độc lập dân tộc.

- Thứ hai: Hoàn toàn ủng hộ nhân dân Khơme, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Thái tử, trong cuộc đấu tranh bảo vệ hòa bình, độc lập dân tộc, toàn vẹn lãnh thổ và trung lập của Campuchia.

Tôi kính gửi Thái tử lời chào kính trọng nhất.

Hà Nội, ngày 19 tháng 1 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Bút tích tiếng Pháp
lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ PHỔ BIẾN KẾ HOẠCH NHÀ NƯỚC NĂM 1965

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đồng chí đại biểu.

Mấy hôm nay, các đồng chí đã kiểm điểm việc thực hiện kế hoạch nhà nước năm ngoái, bàn nhận những chỉ tiêu về kế hoạch năm nay, và tiến hành thật thà phê bình và nghiêm túc tự phê bình. Như thế là tốt.

Năm 1964, trong công tác kinh tế, văn hóa, xã hội và quốc phòng nói chung đều có kết quả tốt. Nhưng vẫn còn nhược điểm và khuyết điểm. Thấy rõ nhược điểm và khuyết điểm để ra sức sửa chữa, đó cũng là một tiến bộ.

Xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà là công việc mới mẻ, khó khăn và vĩ đại. Chúng ta có quyết tâm và nghị lực khắc phục khó khăn, sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, thì nhất định chúng ta sẽ thắng lợi.

Về nội dung kế hoạch, các đồng chí đã bàn bạc kỹ. Bác không đi vào chi tiết như ngành này tăng mấy phần trăm, ngành kia tăng mấy phần trăm, v.v.. Bác chỉ nêu vài ý kiến sau đây:

- Đặt ra *kế hoạch* thật tốt, thật sát là rất cần, nhưng đó chỉ là bước đầu. Kế hoạch 10 phần thì *biện pháp* cụ thể phải 20 phần, *chỉ đạo thực hiện* sát sao phải 30 phần. Có như thế mới chắc chắn hoàn thành tốt kế hoạch.

Khi đặt kế hoạch phải *nhìn xa*. Có nhìn xa mới quyết định đúng đắn thời kỳ nào phải làm công việc gì là chính. Phải *thấy rộng*. Có thấy rộng mới sắp đặt các ngành hoạt động một cách cân đối. Khi đi vào thực hiện thì mỗi ngành, mỗi nghề phải rất *tỉ mỉ, chu đáo*, thật sát với mỗi cơ sở. Đó là "một bộ ba" để hoàn thành tốt kế hoạch.

Để hoàn thành tốt kế hoạch, điều quan trọng bậc nhất là bồi dưỡng *tư tưởng, chính trị* cho cán bộ và quần chúng. Phải làm cho mỗi người thấm nhuần tinh thần làm chủ tập thể, ý chí cần kiệm xây dựng nước nhà.

Hiện nay chúng ta đang tiến hành cải tiến quản lý hợp tác xã ở nông thôn, "Ba xây, ba chống" ở các xí nghiệp, vận động đồng bào miền xuôi tham gia phát triển kinh tế và văn hóa miền núi. Chúng ta khéo kết hợp những cuộc vận động đó, thì kế hoạch nhà nước chắc chắn sẽ hoàn thành thắng lợi.

Một điều rất cần thiết nữa là phải củng cố tốt và phát triển tốt *chi bộ và chi đoàn thanh niên lao động*. Hiện nay chúng ta có hơn nửa triệu đảng viên và gần một triệu đoàn viên. Đó là một lực lượng rất to lớn. Chi bộ lãnh đạo tốt, đảng viên và đoàn viên đều xung phong gương mẫu trong công tác, thì kế hoạch nhất định sẽ hoàn thành và hoàn thành vượt mức.

Mấy năm qua, kinh nghiệm còn ít, chúng ta phải học tập, mò mẫm, cho nên tuy thành tích không ít, nhưng khuyết điểm cũng nhiều.

Bây giờ chúng ta lịch duyệt đã khá nhiều, chúng ta phải tổng kết những kinh nghiệm đã có, phải có một sự chuyển biến mạnh mẽ, phải cố gắng làm việc cho tốt hơn.

Từng giờ, từng phút, từ cán bộ đến quần chúng đều phải cố gắng thực hiện "Mỗi người làm việc bằng hai để đền đáp cho đồng bào miền Nam ruột thịt". Miền Nam anh dũng đang hy sinh xương máu để đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác trong cuộc chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược và bảo vệ miền Bắc. Thì trong công

cuộc xây dựng nước nhà, miền Bắc phải quyết tâm vượt mọi khó khăn để hoàn thành nhiệm vụ và ủng hộ miền Nam.

1965 là một năm vĩ đại: Đảng thân yêu của chúng ta vừa 35 tuổi. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa chẵn 20 năm. Kế hoạch 5 năm lần thứ nhất sắp kết thúc.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, quần chúng và cán bộ ta phải kết hợp tinh thần cách mạng với thái độ khoa học, để hoàn thành thắng lợi kế hoạch năm nay và chuẩn bị tốt cho kế hoạch những năm sau.

Khẩu hiệu của chúng ta là: Đoàn kết, đấu tranh, thắng lợi.

Nhân dịp Tết Nguyên đán sắp tới, Bác nhờ các đồng chí đại biểu chuyển lời Bác thân ái chúc đồng bào và cán bộ các địa phương một ngày Tết tiết kiệm và vui tươi.

Nói ngày 19-1-1965.

Báo *Nhân dân*, số 3947,

ngày 20-1-1965.

TỔ CHỨC NGÀY TẾT TIẾT KIỆM VÀ VUI TƯƠI

Có thể nói rằng Đàng Hải (huyện Hải An thuộc Hải Phòng) là một trong những xã gương mẫu¹⁾.

Năm 1963 trở về trước - Hễ đến ngày Tết thì Đàng Hải ít ra cũng giết hơn 200 con lợn. Cộng vào đó, hơn 250 lợn bị giết để cúng tế và cưới xin trong cả năm. Cũng trong cả năm, họ chỉ bán cho Nhà nước 2 tấn thịt lợn! Do lãng phí như thế mà nhiều gia đình lâm vào cảnh túng thiếu.

Đã không *kiệm*, thì ít *cần*. Lãng phí nhiều thì lao động và sản xuất kém. Hằng năm Nhà nước phải bán cho Đàng Hải 80 tấn thóc. Đoàn Thanh niên Lao động Đàng Hải thấy rõ tình trạng đó mà lo. Sau khi nghiên cứu kỹ Nghị quyết 8 của Trung ương Đảng và được đảng ủy đồng ý, họ phát động một *phong trào tiết kiệm*. Đoàn viên và thanh niên bèn lập những tổ *chống lạm sát lợn*. Họ xung phong gương mẫu. Trong dịp cưới hỏi của mình, họ kiên quyết tiết kiệm và không giết lợn. Họ vận động cha mẹ và bà con trong xã bớt cúng bái, ma chay. Họ quy định trong mấy ngày Tết mỗi người chỉ ăn nửa cân thịt lợn, mỗi gia đình chỉ dùng ba cân gạo nếp gói bánh chưng và chỉ làm thịt hai con gà. Họ còn vận động các xã viên cấy xong ruộng chiêm trước Tết. Họ phân công cho nhau, nhóm thì tổ chức chương trình văn công; nhóm thì phụ

1) Xem báo *Tiền phong*, ngày 17-1-1965 (TG).

trách việc mua và bán cho các gia đình để xã viên khỏi mất công đi chợ ảnh hưởng đến lao động.

Từ đó trở đi - Mỗi đám cưới chỉ tốn mười đồng bạc mà rất vui vẻ, linh đình. Trong năm 1964, đoàn viên và xã viên đã bán cho Nhà nước *45 tấn thit lợn*. Đảng Hải chẳng những không phải mua gạo, mà còn bán cho Nhà nước *3 tấn thóc* theo giá khuyến khích. 200 người tiểu thương đã chuyển sang sản xuất. Trong hai ngày Tết năm ngoái, các xã viên đã gửi được 15.000 đồng vào quỹ tiết kiệm... Nhờ tiết kiệm mà Đảng Hải đã ăn một cái Tết tươi vui chưa từng có trong lịch sử xã.

Tết này - Họ định tiết kiệm và vui tươi hơn nữa. Ngoài việc tổ chức mừng Xuân một cách vui nhộn và lành mạnh, đoàn viên và thanh niên phụ trách vận động nhân dân gửi *20.000 đồng* tiết kiệm (nhiều hơn Tết năm ngoái 5.000 đồng). Họ chỉ nghỉ việc hôm Nguyên đán; sang mồng 2 Tết, họ sẽ tổ chức ngày lao động mới để giành thắng lợi mới.

Mong rằng các nơi sẽ thi đua làm như xã Đảng Hải!

T.L.

BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ BỒI DƯỠNG CHÍNH HUẤN DO TRUNG ƯƠNG TRIỆU TẬP¹⁾

Các đồng chí,

Tết này, chúng ta sung sướng chúc mừng Đảng yêu quý của chúng ta 35 tuổi.

Đảng ta như biển rộng núi cao,

Băm năm năm ấy biết bao nhiêu tình!

Đảng ta đã gánh vác nhiệm vụ lịch sử đưa giai cấp vô sản và nhân dân ta anh dũng tiến lên con đường cách mạng.

Từ đó đến nay, trải qua một đoạn đường dài đầy hy sinh gian khổ, cách mạng Việt Nam, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng ta, đã giành được những thắng lợi to lớn.

Ngày nay, *miền Bắc* nước ta đang vững bước tiến lên chủ nghĩa xã hội, xây dựng cuộc sống mới no ấm, vui tươi, khác hẳn cảnh đời nô lệ tối tăm ngày trước.

Đồng bào *miền Nam* trước đã cùng nhân dân cả nước anh dũng kháng chiến, đánh thắng thực dân Pháp. Mười năm qua lại tiếp tục chiến đấu anh dũng, giương cao ngọn cờ giải phóng, quyết đánh bại đế quốc Mỹ xâm lược cùng bọn tay sai và đang giành nhiều thắng lợi to lớn.

Có Đảng lãnh đạo, dân tộc ta đã trở thành một dân tộc anh hùng, được bè bạn khắp năm châu yêu mến và kính trọng. Đó là

1) Hội nghị họp từ ngày 22 đến ngày 26-1-1965 (BT).

một thắng lợi vĩ đại của chủ nghĩa Mác - Lênin, đó là điều đáng tự hào của mỗi người yêu nước và cách mạng.

Có thắng lợi vĩ đại ấy là vì:

- Đảng ta xứng đáng là đội tiên phong, là bộ tham mưu của giai cấp vô sản, của nhân dân lao động và của cả dân tộc. Đảng ta đã biết vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin vào hoàn cảnh nước ta một cách sáng tạo để nêu ra đường lối, chính sách đúng đắn, bảo đảm cho cách mạng phát triển thắng lợi. Cán bộ, đảng viên ta nói chung là những người cộng sản chân chính, trung thành với lợi ích của giai cấp, của nhân dân và được dân mến, dân tin.

- Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, thắng lợi của cách mạng là do sự phấn đấu, hy sinh và trí thông minh, sáng tạo của hàng triệu nhân dân, nhất là công nhân, nông dân và những người trí thức cách mạng.

- Cách mạng Việt Nam luôn luôn được sự đồng tình và ủng hộ của giai cấp công nhân và nhân dân cách mạng thế giới, nhất là của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em. Tình đoàn kết quốc tế vĩ đại ấy là một điều kiện rất quan trọng cho cách mạng Việt Nam thắng lợi.

Đó là ba bài học lớn mà mỗi cán bộ và đảng viên ta cần ghi sâu vào lòng và phát huy thêm mãi.

Chúng ta đã giành được thắng lợi to lớn. Nhưng đó mới chỉ là bước đầu trên con đường muôn dặm. Sự nghiệp cách mạng còn lâu dài gian khổ. Đảng ta còn có trách nhiệm nặng nề đối với 30 triệu đồng bào cả nước ta và phải tích cực gánh vác phần trách nhiệm của mình đối với sự nghiệp cách mạng *thế giới*.

Những người cộng sản chúng ta không một phút nào được quên lý tưởng cao cả của mình là phấn đấu cho Tổ quốc hoàn toàn độc lập, cho chủ nghĩa xã hội hoàn toàn thắng lợi trên đất nước ta và trên toàn thế giới. Một ngày nào miền Nam ta chưa được giải phóng, Tổ quốc ta chưa được thống nhất, nhân dân ta chưa được sung sướng yên vui, thì tất cả chúng ta vẫn phải đem hết tinh

thần và nghị lực mà phấn đấu, hy sinh cho sự nghiệp cách mạng hoàn toàn thắng lợi. Mỗi người chúng ta đều phải biết đặt lợi ích của dân tộc, của giai cấp lên trên lợi ích cá nhân, phải biết quên mình cho nghĩa lớn. Muốn giữ gìn sự trong sáng chủ nghĩa Mác - Lênin thì trước hết tự mình phải trong sáng. Muốn đánh thắng kẻ thù là chủ nghĩa đế quốc, muốn xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, thì trước hết phải chiến thắng kẻ thù bên trong của mỗi chúng ta là *chủ nghĩa cá nhân*.

Chính vì đã sẵn sàng quên mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, cho độc lập tự do của Tổ quốc, cho lý tưởng cộng sản vẻ vang mà 35 năm qua trong Đảng ta đã có biết bao anh hùng liệt sĩ như các đồng chí Trần Phú, Ngô Gia Tự, Lê Hồng Phong, Nguyễn Văn Cừ, Hoàng Văn Thụ, Nguyễn Thị Minh Khai và hàng vạn đảng viên gương mẫu, "trung với nước, hiếu với dân", khí phách hiên ngang cho đến hơi thở cuối cùng như liệt sĩ Nguyễn Văn Trỗi.

Biết bao đảng viên cộng sản là anh hùng, chiến sĩ trên mặt trận sản xuất công nghiệp, nông nghiệp, trong chiến đấu bảo vệ Tổ quốc và trong các ngành hoạt động khác. Họ không đòi danh, đòi lợi. Họ một lòng một dạ phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân. Họ là những đảng viên bình thường nhưng phẩm chất cách mạng của họ thật là cao quý. Đảng ta rất tự hào có những người con xứng đáng ấy của giai cấp và của dân tộc.

Nhưng trong hàng chục vạn cán bộ và đảng viên xứng đáng, còn lẫn vào một số người thấp kém về tinh thần và đạo đức cách mạng. Họ còn mang nặng *chủ nghĩa cá nhân* trong mình.

Đứng trong hàng ngũ chiến đấu của Đảng mà họ không có dũng khí cách mạng, ít lo nghĩ về trách nhiệm của mình, không quyết tâm vươn lên phía trước. Họ hững hờ như những người không có lý tưởng, đến đâu hay đó, qua tháng qua ngày. Đối với công việc của cách mạng, không có thái độ người làm chủ tập thể, dám nghĩ dám làm, mà thường bị động ngồi chờ.

Số người ấy không hiểu sức mạnh của Đảng chính là ở sự tập trung thống nhất, ở kỷ luật sắt của Đảng. Họ ít gắn bó với tổ chức, không tin ở lực lượng và trí tuệ của tập thể. Họ sống và làm việc một cách riêng rẽ, không đoàn kết và hợp tác với người khác. Hễ có đôi chút hiểu biết, đôi chút thành công thì tự cao tự đại, vênh vang kiêu ngạo, tự cho mình tài giỏi hơn người. Ở cương vị phụ trách thì tự cho mình có quyền hơn hết thầy, định đoạt mọi việc; ở ngành nào, địa phương nào thì coi đó như một giang sơn riêng, không biết đến lợi ích toàn cục. Họ coi thường những quyết định của tổ chức, họ là những "ông quan liêu", chỉ thích dùng mệnh lệnh đối với đồng chí và nhân dân.

Đảng ta là một Đảng phấn đấu, hy sinh vì lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân, của giai cấp vô sản, chứ không vì lợi ích nào khác. Nhưng số người đó coi Đảng như một cái cầu thang để thăng quan phát tài. Họ không quan tâm đến đời sống của nhân dân mà chỉ lo nghĩ đến lợi ích của riêng mình. Họ quên rằng mỗi đồng tiền, hạt gạo đều là mồ hôi nước mắt của nhân dân, do đó mà sinh ra phô trương, lãng phí. Họ tự cho mình có quyền sống xa hoa hưởng lạc, từ đó mà đi đến tham ô, trụy lạc, thậm chí sa vào tội lỗi.

Tất cả những lỗi lầm nói trên đều là con đẻ của *chủ nghĩa cá nhân*.

Chủ nghĩa cá nhân là kẻ thù nguy hiểm mà mỗi người chúng ta phải luôn luôn tỉnh táo đề phòng và kiên quyết tiêu diệt.

Chính vì vậy mà cuộc *chỉnh huấn* lần này của Đảng ta nhằm mục đích tẩy rửa chủ nghĩa cá nhân và nâng cao đạo đức cách mạng của giai cấp vô sản.

Các đồng chí,

Lý tưởng vĩ đại của Đảng ta, vận mạng của Tổ quốc ta, đời sống của giai cấp ta và nhân dân ta đòi hỏi toàn Đảng và mỗi người đảng viên phải phấn đấu mạnh mẽ hơn nữa để xây dựng thắng lợi chủ nghĩa xã hội, đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà và góp phần tích cực vào sự nghiệp cách mạng của

nhân dân thế giới vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Để tăng *năng suất lao động* và tăng sức chiến đấu bảo vệ Tổ quốc, chúng ta chẳng những phải nâng cao không ngừng trình độ hiểu biết của mình về mọi mặt, mà trước hết phải biết luôn luôn giữ vững và nâng cao đạo đức cách mạng của giai cấp vô sản. Cuộc chỉnh huấn lần này là một cơ hội tốt để tất cả chúng ta thật thà phê bình và tự phê bình, xem xét lại mình một cách nghiêm chỉnh, thấy rõ những sai lầm để sửa chữa, thấy rõ ưu điểm để phát huy thêm. Muốn vậy, mỗi người phải thật sự tự giác tự nguyện. Nhất là các đồng chí lãnh đạo ở các cấp, các ngành cần phải gương mẫu trong việc tự phê bình và phê bình. Tất cả các đồng chí đều phải đem hết lòng đoàn kết, thương yêu đồng chí và giúp nhau tiến bộ. Những đảng viên nào có khuyết điểm, nếu thật thà tự phê bình, có quyết tâm sửa chữa, vứt bỏ cái balô cá nhân chủ nghĩa đi, thì sẽ trở nên đảng viên xứng đáng. Đảng ta là một bà mẹ rất nghiêm ngặt mà cũng rất hiền từ. Chúng ta phải làm sao cho sau cuộc chỉnh huấn này, mỗi đồng chí càng nhận rõ trách nhiệm của mình, càng thêm tin tưởng, phấn khởi và hăng hái tiến lên; sự đoàn kết nhất trí trong Đảng càng thêm vững chắc, bảo đảm cho Đảng ta càng trong sạch, càng mạnh mẽ, bảo đảm cho sự nghiệp cách mạng vĩ đại của chúng ta càng giành được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa, trước mắt là trong phong trào thi đua "Mỗi người làm việc bằng hai" nhằm hoàn thành thắng lợi kế hoạch 5 năm lần thứ nhất và chuẩn bị tốt để tiến vào kế hoạch 5 năm lần thứ hai, bảo đảm cho Đại hội lần thứ IV của Đảng thành công tốt đẹp.

Các đồng chí, chúng ta hãy giương cao ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin, cùng nhau phấn khởi tiến lên!

In trong sách Hồ Chí Minh:
Về đạo đức cách mạng, Nxb. Sự thật,
Hà Nội, 1976, tr.131-137.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi Luật sư Nguyễn Hữu Thọ,
Chủ tịch Ủy ban Trung ương
Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam,*

Nhân dịp Tết Nguyên đán, tôi trân trọng gửi lời thân ái chúc Chủ tịch và nhờ Chủ tịch chuyển đến toàn thể Mặt trận, toàn thể quân và dân, các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng của miền Nam anh hùng lời chúc mừng năm mới thắng lợi mới.

Hà Nội, ngày 30 tháng 1 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Tài liệu lưu tại Cục Lưu trữ
Văn phòng Trung ương Đảng.

THƯ GỬI HỘI NGHỊ CÁN BỘ NGÂN HÀNG

Các cô, các chú,

Được biết Ngân hàng họp Hội nghị tổng kết thi đua "Mỗi người làm việc bằng hai" và bàn phương hướng nhiệm vụ năm 1965, Bác gửi lời thăm sức khỏe các cô, các chú.

Nhân dịp này, Bác có vài ý kiến góp với Hội nghị:

Quản lý tiền bạc là một công tác rất quan trọng trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Cán bộ ngân hàng là người có trách nhiệm giữ tiền cho Nhà nước và nhân dân, phải học tập cách quản lý tiền cho tốt, đừng để lãng phí, mất mát. Một đồng vốn bỏ ra phải bảo đảm tăng thêm của cải cho xã hội, phải luân chuyển nhanh, đừng để đọng. Phải tích cực huy động tiền nhàn rỗi để bỏ vào sản xuất.

Đồng tiền dính với hoạt động của tất cả các ngành. Vì vậy, các ngành, các tổ chức kinh tế, các cơ quan nhà nước cũng như toàn thể nhân dân phải biết sử dụng đồng tiền cho tốt. Ngân hàng và các ngành phải hợp tác mật thiết với nhau. Đảng cần lãnh đạo công tác ngân hàng. Nhân dân ta cần thấy trách nhiệm làm chủ của mình, ra sức thi đua tăng sản xuất và thực hành tiết kiệm, có tiền chưa dùng đến thì nên gửi vào ngân hàng để cho vay đẩy mạnh sản xuất.

Cán bộ ngân hàng phải luôn luôn trau dồi đạo đức cách mạng cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, thấu suốt hơn nữa đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, đi sâu học tập lý luận và

ng nghiệp vụ, cải tiến lề lối làm việc, để phục vụ sản xuất và đời sống của nhân dân được nhiều và tốt hơn.

Bác chúc Hội nghị thành công.

Thân ái

Thư gửi tháng 1-1965.

Tài liệu lưu tại

Bảo tàng Hồ Chí Minh.

BÀI NÓI VỚI ĐỒNG BÀO VÀ CÁN BỘ TỈNH QUẢNG NINH

Đồng bào thân mến,

Nhân dịp Tết Nguyên đán, Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chúc:

Đồng bào các dân tộc,
Các đồng chí công nhân, bộ đội và cán bộ,
Các anh hùng lao động và các chiến sĩ thi đua,
Các cụ phụ lão, các cháu thanh niên và nhi đồng,
Năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới!

Chúc mừng và cảm ơn các đồng chí chuyên gia đang tận tình giúp chúng ta xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Năm 1962, Bác cùng đồng chí Titốp, Anh hùng vũ trụ Liên Xô, đã về thăm tỉnh nhà. Lần này về thăm, Bác rất vui lòng thấy đồng bào tiến bộ khá về mọi mặt. Việc hợp nhất hai tỉnh đã thành công tốt, cán bộ và đồng bào các dân tộc đoàn kết vui vẻ, hăng hái thi đua, tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, quyết tâm xây dựng Quảng Ninh thành một tỉnh giàu mạnh.

Về nông nghiệp. Hiện nay đã có ngót 750 hợp tác xã, trong đó 415 là cấp cao, 83 hợp tác xã đã làm cuộc vận động cải tiến. Đặc biệt là 53 hợp tác xã đạt tiêu chuẩn thi đua năng suất cao, hoa màu nhiều, chăn nuôi giỏi. Đó là những kiểu mẫu tốt mà các hợp tác xã khác cần làm theo.

Nhân đây, Bác nhắc các hợp tác xã mấy điều:

- Từ nay phải đưa dần dần những hợp tác xã cấp thấp lên cấp cao.

- Cuộc vận động cải tiến phải làm khẩn trương hơn, nhưng làm nơi nào phải thật tốt, thật chắc chắn nơi ấy.

- Phải đẩy mạnh công tác thủy lợi hơn nữa và phải tổ chức tốt các đội thủy lợi.

- Bón phân, chọn giống, cải tiến nông cụ, đều phải đẩy mạnh hơn.

- Hiện nay bình quân mỗi hộ nuôi chưa được hai con lợn. Chăn nuôi tập thể cũng còn yếu. Cần đẩy mạnh hơn nữa ngành chăn nuôi. Phải đẩy mạnh hơn nữa việc nuôi cá và đánh cá, phải thi đua với hợp tác xã Hòa Bình.

- Đẩy mạnh hơn nữa việc vỡ hoang. Cả tỉnh hiện nay mới có gần 1.000 hộ xung phong đi vỡ hoang, trong đó có hợp tác xã Hiệp An của đồng bào Công giáo. Bác gửi lời chúc các đồng bào đi vỡ hoang làm ăn ngày thêm phát đạt.

- Đẩy mạnh hơn nữa Tết trồng cây. Cho đến nay, có nơi làm khá. Nhưng nhiều nơi còn kém, các xí nghiệp và các cơ quan càng kém. Phải làm cho Tết trồng cây thành một phong trào quần chúng, vì mai sau nó sẽ là một nguồn lợi rất lớn cho nhân dân.

Nhân dịp này, Bác có lời khen đồng chí Vòng Trọng Hồn - Chủ nhiệm Hợp tác xã Hùng Tiến - đã trồng được 12.000 cây và chăm sóc được 11.000 cây lên tốt.

Nói tóm lại, các hợp tác xã phải ra sức thi đua, làm cho năm nay thu hoạch tốt hơn năm ngoái.

Các ngành khác, như thương nghiệp, thủ công nghiệp, công nghiệp địa phương, văn hóa, giáo dục, v.v. cũng đều có tiến bộ và đều phải cố gắng hơn nữa, để tiến bộ hơn nữa.

Bác nói sang vấn đề khác.

Năm ngoái, tỉnh nhà đã giành được hai thắng lợi rất vẻ vang. Thắng lợi thứ nhất là ngày mồng 5 tháng 8, quân và dân ta đã cho bọn đế quốc hiếu chiến Mỹ một bài học đích đáng, đã bắn rơi 8 chiếc máy bay Mỹ và bắn bị thương một số. Trong thắng lợi đó,

quân và dân vùng mỏ đã góp phần xứng đáng, đã bắn rơi 2 máy bay và bắt sống một tên phi công Mỹ.

Tuy vậy, đế quốc Mỹ và bè lũ Việt gian "chết thì chết, vết không chữa". Cho nên quân và dân ta phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, luôn luôn sẵn sàng chiến đấu và sẵn sàng chiến thắng.

Thắng lợi thứ hai là Công ty than Hòn Gai đã hoàn thành vượt mức kế hoạch 20 vạn tấn than.

Một lần nữa, Bác rất vui lòng khen ngợi toàn thể đồng bào tỉnh nhà, toàn thể bộ đội, công nhân và cán bộ đã giành được những thắng lợi vẻ vang đó.

Mọi người biết vì sao Tổ quốc ta cần than càng ngày càng nhiều. Ngày mới giải phóng khỏi ách thực dân Pháp, cả miền Bắc nước ta chỉ có hơn 40 nhà máy cũ kỹ. Hiện nay chúng ta có hơn 1.000 nhà máy hạng vừa và hạng to và đang xây dựng nhiều thêm nữa. Cần phải có nhiều than để cung cấp cho các nhà máy đó. Chúng ta cũng cần xuất khẩu nhiều than để mua thêm máy móc và nguyên liệu để phát triển kinh tế xã hội chủ nghĩa nhanh chóng hơn nữa, do đó mà nâng cao hơn nữa đời sống của nhân dân.

Năm nay, mức Nhà nước giao cho Công ty than Hòn Gai nhiều hơn năm ngoái. Khó khăn thì có khó khăn, nhưng Bác tin chắc rằng các cô, các chú sẽ phát huy tinh thần "Mỗi người làm việc bằng hai", tiếp tục khí thế thắng lợi năm ngoái, khắc phục mọi khó khăn và hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ năm nay.

Chúng ta còn nhớ năm 1954, trước khi chuẩn khởi nước ta, bọn thực dân Pháp đã làm hỏng nhiều hầm mỏ và chúng nói một cách hằn học rằng: "Ít ra cũng phải 20 - 25 năm nữa, người An Nam mới đào được than". Nhưng chúng đã lầm to! Với sự cố gắng vượt mức của mình và sự giúp đỡ tận tình của các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa, chỉ trong mười năm, chúng ta đã sản xuất than nhiều gấp đôi mức cao nhất của chúng.

Ở mỏ có hơn 25.000 cán bộ và công nhân, viên chức, trong số đó hơn 11.600 người là đảng viên và đoàn viên thanh niên lao động.

Trong chiến dịch than "vì miền Nam ruột thịt", các đảng viên, đoàn viên và cán bộ công đoàn phải xung phong gương mẫu trong mọi công tác, đồng thời phải giúp đỡ anh chị em ngoài Đảng, ngoài Đoàn cùng tiến bộ. Như thế mới xứng đáng với đồng bào miền Nam anh dũng. Như thế thì nhất định hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ Đảng và Nhà nước giao cho.

Bác tin tưởng vào sự phấn đấu anh dũng và thành công tốt đẹp của cán bộ và công nhân. Và cán bộ cùng công nhân đã tỏ ra xứng đáng với lòng tin cậy của Bác. Ví dụ: Tháng 1-1965 mỏ Đèo Nai đã vượt mức hơn 4.000 tấn than sạch. Mỏ Đèo Nai chẳng những bảo đảm sản xuất tốt mức than sạch của năm 1965, mà còn tình nguyện phấn đấu làm thêm 4 vạn tấn than sạch và 30 vạn mét khối đất và đá. Chắc rằng các mỏ khác sẽ thi đua làm như mỏ Đèo Nai.

Trong hàng ngũ công nhân mỏ có 6.900 phụ nữ. 1.700 chị em là phụ nữ "Năm tốt". Như thế là khá, nhưng hãy còn ít. Bác mong số phụ nữ "Năm tốt" tăng nhiều hơn nữa.

Đoàn viên và thanh niên chiếm 50% tổng số cán bộ và công nhân. Năm ngoái có 6.650 đoàn viên và thanh niên đạt năng suất cao.

Năm nay, tổ thợ lò Đào Xuân Ngọc nêu lên chỉ tiêu thi đua "Ăn Tết vui tươi, tiết kiệm; đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu", đã có 570 tổ sản xuất nhận thi đua và bổ sung vào chỉ tiêu mấy điểm sau đây: Đi làm đúng buổi, nghỉ đúng hạn, bảo đảm 100% và đạt năng suất cao trong những ngày sản xuất đầu xuân. Bớt một phần tiền dự định chi tiêu trong ngày Tết để gửi vào quỹ tiết kiệm. Nắm chắc tay súng, nâng cao tinh thần cảnh giác, bảo vệ hầm mỏ. Thực hiện tốt Tết trồng cây. Luôn luôn cần kiệm trong tiêu dùng, giản dị trong sinh hoạt, đi hàng đầu trong sản xuất và chiến đấu, thực hiện tốt khẩu hiệu "Ba sẵn sàng"⁴⁸ của đoàn thanh niên. Như thế là tốt. Bác có lời khen ngợi các cháu. Mong tất cả các cán bộ và công nhân vùng mỏ và các nơi khác đều hăng hái tham gia thi đua.

Về lãnh đạo. Các cấp ủy đảng và các chi bộ phải thật sự đi sâu đi sát. Phải rất coi trọng công tác tư tưởng và công tác tổ chức, quản lý; phải khéo kết hợp phong trào tăng gia sản xuất với cuộc vận động "Ba xây, ba chống"; phải thường xuyên bồi dưỡng quyết tâm phấn đấu và nhiệt tình cách mạng của cán bộ và công nhân. Cán bộ và công nhân phải ra sức học tập chính trị, văn hóa và kỹ thuật để không ngừng tiến bộ. Cán bộ phụ trách sản xuất phải liên hệ mật thiết với các đồng chí chuyên gia và ra sức học tập các đồng chí chuyên gia. Đồng thời phải thực hiện tốt bảo hộ lao động, phải chăm sóc đời sống vật chất và tinh thần của cán bộ và công nhân. Nhà ăn công cộng phải làm cho tốt như nhà ăn của công trường than trụ (mỏ Đèo Nai). Chỗ ở tập thể thì phải giữ gìn vệ sinh. Cán bộ, công nhân và gia đình nên tăng gia sản xuất để tự cải thiện thêm đời sống.

Cuộc vận động "Ba xây, ba chống" bước đầu đã có kết quả khá. Ví dụ: sự hợp tác giữa các khâu chặt chẽ hơn trước. Công nhân làm đá dăm tự động xin hạ tiền công một mét khối từ 3 đồng xuống 2 đồng 6. Các đơn vị đều đề nghị có biện pháp ngăn chặn tệ lãng phí và tham ô than, gỗ, v.v.. Điều đó chứng tỏ rằng cán bộ và công nhân, viên chức đã dần dần thấm nhuần tinh thần làm chủ tập thể. Như thế là rất tốt. Toàn thể đồng bào cũng cần giữ gìn tài sản của Nhà nước.

Bác chỉ thêm một ý kiến là cuộc vận động "Ba xây, ba chống" phải làm khẩn trương, nhưng chớ nóng vội. Đã làm đợt nào, đơn vị nào thì phải làm thật tốt, thật chắc. Mục đích là thực hiện sản xuất nhiều, nhanh, tốt, rẻ.

Theo báo cáo năm ngoái, về nông nghiệp, có 53 hợp tác xã khá nhất.

Về ngành than có:

24 cán bộ,

30 công nhân (5 công nhân gái),

54 tổ sản xuất là hạng khá nhất.

Bác tặng mỗi người và mỗi đơn vị kể trên một cái thiệp chúc năm mới.

Năm nay Bác tặng một lá cờ thưởng luân lưu cho cả ngành than. Đơn vị nào muốn được lá cờ thì phải thi đua gương mẫu trong mọi việc. Những cán bộ và công nhân nào xuất sắc nhất, Bác sẽ tặng thưởng riêng.

Năm nay là một năm vĩ đại. Hôm nay chúng ta chúc mừng Đảng ta 35 tuổi. Chúng ta sẽ chúc mừng Nhà nước ta 20 năm. Chúng ta sẽ kết thúc thắng lợi kế hoạch 5 năm thứ nhất và chuẩn bị tốt cho kế hoạch 5 năm thứ hai. Cán bộ và công nhân toàn khu mỏ phải thực hiện tốt kế hoạch than làm quà xứng đáng để chúc mừng những ngày lịch sử ấy và để chúc mừng những thắng lợi dồn dập của đồng bào miền Nam anh hùng.

Một lần nữa, Bác thân ái chúc tất cả đồng bào năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới.

Nói ngày 2-2-1965.

Báo *Nhân dân*, số 3961,

ngày 5-2-1965.

BÀI NÓI VỚI CÔNG NHÂN VÀ CÁN BỘ Ở UÔNG BÍ (QUẢNG NINH)

Nhân dịp Tết Nguyên đán, Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái chúc:

Các đồng chí công nhân, bộ đội và cán bộ,
Các anh hùng lao động và các chiến sĩ thi đua,
Các cháu thanh niên,
Năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới!

Chúc mừng và cảm ơn các đồng chí chuyên gia đang tận tình giúp chúng ta xây dựng mỏ than, nhà máy điện và nhà máy cơ khí.

Bác rất vui lòng thấy các cô, các chú đã sôi nổi thi đua "Mỗi người làm việc bằng hai để đền đáp đồng bào miền Nam ruột thịt" và đã đạt được thành tích khá.

Có nhiều sáng kiến hợp lý hóa sản xuất để tăng năng suất lao động:

Lắp lò hơi số 3 nhanh trước hai tháng.

Lắp máy số 3 tiết kiệm được 70 vạn đồng.

Kế hoạch xây dựng mỏ Vàng Danh của năm 1964 đã đạt mức.

Như thế là tốt.

Nhân đây, Bác nhắc các cô, các chú mấy điều:

Hiện nay, Nhà máy điện Uông Bí và mỏ Vàng Danh đều là những xí nghiệp vào loại to và hiện đại nhất của nước ta. *Than* và *điện* rất cần cho công nghiệp và nông nghiệp. Các cô, các chú hãy ra sức làm cho nhiều, nhanh, tốt, rẻ.

Thiết kế và xây dựng phải làm cho chắc, cho kỹ. Tránh làm ẩu rồi phải chữa đi chữa lại, vừa lãng phí sức người, sức của, vừa không tốt cho sản xuất.

Phải tiết kiệm nguyên liệu, vật liệu. Phải giữ gìn tốt máy móc, vì đó là do mồ hôi máu mủ của nhân dân ta mà ra.

Đây là những xí nghiệp mới, phải tăng cường quản lý kinh tế, nắm vững kỹ thuật. Phải giữ gìn kỷ luật lao động. Phải thường xuyên học tập kinh nghiệm của các đồng chí chuyên gia và công nhân Liên Xô.

Cán bộ và công nhân cần chú ý ăn, ở cho sạch sẽ, đúng vệ sinh, để giữ gìn sức khỏe.

Giữa cán bộ và cán bộ, giữa cán bộ và công nhân, giữa các bộ phận, phải đoàn kết nhất trí, giúp đỡ lẫn nhau.

Phải tiến hành tốt cuộc vận động “Ba xây, ba chống”.

Năm nay, Bác thưởng một lá cờ luân lưu cho cả khu mỏ. Các cô, các chú phải cố gắng thi đua để giành lấy giải thưởng ấy.

Một lần nữa, Bác thân ái chúc các cô, các chú năm mới cố gắng mới, thắng lợi mới.

Nói ngày 2-2-1965.

Báo *Nhân dân*, số 3961,
ngày 5-2-1965.

**TRẢ LỜI THƯ CỦA CÁC ĐẢNG PHÁI DÂN CHỦ,
CÁC NHÂN SĨ DÂN CHỦ KHÔNG ĐẢNG PHÁI
VÀ HỘI LIÊN HIỆP CÔNG THƯƠNG
TRUNG QUỐC¹⁾**

*Kính gửi: - Ủy ban Cách mạng Quốc dân Đảng,
- Hội Đồng minh dân chủ,
- Hội Kiến quốc dân chủ,
- Hội Xúc tiến dân chủ,
- Hội Liên hiệp công thương
và các nhân sĩ dân chủ Trung Quốc,*

Tôi vô cùng cảm kích nhận được bức thư đề ngày 9 tháng 2 năm 1965 của các đảng phái dân chủ, Hội Liên hiệp công thương và các nhân sĩ dân chủ toàn Trung Quốc gửi cho tôi và cho nhân dân Việt Nam, kịch liệt lên án hành động tiến công xâm lược của

1) Chiều 9-2-1965, trong khi tuần hành qua Đại sứ quán nước ta tại Trung Quốc, Đoàn đại biểu các đảng phái dân chủ, nhân sĩ dân chủ không đảng phái và Hội Liên hiệp công thương Trung Quốc đã trao cho đồng chí Hoàng Bắc, Đại biện lâm thời nước ta một bức thư để nhờ chuyển lên Chủ tịch Hồ Chí Minh nói lên sự căm phẫn đối với hành động xâm lược của đế quốc Mỹ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và quyết tâm ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi thư cảm ơn sự ủng hộ kịp thời, kiên quyết và đầy nhiệt tình của nhân dân Trung Quốc đối với nhân dân ta (BT).

đế quốc Mỹ ngày 7 và 8 tháng 2 năm 1965 đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhiệt liệt hoan nghênh những thắng lợi của quân đội và nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Sự ủng hộ kịp thời, kiên quyết và đầy nhiệt tình của nhân dân Trung Quốc anh em, của Chính phủ, các đoàn thể, các đảng phái dân chủ và các nhân sĩ dân chủ ở Trung Quốc là biểu hiện cao quý nhất của mối tình đoàn kết chiến đấu anh em ruột thịt giữa nhân dân hai nước chúng ta. Lời tuyên bố của Chính phủ Trung Quốc: "Xâm phạm nước Việt Nam tức là xâm phạm Trung Quốc, 650 triệu nhân dân Trung Quốc quyết không khoanh tay ngồi nhìn và đã chuẩn bị sẵn sàng...", những cuộc biểu tình thị uy của hàng triệu nhân dân Trung Quốc là một cổ vũ hết sức to lớn đối với cuộc đấu tranh chính nghĩa và tất thắng của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Đảng Cộng sản Trung Quốc, Chính phủ nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, cảm ơn các đảng phái dân chủ, Hội Liên hiệp công thương và các nhân sĩ dân chủ, cảm ơn toàn thể anh em, chị em Trung Quốc thân yêu đã luôn luôn ra sức ủng hộ nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Chúc tình đoàn kết chiến đấu anh em giữa nhân dân hai nước Việt Nam và Trung Quốc đời đời bền vững.

Hà Nội, ngày 11 tháng 2 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3968,
ngày 12-2-1965.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI THI ĐUA "NĂNG SUẤT CAO, CHẤT LƯỢNG TỐT, TIẾT KIỆM NHIỀU" TOÀN MIỀN BẮC

Bác và đồng chí Phạm Văn Đồng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái hỏi thăm các đồng chí.

Trong phong trào thi đua yêu nước, đồng bào các dân tộc, bà con công nông, Hoa, các đồng chí chuyên gia đều có góp phần xứng đáng.

Năm ngoái có 1.170 tổ và đội được nhận là tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa.

8.900 tổ và đội được ghi tên và 16.500 tổ và đội đề nghị ghi tên phần đầu trở thành tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa. Như thế là phong trào năm ngoái phát triển hơn năm kia. Năm nay phải phát triển hơn năm ngoái.

Nghe nói năm ngoái đã tổng kết hơn 15 vạn *sáng kiến*. Như thế là tốt. Theo ý Bác thì đối với sáng kiến cũng như đối với việc trồng cây, trồng cây nào phải tốt cây ấy, hơn là trồng nhiều mà cây sống ít. Khi có sáng kiến mới thì tập thể phải bổ sung nó, cải tiến nó, phổ biến nó, áp dụng nó. Như thế, thì 7 vạn rưỡi sáng kiến cũng đã giúp cho chúng ta khá nhiều. Bác không rõ 15 vạn sáng kiến nói trên đã được cải tiến và áp dụng như thế nào?

Chúng ta có phong trào *thi đua* yêu nước, thi đua "Mỗi người làm việc bằng hai", thi đua đạt ba điểm cao, vận động "Ba xây, ba

chống"... Tên gọi khác nhau, song đều nhằm một mục đích. Vì vậy, cần phải kết hợp cho khéo.

Phong trào nói chung là khá, nhưng vẫn còn những *nhược điểm* cần phải giải quyết. Thí dụ:

- Phong trào chưa đều trong các ngành, các đơn vị, các địa phương.
- Thường chạy theo số lượng, ít chú trọng chất lượng.
- Một số ngành còn khoán trắng việc chỉ đạo cho công đoàn.
- Đặt quá nhiều tiêu chuẩn, hội họp quá nhiều, v.v..

Chúng ta cần phải đẩy mạnh thi đua *cải tiến quản lý* kỹ thuật, quản lý lao động và quản lý vật tư.

- Phải hết sức bảo đảm chất lượng và thực hành tiết kiệm.
- Từ cán bộ đến các đơn vị phải đi sâu đi sát trong việc chỉ đạo thực hiện.

- Dưới sự lãnh đạo của Đảng, các tổ chức như thanh niên, phụ nữ, công đoàn phải phối hợp chặt chẽ với nhau. Phải tránh xu hướng bản vị, cục bộ.

- Để bảo đảm phong trào thi đua thắng lợi vẻ vang, cần có hai điều: một là cán bộ và công nhân phải thấm nhuần đạo đức cách mạng, ý thức trách nhiệm và tinh thần làm chủ tập thể; hai là kế hoạch 10 phần thì biện pháp phải 20 phần và quyết tâm 30 phần.

Tất cả các ngành, các địa phương phải hăng hái *thi đua* hoàn thành thắng lợi kế hoạch năm nay và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, tạo điều kiện tốt cho kế hoạch 5 năm lần thứ hai, đồng thời luôn luôn phải nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, để ủng hộ một cách thiết thực đồng bào miền Nam anh hùng.

Bác chỉ nói tóm tắt như vậy. Thủ tướng Phạm Văn Đồng sẽ nói nhiều hơn và rõ hơn.

Chúc Hội nghị thành công và Bác chờ tin thắng lợi của các cô, các chú.

Nói ngày 12-2-1965.

Báo *Nhân dân*, số 3970,

ngày 14-2-1965.

ĐIỆN CẢM ƠN

*Kính gửi Thái tử Quốc trưởng Nô rô đôm Xi han úc,
Vương quốc Campuchia,*

Phnôm Pênh

Tôi hết sức cảm kích về bức điện của Ngài nghiêm khắc lên án những hành động xâm lược gần đây của đế quốc Mỹ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và hoan nghênh những thắng lợi của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Sự ủng hộ hoàn toàn của Ngài đã một lần nữa biểu hiện tinh thần bất khuất của nhân dân Khơ me kiên quyết chống sự can thiệp và xâm lược của đế quốc Mỹ và tay sai và biểu hiện mối tình đoàn kết anh em của nhân dân Khơ me đối với nhân dân Việt Nam.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi Ngài và nhân dân Khơ me anh em lời cảm ơn chân thành về sự ủng hộ quý báu đó.

Nhân dân Việt Nam quyết đoàn kết chặt chẽ với nhân dân Khơ me anh em và với các dân tộc khác ở Đông Dương trong cuộc đấu tranh chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ. Chúng tôi tin chắc rằng dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Ngài, nhân dân Khơ me sẽ thu được nhiều thắng lợi to lớn.

Kính chúc Ngài mạnh khỏe!

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3969,
ngày 13-2-1965.

**THƯ KHEN CÁC LỰC LƯỢNG VŨ TRANG VÀ
ĐỒNG BÀO QUẢNG BÌNH, VINH LINH¹⁾,
NGHỆ AN, ĐÃ CHIẾN ĐẤU DŨNG CẢM
LẬP ĐƯỢC CHIẾN CÔNG**

*Thân ái gửi cán bộ, chiến sĩ các lực lượng vũ trang và đồng bào
Quảng Bình, Vinh Linh, Nghệ An,*

Cán bộ, chiến sĩ và đồng bào Quảng Bình, Vinh Linh, Nghệ An, đã chiến đấu dũng cảm liên tục chống những hành động xâm lược của đế quốc Mỹ đối với miền Bắc nước ta. Đã bắn chìm 1 tàu biệt kích Mỹ ngày 1-2-1965 và trong những ngày 7, 8, 11-2-1965 đã bắn rơi 22 máy bay Mỹ và bắn bị thương nhiều chiếc khác, bắt sống 1 tên thiếu tá phi công Mỹ. Thắng lợi đó đã làm nức lòng nhân dân ta trong cả nước. Một lần nữa chúng ta đã tỏ rõ cho đế quốc Mỹ biết rằng nếu chúng cứ liều lĩnh tiếp tục khiêu khích miền Bắc, chúng sẽ bị thất bại nhục nhã.

Bác rất vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi các đơn vị và các cá nhân đã lập được chiến công.

Bác thân ái gửi lời thăm hỏi tất cả bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, công an nhân dân vũ trang, dân quân, tự vệ, cán bộ và đồng bào các vùng bị giặc bắn phá đã đoàn kết chiến đấu tốt.

1) Nay thuộc tỉnh Quảng Trị (BT).

Nhân dịp này, chúng ta rất vui mừng hoan hô đồng bào và Quân giải phóng miền Nam anh dũng đã liên tiếp đánh thắng địch nhiều trận lớn.

Thế là đầu năm, quân và dân miền Bắc, Quân giải phóng và đồng bào miền Nam đều lập được chiến công vẻ vang.

Nhưng đế quốc Mỹ và tay sai còn nhiều âm mưu hung ác. Quân và dân ta phải tăng cường đoàn kết, nâng cao cảnh giác, đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu, giặc đến là đánh, đánh là phải thắng.

Cả nước một lòng đấu tranh anh dũng. Nhân dân trong phe xã hội chủ nghĩa và bè bạn khắp năm châu đồng tình ủng hộ ta. Sự nghiệp xây dựng và bảo vệ chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc nhất định thắng lợi. Sự nghiệp giải phóng của đồng bào miền Nam và sự nghiệp hòa bình thống nhất đất nước của nhân dân ta nhất định thành công.

Chào thân ái và quyết thắng
Hà Nội, ngày 14 tháng 2 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 3974,
ngày 18-2-1965.

BÀI NÓI VỚI CÁN BỘ VÀ XÃ VIÊN HỢP TÁC XÃ HỒNG THÁI (HẢI DƯƠNG)

Các đồng chí,

Bác và đồng chí Phó Thủ tướng Phạm Hùng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ về thăm đồng bào và cán bộ tỉnh nhà, thăm Hợp tác xã Hồng Thái. Nhân tiện đây, Bác gửi lời chào và cảm ơn các đồng chí chuyên gia Trung Quốc đang giúp tỉnh Hải Dương về nông nghiệp.

Riêng về hợp tác xã Hồng Thái, Bác có mấy ý kiến:

Ngày nay thấy cảnh tươi vui no ấm của xã Hồng Thái, chắc không ai ngờ rằng trước cách mạng, đó là một nơi chiêm khô mùa thối, nhân dân đói nghèo. Non 3.000 người dân mà năm 1945 đã có 1.220 người chết đói! Chỉ một việc đó, đủ nói lên tình trạng xã này xưa kia.

Từ ngày cải cách ruộng đất thắng lợi, nhất là từ năm 1960, Hồng Thái đã thay đổi hẳn. Mấy con số sau đây nói rõ sự đổi mới nhanh chóng ấy.

	1960	1964
- Ruộng chiêm và mùa	378 ha	543 ha
- Tổng sản lượng thóc	800 tấn	1.285 tấn
- Cá bán được	5.900 đồng	18.900 đồng
- Lợn	720 con	1.224 con
- Thu nhập của một lao động	315 kg	672 kg
- Bán thóc và nộp thuế cho Nhà nước	289 tấn	423 tấn

Đời sống vật chất được nâng cao, đời sống văn hóa cũng phát triển. Ngày nay, Hồng Thái có một trường cấp I với 450 học trò. Ngoài ra còn có 180 cháu học cấp II, 22 cháu học cấp III.

1 nhà thương nhỏ với 15 giường.

5 nhà gửi trẻ có 120 cháu.

5 lớp mẫu giáo với 200 cháu.

10 nhà tắm.

550 cái sân gạch (trước kia chỉ có 15 cái).

120 cái giếng (trước kia phải uống nước ao).

60% hộ có nhà gỗ. Hơn 80% hộ có mức sống ngang trung nông.

Đó là những *đổi mới* mà trước đây đồng bào Hồng Thái không có.

Do đâu mà có kết quả bước đầu tốt đẹp đó?

Do *chi bộ* theo đúng đường lối, chính sách của Đảng và được đồng bào hết lòng tin cậy, hăng hái làm theo.

Hồng Thái có 5 chi bộ (5 thôn) với 117 đảng viên, 83 đồng chí là "Bốn tốt". Đoàn Thanh niên Lao động có 120 đoàn viên, 90% thanh niên là "Bốn tốt".

Để giải quyết nạn nghèo khổ vì hạn và úng, chi bộ đã động viên nhân dân ra sức làm *thủy lợi*. Xã đã có một đội chuyên làm thủy lợi do một đồng chí chi ủy phụ trách. Hơn một nửa số đội viên là đảng viên và đoàn viên. Đội thủy lợi có đầy đủ công cụ cải tiến, còn có tủ thuốc, tủ sách báo, đội bóng chuyên, v.v.. Vì được giúp đỡ mọi mặt, cho nên năng suất lao động của đội càng ngày càng tăng. Năm 1962 bình quân một công là 2 mét khối rưỡi, năm 1964 bình quân một công là 4 mét khối 3.

Do làm thủy lợi tốt mà ruộng một vụ thành hai vụ. Giao thông vận tải dễ dàng, đã tiết kiệm được mỗi năm hơn 31.500 công. Có nhiều phương tiện để trồng cây, nuôi cá. Ngày công xã viên góp vào hợp tác xã cũng tăng thêm: Năm 1961 bình quân là 137 ngày công, năm 1964 là 289 ngày công.

Nói tóm lại, Hồng Thái tiến bộ nhiều là do đồng bào hăng hái, cần cù, do đảng viên đoàn kết, gương mẫu. Thí dụ: đồng chí Đầu

đã 76 tuổi mà vẫn đỡ đầu dân quân. Đồng chí Yên 66 tuổi, phụ trách trông trọt, một mình đã trồng được 5.000 cây, v.v..

Tuy vậy đồng bào và cán bộ Hồng Thái chớ nên tự mãn với những thành tích bước đầu mà cần phải cố gắng hơn nữa.

- Làm cho năng suất lúa ổn định và tăng hơn.
- Đẩy mạnh chăn nuôi hơn nữa.
- Chăm sóc hơn nữa việc trồng cây.
- Củng cố tốt và phát triển tốt Đảng và Đoàn Thanh niên.

Bây giờ nói chuyện về Hải Dương.

Bác rất vui lòng nhận thấy trong năm vừa qua Hải Dương tiến bộ khá về các mặt như:

- Cuộc vận động cải tiến quản lý đã làm được khá tốt.
- Khối lượng thủy lợi năm 1964 nhiều bằng cả hai năm 1962, 1963 cộng lại. Nhưng có một số nơi, thí dụ như Kim Thành chưa bảo đảm chất lượng.
- Nuôi lợn tập thể phát triển khá. Năm 1963 mới có 140 hợp tác xã, năm 1964 đã có 365 hợp tác xã nuôi tập thể. Tuy vậy, vẫn còn gần 700 hợp tác xã chưa làm như vậy.
- Sản xuất lương thực khá cả về diện tích và sản lượng.
- Nghĩa vụ thu mua lương thực và thực phẩm cho Nhà nước đã làm tốt.
- Các ngành khác, như công thương nghiệp, giao thông vận tải, tài chính, ngân hàng, văn hóa giáo dục, trật tự trị an, vệ sinh phòng bệnh - đều có tiến bộ. Tuy vậy, cần phải cố gắng nhiều hơn nữa.

Đồng bào Hải Dương có những sáng kiến hay và những kiểu mẫu tốt cần được phổ biến, thí dụ:

Chị em *phụ nữ* huyện Nam Sách đã tổ chức hũ gạo tiết kiệm và thi đua gửi tiền vào quỹ tiết kiệm.

Các cháu *nhì đồng* xã Phượng Hoàng có phong trào "Ngõ sạch đường quang, sạch làng tốt ruộng" và thi đua chăm cho trâu béo, bò khỏe.

Xã *Hồng Thái* là kiểu mẫu về công tác *thủy lợi* tốt như đã nói trên.

Xã *Nam Chính* là kiểu mẫu công tác *vệ sinh phòng bệnh*. Từ chỗ uống nước ao tù, hiện nay 416 gia đình đã có 369 cái giếng, 416 hố xí hợp vệ sinh, 82 cái nhà tắm, 22 tủ thuốc, v.v.. Kết quả là bệnh ỉa chảy, đậu mùa, toét mắt đã chấm dứt. Trước kia hơn 90% dân trong xã mắc bệnh mắt hột, nay chỉ còn 5%. Kết quả là sức khỏe càng dồi dào, sản xuất càng phát triển.

Kiểu mẫu *hợp tác xã tiên tiến* thì có Đại Xuân, Hồng Thái, Hiệp An, Sạ Sơn, v.v..

Những nơi kể trên làm được, thì những nơi khác, hợp tác xã khác cố gắng nhất định cũng sẽ làm được.

Là một trong những tỉnh trọng điểm lúa ở miền Bắc, Hải Dương phải phấn đấu làm cho nông nghiệp tiến bộ mạnh mẽ, toàn diện, vững chắc để cải thiện đời sống nhân dân, cung cấp nhiều lương thực và thực phẩm cho Nhà nước để góp phần tích cực vào sự nghiệp công nghiệp hóa và đấu tranh thống nhất nước nhà.

Muốn vậy, thì *thủy lợi* là biện pháp hàng đầu. Năm 1964, Hải Dương đã làm tương đối khá, song không được chủ quan thỏa mãn. Phải đẩy mạnh phong trào thi đua đua đuổi kịp và vượt Hồng Thái. Phải tổ chức tốt các *đội thủy lợi*, có công cụ cải tiến. Thủy lợi phải kết hợp với giao thông, trồng cây, thả cá. Những hợp tác xã nào chưa có đội thủy lợi, phải tổ chức và trang bị tốt cho các đội thủy lợi. Muốn thâm canh tăng năng suất, phải chú ý cả *nước, phân, giống*. Hải Dương phải trồng cây làm *phân xanh cho nhiều*. Muốn lương thực dồi dào thì phải vừa nhiều lúa, vừa nhiều *hoa màu*. Phải mạnh dạn tiến vào khoa học kỹ thuật nông nghiệp.

Phải chú trọng cây lương thực, đồng thời phải đẩy mạnh *chăn nuôi* cho cân đối với trồng trọt. Muốn phát triển tốt chăn nuôi thì phải có đủ thức ăn, có giống tốt và thú y tốt. Cần phát triển cây *công nghiệp*, trồng cây, thả cá, vừa để cải thiện đời sống của nhân

dân, vừa để phục vụ xuất khẩu. *Trồng cây* phải có *đội chuyên trách*, phải *bảo vệ tốt* những cây đã trồng.

Phải lấy nông nghiệp làm chính, nhưng phải toàn diện, phải chú ý cả các mặt công nghiệp, thương nghiệp, tài chính, ngân hàng, giao thông, kiến trúc, văn hóa, giáo dục, y tế, v.v.. Các ngành này phải lấy phục vụ nông nghiệp làm trung tâm.

Phải đẩy mạnh phong trào *vệ sinh* nông thôn, học tập thi đua với Nam Chính, Hùng Sơn.

Phải nắm vững tay cày tay súng, *đẩy mạnh quốc phòng*, trật tự trị an, củng cố tốt *dân quân, tự vệ*, luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu.

Muốn thắng lợi thì phải củng cố tốt và phát triển tốt Đảng và Đoàn. *Chỉh huấn* phải làm cho tốt. Tiếp tục đẩy mạnh việc xây dựng chi bộ "Bốn tốt", chi đoàn "Bốn tốt" cả ở nông thôn, xí nghiệp và cơ quan. Mọi việc phải theo tinh thần *cần kiệm* xây dựng nước nhà, chống tham ô, lãng phí, quan liêu, tránh liên hoan lu bù. Đảng viên, cán bộ phải đi sát quần chúng, củng cố và phát huy vai trò các đoàn thể quần chúng, như thanh niên, phụ nữ, công đoàn.

Hiện nay tỉnh ta có hơn 26.750 đảng viên (nhiều hơn 5 lần tổng số đảng viên ngày Cách mạng Tháng Tám) và 28.000 đoàn viên. Đó là một lực lượng cách mạng to lớn. Đảng viên và đoàn viên phải đoàn kết nhất trí, xung phong gương mẫu trong mọi công việc, làm cho Hải Dương trở nên một tỉnh gương mẫu.

Cuối cùng, Bác chúc các đồng chí cố gắng nhiều, thành tích nhiều và Bác gửi lời thân ái thăm hỏi đồng bào và cán bộ cả tỉnh.

Nói ngày 15-2-1965.

Báo *Nhân dân*, số 3974,

ngày 18-2-1965.

THƯ CHÀO MỪNG HỘI NGHỊ NHÂN DÂN ĐÔNG DƯƠNG

Kính gửi Hội nghị nhân dân Đông Dương,

Phnôm Pênh

Nhân dịp khai mạc Hội nghị nhân dân Đông Dương do sáng kiến của Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc, tôi thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, gửi lời chào mừng nhiệt liệt đến Hội nghị. Cũng nhân dịp này, tôi nhiệt liệt hoan nghênh tinh thần anh dũng của nhân dân Khơme anh em đã bền bỉ đấu tranh, bảo vệ chính sách hòa bình và trung lập, bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ của Vương quốc Campuchia dưới sự lãnh đạo của Thái tử Quốc trưởng Nôrôđôm Xihanúc.

Hơn mười năm nay, thi hành chính sách can thiệp và xâm lược, đế quốc Mỹ đã phá hoại một cách có hệ thống Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương và Hiệp nghị Giơnevơ năm 1962 về Lào, đã xâm phạm độc lập, chủ quyền của ba nước chúng ta. Nhưng nhân dân Vương quốc Campuchia, nhân dân Vương quốc Lào và nhân dân miền Nam Việt Nam đã anh dũng chống lại và đã giành được nhiều thắng lợi to lớn.

Trong cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, Mỹ đã bị nhân dân miền Nam Việt Nam anh hùng, dưới sự lãnh đạo của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, đánh cho

thất bại thảm hại. Để gỡ thế bí, bọn xâm lược Mỹ vừa tăng cường chiến tranh ở miền Nam Việt Nam, vừa trắng trợn gây những hành động chiến tranh đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Đồng thời chúng tăng cường các hoạt động khiêu khích vũ trang đối với Vương quốc Campuchia và cho máy bay tiến công nhiều vùng do Neo Lào Hắcxạt và lực lượng trung lập yêu nước Lào kiểm soát.

Chính sách gây chiến của đế quốc Mỹ đang bị nhân dân toàn thế giới kịch liệt phản đối.

Nhân dân ba nước anh em Việt Nam, Campuchia và Lào vốn đã luôn luôn cùng nhau sát cánh chống kẻ thù chung là chủ nghĩa thực dân, đế quốc. Đứng trước nguy cơ một cuộc chiến tranh mở rộng do Mỹ gây nên, nhân dân ba nước chúng ta đoàn kết chặt chẽ chống đế quốc Mỹ, thì chúng ta nhất định thắng lợi.

Tôi kính chúc Hội nghị nhân dân Đông Dương thành công tốt đẹp.

Hà Nội, ngày 25 tháng 2 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 3986,
ngày 2-3-1965.

TA THẮNG LỚN, MỸ THUA TO

Các bạn thân mến,

Báo cáo này xin miễn kể lại những trận oanh liệt ở Plâyku, Tuy Hòa, Quy Nhơn, Phù Mỹ..., chỉ trong vòng bảy ngày (7 đến 14-2-1965), đồng bào miền Nam đã tiêu diệt 2.500 binh nguy và 350 tên Mỹ xâm lược, phá hủy 47 máy bay Mỹ, v.v.. Cũng miễn kể lại những thắng lớn ở Vĩnh Linh, Đồng Hới, Nghệ An, trong ba ngày (7, 8, 11-2-1965), ta đã bắn rơi 22 máy bay Mỹ. Đó là những thắng lợi về *quân sự* mà thiên hạ đều biết. Báo cáo này chỉ tóm tắt nêu lên những thắng lợi của ta và những thất bại của Mỹ về *chính trị*.

Đế quốc Mỹ thường rêu rao nào "dân chủ", nào "tự do". Nhưng lần này chúng đã bị lột hết mặt nạ trước thế giới:

Như hôm 11-2, tổng Giôn đã ra lệnh ném bom Vĩnh Linh, Đồng Hới, Nghệ An. Nhưng liền sau đó, trong một cuộc chiêu đãi đoàn ngoại giao, cũng tên Giôn đó đã lép bép rằng: "Mỹ hết sức ủng hộ hòa bình, chính nghĩa giữa các dân tộc"(!).

Đế quốc Mỹ lập đi lập lại rằng chúng không có ý mở rộng chiến tranh ở Việt Nam. Nhưng mọi người biết rằng: *Tháng 6 năm ngoái*, trong hội nghị bí mật ở Hônôlulu, chúng đã đặt kế hoạch mở rộng chiến tranh ra miền Bắc để hòng gỡ thế bí của chúng ở miền Nam. *Mùng 4 tháng 8*, thì chúng dựng đứng ra "Sự kiện Vịnh Bắc Bộ". *17-9*, chúng lại cho tàu chiến vào Vịnh Bắc Bộ, hòng gây chiến lần nữa. Từ đó, chúng cho máy bay, tàu chiến khiêu khích hơn 20 lần miền Bắc nước ta.

Rồi đến trận căn trộm ngày 7, 8 và 11-2-1965.

Tuy bọn Mỹ nói đó là để "tra đũa" cho những trận thất bại nhục nhã của chúng ở miền Nam. Nhưng báo chí Mỹ đã nói toạc ra rằng: "Mỹ có thể ném bom vào mục tiêu ở miền Bắc, không chỉ để "tra đũa"" (*UPI*, 12-2-1965). Các báo Anh cũng nói rằng: "Từ tháng 12 năm ngoái, Tổng thống Mỹ đã cho Thủ tướng Anh biết kế hoạch ném bom miền Bắc Việt Nam".

Việc Mỹ ném bom miền Bắc đã gây nên khắp thế giới một làn sóng sôi sục phản đối Mỹ và ủng hộ ta.

Từ Triều Tiên, Trung Quốc, Liên Xô đến Cu Ba, hàng chục triệu nhân dân *các nước anh em* đã rầm rộ tuần hành thị uy chống Mỹ. Chính phủ các nước anh em đã nghiêm khắc cảnh cáo Mỹ và tích cực ủng hộ ta.

Ở *các nước bạn* như Angiêri, Indônêxia, v.v. hàng chục vạn người biểu tình ủng hộ ta, phản đối Mỹ. Hôm 15-2, riêng ở Giacacta đã có hơn 25 vạn người biểu tình chống Mỹ.

Nhân dân *các nước tư bản* như Anh, Pháp, Nhật, Ý, v.v. và *các nước xa xôi* như Sili, Côlômbia, Vênêduêla, v.v. cũng có những cuộc biểu tình rầm rộ lên án Mỹ và ủng hộ ta.

Cho đến các nước như *Tây Đức, Mã Lai*, quần chúng cũng có phong trào như vậy. Các báo Mỹ đã phải thú nhận rằng: "Trên thế giới các cuộc thị uy chống Mỹ đã lên đến cao trào mới... Chưa bao giờ Mỹ bị cô lập như bây giờ".

Ngay ở Mỹ, phong trào chống chiến tranh cũng lên mạnh. Nhiều chính khách có thần thế như các nghị sĩ Moxơ, Sôcsơ, Griuninh, v.v. kịch liệt chống chiến tranh xâm lược ở Việt Nam. Vừa rồi lại có thêm 420 giáo sư các trường đại học và 122 người có danh vọng lớn như ông Pôlinh đã tuyên bố rằng cuộc chiến tranh phi nghĩa ở Nam Việt Nam nhất định sẽ thất bại, và đòi Chính phủ Mỹ phải chấm dứt ngay chiến tranh.

Thanh niên và sinh viên 14 trường đại học và 10 trường cao đẳng ở Thủ đô và 10 thành phố lớn ở Mỹ đã mít tinh, biểu tình ủng hộ ta.

Nhiều báo chí tư sản Mỹ cũng nghiêm khắc lên án hành động kiểu cướp biển của Chính phủ Mỹ. Thí dụ: Hãng *UPI* viết: "Đó là một cuộc đánh bạc không hy vọng thắng". *Thời báo Nữ Ước* viết: "Hành động điên rồ của Mỹ ở miền Bắc không cứu vãn được thất bại của Mỹ ở miền Nam Việt Nam".

Trong phong trào rung động cả thế giới này, có những chuyện rất cảm động. Như bà cụ Lý, 69 tuổi, đã chống gậy dẫn cả nhà gồm 18 người con và cháu cùng đi biểu tình với hàng vạn nhân dân Nam Ninh (Quảng Tây). Để chống chính sách chiến tranh của tổng Giôn và ủng hộ ta, nhiều sinh viên Mỹ đã tuyệt thực 48 tiếng đồng hồ, trong số người này có 30 sinh viên gái ở Trường đại học Côlômbia...

Những việc kể trên chứng tỏ rằng: Anh em, bè bạn khắp năm châu đều nhiệt liệt ủng hộ ta và về chính trị cũng như về quân sự, ta đang thắng lớn, Mỹ đang thua to. Tuy vậy, như "chó dại cắn càn", đế quốc Mỹ càng thua đau, chúng càng giãy giụa hung dữ. Cho nên toàn dân ta phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu và chiến thắng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3983,
ngày 27-2-1965.

ĐIỆN CẢM ƠN THÁI TỬ NÔRÔĐÔM XIHANÚC VÀ HỘI NGHỊ NHÂN DÂN ĐÔNG DƯƠNG

Kính gửi Ngài Chủ tịch Hội nghị nhân dân Đông Dương,

Phnôm Pênh

Tôi rất cảm kích được biết qua bức điện của Ngài rằng Thái tử Nôrôđôm Xihanúc, Quốc trưởng Vương quốc Campuchia, đã kịch liệt lên án đế quốc Mỹ về hành động khiêu khích mới và hết sức nghiêm trọng của chúng đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhấn mạnh sự cần thiết đối với nhân dân các nước Đông Dương phải tăng cường đoàn kết hơn nữa trước nguy cơ mở rộng chiến tranh do đế quốc Mỹ gây nên.

Quan điểm trên đây của Thái tử Quốc trưởng, mà Hội nghị nhân dân Đông Dương hoàn toàn tán thành, là một bằng chứng tỏ rõ ý chí thống nhất của nhân dân ba nước chúng ta là kiên quyết đấu tranh chống sự xâm lược của đế quốc Mỹ và ra sức bảo vệ hòa bình, độc lập dân tộc và toàn vẹn lãnh thổ.

Thay mặt nhân dân và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, một lần nữa tôi nhiệt liệt chúc Hội nghị nhân dân Đông Dương thành công rực rỡ và chân thành cảm ơn Thái tử Nôrôđôm Xihanúc, Quốc trưởng Vương quốc Campuchia.

Tôi xin gửi Ngài lời chào kính trọng.

Hà Nội, ngày 6 tháng 3 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo Nhân dân, số 3992,
ngày 8-3-1965.

"SÁCH TRẮNG" CỦA MỸ

Là một văn kiện đen tối nhất, xấu xa và dơ bẩn nhất trong lịch sử. Đó chỉ là một tờ giấy lộn hôi tanh. Nó nhằm ba mục đích trắng trợn:

1. Hồng che giấu tội ác tày trời của đế quốc Mỹ.
2. Hồng vu cáo Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là kẻ xâm lược, là kẻ vi phạm Hiệp nghị Giơnevơ.
3. Hồng lừa bịp nhân dân Mỹ và thế giới, để mở rộng chiến tranh ở Việt Nam.

Nhưng bàn tay đẫm máu của đế quốc Mỹ không bùng bít được mặt trời sự thật. Mặt nạ gian dối của đế quốc Mỹ "vừa ăn cướp vừa la làng" đã bị cả thế giới lột trần.

Hiệp nghị Giơnevơ 1954, trong Điều 17, 18, 19 và trong điểm 4, 6 đã quy định rõ ràng: Cấm không được đưa vào Việt Nam các thứ vũ khí nước ngoài. Cấm không được xây dựng căn cứ quân sự mới trên lãnh thổ Việt Nam. Cấm nước ngoài không được lập căn cứ quân sự ở Việt Nam. Cấm đưa bộ đội, nhân viên quân sự và vũ khí đạn dược nước ngoài vào Việt Nam. Giới tuyến 17 là tạm thời, không phải là giới tuyến chính trị, hoặc giới tuyến lãnh thổ; Việt Nam sẽ thống nhất bằng một cuộc tổng tuyển cử tự do khắp cả nước vào năm 1956...

Ở Hội nghị Giơnevơ, Chính phủ Mỹ đã tuyên bố rằng: Mỹ sẽ không đe dọa hoặc dùng bạo lực cản trở Hiệp nghị ấy.

Nhưng chữ ký chưa ráo mực thì *Mỹ đã dùng mọi cách phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ*. Mỹ nặn ra chính quyền bù nhìn phát xít Ngô Đình Diệm. Mỹ tổ chức, vũ trang, huấn luyện cho ngụy quyền một quân đội đánh thuê khát máu. Suốt mười năm trời, gần 20 vạn đồng bào miền Nam yêu nước đã bị Mỹ - Diệm khủng bố, tù đầy, chặt cổ mổ bụng. 70 vạn người đã bị tra tấn giam cầm trở nên tàn phế. Hàng triệu người bị nhốt vào các trại tập trung mà chúng gọi là "ấp chiến lược". Không gia đình nào không có người bị hy sinh. Không làng xóm nào không bị tàn phá. Đế quốc Mỹ và bọn tay sai đã phạm hết mọi tội ác dã man, chúng đã biến miền Nam thành một địa ngục.

Hoa Kỳ bên nớ, Việt Nam bên nì, cách nhau hơn hai vạn dặm. Đế quốc Mỹ có quyền gì mà đã phái đến miền Nam gần 3 vạn binh sĩ, 25% tổng số sĩ quan của quân đội Hoa Kỳ, hơn 2 tá tướng lĩnh, xây dựng 11 vùng tàu quân sự với hơn 800 tàu chiến các loại và 169 sân bay với 2.000 chiếc phi cơ. Hãng *AP* Mỹ (26-12-1964) thú nhận rằng bình quân mỗi tháng chỉ loại máy bay *Xcayrâyđơ* đã dội 6.500 tấn bom tàn phá các làng mạc miền Nam. Hãng Anh *Roito* (7-1964) cho biết rằng năm 1963, máy bay Mỹ đã đi khủng bố 30 vạn chuyến.

Tóm tắt mấy việc nói trên đủ vạch rõ đế quốc Mỹ là kẻ phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ, đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Quyển "sách trắng" hôi thối của chúng không lừa bịp được ai. Đế quốc Mỹ đã điên cuồng lại thêm ngu ngốc, luống cuống. Hôm trước chúng lập đi lập lại không mở rộng chiến tranh; nhưng hôm sau tàu chiến và máy bay Mỹ đến bắn phá nhà thương và trường học ở miền Bắc. Bị thua to và sa lầy ở miền Nam, chúng muốn mở rộng chiến tranh đến miền Bắc hòng gỡ thế bí. Như thế khác nào con chó sói hai chân sau đã bị kẹt vào cạm bẫy, muốn thò cả hai chân trước vào cạm bẫy nữa để giải thoát cho hai chân sau! Thật là ngu xuẩn!

Đế quốc Mỹ và lũ tay sai gây chiến tranh phi nghĩa chống lại toàn dân ta, cho nên chúng nhất định thất bại. Buộc phải chiến

tranh để bảo vệ Tổ quốc mình, nhân dân Việt Nam nhất định thắng lợi. Nhất định thắng lợi vì chúng ta có chính nghĩa; vì chúng ta đoàn kết một lòng, kiên quyết kháng chiến; vì chúng ta được sự đồng tình ủng hộ của các nước xã hội chủ nghĩa anh em và của nhân dân yêu chuộng chính nghĩa khắp thế giới - kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ.

Kế hoạch Taylo đã tiêu tan. Kế hoạch Mặt nạ ra¹⁾ cũng phá sản. Đế quốc Mỹ chỉ có thể chọn một trong hai con đường: Hoặc là chuẩn bị tinh thần chờ đón một trận Điện Biên Phủ. Hoặc là thi hành đúng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954, tức là chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam và đình chỉ khiêu khích miền Bắc, rút hết quân đội và vũ khí về Mỹ, để nhân dân miền Nam tự giải quyết việc nội bộ của mình. Nếu đế quốc Mỹ khôn hồn theo con đường thứ hai, nhân dân Việt Nam sẽ sẵn sàng hoan tống họ một cách lịch sự.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 3992,
ngày 8-3-1965.

1) Kế hoạch Mắc Namara.

MỘT NGƯỜI CON VINH QUANG CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN VÀ NHÂN DÂN PHÁP

Các đồng chí thân mến,

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 65 ngày sinh đồng chí Môrixơ Tôrê, lãnh tụ thân yêu của Đảng Cộng sản, người con vinh quang của giai cấp công nhân và nhân dân Pháp, thay mặt Đảng Lao động và nhân dân Việt Nam, tôi thiết tha gửi đến Đảng Cộng sản Pháp và giai cấp công nhân Pháp lời chào mừng anh em.

Cùng với các đồng chí, chúng tôi luôn luôn tưởng nhớ tới đồng chí Môrixơ Tôrê, người bạn chân thành của những người cộng sản và nhân dân Việt Nam, người đã góp phần xây dựng tình đoàn kết chiến đấu giữa hai Đảng và hai dân tộc chúng ta trong cuộc đấu tranh chung chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Tôi biết đồng chí Môrixơ Tôrê cách đây 40 năm. Giữa hai chúng tôi đã có một mối tình đồng chí và tình bạn rất thân mật. Trong thời gian tôi hoạt động ở Pháp, chính Đảng quang vinh của đồng chí Môrixơ Tôrê đã giúp đỡ tôi trở thành người cộng sản.

Trong những năm đấu tranh gay go và anh dũng chống bọn thực dân xâm lược Pháp để giành lại độc lập và tự do cho Tổ quốc, những người cộng sản và nhân dân Việt Nam không bao giờ quên sự giúp đỡ nhiệt tình của Đảng Cộng sản Pháp và đồng chí Tôrê.

Ngay từ năm 1931, trong lúc phong trào cách mạng của nhân dân Việt Nam do Đảng Cộng sản Đông Dương lãnh đạo, bị thực dân Pháp đàn áp một cách dã man, đồng chí Tô-rê đã nói:

"Nếu chúng ta, những người vô sản Pháp, muốn xứng đáng với Quốc tế thì chúng ta còn có những nhiệm vụ khác nữa; đó là trước hết, phải đoàn kết thực sự với hàng triệu công nhân và nông dân Đông Dương đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc Pháp để giải phóng nước họ".

Lúc đó sự giúp đỡ ấy của Đảng Cộng sản và giai cấp vô sản Pháp đã đem đến cho những chiến sĩ cộng sản Việt Nam một sức mạnh mới, giúp cho họ đương đầu với mọi nguy hiểm, vượt qua mọi khó khăn và dũng cảm tiến lên.

Chúng tôi luôn luôn nhớ đến những năm mà hai Đảng và hai dân tộc chúng ta chiến đấu trong sự đoàn kết và ủng hộ lẫn nhau - hồi Mặt trận Bình dân Pháp⁴⁹ và Mặt trận Dân chủ Đông Dương⁵⁰ - để chống lại chủ nghĩa phát xít và bọn phản động thuộc địa. Cuộc đấu tranh trong tình đoàn kết đó của chúng ta đã tạo ra những điều kiện mới thuận lợi cho thắng lợi của nhân dân Việt Nam, khi làm Cách mạng Tháng Tám và cho công cuộc xây dựng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Chúng tôi luôn luôn nhớ, với một tấm lòng biết ơn, đến những cuộc đấu tranh dũng cảm của nhân dân Pháp dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, họ đã khinh thường mọi sự đàn áp và đã ủng hộ triệt để trong nhiều năm trường, cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam chống thực dân Pháp xâm lược.

Tháng 4-1950, đồng chí Tô-rê tuyên bố:

"Chính với danh nghĩa là những người Pháp yêu nước và là những người vô sản quốc tế chủ nghĩa mà chúng tôi phản đối cuộc chiến tranh bẩn thỉu ở Việt Nam... Chính lúc này chúng ta càng thấy những lời nói sau đây của Mác là đúng và thiết thực: "Một dân tộc đi áp bức dân tộc khác thì dân tộc đó không có tự do". Tại

sao không ủng hộ nhân dân Việt Nam đang đấu tranh giành độc lập, khi mà chính chúng ta cũng đang đấu tranh chống ách nô lệ trong nước chúng ta?"

Lời nói này đã làm cho chúng tôi hết sức xúc động và đã cổ vũ chúng tôi trong đấu tranh.

Hơn 10 năm qua, những người cộng sản và nhân dân Pháp đã không ngừng giúp đỡ nhân dân chúng tôi trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược và bè lũ tay sai của chúng để giải phóng miền Nam và hòa bình thống nhất đất nước.

Chúng tôi tin tưởng chắc chắn rằng giữa hai Đảng chúng ta mối tình anh em được xây dựng trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản sẽ ngày càng bền vững. Chúng tôi sẽ luôn luôn đấu tranh sát cánh với những người cộng sản, giai cấp công nhân và nhân dân cách mạng trên toàn thế giới chống lại chủ nghĩa đế quốc, mà đầu sỏ là đế quốc Mỹ, để giành hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Cuối cùng tôi xin chúc Đảng Cộng sản Pháp anh em, Đảng quang vinh của đồng chí Môrixơ Tôrê, thu được những thành tựu to lớn trong cuộc đấu tranh cách mạng nhằm đoàn kết các lực lượng dân chủ và xây dựng một nước Pháp hòa bình, dân chủ và xã hội chủ nghĩa.

Nhân dịp này, tôi xin gửi lời chào mừng thân thiết của tôi đến đồng chí Giannét Véc mét và các cháu.

Hà Nội, ngày 9 tháng 3 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Tạp chí *Cộng sản* (Pháp),
số 4 và 5, tháng 4 và 5-1965.

ĐẾ QUỐC MỸ CÚT ĐI!

Vừa rồi, đế quốc Mỹ đưa vào miền Nam 2 nghìn lính nhái Nam Triều Tiên và 3 nghìn rưỡi lính thủy đánh bộ Mỹ. Thế là Mỹ tiến thêm một bước nguy hiểm, mở rộng chiến tranh. Đồng thời, việc đó càng tỏ rõ quân đội ngụy đã mất hết tinh thần và tỏ rõ Mỹ yếu chứ không mạnh. Vì Mỹ yếu cho nên phải đưa thêm lính Mỹ và phải nhờ lính của bọn Pakxuixi¹⁾?

Việc đó càng tỏ rõ đế quốc Mỹ chắc thua, miền Nam ta chắc thắng. Những người Mỹ biết điều và dư luận thế giới đều đoán như vậy. Vài thí dụ:

- Năm ngoái, bản báo cáo bí mật của Cục Tình báo Mỹ đã nói Mỹ sẽ thua.

- Hồi tháng 4-1954, mô ma *Ken* đang làm nghị sĩ, y nói: "Không sự viện trợ nào cho Đông Dương có thể đánh thắng một kẻ địch có mặt ở khắp nơi, đồng thời không thấy họ ở đâu cả (ý nói quân du kích). Họ lại được nhân dân đồng tình và ủng hộ... Phái quân đội đến một vùng khó khăn nhất trên thế giới như vậy... tức là Mỹ phải đương đầu với một tình trạng còn khó khăn hơn ở Triều Tiên".

- Báo tư sản Mỹ *Ngôi sao buổi chiều* viết: "Các chuyên gia quân sự cho rằng trong cuộc chiến tranh ở Triều Tiên, lính Mỹ chết hơn 34.000 người²⁾, ở Việt Nam con số đó sẽ tăng gấp đôi...

1) Pắc Chung Hi (BT).

2) Sự thật thì lính Mỹ chết nhiều hơn (TG).

Nếu phái nhiều quân đội Mỹ vào những vùng lầy lội, hiểm trở như ở Việt Nam, thì họ sẽ bị nuốt sạch!".

- Tờ *Thời báo Nữu Ước* viết: "Vô luận vũ khí phổ thông hoặc vũ khí nguyên tử cũng không thắng được quân du kích. Muốn thắng họ thì phải rải quân khắp trên mặt đất, khắp dưới ao đầm, khắp đồng bằng, khắp rừng núi... Du kích là người châu Á, châu Phi. Người da trắng chắc chắn không thắng được họ".

- Người Mỹ viết báo nổi tiếng nhất là Lípman viết: "Sự thật không vui vẻ cho Mỹ và Việt cộng nhất định thắng!".

Người Anh là dòng họ của người Mỹ. Tuy Chính phủ Anh trắng trợn ủng hộ đế quốc Mỹ, nhưng dư luận Anh thì đúng đắn hơn. Thí dụ:

- Báo *Người bảo vệ* viết: "Mỹ càng trèo cao, thì phải rơi xuống dốc càng sâu".

- Báo *Diễn đàn hôm nay* viết: "Mỹ không sao thắng được cuộc chiến tranh ở Việt Nam".

- Báo *Mặt trời* viết: "Mỹ không thể thắng. Cái xứ Việt Nam đầy rẫy rừng núi là một điều lý tưởng cho đối phương của Mỹ...".

Như để chứng tỏ những lời trên đây là đúng, hãng Mỹ UPI (5-3-1965) kể lại chuyện sau đây: Cuối tháng 2, đầu tháng 3, ở vùng Bình Giả đã diễn ra một chiến dịch "trục thẳng vận" to nhất từ năm 1961 đến nay. Mỹ và bọn tay sai đã dùng 2.500 binh sĩ và 137 máy bay lên thẳng, chỉ tiêu phí cho máy bay đã hết 10 vạn đôla. Hành quân suốt 6 ngày đêm, chỉ bắt được 1 người du kích. Nhưng nguy quân lại chết toi 10 tên và 15 tên bị thương, vì máy bay Mỹ ném bom lên đầu chúng.

UPI nhắc thêm: "Tháng 8 năm ngoái cũng có một cuộc hành quân rầm rộ như vậy và cũng đã kết quả thất bại như vậy".

Báo Anh *Công dân* viết: "Cứ 15 lính chính quy mới chống được một chiến sĩ du kích. Nếu Mỹ mong thắng được một chừng nào đó, thì phải đưa đến Việt Nam 7 triệu lính Mỹ...".

Hơn mười năm trước đây, trong cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam, quân đội Pháp đã chết và bị thương 172.000 người¹⁾. Sau này dù có đến 7 triệu binh sĩ Mỹ thì hố sâu và đồng lầy Việt Nam cũng thừa chỗ để "hoan nghênh" chúng.

Nhân dân ta cóc sợ.

Nhân dân ta không chủ quan khinh địch, phải luôn luôn nâng cao cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu.

Trời của ta, đất của ta, người của ta, ta nhất định thắng.

CHIẾN SĨ

Tái bút - Nhân dân Việt Nam kiên quyết đánh bại đế quốc Mỹ xâm lược. Nhưng chúng ta thông cảm với những người Mỹ có chồng con bị lừa đi chết ở chiến trường Việt Nam. Chúng ta cảm ơn các vị nghị sĩ, các người trí thức và lãnh đạo tôn giáo, các đoàn thể công nhân, các chị em phụ nữ và anh em thanh niên, sinh viên Mỹ đã cương quyết bảo vệ chính nghĩa và đòi đế quốc Mỹ rút ngay khỏi miền Nam Việt Nam để nhân dân Việt Nam tự giải quyết công việc nội bộ của mình như Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 quy định.

Báo *Nhân dân*, số 3996,
ngày 12-3-1965.

1) Theo con số của Pháp (TG).

ĐIỆN CHÚC MỪNG THẮNG LỢI CỦA HỘI NGHỊ NHÂN DÂN ĐÔNG DƯƠNG

*Kính gửi Thái tử Nô rô đôm Xi han úc,
Quốc trưởng Vương quốc Campuchia,*

Hội nghị nhân dân Đông Dương được triệu tập theo sáng kiến của Ngài đã thành công tốt đẹp, đánh dấu một bước tiến lớn trong sự nghiệp đoàn kết chiến đấu của nhân dân Việt Nam, Campuchia và Lào, chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ xâm lược. Thắng lợi mới này của ba dân tộc chúng ta là một đòn mạnh mẽ đánh vào chính sách can thiệp và xâm lược của đế quốc Mỹ và tay sai của chúng ở Đông Dương.

Hiện nay, đế quốc Mỹ đang ra sức tăng cường cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam, liên tiếp dùng máy bay tiến công nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa; xâm phạm biên giới và uy hiếp nền độc lập, trung lập của Campuchia; vũ trang can thiệp vào Lào. Trước tình hình đó, Hội nghị nhân dân Đông Dương đã tỏ rõ ý chí kiên quyết chống bọn can thiệp và xâm lược Mỹ, đã thông qua những nghị quyết đòi Mỹ phải rút hết quân đội và vũ khí ra khỏi Đông Dương, triệt để tôn trọng các Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 và 1962. Đó là những nghị quyết rất đúng đắn bảo đảm các quyền dân tộc của nhân dân Đông Dương, góp phần giữ gìn hòa bình ở Đông Nam Á và thế giới.

Tôi nhiệt liệt hoan nghênh và cảm ơn Ngài và Cộng đồng xã hội bình dân Vương quốc Campuchia đã góp phần quan trọng làm cho Hội nghị đạt thắng lợi rực rỡ.

Từ trước đến nay, nhân dân hai nước chúng ta đã đoàn kết và ủng hộ nhau trong cuộc đấu tranh chung vì hòa bình và độc lập dân tộc. Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa triệt để ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân và Chính phủ Campuchia dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Ngài để bảo vệ chủ quyền, độc lập, trung lập và toàn vẹn lãnh thổ Vương quốc Campuchia.

Đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai nhất định sẽ thất bại. Sự nghiệp đấu tranh chung của nhân dân ba nước Việt Nam, Campuchia và Lào đoàn kết chặt chẽ nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

Tôi xin gửi đến Ngài lời chào trân trọng nhất.

Hà Nội, ngày 16 tháng 3 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4002,
ngày 18-3-1965.

THƯ GỬI CỤ BÉCTORĂNG RÚTXEN

Kính gửi Cụ Rút xen,

Rất cảm ơn bức điện ngày 15 tháng 3 năm 1965 của Cụ.

Tình hình nguy hiểm. Mỹ đưa nhiều quân vào miền Nam, đẩy mạnh chiến tranh.

Từ tháng 1 năm 1965 đến nay, đã 13 lần tàu chiến và 9 lần máy bay Mỹ bắn phá nhiều nơi thuộc nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, giết chết nhiều đàn bà, trẻ con, đốt cháy nhiều nhà cửa, xóm làng. Mỹ đang thực hiện sự leo thang phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ 1954.

Cách giải quyết hòa bình vấn đề Việt Nam là Mỹ phải chấm dứt ngay sự leo thang; chấm dứt ngay chiến tranh xâm lược Nam Việt Nam; Mỹ rút khỏi miền Nam; Mỹ thi hành đúng Hiệp nghị Giơnevơ 1954.

Kính chúc Cụ mạnh khỏe.

Ngày 17 tháng 3 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**ĐIỆN CHÚC MỪNG
TỔNG THỐNG NƯỚC CỘNG HÒA
ARẬP THỐNG NHẤT**

*Kính gửi Tổng thống Gaman Ápđen Nátxe,
nước Cộng hòa Arập thống nhất,*

Lơ Ke

Nhân dịp Ngài lại được cử giữ chức Tổng thống nước Cộng hòa Arập thống nhất trong nhiệm kỳ mới, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Ngài lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Chúc nhân dân nước Cộng hòa Arập thống nhất, dưới sự lãnh đạo của Ngài, thu được nhiều thắng lợi mới trong sự nghiệp xây dựng đất nước phồn vinh, góp phần vào việc tăng cường khối đoàn kết Á - Phi, bảo vệ hòa bình ở Trung Cận Đông và thế giới.

Chúc quan hệ hữu nghị giữa hai nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và Cộng hòa Arập thống nhất ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc Ngài mạnh khỏe.

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa**

HỒ CHÍ MINH

*Báo Nhân dân, số 4007,
ngày 23-3-1965.*

LỄ CƯỚI

Tình cờ thấy hai chuyện sau đây, xin kể lại cho bà con nghe, nhất là cho các bạn thanh niên nghe:

- *Chuyện số 1* - Đồng chí binh nhì Dương Thắng, ở xã Phú Trạch, được đơn vị cho phép về quê cưới vợ. Mọi việc đã chuẩn bị xong xuôi, thì bỗng có báo động. Máy bay địch từ ngoài biển xông vào.

Thắng lập tức chạy đến gặp đội trưởng dân quân xã, xin tham gia chiến đấu... Trận chiến đấu kết thúc. Thắng về nhà. Bà con hỏi: "Tối nay có thể tổ chức lễ cưới chưa?"

Thắng bàn với vợ chưa cưới là đồng chí Hảo: "Hai chúng ta đều là đoàn viên và quân nhân. Lúc này mà bày ra việc cưới xin thì chưa tiện. Chúng ta tạm hoãn lại vậy. Ý em thế nào?"

Đồng chí Hảo suy nghĩ một lát, rồi vui vẻ tán thành.

Tối hôm đó, cả hai đồng chí đi họp hội nghị dân quân; suốt ngày hôm sau, cùng đội dân quân đi đào công sự. Hết hạn phép, Thắng về đơn vị đúng ngày.

Tiến người yêu lên đường, chị Hảo khuyên Thắng: "Anh đi an tâm, làm tròn nhiệm vụ, cố gắng lập nhiều chiến công!"

Thắng cũng ân cần dặn dò Hảo: "Em ở nhà cố gắng xứng đáng là một đoàn viên, một dân quân... Còn ngày vui của đôi ta, thì chúng ta thông cảm với nhau, thế là tốt"¹⁾. Thật là:

1) Tài liệu của báo *Tiền phong*, ngày 14-3-1965 (TG).

Việc công trước, việc tư sau,

Chữ duyên càng đượm, càng sâu chữ tình!

- *Chuyện số 2* - Cô Phạm Thị Kim Th., *chủ nhiệm* của hàng hợp tác xã mua bán và cậu Phi Mạnh B., sinh viên Đại học Y dược, kết duyên Châu Trần. Hai người cùng ở xã Đông Lĩnh (Phú Thọ). Lễ cưới đã "tiết kiệm" như sau:

54 cân thịt lợn,

20 cân thịt trâu,

15 cân thịt gà,

20 cân cá,

80 lít rượu,

120 chiếc bánh chưng,

50 tút thuốc lá Hữu Nghị,

30 lọ hoa,

400 tờ thiệp mời in bằng giấy nhũ, có đính hoa, khắc chữ lông, vẽ chim bồ câu, mỗi tờ giá 1 đồng.

Tạm tính các khoản chi phí với giá rẻ, thì lễ cưới này cũng tốn độ 1.050 đồng. Ngoài ra còn phải 20 người phục vụ cho lễ cưới trong ba ngày... Xin hỏi:

Cô cán bộ, cậu sinh viên,

Xa hoa lãng phí, không phiền lòng ru?

Kể xong chuyện này, báo *Phú Thọ* (26-2-1965) hỏi một cách mỉa mai: "Không biết cơ quan, chính quyền cùng đoàn thể thanh niên và phụ nữ xã Đông Lĩnh có tham dự lễ cưới này không?".

Cần phải nói rằng việc làm lỗi thời và đáng chê trách như cô Th. và cậu B., chỉ là rất ít, rất ít thôi. Còn tác phong đúng đắn như hai đồng chí Thắng và Hảo là tuyệt đại đa số trong thanh niên ta.

Hiện nay, thanh niên *miền Nam* gái cũng như trai, người thì vào đội du kích, người thì vào Giải phóng quân, đều hăng hái tham gia đánh đế quốc Mỹ xâm lược và lũ tay sai.

Ở *miền Bắc*, đã có hơn một triệu đoàn viên và thanh niên tình nguyện thực hiện "Ba sẵn sàng". Máy chực vạn thanh niên tuy

chưa đến tuổi, đã xin vào bộ đội. Hàng vạn chiến sĩ thanh niên đã hết hạn nghĩa vụ quân sự, đều tình nguyện ở lại bộ đội để chiến đấu cho đến ngày tổng cổ hết giặc Mỹ ra khỏi đất nước ta.

Hoan hô những đoàn viên và thanh niên anh dũng!

*Một lòng bảo vệ nước nhà,
Thanh niên như thế, mới là thanh niên!*

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 4009,
ngày 25-3-1965.

ĐIỆN CHÚC MỪNG

*Kính gửi: Đồng chí Nicôlaê Xêauxescu,
Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Công nhân Rumani,
- Đồng chí Kivu Xtôica, Chủ tịch Hội đồng Nhà nước
nước Cộng hòa Nhân dân Rumani,*

Bucarét

Các đồng chí thân mến,

Nhân dịp các đồng chí được cử giữ chức vụ Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Công nhân Rumani và Chủ tịch Hội đồng Nhà nước nước Cộng hòa Nhân dân Rumani, thay mặt nhân dân Việt Nam, Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tôi xin gửi đến các đồng chí lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Tôi chân thành chúc các đồng chí đạt được nhiều thắng lợi to lớn trong nhiệm vụ cao cả của mình. Chúc nhân dân Rumani anh em, dưới sự lãnh đạo của Đảng và của các đồng chí đạt được nhiều thành tựu mới rực rỡ hơn trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, góp phần tăng cường lực lượng phe xã hội chủ nghĩa, bảo vệ hòa bình ở châu Âu và thế giới.

Chúc tình hữu nghị thắm thiết và quan hệ hợp tác giữa hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc các đồng chí luôn luôn mạnh khỏe.

Hà Nội, ngày 25 tháng 3 năm 1965

**Chủ tịch Ban Chấp hành
Trung ương Đảng Lao động Việt Nam
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH**

Báo *Nhân dân*, số 4010,
ngày 26-3-1965.

**THƯ GỬI CÁN BỘ, CÔNG NHÂN
MỎ THỐNG NHẤT, QUẢNG NINH**

Thân ái gửi công nhân và cán bộ mỏ Thống Nhất, Quảng Ninh,

Bác rất vui lòng nhận được báo cáo mỏ đã hoàn thành tốt kế hoạch quý I.

Bác mong các cô, các chú nhân dân thắng lợi đó, cùng các xí nghiệp bạn cố gắng hoàn thành kế hoạch cao hơn nữa.

Chào thân ái

BÁC HỒ

Thư gửi ngày 27-3-1965.

Tài liệu lưu tại Cục Lưu trữ

Văn phòng Trung ương Đảng.

DIỄN CHÚC MỪNG KỶ NIỆM LẦN THỨ 10 HỘI NGHỊ BĂNGĐUNG⁵¹

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 10 Hội nghị Băngđung, thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi lời chào mừng nhiệt liệt nhất tới Tổng thống Xucác-nô, vị lãnh tụ kính mến của nhân dân Indônêxia, người bạn vĩ đại của nước Việt Nam, người chiến sĩ ưu tú của sự nghiệp đấu tranh của nhân dân Á - Phi và tới nhân dân anh dũng và cách mạng của nước Cộng hòa Indônêxia. Tôi rất vui mừng về cuộc gặp gỡ của các vị đứng đầu nhà nước và chính phủ nhiều nước Á - Phi đến dự lễ kỷ niệm Hội nghị lịch sử này tại Indônêxia, nơi phát sinh và phát triển của tinh thần Băngđung. Tôi tin chắc rằng cuộc họp mặt đó sẽ góp phần quan trọng vào việc tăng cường sự đoàn kết giữa nhân dân các nước Á - Phi trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, và vào sự thắng lợi của Hội nghị các nước Á - Phi lần thứ hai họp tại Angiê tháng 6 sắp tới.

Lịch sử trong mười năm qua đã chứng minh một cách hùng hồn sự đúng đắn, sức mạnh và sức sống của những nguyên tắc đã được nêu ra ở Băngđung. Những thắng lợi rực rỡ của phong trào giải phóng dân tộc đã xác minh rõ ràng phong trào cách mạng không gì cản nổi của nhân dân Á - Phi cũng như tinh thần chiến đấu anh dũng và tình đoàn kết anh em mà họ đã biểu lộ trong cuộc đấu tranh để tự giải phóng khỏi ách đế quốc và để tự tay mình xây

dựng một cuộc đời mới. Từ trước đến nay, chưa bao giờ các nước độc lập Á - Phi được đóng một vai trò quan trọng trên vũ đài quốc tế như hiện nay.

Nhưng bọn đế quốc, mặc dù thất bại thảm hại, vẫn ngoan cố xúc tiến những hành động xâm lược của chúng chống lại các lực lượng mới trỗi dậy trên thế giới.

Ngay sau khi Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 được ký kết, Mỹ đã ráo riết can thiệp vào miền Nam Việt Nam và sự can thiệp đó đã biến thành một cuộc chiến tranh thực dân xâm lược chống lại các lực lượng yêu nước ở miền Nam Việt Nam. Bị sa lầy trong cuộc "chiến tranh đặc biệt" và để tìm cách tránh một sự thất bại hiển nhiên, bọn đế quốc Mỹ đang tăng cường cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam. Chúng đưa vào đây các tiểu đoàn lính thủy đánh bộ Mỹ, quân lính của bọn bù nhìn Nam Triều Tiên và các chư hầu khác, chúng sử dụng ở đây những phương tiện chiến tranh dã man nhất, kể cả bom napan và hơi độc để tàn sát thường dân không phân biệt một ai. Đồng thời, chúng mở rộng chiến tranh ra miền Bắc Việt Nam, bằng những cuộc ném bom hầu như ngày nào cũng có. Chính sách chiến tranh của bọn đế quốc Mỹ là một nguy cơ đang đe dọa hòa bình và an ninh của các dân tộc ở Đông Dương và Đông Nam Á.

Nhân dân Việt Nam yêu hòa bình nhưng quyết không bao giờ lùi bước trước bất kỳ một sự đe dọa nào của bọn đế quốc. Hơn 30 triệu nhân dân Việt Nam, đoàn kết muôn người như một, quyết tâm đánh bọn xâm lược Mỹ cho đến thắng lợi cuối cùng để bảo vệ chủ quyền, độc lập, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc mình. Cuộc đấu tranh chính nghĩa của chúng tôi được toàn thể nhân loại tiến bộ ủng hộ vì nó là một bộ phận khăng khít của cuộc đấu tranh vĩ đại hiện nay của tất cả các dân tộc chống đế quốc Mỹ xâm lược và gây chiến. Nhân dân Indônêxia rất gần gũi với chúng tôi, đã đứng hẳn về phía chúng tôi và ủng hộ chúng tôi nhiệt liệt và thắm tình anh em nhất. Tôi xin phép được nói lên ở đây sự biết ơn sâu sắc của

nhân dân Việt Nam đối với tình đoàn kết anh em của những người bạn chiến đấu Indônêxia, của tất cả các chính phủ, các tổ chức và nhân sĩ các nước ở Á, Phi, Mỹ Latinh và trên thế giới...

Tôi tin chắc rằng, trong khi từng bừng và phấn khởi tổ chức lễ kỷ niệm này, các dân tộc của hai lục địa chúng ta sẽ nâng cao cảnh giác, siết chặt hàng ngũ và chuẩn bị những trận chiến đấu mới chống đế quốc xâm lược và gây chiến đứng đầu là đế quốc Mỹ, nhằm giành được những thắng lợi to lớn và tốt đẹp hơn nữa.

Tình đoàn kết anh em giữa các nước Á - Phi muôn năm!

Tinh thần Băngđung muôn năm!

Ngày 3 tháng 4 năm 1965

Chủ tịch

nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4034,
ngày 19-4-1965.

**THƯ KHEN KHÔNG QUÂN NHÂN DÂN VIỆT NAM
NHÂN DỊP CHIẾN THẮNG TRẬN ĐẦU
NGÀY 3 VÀ NGÀY 4 THÁNG 4 NĂM 1965**

Các chú đã chiến đấu dũng cảm, đã tiêu diệt máy bay Mỹ.

Các chú đã thực hiện khẩu hiệu "Đã đánh là thắng". Như thế là xứng đáng với truyền thống anh hùng của quân và dân ta. Bác gửi lời khen ngợi các chú và nhắc các chú phải luôn luôn:

- Nâng cao tinh thần "Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược". Thắng không kiêu, khó không nản.
- Ra sức rèn luyện để tiến bộ mãi mãi.
- Đoàn kết chặt chẽ với các đơn vị bạn và với nhân dân.

Chúc các chú lập nhiều chiến công hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

Ngày 5 tháng 4 năm 1965

BÁC HỒ

In trong sách *Hồ Chí Minh*
với các lực lượng vũ trang nhân dân,
Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội,
1975, tr.363-364.

ĐIỆN CẢM ƠN

*Kính gửi Thái tử Nô rô đôm Xi han úc,
Quốc trưởng Vương quốc Campuchia,*

Phnôm Pênh

Thay mặt nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tôi xin chân thành cảm ơn Ngài, cảm ơn Chính phủ Vương quốc và nhân dân Khơme anh em về bức điện ngày 31-3-1965. Trong bức điện, Ngài đã nói rõ sự ủng hộ hoàn toàn của Campuchia đối với cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chúng tôi nhằm bảo vệ nền độc lập và chủ quyền của mình.

Hiện nay, đế quốc Mỹ đang tăng cường và mở rộng chiến tranh xâm lược dã man ở miền Nam Việt Nam và liên tiếp ném bom phá hoại nhiều nơi ở miền Bắc nước Việt Nam để hòng gỡ thế bí của chúng ở miền Nam Việt Nam. Đế quốc Mỹ phải chịu hoàn toàn trách nhiệm về tình hình hết sức nguy hiểm hiện nay ở Đông Dương và Đông Nam Á. Thực tế đã chứng tỏ chúng càng lao vào con đường phiêu lưu quân sự, thì càng thất bại nặng nề thêm và càng bị nhân dân toàn thế giới, kể cả nhân dân Mỹ kịch liệt lên án.

Trước sức mạnh đoàn kết của các dân tộc Việt Nam, Khơme và Lào biểu hiện rõ rệt trong Hội nghị nhân dân Đông Dương vừa qua do Ngài triệu tập, mọi âm mưu xâm lược và gây chiến của đế quốc Mỹ đối với các nước Đông Dương nhất định sẽ bị thất bại hoàn toàn.

Nhân dịp này tôi kính chúc nhân dân Khơme, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Thái tử Quốc trưởng, đạt được nhiều thắng lợi mới trong cuộc đấu tranh bảo vệ chủ quyền, độc lập, trung lập, toàn vẹn lãnh thổ và xây dựng Vương quốc Campuchia phồn vinh.

Kính gửi Thái tử Quốc trưởng lời chào trân trọng nhất.

Ngày 5 tháng 4 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4021,
ngày 6-4-1965.

**TRẢ LỜI PHÒNG VẤN CỦA ĐỒNG CHÍ
YÔSIHISA TACANÔ, PHÒNG VIÊN BÁO
ACAHATA (NHẬT BẢN)**

Hỏi: Đế quốc Mỹ đã ném mùi thất bại liên tiếp ở miền Nam Việt Nam. Mặc dù vậy, chúng vẫn mưu toan dựa vào "vũ khí cực mạnh", "vũ khí tối tân" hòng khuất phục nhân dân Việt Nam. Nếu đứng về phía nhân dân mà xét thì chiến tranh ở Việt Nam mang tính chất gì và có ý nghĩa như thế nào trong lịch sử hiện đại?

Người ta nói rằng đế quốc Mỹ đang rơi vào tình thế lúng túng, tiến thoái lưỡng nan ở miền Nam Việt Nam. Tình hình này và những hành động xâm lược điên cuồng của chúng gần đây đối với hai miền Nam Bắc Việt Nam có quan hệ với nhau như thế nào? Hơn nữa, trong tình hình như vậy, nhiệm vụ quan trọng nhất trước mắt của nhân dân Việt Nam hiện nay là gì?

Trả lời: Đã hơn mười năm nay, đế quốc Mỹ tiến hành chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, nhằm biến Nam Việt Nam thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của Mỹ và chia cắt lâu dài nước chúng tôi. Chúng đã đưa vào Nam Việt Nam hơn ba vạn binh sĩ và nhân viên quân sự, hàng nghìn máy bay, hàng trăm tàu chiến, hàng chục vạn tấn vũ khí, đã thi hành một chính sách đàn áp khủng bố cực kỳ tàn bạo đối với các tầng lớp nhân dân yêu nước ở Nam Việt Nam.

Trước tình hình đó, đồng bào chúng tôi ở miền Nam buộc phải đứng lên chiến đấu chống bọn xâm lược để bảo vệ quyền sống, bảo vệ đất nước. Cuộc đấu tranh của nhân dân miền Nam đã thu được những thắng lợi to lớn. Hơn ba phần tư đất đai với hơn hai phần ba số dân miền Nam đã được giải phóng. Mỹ và bọn bù nhìn tay sai của chúng đã thất bại nặng. Cuộc "chiến tranh đặc biệt" của Mỹ ở Nam Việt Nam đang phá sản.

Sở dĩ nhân dân miền Nam càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng, là vì nhân dân miền Nam có chính nghĩa, có lòng yêu nước nồng nàn, có đường lối đúng đắn của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam. Cuộc chiến tranh của đồng bào chúng tôi ở miền Nam là một cuộc chiến tranh cách mạng của nhân dân chống ngoại xâm, vì độc lập dân tộc và hòa bình. Cuộc chiến tranh đó là một bộ phận tích cực của phong trào nhân dân thế giới đấu tranh cho độc lập dân tộc, dân chủ, hòa bình và tiến bộ xã hội, chống chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân cũ và mới do Mỹ đứng đầu. Chính vì lẽ đó mà nhân dân toàn thế giới đồng tình và ủng hộ chúng tôi. Những thắng lợi ngày càng to lớn của nhân dân Nam Việt Nam chứng tỏ rằng trong thời đại chúng ta một dân tộc đoàn kết chặt chẽ, đấu tranh kiên quyết, hoàn toàn có thể đánh bại bọn đế quốc xâm lược hung hãn, gian ác và có nhiều vũ khí.

Để hòng gỡ thế bí của chúng, đế quốc Mỹ đang ráo riết tăng cường và đẩy mạnh chiến tranh xâm lược miền Nam, đưa lính thủy đánh bộ và lính đánh thuê Nam Triều Tiên đến Nam Việt Nam, cho máy bay hàng ngày đi bắn phá, giội bom napan và hơi độc xuống vùng giải phóng, đốt phá nhà thương, trường học, chùa chiền, giết hại các cụ già, đàn bà, trẻ em và những người dân thường. Mặt khác, chúng mở rộng chiến tranh ra miền Bắc, trắng trợn cho máy bay, tàu chiến liên tiếp ném bom, bắn phá nhiều nơi trên lãnh thổ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Đồng thời, Mỹ ra sức tăng cường chiến tranh ở Lào và khiêu khích Campuchia. Những hành động xâm lược và gây chiến của đế quốc Mỹ ở Việt Nam

vô cùng nghiêm trọng, chà đạp thô bạo lên Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, vi phạm công pháp quốc tế và coi thường dư luận thế giới.

Bọn cầm quyền Mỹ tuyên bố rằng miền Bắc "xâm lược" miền Nam Việt Nam, và chúng tiến công miền Bắc là để chấm dứt sự giúp đỡ của miền Bắc đối với nhân dân miền Nam. Đó là những luận điệu dối trá hòng lừa bịp nhân dân thế giới và che đậy hành động xâm lược của Mỹ. Cần nói rõ rằng, đánh đuổi bọn xâm lược Mỹ để giữ làng giữ nước, giành quyền quyết định lấy công việc nội bộ của mình, đó là quyền chính đáng của nhân dân miền Nam. Chống lại và làm thất bại những hành động xâm lược của đế quốc Mỹ để bảo vệ độc lập dân tộc, bảo vệ quyền sống, đó là quyền thiêng liêng của mỗi người dân Việt Nam ở miền Bắc cũng như miền Nam. Bọn đế quốc Mỹ dù có hành động điên cuồng liều lĩnh đến đâu, cũng không thể nào ngăn cản nổi nhân dân Việt Nam tiếp tục cuộc chiến đấu yêu nước cho đến thắng lợi cuối cùng.

Hỏi: Hiện nay, trong vấn đề chấm dứt chiến tranh ở miền Nam Việt Nam, có nhiều người bàn luận về khả năng "giải quyết hòa bình" và "khả năng thương lượng", v.v.. Xin Hồ Chủ tịch cho biết cơ sở tối thiểu để giải quyết vấn đề Việt Nam hiện nay là gì?

Trả lời: Gần đây, bọn đế quốc Mỹ đưa ra những luận điệu giả dối về "hòa bình" và "thương lượng". Nhân dân thế giới đều đã biết rõ bản chất xâm lược và gây chiến của đế quốc Mỹ. Đẩy mạnh xâm lược miền Nam và ném bom miền Bắc Việt Nam là thuộc chính sách "chiến tranh đặc biệt" của đế quốc Mỹ. Bằng những hành động đó, Mỹ còn nhằm tạo một tình thế có lợi cho chúng, để khi bị bắt buộc, chúng sẽ có thể thương lượng ở "thế mạnh". Chủ trương đó của Mỹ là sai lầm và không thể thực hiện được.

Nhân dân Việt Nam yêu chuộng hòa bình, luôn luôn tôn trọng và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954. Nhưng nhân dân Việt Nam quyết chiến đấu đến cùng chống bọn xâm lược.

Nếu đế quốc Mỹ ngoan cố, tiếp tục chính sách xâm lược và gây chiến, nhất định chúng sẽ thất bại nhục nhã. Muốn giải quyết vấn đề Nam Việt Nam, trước hết Mỹ phải rút ra khỏi miền Nam, để nhân dân Nam Việt Nam quyết định lấy công việc của mình và Mỹ phải đình chỉ những cuộc tiến công khiêu khích nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Thực hiện được những điều cơ bản đó sẽ tạo điều kiện thuận lợi để đi đến một hội nghị như kiểu Hội nghị Giơnevơ năm 1954. Đó là cách giải quyết hợp tình hợp lý, có lợi cho hòa bình và có lợi cho nhân dân Mỹ.

Hỏi: Đối với Hội nghị nhân dân Đông Dương họp ở Phnôm Pênh gần đây, xin Hồ Chủ tịch cho biết nên đánh giá như thế nào?

Trả lời: Hội nghị nhân dân Đông Dương được triệu tập theo sáng kiến của Thái tử Nôrôđôm Xiha-núc, Quốc trưởng Campuchia, đã thu được những kết quả tốt đẹp. Đó là một thắng lợi to lớn của nhân dân ba nước Việt Nam, Campuchia và Lào trong sự nghiệp đoàn kết đấu tranh chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ. Trong khi Mỹ đẩy mạnh và mở rộng chiến tranh xâm lược Nam Việt Nam, tiến công nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tăng cường chiến tranh ở Lào và liên tiếp xâm phạm lãnh thổ và chủ quyền dân tộc của Campuchia, thắng lợi của Hội nghị chứng tỏ ý chí kiên quyết của nhân dân ba nước Đông Dương chống đế quốc Mỹ để bảo vệ độc lập dân tộc, bảo vệ hòa bình ở Đông Dương và Đông Nam Á.

Hỏi: Gần đây, đế quốc Mỹ đang mưu toan chỉ huy chính quyền phản động và bọn quân phiệt Nhật Bản gấp rút kết thúc cuộc "Hội đàm Nhật Bản - Nam Triều Tiên", âm mưu thành lập khối quân sự xâm lược Đông Bắc Á. Đây là một việc có liên quan trực tiếp đến những hành động xâm lược của chúng ở miền Nam Việt Nam. Vậy xin Hồ Chủ tịch cho biết nhận định của Hồ Chủ tịch về những âm mưu hoạt động nguy hiểm của những thế lực phản động Mỹ - Nhật

trên đất Nhật Bản và những cuộc đấu tranh của nhân dân Nhật Bản chống lại những âm mưu hoạt động nguy hiểm đó.

Trả lời: "Cuộc đàm phán Nhật Bản - Nam Triều Tiên"⁵² là một thủ đoạn của đế quốc Mỹ nhằm thành lập khối quân sự xâm lược Đông Bắc Á và tăng cường chuẩn bị chiến tranh. Âm mưu đó trái hẳn với lợi ích của nhân dân Nhật Bản và nhân dân Triều Tiên, đe dọa hòa bình ở Viễn Đông và trên thế giới. Đế quốc Mỹ xâm lược Nam Việt Nam cũng là kẻ chiếm đóng các đảo Okinawa và Ôgaxaoara của Nhật Bản, chiếm đóng Nam Triều Tiên. Quân phiệt Nhật Bản câu kết với Mỹ, đàn áp nhân dân Nhật Bản, cũng là kẻ đã gửi lính thủy và nhân viên kỹ thuật đến giúp Mỹ ở Nam Việt Nam và để cho Mỹ dùng đất Nhật Bản làm căn cứ xâm lược Nam Việt Nam. Đế quốc Mỹ là kẻ thù chung của nhân dân Việt Nam, nhân dân Nhật Bản và nhân dân Triều Tiên. Quân phiệt Nhật Bản và bọn bù nhìn Nam Triều Tiên cũng vậy. Nhân dân Việt Nam hoàn toàn ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Nhật Bản chống "cuộc đàm phán Nhật Bản - Nam Triều Tiên" và chống những chính sách phản động của đế quốc Mỹ và quân phiệt Nhật Bản. Nhân dân Việt Nam chân thành cảm ơn sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân Nhật Bản đối với cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống bọn xâm lược Mỹ.

Nhân dịp này, tôi thân ái gửi lời chào Bộ Biên tập báo *Acahata* và nhờ quý báo chuyển đến nhân dân Nhật Bản anh em lời chào đoàn kết chiến đấu của nhân dân Việt Nam.

Trả lời đầu tháng 4-1965.
Báo *Nhân dân*, số 4024,
ngày 9-4-1965.

**LỜI PHÁT BIỂU TẠI KỲ HỌP THỨ HAI,
QUỐC HỘI NƯỚC VIỆT NAM
DÂN CHỦ CỘNG HÒA, KHÓA III⁵³**

Thưa các đồng chí,

Quốc hội ta họp kỳ này trong tình hình rất khẩn trương nhưng cũng đầy phấn khởi và tin tưởng. Phong trào *chống Mỹ, cứu nước* đang dâng lên sôi nổi khắp nơi. Cả miền Bắc và miền Nam đều giành được nhiều thắng lợi to lớn.

Hơn 10 năm qua, đế quốc Mỹ cùng bọn tay sai đã tiến hành một cuộc chiến tranh vô cùng tàn bạo, chúng đã gây ra biết bao tang tóc cho đồng bào ta ở *miền Nam*. Từ mấy tháng nay chúng lại điên cuồng mở rộng chiến tranh ra *miền Bắc* nước ta. Bất chấp Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 và luật pháp quốc tế, chúng đã đưa hàng trăm máy bay, hàng chục tàu chiến liên tiếp đến bắn phá miền Bắc. Phơi trần bộ mặt ăn cướp của chúng, giặc Mỹ đang trắng trợn xâm phạm nước ta. Chúng hòng dùng sức mạnh của vũ khí để bắt 30 triệu đồng bào ta làm nô lệ cho chúng. Nhưng chúng đã lầm to, nhất định chúng sẽ thất bại nhục nhã.

Dân tộc Việt Nam ta là một dân tộc anh hùng. Hơn 10 năm qua, 14 triệu đồng bào *miền Nam* ta đã chịu đựng mọi gian khổ, hy sinh, chiến đấu vô cùng anh dũng. Từ hai bàn tay trắng, đồng bào miền Nam đã lấy súng giặc đánh lại giặc, đã tiến lên giành thắng lợi này đến thắng lợi khác và đang tiến công liên tục, đánh cho giặc Mỹ cướp nước và bẽ lũ bán nước ngày càng thất bại, ngày càng

sa lầy. Càng bị thua to, chúng càng dùng những thủ đoạn tàn ác nhất, như bom napan và hơi độc để giết hại đồng bào ta ở miền Nam. Chính vì bị sa lầy ở miền Nam, mà chúng lỏng lẻo tiến công ra miền Bắc.

Quen thói vừa ăn cướp vừa la làng, chính đế quốc Mỹ là kẻ *xâm lược*, mà chúng lại trơ tráo vu khống miền Bắc ta "xâm lược" miền Nam. Chính đế quốc Mỹ là *kẻ phá hoại hòa bình, phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ*, mà chúng còn trắng trợn tuyên bố vì mong muốn "lập lại hòa bình", vì để "bảo vệ Hiệp nghị Giơnevơ" mà chúng đem quân đội Mỹ đến nước ta để bắn giết, đốt phá. Chính đế quốc Mỹ là *kẻ đang tàn phá đất nước ta*, giết chóc đồng bào ta, mà chúng còn giả nhân giả nghĩa, ba hoa tuyên bố sẽ giúp 1 tỉ đôla cho nhân dân Việt Nam ta và các nước Đông Nam Á để "phát triển kinh tế và cải thiện đời sống".

Tổng thống Mỹ Giôn-xơn còn lớn tiếng đe dọa dùng sức mạnh để khuất phục nhân dân ta. Đó chỉ là ảo tưởng điên rồ. Nhân dân ta quyết không bao giờ chịu khuất phục.

Kế hoạch Taylo đã tiêu tan. Kế hoạch Mắc Namara cũng phá sản. Kế hoạch "leo thang" mà hiện nay đế quốc Mỹ đang cố thực hiện ở miền Bắc cũng nhất định sẽ thất bại. Dù Mỹ đưa thêm mấy chục vạn binh sĩ Mỹ và cố lôi kéo thêm quân đội các nước chư hầu vào cuộc chiến tranh tội ác này, thì quân và dân ta cũng quyết đánh thắng chúng.

Bản tuyên bố của *Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam* đã nêu cao chí khí anh hùng ấy. Lời kêu gọi của *Mặt trận Tổ quốc Việt Nam* đã nêu rõ quyết tâm đánh thép ấy.

Chúng ta yêu chuộng hòa bình, nhưng chúng ta không sợ chiến tranh. Chúng ta quyết đánh đuổi giặc Mỹ xâm lược, để bảo vệ tự do, độc lập và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc ta.

Nhân dân cả nước ta tin tưởng vững chắc rằng: Với sức đoàn kết chiến đấu, tinh thần dũng cảm và trí tuệ sáng tạo của mình,

với sự đồng tình và ủng hộ của nhân dân thế giới, chúng ta nhất định sẽ đưa cuộc kháng chiến vĩ đại này đến thắng lợi hoàn toàn.

Nhân dân ta rất biết ơn và quý trọng tình đoàn kết anh em và sự giúp đỡ chí tình của *các nước xã hội chủ nghĩa*, nhất là Liên Xô và Trung Quốc, của nhân dân khắp năm châu đang tích cực ủng hộ ta chống đế quốc Mỹ xâm lược, kẻ thù hung ác nhất của loài người.

Đối với nhân dân *Lào* và nhân dân *Campuchia* đang anh dũng đấu tranh chống đế quốc Mỹ và bọn tay sai, nhân dân ta luôn luôn thắt chặt tình đoàn kết, ủng hộ hết lòng.

Chúng ta rất hoan nghênh những *thanh niên các nước* tỏ lòng tình nguyện đến Việt Nam để cùng chúng ta chống giặc Mỹ.

Nhân dân Mỹ bị Chính phủ họ tuyên truyền lừa bịp và vơ vết hàng tỉ đôla để vút vào hố chiến tranh. Hàng nghìn thanh niên con em họ đã chết và bị thương thê thảm ở chiến trường Việt Nam, cách xa nước Mỹ hàng muôn dặm. Ngày nay nhiều đoàn thể và nhân sĩ Mỹ đang đòi Chính phủ họ chấm dứt ngay cuộc chiến tranh phi nghĩa và rút ngay quân đội Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam. Nhân dân ta kiên quyết đánh đuổi đế quốc Mỹ, kẻ thù không đội trời chung. Nhưng chúng ta luôn luôn tỏ tình hữu nghị với nhân dân tiến bộ Mỹ.

Một lần nữa, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa trình trọng tuyên bố *lập trường* của mình trước sau như một là:

Kiên quyết bảo vệ nền độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam. Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một, không ai được xâm phạm đến quyền thiêng liêng ấy của nhân dân ta. Đế quốc Mỹ phải tôn trọng Hiệp nghị Giơnevơ, phải rút khỏi miền Nam Việt Nam! Phải chấm dứt ngay những cuộc tiến công vào miền Bắc. *Đó là biện pháp duy nhất* để giải quyết vấn đề chiến tranh ở Việt Nam, để thực hiện Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954, để bảo vệ hòa bình của các nước ở Đông Dương

và Đông Nam Á. Không có giải pháp nào khác. Đó là câu trả lời của nhân dân và Chính phủ ta cho đế quốc Mỹ.

Các đồng chí,

Nhân dân ta đang sống trong một thời kỳ lịch sử vô cùng oanh liệt. Nước ta có vinh dự lớn là một tiền đồn của phe xã hội chủ nghĩa và của các dân tộc trên thế giới đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Nhân dân ta chiến đấu hy sinh chẳng những vì tự do, độc lập riêng của mình, mà còn vì tự do, độc lập chung của các dân tộc và hòa bình trên thế giới.

Trên mặt trận chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược, nghĩa vụ của dân tộc ta rất nặng nề mà cũng rất vẻ vang.

Lúc này *chống Mỹ, cứu nước* là nhiệm vụ thiêng liêng nhất của mọi người Việt Nam yêu nước. Dưới sự lãnh đạo của Mặt trận Dân tộc giải phóng, người đại diện chân chính và duy nhất của nhân dân miền Nam, đồng bào và chiến sĩ *miền Nam* anh hùng đang tiến lên giành những thắng lợi ngày càng to lớn để *giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc*.

Quân và dân ta ở *miền Bắc* vừa hăng hái thi đua xây dựng chủ nghĩa xã hội, vừa anh dũng chiến đấu bảo vệ miền Bắc và hết lòng ủng hộ miền Nam.

Tôi đề nghị Quốc hội ta nhiệt liệt ủng hộ bản tuyên bố của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam và lời kêu gọi của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam! Nhiệt liệt hoan hô đồng bào và chiến sĩ miền Nam anh hùng! Nhiệt liệt khen ngợi quân và dân ta ở miền Bắc đang hăng hái thi đua sản xuất và đánh giặc lập công!

Tôi kêu gọi đồng bào và chiến sĩ ta:

Hãy luôn luôn nâng cao chí khí anh hùng cách mạng, tinh thần cảnh giác và chiến đấu!

Hãy đẩy mạnh phong trào thi đua "Mỗi người làm việc bằng hai", kiên quyết vượt mọi khó khăn, ra sức xây dựng và bảo vệ

miền Bắc xã hội chủ nghĩa, hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào miền Nam!

Tất cả chúng ta hãy đoàn kết nhất trí triệu người như một, *quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược!*

Vì tương lai của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân, đồng bào và chiến sĩ cả nước anh dũng tiến lên!

Phát biểu ngày 10-4-1965.

Báo *Nhân dân*, số 4028,

ngày 13-4-1965.

THƯ KHEN CHIẾN SĨ VÀ CÁN BỘ ĐẢO CÔN CỎ

Thân ái gửi chiến sĩ và cán bộ đảo Côn Cỏ,

Vừa qua các chú đã chiến đấu liên tục và rất dũng cảm, đã bắn rơi nhiều máy bay và đánh đuổi tàu biệt kích Mỹ. Các chú đã xứng đáng với truyền thống anh hùng của quân và dân ta.

Bác vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ gửi lời khen ngợi các chú.

Các chú cần luôn luôn nâng cao cảnh giác, đoàn kết chặt chẽ, khó không nản, thắng không kiêu, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Chúc các chú sức khỏe và lập nhiều chiến công lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

Ngày 12 tháng 4 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4030,
ngày 15-4-1965.

ĐẠI BỌM GIÔN XƠN MIỆNG NÓI "HÒA BÌNH" TAY VUNG "BINH HỎA"

Từ mồng 7-4-1965, báo chí tư sản Mỹ và phe Mỹ làm rùm beng chung quanh lời tuyên bố của tổng Giôn về vấn đề chiến tranh ở Việt Nam. Sự thật thì có gì lạ đâu. Tổng Giôn chỉ xâu thành một chuỗi những lời dối trá mà y đã lặp đi lặp lại hàng chục lần rồi.

Chúng ta chẳng công hơi đâu mà cãi vã với y. Chúng ta chỉ tóm tắt nêu lên vài điểm thôi:

Mỹ là một nước to nhất, mạnh nhất và hung ác nhất trong các nước đế quốc chủ nghĩa. 11 năm nay, Mỹ đã dốc nhiều lực lượng vào cuộc chiến tranh xâm lược vô cùng tàn bạo chống miền Nam Việt Nam - một xứ tương đối bé nhỏ lại mới trải qua 9 năm kháng chiến gian khổ chống thực dân Pháp. Thế mà đế quốc Mỹ càng đánh càng thua, nhân dân miền Nam càng đánh càng thắng. *Điều đó tổng Giôn không dám nói ra.*

Tổng Giôn nói: "Mỹ không muốn gì hơn là trở lại Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954". Y ba hoa vậy thôi. Thực tế thì Mỹ đã trắng trợn phá hoại Hiệp nghị đó.

Những điểm chính của Hiệp nghị Giơnevơ là bảo đảm Việt Nam có quyền độc lập, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; là cấm nước ngoài không được đưa quân đội vào Việt Nam và không được lập căn cứ quân sự trên đất Việt Nam.

Nếu tổng Giôn thật thà muốn trở lại Hiệp nghị Giơnevơ, thì Mỹ phải rút ngay quân đội khỏi miền Nam và phải chấm dứt ngay

những cuộc ném bom, phá hoại miền Bắc Việt Nam. *Điều đó tổng Giôn không dám nói ra.*

Tổng Giôn nói Mỹ sẵn sàng "thảo luận không điều kiện". Sự thật thì y đã đặt những điều kiện cực kỳ vô lý. Thí dụ: Y đã nhấn mạnh rằng quân đội Mỹ sẽ ở lại miền Nam Việt Nam. Y không nhận Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam có quyền tham gia giải quyết vấn đề miền Nam...

Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam là *người đại diện chân chính và duy nhất* của nhân dân miền Nam, là người đoàn kết và lãnh đạo nhân dân miền Nam kháng chiến chống đế quốc Mỹ cùng bọn Việt gian, đã giải phóng hai phần ba nhân dân và ba phần tư xứ sở. Nếu không có Mặt trận tham gia thì không thể giải quyết được vấn đề miền Nam. *Điều đó tổng Giôn không dám nói ra.* Theo ý tổng Giôn, "thảo luận không điều kiện" nghĩa là Việt Nam "đầu hàng không điều kiện".

Cuối cùng tổng Giôn đã giở thủ đoạn mua chuộc. Y nói: Nếu Việt Nam ngoan ngoãn theo lời y, thì Mỹ sẽ viện trợ 1 tỉ đôla cho các nước Đông Nam Á, gồm cả Việt Nam, để "phát triển kinh tế và nâng cao đời sống của nhân dân".

Ở miền Nam, đế quốc Mỹ đã tốn hơn 4 nghìn triệu đôla vào việc đốt phá hàng nghìn làng mạc, giết hại hàng chục vạn nhân dân, đã gây ra tội ác tày trời, biến những nơi chúng tạm chiếm thành địa ngục. Nay Mỹ bị sa lầy không có lối thoát. Tổng Giôn bèn giả nhân giả nghĩa, hòng dùng 1 nghìn triệu đôla để mua chuộc nhân dân Đông Nam Á.

Thật là một trò xỏ lá bỉ ổi! Hiện nay ở Hoa Kỳ có hơn 35 triệu người bần cùng, 45 triệu người nhà ở như ổ chuột, sao tổng Giôn không giúp đỡ đồng bào của y trước đã?

Tổng Giôn, người đã chủ trương dùng napan và hơi độc giết hại nhân dân miền Nam. Tổng Giôn, người đã ra lệnh "leo thang" đưa chiến tranh đến miền Bắc. Một con người như thế mà nói hòa bình thì mỉa mai thật.

Hãng *AP* Mỹ đã viết: Tổng Giôn phải "nói đến hòa bình và viện trợ là để đối phó với sự khiển trách nghiêm khắc của nhân dân Mỹ và nhân dân thế giới đối với cuộc chiến tranh xâm lược ở Việt Nam". Đúng như thế. Hơn nữa, bằng cách rêu rao như vậy, tổng Giôn còn lừa bịp thiên hạ rằng: "Bà con xem đây, Mỹ muốn thương lượng, Mỹ muốn hòa bình. Nhưng bọn Việt Nam không muốn. Chiến tranh kéo dài là lỗi tại người Việt Nam!".

Nhưng tổng Giôn chẳng lừa bịp được ai. Thí dụ: Hai hôm sau ngày tổng Giôn nói về "hòa bình" thì trong một cuộc họp báo, ông Phenxten, giáo sư Trường đại học Đitoroi, đã nói: "Ít ra cũng có vài vạn giảng viên các trường đại học bất bình với chính sách của Mỹ ở Việt Nam". Hôm sau nữa thì ở Nữu Ước có hơn 8.000 đại biểu các tầng lớp nhân dân Mỹ đã biểu tình phản đối sự can thiệp và xâm lược của Chính phủ Giônxon ở Đông Nam Á...

Để lập lại hòa bình, chỉ có một con đường đúng đắn, là Mỹ phải làm đúng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, và cuốn gói rút lui có trật tự.

Lửa thử vàng, gian nan thử sức. Nhân dân ta đã từng trải qua một cuộc trường kỳ kháng chiến anh dũng, thắng thực dân Pháp và tiếng tăm đã lừng lẫy khắp năm châu. Hiện nay, chúng ta lại đang tiến hành một cuộc trường kỳ kháng chiến thứ hai, chống Mỹ và thắng Mỹ. Tiếng tăm của dân tộc ta sẽ gấp bội lừng lẫy khắp bốn biển. Lần này, về mặt nào đó, chúng ta có thể "cảm ơn" Giônxon.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 4029,
ngày 14-4-1965.

ĐIỆN CHÚC MỪNG LIÊN ĐOÀN THANH NIÊN DÂN CHỦ THẾ GIỚI⁵⁴

Kính gửi Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới,

Nhân ngày 24-4, tôi thân ái gửi lời chào nhiệt liệt đến thanh niên toàn thế giới đang kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, đứng đầu là đế quốc Mỹ.

Chúc thanh niên thế giới đoàn kết dưới ngọn cờ chống đế quốc, giành được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa trong cuộc đấu tranh vì độc lập dân tộc, hòa bình và sự toàn thắng của những nguyên tắc Băngđung. Nhân dịp này, tôi chân thành cảm ơn các bạn trẻ ở tất cả các nước đã tích cực ủng hộ nhân dân và thanh niên Việt Nam trong cuộc đấu tranh chính nghĩa đánh đuổi bọn xâm lược Mỹ, để bảo vệ tự do, độc lập và toàn vẹn lãnh thổ của đất nước chúng tôi.

Thân ái

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4039,
ngày 24-4-1965.

ĐIỆN CHÚC MỪNG HỘI NHÀ BÁO Á - PHI

*Kính gửi Hội Nhà báo Á - Phi,
Giacácta*

Nhân dịp kỷ niệm Ngày các người viết báo Á - Phi, tôi gửi lời chào thân ái đến các bạn viết báo châu Á và châu Phi. Đối với những người viết báo chúng ta, cái bút là vũ khí sắc bén, bài báo là tờ lịch cách mạng để động viên quần chúng đoàn kết đấu tranh, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, chống chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ, vì độc lập dân tộc, tiến bộ xã hội và hòa bình thế giới.

Chúc các bạn nhiều thắng lợi mới trong sự nghiệp cao quý của mình.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4039,
ngày 24-4-1965.

HAI NGÀY KỶ NIỆM VẺ VANG

Mồng 7-5, kỷ niệm đại thắng Điện Biên Phủ của nhân dân ta.

Mồng 9-5, kỷ niệm đại thắng của Liên Xô cùng các đồng minh đánh tan lực lượng phát xít Đức - Ý - Nhật.

Hơn 20 năm trước đây, tên trùm ác quỷ phát xít Hítle cùng với Múttxôlini và bọn quân phiệt Nhật đã gây ra cuộc Đại chiến thế giới lần thứ hai.

Lúc đầu bọn Hítle "khắc ra lửa, thở ra sấm", chỉ trong mấy tháng quân phát xít Đức đã đánh bại 10 nước châu Âu và nước Anh cũng bị chúng uy hiếp nghiêm trọng.

Chúng vỡ vét và tập trung sức của, sức người của các nước đó để tiến công Liên Xô vào giữa năm 1941.

Hítle có 214 sư đoàn và 7 lữ đoàn bộ binh, thì hắn đã dùng trên mặt trận Liên Xô 152 sư đoàn và 2 lữ đoàn cùng 48 sư đoàn của các nước chư hầu. Có khi Hítle đã tung ra 239 sư đoàn trong một lúc.

Liên Xô đã phải chịu gánh nặng nhất trong cuộc chiến tranh. Năm đầu, Liên Xô đã gặp những khó khăn không thể tưởng tượng. Lêningrát bị vây kín. Xtalingrát và nhiều thành phố lớn khác bị giặc phá tan tành...

Nhưng dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản, quân và dân Liên Xô đã quyết tâm hy sinh tất cả để đánh thắng và đã thắng to. Cuối cùng, 507 sư đoàn phát xít đã bị Hồng quân tiêu diệt hoặc làm tan rã. Hồng quân đã giết, làm bị thương và bắt làm tù binh gót 10 triệu binh sĩ phát xít.

Tổng thống Mỹ Rudoven đã nói rằng: "Riêng người Nga đã tiêu diệt quân lính Đức và phá hoại vũ khí Đức nhiều hơn cả 25 nước đồng minh cộng lại".

Người ghét cay ghét đắng cộng sản là Thủ tướng Anh Sôcsin cũng phải nhận rằng: "Đó là người Nga họ đã đập bẹp các guồng máy quân sự của phát xít Đức".

Sau mấy năm trời chúng đã làm cho 30 triệu người bỏ mạng trong chiến tranh, quân phiệt Nhật đã phải đầu hàng, Mút-xô-lini đã bị treo cổ, Hít-le đã uống thuốc độc chết. Đó là kết cục tất nhiên của những bọn hiếu chiến. Ngày nay bọn đế quốc Mỹ đang đi theo vết xe này.

Thắng lợi của Liên Xô đã tạo điều kiện cho một số nước châu Á và châu Âu xây dựng nên chế độ xã hội chủ nghĩa.

Cuối năm 1946, thực dân Pháp gây chiến với ta. Chúng hòng cướp nước ta một lần nữa. Chúng cho rằng chúng mạnh hơn ta gấp trăm nghìn lần, chúng là nửa năm, chầy là 18 tháng, chúng sẽ nuốt chửng nước ta. Nhưng chúng đã lầm to.

Về lực lượng *vật chất*, thì Pháp mạnh hơn ta thật. Chúng có xe tăng, đại bác, tàu chiến, máy bay. Lại có những đội quân liều lĩnh, những tên tướng nổi tiếng như Lơcléc, Tát-xinhi...

Ta thì hầu như hai bàn tay không, cái gì cũng thiếu. Lúc đó những người nhát gan đã nói: "Ta đánh nhau với Pháp, khác nào châu chấu đấu với ông voi!". Nhưng về *tinh thần và chính trị*, thì ta mạnh gấp trăm gấp nghìn thực dân Pháp. Ta có chính nghĩa. Ta có lòng nồng nàn yêu nước và sức đoàn kết chặt chẽ của toàn dân. Ta có sự lãnh đạo khôn khéo của Đảng.

Nắm chắc điều kiện thắng lợi đó, Đảng ta đã nêu lên khẩu hiệu: "Toàn dân kháng chiến, toàn diện kháng chiến, ta nhất định thắng, địch nhất định thua". Quả nhiên, ta càng đánh càng mạnh, địch càng đánh càng hèn. Sau tám, chín năm kháng chiến cực kỳ gian khổ và vô cùng anh dũng, ta đã thu được đại thắng Điện Biên.

Tính tất cả mấy năm đánh nhau, số địch bị giết, bị thương và bị bắt là:

Binh sĩ thực dân Pháp chính cống:	70.900 tên,
Binh sĩ Âu - Phi:	72.000 tên,
Binh sĩ ngụy quân:	419.000 tên.

Kinh nghiệm đó cho phép ông Moxơ, Thượng nghị sĩ Mỹ, đoán rằng phải thêm mấy vạn tên lính Mỹ sang đất Việt, thì sẽ có mấy nghìn tên trở về Mỹ trong những chiếc quan tài.

Hiện nay, về mọi mặt, ta đã mạnh hơn trước nhiều. Ta lại có các nước anh em giúp đỡ, nhân dân khắp thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, ủng hộ và đồng tình. Ta nhất định thắng.

Đế quốc Mỹ miệng thì nói "đàm phán không điều kiện", nhưng vẫn điên cuồng đẩy mạnh chiến tranh và đưa thêm quân đội vào miền Nam, vẫn tiếp tục ném bom phá phách miền Bắc. Dù sao, chúng nhất định sẽ thất bại như thực dân Pháp đã thất bại.

Trước mắt đế quốc Mỹ chỉ có hai con đường: một là *tự động* chấm dứt ngay chiến tranh và rút khỏi miền Nam một cách "lịch sự". Hai là ngoan cố *bị động* chờ quân và dân miền Nam tổng cổ chúng về nước mẹ Hoa Kỳ.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 4053,
ngày 9-5-1965.

THƯ GỬI THIẾU NHI TRUNG QUỐC¹⁾

Các cháu thân mến,

Cảm ơn các cháu đã gửi thư cho Bác.

Các cháu rất quan tâm và đồng tình với cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam. Tinh thần quốc tế vô sản đó của các cháu rất tốt. Bác vui mừng báo cho các cháu biết: Các chú Giải phóng quân và du kích miền Nam Việt Nam đánh rất giỏi, đang liên tiếp giành thắng lợi. Ở miền Bắc, từ ngày 5-8-1964 đến nay, gần 300 máy bay của bọn xâm lược Mỹ đã bị bắn rơi.

Vừa được sự ủng hộ mạnh mẽ của Trung Quốc và các nước anh em, được sự đồng tình nhiệt liệt của nhân dân thế giới, vừa dựa vào sức mình, nhân dân Việt Nam kiên quyết đánh đến cùng. Đế quốc Mỹ nhất định thua. Việt Nam nhất định thắng.

Bác thân ái chúc các cháu lao động tốt, học tập tốt, sức khỏe tốt, cố gắng trở thành cháu ngoan của Bác Mao.

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4058,
ngày 14-5-1965.

1) Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhận được một bức thư của toàn thể đội viên thiếu niên tiên phong Trường tiểu học Bảo Lương, khu Liên Hoa, huyện Trường An, tỉnh Hồ Nam và nhiều thư của các cháu thiếu nhi Trung Quốc, nói lên sự quan tâm và ủng hộ của các cháu đối với cuộc đấu tranh anh dũng chống Mỹ, cứu nước của nhân dân và thiếu nhi Việt Nam. Ngày 10-5-1965, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi thư trên trả lời các cháu thiếu nhi Trung Quốc (BT).

ĐIỆN CHÚC MỪNG LỄ HIẾN PHÁP CỦA VƯƠNG QUỐC LÀO

Kính gửi Vua Xri Xavang Vátthana nước Lào,

Luông Phabang

Nhân dịp lễ Hiến pháp của Vương quốc Lào, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi trân trọng gửi đến Ngài lời chúc mừng nhiệt liệt.

Chúc nhân dân Lào anh em đạt được nhiều thắng lợi mới trong cuộc đấu tranh để thực hiện một nước Lào hòa bình, trung lập, độc lập, thống nhất và phồn vinh, góp phần bảo vệ hòa bình ở Đông Dương và Đông Nam Á.

Chúc tình hữu nghị giữa hai dân tộc Việt Nam và Lào ngày càng được củng cố và phát triển.

Kính chúc Ngài mạnh khỏe và hạnh phúc.

Hà Nội, ngày 11 tháng 5 năm 1965

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa**

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4062,
ngày 18-5-1965.

ĐIỆN CHÚC MỪNG GỬI ĐẠI HỘI ĐOÀN KẾT NHÂN DÂN Á - PHI LẦN THỨ IV¹⁾

*Kính gửi ông Chủ tịch Đại hội đoàn kết nhân dân Á - Phi
lần thứ IV tại Uynnoba, nước Cộng hòa Gana,*

Nhân dịp Đại hội lần thứ IV của phong trào đoàn kết nhân dân các nước Á - Phi khai mạc, tôi xin thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, gửi đến Ngài và nhờ Ngài chuyển đến toàn thể các vị đại biểu dự Đại hội lời chào mừng nhiệt liệt.

Trong lúc nhân dân thế giới đang sục sôi lên án cuộc can thiệp, xâm lược, đàn áp của đế quốc Mỹ đối với nhân dân Việt Nam, đối với nhân dân Cônggô, đối với nhân dân Đôminích, Đại hội lần này họp sẽ góp phần to lớn vào việc đẩy mạnh phong trào đoàn kết nhân dân Á - Phi chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Tôi xin thành tâm chúc Đại hội đạt nhiều kết quả làm rạng rỡ thêm ngọn cờ đoàn kết Á - Phi và giải phóng dân tộc, góp phần đẩy

1) Đại hội họp từ ngày 9 đến ngày 16-5-1965 ở Uynnoba (Gana). Đại hội đã thông qua một số nghị quyết quan trọng, trong đó có Nghị quyết về Việt Nam và quyết định tổ chức “Tuần ủng hộ nhân dân Việt Nam chống Mỹ xâm lược, bảo vệ độc lập dân tộc và hòa bình” từ ngày 14 đến ngày 20-7-1965 (BT).

mạnh công cuộc chống chủ nghĩa đế quốc, vì hòa bình và độc lập dân tộc của nhân dân toàn thế giới.

Chúc các vị đại biểu nhiều sức khỏe và chúc Đại hội thành công rực rỡ.

Hà Nội, ngày 12 tháng 5 năm 1965

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa**

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4059,
ngày 15-5-1965.

THƯ GỬI CHÁU MARIANA (LIÊN XÔ)

Cháu Mariana thân mến,

Cảm ơn cháu đã gửi thư cho Bác. Cháu muốn sang Việt Nam tham gia chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược. Ý muốn đó rất đúng đắn. Đó là tinh thần quốc tế vô sản cao quý của cháu.

Hiện nay nhiều thanh niên các nước cũng có ý muốn như cháu.

Bao giờ có điều kiện hoan nghênh thanh niên tình nguyện các nước đến Việt Nam, Bác sẽ báo cho cháu biết.

Bác chúc cháu lao động tốt, học tập tốt, sức khỏe tốt.

Nhờ cháu chuyển lời chào thân ái của Bác cho bố mẹ cháu.

Bác gửi cháu nhiều cái hôn.

Ngày 12 tháng 5 năm 1965

BÁC HỒ

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

THƯ GỬI CÁC CHÁU THIẾU NIÊN TIỀN PHONG (LIÊN XÔ)

Các cháu Thiếu niên Tiền phong¹⁾ thân mến!

Cảm ơn các cháu đã gửi cho Bác khăn quàng đỏ, huy hiệu và bức thư.

Tiếc vì Bác nhận được thư quá chậm cho nên không trả lời đúng ngày Đại hội (29-4-1965) của các cháu.

Nay Bác gửi tặng các cháu một bức ảnh và chúc các cháu học tập tốt, sức khỏe tốt, tiến bộ nhiều.

Gửi các cháu nhiều cái hôn.

Ngày 12 tháng 5 năm 1965

BÁC HỒ

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

1) Trong nguyên bản, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết từ "Tiền phong" bằng tiếng Pháp: *Pioniers* (BT).

THƯ GỬI TỔNG THỐNG NƯỚC CỘNG HÒA GANA

Kính gửi Tổng thống Cờamơ Cờuma, nước Cộng hòa Gana,

Acra

Tôi hân hạnh báo để Tổng thống biết tôi rất cảm ơn bức thư ngày 31 tháng 3 năm 1965 của Tổng thống báo tin Chính phủ Gana đồng ý đặt quan hệ ngoại giao ở cấp Đại sứ với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa chúng tôi.

Việc hai nước chúng ta đặt quan hệ ngoại giao sẽ mở ra một giai đoạn mới trong tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa chân thành cảm ơn sự đồng tình và ủng hộ của Tổng thống và nhân dân Gana đối với cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân nước chúng tôi. Đó là một nguồn cổ vũ đối với nhân dân nước chúng tôi trong công cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, bảo vệ độc lập dân tộc và thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Nhân dịp này tôi xin chúc nhân dân Gana, dưới sự lãnh đạo của Tổng thống, sẽ thu được nhiều thắng lợi tốt đẹp trong sự nghiệp xây dựng một nước Gana hạnh phúc và phồn vinh.

Chúc tình hữu nghị Việt Nam - Gana ngày càng củng cố và phát triển.

Chúc Tổng thống sức khỏe và hạnh phúc.

Hà Nội, ngày 13 tháng 5 năm 1965

Chủ tịch

nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà

HỒ CHÍ MINH

Tài liệu lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

LỜI CẢM ƠN

NHÂN DỊP SINH NHẬT (19 THÁNG 5)

Nhân dịp ngày 19-5, tôi đã nhận được thư, điện chúc mừng của:
Quốc hội, Chính phủ, Mặt trận,
Các đảng bạn, các đoàn thể,
Các đơn vị bộ đội,
Đồng bào miền núi và đồng bào miền xuôi,
Kiều bào ở nước ngoài,
Bà con Hoa kiều,
Các cơ quan, các xí nghiệp, các công trường,
Các hợp tác xã nông nghiệp và thủ công nghiệp, các nông trường và lâm trường,
Các trường học,
Các đồng chí chuyên gia bạn,
Các anh hùng và chiến sĩ thi đua,
Các cụ phụ lão,
Các cháu thanh niên và nhi đồng,
Các đảng anh em,
Các chính phủ và nhân dân các nước anh em và các nước bạn,
Các vị trong Đoàn ngoại giao.

Tôi rất vui mừng thấy trong thư chúc thọ đều báo cáo những thành tích thi đua tốt đẹp về sản xuất, công tác và chiến đấu; đều nói lên quyết tâm xây dựng và bảo vệ miền Bắc, ủng hộ cuộc đấu

tranh giải phóng của đồng bào miền Nam; quyết chiến thắng giặc Mỹ xâm lược.

Tôi thân ái gửi lời cảm ơn chung và chúc đồng bào thi đua thắng lợi.

Tôi xin cảm ơn các đảng, các chính phủ và nhân dân các nước anh em và các nước bạn.

Cảm ơn Đoàn ngoại giao.

Xin chúc tình hữu nghị giữa các dân tộc ngày càng củng cố và phát triển.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4069,
ngày 25-5-1965.

THƯ KHEN QUÂN VÀ DÂN MIỀN BẮC ĐÃ BẮN RƠI 300 MÁY BAY MỸ

Đồng bào và bộ đội thân mến,

Bác rất vui lòng khi nghe báo cáo: Ngày 27 tháng 5 năm 1965, quân và dân miền Bắc nước ta đã bắn rơi chiếc máy bay thứ 300 của giặc Mỹ.

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác khen ngợi đồng bào và bộ đội đã vượt mọi khó khăn, anh dũng chiến đấu và thu được thắng lợi vẻ vang. Thắng lợi đó càng làm cho nhân dân ta trong cả nước thêm nức lòng phấn khởi, quyết tâm đẩy mạnh sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước đến thắng lợi cuối cùng.

Nhân dịp này, Bác quyết định tặng thưởng những đồng bào và bộ đội có công huy hiệu "Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược".

Bác dặn đồng bào và các chú bộ đội chớ vì thắng lợi mà chủ quan. Giặc Mỹ còn nhiều âm mưu hung ác và xảo quyệt. Càng đánh thắng, quân và dân ta càng phải nâng cao chí căm thù và tinh thần cảnh giác cách mạng, thi đua chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi, quyết giành thêm nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4072,
ngày 28-5-1965.

ĐIỆN GỬI ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN PHÁP THÀNH PHỐ TUA

*Kính gửi Đảng bộ Đảng Cộng sản Pháp,
35 đường Boréttônô, Tua (Pháp),*

Chân thành cảm ơn về bức điện thân mật của các đồng chí ngày 25 tháng 5. Tôi vẫn luôn giữ kỷ niệm tốt đẹp về Tua.

Chúng tôi biết ơn nhân dân, giai cấp công nhân và Đảng Cộng sản Pháp về tình đoàn kết tích cực đối với cuộc chiến đấu của chúng tôi chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ xâm lược. Với sự ủng hộ của nhân dân thế giới và nhân dân Pháp, chúng tôi sẽ chiến thắng.

Chào anh em

HỒ CHÍ MINH

Điện gửi khoảng cuối tháng 5-1965.

Tài liệu tiếng Pháp,

lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**THƯ GỬI ĐẠI HỘI LIÊN HOAN
NHỮNG PHỤ NỮ XUẤT SẮC
TOÀN NGÀNH Y TẾ MIỀN BẮC¹⁾**

Đồng chí Bộ trưởng Phạm Ngọc Thạch sẽ thay mặt Bác chúc các đại biểu sức khỏe tốt, thi đua tốt, tiến bộ nhiều, phục vụ tốt quân và dân ta, góp phần xứng đáng trong công cuộc chống Mỹ, cứu nước. Bác gửi các cô, các cháu nhiều cái hôn.

Chào thân ái và quyết thắng

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4097,
ngày 22-6-1965.

1) Đại hội họp từ ngày 17 đến ngày 19-6-1965, tại Hải Dương (BT).

**TRẢ LỜI PHÒNG VẤN CỦA ĐỒNG CHÍ
G.A. GIUCỐP, PHÓNG VIÊN BÁO *PRAVDA*
(LIÊN XÔ)**

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về ý nghĩa cuộc đấu tranh của quân và dân Việt Nam chống bọn xâm lược Mỹ.

Trả lời: Cuộc đấu tranh của quân và dân Việt Nam hiện nay là cuộc chiến tranh yêu nước chính nghĩa và tất thắng của nhân dân chống cuộc chiến tranh xâm lược phi nghĩa và tàn bạo do đế quốc Mỹ gây ra.

Nhân dân Việt Nam kiên quyết đứng vững trên tiền đồn phía đông của phe xã hội chủ nghĩa, đứng vững trên tuyến đầu của nhân dân thế giới chống đế quốc Mỹ xâm lược, đấu tranh cho những quyền dân tộc thiêng liêng của mình, đồng thời đấu tranh cho sự nghiệp hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội trên thế giới.

Lập trường của nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa được nêu rõ trong bốn điểm mà mọi người đã biết là lập trường đúng đắn, hợp tình, hợp lý, phù hợp với những quyền dân tộc của nhân dân Việt Nam, phù hợp với Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954, đồng thời cũng phù hợp với lợi ích của nhân dân Mỹ và danh dự của nước Mỹ, với lợi ích của hòa bình.

Vì vậy, nhân dân Việt Nam được sự đồng tình, ủng hộ và giúp đỡ ngày càng to lớn của Liên Xô, Trung Quốc, các nước xã hội chủ

nghĩa khác, của chính phủ và nhân dân các nước Á, Phi, Mỹ Latinh, của mọi lực lượng yêu chuộng hòa bình, kể cả những tầng lớp ngày càng rộng rãi của nhân dân Mỹ. Còn đế quốc Mỹ thì ngày càng bị cô lập và bị lên án mạnh mẽ trên thế giới và ngay cả ở nước Mỹ. Đế quốc Mỹ nhất định sẽ thất bại. Nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi hoàn toàn.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về truyền thống cách mạng của nhân dân Việt Nam trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc.

Trả lời: Cũng như nhiều dân tộc trên thế giới, nhân dân Việt Nam vốn có truyền thống đoàn kết chặt chẽ, đấu tranh anh dũng với tinh thần quyết chiến, quyết thắng để giữ gìn và củng cố độc lập dân tộc.

Truyền thống đó đã được phát huy mạnh mẽ trong cuộc đấu tranh cách mạng 35 năm nay dưới sự lãnh đạo của giai cấp công nhân và chính đảng Mác - Lênin ở Việt Nam, trong cuộc kháng chiến trước đây kết thúc bằng chiến thắng oanh liệt ở Điện Biên Phủ.

Cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước hiện nay động viên đến mức cao nhất truyền thống đoàn kết chiến đấu của nhân dân Việt Nam. Chính vì vậy, trong quá trình đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, nhân dân Việt Nam càng đánh càng mạnh, sự nghiệp yêu nước của nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi vẻ vang.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết mối liên quan giữa công cuộc bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam với Hiệp nghị Giơnevơ như thế nào?

Trả lời: Hiệp nghị Giơnevơ là văn kiện quốc tế công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam.

Cuộc đấu tranh để bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam chính là cuộc đấu tranh để bảo vệ và thực hiện đúng đắn Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ và tầm quan trọng của sự đoàn kết của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và của phong trào cộng sản trong giai đoạn hiện nay của cuộc chiến đấu.

Trả lời: Nhân dân Việt Nam rất vui mừng, phấn khởi nhận thấy rằng trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược hiện nay, chúng tôi được sự đồng tình, ủng hộ và giúp đỡ kiên quyết và có hiệu lực của Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác, đồng thời nhân dân Việt Nam chúng tôi cũng được nhân dân các nước Á, Phi, Mỹ Latinh và nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới, kể cả nhân dân Mỹ, hết lòng đồng tình, ủng hộ và giúp đỡ. Đây là tình hữu nghị chiến đấu rất tốt đẹp giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa và phong trào giải phóng dân tộc theo tinh thần quốc tế vô sản cao cả. Đây là một nhân tố quan trọng góp phần vào thắng lợi của cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân Việt Nam cũng như đối với phong trào dân tộc khắp nơi trên thế giới.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về việc thắt chặt tình hữu nghị Xô - Việt và ý nghĩa của mối quan hệ hữu nghị và hợp tác đó để đánh bại xâm lược Mỹ. Nhân dịp này, Chủ tịch có điều gì nói với nhân dân Liên Xô?

Trả lời: Đảng, Chính phủ và nhân dân Việt Nam chân thành biết ơn sự đồng tình, ủng hộ và giúp đỡ quý báu của Đảng, Chính phủ và nhân dân Liên Xô đối với cuộc đấu tranh của chúng tôi chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Chúng tôi luôn luôn ra sức thắt chặt tình hữu nghị anh em và quan hệ hợp tác tương trợ Việt - Xô với nhận thức thấm thía rằng đó là một nhân tố quan trọng để giành thắng lợi trong sự nghiệp cách mạng của mình.

Nhân dịp này, thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi xin gửi đến nhân dân Liên Xô anh em lời chào mừng thân thiết nhất. Chúc

nhân dân Liên Xô thu được nhiều thành tựu ngày càng to lớn hơn nữa trong công cuộc xây dựng cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa cộng sản và trong sự nghiệp đấu tranh để giữ gìn hòa bình thế giới.

Trả lời ngày 18-6-1965.
Báo *Nhân dân*, số 4095,
ngày 20-6-1965.

THƯ GỬI BỘ ĐỘI, ĐỒNG BÀO VÀ CÁN BỘ TÂY BẮC

Thân ái gửi bộ đội, đồng bào và cán bộ Tây Bắc,

Bác rất vui lòng trong những ngày 14, 20 và 22-6-1965, quân và dân Mộc Châu và Sơn La đã bắn rơi chín máy bay Mỹ, bắt sống một số phi công Mỹ.

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác gửi lời khen ngợi bộ đội, đồng bào và cán bộ các dân tộc Tây Bắc đã anh dũng chiến đấu, thắng lợi vẻ vang.

Bác nhắc nhở bộ đội, đồng bào và cán bộ Tây Bắc phải luôn luôn cảnh giác, chớ vì thắng lợi mà chủ quan, khinh địch.

Quân đội và đồng bào Tây Bắc hãy phát huy truyền thống vẻ vang Điện Biên Phủ, đoàn kết chặt chẽ giữa các dân tộc anh em, giữa bộ đội và nhân dân, thi đua sản xuất giỏi, chiến đấu giỏi, quyết giành nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

Ngày 23 tháng 6 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4099,
ngày 24-6-1965.

ĐIỆN CẢM ƠN

*Kính gửi Thái tử Nôrôđôm Xihanúc,
Quốc trưởng Vương quốc Campuchia,*

Phnôm Pênh

Nhân dân Việt Nam và cá nhân tôi vô cùng cảm động về việc Ngài và nhân dân Khơme đã gửi tặng thuốc với một tấm lòng hào hiệp. Chúng tôi xin gửi đến Ngài và nhân dân Khơme những lời cảm ơn nhiệt liệt nhất của chúng tôi.

Cử chỉ cao cả đó đã biểu hiện sự ủng hộ anh em của nhân dân Khơme đối với nhân dân Việt Nam đang tiến hành cuộc đấu tranh chính nghĩa chống bọn đế quốc xâm lược Mỹ.

Như Ngài đã nói rất đúng: "Nhiệm vụ của chúng ta đối với các thế hệ tương lai là phải cùng nhau củng cố cơ sở của sự hợp tác tin cậy và chân thành trong sự tôn trọng nền độc lập của nhau".

Tôi xin gửi Ngài lời chào kính trọng nhất.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4102,
ngày 27-6-1965.

TRẢ LỜI PHÒNG VẤN BÁO NHẬT BÁO CÔNG NHÂN¹⁾ (ANH)

Hỏi: Xin đồng chí Chủ tịch cho biết cái gì là nguyên nhân chủ yếu của cuộc đấu tranh của nhân dân miền Nam Việt Nam?

Trả lời: Nguyên nhân chủ yếu của cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân miền Nam Việt Nam là sự xâm lược dã man của đế quốc Mỹ, hòng biến miền Nam nước chúng tôi thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của chúng để mở rộng chiến tranh xâm lược, thực hiện âm mưu làm bá chủ thế giới.

Hỏi: Mục đích chủ yếu của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam là gì? Quan hệ giữa chính sách của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa với chính sách của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam như thế nào?

Trả lời: Cương lĩnh của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã nói rõ mục đích chủ yếu của Mặt trận là chống đế quốc Mỹ xâm lược, giải phóng miền Nam, thực hiện độc lập, dân chủ, hòa bình, trung lập, tiến đến thống nhất nước nhà.

Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam là một tổ chức của phong trào yêu nước do quần chúng nhân dân xây dựng nên. Mặt trận là người lãnh đạo, người tổ chức cuộc đấu tranh của

1) Báo Nhật báo công nhân: Cơ quan ngôn luận của Đảng Cộng sản Anh (BT).

nhân dân miền Nam nước chúng tôi chống đế quốc Mỹ, giành độc lập dân tộc. Mặt trận là người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Cả nước Việt Nam chúng tôi có nhiệm vụ thiêng liêng ủng hộ cuộc đấu tranh giải phóng của nhân dân miền Nam do Mặt trận Dân tộc giải phóng lãnh đạo. Chúng tôi tôn trọng các chính sách của Mặt trận và chủ trương rằng hai miền cần phải chiếu cố đến những đặc điểm của nhau, hiểu biết lẫn nhau, lập lại quan hệ bình thường giữa hai miền và thực hiện từng bước thống nhất nước nhà.

Nước Việt Nam là một. Dân tộc Việt Nam là một. Nhân dân cả nước chúng tôi đều có nghĩa vụ chống giặc ngoại xâm, bảo vệ Tổ quốc.

Hỏi: Đồng chí Chủ tịch có cho rằng Hiệp nghị Giơnevơ vẫn là cơ sở cho một giải pháp về cuộc chiến tranh ở Việt Nam hay là không?

Trả lời: Có. Hiệp nghị Giơnevơ vẫn là cơ sở để giải quyết cuộc chiến tranh.

Hỏi: Theo ý đồng chí Chủ tịch thì điều khoản nào trong Hiệp nghị Giơnevơ là quan trọng nhất?

Trả lời: Tôi cho rằng những điều khoản quan trọng nhất là: Phải tôn trọng chủ quyền, độc lập, thống nhất và lãnh thổ toàn vẹn của nước Việt Nam; không nước nào được lập căn cứ quân sự ở nước Việt Nam; Việt Nam không liên minh quân sự với bất cứ nước nào; thi hành các quyền tự do dân chủ, tạo điều kiện thuận lợi để lập lại quan hệ bình thường giữa hai miền Nam Bắc đang đi tới thực hiện thống nhất nước nhà.

Hỏi: Theo ý đồng chí Chủ tịch thì cái gì là cần thiết hiện nay để thi hành Hiệp nghị Giơnevơ?

Trả lời: Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam là một hiệp nghị quốc tế quan trọng. Tất cả các nước tham dự Hội nghị Giơnevơ, kể cả Mỹ, đều phải tôn trọng và thi hành đúng Hiệp nghị

ấy. Nước Chủ tịch Hội nghị như nước Anh càng cần phải tôn trọng và làm đúng nghĩa vụ của mình.

Hỏi: Đối với đề nghị mới nhất của ông Uynxơn về một phái đoàn của khối Liên hiệp Anh, Chủ tịch nghĩ như thế nào?

Trả lời: Ông Uynxơn đã không làm đúng nghĩa vụ Chủ tịch Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam. Ông ta đã ra sức ủng hộ đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam. Ông Uynxơn không thể đi thương lượng hòa bình vì bản thân ông ta ủng hộ chính sách xâm lược và mở rộng chiến tranh của Mỹ.

Hỏi: Trong thời gian qua, những thành tựu chủ yếu của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là gì?

Trả lời: Nước chúng tôi trước đây là một thuộc địa nghèo nàn và lạc hậu. Từ ngày được giải phóng, sau khi hoàn thành cải cách ruộng đất và cải tạo xã hội chủ nghĩa, chúng tôi đã ra sức phát triển *nông nghiệp*, giải quyết được vấn đề lương thực, phát triển *công nghiệp nhẹ* tự cung cấp được phần lớn hàng tiêu dùng và bước đầu xây dựng công nghiệp nặng làm cơ sở cho nền kinh tế độc lập của chúng tôi. Về *văn hóa xã hội*, chúng tôi đã đạt được những kết quả khá lớn. Chúng tôi đã xóa xong nạn mù chữ, làng nào cũng có trường học phổ thông, ngành giáo dục đại học phát triển rất nhanh chóng. Mức sống vật chất và văn hóa của nhân dân chúng tôi khá hơn trước nhiều.

Hỏi: Đồng chí Chủ tịch muốn gửi lời đặc biệt gì cho phong trào tiến bộ ở Anh và nhân dân Anh?

Trả lời: Thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi gửi lời chào thân ái và tỏ lòng cảm ơn giai cấp công nhân Anh, các nhà trí thức, các nhà hoạt động chính trị tiến bộ và nhân dân Anh nói chung đã nhiệt liệt ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của chúng tôi chống đế quốc Mỹ xâm lược và đã đòi Chính phủ Anh phải làm đúng nghĩa vụ Chủ tịch Hội nghị Giơnevơ của mình.

Tôi cũng gửi lời chào thân ái đến các bạn đọc của *Nhật báo công nhân*.

Báo *Nhân dân*, số 4106,
ngày 1-7-1965.

ĐIỆN CHÚC MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HÒA ANGIÊRI

*Kính gửi ông Huari Bumêdiên,
Chủ tịch Hội đồng Cách mạng Angiêri,*

Angiê

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ ba Ngày độc lập của nước Cộng hòa Angiêri Dân chủ và Nhân dân, chúng tôi xin gửi đến Hội đồng Cách mạng và nhờ Hội đồng Cách mạng chuyển đến nhân dân Angiêri lời chúc mừng nhiệt liệt nhất của nhân dân Việt Nam.

Chúc nhân dân Angiêri anh hùng thu được nhiều thành tích trong sự nghiệp củng cố nền độc lập dân tộc, xây dựng một nước Angiêri phồn vinh, góp phần vào sự nghiệp tăng cường khối đoàn kết nhân dân Á - Phi chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, hoàn thành giải phóng dân tộc, giữ gìn hòa bình ở châu Phi và thế giới.

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Angiêri ngày càng củng cố và phát triển.

Ngày 5 tháng 7 năm 1965

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4123,
ngày 18-7-1965.

DIỄN CHỨC MỪNG ĐẠI HỘI LẦN THỨ IV ĐẢNG CÔNG NHÂN RUMANI

*Kính gửi Đại hội lần thứ IV Đảng Công nhân Rumani,
Các đồng chí thân mến,*

Thay mặt Đảng Lao động Việt Nam, giai cấp công nhân và nhân dân Việt Nam, chúng tôi xin gửi tới Đại hội lần thứ IV Đảng Công nhân Rumani lời chào mừng anh em nhiệt liệt nhất và chân thành chúc Đại hội của các đồng chí thành công rực rỡ.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Công nhân Rumani, giai cấp công nhân và nhân dân Rumani đã phát huy tinh thần tự lực cánh sinh, lao động dũng cảm và đầy sáng tạo, đã giành được nhiều thắng lợi to lớn trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Ngày nay nước Cộng hòa Nhân dân Rumani đang trở thành một nước xã hội chủ nghĩa phồn vinh với lực lượng quốc phòng hùng mạnh góp phần tích cực vào sự nghiệp bảo vệ hòa bình ở châu Âu và thế giới.

Đảng Lao động Việt Nam và nhân dân Việt Nam nhiệt liệt chào mừng những thắng lợi to lớn của các đồng chí. Chúng tôi xin chân thành chúc các đồng chí thu được nhiều thành tích mới trong việc hoàn thành mọi nhiệm vụ cao cả do Đại hội này sẽ đề ra.

Hiện nay, trên đất nước chúng tôi, bọn đế quốc Mỹ đang tiến hành một cuộc chiến tranh xâm lược cực kỳ tàn bạo. Chúng đang liều lĩnh mở rộng chiến tranh, đưa hàng vạn binh sĩ Mỹ và các nước chư hầu trực tiếp tham chiến ở miền Nam, đồng thời dùng không quân và hải quân liên tiếp tiến công, bắn phá nước Việt

Nam Dân chủ Cộng hòa. Bọn xâm lược Mỹ đã dùng mọi thủ đoạn dã man, tàn bạo nhất chống lại nhân dân nước chúng tôi. Nhưng không một thủ đoạn nào của đế quốc Mỹ có thể lay chuyển được ý chí sắt đá của nhân dân Việt Nam quyết tâm chống Mỹ, cứu nước. Đế quốc Mỹ xâm lược nhất định thất bại thảm hại! Nhân dân Việt Nam nhất định giành được thắng lợi cuối cùng.

Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nước Cộng hòa Nhân dân Rumani là hai nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa. Giữa hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta, vốn sẵn có mối tình hữu nghị thân thiết. Trong sự nghiệp đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của mình, nhân dân Việt Nam chúng tôi được sự đồng tình và ủng hộ của Đảng, Chính phủ và nhân dân Rumani anh em. Nhân dịp này, chúng tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí.

Chúng tôi tin chắc rằng tình đoàn kết hữu nghị giữa hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta sẽ ngày càng được phát triển vì sự nghiệp củng cố khối đoàn kết của phe xã hội chủ nghĩa và của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế.

Tình hữu nghị đời đời bền vững giữa hai Đảng và nhân dân hai nước Việt Nam và Rumani muôn năm!

Tình đoàn kết trong phe xã hội chủ nghĩa và trong phong trào cộng sản quốc tế trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản muôn năm!

Chủ nghĩa Mác - Lênin vô địch muôn năm!

Hà Nội, ngày 12 tháng 7 năm 1965

Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương

Đảng Lao động Việt Nam

Chủ tịch

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4124,
ngày 19-7-1965.

DIỄN CHỨC MỪNG ĐẠI HỘI HÒA BÌNH THẾ GIỚI HỢP Ở HENXINKI

Kính gửi Đại hội hòa bình thế giới tại Henxinki,

Nhân dịp Đại hội hòa bình thế giới họp tại Henxinki, tôi xin thân ái gửi tới các vị đại biểu lời chúc mừng nhiệt liệt.

Trong lúc bọn đế quốc thực dân đứng đầu là Mỹ đang đẩy mạnh chính sách xâm lược và gây chiến, gây nên tình hình căng thẳng ở nhiều nơi, đặc biệt là ở Việt Nam, Đôminích, Cônggô, việc Đại hội họp nhằm tìm ra những biện pháp có hiệu lực để ngăn chặn những âm mưu và hoạt động xâm lược và gây chiến của chúng, việc đó là phù hợp với nguyện vọng giữ gìn hòa bình của nhân dân thế giới.

Nhân dịp này, tôi chân thành cảm ơn sự ủng hộ tích cực của các lực lượng hòa bình trên thế giới đối với cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Chúc các vị đại biểu sức khỏe. Chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4121,
ngày 16-7-1965.

**THƯ KHEN ĐỒNG BÀO, BỘ ĐỘI
VÀ CÁN BỘ QUẢNG BÌNH BẮN RƠI
100 MÁY BAY MỸ**

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Quảng Bình,

Bác rất vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi đồng bào, bộ đội và cán bộ Quảng Bình đã bắn rơi 100 máy bay Mỹ, vừa qua lại thu hoạch vụ chiêm rất tốt.

Như vậy là tỉnh nhà chiến đấu giỏi, sản xuất cũng giỏi.

Các tỉnh khác hãy ra sức thi đua với Quảng Bình.

Các chú bộ đội, cán bộ và đồng bào tỉnh nhà hãy phát huy thắng lợi, nêu cao truyền thống anh hùng của quân và dân ta, đoàn kết chặt chẽ, luôn luôn cảnh giác, quyết giành nhiều thành tích to lớn hơn nữa, cùng đồng bào cả nước quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược cho đến thắng lợi hoàn toàn!

Chào thân ái và quyết thắng
Hà Nội, ngày 17 tháng 7 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4124,
ngày 19-7-1965.

**BÀI NÓI VỚI CÁN BỘ, CHIẾN SĨ ĐẠI ĐỘI 1,
TIỂU ĐOÀN 1 ĐOÀN TAM ĐẢO
BỘ ĐỘI PHÒNG KHÔNG - KHÔNG QUÂN**

Các chú thân mến,

Hôm nay Bác đến thăm các chú, thấy chú nào cũng hăng hái, mạnh khỏe, phấn khởi, Bác rất vui lòng. Sau đây Bác dặn các chú vài lời tóm tắt:

1. Giặc Mỹ đang "leo thang" ở miền Bắc, còn ở miền Nam chúng đang tăng thêm quân, thêm súng - có chú nào sợ không?

- Đúng! Nó đưa thêm chừng nào, ta diệt thêm chừng đó. Các chú bộ đội phòng không - không quân đã cùng với quân dân ta bắn rơi gần 400 máy bay, lập công như vậy là tốt. Các chú có vất vả gian khổ, nhưng so với quân dân miền Nam thì chưa thấm vào đâu. Phải noi gương quân dân miền Nam đánh giỏi, đánh mạnh, đánh trúng hơn nữa. Chúng ta hạ được gần 400 máy bay Mỹ, nhưng còn phải bắn rơi nhiều hơn. Đừng thấy thế mà chủ quan, đã gọi là quân sự thì phải cảnh giác cao, sẵn sàng chiến đấu tốt.

2. Các chú chắc đã được nghe phổ biến Nghị quyết của Trung ương, Quân ủy Trung ương, nhưng Bác tóm lại vài điểm cho dễ nhớ:

- Phải nêu cao quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, có quyết tâm thì làm gì cũng được. Các chú có quyết tâm không? Quyết tâm có chắc không?

- Phải có tinh thần dũng cảm. Quân dân ta rất anh hùng, cả các cháu bé cũng dũng cảm, nhưng các chú vẫn phải thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện. Phải có quyết tâm đánh, mà đã đánh phải có quyết tâm đánh thắng. Phải chuẩn bị tinh thần đánh liên tục, đánh cho khi nào giặc Mỹ phải rút khỏi Việt Nam mới thôi.

- Phải làm sao đánh tiêu diệt được chúng. Vừa qua, súng của ta không phải ít nhưng chưa đánh tiêu diệt được. Ví dụ: Nó vào 10 chiếc, ta bắn rơi có 2, đó là chưa đánh tiêu diệt được. Nguyên nhân tại sao? Chú nào biết? Không phải ta thiếu cảnh giác. Vấn đề là ở chỗ tinh thần của con người phải truyền qua súng, tức là làm sao phải có kỹ thuật giỏi. Hồi này thằng địch không đến đúng tầm cho ta bắn như trước, ta phải tìm nó mà bắn. Muốn bắn trúng, bắn rơi máy bay ngay từ loạt đạn đầu tiên, phải tập luyện thật công phu. Có bắn trúng, bắn rơi ngay từ loạt đạn đầu thì mới bắn rơi được tại chỗ. Những yêu cầu đó liên hệ mật thiết với nhau. Bắn trúng từ loạt đạn đầu tiên, bắn rơi tại chỗ sẽ tiết kiệm được đạn. Đạn đắt tiền lắm. Các chú bắn còn tốn đạn, tất nhiên là không chú nào muốn thế, nhưng chính vì kỹ thuật chưa cao.

Thằng Mỹ nó đánh xong cũng rút kinh nghiệm, ta đánh xong cũng phải chú ý rút kinh nghiệm, đừng nặng về liên hoan, nhẹ về rút kinh nghiệm. Ta thường nói: "Một viên đạn, một quân thù", ở đây với cỡ pháo này, Bác cho các chú "20 viên một quân thù". Các chú cố học sẽ làm được.

3. Bộ đội phòng không - không quân có nhiều binh chủng hợp thành, lúc đánh phải hiệp đồng cho tốt, ai đánh tầng thấp, ai đánh tầng giữa, ai đánh trên cao phải phối hợp rất chặt chẽ. Bác không phải nhà quân sự, nói như vậy có đúng không? Phải có tinh thần lập công tập thể. Ai cũng muốn lập công, khi máy bay địch đến ai cũng bắn. Khi máy bay rơi ai cũng bảo mình bắn, lúc bắn không rơi lại đổ lỗi cho nhau. Đó là điều không nên làm.

Công là công chung. Tranh công đổ lỗi là biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa đơn vị.

4. Các chú phải hết sức chú ý vấn đề dân chủ và kỷ luật. Kỷ luật trong dân chủ, dân chủ phải có kỷ luật. Bác thấy có nơi còn có hiện tượng cán bộ cáu kỉnh với chiến sĩ, như vậy không tốt. Có gì cứ bình tĩnh bảo nhau, bàn với nhau. Càng cáu càng khó nghe. Muốn dân chủ tốt, kỷ luật cao, cán bộ phải gương mẫu phê bình và tự phê bình. Ví dụ: Bác và các chú khai hội với nhau, Bác tự phê bình trước thì các chú mới dám phê bình. Các chú có khuyết điểm, Bác phê bình lại. Mục đích phê bình và tự phê bình là để học cái hay, tránh cái dở, chứ không phải để nói xấu nhau.

Phải đoàn kết chặt chẽ giữa cán bộ và chiến sĩ, giữa bộ đội với nhau, giữa nhân dân với bộ đội. Ta làm cách mạng thắng lợi, kháng chiến thành công, đánh Mỹ giỏi chính là do ta đoàn kết chặt chẽ. Một ngón tay thì yếu, nhưng năm ngón tay nắm lại thành quả đấm thì rất mạnh.

Cuối cùng, Bác căn dặn các chú: Phải tin tưởng vững chắc là ta nhất định thắng, Mỹ nhất định phải thua. Lúc này mà còn phân vân: tàu địch to, tàu ta nhỏ; tàu bay địch nhiều, súng ta ít liệu có đánh được không là biểu hiện của quyết tâm chưa cao. Tuy không dám tự nhận là sợ địch nhưng chính đã sợ địch. Phải khẳng định rằng: Dù đế quốc Mỹ có lắm súng, nhiều tiền. Dù chúng có B.57, B.52, hay "bê" gì đi chăng nữa ta cũng đánh. Từng ấy máy bay, từng ấy quân Mỹ chứ nhiều hơn nữa ta cũng đánh, mà đã đánh là nhất định thắng.

Ở đây có nhiều chú đã tham gia kháng chiến chắc còn nhớ lúc đầu Tây nó rất mạnh, có đủ mọi thứ, mạnh gấp mấy ta. Nhưng Đảng nói: "Kháng chiến nhất định thắng lợi". Ta thắng lợi vì ta quyết tâm, ta đoàn kết. Vì có lòng tin ở thắng lợi nên ta dám dùng giáo mác, đánh với xe tăng của địch, cướp súng địch giết địch, ta không có tàu bay mà đánh tan xác được hàng trăm máy bay địch. Các đồng chí cũ nên kể lại những chuyện đó cho anh em mới nghe. Trước cách mạng cũng vậy, địch có chính quyền, quân đội, cảnh sát, tòa án... Ta cả Đông Dương có chưa đầy 5.000

đảng viên với hai bàn tay không, nhưng Đảng đã bảo: "Cách mạng nhất định thành công" - Ta thành công chính vì ta đoàn kết, quyết tâm, tin tưởng.

Bây giờ cũng vậy, Mỹ là tên đầu sỏ của phe đế quốc, rất nguy hiểm, rất xảo quyệt, nhưng đánh nhau với ta, vẫn bị thua. Năm 1960, quân dân miền Nam chưa có một tác sất trong tay, kẻ địch thì đủ mọi thứ, nhưng tới nay ta càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng. Sáu tháng đầu năm 1965, ta thắng đến nỗi bọn Mỹ phải kêu la ầm ĩ. Như ở Đà Nẵng tên thiếu tướng Mỹ khoe: "Ồ đó chuột không chui lọt, chim không bay qua nổi". Thế mà ta vào được, phá được. Chính vì ta có quyết tâm, dám nghĩ, dám làm, dám đánh và dám thắng.

Ta phải có lòng tin sắt đá ở Đảng. Đảng đã nói: "Nhất định đánh thắng giặc Mỹ xâm lược" là nhất định thắng. Hồi trước Cách mạng Tháng Tám, trước kháng chiến ta còn yếu. Nay ta rất mạnh, cả thế giới lại ủng hộ ta, có những nước ở tíu vùng Bắc cực, Nam cực cũng ủng hộ ta. Đánh nhau có hy sinh, có gian khổ, nhưng bền gan, vững chí thì cuối cùng ta nhất định thắng, địch nhất định thua.

Các chú đã thông tình hình nhiệm vụ, còn phải tuyên truyền cho mọi người rõ, làm cho cả nước một lòng chống Mỹ, cứu nước và tin là nhất định thắng lợi.

Bác chúc các chú mạnh khỏe, bắn rơi được nhiều máy bay Mỹ.

Nói ngày 19-7-1965.

Tài liệu lưu tại

Bộ Tư lệnh Phòng không - Không quân.

LỜI KÊU GỌI NHÂN NGÀY 20-7

Đồng bào và bộ đội thân mến,

Nhân dịp kỷ niệm ngày 20-7, tôi thân ái gửi đến đồng bào và bộ đội cả nước lời thăm hỏi thăm thiết nhất.

Nhân dân Việt Nam ta rất yêu chuộng *độc lập và hòa bình*.

Vì vậy, trước đây toàn dân ta đã đoàn kết nhất trí, kiên quyết kháng chiến đánh thắng thực dân Pháp và giành được thắng lợi vĩ đại.

Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 đã trịnh trọng công nhận chủ quyền, độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam ta.

*

* *

Nhưng đế quốc Mỹ đã dùng đủ cách phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ. Hơn 10 năm nay, chúng đã tiến hành chiến tranh xâm lược miền Nam nước ta, hòng biến miền Nam Việt Nam thành một thuộc địa kiểu mới, một căn cứ quân sự của Mỹ, để chia cắt lâu dài nước ta, tiến công phe xã hội chủ nghĩa, uy hiếp độc lập và hòa bình các nước ở châu Á và các nơi khác.

*

* *

Hơn 10 năm nay, đồng bào miền Nam đã chiến đấu cực kỳ anh dũng, chịu đựng biết bao hy sinh, để tự giải phóng khỏi ách tàn bạo của đế quốc Mỹ và lũ tay sai.

Dưới ngọn cờ vẻ vang của *Mặt trận Dân tộc giải phóng*, đồng bào và Quân giải phóng miền Nam anh hùng đoàn kết một lòng, càng đánh càng mạnh, càng mạnh càng thắng và đang giành nhiều thắng lợi lớn trên khắp các chiến trường. Đồng bào miền Nam kiên quyết chiến đấu là để giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc, thống nhất Tổ quốc, đồng thời là góp phần vào việc bảo vệ hòa bình và độc lập của các dân tộc khác.

*

* *

Để hòng cứu vãn tình hình khốn đốn của chúng, gần đây đế quốc Mỹ đã đưa thêm hàng vạn quân Mỹ và chư hầu vào tăng cường xâm lược miền Nam và dùng máy bay đánh phá dã man miền Bắc nước ta. Chúng đã phạm nhiều tội ác tày trời đối với nhân dân ta. Cả thế giới đều sôi sục căm giận và nghiêm khắc lên án chúng.

Bọn giặc Mỹ hòng dùng sức tàn bạo để khuất phục nhân dân Việt Nam ta, dọa nạt các dân tộc ở Đông Dương, Đông Nam Á và trên thế giới. Nhưng chúng đã lầm to.

Dân tộc ta là một dân tộc anh hùng. Chúng ta đã từng đánh đổ phát xít Nhật, đánh bại thực dân Pháp và hiện nay đang kiên quyết đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược.

Chúng ta quyết tâm giành độc lập hoàn toàn cho Tổ quốc, giành tự do hoàn toàn cho nhân dân.

Đứng trước nguy cơ giặc Mỹ cướp nước, đồng bào miền Bắc và đồng bào miền Nam đoàn kết một lòng, kiên quyết chiến đấu; dù phải chiến đấu 5 năm, 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, chúng ta cũng kiên quyết chiến đấu đến thắng lợi hoàn toàn.

Đế quốc Mỹ rất dã man và quỷ quyệt. Một mặt chúng rêu rao "hòa bình", một mặt chúng gấp rút xây dựng thêm nhiều căn cứ quân sự, phái thêm nhiều quân đội vào miền Nam, tăng cường ném bom bắn phá ở miền Bắc. Giọng lưỡi "dàm phán hòa bình" của

chúng quyết không lừa bịp được nhân dân ta và nhân dân thế giới. Như Chính phủ ta đã nhiều lần tuyên bố, cách giải quyết đúng đắn nhất vấn đề Việt Nam là Chính phủ Mỹ phải *thi hành đúng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954*, thực hiện 4 điểm do Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hoà⁵⁵ đã nêu ra và 5 điều do Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam⁵⁶ đã nói rõ.

*

* *

Để làm tròn nhiệm vụ thiêng liêng "chống Mỹ, cứu nước", tôi kêu gọi:

- *Đồng bào và chiến sĩ miền Bắc* dũng cảm tiến lên, hăng hái thi đua *sản xuất và chiến đấu*.

- *Các lực lượng vũ trang nhân dân* hãy anh dũng chiến đấu, giành nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa; đánh tan các cuộc tiến công phá hoại bằng máy bay của giặc Mỹ.

- *Công nhân và nông dân* hãy hăng hái thi đua tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, "một người làm việc bằng hai" và sẵn sàng chiến đấu để bảo vệ miền Bắc, ủng hộ miền Nam.

- *Anh chị em trí thức* hãy cống hiến nhiều nhất cho Tổ quốc, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước.

- *Các cháu thanh niên* gái cũng như trai hãy thực hiện tốt "Ba sẵn sàng", xung phong dâng tất cả tinh thần và lực lượng của tuổi trẻ cho sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước, cho Tổ quốc và chủ nghĩa xã hội.

- *Chị em phụ nữ* hãy thực hiện thật tốt "Ba đảm đang"⁵⁷ góp phần đắc lực đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

- *Đồng bào các dân tộc, các tôn giáo* hãy đoàn kết chặt chẽ như anh em một nhà, cùng nhau ra sức chống Mỹ, cứu nước.

Đế quốc Mỹ đang thất bại và sẽ hoàn toàn thất bại. Nhân dân ta đang ở thế tiến công và nhất định sẽ giành được thắng lợi vẻ vang. Nhưng kẻ địch còn nhiều âm mưu độc ác, cuộc đấu tranh yêu

nước của nhân dân ta còn nhiều gian khổ khó khăn. Vì vậy, chúng ta phải luôn luôn nâng cao tinh thần cảnh giác và chí khí chiến đấu, chớ chủ quan khinh địch. Khó khăn không nản chí, thắng lợi không kiêu căng.

*

* *

Cả nước đang hướng về *miền Nam* thân yêu, thành đồng của Tổ quốc.

Đồng bào miền Nam anh dũng hãy giương cao ngọn cờ cứu nước vẻ vang của *Mặt trận Dân tộc giải phóng* tiến lên giành những thắng lợi ngày càng to lớn hơn, quyết đánh bại tất cả lực lượng hung tàn, tất cả âm mưu thâm độc của đế quốc Mỹ và bọn tay sai, quyết giành lại độc lập tự do cho nhân dân, tiến tới hòa bình, thống nhất Tổ quốc.

Binh sĩ và nhân viên của chính quyền Sài Gòn! Các người cũng là con Lạc cháu Hồng, không lẽ các người cứ cam tâm làm nô lệ cho giặc Mỹ, chống lại đồng bào, để tiếng xấu muôn đời? Các người hãy tỉnh ngộ trở về với đồng bào, góp phần giải phóng quê hương, phụng sự Tổ quốc, các người sẽ được nhân dân hoan nghênh.

*

* *

Đối với nhân dân Mỹ đang dũng cảm đấu tranh chống chiến tranh xâm lược của Chính phủ Mỹ, tôi thay mặt nhân dân Việt Nam tỏ lời hoan nghênh.

Các bạn hãy đẩy mạnh phong trào chống chiến tranh xâm lược của Chính phủ Mỹ ở Việt Nam để cứu con em các bạn khỏi bị đưa đi chết một cách thê thảm cho quyền lợi riêng của những người đang áp bức, bóc lột các bạn.

Các binh sĩ Mỹ và binh sĩ các nước chư hầu đang bị đẩy vào cuộc chiến tranh đầy tội ác, hãy mau mau giác ngộ. Nhân dân Việt Nam với các người vốn không có thù hằn gì. Đế quốc Mỹ đang bắt các người đi làm bia đỡ đạn, chết thay cho chúng. Chúng nhất định

sẽ thất bại. Các người hãy đấu tranh đòi về nước với cha mẹ, vợ con. Nhân dân Việt Nam sẽ ủng hộ các người.

*

* *

Sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước của Việt Nam ta được nhân dân các nước anh em xã hội chủ nghĩa, nhân dân châu Á, châu Phi, Mỹ Latinh và các nước khác trên thế giới nhiệt liệt đồng tình và hết lòng ủng hộ.

Tôi thay mặt đồng bào cả nước nhiệt liệt cảm ơn Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác, cảm ơn nhân dân tiến bộ khắp năm châu.

Nhân dân Việt Nam quyết tâm làm tròn nhiệm vụ thiêng liêng giải phóng Tổ quốc của mình, chặn tay bọn đế quốc Mỹ xâm lược, giữ vững tiền đồn của phe xã hội chủ nghĩa ở Đông Nam Á, tích cực góp phần vào phong trào độc lập dân tộc và bảo vệ hòa bình thế giới.

*

* *

Đồng bào và chiến sĩ thân mến,

Chính vì yêu chuộng độc lập và hòa bình mà chúng ta kiên quyết đánh giặc Mỹ xâm lược.

Sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta là chính nghĩa. Nhân dân khắp thế giới đều nghiêm khắc lên án Mỹ, đều nhiệt liệt ủng hộ ta.

Đồng bào cả nước hãy tin tưởng chắc chắn vào thắng lợi cuối cùng, vào tương lai rực rỡ của Tổ quốc ta. Hãy quyết tâm vượt mọi gian khổ, khó khăn, đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Vì Tổ quốc, vì độc lập và hòa bình, toàn dân ta anh dũng tiến lên!

Địch nhất định thua! Ta nhất định thắng!

DIỄN CHÚC MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HÒA ARẬP THỐNG NHẤT

*Kính gửi Tổng thống Gaman Ápđen Nátxe,
nước Cộng hòa Arập thống nhất,*

Lơ Ke

Nhân dịp lễ mừng lần thứ 13 Ngày quốc khánh của nước Cộng hòa Arập thống nhất, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi Ngài, Chính phủ và nhân dân nước Cộng hòa Arập thống nhất lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Chúc nhân dân nước Cộng hòa Arập thống nhất, dưới sự lãnh đạo của Ngài, thu được nhiều thắng lợi to lớn trong công cuộc xây dựng đất nước giàu mạnh, góp phần vào sự nghiệp củng cố khối đoàn kết Á - Phi, đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, giữ gìn độc lập dân tộc và hòa bình ở Trung Cận Đông và thế giới.

Tôi vui mừng nhận thấy mối quan hệ giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Cộng hòa Arập thống nhất đã phát triển thêm một bước mới tốt đẹp và tôi tin rằng mối tình hữu nghị giữa hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển.

Nhân dịp này, tôi chân thành cảm ơn sự ủng hộ của nhân dân và Chính phủ nước Cộng hòa Arập thống nhất đối với cuộc

đấu tranh yêu nước của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ
xâm lược.

Hà Nội, ngày 22 tháng 7 năm 1965

Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4129,
ngày 24-7-1965.

ĐIỆN CHÚC MỪNG
HỘI NGHỊ THẾ GIỚI LẦN THỨ 11
CHỐNG BOM NGUYÊN TỬ VÀ KHINH KHÍ

Thay mặt nhân dân Việt Nam và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt.

Nhân dân Việt Nam hoàn toàn đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Nhật Bản anh em đòi triệt để cấm vũ khí hạt nhân, đòi hủy bỏ các căn cứ quân sự Mỹ trên đất Nhật Bản, đòi trả lại Ôkinaoa và Ôgaxaoara cho Nhật Bản.

Chúng tôi chân thành cảm ơn sự ủng hộ tận tình của Hội đồng chống bom nguyên tử và khinh khí Nhật Bản, của các tầng lớp nhân dân, các đảng phái và các đoàn thể dân chủ tiến bộ Nhật Bản đang ra sức ủng hộ cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam.

Chúng tôi tin chắc rằng Hội nghị sẽ góp phần động viên nhân dân Nhật Bản, nhân dân châu Á và nhân dân thế giới đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, để bảo vệ độc lập dân tộc và hòa bình thế giới.

Xin chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4131,
ngày 26-7-1965.

THƯ KHEN ĐỒNG BÀO, BỘ ĐỘI VÀ CÁN BỘ KHU VIỆT BẮC

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Khu Việt Bắc,

Vừa qua, đồng bào Yên Bái và Phú Thọ đã cùng bộ đội phòng không - không quân và các lực lượng vũ trang khác bắn rơi 6 máy bay phản lực Mỹ, trong đó có chiếc máy bay thứ 400.

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi bộ đội, cán bộ và đồng bào các dân tộc Việt Bắc đã đoàn kết chặt chẽ, chiến thắng vẻ vang.

Bộ đội và đồng bào Khu Việt Bắc hãy ra sức phát huy truyền thống anh hùng cách mạng, luôn luôn nâng cao cảnh giác, đoàn kết chặt chẽ giữa các dân tộc anh em, giữa bộ đội và nhân dân, ra sức thi đua sản xuất giỏi, chiến đấu giỏi, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, lập nhiều thành tích to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4133,
ngày 28-7-1965.

PHẢI SẴN SÀNG PHÒNG, CHỐNG BÃO LỤT

Vừa qua, trên thế giới nhiều nơi đã bị nạn bão lụt. Ví dụ:

Ở Mỹ, vào đầu tháng 7 vì mưa to, nước sông Mítxuri dâng lên mau chóng và dữ tợn. Ở vùng gần sông nhiều ruộng vườn bị ngập lụt, nhiều nhà cửa và người đã bị nước cuốn đi.

Ở nước Đại Hô¹⁾, lụt đã gây ra nhiều tổn thất về nhà cửa, mùa màng và súc vật.

Ở Nam Tư, tại vùng sông Đanuýp, lụt đã tràn đến cả miền Trung, miền Đông và miền Nam, hàng ngàn ngôi nhà bị ngập lụt. Hơn 30.000 hécta cây lương thực bị mất sạch, v.v..

Ở nước ta, vừa rồi cũng bị hai cơn bão số 3 và số 4 đe dọa, cũng may là khi vào đến bờ nước ta, hai cơn bão đều lắng xuống, không gây thiệt hại gì. Nhưng tiếp sau cơn bão số 4 thì có mưa to. Trên nhiều con sông, nước đã lên cao nhanh chóng.

Theo dự đoán, thì mùa thu này sẽ có những trận bão lụt đột ngột.

Chúng ta phải chuẩn bị sẵn sàng mọi việc để phòng bão, chống lụt.

Các ủy ban phòng và chống bão lụt ở trung ương, tỉnh, huyện và xã phải có kế hoạch thật chu đáo, phân công thật rõ ràng, kiểm tra thật kỹ lưỡng.

1) Nước Pakixtan (BT).

Nhân dân các địa phương phải tập dượt cho thành thạo việc chống lụt, phải canh gác cẩn thận đề điều.

Các hợp tác xã và các nông hộ cần phải chuẩn bị sẵn sàng các thứ cần thiết, nhất là thuyền, bè.

Người xưa có câu "Thủy, hỏa, đạo, tặc". Nghĩa là phải đề phòng lụt như đề phòng giặc. Chúng ta kịp thời chuẩn bị đầy đủ sẵn sàng, thì dù bão lụt to mấy cũng không sợ.

Tuyệt đối không nên chờ "nước đến chân mới nhảy".

Các chi bộ đảng và chi đoàn thanh niên có nhiệm vụ là phải làm tốt việc đôn đốc và giúp đỡ thực hiện chuẩn bị phòng và chống bão lụt ở thôn xóm mình.

T.L.

Báo *Nhân dân*, số 4133,
ngày 28-7-1965.

THƯ GỬI TỔNG THỐNG NƯỚC CỘNG HÒA GANA

Kính gửi Tổng thống Cờvơ Cờuma nước Cộng hòa Gana,

Acra

Thưa Tổng thống thân mến,

Tôi hân hạnh nhận được bức thư chí tình của Ngài ngày 17 tháng 7 năm 1965, nhất là sau lời trình bày thêm của ông Bộ trưởng Cờvesi Ácma, Đại sứ Gana tại Pari, Bác sĩ J. Ebótsmau và ông Tổng Thư ký Bộ Ngoại giao Gana Phơrét S. Áckhurốt. Tôi sung sướng nhận thấy rằng Ngài và nhân dân Gana anh em hết sức quan tâm tới tình hình cực kỳ nghiêm trọng hiện nay ở Việt Nam và tin tưởng nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng. Đó là một sự cổ vũ quý báu đối với cuộc chiến tranh yêu nước của nhân dân Việt Nam, một biểu hiện tốt đẹp của mối tình hữu nghị thắm thiết giữa nhân dân hai nước chúng ta, một bằng chứng sinh động của sự đoàn kết giữa nhân dân các nước Á - Phi trong cuộc đấu tranh chống kẻ thù chung là chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, do đế quốc Mỹ cầm đầu.

Thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi xin gửi tới Ngài và nhân dân Gana anh em những lời cảm ơn nhiệt liệt nhất.

Về việc tìm một giải pháp hòa bình cho vấn đề Việt Nam hiện nay, tôi đã có dịp nói rõ với các phái viên của Ngài, và các vị đó sẽ trình bày tường tận với Ngài quan điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa về vấn đề này. Tôi muốn nói thêm rằng nhân dân Việt Nam rất thiết tha với hòa bình, nhưng phải là hòa

bình gắn liền với độc lập, hòa bình trên cơ sở triệt để tôn trọng các quyền dân tộc của nhân dân Việt Nam như Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 đã công nhận: chủ quyền, độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ. Cố nhiên, tình hình ở Việt Nam không chỉ tùy thuộc thiện chí hòa bình của nhân dân Việt Nam và nhân dân Á - Phi mà còn tùy thuộc chính sách của đối phương. Nếu bọn đế quốc Mỹ ngoan cố theo đuổi cuộc chiến tranh xâm lược của chúng ở Việt Nam, thì nhân dân chúng tôi sẽ buộc phải kiên quyết chiến đấu đến cùng. Chỉ có như thế chúng tôi mới làm tròn nghĩa vụ đối với dân tộc Việt Nam, cũng như đối với cuộc đấu tranh của nhân dân Á, Phi, Mỹ Latinh vì hòa bình, độc lập dân tộc và tiến bộ xã hội.

Từ lâu, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân dân Việt Nam rất mong muốn được đón tiếp Ngài, vị lãnh tụ kính yêu của nhân dân Gana, người bạn thân thiết của nhân dân Việt Nam. Cá nhân tôi, càng trông chờ ngày gặp gỡ vui vẻ đó. Nhưng Ngài đã biết đế quốc Mỹ đang ngày càng cho nhiều máy bay điên cuồng ném bom bắn phá trên đất nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Nhưng đối với nhân dân Gana anh em, tôi có trách nhiệm nặng nề về vấn đề bảo đảm an toàn cho Ngài. Mặc dầu tôi biết Ngài lo lắng cho nhân dân Việt Nam hơn lo lắng cho bản thân mình. Sau khi cân nhắc kỹ, tôi rất tiếc rằng trong lúc này, chúng tôi chưa tiện mời Ngài sang thăm Việt Nam. Tôi tin chắc rằng bao giờ có dịp thuận tiện, cuộc đi thăm đó nhất định sẽ được thực hiện như nhân dân Việt Nam và cá nhân tôi thiết tha mong muốn.

Xin gửi Ngài lời chào thân ái nhất.

Hà Nội, ngày 29 tháng 7 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Bút tích lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

TRẢ LỜI PHÒNG VẤN CÁC BÁO HÔM NAY VÀ CÁCH MẠNG (CU BA)

Hỏi: Đảng Lao động Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã có những biện pháp gì để chống lại sự xâm lược của đế quốc Mỹ?

Trả lời: Đế quốc Mỹ đang thất bại trong "Chiến tranh đặc biệt" ở miền Nam và trong chiến tranh "leo thang" phá hoại miền Bắc Việt Nam, trước hết là do sự đoàn kết chặt chẽ và đấu tranh kiên quyết của hơn 30 triệu nhân dân Việt Nam nhằm bảo vệ độc lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc mình. Được sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của các nước xã hội chủ nghĩa anh em và của nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, nhân dân Việt Nam chúng tôi càng thêm sức mạnh tinh thần và vật chất, càng thêm quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Hỏi: Triển vọng của việc giải phóng miền Nam Việt Nam và việc thống nhất đất nước như thế nào một khi miền Nam được giải phóng?

Trả lời: Miền Nam Việt Nam nhất định sẽ được giải phóng. Miền Nam Việt Nam độc lập, dân chủ, hòa bình và trung lập theo đúng Cương lĩnh của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam. Hai miền Bắc và Nam sẽ tiến từng bước thống nhất đất nước của mình, không có sự can thiệp của nước ngoài.

Hỏi: Chủ tịch có cho rằng Giôn-xơn có thể lừa bịp được ai với những lời tuyên bố về "hòa bình thương lượng", trong khi đó ông ta lại "leo thang" trong cuộc chiến tranh xâm lược chống lại toàn thể nhân dân Việt Nam? Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về sự đoàn kết quốc tế với cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam.

Trả lời: Những luận điệu "hòa bình thương lượng" của Tổng thống Giôn-xơn không lừa bịp được ai vì lời nói và việc làm của ông ta trái ngược nhau. Trong khi Giôn-xơn làm rùm beng về "thương lượng hòa bình" thì ông ta lại ra sức đẩy mạnh chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam và tăng cường việc ném bom phá hoại miền Bắc. Thế là ông ta đã tự lộ mặt nạ trước thế giới.

Chúng tôi cho rằng sự đoàn kết và ủng hộ quốc tế càng làm cho cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam thêm sức mạnh và thêm chắc chắn thắng lợi.

Hỏi: Xin Chủ tịch cho biết ý kiến về việc Mác-xen Taylo "từ chức" đại sứ Mỹ ở miền Nam Việt Nam và việc Tổng thống Mỹ đã cử Cabốt Lốt sang thay ông ta?

Trả lời: Taylo thay Lốt vì Lốt đã thất bại. Nay Lốt lại thay Taylo vì Taylo cũng đã thất bại. Đó là cái vòng luẩn quẩn đang tròng vào cổ đế quốc Mỹ làm cho họ cuối cùng sẽ thất bại hoàn toàn ở Việt Nam.

Hỏi: Quan hệ giữa nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và Cu Ba đã phát triển như thế nào và những khả năng để tăng cường quan hệ đó?

Trả lời: Trong những năm qua, quan hệ hữu nghị và hợp tác anh em giữa hai nước chúng ta không ngừng phát triển. Sự ủng hộ lẫn nhau giữa hai nước đã cổ vũ rất nhiều cho cuộc đấu tranh cách mạng của nhân dân hai nước chúng ta chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ xâm lược và gây chiến. Khả năng tăng cường những quan

hệ thân thiện về mọi mặt giữa hai nước chúng ta đang mở ra những triển vọng rất tốt đẹp.

Thay mặt nhân dân Việt Nam và nhân danh cá nhân, tôi nhờ các đồng chí chuyển đến nhân dân Cu Ba anh hùng dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chính phủ cách mạng Cu Ba, đứng đầu là đồng chí Phiden Caxtơrô, lời cảm ơn chân thành của nhân dân Việt Nam về sự ủng hộ nhiệt tình và quý báu của nhân dân Cu Ba anh em.

Báo *Nhân dân*, số 4135,
ngày 30-7-1965.

ĐIỆN GỬI CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG CÁCH MẠNG VÀ CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG ANGIÊRI

*Kính gửi ông Huari Bumêdiên, Chủ tịch Hội đồng Cách mạng
và Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng
nước Cộng hòa Dân chủ và Nhân dân Angiêri,
Angiê*

Hân hạnh báo Ngài biết tôi đã nhận được điện ngày 27 tháng 7 năm 1965 của Ngài.

Nhân dân Việt Nam và Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa mong muốn sâu sắc rằng các nước châu Phi, các nước Á - Phi đoàn kết chặt chẽ, vì đoàn kết là yếu tố quyết định thắng lợi của sự nghiệp đấu tranh của nhân dân Á - Phi chống chủ nghĩa đế quốc vì độc lập dân tộc và hòa bình thế giới. Vì những lẽ đó, chúng tôi mong rằng, song song với những thắng lợi của Hội nghị những người đứng đầu các nước châu Phi, Hội nghị Á - Phi lần thứ II họp được thành công theo Nghị quyết của Ban Thường trực ngày 25 tháng 6 năm 1965.

Xin gửi Ngài lời chào trân trọng.

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH**

Điện gửi cuối tháng 7-1965.
Tài liệu tiếng Pháp,
lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI THI ĐUA
"QUYẾT TÂM ĐÁNH THẮNG
GIẶC MỸ XÂM LƯỢC" CỦA CÁC LỰC LƯỢNG
VŨ TRANG NHÂN DÂN¹⁾**

Bác thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ thân ái thăm hỏi các đại biểu và khen ngợi các "Đơn vị quyết thắng" và các đơn vị tiên tiến.

Từ ngày 5-8-1964 đến nay, giặc Mỹ dùng máy bay ném bom miền Bắc hòng dọa nạt nhân dân ta. Nhưng chúng đã thất bại thảm hại. Đến nay, 449 máy bay Mỹ đã bị quân và dân ta bắn rơi, nhiều phi công Mỹ bị bắt sống. Nhưng các cô, các chú phải nhớ rằng đó là những thành tích bước đầu, chỗ chủ quan tự mãn, mà phải cố gắng hơn nữa.

Vừa qua nhiều địa phương và đơn vị đã có những cố gắng và những thành tích về nhiều mặt, hoặc to hoặc nhỏ, đều đáng khen ngợi. Hôm nay Bác chỉ nêu một địa phương và ba đơn vị gương mẫu nhất.

1) Đại hội họp ngày 7-8-1965 tại Hà Nội. Đây là đại hội đầu tiên của các đơn vị anh hùng chống Mỹ, cứu nước. Tại Đại hội này có 367 đơn vị quân đội, công an vũ trang và dân quân tự vệ toàn miền Bắc được tặng danh hiệu Đơn vị quyết thắng (BT).

- Quân và dân tỉnh *Quảng Bình* vừa chiến đấu giỏi, đã bắn rơi 112 máy bay Mỹ, vừa sản xuất giỏi, đã thu được vụ chiêm rất tốt. Thế là ăn no, đánh thắng.

- Đơn vị đảo *Côn Cỏ* anh dũng, kiên cường đánh bại hàng trăm đợt tiến công bằng máy bay và tàu chiến của địch, bắn rơi 22 máy bay Mỹ.

- *Đại đội cao xạ Nguyễn Viết Xuân* vừa chiến đấu giỏi, vừa huấn luyện tốt, đoàn kết tốt, kỷ luật tốt.

- *Phân đội 7 hải quân* huấn luyện tốt, chiến đấu giỏi, bắn rơi máy bay và bắn cháy tàu biệt kích của địch.

Mong rằng các địa phương, các đơn vị đều ra sức thi đua để trở nên gương mẫu.

Dân tộc ta là một dân tộc anh hùng. Nhân dân miền Bắc rất anh hùng! Nhân dân miền Nam ta rất anh hùng! Mọi âm mưu độc ác và xảo quyệt của giặc Mỹ cướp nước và bòn rút bán nước nhất định sẽ bị lực lượng "chống Mỹ, cứu nước" của đồng bào ta và sức mạnh đoàn kết của toàn dân ta đánh tan, bị ngọn lửa cách mạng của nhân dân ta thiêu cháy.

Để cùng với toàn dân làm tròn nhiệm vụ thiêng liêng chống Mỹ, cứu nước, các lực lượng vũ trang của ta hãy thực hiện tốt 5 điều sau đây:

- Phát huy truyền thống vẻ vang quyết chiến, quyết thắng, nêu cao tinh thần yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội.

- Luôn luôn cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu dũng cảm, ra sức tiêu diệt địch và hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ mà Đảng và Nhà nước giao cho.

- Vừa chiến đấu, vừa xây dựng, đánh giặc giỏi, huấn luyện giỏi, xây dựng nhiều "Đơn vị quyết thắng" hơn nữa.

- Dân chủ tốt, kỷ luật nghiêm, đoàn kết nội bộ, đoàn kết quân dân.

- Quản lý bộ đội tốt, bảo đảm đời sống vật chất và tinh thần tốt trong mọi hoàn cảnh.

Về đơn vị, các chú chuyển lời thăm hỏi thân ái của Trung ương Đảng, Chính phủ và của Bác tới các cán bộ, chiến sĩ, đến đồng bào địa phương. Bác chờ nhiều tin thắng lợi của các đơn vị và các địa phương.

Báo *Nhân dân*, số 4146,
ngày 10-8-1965.

ĐIỆN CẢM ƠN

*Kính gửi đồng chí Kim Nhật Thành,
 Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương
 Đảng Lao động Triều Tiên, Thủ tướng nội các
 nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên,*

Thưa đồng chí kính mến,

Chúng tôi rất vui sướng nhận món quà của đồng chí gồm 20 máy kéo, 5 xe vận tải và một số máy nông cụ do Triều Tiên sản xuất.

Chúng tôi xin cảm ơn đồng chí và nhờ đồng chí chuyển đến anh em công nhân Triều Tiên lời chào thân ái nhất.

Chúng tôi đánh giá rất cao sự giúp đỡ chí tình của Đảng, Chính phủ và nhân dân Triều Tiên anh em đối với cuộc chiến đấu chống Mỹ, cứu nước của chúng tôi. Chúng tôi sẽ luôn luôn cố gắng sử dụng tốt sự giúp đỡ quý báu đó.

Chúng tôi xin chân thành chúc nhân dân Triều Tiên anh em dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng và của đồng chí, đạt nhiều thành tích mới trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và sự nghiệp đấu tranh thống nhất đất nước Triều Tiên.

Chúc tình đoàn kết chiến đấu và quan hệ hợp tác anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta đời đời bền vững.

Hà Nội, ngày 9 tháng 8 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Bút tích lưu tại
 Bảo tàng Hồ Chí Minh.

THƯ GỬI CÁN BỘ VÀ CHIẾN SĨ HẢI QUÂN

Thân ái gửi cán bộ và chiến sĩ Hải quân nhân dân Việt Nam,

Nhân dịp hải quân ta vừa tròn 10 tuổi, Bác rất vui lòng khen ngợi thành tích vẻ vang về xây dựng và chiến đấu của các chú.

Tuy còn non trẻ, nhưng nhờ sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng, sự tin yêu, giúp đỡ của nhân dân, sự cố gắng không ngừng của mình, hải quân ta đã anh dũng chiến đấu, tích cực diệt địch, bắn rơi máy bay và đánh đuổi tàu chiến Mỹ, đoàn kết lập công, bảo vệ nhân dân, bảo vệ vùng trời và vùng biển của Tổ quốc. Các chú đã nêu cao truyền thống anh hùng của dân tộc ta.

Các chú hãy ra sức phát huy ưu điểm, sửa chữa nhược điểm, khó không nản, thắng không kiêu, cùng với đơn vị bạn và nhân dân quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp bảo vệ miền Bắc, ủng hộ cách mạng giải phóng miền Nam, tiến tới hòa bình thống nhất nước nhà.

Chào thân ái và quyết thắng

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4147,
ngày 11-8-1965.

THƯ KHEN ĐỒNG BÀO, BỘ ĐỘI VÀ CÁN BỘ NGHỆ AN BẮN RƠI 100 MÁY BAY MỸ

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Nghệ An,

Bác rất vui lòng quân và dân tỉnh ta đã bắn rơi 100 máy bay Mỹ.

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác gửi lời khen ngợi đồng bào, bộ đội và cán bộ tỉnh ta đã chiến đấu dũng cảm, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Bộ đội, cán bộ và đồng bào Nghệ An đã phát huy thắng lợi, nêu cao truyền thống anh hùng của quân và dân ta, đoàn kết chặt chẽ, luôn luôn cảnh giác, thi đua chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi, quyết giành nhiều thành tích to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4148,
ngày 12-8-1965.

THƯ GỬI BAN BIÊN TẬP BÁO *UNITA*¹⁾

*Gửi ban biên tập báo Unita,
Các đồng chí thân mến,*

Ngày tháng trôi qua mau chóng! Đồng chí Panmirô Tôgoliatti của chúng ta qua đời đã một năm rồi, nhưng hình ảnh của đồng chí vẫn in sâu trong lòng những người cộng sản. Là một trong những người sáng lập Đảng Cộng sản Ý, đồng thời là một Ủy viên trong Ban Chấp hành của Quốc tế Cộng sản trước đây, đồng chí Panmirô Tôgoliatti đã cống hiến cả đời mình cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động Ý, và cho thắng lợi của chủ nghĩa cộng sản trên toàn thế giới.

Tên tuổi của đồng chí Panmirô Tôgoliatti gắn liền với sự nghiệp đấu tranh cách mạng chống chủ nghĩa đế quốc, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, giành hòa bình, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Chúng ta luôn luôn tưởng nhớ đồng chí Panmirô Tôgoliatti.

Nhân dịp này, nhờ các đồng chí chuyển lời cảm ơn chân thành của chúng tôi đến toàn thể đảng viên Đảng Cộng sản, giai cấp công nhân và nhân dân tiến bộ Ý đang ủng hộ nhiệt tình cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam chúng tôi.

1) Báo *Unita*: Cơ quan ngôn luận của Đảng Cộng sản Ý (BT).

Chúc giai cấp công nhân và nhân dân lao động Ý, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, giành được nhiều thắng lợi mới.

Lời chào anh em.

Hà Nội, ngày 13 tháng 8 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Tài liệu lưu tại
Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**TRẢ LỜI PHỎNG VẤN
CỦA ÔNG PHILÍP ĐOVILE, PHÒNG VIÊN
BÁO *THẾ GIỚI* (PHÁP)**

Hỏi: Phải chăng lập trường của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa hiện nay vẫn là lập trường mà Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã trình bày ngày 8-4-1965, nghĩa là công việc nội bộ của nhân dân miền Nam Việt Nam phải do nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy, trên cơ sở dân chủ và không có sự can thiệp của nước ngoài?

Trả lời: Đúng như vậy, và đây là dựa trên Cương lĩnh của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Hỏi: Phải chăng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa sẵn sàng chấp nhận - chừng nào nhân dân miền Nam Việt Nam còn muốn - sự tồn tại của một miền Nam Việt Nam tự trị, trung lập, nhưng có những quan hệ với miền Bắc xuất phát từ tình anh em và từ chỗ là cùng một dân tộc?

Trả lời: đương nhiên là như vậy. Trong khi chuẩn bị cho việc thống nhất nước Việt Nam bằng phương pháp hòa bình, trên cơ sở tự nguyện của nhân dân hai miền Nam và Bắc, theo Cương lĩnh của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam và Cương lĩnh của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, toàn thể nhân dân chúng tôi đang ra sức chiến đấu nhằm đánh bại âm mưu xâm lược của đế

quốc Mỹ đối với đất nước chúng tôi để bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam và hòa bình thống nhất đất nước; đó chính là mục đích cao cả nhất của mỗi người Việt Nam chúng tôi.

Hỏi: Nếu Chính phủ Mỹ trình trọng xác nhận tôn trọng những nguyên tắc cơ bản của Hiệp nghị Giơnevơ (nghĩa là tôn trọng sự thống nhất và nền độc lập của nước Việt Nam, cấm thiết lập căn cứ quân sự ở Việt Nam và cấm đưa quân đội nước ngoài vào Việt Nam), thì Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa sẽ tán thành bàn bạc với họ những điều kiện và những đảm bảo về việc ngừng can thiệp như họ tuyên bố không?

Theo ý kiến Chủ tịch thì việc Mỹ ngừng tiến công bằng không quân nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa có phải là một điều kiện không có không được để tiến tới một giải pháp về vấn đề Việt Nam không?

Trả lời: Muốn thế, Chính phủ Mỹ phải có bằng chứng cụ thể là họ thừa nhận lập trường bốn điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, lập trường đó phù hợp với những điều khoản chủ yếu về chính trị và quân sự của Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam; Chính phủ Mỹ phải chấm dứt ngay những cuộc tiến công bằng không quân vào lãnh thổ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam nước chúng tôi, rút quân đội và các loại vũ khí Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam. Đó là "hòa bình trong danh dự", ngoài ra không có con đường nào khác.

Hỏi: Chủ tịch cho rằng việc giải quyết vấn đề Việt Nam trực tiếp tùy thuộc vào Chính phủ Hà Nội và Chính phủ Hoa Thịnh Đốn mà không cần phải triệu tập một hội nghị quốc tế hay là việc đó tùy thuộc chủ yếu vào Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam và chính quyền Sài Gòn.

Trả lời: Về câu hỏi này, lập trường bốn điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã trả lời rõ; và tuyệt đối không có vấn đề "chính quyền Sài Gòn", một sản phẩm do đế quốc Mỹ nặn ra mà nhân dân chúng tôi phỉ nhổ và không một ai trên thế giới đếm xỉa đến.

Tôi xin gửi ông lời chào lịch sự.

Báo *Nhân dân*, số 4152,
ngày 16-8-1965.

HAI MƯƠI NĂM ĐẤU TRANH THẮNG LỢI CỦA CÁCH MẠNG VIỆT NAM¹⁾

Ngày 2 tháng 9 năm nay, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vừa tròn 20 tuổi. Tuổi hai mươi là tuổi thanh xuân đầy sức sống và hy vọng của một đời người. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đến tuổi hai mươi cũng như vậy, đầy sức mạnh và lòng tin ở tương lai tươi sáng của mình.

Từ ngày Cách mạng Tháng Tám 1945 thắng lợi, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời, trong 20 năm ấy, nhân dân Việt Nam đã trải qua biết bao thử thách gian nan và cũng đã giành được rất nhiều thành tích rực rỡ.

Chế độ dân chủ nhân dân thành lập chưa được mấy ngày, thực dân Pháp đã quay trở lại hòng bắt nhân dân Việt Nam làm nô lệ cho chúng một lần nữa. Cuộc kháng chiến anh dũng chống thực dân Pháp bắt đầu từ Nam Bộ, một năm sau thì trở thành cuộc kháng chiến vĩ đại của toàn dân. Với quyền làm chủ thiêng liêng của mình, nhân dân Việt Nam đã tiến hành một cuộc chiến tranh yêu nước cực kỳ gian khổ và vô cùng anh dũng trong suốt 9 năm. Cuối cùng, quân đội và nhân dân Việt Nam đã giành được chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, giành được thắng lợi ở Hội nghị Giơnevơ năm 1954, lập lại hòa bình ở Đông Dương.

1) Bài viết cho tạp chí *Thời mới* (Liên Xô) (BT).

Cách mạng Việt Nam chuyển sang một giai đoạn mới, nhân dân Việt Nam có hai nhiệm vụ chiến lược: tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc và tiếp tục sự nghiệp giải phóng miền Nam, hòa bình thống nhất đất nước.

Ở *miền Bắc Việt Nam* hoàn toàn giải phóng, trong ba năm (1955 - 1957), nhân dân Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam và Nhà nước của mình, bắt tay vào khôi phục kinh tế, hàn gắn những vết thương chiến tranh, hoàn thành công cuộc cải cách ruộng đất, thực hiện nguyện vọng từ hàng nghìn năm của nông dân là người cày có ruộng. Trong ba năm sau (1958 - 1960), công cuộc cải tạo xã hội chủ nghĩa giành được thắng lợi quyết định, xóa bỏ vĩnh viễn các giai cấp bóc lột và đưa nhân dân lao động vào con đường làm ăn tập thể, xây dựng quan hệ sản xuất hoàn toàn mới, xã hội chủ nghĩa. Trên cơ sở đó, công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội có điều kiện tiến hành trên quy mô rộng rãi về mọi mặt, đưa miền Bắc từng bước tiến lên con đường công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa.

Đến nay, sau hơn 10 năm hòa bình xây dựng, miền Bắc Việt Nam đã có nhiều thay đổi to lớn. Với các hợp tác xã, *nông nghiệp* đã phát triển vững chắc, bảo đảm đủ lương thực cho 17 triệu người. *Công nghiệp* đã xây dựng được thêm nhiều cơ sở quan trọng, bảo đảm được phần lớn hàng tiêu dùng cần thiết cho nhân dân và một phần tư liệu sản xuất. Sự nghiệp *giáo dục, văn hóa* tiến bộ nhanh chóng, xóa xong nạn mù chữ; hàng triệu trẻ em và người lớn vào các trường học và đào tạo thêm hàng vạn cán bộ khoa học kỹ thuật. *Sức khỏe* của nhân dân tăng lên rõ rệt, các bệnh dịch nguy hiểm đã chấm dứt. *Phụ nữ* được giải phóng. Các *tôn giáo* đoàn kết, các *dân tộc* đoàn kết, thương yêu nhau như anh em một nhà. Cuộc sống tự do, no ấm, tươi vui tỏa ánh sáng của chế độ xã hội chủ nghĩa từ thành thị đến nông thôn, khắp đồng bằng và miền núi. Nhân dân hoàn toàn làm chủ vận mạng của mình. Thật là khác hẳn ngày xưa một trời một vực, cũng khác hẳn cảnh tượng đau khổ ở miền Nam dưới gót sắt tàn bạo của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai.

Hơn 20 năm qua, 14 triệu nhân dân *miền Nam Việt Nam* vẫn chưa được sống một ngày hòa bình hạnh phúc. Sau 9 năm cùng nhân dân cả nước chống thực dân Pháp, đồng bào chúng tôi ở miền Nam đã phải trải qua 11 năm đấu tranh gian khổ chống đế quốc Mỹ và bọn bù nhìn. Thế là hơn 20 năm nay, ngọn lửa chiến tranh xâm lược chưa bao giờ tắt trên dải đất miền Nam Việt Nam, đã gây ra biết bao đau thương, tang tóc. *Đế quốc Mỹ* đã trắng trợn chà đạp lên Hiệp định Giơnevơ năm 1954, dùng bọn ngụy quyền bán nước để thi hành một chính sách phát xít đầm máu, biến miền Nam Việt Nam thành một thuộc địa kiểu mới và một căn cứ quân sự của Mỹ, hòng chia cắt lâu dài đất nước Việt Nam, đe dọa nghiêm trọng nền hòa bình và an ninh của các dân tộc ở Đông Dương và Đông Nam Á.

Hơn 10 năm nay, đế quốc Mỹ và bọn tay sai của chúng đã dùng tất cả những thủ đoạn dã man nhất, cả những bom napan, chất độc hóa học để tàn phá làng mạc và giết hại đồng bào miền Nam chúng tôi. Chúng lầm tưởng sức tàn bạo có thể khuất phục được nhân dân miền Nam Việt Nam. Nhưng đồng bào miền Nam chúng tôi rất anh dũng đã đứng lên chiến đấu vô cùng oanh liệt chống bọn cướp nước và lũ bán nước. Giương cao ngọn cờ vẻ vang của Mặt trận Dân tộc giải phóng, nhân dân miền Nam Việt Nam đã tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, đã giải phóng hơn 3 phần 4 dân số với 4 phần 5 đất đai và đang tiến công dồn dập, giành chủ động trên các chiến trường. Tất cả các kế hoạch xâm lược của đế quốc Mỹ đều bị phá sản. Rõ ràng đế quốc Mỹ đã bị sa lầy đến tận cổ ở miền Nam Việt Nam. Chúng càng đánh càng thua, càng thua càng bí.

Chính vì hòng gỡ thế bí ở miền Nam mà một năm nay đế quốc Mỹ đã liều lĩnh dùng hàng trăm máy bay ném bom phá hoại miền Bắc. Và gần đây, trong khi rêu rao "thương lượng hòa bình" giả dối, Giôn-xơn lại đưa thêm 5 vạn quân để tăng số quân Mỹ hiện

nay lên đến 12 vạn rưỡi tên, nhằm đẩy mạnh cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam. Những hành động điên rồ ấy càng vạch trần bộ mặt xảo quyệt của đế quốc Mỹ và càng đưa chúng vào con đường thất bại nặng nề hơn. Chúng đã thua 14 triệu nhân dân miền Nam Việt Nam, thì làm sao có thể thắng được 31 triệu người của cả một dân tộc anh hùng? Nhân dân Việt Nam đoàn kết triệu người như một, kiên quyết đứng vững trên tiền tuyến của phong trào đấu tranh vĩ đại của nhân dân toàn thế giới chống đế quốc Mỹ. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa kiên quyết giữ vững vị trí tiền đồn của phe xã hội chủ nghĩa ở Đông Nam Á, quyết đánh tan mọi kế hoạch phiêu lưu của giặc Mỹ xâm lược. Cuộc chiến đấu chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam hiện nay chẳng những nhằm bảo vệ quyền lợi dân tộc thiêng liêng của mình, mà còn góp phần bảo vệ hệ thống xã hội chủ nghĩa và bảo vệ hòa bình ở châu Á và thế giới.

Trong sự nghiệp chính nghĩa của mình, nhân dân Việt Nam được sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em cũng như của nhân dân tiến bộ toàn thế giới. Nhân đây, một lần nữa, tôi xin chân thành cảm ơn các nước xã hội chủ nghĩa anh em, nhất là Liên Xô và Trung Quốc, đã hết lòng giúp đỡ nhân dân chúng tôi về mọi mặt, cảm ơn nhân dân các nước Á, Phi, Mỹ Latinh và nhân dân toàn thế giới kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ đã nhiệt liệt đồng tình và ủng hộ nhân dân chúng tôi trong cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước.

Dù chúng phái thêm bao nhiêu quân đội, đế quốc Mỹ xâm lược nhất định cũng sẽ hoàn toàn thất bại. Nhân dân Việt Nam nhất định thắng lợi vẻ vang. Miền Nam Việt Nam nhất định sẽ được giải phóng. Nước Việt Nam nhất định sẽ được hòa bình thống nhất. Đó là quyết tâm danh thép, đó là lòng tin sắt đá của 31 triệu nhân dân Việt Nam chúng tôi trong cuộc đấu tranh thiêng liêng chống Mỹ, cứu nước.

Cuộc đấu tranh cách mạng trường kỳ, gian khổ và vô cùng anh dũng đã rèn luyện và đã dạy cho nhân dân Việt Nam chúng tôi nhiều bài học lớn như:

- *Phải có đường lối cách mạng đúng, có đảng của giai cấp vô sản lãnh đạo đúng.* Đường lối ấy chỉ có thể là đường lối của chủ nghĩa Mác - Lênin được vận dụng một cách sáng tạo vào hoàn cảnh cụ thể của dân tộc. Ở Việt Nam, đường lối ấy chỉ có thể là đường lối của giai cấp vô sản và đảng của nó là Đảng Lao động Việt Nam. Đảng phải thật sự là đội tiên phong dũng cảm và bộ tham mưu sáng suốt của giai cấp vô sản, của nhân dân lao động và của cả dân tộc.

- Đảng phải liên hệ mật thiết với quần chúng, phải kiên quyết giữ vững *liên minh công nông* trong các giai đoạn của cách mạng dân tộc dân chủ và cách mạng xã hội chủ nghĩa. Phải bảo đảm thực hiện *Mặt trận dân tộc thống nhất* chặt chẽ và rộng rãi, đoàn kết tất cả mọi người yêu nước chung quanh Đảng của giai cấp vô sản.

- Phải xây dựng và lãnh đạo vững chắc *lực lượng vũ trang cách mạng của nhân dân*, bảo đảm đánh thắng bất cứ kẻ thù nào, bất cứ trong hoàn cảnh nào.

- Phải luôn luôn củng cố và tăng cường *Nhà nước dân chủ nhân dân*, kiên quyết giữ vững chuyên chính đối với kẻ thù của dân tộc, của giai cấp và thực hiện dân chủ thật sự đối với nhân dân.

- Phải tuyệt đối trung thành với chủ nghĩa quốc tế vô sản, luôn luôn củng cố và phát triển tình đoàn kết hữu nghị với tất cả các lực lượng cách mạng và tiến bộ trên thế giới, nhất là với các nước xã hội chủ nghĩa anh em, với các dân tộc ở châu Á, châu Phi, Mỹ Latinh, với giai cấp công nhân và nhân dân lao động ở các nước tư bản chủ nghĩa, đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới.

Đó là những điều cơ bản đưa cách mạng Việt Nam đến những thắng lợi vẻ vang. Đó là những kinh nghiệm bản thân của nhân dân Việt Nam trong hơn 20 năm đấu tranh anh dũng.

20 năm chỉ là một thời gian ngắn trong lịch sử của một dân tộc. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa còn trẻ tuổi. Những thắng lợi mà nhân dân Việt Nam đã giành được cũng mới là bước đầu. Trước mắt, nhân dân Việt Nam phải xây dựng và củng cố chế độ xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc và hoàn thành cách mạng giải phóng dân tộc ở miền Nam, tiến tới hòa bình thống nhất Tổ quốc. Con đường cách mạng còn nhiều gian khổ, khó khăn, còn đòi hỏi nhiều hy sinh, cố gắng. Song nhìn vào quá khứ anh dũng và hiện tại vẻ vang, nhân dân Việt Nam tin tưởng chắc chắn ở tương lai rực rỡ của mình. Nhân dân Việt Nam rất phấn khởi tiến lên dưới ngọn cờ lãnh đạo của Đảng Lao động Việt Nam. Vì đó là ngọn cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin. Vì con đường thắng lợi của cách mạng Việt Nam chính là theo con đường của Cách mạng Tháng Mười Nga, mà Lênin vĩ đại đã vạch ra cho nhân dân lao động toàn thế giới, cho các dân tộc bị áp bức và cho cả loài người tiến bộ đi đến thắng lợi hoàn toàn.

Hà Nội, ngày 18 tháng 8 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Tạp chí *Thời mới*, số 36,
ngày 3-9-1965 (bản tiếng Nga).

TA NHẤT ĐỊNH THẮNG, ĐỊCH NHẤT ĐỊNH THUA

Trong mỗi cuộc chiến tranh, mỗi bên đối địch đều có hai lực lượng: *chính trị* và *quân sự*.

Trong cuộc chiến tranh chống Mỹ, cứu nước, vì ta có *chính nghĩa*, cho nên nhân dân khắp thế giới - kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, đều nhiệt liệt ủng hộ ta và nghiêm khắc lên án địch. Thế là về *chính trị*, ta đã hoàn toàn thắng, Mỹ đã hoàn toàn thua.

Về *quân sự*, quân và dân miền Nam anh dũng đã giải phóng được 3 phần 4 đồng bào, 4 phần 5 đất đai và nắm quyền chủ động. Về phía địch, vừa rồi chính tên Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ đã phải kêu lên rằng: "Đối với Mỹ thì tình hình chiến sự hiện nay *xấu hơn* một năm trước đây" và Taylo đã bị cắt chức.

Hòng gỡ thế bí của chúng ở miền Nam, giặc Mỹ dùng máy bay ném bom *miền Bắc*. Để quật lại chúng, quân và dân ta đã đánh tan xác 477 chiếc máy bay và bắt sống nhiều tên phi công. Thế là về quân sự địch cũng đã thua, ta cũng đã thắng.

Về *chính trị*, cần phải vạch rõ mưu mô xảo lá của đại bọm Giôn. Càng thua, Giôn càng giãy giụa, càng đẩy mạnh chiến tranh miền Nam, *càng rêu rao cái món hòa bình giả dối*. Từ tháng 4 năm 1965, y đưa ra cái gọi là "đàm phán không điều kiện" hòng bịp thiên hạ. Đồng thời y lạng lẽ từng đợt, từng đợt phái thêm nhiều lính Mỹ sang miền Nam.

Đến 28-7, Giôn định phái thêm 5 vạn lính Mỹ nữa. Việc này càng bộc lộ Mỹ đang thất bại. Lần này, y càng làm ra vẻ giương cao hơn nữa ngọn cờ hòa bình. Thí dụ:

Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 đã ghi rõ: cấm nước ngoài đưa quân đội vào Việt Nam và lập căn cứ quân sự trên đất Việt Nam... Hiệp nghị đã quy định 20 tháng 7 năm 1956, Việt Nam sẽ có tổng tuyển cử tự do để thống nhất. Chính đế quốc Mỹ là kẻ thủ phạm đã phá hoại Hiệp nghị Giơnevơ. Thế mà bọm Giôn dám ba hoa rằng y là kẻ bảo vệ Hiệp nghị Giơnevơ và tán thành Việt Nam có tổng tuyển cử.

Để thêm dấm ớt vào món lửa bịp đó, y còn yêu cầu *Liên hợp quốc* hoạt động để "đưa đến một nền hòa bình trong danh dự".

Chúng ta nói ngay rằng: *Liên hợp quốc bị Mỹ thao túng tuyệt đối không có quyền thò mũi vào vấn đề Việt Nam!*

Vì có lòng tốt, nhưng vì không rõ bản chất của vấn đề và âm mưu thâm độc của đế quốc Mỹ, một số chính phủ nước ngoài mong ta đàm phán với Mỹ để đi đến *ngừng bắn*. Trong lúc Mỹ đang ra sức mở rộng chiến tranh, ngừng bắn theo kiểu Mỹ tức là quân và dân miền Nam phải ngồi yên cho đế quốc Mỹ và lũ tay sai có ngày giờ tăng gia lực lượng để đánh lại họ!

Vấn đề rất rõ ràng: Đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Đế quốc Mỹ phải chấm dứt ngay chiến tranh, phải rút quân đội khỏi miền Nam Việt Nam, phải chấm dứt ném bom miền Bắc. Như vậy thì hòa bình sẽ trở lại ngay.

Bọm Giôn còn nói y phải bảo vệ *danh dự* của Mỹ ở Việt Nam. Dùng bom napan và hơi độc để giết chết trẻ con và người bệnh Việt Nam, đốt phá làng mạc và chùa chiền, bắn phá nhà thương và trường học... phải chăng đó là *danh dự* của Mỹ? Không phải!

Khi hàng vạn lính Mỹ bị Giôn đẩy đi "chết ở một nơi heo hút và xa xôi" như bọm Giôn đã thú nhận hôm 28-7, thì thường dân Mỹ cũng bị bắt buộc đóng thêm hàng tỉ đôla thuế khóa cho cuộc chiến tranh. Thế là Giôn đã làm cho nhân dân Mỹ chết người, hại của. Vì vậy, nhân dân Mỹ phải chống chiến tranh.

Ngay sau hôm tổng Giôn tuyên bố phái thêm 5 vạn lính Mỹ sang miền Nam, ở Nữu Ước, Hoa Thịnh Đốn, Caliphóócniá, vân vân... liền có những cuộc biểu tình rầm rộ phản đối Chính phủ Mỹ và ủng hộ nhân dân ta. Có những cuộc biểu tình liên tiếp suốt ngày đêm. Có những người biểu tình tổ chức quyên góp và bán huy hiệu¹⁾ để giúp nhân dân miền Nam.

Mỗi khi đấu tranh giành quyền công dân, người Mỹ da đen cũng ủng hộ ta và lên án đế quốc Mỹ. Họ khuyến khích lính Mỹ da đen tuyệt thực để chống đi chiến tranh ở miền Nam. Phong trào đấu tranh của họ đang lên mạnh ở Sicagô, Caliphóócniá và nhiều nơi khác. Ở Lốt Angiôlét, chính quyền đã dùng đến 20.000 lính để đàn áp dã man. Đến hôm 16-8, đã có 30 người chết, hơn 730 người bị thương và gần 3.600 người Mỹ da đen bị bắt. Anh em Mỹ da đen đang chống lại kịch liệt.

Đế quốc Mỹ rõ ràng là kẻ thù chung của nhân dân Việt Nam và nhân dân Hoa Kỳ. Nhân dân ta và nhân dân Mỹ ủng hộ lẫn nhau chống đế quốc Mỹ, đó là thêm một lực lượng cho chúng ta thắng lợi.

Bao nhiêu lính Mỹ sang miền Nam sẽ trở thành bấy nhiêu cục chì đè nặng lên cổ đế quốc Mỹ và làm cho nó sa lầy càng sâu thêm. Mỹ xuất khẩu càng nhiều *lính "GI"*²⁾ thì sẽ phải nhập khẩu nhiều *quan tài* về Mỹ. Chúng thêm 5 vạn hay là 50 vạn lính Mỹ, chúng cũng sẽ thua, ta cũng sẽ thắng.

Chỉ có một cách giải quyết "hòa bình trong danh dự" là Mỹ phải làm đúng theo Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, như bốn điểm của Chính phủ ta và năm điều của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam đã nêu rõ.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 4159,
ngày 23-8-1965.

1) Trên huy hiệu có cờ của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam và khẩu hiệu "Hòa bình ở Việt Nam", "Ủng hộ Mặt trận Dân tộc giải phóng" (TG).

2) Người Mỹ thường gọi lính là GI (TG).

**THƯ KHEN ĐỒNG BÀO, CÁN BỘ
VÀ BỘ ĐỘI MIỀN BẮC ĐÃ BẮN RƠI
500 MÁY BAY MỸ**

Thân ái gửi đồng bào, cán bộ và bộ đội,

Nhân dịp chúc mừng lần thứ 20 thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, ngày 29-8-1965, quân và dân miền Bắc nước ta đã bắn rơi chiếc máy bay thứ 500 của giặc Mỹ. Như thế là quân và dân ta đã thắng lớn, đế quốc Mỹ đã thua to cả ở miền Nam và miền Bắc nước ta.

Bác rất vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ khen ngợi đồng bào, cán bộ và bộ đội đã đoàn kết chặt chẽ, vượt mọi khó khăn, chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi, giành nhiều thắng lợi.

Giặc Mỹ càng thua đau, càng giãy giụa, chúng còn nhiều âm mưu xảo quyệt và độc ác. Đồng bào, cán bộ và bộ đội ta không được vì thắng lợi mà chủ quan, cần luôn luôn nâng cao cảnh giác, đoàn kết chặt chẽ, thi đua chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi. Hãy phát huy truyền thống Cách mạng Tháng Tám vẻ vang, kiên quyết bảo vệ miền Bắc, hết lòng hết sức ủng hộ cách mạng giải phóng miền Nam, đẩy mạnh sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước đến thắng lợi hoàn toàn.

Chào thân ái và quyết thắng
Hà Nội, ngày 30 tháng 8 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4167,
ngày 31-8-1965.

**TRẢ LỜI PHỎNG VẤN
CỦA ĐỒNG CHÍ PHRAN PHABE,
PHÓNG VIÊN BÁO NƯỚC ĐỨC MỚI**

Hỏi: Mỹ ném bom nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là nhằm mục đích gì? Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã hành động như thế nào để đánh lui những cuộc tiến công đó?

Trả lời: Đế quốc Mỹ đang tiến hành chiến tranh phá hoại chống nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là nhằm cứu vãn sự thất bại của chúng ở miền Nam Việt Nam.

Quân và dân miền Bắc đã giáng cho đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai những đòn trừng phạt rất đích đáng. Gần 500 máy bay Mỹ đã bị bắn rơi. Như thế là chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ căn bản đã thất bại. Quân và dân miền Bắc đã giành được thắng lợi.

Bằng sự nỗ lực của mình và được sự ủng hộ và giúp đỡ mạnh mẽ của nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em và nhân dân yêu chuộng hòa bình, công lý trên thế giới, nhân dân Việt Nam đã và đang làm thất bại cuộc chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ và đã chuẩn bị sẵn sàng để đánh và đánh thắng chúng trong mọi tình huống. Đế quốc Mỹ càng hung hăng, liều lĩnh thì nhân dân Việt Nam từ Bắc chí Nam càng căm thù và kiên quyết đánh bại chúng.

Sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam nhất định thành công.

Hỏi: Chúng ta phải hiểu những luận điệu của Mỹ và những nước đế quốc khác về việc lập lại hòa bình ở Việt Nam và về những cuộc thương lượng với Việt Nam như thế nào? Muốn cho các cuộc thương lượng đó có hy vọng thắng lợi thì cần phải có những điều kiện tiên quyết gì?

Trả lời: Đế quốc Mỹ rất dã man và quỷ quyệt. Một mặt chúng rêu rao "hòa bình", một mặt chúng gấp rút xây dựng thêm nhiều căn cứ quân sự, phái thêm nhiều quân đội vào miền Nam, tăng cường ném bom, bắn phá ở miền Bắc. Giọng lưỡi "đàm phán hòa bình" của chúng quyết không lừa bịp được nhân dân Việt Nam và nhân dân thế giới. Như Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã nhiều lần tuyên bố, cách giải quyết đúng đắn nhất vấn đề Việt Nam là Chính phủ Mỹ phải thi hành đúng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954, thực hiện bốn điểm do Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã nêu ra và năm điểm do Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam đã nói rõ.

Nhân dân Việt Nam rất yêu chuộng hòa bình, nhưng hòa bình không thể tách rời độc lập dân tộc. Nhân dân Việt Nam biết rằng muốn có hòa bình thật sự thì phải có độc lập thật sự; và đấu tranh cho độc lập dân tộc tức là đấu tranh bảo vệ hòa bình. Nhân dân Việt Nam quyết không dung thứ cho bọn xâm lược Mỹ phá hoại hòa bình, giày xéo lên độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của mình.

Hỏi: Đồng chí Chủ tịch đánh giá sự giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa và nói riêng của nước Cộng hòa Dân chủ Đức như thế nào?

Trả lời: Cuộc đấu tranh yêu nước chống xâm lược Mỹ của nhân dân Việt Nam được sự ủng hộ và giúp đỡ hết lòng của tất cả các nước anh em trong phe xã hội chủ nghĩa và của các nước độc lập dân tộc, giai cấp công nhân quốc tế và lực lượng tiến bộ khắp thế giới, kể cả ở Mỹ.

Nhân dân Việt Nam đánh giá cao sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của nước Cộng hòa Dân chủ Đức. Nhân dịp này, tôi nhờ báo *Nước Đức mới* chuyển tới nhân dân Đức anh em, Đảng và Chính phủ nước Cộng hòa Dân chủ Đức lời chào mừng thân thiết và lòng biết ơn chân thành của nhân dân Việt Nam; chúc nhân dân Đức thắng lợi trong cuộc đấu tranh chống âm mưu xâm lược và phục thù của bọn quân phiệt Tây Đức nhằm bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ của mình và thu được nhiều thành tích to lớn hơn nữa trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước Cộng hòa Dân chủ Đức.

Báo *Nhân dân*, số 4169,
ngày 2-9-1965.

THƯ GỬI THANH NIÊN

Các cháu thanh niên thân mến,

Ngày 2 tháng 9 năm nay, chúng ta chúc mừng lần thứ 20 Cách mạng Tháng Tám thành công và nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa 20 tuổi. Nhiều cháu thanh niên gái và trai năm nay cũng vừa đúng hoặc xấp xỉ tuổi 20.

Nhân dịp này, Bác thân ái chúc mừng các cháu thanh niên trong cả nước và Bác có mấy lời nhắn nhủ các cháu như sau:

Hai mươi năm trước đây, thực dân Pháp cùng bọn vua quan phong kiến còn thống trị nước ta, dân ta còn là những người nô lệ.

Cách mạng Tháng Tám thành công đã giải phóng 25 triệu đồng bào ta. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thành lập là Nhà nước đầu tiên *của nhân dân ta*. Từ đó nhân dân ta làm chủ đất nước của mình, cùng nhau ra sức xây dựng cuộc đời độc lập, tự do, hạnh phúc.

Nhưng thực dân Pháp lại đến xâm lược nước ta một lần nữa. Đồng bào cả nước ta từ Nam đến Bắc đã kháng chiến cực kỳ anh dũng trong suốt chín năm. Cuối cùng chúng ta đã đánh thắng thực dân Pháp và bẻ lũ bù nhìn. Hòa bình được lập lại. *Miền Bắc* nước ta được hoàn toàn giải phóng đã chuyển sang một giai đoạn mới: giai đoạn cách mạng xã hội chủ nghĩa.

Mười một năm qua, *miền Bắc* ta xây dựng không ngừng, ngày càng đổi mới. Chúng ta đã xóa bỏ chế độ người bóc lột người, nhân

dân lao động hoàn toàn làm chủ cuộc đời của mình, cùng nhau xây dựng chủ nghĩa xã hội và đã thu được nhiều thành tích rực rỡ.

Trong sự nghiệp vĩ đại ấy, *thanh niên ta ở miền Bắc* được sự giáo dục của Đảng và sự dìu dắt của Đoàn đã tỏ ra rất xứng đáng là thế hệ của Cách mạng Tháng Tám vẻ vang. Đại đa số các cháu thanh niên đều hăng hái thi đua trên mọi mặt trận: nông nghiệp, công nghiệp, quốc phòng, khoa học kỹ thuật, giáo dục, văn hóa, y tế, v.v..

Cũng trong mười một năm qua, dưới ách thống trị tàn bạo của đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai, đồng bào *miền Nam* ta đã chiến đấu vô cùng anh dũng, ngày nay đang liên tiếp đánh mạnh kẻ địch trên khắp các chiến trường và đã giành được nhiều thắng lợi vẻ vang.

Hơn một năm nay, đế quốc Mỹ và bọn tay sai càng điên cuồng đẩy mạnh chiến tranh ở miền Nam và mở rộng chiến tranh đến miền Bắc, gây thêm đau thương tang tóc cho đồng bào ta! Quân và dân ta ở cả hai miền một lòng chống Mỹ, cứu nước, đã chiến đấu anh dũng vô cùng, càng đánh càng mạnh, càng đánh càng thắng.

Trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước hiện nay, theo tiếng gọi của Tổ quốc, thanh niên cả nước ta càng giương cao ngọn cờ của chủ nghĩa anh hùng cách mạng, lập nhiều thành tích xuất sắc.

Hàng triệu *thanh niên miền Bắc* đã hăng hái tham gia phong trào "Ba sẵn sàng". Hàng vạn cháu trai và gái đã tình nguyện vào các đội thanh niên xung phong chống Mỹ, cứu nước.

Các cháu thanh niên *miền Nam* sinh ra và lớn lên trong hai cuộc đấu tranh yêu nước, ngày nay dưới ngọn cờ của *Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam* đã được rèn luyện thành một thế hệ thanh niên vô cùng gan dạ, thông minh, không sợ gian khổ, hy sinh, quyết chiến, quyết thắng, noi gương oanh liệt của các anh Nguyễn Văn Trỗi, Trần Văn Đang và nhiều liệt sĩ khác.

Khắp thành thị, nông thôn, miền xuôi, miền núi, thanh niên ta ngày nay đã thành một đội quân to lớn, hăng hái tiến lên, quyết tâm phấn đấu, hy sinh vì Tổ quốc thân yêu, vì tiến bộ xã hội.

Bác rất vui lòng khen ngợi các cháu thanh niên trong cả nước. Nhân dịp này, Bác muốn dặn thêm các cháu mấy điều:

- Phải luôn luôn nâng cao chí khí cách mạng "trung với nước, hiếu với dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng". Không sợ gian khổ, hy sinh, hăng hái thi đua tăng gia sản xuất và anh dũng chiến đấu, xung phong đi đầu trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước.

- Phải tin tưởng sâu sắc ở lực lượng và trí tuệ của tập thể, của nhân dân. Tăng cường đoàn kết và giúp đỡ lẫn nhau. Nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật. Kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân và chủ nghĩa tự do.

- Luôn luôn trau dồi đạo đức cách mạng, khiêm tốn và giản dị. Chống kiêu căng, tự mãn. Chống lãng phí, xa hoa. Thực hành tự phê bình và phê bình nghiêm chỉnh, để giúp nhau cùng tiến bộ mãi.

- Ra sức học tập nâng cao trình độ chính trị, văn hóa, khoa học kỹ thuật và quân sự để cống hiến ngày càng nhiều cho Tổ quốc, cho nhân dân.

- Luôn luôn chú ý dìu dắt và giáo dục thiếu niên và nhi đồng, làm gương tốt về mọi mặt cho đàn em noi theo.

Bác gửi lời thân ái đến:

- Các cháu thanh niên Việt kiều ở nước ngoài luôn luôn hướng về Tổ quốc.

- Các cháu thanh niên Hoa kiều kề vai sát cánh với thanh niên Việt Nam trong công cuộc chống Mỹ, cứu nước.

- Các cháu thanh niên các nước hăng hái ghi tên tình nguyện cùng nhân dân Việt Nam đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Các cháu thanh niên thân mến,

Các cháu là thế hệ anh hùng trong thời đại anh hùng. Bác mong các cháu đều xứng đáng là những anh hùng trong sự nghiệp cách mạng tiêu diệt chủ nghĩa đế quốc và xây dựng xã hội mới.

Bác hôn các cháu.

Ngày 2 tháng 9 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4169,
ngày 2-9-1965.

THẬT LÀ VẺ VANG!

Lịch sử dân tộc ta đã có nhiều thời kỳ rất vẻ vang.

Nhưng trước ngày Cách mạng Tháng Tám, dân tộc ta đã phải trải qua gần một thế kỷ vô cùng tủi nhục. Trên địa đồ thế giới, *tên nước ta* đã bị xóa nhòa dưới bốn chữ "Đông Dương *thuộc Pháp*". Thực dân Pháp gọi đồng bào ta là lũ *Annamít dơ bẩn*. Thiên hạ gọi chúng ta là *vong quốc nô*. Cụ Phan Bội Châu đã phải thốt lên rằng:

*Đã lắm lúc bầm gan tím ruột,
Vạch trời cao mà tuốt gươm ra,
Cũng xương, cũng thịt, cũng da,
Cũng hòn máu đỏ, con nhà Lạc Long,
Thế mà chịu trong vòng trói buộc,
Mấy mươi năm nươc nhuộm lấm than!...*

Trong tình cảnh nước mất nhà tan đó, Đảng ta đã vượt biết bao hy sinh, nguy hiểm để tổ chức, đoàn kết và lãnh đạo nhân dân ta nổi lên chiến đấu. Cách mạng Tháng Tám thành công. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời. Kháng chiến chống thực dân Pháp thắng lợi. Nhân dân ta tự làm chủ vận mạng của mình. *Tên tuổi của nước ta lại lấy lòng khắp năm châu, bốn biển.*

Như muốn thử thách thêm chí khí quật cường của nhân dân ta và làm cho sự vẻ vang đó càng vẻ vang hơn, hiện nay nhân dân ta lại phải đương đầu với bọn đế quốc Mỹ vô cùng hung ác.

Trong cuộc chống Mỹ, cứu nước, chúng ta càng đánh càng mạnh, càng thắng. Giặc Mỹ càng đánh càng bí, càng thua. Điều đó càng làm cho thế giới kính phục nhân dân ta hơn bao giờ hết. Nhân dịp kỷ niệm Quốc khánh ngày 2-9, các báo chí tiến bộ và các nhân sĩ dân chủ khắp thế giới đã nhiệt liệt ca tụng *nhân dân ta là một dân tộc anh hùng*. Xin trích vài đoạn sau đây để bà con cùng xem:

Báo *Tin tức* Indônêxia viết: "Không ai nghe đến hai chữ Việt Nam mà không kính cẩn cúi đầu. Bởi vì ngày nay hai chữ ấy dùng để chỉ chủ nghĩa anh hùng trong chiến đấu, sự hy sinh cho Tổ quốc và sự cống hiến cho tự do. Trong cả lịch sử loài người khó mà thấy một dân tộc nào đã trải qua những kinh nghiệm đầy thử thách ngay từ ngày mới dựng nước (như Việt Nam)... Nhân dân Việt Nam đã anh dũng bảo vệ danh dự và Tổ quốc của họ chống những kẻ thù mạnh hơn nhiều... Nhân dân Việt Nam vừa đương đầu với đế quốc xâm lăng, vừa cần cù lao động, xây dựng kinh tế, phát triển văn hóa và đã thu được thắng lợi vẻ vang".

Báo *Nhân dân* Indônêxia viết: "Chúng ta chỉ có thể bày tỏ sự kính trọng và lòng khâm phục cao nhất đối với nhân dân Việt Nam anh hùng... Với sự chiến đấu anh dũng của họ, nhân dân Việt Nam đã tự đặt mình lên vị trí vẻ vang nhất trên thế giới...".

Báo *Nhân dân* Miến Điện viết: "Những người yêu nước Việt Nam đã tỏ ra dũng cảm trong mọi cuộc chiến đấu, vì vậy họ là những người chiến thắng... Nhân dân Việt Nam đã thắng thực dân Pháp và phát xít Nhật và đang chiến đấu chống đế quốc Mỹ. Càng đánh nhân dân Việt Nam càng thắng... Cuộc kháng chiến của họ chống thực dân Pháp đã khuyến khích các dân tộc khác lúc đó cũng đang chống thực dân Pháp và các thực dân khác... Chiến thắng vẻ vang hiện nay của họ chống đế quốc Mỹ đang khuyến khích mạnh mẽ các dân tộc khác trên thế giới đang chống đế quốc Mỹ... Nhân dân Việt Nam đã nêu một bài học là có thể đánh thắng đế quốc Mỹ... Cuộc kháng chiến trường kỳ chống Mỹ và thắng lợi

của nhân dân Việt Nam sẽ tăng cường phe xã hội chủ nghĩa, cổ vũ phong trào giải phóng dân tộc, phát triển lực lượng hòa bình, dân chủ và làm giàu thêm chiến lược và chiến thuật cách mạng...".

Báo *Ngôi sao Phương Đông* viết: "Việt Nam là một dân tộc anh hùng. Nhân dân Việt Nam là nhân dân chiến đấu. Chắc chắn họ sẽ thắng đế quốc Mỹ. Thời gian và cảm tình của các dân tộc khắp thế giới đều ở về phía nhân dân Việt Nam".

Cụ Rútxen, một vị bác học người Anh nổi tiếng, ngoài 90 tuổi, đã viết: "Việt Nam đã trở nên một tượng trưng của sự chống cự lại một chế độ bóc lột thế giới... Nhân dân Việt Nam đang tiến hành một cuộc đấu tranh thật đặc biệt: một nước công nghiệp mạnh nhất trên quả đất (là đế quốc Mỹ) đã trút hết lực lượng của nó nhằm xâm chiếm một nước nhỏ nông dân, mà nước nông dân này đang giành được thắng lợi với những vũ khí thô sơ và với một quyết tâm tất thắng. Bởi vậy, sự thất bại quân sự của Mỹ ở Việt Nam sẽ là sự thắng lợi của chính nghĩa trên thế giới... và cũng là một bước tiến của phong trào hòa bình...".

Chúng ta tự hào và cố gắng để xứng đáng với sự ủng hộ và lòng kính phục của hàng triệu bầu bạn ta khắp năm châu. Chúng ta quyết thừa kế và phát triển lịch sử vẻ vang của tổ tiên ta mấy nghìn năm về trước và nêu gương dân tộc anh hùng cho con cháu ta muôn vàn đời về sau. Dù phải hy sinh, gian khổ mấy, chúng ta cũng quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược để giành lại độc lập thật sự và hòa bình lâu dài.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 4183,
ngày 17-9-1965.

DIỄN CHÚC MỪNG QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HÒA ARẬP YÊMEN

*Kính gửi Tổng thống Ápdunla An Xalan,
nước Cộng hòa Arập Yêmen,*

Xana

Nhân dịp lễ mừng lần thứ ba Ngày cách mạng của nước Cộng hòa Arập Yêmen, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến Ngài, nhân dân và Chính phủ nước Cộng hòa Arập Yêmen lời chúc mừng nhiệt liệt.

Kính chúc nhân dân Yêmen, dưới sự lãnh đạo của Ngài, thu được nhiều thắng lợi mới trong công cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân và chủ nghĩa đế quốc, củng cố nền độc lập dân tộc, xây dựng đất nước phồn vinh và góp phần bảo vệ hòa bình thế giới.

Nhân dịp này, tôi xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ của nhân dân và Chính phủ nước Cộng hòa Arập Yêmen đối với cuộc đấu tranh yêu nước của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam và Yêmen ngày càng bền vững.

Chúc Ngài luôn luôn mạnh khỏe.

Ngày 24 tháng 9 năm 1965

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa**

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4192,
ngày 26-9-1965.

**DIỆP CHÚC MỪNG NHÂN DỊP KỶ NIỆM
LẦN THỨ 20 NGÀY THÀNH LẬP
ĐẢNG LAO ĐỘNG TRIỀU TIÊN**

*Kính gửi Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Triều Tiên,
Các đồng chí thân mến,*

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 20 Ngày thành lập Đảng Lao động Triều Tiên quang vinh, chúng tôi xin gửi đến các đồng chí và nhờ các đồng chí chuyển đến toàn thể đảng viên Đảng Lao động Triều Tiên, giai cấp công nhân và nhân dân Triều Tiên anh em, lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Trải qua hai mươi năm đấu tranh anh dũng, Đảng Lao động Triều Tiên, đứng đầu là đồng chí Kim Nhật Thành kính mến, đã lãnh đạo giai cấp công nhân và nhân dân Triều Tiên anh hùng vượt qua mọi gian lao thử thách, liên tiếp giành được những thắng lợi vô cùng rực rỡ trong sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ, bảo vệ nền độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Sau khi chiến thắng đế quốc Mỹ, Đảng Lao động Triều Tiên thực hành đường lối, phương châm đúng đắn, đã động viên toàn thể nhân dân với tinh thần chủ thể, sáng tạo, tự lực cánh sinh và với khí thế mạnh mẽ của phong trào "Thiên lý mã", nhanh chóng hàn gắn những vết thương chiến tranh và xây dựng Triều Tiên từ

một nước bị tàn phá nặng nề trong chiến tranh thành một nước xã hội chủ nghĩa hùng mạnh có công nghiệp hiện đại, nông nghiệp phát đạt, văn hóa, khoa học tiên tiến.

Những thành tựu vĩ đại đó của nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên đã củng cố cơ sở vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội, nâng cao đời sống vật chất và văn hóa của nhân dân, làm cơ sở vững chắc cho cuộc đấu tranh nhằm hòa bình thống nhất nước Triều Tiên. Những thành tựu vĩ đại đó có sức cổ vũ mạnh mẽ cuộc đấu tranh giành độc lập, tự do của nhân dân các nước bị áp bức và củng cố lòng tin tưởng của nhân dân các nước đó vào tương lai tươi sáng của mình; đồng thời góp phần tăng cường sự hùng mạnh của phe xã hội chủ nghĩa, của các lực lượng đấu tranh cho hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội trên thế giới.

Nhân dân Việt Nam hết sức vui mừng trước những thành tựu rực rỡ của nhân dân Triều Tiên anh em và coi những thành tựu đó như của chính mình.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Lao động Triều Tiên, nhân dân Triều Tiên không ngừng giương cao ngọn cờ chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới, tích cực ủng hộ phong trào giải phóng dân tộc và bảo vệ hòa bình thế giới, do đó đã được sự yêu mến và tin cậy của các dân tộc bị áp bức và nhân dân yêu chuộng hòa bình trên toàn thế giới. Nhân dân Việt Nam rất tự hào có người bạn chiến đấu quả cảm, giàu nghị lực và trí sáng tạo là nhân dân Triều Tiên anh em.

Chúng tôi hết sức vui mừng nhận thấy rằng mối quan hệ mật thiết giữa hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta ngày càng được củng cố và phát triển. Trong cuộc kháng chiến lâu dài chống thực dân Pháp và bọn can thiệp Mỹ trước kia, cũng như trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh giải phóng miền Nam hiện nay, nhân dân Việt Nam luôn luôn được sự

đồng tình và tích cực ủng hộ của Đảng, Chính phủ và nhân dân Triều Tiên anh em. Nhất là gần đây, trước việc đế quốc Mỹ điên cuồng tăng cường chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam và mở rộng chiến tranh phá hoại ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Đảng, Chính phủ và nhân dân Triều Tiên anh em đã dành cho nhân dân Việt Nam sự ủng hộ tích cực và to lớn cả về tinh thần lẫn vật chất.

Sự ủng hộ và giúp đỡ quý báu đó cùng với sự ủng hộ và giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa anh em khác là một nguồn cổ vũ mạnh mẽ, một bảo đảm chắc chắn cho thắng lợi của nhân dân Việt Nam trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước hiện nay. Nhân dịp này, thay mặt Đảng Lao động Việt Nam và nhân dân Việt Nam, chúng tôi chân thành cảm ơn sự ủng hộ, giúp đỡ đầy tình quốc tế vô sản của Đảng, Chính phủ và nhân dân Triều Tiên anh em.

Đảng Lao động Việt Nam và Đảng Lao động Triều Tiên có lý tưởng chung là xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản, có nhiệm vụ chung là bảo vệ sự trong sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin và bảo vệ những tiền đồn phía đông của phe xã hội chủ nghĩa, chống kẻ thù chung là đế quốc Mỹ, giành thống nhất nước nhà. Chúng tôi tin tưởng chắc chắn rằng, trong bất cứ tình hình nào, hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta sẽ vĩnh viễn sát cánh nhau trong cuộc chiến đấu chung chống đế quốc Mỹ và tay sai, bảo vệ thành quả xã hội chủ nghĩa, giành hòa bình thống nhất Tổ quốc, bảo vệ phe xã hội chủ nghĩa và bảo vệ hòa bình thế giới.

Xin chúc nhân dân Triều Tiên anh em, dưới sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng Lao động Triều Tiên, đứng đầu là đồng chí Kim Nhật Thành kính mến, giành được nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa trong sự nghiệp đấu tranh cho một nước Triều Tiên thống nhất và giàu mạnh.

Chúc tình đoàn kết chiến đấu và tình hữu nghị nồng thắm giữa hai Đảng và nhân dân hai nước Việt Nam - Triều Tiên mãi mãi xanh tươi như cây cỏ mùa xuân và dào dạt như nước sông Áp Lục và sông Hồng Hà.

Hà Nội, ngày 8 tháng 10 năm 1965

Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương

Đảng Lao động Việt Nam

Chủ tịch

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4206,
ngày 10-10-1965.

**DIỄN CHÚC MỪNG
NHÂN DỊP ĐẢNG THỐNG NHẤT
CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA CU BA
ĐỔI TÊN THÀNH ĐẢNG CỘNG SẢN CU BA**

*Kính gửi đồng chí Phiđen Caxtô-rô, Bí thư thứ nhất
Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Cu Ba,
La Havan*

Nhân dịp Đảng Thống nhất cách mạng xã hội chủ nghĩa Cu Ba đổi tên thành Đảng Cộng sản Cu Ba và đồng chí được cử làm Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương, thay mặt toàn thể đảng viên Đảng Lao động Việt Nam và nhân dân Việt Nam, chúng tôi xin gửi đến đồng chí và Ban Chấp hành Trung ương cùng toàn thể đảng viên Đảng Cộng sản Cu Ba và nhân dân Cu Ba anh em lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Cu Ba, nhân dân Cu Ba anh hùng luôn luôn giương cao ngọn cờ cách mạng chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ, đã giành được những thắng lợi lịch sử trong sự nghiệp cách mạng xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội, bảo vệ nền độc lập dân tộc, giữ vững ngọn hải đăng của cách mạng ở châu Mỹ Latinh.

Những thành tựu rực rỡ của các đồng chí là một nguồn cổ vũ mạnh mẽ đối với cuộc đấu tranh giải phóng của các dân tộc bị áp bức ở Mỹ latinh và trên thế giới.

Trung thành với chủ nghĩa quốc tế vô sản, Đảng Cộng sản Cu Ba đã góp phần củng cố sự đoàn kết của phe xã hội chủ nghĩa và phong trào cộng sản quốc tế, tích cực ủng hộ và giúp đỡ phong trào cách mạng giải phóng dân tộc và phong trào cách mạng ở các nước tư bản chủ nghĩa.

Nhân dịp này, chúng tôi xin chân thành cảm ơn Đảng Cộng sản và nhân dân Cu Ba đã và đang tích cực ủng hộ và giúp đỡ nhân dân Việt Nam trong sự nghiệp đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc Mỹ để bảo vệ miền Bắc xã hội chủ nghĩa, giải phóng miền Nam và tiến tới thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Hai Đảng và nhân dân hai nước chúng ta cùng có kẻ thù chung là đế quốc Mỹ, cùng có nhiệm vụ chung là chống sự xâm lược của Mỹ, bảo vệ sự thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, giữ vững và phát triển những thành quả cách mạng xã hội chủ nghĩa. Đảng Lao động Việt Nam và toàn dân Việt Nam vô cùng tự hào có người bạn chiến đấu kiên cường và giàu nghị lực như Đảng và nhân dân Cu Ba anh em.

Chúng tôi rất vui mừng nhận thấy rằng tình hữu nghị và đoàn kết giữa hai Đảng chúng ta ngày càng được củng cố và phát triển vì lợi ích của sự nghiệp cách mạng của nhân dân hai nước chúng ta và của cách mạng thế giới.

Kính chúc Đảng Cộng sản Cu Ba quang vinh, đứng đầu là đồng chí Phiden Caxtô-rô, giành được những thắng lợi to lớn hơn nữa trong sự nghiệp cách mạng của giai cấp công nhân và nhân dân Cu Ba anh em.

Hà Nội, ngày 10 tháng 10 năm 1965

Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương

Đảng Lao động Việt Nam

Chủ tịch

HỒ CHÍ MINH

*Báo Nhân dân, số 4208,
ngày 12-10-1965.*

THƯ KHEN QUÂN VÀ DÂN THANH HÓA ĐÃ BẮN RƠI 100 MÁY BAY MỸ

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Thanh Hóa,

Bác rất vui lòng được biết quân và dân tỉnh ta đã bắn rơi 100 máy bay Mỹ. Như vậy ba tỉnh Quảng Bình, Nghệ An, Thanh hóa đều đã bắn rơi 100 máy bay Mỹ.

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, Bác khen ngợi đồng bào, bộ đội và cán bộ Thanh Hóa đã chiến đấu dũng cảm, sản xuất tốt.

Bộ đội, cán bộ và đồng bào Thanh Hóa hãy phát huy thắng lợi, nêu cao truyền thống anh hùng của quân và dân ta, đoàn kết chặt chẽ, luôn luôn cảnh giác, thi đua chiến đấu giỏi, sản xuất giỏi, cùng đồng bào cả nước quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Chào thân ái và quyết thắng
Hà Nội, ngày 12 tháng 10 năm 1965

BÁC HỒ

Báo *Nhân dân*, số 4209,
ngày 13-10-1965.

ĐIỆN CHÚC MỪNG HỘI NGHỊ QUỐC TẾ CHỐNG CĂN CỨ QUÂN SỰ CỦA NƯỚC NGOÀI

*Kính gửi Hội nghị quốc tế chống căn cứ quân sự của nước ngoài,
Giacáccta*

Tôi chân thành gửi tới Hội nghị lời chào mừng nhiệt liệt nhất. Mong rằng kết quả của Hội nghị sẽ là một sự cống hiến to lớn cho sự nghiệp đoàn kết các lực lượng tiến bộ trên thế giới đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc và chủ nghĩa thực dân cũ và mới, đứng đầu là đế quốc Mỹ, nhằm thủ tiêu các căn cứ quân sự của bọn đế quốc ở nước ngoài, vì thắng lợi của phong trào giải phóng dân tộc, vì hòa bình thế giới.

Chúc Hội nghị thành công rực rỡ.

Hà Nội, ngày 20 tháng 10 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4217,
ngày 21-10-1965.

ĐIỆN CHÚC MỪNG HỘI NGHỊ TỔ CHỨC THỐNG NHẤT CHÂU PHI⁵⁸

*Kính gửi Hội nghị những vị đứng đầu các nước trong
Tổ chức Thống nhất châu Phi,*

Acra

Nhân dịp các vị họp Hội nghị, thay mặt nhân dân Việt Nam, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và nhân danh cá nhân, tôi xin gửi đến các vị lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Trong lúc bọn đế quốc đứng đầu là đế quốc Mỹ đang ra sức thi hành chủ nghĩa thực dân mới và đàn áp dã man phong trào giải phóng dân tộc, cuộc họp của Tổ chức Thống nhất châu Phi một lần nữa chứng tỏ rằng nhân dân các nước châu Phi luôn luôn đoàn kết chặt chẽ, kiên quyết đấu tranh để giành lại và củng cố nền độc lập dân tộc và góp phần giữ gìn hòa bình ở châu Phi và trên thế giới.

Nhân dân Việt Nam kiên quyết ủng hộ sự nghiệp đoàn kết và đấu tranh của nhân dân các nước châu Phi chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới đứng đầu là đế quốc Mỹ và chống chính sách phân biệt chủng tộc của chúng.

Nhân dân Việt Nam đang đấu tranh quyết liệt chống đế quốc Mỹ xâm lược để bảo vệ những quyền dân tộc thiêng liêng của mình và góp phần bảo vệ hòa bình ở châu Á và thế giới. Chúng tôi tin tưởng chắc chắn rằng, với sự đồng tình và ủng hộ ngày càng mạnh mẽ của các nước xã hội chủ nghĩa, các nước Á, Phi và nhân dân

yêu chuộng hòa bình toàn thế giới, nhân dân Việt Nam nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng trong sự nghiệp chính nghĩa của mình.

Chúc tình hữu nghị và đoàn kết giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân các nước châu Phi ngày càng củng cố và phát triển.

Tôi chân thành chúc Hội nghị thành công tốt đẹp và xin gửi đến các vị lời chào trân trọng.

Hà Nội, ngày 20 tháng 10 năm 1965

Chủ tịch

nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4218,
ngày 22-10-1965.

CÀNG GIÀ CÀNG GIỎI

Phong trào chống Mỹ, cứu nước sôi sục khắp nơi, lôi cuốn mọi tầng lớp nhân dân ta. Thanh niên thì hăng hái thực hiện tốt "Ba sẵn sàng". Cuộc vận động "Ba đảm đang" đã lan rộng đến hàng triệu phụ nữ.

Tiếp tục truyền thống Diên Hồng vĩ đại, các cụ *phụ lão* cũng không vì tuổi cao tóc bạc mà hưởng thú thanh nhàn. Các cụ đều cố gắng góp phần tích cực vào công cuộc chống Mỹ, cứu nước. Các cụ thường tùy điều kiện mà tổ chức đội *Bạch đầu quân* để làm những công việc như: khuyến khích con cháu tham gia bộ đội và thanh niên xung phong; giữ gìn trật tự, trị an trong làng xóm; giúp đỡ dân quân, tăng gia sản xuất; trồng cây gây rừng; cổ động bà con đặt hũ gạo chống Mỹ, cứu nước... Thí dụ:

- Cụ Tần, 87 tuổi, ở hợp tác xã *Hương Khê (Đông Anh)* trong những năm kháng chiến chống Pháp, cụ đã có hũ gạo tiết kiệm để bí mật nuôi cán bộ và du kích. Hiện nay cụ lại dùng cái hũ đó và gọi nó là hũ gạo chống Mỹ, cứu nước. Nhiều bà con trong làng đã làm theo cụ.

- Cụ Vương Văn Đức, 75 tuổi, dân tộc Tày ở tỉnh *Hà Giang*, là một đảng viên Đảng Lao động Việt Nam. Hơn 20 năm hoạt động, khi thì làm trạm trưởng giao thông, khi thì làm chủ nhiệm hợp tác xã nông nghiệp. Bất kỳ làm việc gì, cụ Vương cũng rất tận tụy làm theo lời Đảng, phục vụ nhân dân. Cụ Vương đã góp sức xây dựng chi bộ "Bốn tốt", tổ chức đội Bạch đầu quân, đôn đốc phong trào

thanh niên và phụ nữ. Về mọi công việc, như đắp đường, thủy lợi, tăng gia sản xuất, trồng cây gây rừng, cụ Vương đều miệng nói tay làm, cho nên lời cuốn được cả nhân dân trong xã. Cụ bảo bà con rằng: làm tốt những việc đó cũng là góp phần chống Mỹ, cứu nước.

- Ở hợp tác xã *Ngọc Động (Gia Lâm)*, các cụ xung phong cấy 6 mẫu chiêm. Sản lượng mỗi sào đã nhiều hơn của các xã viên khác 17 kilôgam thóc. Vụ mùa các cụ cấy 2 mẫu và cố gắng để tăng hơn năm ngoái 47 kilôgam. Các cụ nuôi chung 12 con lợn, trồng 4 mẫu cây làm thuốc đã bán được 4.000 đồng, đã trồng 7.000 cây ăn quả và 4.000 cây xoan hai bên đường làng.

- Hơn 40 cụ ở thôn *Ngọc Lôi (Đông Anh)*, đã tổ chức nhau lại thành đội hoạt động. Từ tháng 5 đến nay, mỗi cụ đã trồng được 20 bụi chuối, 5 cây xoan và nuôi 1 gà mái đẻ. Các cụ hăng hái động viên con cháu vào bộ đội và dân quân. Đến mùa, các cụ xung phong đi cày thay thế cho những thanh niên đã vào bộ đội.

- Các cụ phụ lão ở huyện *Phổ Yên (Bắc Thái)* cùng nhau ra sức giúp đỡ dân quân du kích; động viên con cháu hăng hái làm nghĩa vụ quân sự; giúp đỡ thương binh, gia đình liệt sĩ và gia đình có người ở bộ đội. Các cụ làm những vũ khí thô sơ cho dân quân luyện tập. Gương mẫu là cụ *Lộc* đã 82 tuổi mà suốt ngày cặm cụi vót chông cho dân quân.

- Đội Bạch đầu quân ở khu phố *Ba Đình (Hà Nội)* có hơn 900 cụ. Già nhất là cụ *Vũ Năng*, 75 tuổi. Các cụ tự đặt cho mình nhiệm vụ như sau: động viên con cháu làm nghĩa vụ quân sự; nhắc nhở bà con tăng gia sản xuất; tham gia việc xây công sự phòng không; bảo vệ trị an; sẵn sàng chiến đấu.

Tất cả các cụ đều có hũ gạo chống Mỹ, cứu nước. Về tăng gia, các cụ đang nuôi 100 con lợn và 2.300 con gà. Các cụ đã góp được 31.300 đồng vào quỹ tiết kiệm. Các cụ còn hăng hái tham gia phong trào văn nghệ và thể dục, thể thao.

- Huyện *Lục Ngạn* có 10 dân tộc anh em: Kinh, Tày, Nùng, Hoa, Thanh Phán, Cao Lan, v.v.. 30 đảng bộ và Mặt trận khéo

hướng dẫn, các cụ phụ lão đã nhất trí đặt ra ba nhiệm vụ chống Mỹ, cứu nước. Ba nhiệm vụ là: gửi tiền vào quỹ tiết kiệm, trồng cây gây rừng, khuyên con cháu vào bộ đội và giúp đỡ dân quân. Các cụ rất hăng hái làm tròn nhiệm vụ. Thí dụ:

Các cụ đã giúp dân quân lương thực và vũ khí thô sơ. Ở xã Tân Mộc, các cụ đã gửi vào quỹ tiết kiệm 7.000 đồng. Về việc trồng cây gây rừng thì mùa xuân năm nay các cụ trong huyện đã trồng được 10.300 cây các loại và định trồng thêm 5.000 cây bạch đàn. Cụ Sảo Ký, dân tộc Hoa, 79 tuổi ở xã Đông Cốc, đã trồng được 50 bụi tre, v.v..

*

* *

Về hũ gạo chống Mỹ, cứu nước thì ở:

Hà Nội có 49.000 hũ (*riêng khu Đống Đa 100% gia đình có*).

Hải Dương có 38.150 hũ.

Hưng Yên có 31.000 hũ.

Mong rằng mỗi gia đình ở các địa phương đều đặt hũ gạo chống Mỹ, cứu nước. Việc đó dễ làm và rất có ích.

Các cấp đảng bộ và Mặt trận các địa phương nên ra sức giúp các cụ phụ lão tổ chức, củng cố và phát triển đội Bạch đầu quân. Đó cũng là một lực lượng khá to trong công cuộc chống Mỹ, cứu nước.

Để kết luận bài này, xin tặng các cụ phụ lão kính mến một câu thơ:

*Tuổi cao, chí khí càng cao,
Chống Mỹ, cứu nước, già nào kém ai!*

CHIẾN SĨ

MẶT TRẬN THỐNG NHẤT PHẢN ĐẾ GIỮA NHÂN DÂN VIỆT - MỸ

Mặt trận này tuy chưa xây dựng về hình thức, nhưng thực tế đã hình thành bằng hành động và tinh thần.

Mấy năm trước đây, ở Mỹ đã có phong trào chống đế quốc Mỹ xâm lược miền Nam nước ta, nhưng phong trào còn lẻ tẻ, thưa thớt.

Từ đầu năm nay, giặc Mỹ điên cuồng mở rộng chiến tranh ở miền Nam, "leo thang" ném bom, bắn phá miền Bắc. Đồng thời ở Mỹ, chúng bắt thêm nhiều thanh niên đi làm bia đỡ đạn, bắt nhân dân nộp thêm sưu thuế để chi phí vào chiến tranh.

Do đó, nhân dân Mỹ thấy rõ rằng cuộc chiến tranh xâm lược không những làm hại cho Việt Nam mà cũng có hại cho bản thân họ. Họ thấy rõ rằng nhân dân Việt Nam và họ cùng có một kẻ thù chung là đế quốc Mỹ và muốn giữ gìn quyền lợi chính đáng của họ thì họ cần phải ủng hộ cuộc kháng chiến chính nghĩa của nhân dân Việt Nam.

Vì lẽ đó, về tinh thần, Mặt trận Thống nhất phản đế đã hình thành giữa nhân dân Việt và nhân dân Mỹ. Và từ đó, ở Mỹ, phong trào chống xâm lược ngày càng lên cao.

Vài thí dụ:

- Tháng Hai, sinh viên ở bang Caliphóocnia biểu tình chống ném bom ở miền Bắc.
- Tháng Ba, Trường đại học Misigân mở đợt thảo luận chống

chiến tranh xâm lược Việt Nam. Nhiều trường đại học khác đã hưởng ứng.

- Tháng Tư, ở Thủ đô Mỹ, hơn 2 vạn người biểu tình trong ba ngày liền, đòi quân đội Mỹ rút khỏi miền Nam Việt Nam.

- Tháng Năm, khắp nước Mỹ có 10 vạn giáo sư và sinh viên của hơn 120 trường cao đẳng tham gia cuộc thảo luận đòi chấm dứt chiến tranh xâm lược.

- Tháng Sáu, Nữ Ước, hơn 18.000 người biểu tình. Cuối tháng Sáu, có 570 văn nghệ sĩ nổi tiếng gửi thư cho tổng Giôn kích liệt chống chính sách xâm lược của y.

- Tháng Tám, thanh niên đã liên tiếp biểu tình trong ba ngày đêm trước nhà tổng Giôn.

- Tháng Mười, trong ba hôm, 15 đến 17, nhân dân Mỹ đã tổ chức "*Ngày kháng nghị khắp cả nước*". Đây là cuộc vận động to nhất xưa nay chưa từng có ở Mỹ. Ở 60 thành phố lớn đã có hơn 10 vạn người tham gia biểu tình. Họ mang những biểu ngữ đòi chấm dứt chiến tranh ở Việt Nam.

Ở Caliphócnia, hơn 2.000 người rầm rộ biểu tình trước doanh trại Úclen là nơi tập trung quân đội và vũ khí Mỹ để chở sang miền Nam Việt Nam. Đi hàng đầu là các bà mẹ đẩy xe chở các cháu bé. Họ mang những khẩu hiệu như: "Vì sao người Mỹ đi giết người?", những khẩu hiệu bình vận và chống bắt lính.

Chính phủ Mỹ đã động viên nhiều quân đội, cảnh sát, mật thám và du côn để phá hoại, nhưng quần chúng không nao núng và cuộc vận động đã thắng lợi to.

Bè lũ tổng Giôn thường ba hoa rằng ở Mỹ không ai phản đối chiến tranh xâm lược Việt Nam. Cuộc biểu tình này là thêm một cái tát mạnh vào mồm chúng.

Nhân dân các nước Anh, Ý, Úc, Thụy Điển, Canada, Tân Tây Lan, Ácgiăngtin¹⁾, v.v. đã nhiệt liệt hưởng ứng cuộc vận động đó.

1) Nước Áchentina (BT).

Ở Bỉ đã tổ chức "*Tháng căm thù giặc Mỹ*" nhân dịp kỷ niệm liệt sĩ Trỗi. Ở Tây Đức có những cuộc triển lãm và biểu tình rước đuốc, nhân dân thành phố Phrăngphuốc không quản rét buốt, biểu tình suốt 32 tiếng đồng hồ trước quán lãnh sự Hoa Kỳ.

*

* *

Chiến tranh làm cho nhân dân Mỹ chết người hại của, nhưng lại làm cho bọn đại tư bản Mỹ được những món lãi kếp sù.

Như năm 1942 (Thế giới chiến tranh lần thứ hai) chúng lãi 9 tỉ 500 triệu đôla.

Năm 1952 (chiến tranh xâm lược Triều Tiên) lãi 17 tỉ 200 triệu.

Năm 1964 lãi 31 tỉ 900 triệu.

Có tờ báo tư sản Mỹ đã tính tỉ mỉ, mỗi tên lính Hoa Kỳ chết đã mang lại cho bọn tư bản mấy vạn, mấy ngàn, mấy trăm, mấy mươi đôla!

Nhân dân Mỹ đã giác ngộ, họ đang vùng dậy đấu tranh chống bọn hiếu chiến Mỹ.

Nhân dân Mỹ đánh từ trong ra, nhân dân ta đánh từ ngoài vào. Hai bên giáp công mạnh mẽ, thì đế quốc Mỹ nhất định sẽ thua, nhân dân Việt - Mỹ nhất định sẽ thắng. Đó sẽ là thắng lợi vẻ vang của Mặt trận Thống nhất nhân dân hai nước; mà cũng là thắng lợi chung của loài người yêu chuộng chính nghĩa và hòa bình.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 4220,
ngày 24-10-1965.

**THƯ GỬI ÔNG ÊĐUADÔ C. MÔNGĐƠLEN,
CHỦ TỊCH MẶT TRẬN GIẢI PHÓNG
MÔDĂMBÍCH**

*Kính gửi ông Êđuađô C. Môngđơlen,
Chủ tịch Mặt trận Giải phóng Môdămbích,*

Tôi trân trọng báo Ngài biết, ngày 15 tháng 10 năm 1965 tôi đã nhận được thư của Ngài đề ngày 14 tháng 9 năm 1965 nói về việc kỷ niệm Ngày vũ trang khởi nghĩa của nhân dân Môdămbích 25 tháng 9.

Nhân dân Việt Nam chúng tôi luôn luôn theo dõi với mỗi cảm tình sâu sắc cuộc đấu tranh vũ trang anh dũng của nhân dân Môdămbích chống bọn thực dân Bồ Đào Nha, được sự giúp đỡ của chủ nghĩa đế quốc đứng đầu là đế quốc Mỹ. Là một dân tộc đang chiến đấu chống đế quốc Mỹ xâm lược, nhân dân Việt Nam rất vui mừng trước những thắng lợi mà nhân dân Môdămbích đã đạt được và coi những thắng lợi đó như của bản thân mình. Nhân dân Việt Nam tin chắc rằng nhân dân Môdămbích anh hùng đoàn kết một lòng và quyết tâm chiến đấu, nhất định sẽ đập tan được xiềng xích của chủ nghĩa thực dân và chủ nghĩa đế quốc.

Ngày 25 tháng 9 vừa qua, nhân dân Việt Nam đã tỏ tình đoàn kết chiến đấu với nhân dân Môdămbích anh hùng nhân “Ngày cách mạng Môdămbích”.

Nhân dịp này tôi xin tỏ lòng cảm ơn Mặt trận Giải phóng Môđambích đã luôn luôn ủng hộ và cổ vũ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược.

Tôi chân thành chúc nhân dân Môđambích đạt nhiều thành tích to lớn hơn nữa trong cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc.

Tháng 10 năm 1965

**Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa**

HỒ CHÍ MINH

Bút tích tiếng Pháp,
lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**NHÂN DÂN VÀ DƯ LUẬN NHẬT BẢN
NHIỆT LIỆT ỦNG HỘ CUỘC CHỐNG MỸ,
CỨU NƯỚC CỦA NHÂN DÂN TA**

(Báo cáo của Chiến Sĩ)

Thưa các đồng chí,

Chính phủ Nhật Bản hiện nay là một chính phủ phản động, theo đuôi đế quốc Mỹ.

Song nhân dân và dư luận Nhật Bản thì nhiệt liệt ủng hộ cuộc kháng chiến cứu nước của nhân dân ta.

Tôi xin nêu vài thí dụ:

Tháng 4 năm nay, các *công hội* thủy thủ ở Tôkyô, Yôcôhama, Côbê, v.v. đã quyết định không chuyên chở những dụng cụ chiến tranh của Mỹ sang miền Nam Việt Nam. Thế là anh em công nhân Nhật Bản đã thực hiện tinh thần quốc tế vô sản cao quý.

Đầu tháng 6 vừa qua, trong cuộc mít tinh do Đảng Cộng sản và Đảng Xã hội tổ chức, có hơn 7 vạn người tham gia, để chống đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam và chống Chính phủ Nhật Bản theo đuôi Mỹ. Ở các thành phố khác như Đại Bạ, Kinh Đô, Tiên Đài, v.v. cũng có những cuộc bãi công, bãi khóa, mít tinh từ năm, 6 nghìn đến 2 vạn người tham gia.

Trung tuần tháng 10-1965, ở Tôkyô có hai cuộc mít tinh to. Hơn 5 vạn người đã kéo đi thị uy qua các đường phố lớn. Những khẩu hiệu chính là:

"Đập tan điều ước Nhật Bản - Nam Triều Tiên!".

"Đế quốc Mỹ cút khỏi Việt Nam!"...

Hôm 22-10 vừa qua, hơn 1 triệu 80 vạn công nhân và viên chức Nhật Bản đã bãi công. Khẩu hiệu đấu tranh là:

"Đòi tăng tiền lương".

"Chống điều ước Nhật Bản - Nam Triều Tiên!".

"Chống đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam!".

Nói tóm lại, trong mỗi cuộc vận động tương đối to, *nhân dân* Nhật Bản luôn luôn nêu khẩu hiệu ủng hộ ta chống Mỹ xâm lược.

Giới trí thức Nhật Bản cũng nhiệt liệt ủng hộ cuộc kháng chiến của ta. Thí dụ:

- Tháng 8 vừa qua, một số nhân sĩ đã đi mộ quyên ở các đường phố. Họ dùng số tiền đó để thuê một tờ báo Mỹ đăng bức thư của họ đòi Mỹ chấm dứt chiến tranh xâm lược Việt Nam.

- Cũng trong tháng 8, các *nhân sĩ* ở Tôkyô đã tổ chức một cuộc thảo luận suốt đêm (từ 10 giờ tối đến 2 giờ sáng) về vấn đề Mỹ xâm lược Việt Nam.

Bằng máy vô tuyến truyền hình, hàng triệu gia đình Nhật Bản đã theo dõi cuộc thảo luận ấy. Tham gia thảo luận có hơn 20 người. Gồm đại biểu các chính đảng, các nhà báo, các giáo sư, các văn nghệ sĩ nổi tiếng. Hơn 600 người đủ các tầng lớp đến dự thính ở hội trường.

Ba nghị sĩ thuộc đảng cầm quyền đã ra sức biện bạch cho đế quốc Mỹ và vu cáo kháng chiến Việt Nam là "hành động khủng bố". Trong lúc họ nói, quần chúng thường la ó lên. Và những người phát biểu sau đã thẳng tay phê bình họ.

Một vị cựu trung tướng quân đội Nhật Bản nói: Chính quyền bù nhìn do Mỹ nặn ra đã thi hành chính sách tàn bạo. "Việt cộng" nổi lên chống lại là đúng.

Một ký giả nói: Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam cùng ăn, cùng ở, cùng lao động với nông dân. Họ được nông dân hết lòng ủng hộ. Đó là điều quan trọng nhất.

Một giáo sư khoa học đã nghiêm khắc lên án Mỹ dùng bom napan, bom lân tinh và hơi độc để giết hại nhân dân miền Nam.

Một đảng viên Đảng Xã hội nói: Là người châu Á, thì người Nhật Bản phải coi cuộc vận động giải phóng Việt Nam cũng như của bản thân mình. Nhân dân Nhật Bản cũng như nhân dân Việt Nam đều bị đế quốc Mỹ hãm hại.

Một đảng viên Đảng Cộng sản nói: Mỹ phải chấm dứt chiến tranh xâm lược, phải rút khỏi miền Nam Việt Nam, phải để vấn đề Việt Nam do nhân dân Việt Nam tự giải quyết lấy. Chỉ có như thế Việt Nam mới có hòa bình và độc lập thật sự. Nhân dân Nhật Bản cần phải đoàn kết lại, ra sức đấu tranh ngăn chặn Mỹ xâm lược Việt Nam và ra sức ủng hộ nhân dân Việt Nam chống Mỹ, cứu nước.

Một số người dự thính cũng đã phát biểu ý kiến. Trong bốn giờ đồng hồ thảo luận, trừ ba nghị sĩ phản động, còn mọi người đều lên án Mỹ và ủng hộ ta.

Do những hoạt động của *giới trí thức* mà nhân dân Nhật Bản càng hiểu biết ta, càng ủng hộ ta và càng thấy rõ tội ác của giặc Mỹ xâm lược.

Báo chí là cơ quan của dư luận. Báo chí của Đảng Cộng sản Nhật Bản cố nhiên 100% lên án Mỹ và ủng hộ ta. Đối với tình hình kháng chiến của ta, nhiều *báo chí tư sản Nhật Bản* như tạp chí *Văn nghệ xuân thu*, *Triều - Nhật chu san*, báo hàng ngày *Nhật Bản thời báo*, *Triều - Nhật tân văn*, v.v. đều có thái độ đúng đắn.

Tôi xin phép lược dịch vài đoạn khá dài của những báo đó.

Về tình hình miền Nam:

Hồi tháng 7-1965, báo *Tin tức hằng ngày* đã đăng bài của phóng viên từ miền Nam gửi về, đại ý như sau: Mỹ đã tổ chức một cuộc đi thăm ba ngày ba đêm, từ Quy Nhơn đến Cần Thơ, Long Xuyên, Phú Quốc. Ấn tượng chung là chiến trường *Trung Bộ* rất khốn trương. Ở đó tràn ngập một không khí sợ hãi là chẳng biết lúc nào Việt cộng sẽ mở một trận quyết liệt.

Ở vùng tam giác sông Cửu Long mà người ta cho là khá yên ổn, mỗi tháng cũng có 200 đến 250 trận đánh nhanh. Hai tỉnh An Xuyên và Chương Thiện ở gần biên giới Campuchia, chính quyền Sài Gòn hoàn toàn không kiểm soát được.

Năm con đường lớn từ Sài Gòn đi khắp miền Nam, đều bị phá hoại. Đường xe hơi ở vùng tam giác dài 1.450 cây số, nhưng xe hơi quân sự chỉ đi được 170 cây số thôi. 3.000 cây số đường sông cũng bị Việt cộng khống chế...

Để chở dầu xăng của họ đến các trạm bán dầu, công ty dầu Mỹ cũng phải nộp thuế cho Việt cộng. Đó là một điều bí mật mà ai cũng biết.

Ở trước mặt trận, thái độ của người Mỹ cũng hỗn loạn một cách kỳ quái.

Sau cuộc đi thăm này, ấn tượng mới là: Mặc dù đưa thêm bao nhiêu binh sĩ và bao nhiêu vũ khí hiện đại, Mỹ cũng không thể thắng được người du kích "đi không tiếng, về không tăm".

*

* *

Báo *Triều - Nhật tân văn* (7-1965) viết: Từ hồi tháng 5, đường giao thông bị cắt đứt. Giá hàng hóa tăng vọt không ngừng, kinh tế các thành thị bị cô lập như mắc bệnh "bán thân bất toại".

Việc phá hoại đường giao thông vừa làm cho chính quyền miền Nam khốn đốn, vừa giảm bớt sự cơ động của quân đội Mỹ và quân đội Sài Gòn, vừa có lợi cho quân du kích hoạt động.

Từ tháng 7, chính quyền Sài Gòn đã quản chế lương thực. Nhưng vì quản chế mà lương thực lại càng thêm khó khăn. Trong những năm kháng chiến chống Pháp, giá hàng hóa cũng không tăng vọt như ngày nay. Chế độ quản chế gạo rất chệch choạc. Đến ngày bán gạo, dân phải sắp hàng dài dằng dặc, nhiều khi xảy ra chuyện đánh nhau. Hồi tháng 6, ở Nha Trang giá gạo chợ đen mỗi kilô 9 đồng. Nay chỉ cách một tháng đã tăng đến 20 đồng.

Ở Đà Lạt tình hình còn gay go hơn. Giá gạo chợ đen còn đắt hơn các nơi khác, lại thêm gạo xấu, khó ăn. Giá các thứ khác, như đường, muối, v.v. cũng tăng vọt.

Từ người nông dân, đến thầy dạy học, ông cố đạo, v.v. ai cũng kêu khổ, ai cũng lo sợ cho tương lai.

Việt cộng hoạt động cực kỳ khéo, một thí dụ:

Cách Đà Lạt 8 cây số có một làng với độ 300 người dân. Dân làng nói với ký giả: "*Quân giải phóng rất tốt*".

Đầu tháng này, sau khi đánh nhau với quân Sài Gòn, Quân giải phóng bắt thôn trưởng và mấy người nữa mang đi vào núi. Lúc đầu, gia đình những người này lo sợ và khóc lóc dữ. Sau mười hôm giáo dục, Quân giải phóng thả họ về hết. Từ đó, dân làng đều khen Quân giải phóng tốt.

*

* *

Dưới đầu đề "*Tình hình tuyệt vọng trong rừng sâu*", Tạp chí Nhật Bản *Thế giới* (số tháng 5-1965) viết:

"Ở vùng đồng bằng sông Cửu Long, tầm con mắt trông thấy được xa. Người du kích nấp trong rừng chỉ cần bắn một phát là diệt được một lính Mỹ cao to. To cao là mục tiêu rất tốt. Sau đó, xác lính Mỹ được moi hết ruột gan nhét thuốc chống thối vào, bỏ vào áo quan trên phủ một lá cờ Mỹ. Áo quan được đưa sang Philíppin rồi chở về Mỹ.

Binh lính Mỹ ở trong đồn Bến Cát suốt đêm không dám ngủ vì sợ bị đánh úp. Sau mỗi lần ra trận, những tên may được sống sót, trốn trở về đồn, hút một điếu thuốc, rồi thở phào một cái...

Về sự xấu xa của cái chính quyền Sài Gòn, thì người ta thấy quá nhiều rồi...

Từ sông Bến Hải đến mũi Cà Mau suốt ngày đêm không ngớt tiếng súng. Nông dân đã biến thành Việt cộng rồi, quân đội Sài Gòn thì không biết vì ai, vì mục đích gì mà họ phải đánh nhau. Sau một trận bị phục kích, 300, 400 tên chết như châu chấu...

Nhiều binh sĩ khi phải ra mặt trận thì vất súng chạy trốn hoặc đi theo Việt cộng. Những binh sĩ đi theo Việt cộng thì chỉ sau một tháng, từ những người nhút nhát họ đã trở nên những chiến sĩ du kích vô cùng anh dũng. Tướng lĩnh và chính khách Sài Gòn thì rất là bọn hủ hóa, tham ô, ba bề bảy mảng, giành nhau quyền lợi, liều mạng xoay tiền.

Con nhà giàu thì trốn sang Pari, Hương Cảng, Nữu Ước, Tôkyô. Những thanh niên khác thì trốn trên gác nhà để khỏi bị bắt đi lính...

Gần đây, Mỹ đã dùng máy bay B.52 ném bom, đốt sạch, phá sạch. *Kết quả* là: chỉ làm cho Việt cộng càng nâng cao chí khí chiến đấu, càng quyết tâm kháng chiến đến cùng. Nông dân càng ra sức giúp Việt cộng hoặc biến thành Việt cộng. Cả nước bùng lên như lửa cháy...". Bài báo kết luận: *Một dân tộc kiên quyết đấu tranh cho độc lập, xưa nay chưa hề bị đánh thua bao giờ.*

Mỹ đã sa vào vũng lầy không đáy ở vùng sông Cửu Long rồi. "Ngoài việc *Mỹ phải rút lui*, thì không có biện pháp nào khác để giải quyết vấn đề Việt Nam".

*

* *

Tạp chí *Văn nghệ xuân thu* (5-1965) đã đăng một bài của ông Xatô Kenriô. Ông này trước đây là Trung tướng, Phó Tham mưu trưởng quân đội Nhật Bản xâm lược Trung Quốc, đồng thời là người phụ trách quân Nhật Bản chiếm đóng Đông Dương. Ông Kenriô viết: "Tôi là một tội phạm chiến tranh đã bị kết án vì những tội lỗi tôi đã phạm ở Trung Quốc... Hành động tội ác của Mỹ ở Việt Nam hiện nay giống hệt những tội ác của Nhật Bản ở Trung Quốc ngày xưa... Vì sao Mỹ cứ ngu xuẩn đi theo vết xe xuống hố của Nhật Bản? Đối với cuộc vận động thống nhất Tổ quốc của nhân dân Việt Nam, *Mỹ nhất định sẽ thua*..."

Mỹ coi Việt Nam như "Mãn Châu quốc", coi quân đội Mỹ như "Quan Đông quân"..., dùng một lực lượng quân sự thật to có thể tạm thời giành được một thắng lợi trước mắt nhưng không thể thắng được linh hồn của một dân tộc. Đó là kinh nghiệm chua cay mà Nhật Bản đã nếm ở Trung Hoa. Năm 1938, quân Nhật Bản ào ạt chiếm đóng Vũ Hán, Quảng Đông, v.v. tưởng là thắng lợi rồi. Nhưng đã lắm to vì kết quả là Nhật Bản đã sa lầy đến cổ. Hiện nay, Mỹ sa lầy ở Việt Nam còn sâu hơn ngày trước Nhật Bản sa lầy ở Trung Quốc. Và Mỹ càng giầy giụa thì càng lún sâu thêm...

Giôn-xơn cố sống cố chết tuyên truyền cho cái mà y gọi là "đàm phán không điều kiện". Kỳ thực đàm phán theo quan điểm của Mỹ là buộc Việt Nam đầu hàng... Mỹ đã thất bại, vì vậy họ cố tìm một giải pháp có thể "giữ được thể diện" bằng cách mở rộng chiến tranh ra miền Bắc. Đó là một điều sai lầm to, chắc nó sẽ đẩy Mỹ vào *con đường thể diện của địa ngục*...".

*

* *

Tờ *Thời báo Nhật Bản* (24-4-1965) viết: "Người Nhật Bản coi cuộc xung đột hiện nay ở Nam Việt Nam là một phong trào dân tộc nhất trí chống một chính quyền bù nhìn dựa vào thực lực của nước ngoài. *Con đường giải quyết là Mỹ phải rút khỏi miền Nam Việt Nam*...

Giôn-xơn lập đi lập lại rằng: "Mỹ không có ý mở rộng chiến tranh". Nhưng y nói chưa dứt lời thì chiến tranh ở Việt Nam đã mở rộng. Cũng như hồi tháng 7-1937, sau sự kiện Lư Cầu Kiều nổ ra, Chính phủ Nhật Bản cũng tuyên truyền rằng "Nhật Bản không có ý mở rộng chiến tranh", nhưng chiến tranh đã lan khắp Trung Quốc...

Vì vậy, dư luận Nhật Bản *đòi Mỹ rút ngay khỏi Việt Nam*".

*

* *

Tạp chí *Triều - Nhật chu san* (3-1965) đã mở một cuộc vận động nhân dân Nhật Bản viết thư cho Tổng thống Mỹ. Chỉ trong vài hôm đã có hơn 1.000 người đủ các tầng lớp gửi thư đến tòa báo. Các bức thư đều oán trách Mỹ xâm lược Việt Nam. Họ nói Mỹ đã lâm vào thế bí, nếu cứ liều mạng đi tới thì sẽ bị cả thế giới phỉ nhổ. Họ đều kết luận rằng *Mỹ phải rút đi thôi*.

Tóm tắt nội dung của các bức thư đó, *Triều - Nhật chu san* viết: "Trong các người gửi thư, có những em học sinh lên mười, có những cụ già ngoài tám mươi tuổi..."

Một cụ hòa thượng đã dẫn chứng sách Phật, một cô thiếu nữ Công giáo đã dẫn chứng Kinh thánh Giêsu, nhiều bà nội trợ đã dẫn chứng *Tuyên ngôn độc lập* Hoa Kỳ để lên án chính sách xâm lược của Mỹ. Có người đã thề quyết đánh một keo chết sống với Mỹ...

Người ta cho rằng càng xối tên lửa và bom napan xuống Việt Nam, thì Mỹ thất bại càng nặng... Nhiều người đã nhắc lại kinh nghiệm thảm hại của Nhật Bản ở Trung Quốc để răn đe Giôn-xơn.

Hầu hết các bức thư đều nói rằng bất kỳ thứ vũ khí gì cũng không thể thắng nổi lòng tin tưởng của một dân tộc có quyền tự quyết. Có những em học sinh viết rằng Mỹ đang còn căn cứ quân sự ở Nhật Bản, thì người Nhật Bản không thể làm ngơ trước vấn đề Việt Nam...".

Trong thư trả lời các bạn đọc, Đại sứ Mỹ ở Nhật Bản đã tránh không nói đến ba vấn đề quan trọng là: chiến tranh ở Đông Dương, Hiệp nghị Giơnevơ và Ngô Đình Diệm.

Đối với nhân dân Việt Nam, cuộc chiến tranh chống Pháp ở Đông Dương là một cuộc chiến tranh toàn dân để giành lại độc lập dân tộc. Hồi đó Mỹ đã giúp Pháp hàng tỉ đôla để giết hại nhân dân Việt Nam. Thực dân Pháp đã bị đập tan ở Điện Biên Phủ. Nhưng cũng từ lúc đó Mỹ đã len vào Việt Nam. Cho nên có thể nói rằng cuộc chiến tranh chống Mỹ là tiếp tục cuộc kháng chiến chống Pháp.

Hiệp nghị Giơnevơ cấm nước ngoài lập căn cứ quân sự ở miền Nam và miền Bắc. Ông Hồ Chí Minh không ký kết hiệp định quân sự với Bắc Kinh hoặc Mạc Tư Khoa. Trái lại, Mỹ đã giúp Ngô Đình Diệm hàng tỉ đôla, đã lập căn cứ quân sự khắp miền Nam, đã can thiệp vào công việc nội bộ của miền Nam.

Cũng như Ngô Đình Diệm, các quan lại và tướng tá của chính quyền Sài Gòn đều đã từng theo Pháp, theo Nhật Bản. Nhân dân không ưa họ, không tin họ. Họ đều tham ô, hủ hóa, bần thủ, bất tài. Ngoài việc xin và xài tiền Mỹ, họ chẳng có tài nghệ gì hết.

Việt cộng thì phân tán trong rừng sâu, trong nhân dân. Mỹ không thể tiêu diệt được cả 14 triệu người miền Nam, thì quyết không đánh bại được Việt cộng...

Đôi khi báo chí Nhật Bản cũng đăng lại những bài báo chí Hoa Kỳ công kích Mỹ xâm lược Việt Nam.

Tạp chí Nhật Bản *Thế giới* (số tháng 7) đã đăng lại một bài của tạp chí Mỹ *Ký giả* dưới đầu đề "*Tổng Giôn không phải là con chim hòa bình*". Xin lược dịch như sau:

Hiện nay, rõ ràng là cuộc chiến tranh ở Việt Nam đã trở nên cuộc chiến tranh riêng của tổng Giôn. Ông ta tự vạch ra chiến lược, tự thảo ra những lời thanh minh cho Bộ Ngoại giao. Ngày nào ông ta cũng giải thích chính sách Mỹ ở Việt Nam và tình hình chiến sự cho các nghị sĩ... và các ký giả nghe.

Nhưng nhân dân Mỹ vẫn phê bình quân đội Mỹ dùng hơi độc và ném bom bừa bãi ở Việt Nam.

Một số nghị sĩ, những tờ báo lớn như *Thời báo Nữ Ước*, báo *Hoa Thịnh Đốn* cũng đòi Chính phủ phải xét lại chính sách ở Việt Nam.

Cái mà tổng Giôn gọi là "ý kiến rộng rãi nhất trí" đã tan vỡ hết và biến thành "ý kiến rộng rãi *không nhất trí*".

Vả lại, cuộc chiến tranh ở Việt Nam tốn tiền rất nhiều. Nếu chiến tranh kéo dài, thì chắc nó sẽ đe dọa đời sống của cái "xã hội

vĩ đại" ở Mỹ. Trong luồng không khí ấy, tổng Giôn ngày càng lo lắng và không yên.

Trước ngày tuyên cử, Giôn xon thề thốt rằng "quyết không mở rộng chiến tranh ở Việt Nam". Nhưng từ ngày được bầu làm Tổng thống, vì sao tổng Giôn lại "nói lời, rồi lại ăn lời được ngay" và mở rộng chiến tranh? Đó là vì:

- Lòng hư vinh rất to của tổng Giôn. Muốn có thành công cá nhân, việc gì Giôn cũng dám làm. Giôn tiếp lấy cái gánh nặng chiến tranh ở Việt Nam do hai tổng thống trước để lại, một cái gánh nặng xấu xa đã đi từ thất bại này đến thất bại khác. Thất bại đó làm cho Giôn ngày càng khốn đốn, nóng nảy, không yên.

- Về tính cách cũng như về kinh nghiệm, Giôn là một *con diều hâu hiếu chiến*. Suốt 24 năm ở Quốc hội, Giôn là kẻ biện hộ cho phái quân phiệt, là hiện thân của các tướng lĩnh.

- Hải, lục, không quân Mỹ đều đua nhau dùng Việt Nam làm nơi thí nghiệm vũ khí mới và chiến thuật mới. Lại có các ngài trong "Ủy ban Hóa học", họ chủ trương dùng chất hóa học để tiến hành cuộc "chiến tranh giết người một cách nhân đạo". Tuy kế hoạch của những phe phái đó đều có mâu thuẫn, nhưng tổng Giôn đều nghe hết, đều thực hành hết.

- Tổng Giôn nhận rằng: Một mai chính quyền Sài Gòn bị tan rã, một chính phủ hòa bình thành lập ở miền Nam thì các ngài "cố vấn" Mỹ chắc phải cuốn gói chuồn. Đó sẽ là một sự nhơ nhục suốt đời cho Giôn.

- Bộ Quốc phòng Mỹ luôn luôn đưa ra những luận điệu như:

- "Trung Quốc đe dọa",

- "Cắt đứt tiếp tế từ miền Bắc vào, thì dân quân miền Nam lập tức tan rã",

- "Trung Quốc quyết không dám tham chiến",

- "Đối phó với cộng sản châu Á, chỉ có một cách là đánh cho chúng quy đi".

Những luận điệu đó rất hợp với tì vị của Giôn, đã thành định kiến chính trị và hành động mở rộng chiến tranh của Giôn.

Những người Mỹ sáng suốt thì đã nêu ra những lời lẽ chống lại Giôn. Thí dụ: Người viết báo nổi tiếng Lípman đã nhắc đi nhắc lại như dạy bảo một đứa trẻ cứng đầu rằng: vô luận ném bao nhiêu bom, phái bao nhiêu quân, Mỹ cũng không thể giành được hòa bình đúng đắn ở Đông Nam Á.

Lại như người xã hội học nổi tiếng là ông Mônpho đã viết thư cho Giôn rằng: "Nói thẳng cho ông biết là hàng triệu người Mỹ yêu nước đã nghĩ thế nào. Họ nhận rằng đối với đạo nghĩa thì đường lối của ông là một sự nhục nhã không tha thứ được".

Hội Khoa học tự nhiên Mỹ đã kịch liệt phản đối quân đội Hoa Kỳ dùng hơi độc ở Việt Nam.

Hơn 200 giáo sư Trường đại học Misigân đã liên tiếp thảo luận suốt 12 giờ đồng hồ chống chính sách Mỹ ở Việt Nam. Hầu như ngày nào tờ *Thời báo Nữ Uớc* cũng có đăng thư của giới trí thức công khai chống chính sách của Giôn.

Nhưng "nói thẳng, mất lòng". Tổng Giôn chẳng những không lắng nghe những ý kiến đó, mà còn nổi giận lôi đình...

Người lái con thuyền chính trị của Mỹ hiện nay là như vậy đó...

Hồi Tờuman nổi nghiệp Rudoven, thì vì cuộc xâm lược Triều Tiên mà danh giá của Đảng Dân chủ đã xuống dốc. Nay Giônxon nổi nghiệp Kennơđi, cuộc chiến tranh ở Việt Nam đã có chiều hướng biến thành một cuộc chiến tranh Triều Tiên khác. Chẳng hay tổng Giôn có "đạp vỏ dừa, thấy vỏ dừa mà sợ" không?...

*

* *

Thưa các đồng chí,

Tin tức hằng ngày là một trong những tờ báo lớn ở Nhật Bản, có phóng viên khắp năm châu, mỗi ngày ra 5 triệu số. Vì tin tức đúng đắn, cho nên báo này có ảnh hưởng tốt trong nhân dân.

Tháng 9 vừa qua, một ký giả báo này là ông Minôru Ômôri đã được vào thăm miền Bắc và đã viết cho báo một loạt bài. Tôi xin lược dịch mấy đoạn sau đây:

"... Giữa Trung Quốc cộng sản với Việt Nam tình đoàn kết chặt chẽ ngoài sức tưởng tượng. Nếu các chính khách Mỹ có thể đến Trung Quốc mà xem, thì chắc họ sẽ bị chấn động mạnh và họ sẽ xét lại kỹ các vấn đề.

Ở ga xe lửa Trung Quốc có một tấm bảng cao mười mét, rộng một mét, với khẩu hiệu "Kiên quyết ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ".

Khắp nơi ở Trung Quốc đều có tinh thần giúp Việt, chống Mỹ như vậy...

Khác hẳn với *Sài Gòn* lộn xộn lạo xạo, *Hà Nội* cực kỳ yên ổn, lặng lẽ, nghiêm trang.

Ở *Sài Gòn* khắp nơi treo cờ Mỹ. Xe bọc sắt chở đầy lính nghênh ngang chạy ngược chạy xuôi.

Ở *Hà Nội* có một cảnh tượng khác, rất lạ lùng. Chiều chiều, có những tốp độ mười lăm người đàn ông và đàn bà một vai mang súng, một vai vác cuốc xẻng, thông dong trở về nhà họ. Đó là những chiến sĩ dân quân. Đó là hình ảnh của "chiến tranh nhân dân"... Khẩu hiệu "Ba sẵn sàng" đầy tinh thần kháng chiến của thanh niên đã thấm nhuần sâu vào các tầng lớp cơ sở.

Trong những vùng ruộng lúa mênh mông bát ngát có các xóm làng. Giữa những đám nhà tranh, nổi lên những nhà máy ngói đỏ xinh đẹp, cây cối xanh tươi bao bọc xung quanh. Đó là một cảnh tượng hòa bình. Bất thành lình, con quái vật chiến tranh lù ra và một tinh thần căm thù sôi nổi... Mỹ ném bom như mưa xuống những làng mạc hòa bình ấy. *Đó là một hành động dã man.*

Mỹ đã trở nên "thầy giáo phản diện" để kích thích chí khí anh dũng của nhân dân Việt Nam trong cuộc chiến tranh nhân dân...

Gần đây, Mỹ lại dùng một chính sách dụ dỗ. Khi ném bom miền Bắc, họ cũng ném bánh kẹo và đồ chơi của trẻ con. Muốn dùng cách đó để hồng mua chuộc lòng dân, Mỹ thật ngây thơ quá!

Khắp đường phố Hà Nội đều thấy tuyên truyền những người anh hùng và những việc oanh liệt trong cuộc kháng chiến. Khi miền Bắc bị ném bom dữ dội, thì những thanh niên, những dân quân và phụ nữ đều có thể trở nên anh hùng như Phan Đình Giót...

Với sự ủng hộ kiên quyết của nhân dân Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đang tiến hành một cuộc kháng chiến mà thường thức chiến tranh hiện đại không thể tưởng tượng được. Họ tin chắc rằng, với sự ủng hộ của dư luận thế giới, một ngày kia họ sẽ làm cho Mỹ lê lết mà phải bỏ cuộc và Việt Nam sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

Hà Nội ở trong tình trạng chiến tranh và sẵn sàng chiến đấu. Nhưng ban đêm ngoài phố đèn điện vẫn sáng choang, người ta đi lại đông như trẩy hội.

Ở đồng bằng miền Bắc, lúa xanh mơn mớn như tấm thảm mênh mông. Việc *cung cấp lương thực tốt hơn trước*. Họ dùng chế độ cung cấp từng đơn vị nhỏ. Quân đội cũng phân tán theo quy mô nhỏ. Vì vậy, Mỹ không thể phá hoại nghiêm trọng như Mỹ tưởng tượng.

Mỹ công khai tuyên bố chỉ ném bom những nơi quân sự. Nhưng kỳ thực họ đã bắn phá cả nhà thương, trường học, đập nước, nông thôn, thậm chí cả những thuyền nhỏ đánh cá ngoài biển.

Từ mồng 7 tháng 2 đến nay (hạ tuần tháng 9), quân và dân miền Bắc đã bắn rơi 600 chiếc máy bay Mỹ. Nhà đương cục Việt Nam không những nghe báo cáo, mà còn điều tra cẩn thận thấy rõ xác máy bay rồi, mới ra thông cáo. Họ làm cho nhân dân tin rằng súng trường cũng bắn được máy bay. Một lý luận chiến tranh nhân dân thật là đáng sợ!

Lúc đầu, họ chở xác máy bay Mỹ về Hà Nội để trưng bày cho nhân dân xem. Về sau, máy bay Mỹ bị bắn rơi ngày càng nhiều, không chở hết được. Họ bèn làm những "mộ máy bay". Chuyện tức cười là máy bay Mỹ lại ném bom những "mộ máy bay" Mỹ.

Những tên phi công Mỹ bị bắt đều mang theo bảy thứ "đồ dùng", trong số đó có kim thuốc độc để tự sát và một lá cờ Mỹ nho nhỏ. Trên lá cờ có những câu bằng chữ Việt và chữ Hoa như sau: "Nhờ ông bà đưa tôi về chỗ quân đội Mỹ. Mỹ sẽ cho ông bà nhiều tiền...!"

Mỹ ra sức ném bom các cầu cống nhằm phá hoại đường giao thông. Nhưng người Việt Nam đã có cách dùng thuyền bè để qua sông, hoặc làm cầu bằng tre, ban đêm thì qua lại, ban ngày thì giấu cầu đi. Thành thử dù có khó khăn, giao thông vẫn tiếp tục như thường.

Ra ngoài Hà Nội vài chục cây số thì đã cảm thấy như đến trước mặt trận. Trong những đám lúa xanh tươi đã thấy lù lù những nòng súng cao xạ.

Khác hẳn với cảnh tượng nông thôn Nhật Bản trong thời kỳ chiến tranh, ở đây, nông dân gái cũng như trai, vai mang súng, tay làm ruộng. Gần hai bên đường, thường có những tốp 20, 30 dân quân tập bắn máy bay bằng súng trường. Một cảnh tượng khiến cho người ta phải kinh ngạc.

Đến thăm một hợp tác xã nông nghiệp, ký giả thấy trong làng có cả súng máy hạng to, dân quân người nào cũng có súng trường. Họ được giáo dục chính trị và huấn luyện quân sự một cách kỹ càng và luôn luôn sẵn sàng chiến đấu. Họ có vẻ tự tin và chẳng sợ trời đất gì cả!

Vừa rồi, khi nói về tình hình Bắc Việt Nam, một tờ tạp chí Mỹ đã viết rằng: "Nhân dân Việt Nam đã chán ngấy với chiến tranh". Nói như thế là trái hẳn với sự thật. Mặc dù ở các nước Đông Nam Á mức sống rất thấp, nhưng dân ở đây trước kia sống dưới ách nô lệ của

thực dân Pháp, nay được giải phóng và mức sống được nâng cao dần. Cho nên dù phải hy sinh tính mạng, họ cũng kiên quyết bảo vệ thành quả đó. Đối với họ, Mỹ hay là Pháp cũng chẳng khác gì. Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam nhận định rằng: Trước kia họ chống Pháp thế nào thì ngày nay họ cũng chống Mỹ như vậy.

Một điều nữa nổi bật là *sức lao động của phụ nữ* ở đây thật lạ lùng. Thanh niên có cuộc vận động "Ba sẵn sàng", thì phụ nữ có phong trào "Ba đảm đang". Họ thay thế công việc cho những trai tráng đi vào bộ đội, bất kỳ việc gì nặng nhọc mấy, họ cũng làm được. Có thể nói rằng ở Đông Nam Á, phụ nữ Bắc Việt Nam là người lao động cừ nhất.

Dần dần tôi càng thấy sâu sắc rằng *Mỹ chẳng những không thể khuất phục được* dân tộc Việt Nam, mà còn thành kẻ làm cho dân tộc Việt Nam thêm đoàn kết. Nếu Mỹ tiếp tục "leo thang" thì càng bị thế giới lên án, chứ quyết không khuất phục được miền Bắc. Ở Hà Nội, người ngoài Đảng cũng như người đảng viên, *ai cũng sôi sục tinh thần chống Mỹ*.

Về chính trị, quân sự và kinh tế, họ đều có kế hoạch sơ tán. Họ bình tĩnh chờ đợi những việc có thể xảy ra.

Ở các nước ngoài có những người trung gian muốn cho Việt Nam thỏa hiệp. Đó là vì họ không hiểu rõ những nhà lãnh đạo chính trị Việt Nam đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Họ càng không hiểu rõ lịch sử đấu tranh cực kỳ gian khổ mà dân tộc Việt Nam đã trải qua để thoát khỏi ách thực dân Pháp, để giành lại thống nhất và độc lập. Nhân dân Việt Nam đã hy sinh nhiều để giữ lấy kết quả thắng lợi đó.

Nay Mỹ liên tiếp ném bom hòng buộc Việt Nam thỏa hiệp. Điều đó chắc không bao giờ thực hiện được.

Tuy Mỹ đưa thêm quân đội để tăng cường Sài Gòn, Đà Nẵng và các thành thị quan trọng khác. Nhưng tại nông thôn, Mặt trận Dân tộc giải phóng vẫn ở địa vị có lợi hơn.

Miền Bắc giữ vững "lập trường bốn điểm" dựa trên nền tảng Hiệp nghị Giơnevơ. Điều đó rất là hợp lý.

Dù Mỹ ném bom bừa bãi cũng không làm lung lay được quyết tâm của người Việt Nam chống Mỹ. Ném bom có ảnh hưởng đến kinh tế, nhưng ảnh hưởng nhỏ thôi. Thí dụ: Tuy Nhà máy điện Thanh Hóa bị bom, nhưng các nhà máy quan trọng khác đã có sẵn máy phát điện riêng để hoạt động. Nhà máy dệt Nam Định bị bắn phá, nhưng máy móc đã sơ tán rồi. Đường xe lửa gần Lào Cai bị bắn phá, nhưng sau bốn giờ đồng hồ, giao thông đã khôi phục. Các xí nghiệp ở Hà Nội đều sơ tán xong xuôi.

Với một tinh thần kiên quyết làm cho người ta phải kính sợ, một cán bộ cao cấp nói với ký giả: "Dù cho Hà Nội sẽ bị ném bom như Bình Nhưỡng hay là như Hirôshima, chỉ cốt giữ được độc lập, chúng tôi sẽ xây dựng lại".

Ở miền Bắc, *vấn đề ăn không gặp khó khăn*. Trái hẳn với tình trạng những năm chiến tranh ở Nhật Bản, người ta chỉ ăn đậu và ăn đậu, ăn đậu đến ngấy cả người.

Ở miền Nam có tiếng là kho gạo, mỗi ngày Mỹ lại cung cấp 1 triệu đôla, nhưng vấn đề ăn rất khó khăn. Tôi nhớ lại bộ mặt buồn rầu của một cụ già nông dân từ một ống tre đổ ra từng hạt gạo quý như hạt ngọc kim cương. Tôi thầm nghĩ: Nếu tình hình miền Bắc cũng giống như thế, thì chủ nghĩa cộng sản của Chủ tịch Hồ Chí Minh là cộng sản giả. Nhưng bây giờ tôi thấy rõ tình hình miền Bắc khác tình hình miền Nam.

Ở Luân Đôn, có một giáo sư phụ trách nghiên cứu vấn đề Việt Nam đã viết rằng: "Từ ngày được giải phóng, vì chính sách nông nghiệp thất bại, lương thực thiếu hụt, cho nên miền Bắc đã phải cho Việt cộng vào Nam để tìm thóc gạo". Câu nói đó hoàn toàn sai sự thật.

Ở nông thôn miền Bắc không phải vì thiếu lương thực mà người ta ăn thêm khoai, sắn và rau muống... Rau muống là một

thứ dễ ăn, dễ trồng, ở các hồ ao nơi nào cũng có. Người Việt Nam có kinh nghiệm và tin tưởng rằng cốt có đủ những thức ăn ấy, thì chiến tranh đến mấy năm cũng chẳng sao. Vì vậy, sau chín năm kháng chiến, họ đã thắng thực dân Pháp. Mỹ lầm tưởng rằng ném bom bừa bãi, làm cho lương thực khó khăn thì khuất phục được Việt Nam. *Đó là một sự tính toán ngốc nghếch*".

Thưa các đồng chí,

Để kết thúc báo cáo này, tôi xin phép thay mặt đồng bào ta cảm ơn sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân và dư luận nước Nhật Bản đối với cuộc chống Mỹ, cứu nước của chúng ta.

Tôi cũng xin những tờ báo Nhật Bản nói trên nguyên lượng. Vì trong khi lược dịch, tôi giữ đúng tinh thần và nội dung của các bài báo đó, nhưng về câu, về đoạn thì tôi phải rút ngắn rất nhiều.

Nhân dân ta từ Nam đến Bắc đoàn kết một lòng, kiên quyết chống Mỹ, cứu nước. Chúng ta lại được nhân dân và dư luận thế giới - trong đó có nhân dân và dư luận Nhật Bản nhiệt liệt ủng hộ và đồng tình. Giặc Mỹ thì ngày càng sa lầy và càng bị cô lập. Cho nên giặc Mỹ nhất định sẽ thua, nhân dân ta nhất định sẽ thắng.

CHIẾN SĨ

Báo *Nhân dân*, số 4241 và 4242,
ngày 14 và 15-11-1965.

THƯ TRẢ LỜI GIÁO SƯ MỸ LAINỐT PÔLINH

Kính gửi giáo sư Lainốt Pôlinh,

Tôi xin chân thành cảm ơn giáo sư đã có nhã ý chuyển đến tôi bản Tuyên bố về vấn đề Việt Nam của tám vị được giải thưởng Nôben về hòa bình.

Dân tộc Việt Nam chúng tôi vốn yêu chuộng tự do và hòa bình. Nguyên vọng tha thiết của nhân dân nước chúng tôi là xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

Nhân dân nước chúng tôi ở miền Bắc cũng như ở miền Nam đã ra sức đấu tranh cho Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam được thực hiện đầy đủ. Nhưng đế quốc Mỹ đã trắng trợn phá hoại Hiệp nghị đó, âm mưu biến miền Nam Việt Nam thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của Mỹ hòng khống chế vùng Đông Nam Á và chuẩn bị chiến tranh thế giới mới. Chúng đã phá hoại sự nghiệp hòa bình thống nhất nước Việt Nam, dựng lên ở miền Nam Việt Nam một chế độ phát xít cực kỳ tàn bạo, ở đó hàng chục vạn người bị bắt bớ, tra tấn, tù đầy, giết hại, hàng triệu người bị dồn vào các trại tập trung dưới những hình thức khác nhau. Đế quốc Mỹ đã dùng miền Nam Việt Nam làm bàn đạp gây chiến tranh ở Lào và thường xuyên khiêu khích Vương quốc Campuchia. Từ năm 1961, chúng đã phát động cái gọi là "chiến tranh đặc biệt" ở miền Nam Việt Nam. Nhưng đồng bào miền Nam chúng tôi không chịu khuất phục, đã và đang đấu tranh anh dũng chống bọn xâm lược Mỹ cùng bè lũ tay sai và giành được thắng lợi ngày càng to lớn.

Bị thiệt hại nặng nề trong cuộc "chiến tranh đặc biệt", đế quốc Mỹ đã đưa vào Nam Việt Nam 20 vạn lính Mỹ và lính chư hầu, chưa kể 60 vạn lính ngụy, nhằm mở rộng chiến tranh xâm lược, uy hiếp nghiêm trọng nền an ninh của các dân tộc ở Đông Nam Á và hòa bình thế giới. Chúng dùng xương máu của đồng bào chúng tôi ở miền Nam để thí nghiệm một cuộc chiến tranh xâm lược kiểu mới với những vũ khí và phương tiện chiến tranh hiện đại để rồi đem dùng ở các nơi khác trên thế giới hòng đàn áp phong trào giải phóng dân tộc và làm bá chủ thế giới.

Hiện nay, bọn xâm lược Mỹ đang dùng những phương tiện chiến tranh cực kỳ dã man để giết hại đồng bào miền Nam nước chúng tôi, như: bom napan, bom lân tinh, chất độc hóa học, hơi độc, v.v.. Chúng cho Hạm đội thứ 7 và máy bay chiến lược B.52 ném bom, bắn phá, triệt hạ xóm làng.

Đồng thời, bất chấp cả dư luận của nhân dân Mỹ và nhân dân thế giới, chúng không ngừng thực hiện chính sách "leo thang" đối với miền Bắc Việt Nam, hằng ngày chúng dùng máy bay điên cuồng ném bom, bắn phá các cầu, đường, đập nước, nông trường, xí nghiệp, trường học, bệnh viện, nhà thờ, v.v..

Nhân dân Việt Nam chúng tôi phải kiên quyết đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược để tự vệ, để bảo vệ những quyền dân tộc thiêng liêng nhất của mình, đồng thời góp phần giữ gìn hòa bình ở châu Á và thế giới.

Mấy tháng nay, Chính phủ Mỹ một mặt điên cuồng tăng cường và mở rộng chiến tranh xâm lược ở Việt Nam, nhưng mặt khác họ lại nói "không có ý định mở rộng chiến tranh", "sẵn sàng thương lượng", v.v..

Nhân dân thế giới, bao gồm nhân dân Mỹ, ngày càng nhận rõ rằng đó chỉ là những luận điệu lừa bịp của nhà cầm quyền Mỹ, là chính sách "thương lượng trên thế mạnh", bắn giết và tàn phá ngày càng thảm khốc, hòng buộc nhân dân Việt Nam phải hạ vũ khí và từ bỏ những nguyện vọng chính đáng của mình.

Toàn thể nhân dân Việt Nam từ Bắc đến Nam quyết không thể chấp nhận chính sách xâm lược và nô dịch đó của đế quốc Mỹ. Hòa bình thật sự quyết không thể tách rời tự do và độc lập thật sự của dân tộc.

Rõ ràng đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Nhân dân Việt Nam là bị xâm lược.

Sự xâm lược của Mỹ là nguồn gốc duy nhất, là nguyên nhân trực tiếp của tình hình nghiêm trọng hiện nay ở Việt Nam và Đông Nam Á. Cho nên, chúng tôi nghĩ rằng con đường đúng đắn nhất để hòa bình giải quyết vấn đề Việt Nam là lập trường trong bản Tuyên bố ngày 22 tháng 3 năm 1965 của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam và lập trường bốn điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Bốn điểm đó là:

1- Xác nhận những quyền dân tộc cơ bản của nhân dân Việt Nam: hòa bình, độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ. Theo đúng Hiệp nghị Giơnevơ, Chính phủ Mỹ phải rút quân đội, nhân viên quân sự và các loại vũ khí Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, triệt phá những căn cứ quân sự Mỹ ở miền Nam, xóa bỏ "liên minh quân sự" với miền Nam. Chính phủ Mỹ phải đình chỉ chính sách can thiệp và xâm lược đối với miền Nam. Theo đúng Hiệp nghị Giơnevơ, Chính phủ Mỹ phải đình chỉ hành động chiến tranh đối với miền Bắc, hoàn toàn chấm dứt mọi hành động xâm phạm lãnh thổ và chủ quyền của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

2- Trong lúc chờ đợi thực hiện hòa bình thống nhất nước Việt Nam, trong lúc nước Việt Nam còn tạm thời bị chia làm hai miền, thì phải triệt để tôn trọng những điều khoản quân sự của Hiệp nghị Giơnevơ 1954 về Việt Nam như: hai miền đều không có liên minh quân sự với nước ngoài, không có căn cứ quân sự, quân đội và nhân viên quân sự của nước ngoài trên đất mình.

3- Công việc miền Nam do nhân dân miền Nam tự giải quyết, theo Cương lĩnh của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam, không có sự can thiệp của nước ngoài.

4- Việc thực hiện hòa bình thống nhất nước Việt Nam do nhân dân Việt Nam ở hai miền tự giải quyết, không có sự can thiệp của nước ngoài.

Tôi mong rằng giáo sư và các vị sẽ vì hòa bình và công lý, dùng ảnh hưởng của mình tiếp tục góp phần với nhân dân Mỹ và nhân dân thế giới vạch trần những âm mưu xâm lược và gây chiến của đế quốc Mỹ, buộc chúng phải chấm dứt cuộc chiến tranh tội ác đối với nhân dân nước chúng tôi và lập lại hòa bình ở Việt Nam.

Cuộc chiến tranh xâm lược mà Chính phủ Mỹ đang tiến hành ở Việt Nam chẳng những gây cho dân tộc chúng tôi nhiều đau khổ và hy sinh, mà còn làm cho nhân dân Mỹ phải chịu nhiều thiệt hại về tính mạng, tiền của và bôi nhọ cả thanh danh nước Mỹ.

Chính vì thế mà gần đây nhiều tầng lớp nhân dân tiến bộ Mỹ, hàng chục vạn thanh niên, sinh viên, hàng nghìn giáo sư, nhà khoa học, văn nghệ sĩ, nhiều nhà tu hành, đã dũng cảm lên tiếng phản đối, biểu tình rầm rộ chống cuộc chiến tranh xâm lược của Chính phủ Giôn-xơn, kiên quyết không chịu đi lính sang bắn giết nhân dân Việt Nam. Nhân dân chúng tôi đánh giá cao những cuộc đấu tranh ấy của nhân dân Mỹ và rất xúc động trước những tấm gương anh dũng hy sinh của bà cụ Henga Hécđơ cũng như của các chiến sĩ hòa bình Noman Morixơn, Rôgiơ Lapotơ và chị Xilin Giancaoxki gần đây.

Nhân dịp này, tôi xin chân thành gửi lời cảm ơn nhân dân Mỹ đang kiên quyết đấu tranh đòi Chính phủ Mỹ chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam và xin gửi đến gia đình các liệt sĩ tấm lòng thương yêu, cảm phục của nhân dân Việt Nam chúng tôi.

Kính gửi giáo sư và các vị lời chào trân trọng.

Hà Nội, ngày 17 tháng 11 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

TRẢ LỜI NHÀ BÁO ANH PHÊLÍCH GÖRIN

Hỏi: Những người thường quan tâm suy nghĩ trên khắp thế giới hết sức chú ý đến cuộc chiến tranh đang diễn ra trên đất nước Ngài. Thưa Chủ tịch Hồ Chí Minh, tôi rất cảm tạ Ngài đã cho phép tôi đến đây và hỏi Ngài một vài câu và đã cho phép những máy quay phim này ghi lại cuộc nói chuyện của chúng ta để cho những người khác ở mọi nơi trên thế giới đều biết.

Tổng thống Giônxon đã luôn luôn nhắc đi nhắc lại là ông ta sẵn sàng bắt đầu những cuộc thương lượng không điều kiện với Ngài vào bất cứ lúc nào và ở bất cứ nơi nào để chấm dứt cuộc chiến tranh ở Việt Nam. Người ta nói là Ngài không chấp nhận đề nghị đó. Xin Ngài cho biết lý do vì sao?

Trả lời: Thực chất cái gọi là đề nghị "thương lượng không điều kiện" của Tổng thống Giônxon là đòi nhân dân Việt Nam phải thừa nhận những điều kiện của Mỹ. Điều kiện ấy là đế quốc Mỹ vẫn bám lấy miền Nam, tiếp tục chính sách xâm lược và không chịu công nhận Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam là người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam. Đó là những điều kiện của bọn xâm lược, nhân dân Việt Nam quyết không bao giờ nhận và dư luận thế giới không thể dung thứ.

Nhân dân Việt Nam rất muốn có hòa bình để xây dựng đất nước. Nhưng muốn có hòa bình thật sự thì phải có độc lập thật sự. Vấn đề rất rõ ràng: đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Đế quốc Mỹ phải

chấm dứt ném bom miền Bắc; phải đình chỉ xâm lược miền Nam; phải rút quân đội khỏi miền Nam Việt Nam; phải để cho nhân dân Việt Nam giải quyết lấy công việc của mình như Hiệp nghị Giơnevơ quy định. Như vậy thì hòa bình sẽ trở lại ngay. Tóm lại là Chính phủ Mỹ phải tuyên bố công nhận lập trường *bốn điểm* của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và chứng tỏ điều đó bằng những việc làm thực sự, vì lập trường ấy hoàn toàn phù hợp với những điều khoản chủ yếu về chính trị và quân sự của Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam. Lập trường ấy là cơ sở duy nhất để giải quyết đúng đắn vấn đề Việt Nam.

Sự thật là Tổng thống Giôn-xơn không muốn hòa bình, không muốn thương lượng hòa bình. Trái lại, chính là lúc ông ta nói nhiều về thương lượng hòa bình, thì đế quốc Mỹ càng mở rộng chiến tranh xâm lược ở miền Nam, ào ạt đưa thêm vào miền Nam hàng vạn quân Mỹ, đồng thời mở rộng cuộc "leo thang" ở miền Bắc. Nhân dân thế giới đều thấy rõ sự thật đó. Cũng chính vì vậy mà hiện nay nhân dân tiến bộ Mỹ đang sôi nổi chống cuộc chiến tranh xâm lược của Mỹ ở Việt Nam.

Hỏi: Chính phủ Mỹ nói rằng họ ném bom nước Ngải là để làm cho Ngải ngừng giúp đỡ những lực lượng cách mạng ở miền Nam Việt Nam và họ sẽ ngừng ném bom tức khắc nếu Ngải để cho nước láng giềng của Ngải được yên. Xin Ngải cho biết ý kiến về việc này?

Trả lời: Chính phủ Mỹ đã man ném bom, bắn phá nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, một nước độc lập và có chủ quyền. Như vậy là họ đã chà đạp thô bạo lên luật pháp quốc tế, đã vi phạm hết sức nghiêm trọng Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, đã phá hoại nhân đạo và công lý.

Đế quốc Mỹ là kẻ xâm lược. Chính phủ Mỹ phải chấm dứt hành động tội ác của họ đối với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Họ phải chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam.

Luận điệu cho rằng miền Nam của Tổ quốc chúng tôi là "một nước láng giềng" riêng biệt với miền Bắc là một luận điệu gian trá. Cũng như nói rằng những bang ở phía nam là một nước riêng biệt với những bang ở phía bắc của Hoa Kỳ.

Hỏi: Mỹ nói rằng họ có chứng cứ chắc chắn về sự ủng hộ của Ngài đối với Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam - chúng tôi thường gọi là "Việt cộng". Họ đặc biệt nói đến Sư đoàn 325 và các đơn vị quân đội chính quy khác của Ngài hiện đang hoạt động ở miền Nam Việt Nam. Xin cho biết Ngài đang giúp đỡ như thế nào cho Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam? Có những quân đội gì? Vũ khí gì? Có bao nhiêu quân tình nguyện Bắc Việt Nam đã vào chiến đấu ở miền Nam.

Trả lời: Bịa ra những chứng cứ giả tạo để vu cáo miền Bắc là thủ đoạn gian dối của Chính phủ Mỹ nhằm che đậy những hành động xâm lược của họ ở miền Nam Việt Nam. Sự thật là Mỹ và các nước chư hầu đưa quân đội từ nước ngoài vào xâm lược miền Nam Việt Nam trái với Hiệp nghị Giơnevơ năm 1954. Cuộc chiến đấu yêu nước, chống Mỹ ở miền Nam Việt Nam hiện nay là do nhân dân và lực lượng giải phóng ở miền Nam tiến hành, dưới sự lãnh đạo của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam.

Đế quốc Mỹ đưa quân đội vào xâm lược miền Nam và liên tiếp dùng máy bay ném bom, bắn phá miền Bắc, gây những tội ác tày trời đối với nhân dân Việt Nam ở cả hai miền.

Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một. Là đồng bào ruột thịt, nhân dân miền Bắc nhất định hết lòng hết sức ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước, chống Mỹ của đồng bào miền Nam, cũng như nhân dân miền Nam hết lòng hết sức đấu tranh để góp phần bảo vệ miền Bắc của Tổ quốc mình.

Hỏi: Mỹ bắt đầu ném bom nước Ngài ngày 5-8-1964. Theo Hãng thông tin AFP thì từ 7-2-1965 đến thượng tuần tháng 11-1965

đã có 17.400 cuộc ném bom đánh vào các mục tiêu ở Bắc Việt Nam. Người ta nói với chúng tôi rằng đường giao thông và khả năng sản xuất của nước Ngài đã bị thiệt hại nghiêm trọng. Dù nhân dân nước Ngài có kiên trì đương đầu đến thế nào chăng nữa, thì nước Ngài có thể chịu đựng nổi sự ném bom kịch liệt đó trong bao lâu mà không bị buộc phải tìm cách chấm dứt cuộc xung đột?

Trả lời: Phương ngôn có câu: "Tai nghe không bằng mắt thấy". Ông đã đến thăm một số vùng ở miền Bắc bị máy bay Mỹ ném bom, bắn phá dã man. Ông đã tai nghe mắt thấy sự thật. Ông có thể tự rút ra những kết luận cần thiết.

Trong chiến tranh, tất nhiên phải có tổn thất và hy sinh. Nhân dân chúng tôi quyết kiên trì chiến đấu, chịu đựng hy sinh dù 10 năm, 20 năm hoặc lâu hơn nữa, cho đến thắng lợi hoàn toàn, vì không có gì quý bằng độc lập và tự do. Chúng tôi quyết không lùi bước trước những khó khăn và tổn thất tạm thời. Chúng tôi quyết không chịu khuất phục sự xâm lược của đế quốc Mỹ. Chúng tôi quyết giữ gìn tự do, độc lập của Tổ quốc chúng tôi. Đồng thời chúng tôi quyết góp phần ngăn ngừa đế quốc Mỹ gieo rắc tai họa xâm lược cho dân tộc khác.

Hỏi: Thưa Hồ Chủ tịch, như Ngài đã biết là nhân dân Mỹ cho rằng chủ nghĩa cộng sản là một cái xấu mà người ta phải chống lại ở bất cứ nơi nào. Một lý do Mỹ can thiệp vào Việt Nam là vì người ta cho rằng nếu Mỹ rút khỏi miền Nam Việt Nam thì nhất định cả nước sẽ bị thống nhất dưới một chính phủ cộng sản.

Hơn thế nữa, họ cho rằng toàn bộ Việt Nam sẽ rơi vào khu vực ảnh hưởng của Trung Quốc và như vậy sẽ không thể phát triển theo ý mình, mà phải phục vụ những mục đích bành trướng của Trung Quốc. Vậy câu hỏi của tôi là: Có phải Ngài đang nhận viện trợ quân sự rất lớn của Trung Quốc không? Nếu không có áp lực của Trung Quốc, Ngài có sẵn sàng đến bàn hội nghị không? Ngài

có coi thường khả năng là toàn bộ nước Ngài có thể bị một nước vô cùng lớn mạnh hơn thống trị không?

Trả lời: Bọn tư bản ghét chủ nghĩa cộng sản, đó là bản tính giai cấp của chúng. Còn nhân dân lao động thích chủ nghĩa cộng sản, đó là quyền giai cấp của họ.

Chắc ông thừa biết rằng xuyên tạc chủ nghĩa cộng sản để lừa bịp thiên hạ, đó là thủ đoạn quen thuộc trong chính sách xâm lược của đế quốc Mỹ.

Còn quan hệ giữa nhân dân Việt Nam với nhân dân Trung Quốc là quan hệ anh em, như môi với răng. Sự đồng tình, ủng hộ và giúp đỡ của Trung Quốc đối với Việt Nam là vô cùng quý báu và rất có hiệu lực.

Trung Quốc cũng như Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa khác đều hoàn toàn nhất trí với đường lối đấu tranh của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam và hết lòng ủng hộ nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược. Mọi âm mưu của đế quốc Mỹ hòng chia rẽ Việt Nam với Trung Quốc và chia rẽ các nước xã hội chủ nghĩa, sẽ bị thất bại thảm hại.

Câu hỏi trên đây chứng tỏ rằng còn nhiều người ở phương Tây không hiểu về mối quan hệ chặt chẽ giữa các nước xã hội chủ nghĩa theo những nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin và chủ nghĩa quốc tế vô sản.

Hỏi: Thưa Hồ Chủ tịch, thời gian của cuộc phỏng vấn này sắp hết. Chắc Ngài đã biết về phong trào ở Mỹ phản đối chính sách của Chính phủ Mỹ ở Việt Nam và căn cứ vào báo chí ở nước Ngài, tôi cho rằng ở đây người ta đã quá cường điệu phạm vi và ảnh hưởng của phong trào đó. Đại đa số nhân dân Mỹ ủng hộ chính sách của Tổng thống Giôn-xơn. Tôi không phải là người Mỹ, nhưng đã từng sống với họ trong nhiều năm. Tôi tin rằng nhân dân Mỹ chủ yếu là

một dân tộc có thiện ý và nhân đạo. Ngài có ý kiến đặc biệt gì muốn nói với nhân dân Mỹ không?

Trả lời: Như ông vừa nói: Nhân dân Mỹ chủ yếu là có thiện ý. Chính vì vậy mà đại đa số nhân dân Mỹ không thể ủng hộ chính sách xâm lược của Tổng thống Giôn-xơn.

Tôi muốn nói với nhân dân Mỹ rằng cuộc chiến tranh xâm lược mà Chính phủ Mỹ đang tiến hành ở Việt Nam không những chà đạp thô bạo lên các quyền dân tộc cơ bản của nhân dân Việt Nam, mà còn đi ngược lại nguyện vọng và lợi ích của nhân dân Mỹ. Cuộc chiến tranh xâm lược đó cũng đã bôi nhọ thanh danh nước Mỹ, xúi xẻo của Oasinhtơn và Lincôn. Tôi muốn nói với nhân dân Mỹ ý chí của toàn dân Việt Nam kiên quyết chiến đấu chống bọn xâm lược Mỹ cho đến thắng lợi hoàn toàn. Nhưng đối với nhân dân Mỹ, chúng tôi tăng cường quan hệ hữu nghị.

Nhân dân Việt Nam mạnh vì có chính nghĩa, có sự đoàn kết và lòng dũng cảm và được sự ủng hộ của các dân tộc yêu chuộng hòa bình trên toàn thế giới, kể cả nhân dân Mỹ. Chính vì yêu chuộng công lý và chính nghĩa mà nhiều tầng lớp nhân dân tiến bộ Mỹ, hàng chục vạn thanh niên, sinh viên, giáo sư, nhà khoa học, luật học, văn nghệ sĩ, các nhà tu hành và nhân dân lao động Mỹ đã dũng cảm lên tiếng phản đối và biểu tình rầm rộ chống chính sách xâm lược của Chính phủ Giôn-xơn ở Việt Nam. Thanh niên Mỹ thì kiên quyết không chịu đi lính sang Việt Nam làm bia đỡ đạn cho đế quốc Mỹ.

Nhân dân chúng tôi đánh giá rất cao cuộc đấu tranh ấy của nhân dân Mỹ. Chúng tôi rất cảm động trước những tấm gương anh dũng hy sinh của bà cụ Henga Hécđơ và của các chiến sĩ hòa bình Noman Morixơn, Rôgiơ Lapotơ và Xilin Giancaoxki. Tôi xin gửi đến gia đình các liệt sĩ tấm lòng thương yêu và cảm phục của tôi và của đồng bào Việt Nam chúng tôi.

Nhân dịp này, tôi chân thành gửi lời cảm ơn nhân dân Mỹ đang kiên quyết đấu tranh đòi Chính phủ Mỹ chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam.

Đế quốc Mỹ là kẻ thù chung của nhân dân hai nước chúng ta. Chúng ta đoàn kết đấu tranh thì đế quốc Mỹ nhất định thua. Nhân dân chúng ta nhất định thắng.

Trả lời ngày 18-11-1965.

Báo *Nhân dân*, số 4266,
ngày 9-12-1965.

THƯ GỬI HAI ÔNG BENGIAMIN XPỐC VÀ XTIUỐT HƯUGƠ

*Gửi hai ông Bengiamin Xpốc và Xtiuốt Hưugơ,
Chủ tịch Ủy ban Đấu tranh cho một chính sách
nguyên tử lành mạnh,*

Hoa Thịnh Đốn

Lập trường bốn điểm hợp tình hợp lý của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa về việc giải quyết vấn đề Việt Nam đã nhiều lần nêu rõ:

Chính phủ Mỹ phải thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của nước Việt Nam,

Chính phủ Mỹ phải chấm dứt chiến tranh xâm lược Việt Nam, vĩnh viễn đình chỉ bắn phá nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa,

Công việc của miền Nam Việt Nam do nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết,

Việc thống nhất nước Việt Nam do nhân dân Việt Nam ở hai miền tự giải quyết, không có sự can thiệp của nước ngoài,

Chính phủ Mỹ phải tuyên bố công nhận những điều kể trên, thì đó là cách thuận lợi để tiến tới một giải pháp đúng đắn cho vấn đề Việt Nam.

Nhân dịp này, thay mặt nhân dân Việt Nam, tôi chân thành cảm ơn các lực lượng dân chủ của nước Mỹ đang nhiệt liệt ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước chính nghĩa của nhân dân chúng tôi.

Chúc phong trào dân chủ của nhân dân Mỹ phát triển và thắng lợi, vì lợi ích của nhân dân Mỹ và vinh dự của nước Mỹ.

Tôi gửi hai ông lời chào trân trọng.

Hà Nội, ngày 18 tháng 11 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Bản chụp bút tích bức thư
lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

DIỄN CHIA BUỒN GỬI ĐỒNG BÀO CÔNG GIÁO TỈNH NAM HÀ

*Kính gửi đồng bào Công giáo tỉnh Nam Hà
và Ủy ban Liên lạc toàn quốc những người Công giáo
Việt Nam yêu Tổ quốc, yêu hòa bình,*

Được tin buồn cụ linh mục Lâm Quang Học thọ 108 tuổi, vừa qua đời, tôi rất thương tiếc. Tôi gửi lời chân thành chia buồn với đồng bào Công giáo tỉnh nhà và Ủy ban Liên lạc Công giáo.

Tôi mong rằng đồng bào Công giáo hãy noi gương tốt của cụ Lâm, đoàn kết chặt chẽ hơn nữa, góp phần xứng đáng cùng toàn dân chống Mỹ, cứu nước thắng lợi.

Hà Nội, ngày 19 tháng 11 năm 1965

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4250,
ngày 23-11-1965.

**DIỄN CHÚC MỪNG SINH NHẬT
ĐỒNG CHÍ A. MICAIA**

*Kính gửi đồng chí A. Micaia,
Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô,*

Nhân dịp mừng lần thứ 70 ngày sinh của đồng chí, tôi xin gửi tới đồng chí lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Chúc đồng chí luôn luôn mạnh khỏe và thu được nhiều thắng lợi mới trong công tác.

Chúc tình hữu nghị thắm thiết và quan hệ hợp tác anh em giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng củng cố và phát triển vì lợi ích của nhân dân hai nước chúng ta, vì lợi ích của cuộc đấu tranh chung cho hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Hà Nội, ngày 22 tháng 11 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4252,
ngày 25-11-1965.

**THƯ KHEN QUÂN VÀ DÂN YÊN BÁI
BẮN RƠI CHIẾC MÁY BAY THỨ 800
CỦA GIẶC MỸ TRÊN MIỀN BẮC**

Thân ái gửi đồng bào, bộ đội và cán bộ Yên Bái,

Bác rất vui lòng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, khen ngợi đồng bào các dân tộc, các đơn vị bộ đội, các lực lượng vũ trang nhân dân và cán bộ tỉnh Yên Bái, ngày 27-11-1965 đã bắn rơi chiếc máy thứ 800 và 801 của giặc Mỹ.

Bác khuyến khích quân và dân tỉnh ta hãy luôn luôn nâng cao cảnh giác, đoàn kết chặt chẽ, thi đua sản xuất giỏi, chiến đấu giỏi, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ, giành nhiều thắng lợi to lớn hơn nữa.

Chào thân ái và quyết thắng

BÁC HỒ

Ngày 28-11-1965.

Báo *Nhân dân*, số 4257,

ngày 30-11-1965.

**TRẢ LỜI PHỎNG VẤN
CỦA ĐỒNG CHÍ XALÔMÔNG, TỔNG BIÊN TẬP
BÁO NGƯỜI BÌNH DÂN¹⁾(URUGOAY)**

Hỏi: Mỹ đang đưa thêm quân ngày càng nhiều vào miền Nam Việt Nam và tiến hành cuộc chiến tranh "leo thang" đến tận biên giới phía bắc nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Xin đồng chí Chủ tịch cho biết triển vọng cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam.

Trả lời: Hơn mười năm qua, đế quốc Mỹ tiến hành xâm lược miền Nam Việt Nam, đã bị đồng bào miền Nam chúng tôi đánh cho thua nặng. Để hòng thoát khỏi nguy cơ thất bại thảm hại, gần đây chúng ồ ạt đưa thêm quân Mỹ và chư hầu vào, đẩy mạnh chiến tranh ở miền Nam. Đồng thời chúng ráo riết tiến hành phá hoại bằng không quân đối với miền Bắc, gây thêm nhiều tội ác mới đối với nhân dân Việt Nam.

Nhưng nhân dân Việt Nam không hề nao núng. Trái lại, đồng bào chúng tôi càng căm thù giặc Mỹ xâm lược, càng quyết tâm đánh bại chúng. Kết quả là miền Nam ngày càng đánh mạnh, ngày càng thắng to. Quân và dân miền Bắc cũng lập chiến công lớn: Trong năm nay (từ 7-2-1965 đến 13-11-1965) đã hạ 753 máy bay, bắt sống nhiều phi công Mỹ. Còn bọn xâm lược Mỹ thì đã sa lầy càng sa lầy thêm. Dù có đưa thêm mấy chục vạn quân vào

1) Báo Người bình dân: Cơ quan ngôn luận của Đảng Cộng sản Uruguay (BT).

miền Nam, dù có liều lĩnh "leo thang" cao đến đâu đối với miền Bắc, rút cục *đế quốc Mỹ cũng nhất định thất bại*.

Cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của chúng tôi còn lâu dài, gian khổ. Nhưng với sức mạnh đoàn kết và quyết tâm của toàn dân, được sự đồng tình và giúp đỡ ngày càng to lớn của nhân dân toàn thế giới, *nhân dân Việt Nam nhất định sẽ thắng lợi*.

Hỏi: Gần đây, nhà cầm quyền Mỹ nói nhiều đến việc tìm giải pháp hòa bình cho vấn đề Việt Nam, xin đồng chí cho biết ý kiến về việc đó.

Trả lời: Những luận điệu "hòa bình", "thương lượng" của Chính phủ Mỹ không lừa bịp được ai, vì chúng nói một đường, làm một nẻo. Trong khi chúng ba hoa về những danh từ "hòa bình", "thương lượng" thì chúng lại ra sức đẩy mạnh chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam và tăng cường ném bom, bắn phá miền Bắc. Do đó, chúng đã tự lộ mặt nạ trước thế giới.

Hỏi: Xin đồng chí cho biết nội dung lập trường bốn điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nhằm giải quyết vấn đề Việt Nam.

Trả lời: Lập trường bốn điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã được trình bày rõ ràng trong bản báo cáo của Chính phủ trước Quốc hội ngày 8-4-1965. Chúng tôi cho rằng đó là cơ sở duy nhất đúng đắn cho việc giải quyết vấn đề Việt Nam, vì nó phù hợp với *Hiệp nghị Giơnevơ*, phù hợp với tình hình thực tế ở Việt Nam, phù hợp với các quyền dân tộc của nhân dân Việt Nam. Đồng thời lập trường đó cũng phù hợp với lợi ích của nhân dân Mỹ và danh dự nước Mỹ, với lợi ích của hòa bình. Vì những lẽ đó lập trường bốn điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa được nhân dân thế giới và dư luận quốc tế đồng tình sâu sắc và ủng hộ kiên quyết.

Hỏi: Thưa đồng chí Hồ Chí Minh, tôi đã đi thăm nhiều vùng thuộc đất nước Việt Nam, tôi rất kính phục nhân dân Việt Nam anh hùng, tôi tin tưởng sâu sắc rằng nhân dân Việt Nam sẽ chiến thắng bất cứ kẻ thù nào. Tuy nhiên, xin đồng chí cho tôi được biết vai trò của sự giúp đỡ của các nước xã hội chủ nghĩa anh em, sự ủng hộ quốc tế của giai cấp công nhân và dư luận nhân dân các nước phản đối những tội ác của Mỹ ở Việt Nam.

Trả lời: Cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của nhân dân Việt Nam được các nước xã hội chủ nghĩa anh em đồng tình, ủng hộ, giúp đỡ mạnh mẽ và có hiệu quả. Giai cấp công nhân các nước tư bản chủ nghĩa, nhân dân các nước Á, Phi, Mỹ Latinh và nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới, kể cả nhân dân Mỹ, cũng đồng tình và giúp đỡ chúng tôi.

Đó là một biểu hiện đẹp đẽ của tình hữu nghị chiến đấu giữa các nước trong phe xã hội chủ nghĩa, trong phong trào công nhân quốc tế và phong trào giải phóng dân tộc, là một sự đóng góp quan trọng vào thắng lợi của cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam và của phong trào giải phóng dân tộc trên thế giới.

Hỏi: Xin đồng chí cho biết ý kiến về những cuộc biểu tình của nhân dân Mỹ chống sự xâm lược của Mỹ ở Việt Nam.

Trả lời: Phong trào của nhân dân Mỹ kịch liệt phản đối cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ ở Việt Nam chứng tỏ hùng hồn rằng chính sách gây chiến và xâm lược của giới cầm quyền Mỹ là hết sức xấu xa, phản động, vì nó chà đạp lên quyền sống của nhân dân Việt Nam, đồng thời cũng trái ngược với lợi ích của nhân dân Mỹ. Phong trào đó cũng vạch cho nhân dân thế giới thấy những lời ba hoa của Tổng thống Mỹ Giôn-xơn nói rằng không có người Mỹ nào phản đối chính sách của họ ở Việt Nam hoàn toàn là những lời lừa bịp hết sức trơ trẽn. Nhân dân Việt Nam rất cảm động trước sự hy sinh cao cả của những công dân Mỹ như bà cụ

Henga Hécđơ, các thanh niên Noman Morixơn, Rôgiơ Lapotơ và bà Xilin Giancaoxki.

Hỏi: Thưa đồng chí Hồ Chí Minh, tôi từ một nước châu Mỹ Latinh xa xôi đến tìm hiểu về cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam nhằm tăng cường tình đoàn kết của nhân dân Urugoay cùng tham gia trong cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân Việt Nam. Đồng chí có nhắn gì tới nhân dân Urugoay không?

Trả lời: Trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược, để bảo vệ độc lập và hòa bình, nhân dân Việt Nam được sự đồng tình và ủng hộ nhiệt liệt của nhân dân Urugoay anh em. Nhân dịp này tôi nhờ đồng chí, qua báo *Người bình dân*, chuyển đến nhân dân Urugoay lời chào thân ái và lời cảm ơn chân thành của nhân dân Việt Nam. Chúc nhân dân Urugoay giành nhiều thắng lợi trong cuộc đấu tranh cho tự do, dân chủ, chống sự thâm nhập và bóc lột của chủ nghĩa đế quốc Mỹ. Chúc tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước chúng ta ngày càng phát triển tốt đẹp.

Báo *Nhân dân*, số 4267,
ngày 10-12-1965.

**ĐIỆN CHÚC MỪNG
ĐỒNG CHÍ N.V. PỐTGOÓCNUI, CHỦ TỊCH
CHỦ TỊCH ĐOÀN XÔVIẾT TỐI CAO LIÊN XÔ**

*Kính gửi đồng chí N.V. Pốtgoócnuì,
Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô,
Mátxcơva*

Nhân dịp đồng chí được cử giữ chức Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô, tôi xin gửi tới đồng chí lời chúc mừng nhiệt liệt nhất.

Chúc đồng chí thu được thắng lợi to lớn trong việc hoàn thành nhiệm vụ cao cả của mình.

Chúc tình hữu nghị anh em giữa nhân dân Việt Nam và nhân dân Liên Xô đời đời bền vững.

Hà Nội, ngày 10 tháng 12 năm 1965
Chủ tịch
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa
HỒ CHÍ MINH

Báo Nhân dân, số 4268,
ngày 11-12-1965.

THƯ GỬI HỘI CHỮ THẬP ĐỎ VIỆT NAM

*Thân ái gửi Hội Chữ thập đỏ
nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa,*

Nhân dịp Hội Chữ thập đỏ của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa họp Đại hội lần thứ III, tôi thân ái chúc các hội viên hăng hái đẩy mạnh mọi mặt hoạt động của Hội, nhằm phục vụ đời sống, phục vụ sản xuất và chiến đấu, góp phần cùng toàn dân quyết tâm chống Mỹ, cứu nước đến thắng lợi hoàn toàn.

Chúc Đại hội thành công tốt đẹp.

Chào thân ái và quyết thắng.

HỒ CHÍ MINH

Thư gửi trước ngày 17-12-1965.

Bút tích lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**DIỆN CHÚC MỪNG NHÂN DỊP KỶ NIỆM
LẦN THỨ NĂM NGÀY THÀNH LẬP
MẶT TRẬN DÂN TỘC GIẢI PHÓNG MIỀN NAM
VIỆT NAM**

*Kính gửi Luật sư Nguyễn Hữu Thọ,
Chủ tịch Chủ tịch đoàn Ủy ban Trung ương
Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam,*

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, tôi xin gửi đến Chủ tịch và các vị trong Ủy ban Trung ương Mặt trận, đến toàn thể đồng bào và chiến sĩ miền Nam yêu quý lời chào thân ái nhất và nhiệt liệt chúc mừng những chiến thắng rực rỡ của quân và dân miền Nam anh hùng.

Hơn mười năm nay, đế quốc Mỹ trắng trợn vi phạm Hiệp nghị Giơnevơ, phá hoại sự nghiệp thống nhất của Tổ quốc ta, mưu biến miền Nam nước ta thành thuộc địa kiểu mới và căn cứ quân sự của chúng. Bọn xâm lược Mỹ cùng lũ tay sai đã tàn sát dã man hàng chục vạn đồng bào ta, đốt phá hàng ngàn làng mạc ta, gây nên biết bao cảnh đau thương tang tóc cho nhân dân miền Nam ta. Song những tội ác man rợ của giặc Mỹ và lũ tay sai chẳng những không dập tắt được tinh thần yêu nước của đồng bào miền Nam, trái lại, nó càng nung nấu lòng căm thù và thúc đẩy đồng bào ta kiên

quyết xông lên tiêu diệt bọn cướp nước và bọn bán nước, để giải phóng quê hương.

Dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Mặt trận Dân tộc giải phóng, đồng bào miền Nam từ rừng núi đến đồng bằng, từ thôn quê đến thành thị, không phân biệt đàn ông, đàn bà, không phân biệt dân tộc, tôn giáo, từ các cụ già đến các cháu thanh niên và nhi đồng, đều đoàn kết chặt chẽ, vượt mọi gian khổ khó khăn, chiến đấu hy sinh vô cùng anh dũng chống đế quốc Mỹ và lũ tay sai và đã giành được những thắng lợi cực kỳ vẻ vang. Ngày nay, phần lớn đất đai miền Nam với 10 triệu đồng bào đã được giải phóng.

Hòng cứu vãn tình thế sa lầy của chúng, đế quốc Mỹ ào ạt đưa thêm hàng chục vạn quân Mỹ và quân một số nước chư hầu vào miền Nam nhằm tăng cường và mở rộng chiến tranh xâm lược. Đồng thời chúng dùng máy bay ném bom, bắn phá dã man miền Bắc nước ta. Thế mà chúng lại đưa ra luận điệu "thương lượng hòa bình" giả dối hòng che đậy tội ác xâm lược của chúng. Tuy vậy, những hành động điên cuồng và mưu mô xảo trá đó không thể nào cứu được đế quốc Mỹ khỏi thất bại nhục nhã.

Những chiến thắng vẻ vang gần đây ở Vạn Tường, Plây Me, Đà Nẵng, Chu Lai, Bầu Bàng, Dầu Tiếng, Sài Gòn, v.v. càng chứng tỏ quân và dân ta ở miền Nam có đủ khả năng đánh bại hoàn toàn cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ dù chúng đưa thêm vào miền Nam mấy chục vạn quân nữa.

Thi đua với đồng bào miền Nam, đến nay quân và dân miền Bắc đã bắn rơi hơn 800 máy bay của giặc Mỹ và giành được nhiều thắng lợi trên mặt trận sản xuất.

Khắp miền Bắc, đồng bào ta đều hăng hái thi đua "mỗi người làm việc bằng hai" vừa sản xuất vừa chiến đấu, hết sức hết lòng ủng hộ đồng bào miền Nam ruột thịt.

Chiến thắng oanh liệt của đồng bào hai miền nước ta đã viết thêm những trang sử vô cùng vẻ vang của dân tộc ta, làm nức lòng

nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa anh em và làm cho bè bạn khắp năm châu vui mừng, phấn khởi.

Tôi tin chắc rằng, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Mặt trận Dân tộc giải phóng, có lực lượng vũ trang và lực lượng chính trị hùng mạnh, có kinh nghiệm dồi dào, có khối đại đoàn kết của nhân dân cả nước, lại được nhân dân các nước xã hội chủ nghĩa và nhân dân tiến bộ thế giới, kể cả nhân dân Mỹ, đồng tình và ủng hộ, đồng bào miền Nam ta nhất định sẽ giành được thắng lợi cuối cùng.

Miền Nam Việt Nam nhất định sẽ được giải phóng!

Tổ quốc Việt Nam nhất định sẽ được hòa bình, thống nhất!

Đồng bào ta ở hai miền Nam Bắc nhất định sẽ được sum họp một nhà!

Chào thân ái và quyết thắng

HỒ CHÍ MINH

Báo *Nhân dân*, số 4276,
ngày 19-12-1965.

NÓI CHUYỆN TẠI HỘI NGHỊ MỪNG CÔNG CỦA TRUNG ĐOÀN 600

Nghe tin các chú họp hội nghị, Bác thay mặt Trung ương đến thăm các chú; vì công tác thời chiến cần giữ bí mật nên Bác đột kích không báo trước. Các chú bảo vệ dễ lộ lắm, các chú làm công tác bảo vệ nên việc giữ bí mật rất cần.

Sau đây, Bác góp vài ý kiến.

Trong năm qua các chú có nhiều cố gắng về công tác, học tập, sản xuất, tiết kiệm khá. Bác nói khá thôi, vì chưa phải đã tốt cả đâu. Đoàn kết khá, đoàn kết trong nội bộ giữa cán bộ với chiến sĩ, giữa chiến sĩ với chiến sĩ, giữa đơn vị và nhân dân xung quanh để làm tốt nhiệm vụ. Các chú cần cố gắng hơn nữa.

Các chú phải giữ gìn bí mật, đề cao cảnh giác thật tốt. Bác ví dụ: Ở đây, xe của các đồng chí Trung ương đi lại nhiều, nếu không cẩn thận địch sẽ lợi dụng gài một quả lựu đạn để gây tiếng nổ; tuy thiệt hại không lớn nhưng có ảnh hưởng không tốt. Rút kinh nghiệm của quân đội giải phóng và đồng bào miền Nam đánh Mỹ ở trong kia, nếu không cẩn thận địch cũng có thể phá hoại ta được. Vì vậy các chú phải cảnh giác, giữ gìn bí mật tốt hơn nữa.

Bác hỏi: Các chú đã sẵn sàng chưa? Chưa thật tốt lắm đâu; ngay chỗ Bác ở, các chú chuẩn bị thường xuyên hàng ngày, mà lúc nào báo động, chạy ra vị trí, còn có chú mặc áo trắng, chú thì có ngực trang, chú thì không có ngực trang, ai với cái gì mang cái ấy, chạy ra, chạy vào rất lộn xộn. Các chú phải học tập cho

tốt, giữ gìn kỷ luật cho nghiêm, lúc không có địch cũng coi như có địch, lúc có địch cũng coi như không có địch. Bác nói thế là để các chú phải dũng cảm, bình tĩnh, không lộn xộn, vội vàng khi sự việc xảy ra.

Đơn vị các chú được ở gần Trung ương Đảng, Chính phủ vì vậy các chú phải khiêm tốn, phải gương mẫu hơn các đơn vị khác. Các chú ở đây nắm được tình hình, cần phải học tập để hiểu biết hơn về đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ để giải thích cho đồng bào và anh em khác. Bác ví dụ: tình hình hiện nay, một số bà con sợ thiếu muối, lo lằng chạy đi mua dự trữ. Các chú phải giải thích cho bà con rõ tình hình là đã có Đảng và Chính phủ lo liệu đầy đủ không phải lo. Bác ví dụ thế thôi.

Bác qua đơn vị các chú, thấy nhà bếp còn bẩn và lộn xộn, ngoài thời gian học tập, công tác ra, các chú phải luôn luôn góp ý kiến và giúp đỡ cho anh chị nuôi để anh chị nuôi đỡ vất vả. Những thứ ăn thừa không vứt lung tung ra bàn để giúp cho anh chị nuôi lau chùi bàn ghế được sạch sẽ. Tất cả mọi người cùng làm thì mới tốt được; các anh chị nuôi phục vụ mình, mình phải phục vụ, giúp đỡ anh chị nuôi, giữ gìn vệ sinh cho tốt để bảo vệ sức khỏe.

Nói chung các chú đều cố gắng cả, bây giờ Bác thưởng huy hiệu cho các chú nào tốt nhất, ít thì mới quý, chứ cho tất cả mọi người thì không quý.

Bây giờ Bác lấy ý kiến dân chủ, nếu các chú tán thành thì Bác sẽ thưởng.

Chú Lập, tiểu đội trưởng nuôi quân đâu? Giơ tay lên. Các chú có đồng ý không?

Chú Nam, chiến sĩ thông tin đâu? Chú Nhỏ, trung đội trưởng đâu? Chú Chương, đại đội trưởng đâu? Chú Tuyên, giáo viên văn hóa đâu?

Hôm nay là ngày hội gì? Không phải đại hội, cũng không phải tiểu hội, mà là Hội nghị mừng công. Bác chúc Hội nghị

mừng công của các chú thành công tốt đẹp và sau này càng tiến bộ hơn nữa.

Nói ngày 21-12-1965.

In trong sách *Chủ tịch Hồ Chí Minh*
với ngành Công an nhân dân Việt Nam,
Viện Nghiên cứu khoa học công an,
1980, tr.53-55.

**LỜI PHÁT BIỂU NHÂN DỊP KỶ NIỆM
LẦN THỨ 21 NGÀY THÀNH LẬP
QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM**

Bác rất sung sướng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ chúc mừng quân đội ta 21 tuổi.

Được sự giáo dục và lãnh đạo sáng suốt của Đảng, sự thương yêu và giúp đỡ tận tình của đồng bào, quân đội nhân dân ta đã đánh đuổi phát xít Nhật, thực dân Pháp. Hiện nay đang đánh thắng đế quốc Mỹ.

Quân đội ta có người em oanh liệt là lực lượng vũ trang của nhân dân miền Nam. Dưới sự lãnh đạo tài giỏi của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam - mà hôm kia cả nước ta và hầu khắp thế giới chúc mừng ngày thành lập năm thứ 5 - quân và dân miền Nam đang đánh thắng giặc Mỹ và bè lũ bù nhìn.

Hôm 19 vừa rồi toàn dân ta kỷ niệm cuộc kháng chiến chống Pháp. Cuộc kháng chiến ấy đã kết thúc bằng thắng lợi rực rỡ Điện Biên Phủ. Cuộc chống Mỹ, cứu nước hiện nay là tiếp tục cuộc kháng chiến chống Pháp ngày trước, là sự nghiệp vĩ đại trong lịch sử chống ngoại xâm của nước ta.

Quân và dân cả nước ta từ Nam đến Bắc cần kiên quyết chiến đấu, giành những thắng lợi to lớn hơn nữa, nhất định đánh bại giặc Mỹ xâm lược, bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam, tiến tới hòa bình thống nhất nước nhà.

Đồng bào và chiến sĩ ta hãy hăng hái thi đua yêu nước, anh dũng tiến lên đưa cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước đến thắng lợi hoàn toàn.

Phát biểu tối 22-12-1965.

Báo *Nhân dân*, số 4280,

ngày 23-12-1965.

KỂ CƯỚP NÓI CHUYỆN "HÒA BÌNH"

Câu chuyện rằng: Làng Xuân gồm có hai xóm, xóm *Trong* và xóm *Ngoài*.

Cả làng làm ăn rất vui vẻ. Bỗng một lũ kẻ cướp từ phương xa đến đánh chiếm xóm *Trong*. Chúng cướp của giết người, hãm hiếp phụ nữ, đốt phá nhà cửa, hủy hoại ruộng vườn... Chúng mua chuộc mấy đứa bất lương trong xóm làm tay sai cho chúng. Vốn có truyền thống anh hùng, dân xóm *Trong* đã nổi dậy nện cho lũ cướp giập đầu chảy máu.

Thấy không khuất phục được làng Xuân, lũ cướp một mặt thì kêu gào dân làng "bàn bạc cách giải quyết hòa bình". Mặt khác lại ạt đưa thêm bọn lâu la vào xóm *Trong*. Không mắc lừa mưu mô xảo lá của lũ cướp, dân làng Xuân kiên quyết bảo chúng: "Làng này là làng của chúng tao. Chúng mày là kẻ xâm lược. Trước hết, chúng mày phải rút khỏi làng này. Nếu chúng mày chân chừ, thì chúng tao sẽ đẩy chúng mày xuống biển"... Lũ cướp bèn kêu lên: "Xin thiên hạ làm chứng cho, chúng tôi muốn giảng hòa, nhưng làng Xuân không muốn!...".

Giặc Mỹ cứ rêu rao cái điệu bịp bợm là "đàm phán không điều kiện". Chúng làm ra vẻ chúng muốn hòa bình và đổ lỗi cho Việt Nam là hiếu chiến. Nhưng mỗi lần chúng nói đến "hòa bình", y như là một lần chúng đưa thêm lính để mở rộng chiến tranh xâm lược ở miền Nam nước ta.

Số lính Mỹ đến miền Nam:

Tháng 1-1965 là 23.000 tên

Tháng 4 29.000 -

Tháng 12 180.000 -

và đang tiếp tục đưa vào nhiều hơn nữa.

Vỏ quýt dày, thì móng tay nhọn. Lính Mỹ vào càng đông, thì nhân dân miền Nam hạ chúng càng nhiều. Thí dụ, số lính Mỹ *bị tiêu diệt*:

Tháng 9-1965 là 1.690 tên

Tháng 10 3.000 -

Tháng 11 5.300 -

Quân và dân miền Nam càng đánh càng thắng, càng mạnh.

Năm 1963 tiêu diệt gọn 1 tiểu đoàn địch.

Năm 1964 - 7 -

Năm 1965 - 50 -

(trong số đó có 4 tiểu đoàn tinh nhuệ nhất của Mỹ).

Giặc Mỹ khoe khoang lực lượng "vô địch" của không quân chúng. Nhưng quân và dân miền Nam đã bắn rơi và phá hủy gần 2.500 chiếc máy bay Mỹ và miền Bắc đã bắn rơi gần 850 chiếc. Về *quân sự*, rõ ràng *thế* ta đang thắng, Mỹ đang thua. Về *chính trị*, thì ta cả nước đoàn kết một lòng, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược. Nhân dân thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ Mỹ, đều đồng tình ủng hộ ta, đều lên án và đòi Mỹ phải rút khỏi miền Nam Việt Nam. Giặc Mỹ thì ngày càng sa lầy về quân sự và cô lập về chính trị.

Tuy vậy, chúng ta không được chủ quan khinh địch. Chúng ta còn phải vượt nhiều khó khăn trên con đường đi đến thắng lợi hoàn toàn. Nhưng với tinh thần gang thép, chúng ta vừa dũng cảm chiến đấu, vừa ra sức sản xuất và tiết kiệm, không sợ gian khổ, không sợ hy sinh thì chắc chắn là Mỹ nhất định thua.

Ta nhất định thắng!

CHIẾN SĨ

Báo Nhân dân, số 4283,
ngày 26-12-1965.

LỜI PHÁT BIỂU TRONG PHIÊN HỌP BẾ MẠC HỘI NGHỊ LẦN THỨ 12 CỦA BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG

Các đồng chí,

Hội nghị Trung ương lần này đã kết thúc thắng lợi. Các đồng chí đã hoàn toàn nhất trí về nhận định tình hình, về phương châm, nhiệm vụ chung và phương châm, nhiệm vụ cụ thể của từng miền Nam - Bắc.

Qua những ý kiến của các đồng chí đã phát biểu ở Hội nghị, thấy nổi bật lên hai điểm quan trọng:

- Ta quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược;
- Ta nhất định thắng.

Mỹ là một nước đế quốc lớn nhất, giàu nhất, mạnh nhất trong phe đế quốc chủ nghĩa. Nước ta chỉ có hơn 30 triệu dân, lại nghèo, nhưng chúng ta dám đánh đế quốc Mỹ và nhất định đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược. Đế quốc Mỹ có hải, lục, không quân nhiều, có vũ khí tốt, nhưng chúng đã bị nhân dân Trung Quốc, Triều Tiên, Cu Ba... đánh bại, thì nhất định chúng cũng sẽ bị nhân dân ta đánh bại trong âm mưu xâm lược Việt Nam.

Tuy nhiên, đế quốc Mỹ với bản chất xâm lược, hiếu chiến và ngoan cố của một tên trùm đế quốc, nó sẽ không chịu thất bại một cách dễ dàng, cho nên chúng ta phải hết sức cảnh giác với những hành động "chó dại cắn càn" của chúng.

Đế quốc Mỹ sẽ tìm đủ mọi cách để bao vây miền Nam. Về vấn đề này, chúng ta phải tính đến những khả năng xấu nhất để có kế hoạch đối phó một cách chủ động.

Địch có thể bắn phá thành phố Hải Phòng, Hà Nội và mở rộng việc bắn phá ra nhiều nơi khác ở miền Bắc. Địch bắn phá ở đâu, chúng không nói cho ta biết trước, cho nên bất cứ ở đâu, bất kỳ lúc nào, chúng ta cũng phải tích cực chuẩn bị sẵn sàng để đánh bại mọi âm mưu tăng cường và mở rộng chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ. Nếu ta chuẩn bị tốt thì khi có việc xảy ra, sẽ tránh được thiệt hại, cán bộ và nhân dân không dao động, hoang mang. Việc chuẩn bị phải tích cực, nhưng phải có kế hoạch, có giải thích, đừng làm cho quần chúng hoảng hốt, lo sợ rồi đi mua sắm tích trữ vải, muối, dầu..., gây khó khăn cho nhân dân và Nhà nước.

Phải động viên, giáo dục toàn Đảng, toàn dân đoàn kết chặt chẽ. Các cấp, các ngành và các cán bộ, đảng viên ta cần phải thực hiện đúng các chính sách của Đảng và Nhà nước để đoàn kết và động viên được mọi người phấn khởi và hăng hái tham gia chống Mỹ, cứu nước.

Chúng ta phải biến nghị quyết của Trung ương thành sức mạnh của toàn Đảng, toàn dân. Muốn vậy, phải làm cho mọi người tin là ta nhất định thắng, đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai nhất định thua; phải làm cho mọi người phát huy mạnh mẽ tinh thần yêu nước và chủ nghĩa anh hùng cách mạng, không sợ gian khổ, đem hết sức mình để làm tốt nhiệm vụ vừa sản xuất, vừa chiến đấu, quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược.

Trước mắt, chúng ta phải chú ý làm tốt những việc sau đây:

- Phải khắc phục tư tưởng chủ quan khinh địch. Vừa qua, có nơi vì chủ quan khinh địch và vì thiếu tinh thần trách nhiệm đầy đủ trước nhân dân, cho nên đã không tích cực giải thích, hướng dẫn và giúp đỡ cho nhân dân làm tốt công tác sơ tán và phòng không nhân dân, do đó địch đã gây ra cho ta những thiệt hại mà đáng lẽ có thể tránh được, hoặc giảm bớt được. Các địa phương cần

rút kinh nghiệm việc chỉ đạo công tác sơ tán và phòng không nhân dân để sang năm tới làm tốt hơn nữa công tác này. Nơi nào có khuyết điểm, cấp ủy cần phải kiểm thảo sâu sắc và có thể tự phê bình trước nhân dân. Nhân dân nghe Đảng, làm theo sự chỉ dẫn của Đảng, cho nên - là những người thay mặt Đảng ở địa phương - các cấp ủy đảng phải quan tâm hơn nữa đến việc bảo vệ tính mạng và tài sản cho nhân dân.

- Chúng ta phải hết sức chăm lo đến đời sống của nhân dân, nhất là đời sống của các cháu, của các gia đình thương binh, liệt sĩ, đời sống của nhân dân ở những vùng bị địch bắn phá nhiều, ở những nơi mà vụ mùa vừa qua thu hoạch kém...

Vừa qua, ở những vùng bị địch bắn phá nhiều, có nơi thiếu cả kim, chỉ khâu, dầu đốt, giấy viết... Do việc vận tải hàng hóa để cung cấp cho những nơi này có khó khăn, cho nên đồng bào ở đây phải chịu đựng những thiếu thốn; nhưng nếu các ngành và các cấp ủy đảng quan tâm hơn nữa đến đời sống của nhân dân và cùng với nhân dân bàn cách khắc phục thì chắc chắn sẽ có cách giảm bớt được khó khăn.

Hiện nay, các trại sơ tán của các cháu, có nơi mỗi tháng, mỗi cháu phải đóng góp 15 đồng, có nơi 20 đồng. Những gia đình cán bộ, công nhân ít con và tiền lương tương đối khá thì còn có thể gửi con đến trại sơ tán được; nhưng những gia đình đông con, thu nhập thấp thì làm thế nào có đủ tiền gửi con vào trại sơ tán các cháu, chưa kể đến những chi tiêu tốn kém về việc đi lại thăm nom con...

Nhất định chúng ta phải tổ chức tốt việc sơ tán các cháu, bảo vệ và nuôi dưỡng tốt các cháu, vì các cháu là những vốn quý nhất của đất nước. Chúng ta phải có biện pháp chăm nom, săn sóc các cháu, giúp đỡ những gia đình thu nhập thấp và đông con. Nhà nước có thể tăng thêm quỹ phúc lợi để giải quyết vấn đề này, nhưng điều chính vẫn là phải biết dựa vào sự giúp đỡ của nhân dân và biết cách tổ chức cho tốt.

- Phải động viên công nhân, nông dân và các tầng lớp nhân dân khác tích cực tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm. Không những chúng ta phải có chính sách tiết kiệm tiêu dùng, mà cần phải hết sức chú trọng tiết kiệm trong việc dùng vật tư của Nhà nước, tiết kiệm sức người, sức của của nhân dân. Hiện nay việc sử dụng sức người, sức của còn lãng phí nhiều, nghe thấy rất đau xót. Làm lãng phí sức người, sức của như vậy là có tội với đồng bào. Các cấp, các ngành và mỗi cán bộ, đảng viên cần phải nâng cao hơn nữa tinh thần trách nhiệm trong việc sử dụng sức người, sức của của nhân dân.

Hiện nay, có cán bộ, đảng viên ta vẫn còn chưa có ý thức tiết kiệm trong việc sử dụng của công, như có cán bộ cao cấp muốn "tiết kiệm" cho mình đã dùng xe ô tô của Nhà nước để chở củi cho gia đình. Đó là chủ nghĩa cá nhân, ô tô của Nhà nước là để phục vụ cho người cán bộ đi làm việc, chứ không phải để phục vụ cho công việc nội trợ của các bà, các cô là vợ con của cán bộ cao cấp!

- Phải tăng cường công tác phòng gian và giữ bí mật. Hiện nay, việc phòng gian và giữ bí mật của ta còn kém. Vì sao có trường hợp kho tàng của ta vừa chuyển đến nơi này thì máy bay địch đến bắn phá ngay nơi ấy? Rõ ràng là có gián điệp đã báo cho địch. Vì sao có những việc rất bí mật chỉ bàn trong các cấp ủy của Đảng, nhưng lại lọt ra ngoài? Rõ ràng là ý thức giữ gìn bí mật của cán bộ, đảng viên ta còn kém... Chúng ta phải hết sức đề cao cảnh giác, phải tăng cường công tác phòng gian và giữ bí mật. Cán bộ và nhân dân ta rất tốt, cho nên ta nhất định làm được việc này. Trong kháng chiến, ta có khẩu hiệu "Ba không" (không nghe, không nói, không biết), bây giờ ta cũng phải làm thế nào nêu được những khẩu hiệu thích hợp, những khẩu hiệu giản đơn để cho cán bộ và đồng bào dễ nhớ, dễ hiểu và dễ làm.

(Trước hết, chúng ta phải giữ bí mật những điều đã bàn và quyết định trong Hội nghị Trung ương lần này).

Cần phải tăng cường công tác kiểm tra đôn đốc và đề cao kỷ luật của Đảng và Nhà nước. Cần giáo dục cho cán bộ, đảng viên nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật trong việc chấp hành các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Những ngành và những địa phương có đồng chí Ủy viên Trung ương phụ trách cần phải gương mẫu trong việc này.

Vừa qua có hiện tượng: Thủ tướng, Phó Thủ tướng đã ra lệnh, nhưng cấp dưới không thi hành mà cũng không có kỷ luật. Có cán bộ, đảng viên lợi dụng quyền thế của Đảng và Nhà nước làm những việc trái với chính sách và pháp luật, xâm phạm đến lợi ích vật chất và quyền tự do dân chủ của nhân dân, nhưng cũng chưa bị xử phạt kịp thời... Như vậy là kỷ luật chưa nghiêm.

Chúng ta cần phải chú ý hơn nữa đến việc giáo dục ý thức tổ chức, kỷ luật trong Đảng và phải thực hiện đúng chính sách khen thưởng và kỷ luật của Đảng và Nhà nước.

- Vừa qua, các ngành và các địa phương đều có những đơn vị sản xuất và chiến đấu là điển hình tốt. Cần phải rút kinh nghiệm và phổ biến rộng rãi những kinh nghiệm tốt của các điển hình ấy.

Ở tỉnh Quảng Bình, có đồng bào theo đạo Thiên Chúa đã nói: "Sống theo Đảng, chết theo Chúa". Câu nói ấy là tổng kết một nhận thức rất đúng tâm trạng của những đồng bào theo đạo có tinh thần yêu nước, họ theo Đảng nhưng vẫn tin Chúa. Chúng ta cần phải biến câu nói ấy thành khẩu hiệu để giáo dục và động viên đồng bào có đạo hăng hái tham gia sản xuất và chiến đấu.

Nghe báo cáo của Tỉnh ủy Quảng Bình, thấy vừa qua sở dĩ tỉnh Quảng Bình trong hoàn cảnh có khó khăn mà đã đạt được những kết quả tốt về sản xuất và chiến đấu, chủ yếu là do cấp ủy và cán bộ, đảng viên đã biết đi sát dân, mọi việc đều xuất phát từ lợi ích của nhân dân, dựa vào dân và bàn bạc với dân. Các nơi khác cũng có thể làm tốt được như tỉnh Quảng Bình, nếu biết đi đúng đường lối quần chúng, biết giáo dục, động viên và tổ chức quần chúng thực hiện đúng các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước.

Vừa qua, cán bộ, chiến sĩ và nhân dân tỉnh Quảng Bình có nhiều cố gắng và đã đạt được những thành tích tốt về sản xuất và chiến đấu; nhưng nghe nói đã có tư tưởng tự mãn, chủ quan. Làm tốt, được Đảng và Chính phủ khen, được các địa phương khác học tập kinh nghiệm thì lại càng phải cố gắng nhiều hơn, nếu tự mãn với những thành tích đạt được là đã bắt đầu xuống dốc, cho nên cần phải khắc phục tư tưởng tự mãn, chủ quan...

- Chúng ta phải chú ý phát triển Đảng và Đoàn Thanh niên Lao động. Hiện nay có nhiều người xuất sắc trong sản xuất, chiến đấu và phục vụ sản xuất, chiến đấu. Chúng ta cần phải đưa những người ấy vào Đảng, vào Đoàn để tăng thêm sức chiến đấu của Đảng và của Đoàn Thanh niên Lao động. Các cấp ủy cần phải chú trọng hơn nữa đến công tác xây dựng Đảng và cần phải khắc phục tư tưởng phong kiến hẹp hòi, những nhận thức không đúng về "liên quan" trong việc phát triển Đảng và Đoàn Thanh niên Lao động. Ở những nơi có nhiều đảng viên già và đảng viên lâu năm như tỉnh Nghệ An, nghe nói có những đảng viên già vì có tư tưởng bảo thủ, gia trưởng, cho nên đã cản trở bước tiến bộ của những đảng viên mới, đảng viên trẻ. Cần phải giúp đỡ những đồng chí ấy phát huy ưu điểm và sửa chữa bệnh bảo thủ, công thần.

- Về vấn đề quốc tế: Đảng ta đã và đang đem hết sức mình hoạt động cho mục đích đoàn kết quốc tế, đoàn kết Xô - Trung.

Vừa qua, do đường lối và thái độ đoàn kết, đấu tranh của Đảng ta đúng, cho nên đảng nào cũng có cảm tình với Đảng ta, tổ tình đoàn kết với Đảng ta và nhân dân ta. Chúng ta phải thực hiện đúng Nghị quyết Hội nghị lần thứ chín của Trung ương. Sắp tới, Bộ Chính trị sẽ bàn kỹ một số vấn đề quốc tế quan trọng, rồi báo cáo với Trung ương. Những vấn đề chưa được kết luận, chúng ta cần phải hết sức thận trọng trong mọi lời nói và việc làm, nếu không sẽ ảnh hưởng không tốt.

*

* *

Quân và dân ta rất anh hùng (các đảng anh em ta và các nước cũng nhận định như thế).

Chúng ta đã giành được những thắng lợi rất to lớn. Ta càng đánh càng mạnh. Các nước anh em giúp đỡ ta. Nhân dân thế giới, kể cả nhân dân Mỹ cũng đồng tình và ủng hộ cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân ta. Toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta đoàn kết chặt chẽ, quyết tâm làm đúng nghị quyết của Trung ương, không sợ gian khổ, hy sinh thì nhất định chúng ta đánh thắng được giặc Mỹ xâm lược, giải phóng được miền Nam, bảo vệ được miền Bắc, thống nhất được nước nhà.

Thay mặt Trung ương, Bác nhờ các cô, các chú chuyển lời chào thân ái của Trung ương đến các cụ phụ lão, các cháu thiếu niên, nhi đồng, đến bộ đội và đồng bào các địa phương.

Cuộc chiến đấu chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta nhất định thắng!

Tổ quốc ta nhất định sẽ thống nhất, Nam - Bắc nhất định sẽ sum họp một nhà!

Năm mới, chúc các đồng chí mạnh khỏe!

Phát biểu chiều 27-12-1965.

Tài liệu lưu tại Cục Lưu trữ

Văn phòng Trung ương Đảng.

TRẢ LỜI PHỎNG VẤN CỦA TẠP CHÍ *THANH NIÊN* (CANADA)

Hỏi: Mong đồng chí nói cho biết tình hình thanh niên Đông Dương trước đây và lý do vì sao đồng chí đã hiến cả đời mình cho hoạt động cách mạng?

Trả lời: Dưới thời Pháp thuộc, thanh niên Đông Dương cũng như toàn thể nhân dân Đông Dương đều là nô lệ, bị áp bức, bóc lột tận tủy tận xương.

Tôi hoạt động cách mạng vì tôi rất ghét thực dân Pháp và lũ vua quan bù nhìn hại dân, phản nước. Vì tôi rất thương đồng bào tôi, muốn đồng bào tôi được giải phóng.

Hỏi: Khi đồng chí còn là một thanh niên, đồng chí là người theo chủ nghĩa dân tộc. Lý do gì đã làm cho đồng chí chuyển hướng tư tưởng và trở thành một người theo chủ nghĩa Mác?

Trả lời: Nói rằng lúc còn thanh niên, tôi theo “chủ nghĩa dân tộc”, có lẽ không đúng. Vì hồi đó tôi chỉ biết thương đồng bào tôi, chứ chưa biết “chủ nghĩa” gì cả.

- Khi đi sang châu Phi, tôi thấy nhân dân thuộc địa ở đây cũng cực khổ, cũng bị áp bức, bóc lột như nhân dân Đông Dương. Khi sang các nước châu Âu, tôi thấy ở đó cũng có một số người rất giàu, “ngồi mát, ăn bát vàng”, và lớp người nhân dân lao động rất nghèo khổ. Tôi suy nghĩ nhiều lắm.

- Trong lúc đó thì Cách mạng Tháng Mười vĩ đại thành công ở Nga. Lênin tổ chức Quốc tế Cộng sản. Rồi Lênin phát biểu Luận cương cách mạng thuộc địa. Những việc đó làm cho tôi thấy rằng: Nhân dân lao động Đông Dương, nhân dân các thuộc địa và nhân dân lao động muốn tự giải phóng thì phải đoàn kết lại và làm cách mạng. Vì vậy, tôi trở nên người theo chủ nghĩa Mác - Lênin.

Hỏi: Có một thời gian đồng chí đã ở Mỹ. Đồng chí làm gì? Cảm tưởng của đồng chí về Mỹ?

Trả lời: Tôi làm thuê trên tàu thủy để đi xem các nước và để sang Mỹ. Tôi có làm thuê ở Niu Oóc ít lâu. Lúc đó, cảm tưởng của tôi về Mỹ đại khái như sau: Nhân dân Mỹ rất thông minh, họ chế tạo nhiều máy móc khéo léo. Cũng như ở các nước khác, ở Mỹ có một số người rất giàu có, họ sống cực kỳ xa hoa như những người ở phố thứ 5 (Fifth Avenue). Và có rất đông người lao động rất cực khổ, nhất là người Mỹ da đen ở khu Héclem. Điều đó làm cho tôi nghĩ rằng: Pho tượng Thần Tự Do đứng ở cảng Niu Oóc tuy bên ngoài rất đồ sộ, cao to, nhưng bên trong thì rỗng tuếch!

Về sau cảm tưởng của tôi đối với Mỹ có thay đổi: Bọn tư bản độc quyền Mỹ là cùng hung cực ác. Nhân dân lao động Mỹ (lao động chân tay và lao động trí óc) ngày càng trở nên hùng mạnh.

Hỏi: Ý kiến của đồng chí đối với phong trào phản đối đang phát triển trong thanh niên Bắc Mỹ về cuộc chiến tranh ở Việt Nam hiện nay?

Trả lời: Tôi đánh giá rất cao phong trào thanh niên Mỹ chống cuộc chiến tranh xâm lược do Chính phủ Mỹ đương tiến hành ở Việt Nam và tôi chắc rằng phong trào ấy sẽ ngày càng lên cao, lan rộng và sẽ thắng lợi.

Thanh niên Mỹ nói riêng và nhân dân Mỹ nói chung đã thấy rõ rằng: Cuộc chiến tranh phi nghĩa ấy không những gây tàn phá và tang tóc cho nhân dân Việt Nam, mà nó cũng làm cho nhân dân

Mỹ chết người hại của nhiều, nó đi ngược lại quyền lợi thiết thân của nhân dân Mỹ và bôi nhọ truyền thống tốt đẹp của Hoa Kỳ.

Chính phủ Giônxon tuyên truyền rằng phong trào ấy đổ thêm dầu cho cuộc kháng chiến Việt Nam và làm cho cuộc chiến tranh kéo dài thêm. Đó là những lời vu cáo bĩ ối, nó quyết không ngăn trở phong trào chính nghĩa tiến lên.

Hỏi: Đồng chí có ý kiến gì đặc biệt muốn chuyển tới thanh niên Canada?

Trả lời: Thời đại này là thời đại mà thanh niên thế giới đưa tuổi trẻ và tài sức của mình góp phần vào cuộc đấu tranh vĩ đại chống chủ nghĩa đế quốc, đứng đầu là đế quốc Mỹ, chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới, để xây dựng một thế giới hòa bình, hữu nghị, dân chủ và tiến bộ xã hội. Tôi thân ái chúc thanh niên Canada (nếu các bạn cho phép thì tôi gọi là các cháu thanh niên Canada) mạnh khỏe, tiến bộ và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp vẻ vang ấy.

Trả lời khoảng tháng 12-1965.

Tài liệu tiếng Pháp,

lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

TRÍ THỨC

Qua những tội ác của xâm lược Mỹ và việc chúng đẩy mạnh cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, nhân dân thế giới ngày càng lên án và vạch trần lời kêu gào hòa bình bịp bợm của bè lũ Giôn-xơn.

Trong thời gian gần đây, công nhân và trí thức thế giới trong đó có những người Mỹ đã kịch liệt lên án tội ác của xâm lược Mỹ ở miền Nam Việt Nam, dứt khoát tỏ rõ thái độ bất hợp tác với Mỹ nếu ngày nào Mỹ chưa chịu chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược ở Việt Nam, đồng thời cũng bày tỏ sự đồng tình sâu sắc đối với cuộc đấu tranh chính nghĩa của nhân dân miền Nam dưới sự lãnh đạo của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam.

Dưới đây là một số hành động bất hợp tác của công nhân thế giới:

- Theo Hãng thông tin Pháp *AFP* ngày 24-10 vừa qua, *chiếc tàu trọng tải 10.938 tấn, do London Crépman*, một công ty Mỹ thuê tại Caliphonia để chở hàng sang cho lính Mỹ ở miền Nam Việt Nam đã phải nằm lại ở Hồng Công. Trên tàu có tất cả 41 thủy thủ, gồm 9 người Âu và 32 thủy thủ Trung Quốc. 32 thủy thủ Trung Quốc đã kiên quyết từ chối không chịu chở hàng cho Mỹ sang đánh nhân dân miền Nam Việt Nam.

- Theo Hãng *Roitơ* ngày 25-10, *chiếc tàu hàng của Anh Elít Ácbo* cất xong hàng của Mỹ định rời cảng Britban của Úc để sang Sài Gòn thì các thủy thủ trên tàu đã không chịu làm việc và đòi trả họ trở về Hồng Công.

- Theo Hãng *UPI* ngày 16-10, *36 thủy thủ Ấn Độ đi trên chiếc tàu Anh*, thuộc công ty Đốttsen, được biết tàu này cất hàng quân sự Mỹ từ cảng Kôbê của Nhật đưa sang miền Nam Việt Nam *đã đứt khoát từ chối không chịu đi*. Và hôm sau họ đã bỏ tàu rời sân bay Ôxaca về nước.

- Theo Hãng thông tấn Mỹ *AP* hồi đầu tháng 9, *thủy thủ chiếc tàu Hy Lạp Xtamaxiô Embiricôt* đã từ chối không chở 1 vạn tấn hàng, trong đó có 6 ngàn tấn chiến cụ của Mỹ đưa sang miền Nam Việt Nam mặc dù nhà cầm quyền Mỹ đã hứa khi hoàn thành công việc chở hàng sẽ thưởng các thủy thủ món tiền lớn là 1 vạn đô la. Trước đó, số hàng quân sự này đã bị tất cả sĩ quan và thủy thủ tàu Mécxích¹⁾ Enmêxicanô từ chối không chịu chở sang Sài Gòn.

- Các báo Nhật ở Tôkyô ngày 11-9 cho biết: *Ba công ty tàu biển Nhật đã cùng một lúc hủy bỏ hợp đồng* chở hàng tiếp tế cho Mỹ giữa Sài Gòn đến các hải cảng khác ở miền Nam Việt Nam và cuộc bãi công đòi tăng lương và phản đối việc chở dụng cụ chiến tranh của Mỹ sang Nam Việt Nam của các thủy thủ *khắp nước Nhật, bắt đầu từ ngày 27-11 vẫn tiếp tục*.

Trong cuộc *bãi công ngày 1-12* các thủy thủ tại các cửa biển Tôkyô và Yôcôhama họp mít tinh nêu rõ quyết tâm đấu tranh và giương cao các khẩu hiệu: “Phản đối chính sách chuyên chở và phục vụ lợi ích bọn tư bản lũng đoạn”, “Không được chở dụng cụ chiến tranh sang Việt Nam”.

Hiện nay phong trào công nhân các nước tẩy chay không chở chiến cụ cho Mỹ sang miền Nam đang phát triển ở khắp mọi nơi.

Trong khi đó, liên hiệp với cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân, *trí thức thế giới* cũng đang đẩy mạnh một phong trào phản đối cuộc chiến tranh xâm lược của Mỹ và bày tỏ cảm tình nồng nhiệt với nhân dân Việt Nam đang đấu tranh giành tự do và độc lập dân tộc.

1) Nước Mêhicô (BT).

Như chúng ta đã biết, cách đây ít lâu, nhà bác học Anh Béc-tơ-răng Rút-xen đã ra trước công chúng xé thẻ đảng viên Công đảng Anh và tuyên bố không chịu đứng chung hàng ngũ với những kẻ a tòng với hành động xâm lược của Mỹ ở miền Nam Việt Nam như Chính phủ Anh đã từng làm.

Ngày 26 tháng 11 vừa qua, trong bức thư chúc mừng gửi Hội nghị đoàn kết nhân dân Á, Phi, Mỹ Latinh sắp họp tại La Havan, cụ Rút-xen đã nhấn mạnh: “Đế quốc Mỹ là một tên đế quốc sống bằng cướp đoạt, nhất là tại Việt Nam, hành vi tàn bạo và ngang ngược của chúng đã đến mức không còn kể trời đất gì nữa... Nhưng sau 25 năm đấu tranh chống 3 nước công nghiệp lớn, nhân dân Việt Nam vẫn chống lại¹⁾. Nhân dân Việt Nam là nhân dân anh dũng bất khuất, cuộc đấu tranh của họ là một anh hùng ca. Nó làm kích động lòng người và mãi nhắc nhở mọi người rằng khi đã hiến thân cho một lý tưởng cao cả, con người sẽ biểu hiện một tinh thần làm cho người ta không thể tưởng tượng nổi. Chúng ta hãy kính chào nhân dân Việt Nam”.

Mới đây theo một nguồn tin từ Canada, nhà bác học nguyên tử nổi tiếng của Mỹ Lainốt Pôlinh, hai lần được giải thưởng Nôben đã tố thái độ bất hợp tác với xâm lược Mỹ bằng cách đi các nơi tố cáo tội ác và vạch trần âm mưu xâm lược của Mỹ. Tại cuộc nói chuyện trước 2.000 người tại thành phố Vancuvơ, nhà bác học Pôlinh nhấn mạnh cuộc chiến tranh của chính quyền Giôn-xơn ở Việt Nam là phi nghĩa, phi đạo lý và trái với Hiến pháp nước Mỹ.

Theo tin Hãng *UPI* ngày 14-11, nhà thơ Mỹ Raymông Gutôri, Giáo sư Trường cao đẳng Đamao đã gửi chiếc Huy chương Sao Bạc mà ông được tặng thưởng bỏ vào bao thư gửi trả lại cho Giôn-xơn, để phản đối chính sách xâm lược Mỹ ở miền Nam Việt Nam. Ông tuyên bố: Trước đây tôi rất quý chiếc huy chương này, và định khi

1) Ý nói cuộc đấu tranh chống thực dân Pháp, phát xít Nhật và đế quốc Mỹ xâm lược Việt Nam (BT).

chết sẽ mang theo bên mình. Nhưng ngày nay, tôi hành động bằng mọi cách để phản đối hành động xâm lược của nhà cầm quyền.

Theo Hãng thông tấn Mỹ *AP*, cách đây ít lâu, 3 tổ chức ở Nữu Ước: *Người công nhân Giatô giáo, Ủy ban đòi có hành động không bạo lực, Liên đoàn những người chống chiến tranh* đã ra bản tuyên bố ủng hộ cuộc chiến đấu của nhân dân miền Nam Việt Nam. Bản tuyên bố viết:

“Chúng tôi tuyên bố từ chối hợp tác với Chính phủ Mỹ trong việc tiến hành chiến tranh ở Việt Nam. Chúng tôi khuyến khích những người nào từ chối không chịu vào quân đội và kêu gọi những ai đã vào thì rút ra. Những người nào trong số chúng tôi bị bắt đi lính thì tuyên bố từ chối không đi. Chúng tôi kêu gọi mọi người và cả chúng tôi cũng thế, từ chối không tham gia sản xuất hoặc chuyên chở dụng cụ chiến tranh hoặc cộng tác trong lĩnh vực nghiên cứu quân sự và phát triển các loại vũ khí. Chúng tôi sẽ khuyến khích và phát triển các hành động kể cả hành động bất phục tùng để chấm dứt việc đưa binh lính, vũ khí và đạn dược của Mỹ sang miền Nam Việt Nam”.

Trong khi Mặt trận¹⁾ kêu gọi các nhà công thương miền Nam Việt Nam bất hợp tác với xâm lược Mỹ, tẩy chay Mỹ, khinh miệt Mỹ thì hành động trên của công nhân và trí thức thế giới vừa là phần đóng góp tích cực vào phong trào chống chiến tranh xâm lược của Mỹ ở miền Nam Việt Nam, đồng thời cũng là những tấm gương cổ vũ đối với chúng ta trong việc thực hiện một cách tích cực lời kêu gọi của Mặt trận.

Viết khoảng tháng 12-1965.

Tài liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

1) Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam (BT).

**TRẢ LỜI PHỎNG VẤN
CỦA ĐỒNG CHÍ MÔRIXƠ RÁT¹⁾,
CHỦ BÚT BÁO *PACIFIC TRIBUNE* (CANADA)²⁾**

Hỏi: Từ hôm Đoàn đại biểu Canada chúng tôi đến Hà Nội, chúng tôi đã được nghe nhiều tin thắng lợi lớn của nhân dân miền Nam Việt Nam. Đồng chí nhận định như thế nào về ý nghĩa của những thắng lợi đó và những thắng lợi đó có đánh dấu một giai đoạn mới trong cuộc đấu tranh giành giải phóng dân tộc và độc lập của các lực lượng yêu nước miền Nam Việt Nam không?

Trả lời: Trong lúc đế quốc Mỹ ào ạt đưa gần 20 vạn quân vào miền Nam và dùng những thủ đoạn dã man nhất để mở rộng chiến tranh xâm lược, những thắng lợi lớn của nhân dân miền Nam Việt Nam vừa qua mới chỉ là thắng lợi bước đầu. Điều đó chứng tỏ rằng mặc dù đế quốc Mỹ có tăng thêm bao nhiêu quân nữa, đế quốc Mỹ cũng nhất định sẽ thua, nhân dân miền Nam nhất định sẽ chiến thắng.

1) Đồng chí Môrixơ Rát (Maurice Rush) (1930 - 1990): Nhà báo, người hoạt động tích cực của Đảng Cộng sản Canada (BT).

2) Báo *Pacific Tribune*: Cơ quan ngôn luận của Đảng Cộng sản Canada (BT).

Hỏi: Tình hình nền kinh tế miền Bắc Việt Nam như thế nào từ khi Mỹ bắt đầu ném bom cách đây một năm? Hiệu quả của các cuộc ném bom đó ra sao?

Trả lời: Những cuộc ném bom của đế quốc Mỹ đối với miền Bắc Việt Nam không đe dọa nổi nhân dân chúng tôi. Trái lại, đồng bào chúng tôi càng sôi sục căm thù, quyết tâm chiến đấu chống Mỹ, cứu nước, và nhân dân thế giới càng phẫn nộ lên án đế quốc Mỹ và ủng hộ nhân dân chúng tôi.

Chiến tranh phá hoại bằng không quân của đế quốc Mỹ tuy có gây cho chúng tôi một số khó khăn, nhưng nền kinh tế của chúng tôi vẫn cứ phát triển tốt. Thu hoạch nông nghiệp của chúng tôi đạt mức cao nhất kể từ 10 năm nay. Công nghiệp của chúng tôi vẫn trên đà lớn mạnh, hiện nay đã sản xuất được 90% hàng tiêu dùng và một phần lớn tư liệu sản xuất. Giá lương thực và giá hàng tiêu dùng vẫn không tăng. Nhân dân miền Bắc vừa sản xuất, vừa chiến đấu, kiên quyết bảo vệ đất nước mình, hết lòng ủng hộ cuộc đấu tranh yêu nước của đồng bào chúng tôi ở miền Nam, đồng thời tiếp tục đẩy mạnh sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc.

Hỏi: Nhiều người Canada sốt sắng muốn biết có thể giúp đỡ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam về vật chất bằng cách nào? Đồng chí có thể cho chúng tôi biết nước các đồng chí cần những gì và cách giúp đỡ nào được hoan nghênh nhất?

Trả lời: Tôi thay mặt nhân dân Việt Nam chân thành cảm ơn nhân dân Canada đang tích cực ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân chúng tôi chống đế quốc Mỹ xâm lược. Nhân dân chúng tôi hoan nghênh mọi sự ủng hộ của nhân dân Canada cũng như của nhân dân thế giới.

Tôi nghĩ rằng sự ủng hộ quý báu nhất đối với chúng tôi là nhân dân Canada lên tiếng mạnh mẽ phản đối chính sách xâm lược Việt Nam của Tổng thống Giôn-xơn, ủng hộ lập trường đúng đắn gồm bốn điểm của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng

hòa và tuyên ngôn năm điểm của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam, người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam.

Nhân dịp này, tôi gửi lời thân ái hỏi thăm nhân dân Canada.

Trả lời khoảng cuối năm 1965.

Tài liệu lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

PHẢI TIẾP TỤC CỐ GẮNG ĐỂ NĂM CHẮC VỤ MÙA THẮNG LỢI

Do sự sẵn sàng kịp thời của Trung ương Đảng và Chính phủ, do sự thi đua của đồng bào nông dân và sự cố gắng của cán bộ, mà vụ lúa mùa năm nay nói chung là khá tốt, nhiều nơi tốt hơn năm ngoái.

Đó là một điều đáng mừng.

Nhưng vì lúa khá tốt, mà nhiều nơi cán bộ cũng như đồng bào đã vội nói: “Lúa năm nay tốt chưa từng thấy. Phân bón năm nay bón quá nhiều rồi. Vụ mùa này nhất định được to. Từ nay chỉ cần chuẩn bị gặt, không phải lo gì nữa”.

Nói như vậy là hoàn toàn không đúng. Như vậy là mắc bệnh *chủ quan hạng nặng*.

Sự thực là: Anh em nông dân Trung Quốc bón hàng trăm tấn phân mỗi mẫu tây, ruộng thí nghiệm thì họ bón hơn 1.000 tấn. Vì vậy mà họ thu hoạch rất nhiều. Nông dân ta hiện nay bón nhiều lắm là 9, 10 tấn. Nếu tính bình quân thì còn ít hơn. Như vậy mà nói đã bón phân nhiều quá rồi, thì thật là vô lý.

Trong nghề nông, lúa lên tốt mới chỉ là thành tích bước đầu. Từ chỗ cây lúa lên tốt đến chỗ cho thu hoạch nhiều là cả một thời gian khá dài.

Lượng thu hoạch phải lấy sức lao động mà cân. Nghĩa là chịu khó ít thì thu hoạch sẽ ít, chịu khó nhiều thì thu hoạch sẽ nhiều.

Từ nay đến lúc gặt còn độ 3 tháng nữa. *Để năm chắc vụ mùa thắng lợi*, chúng ta cần tiếp tục mấy đợt thi đua:

- Nơi nào thiếu nước, phải thi đua tát nước thêm.
- Nơi nào có sâu, phải thi đua diệt sâu cho hết.
- Khắp nơi phải thi đua làm sạch cỏ, bỏ thêm phân.

Chúng ta cần phải luôn luôn chăm nom ruộng lúa như người mẹ chăm nom đàn con. Bao giờ gặt hái xong, bao giờ thóc vào bồ, ngô vào cối, lúc đó mới chắc chắn là thắng lợi.

Các đồng chí cán bộ, từ tỉnh đến huyện và đến xã cần phải nhớ những kinh nghiệm cũ, cần tránh tự mãn và chủ quan, cần phải lãnh đạo thiết thực và đến nơi đến chốn.

Đảng viên, đoàn viên, anh hùng và chiến sĩ thi đua, các tổ đổi công và hợp tác xã cần phải làm gương mẫu.

Toàn thể đồng bào nông dân đã cố gắng, cần phải tiếp tục cố gắng hơn nữa.

Có như thế, mà *chúng ta phải quyết tâm* làm như thế, để đảm bảo chắc chắn vụ mùa thắng lợi.

Viết khoảng cuối năm 1965.

Bút tích lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

PHỤ LỤC

**DANH MỤC CÁC LỆNH
DO CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH KÝ
TỪ NĂM 1963 ĐẾN NĂM 1965**

NĂM 1963

- Lệnh số 01-LCT, ngày 17-1-1963, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức các cơ quan trung ương và địa phương đã có thành tích trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 02-LCT, ngày 17-1-1963, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ, cán bộ và chiến sĩ đã có thành tích phục vụ trong công an vũ trang sau ngày hòa bình lập lại.
- Lệnh số 03-LCT, ngày 17-1-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã có thành tích trong phong trào thi đua yêu nước thực hiện kế hoạch nhà nước năm 1961.
- Lệnh số 04-LCT, ngày 22-1-1963, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã có thành tích tốt chấp hành nhiệm vụ giữ gìn trật tự an ninh, bảo vệ biên giới, vùng trời và vùng biển của Tổ quốc.
- Lệnh số 05-LCT, ngày 22-1-1963, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Ba cho một số gia đình có đông con đi bộ đội trong thời kỳ kháng chiến.

- Lệnh số 06-LCT, ngày 22-1-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất và hạng Nhì cho Trưởng và Phó đoàn chuyên gia địa chất của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc đã có công trong thời gian công tác tại Việt Nam.
- Lệnh số 07-LCT, ngày 23-1-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì, hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Ba cho các đơn vị đã có thành tích chống bão, lụt trong tháng 9-1962; truy tặng Huân chương Lao động hạng Ba cho một cá nhân đã dũng cảm hy sinh trong khi làm nhiệm vụ bảo vệ của công.
- Lệnh số 08-LCT, ngày 23-1-1963, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ quân đội đã có thành tích trong việc hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì, hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 09-LCT, ngày 14-2-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho một chuyên gia về kiến trúc của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 10-LCT, ngày 20-2-1963, truy tặng Huân chương Độc lập hạng Nhì cho ông Dương Đức Hiền, nguyên Ủy viên Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Ủy viên Ban Thư ký Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã có nhiều thành tích trong việc xây dựng khối đoàn kết toàn dân, góp phần cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước.
- Lệnh số 11-LCT, ngày 23-2-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho huyện Bắc Quang (tỉnh Hà Giang) và xã Khuôn Lùng (cùng huyện) đã có thành tích thanh toán nạn mù chữ và bổ túc văn hóa năm 1962.
- Lệnh số 12-LCT, ngày 2-3-1963, bổ nhiệm một số cán bộ chủ chốt thuộc Phủ Thủ tướng, Ủy ban Khoa học Nhà nước, Ủy ban Kiến thiết cơ bản Nhà nước, các bộ Nông nghiệp, Nông trường, Thủy lợi, Nội thương và Ngân hàng Nhà nước.

- Lệnh số 13-LCT, ngày 2-3-1963, cử các đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tại các nước Cộng hòa Dân chủ Đức, Cộng hòa Nhân dân Bungari, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Angiêri.
- Lệnh số 14-LCT, ngày 14-3-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn xiếc Hunggari đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 15-LCT, ngày 15-3-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho ngành điện ảnh Việt Nam về thành tích xây dựng ngành.
- Lệnh số 16-LCT, ngày 21-3-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia về nông khẩn của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 17-LCT, ngày 5-4-1963, công bố Pháp lệnh quy định cơ quan phụ trách quản lý công tác phòng cháy và chữa cháy; chế độ cấp bậc của sĩ quan và hạ sĩ quan phòng cháy và chữa cháy.
- Lệnh số 18-LCT, ngày 17-4-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.
- Lệnh số 19-LCT, ngày 4-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn cán bộ đo đạc của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 20-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức công tác ở các cơ quan trung ương và địa phương đã có thành tích trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 21-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và Công an vũ trang đã có thành tích phục vụ trong quân đội và công an vũ trang từ ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).

- Lệnh số 22-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Nhà máy giấy Việt Trì.
- Lệnh số 23-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Giáo sư, Tiến sĩ Stéfan Mancjarski, Viện trưởng Viện Vật lý địa cầu Ba Lan, vì đã góp phần quan trọng vào việc thực hiện chương trình hợp tác khoa học giữa Việt Nam và Ba Lan trong năm vật lý địa cầu quốc tế 1957 - 1958 và đã liên tục giúp đỡ Việt Nam xây dựng ngành vật lý địa cầu.
- Lệnh số 24-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ, giáo viên và nhân viên của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công chăm sóc, dạy dỗ học sinh Việt Nam ở Khu học xá Nam Ninh và Trường phổ thông Quế Lâm trong thời gian 1953 - 1958.
- Lệnh số 25-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam khôi phục và phát triển công tác thủy lợi.
- Lệnh số 26-LCT, ngày 29-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân thuộc Đoàn 95 đã hoàn thành tốt nhiệm vụ.
- Lệnh số 27-LCT, ngày 31-5-1963, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ quân đội đã hoàn thành tốt nhiệm vụ; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 28-LCT, ngày 31-5-1963, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã có thành tích trong phong trào thi đua yêu nước năm 1962.
- Lệnh số 29-LCT, ngày 31-5-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã có thành tích trong phong trào thi đua yêu nước năm 1962.

- Lệnh số 30-LCT, ngày 12-6-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia ngoại ngữ của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Cố Diên Tỷ đã có công trong việc đào tạo và bồi dưỡng cán bộ phiên dịch Việt Nam.
- Lệnh số 31-LCT, ngày 17-6-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên gia nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Tiệp Khắc Frantisek Turdek đã có công giúp Việt Nam xây dựng ngành nghệ thuật múa rối.
- Lệnh số 32-LCT, ngày 19-6-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn xiếc Chiến sĩ nhân dân giải phóng quân nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã sang thăm và biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 33-LCT, ngày 6-7-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho đoàn chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa trong Đội Liên hiệp Việt - Trung điều tra biển đã có nhiều thành tích xuất sắc trong công tác điều tra tổng hợp vịnh Bắc Bộ.
- Lệnh số 34-LCT, ngày 27-7-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.
- Lệnh số 35-LCT, ngày 27-7-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho hai chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc khôi phục và phát triển đường sắt.
- Lệnh số 36-LCT, ngày 7-8-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy cao su Sao Vàng.
- Lệnh số 37-LCT, ngày 24-8-1963, tặng Huân chương Anh hùng Lao động cho Thiếu úy Valentina Têrêchcôva, nữ phi công

đầu tiên trên thế giới đã bay trong vũ trụ trên con tàu Phương Đông 6.

- Lệnh số 38-LCT, ngày 24-8-1963, tặng Huân chương Anh hùng Lao động cho Trung tá Bưcốpxki Valêri Phêđôrôvích đã bay trên con tàu Phương Đông 5.
- Lệnh số 39-LCT, ngày 24-8-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho các giáo sư nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Việt Nam trong việc bồi dưỡng giáo viên và đào tạo cán bộ phiên dịch Trung văn.
- Lệnh số 40-LCT, ngày 31-8-1963, công bố Quyết định đặc xá cho những phạm nhân đã ở tù một thời gian và đã cải tạo tốt.
- Lệnh số 41-LCT, ngày 3-9-1963, bổ nhiệm các cán bộ giữ các chức vụ chủ chốt trong Bộ Tổng tham mưu, Tổng cục Hậu cần và Tổng cục Chính trị trong Quân đội nhân dân Việt Nam.
- Lệnh số 47-LCT, ngày 11-10-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Tổng công trình sư Tiên Kháng Hành, chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng các khu công nghiệp ở Việt Trì, Hà Nội và Hải Phòng.
- Lệnh số 48-LCT, ngày 16-11-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ sĩ độc tấu Liên Xô đã sang thăm và biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 49-LCT, ngày 21-11-1963, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, liệt sĩ, cán bộ và chiến sĩ quân đội, công an vũ trang, dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích chiến đấu chống biệt kích Mỹ - Diệm xâm phạm miền Bắc nước ta.
- Lệnh số 50-LCT, ngày 21-11-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Hồ Tường Khôn đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy đường Phục Hòa (tỉnh Cao Bằng).

- Lệnh số 51-LCT, ngày 30-11-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật của Hội Lokra (Indônêxia) đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 52-LCT, ngày 30-11-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật dân gian Ba Lan Harnam đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 54-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.
- Lệnh số 55-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho công trình sư kiến trúc nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Nghiêm Hy Hiền đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Nhà máy đường Sông Lam (tỉnh Nghệ An) và Nhà máy phân đạm Hà Bắc.
- Lệnh số 56-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia Liên Xô đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng ngành nông trường quốc doanh.
- Lệnh số 57-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Trưởng đoàn chuyên gia địa chất Liên Xô và Huân chương Lao động hạng Nhì cho Phó Trưởng đoàn đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 58-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho Phó Tiến sĩ kinh tế công nghiệp Liên Xô Vassine Vassili Afanasievitch đã có công trong thời gian công tác ở Trường Kinh tế - Tài chính và Trường Nguyễn Ái Quốc.
- Lệnh số 59-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho kỹ sư trưởng về sửa chữa ô tô Liên Xô Pésik Vladimir Alexandrovitch đã có công trong thời gian công tác ở Công ty than Hòn Gai.
- Lệnh số 60-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho kỹ sư Liên Xô Apalko Alexandre Alexandrovitch

đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng Trường đại học Bách khoa.

- Lệnh số 61-LCT, ngày 20-12-1963, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho nữ Giáo sư thanh nhạc Liên Xô Kravsova Alexandra Afananievna đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.

NĂM 1964

- Lệnh số 01-LCT, ngày 18-1-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia Liên Xô có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng công trình vô tuyến điện.
- Lệnh số 02-LCT, ngày 20-1-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa dân gian Rumani Perinita đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 03 -LCT, ngày 1-2-1964, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đại úy Võ Văn Huệ, Giám thị trại giam thuộc Sở Công an Hà Nội, đã suốt đời tận tụy phục vụ sự nghiệp cách mạng.
- Lệnh số 04-LCT, ngày 3-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho Tổng công trình sư nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Tiêu Thuyền Nhân đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng cầu Hàm Rồng (Thanh Hóa).
- Lệnh số 05-LCT, ngày 9-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho bác sĩ thú y nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Lâm Quần đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng xưởng thuốc thú y.
- Lệnh số 06-LCT, ngày 10-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho cụ Nguyễn Văn Thịnh (tức cụ trùm Thịnh), 81 tuổi và cụ Trịnh Thị Lan (tức cụ cả Tam), 79 tuổi đã góp nhiều kinh nghiệm quý báu vào việc xây dựng và phát triển ngành chèo.

- Lệnh số 07-LCT, ngày 11-2-1964, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang cho cán bộ và chiến sĩ đã có thành tích phục vụ trong Quân đội nhân dân Việt Nam và công an vũ trang.
- Lệnh số 08-LCT, ngày 11-2-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang và dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích chiến đấu chống biệt kích xâm phạm miền Bắc nước ta.
- Lệnh số 09-LCT, ngày 11-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho bác sĩ Herbert Landmann, Ủy viên Ủy ban Viện trợ Triều Tiên và Việt Nam của nước Cộng hòa Dân chủ Đức, đã nêu cao tinh thần đoàn kết tương trợ giữa nhân dân hai nước Việt - Đức, có công vận động nhân dân Đức ủng hộ nhiều máy móc, dụng cụ y tế cho Việt Nam.
- Lệnh số 10-LCT, ngày 11-2-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì, hạng Ba cho các chuyên gia Liên Xô và Cộng hòa Dân chủ Đức đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 11-LCT, ngày 18-3-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Tân Cương (nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa) đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 12-LCT, ngày 28-3-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng sân bay Thủ đô.
- Lệnh số 13-LCT, ngày 28-3-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 14-LCT, ngày 28-3-1964, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho chuyên gia Liên Xô Makeka Alexei Dmitrievitch đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 15-LCT, ngày 24-4-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa

Giang Ngạc Lâm, bác sĩ thú y đã có công giúp nhân dân Việt Nam trong việc sản xuất thuốc thú y.

- Lệnh số 16-LCT, ngày 21-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho Phó Tổng công trình sư, Trưởng đoàn chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Hứa Đạt Minh đã có công giúp nhân dân Việt Nam xây dựng cầu Hàm Rồng.
- Lệnh số 17-LCT, ngày 21-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị đã có nhiều thành tích xuất sắc trong việc khôi phục đường sắt Hàm Rồng - Vinh.
- Lệnh số 18-LCT, ngày 21-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia thủy sản nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Trương Kỳ Ngọc đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 19-LCT, ngày 21-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho nữ Giáo sư Anh văn người Niu Dilân, nhà báo Freeda Cook đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 20-LCT, ngày 29-5-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên gia lâm nghiệp nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Lương Quý đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 21-LCT, ngày 10-6-1964, truy tặng Huân chương Lao động hạng Ba cho kỹ sư đúc gang nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Cố Bình Quý đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 22-LCT, ngày 16-6-1964, thưởng Huân chương Độc lập hạng Nhất cho Cố vấn về các vấn đề kinh tế của Đại sứ quán Liên Xô tại Việt Nam Abdourakhmanob Abdoujabar Abdourakhmanovitch đã có nhiều cống hiến trong việc giúp nhân dân Việt Nam xây dựng chủ nghĩa xã hội.
- Lệnh số 23-LCT, ngày 22-6-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Quốc gia số 2 của nước Cộng hòa Ghinê đã sang thăm và biểu diễn tại Việt Nam.

- Lệnh số 24-LCT, ngày 15-7-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho nữ cán bộ biên tập An Nhược (Nhà xuất bản Nhân dân Bắc Kinh) đã có công trong thời gian công tác ở Việt Nam.
- Lệnh số 25-LCT, ngày 17-7-1964, bổ nhiệm đồng chí Phạm Văn Đồng giữ chức Thủ tướng Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.
- Lệnh số 26-LCT, ngày 17-7-1964, bổ nhiệm các vị giữ các chức Phó Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng các bộ, chủ nhiệm các ủy ban, Tổng Thanh tra Chính phủ, Tổng Giám đốc Ngân hàng Nhà nước và Chủ nhiệm Văn phòng Phủ Thủ tướng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.
- Lệnh số 27-LCT, ngày 17-7-1964, bổ nhiệm các vị giữ các chức Phó Chủ tịch và Ủy viên Hội đồng Quốc phòng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.
- Lệnh số 28-LCT, ngày 27-7-1964, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang cho cán bộ và chiến sĩ đã có nhiều thành tích phục vụ trong quân đội và công an vũ trang sau ngày hòa bình lập lại (kể từ 20-7-1954).
- Lệnh số 29-LCT, ngày 27-7-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho các chuyên gia Liên Xô đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc đào tạo cán bộ.
- Lệnh số 30-LCT, ngày 27-7-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ quân đội đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 31-LCT, ngày 7-8-1964, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị thuộc bộ đội phòng không và hải quân Việt Nam đã có thành tích bắn rơi máy bay Mỹ, bắt sống phi công Mỹ và đuổi khu trục hạm Mỹ ra khỏi vùng trời, vùng biển nước ta trong các trận chiến đấu ngày 2-8 và 5-8-1964.

- Lệnh số 32-LCT, ngày 14-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Trương Tùng Bách, kỹ thuật viên về xây dựng đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy đường Nghệ An, Nhà máy sắt tráng men, Nhà máy xay Hải Phòng và Nhà máy dệt 8-3.
- Lệnh số 33-LCT, ngày 14-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy giấy Việt Trì.
- Lệnh số 34-LCT, ngày 14-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho hai chuyên gia về len của nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy len Hải Phòng.
- Lệnh số 35-LCT, ngày 15-8-1964, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích và đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 36-LCT, ngày 15-8-1964, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích và đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 37-LCT, ngày 15-8-1964, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
- Lệnh số 38-LCT, ngày 15-8-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị vũ trang, dân quân tự

vệ và nhân dân đã có nhiều thành tích chiến đấu chống biệt kích của đế quốc Mỹ và tay sai đã xâm phạm miền Bắc Việt Nam; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.

- Lệnh số 39-LCT, ngày 21-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã đạt nhiều thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua thực hiện kế hoạch nhà nước năm 1963.
- Lệnh số 40-LCT, ngày 21-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho cán bộ phiên dịch nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Vương Đức Luân đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc trao đổi kinh nghiệm giữa hai nước Việt Nam và Trung Hoa.
- Lệnh số 41-LCT, ngày 28-8-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị vũ trang, dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích chiến đấu chống biệt kích của đế quốc Mỹ và tay sai xâm phạm miền Bắc Việt Nam; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 42-LCT, ngày 29-8-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Nguyễn Gia Tuấn, phụ trách về thiết kế đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng một số công trình dân dụng.
- Lệnh số 43-LCT, ngày 5-9-1964, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ đã có thành tích phục vụ trong Quân đội nhân dân Việt Nam và công an vũ trang sau ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 44-LCT, ngày 5-9-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam xây dựng và phát triển ngành lâm nghiệp.

- Lệnh số 45-LCT, ngày 5-9-1964, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích và đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 46-LCT, ngày 5-9-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam xây dựng Nhà máy đóng tàu Hải Phòng.
- Lệnh số 47-LCT, ngày 8-9-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, công an vũ trang và dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích trong huấn luyện và trong việc phòng, chống biệt kích, bảo vệ Tổ quốc; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho Đại úy Dương Cát, nguyên Chỉ huy trưởng công an Hà Tĩnh đã lập nhiều thành tích trong việc phòng và chống biệt kích, bảo vệ Tổ quốc.
- Lệnh số 48-LCT, ngày 17-9-1964, tha cho những phạm nhân đã cải tạo tốt và giảm hạn tù cho những phạm nhân thật thà sửa chữa trong thời gian ở trại.
- Lệnh số 49-LCT, ngày 20-10-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất và hạng Ba cho các chuyên gia y tế Rumani đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam trong việc xây dựng và phát triển ngành y tế.
- Lệnh số 50-LCT, ngày 20-10-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho bác sĩ chuyên khoa lao phổi nước Cộng hòa Nhân dân Hunggari đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam trong việc đào tạo và bồi dưỡng cán bộ y tế.
- Lệnh số 51-LCT, ngày 29-10-1964, tặng danh hiệu Anh hùng Lao động cho các nhà du hành vũ trụ Liên Xô đã thực hiện thành công chuyến bay kỳ diệu vào vũ trụ trên con tàu Rạng Đông.

- Lệnh số 52-LCT, ngày 7-11-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Chương Cơ Gia, Phó Tiến sĩ khí tượng đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc đào tạo dự báo viên cao cấp cho ngành khí tượng.
- Lệnh số 53-LCT, ngày 7-11-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Mạnh Chiêu Quý đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong công tác khai thác rừng.
- Lệnh số 54-LCT, ngày 4-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho nhân dân và cán bộ các địa phương đã có nhiều thành tích xuất sắc trong việc thực hiện chính sách lương thực của Nhà nước.
- Lệnh số 55-LCT, ngày 4-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho bác sĩ thú y Sombouguina Gombasouren, chuyên gia Mông Cổ đã có công giúp Chính phủ Việt Nam đào tạo cán bộ, công nhân ngành chăn nuôi.
- Lệnh số 56-LCT, ngày 4-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy dệt 8-3.
- Lệnh số 57-LCT, ngày 9-12-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã lập nhiều thành tích trong chiến đấu chống gián điệp, biệt kích; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã hy sinh anh dũng trong khi chiến đấu chống gián điệp, biệt kích.
- Lệnh số 58-LCT, ngày 9-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho hai chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng sân bay Thủ đô.

- Lệnh số 59-LCT, ngày 19-12-1964, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì cho Tiểu đoàn 14 thuộc Sư đoàn 325 đã có thành tích bắn rơi máy bay Mỹ, bảo vệ vùng trời nước ta trong trận chiến đấu ngày 18-11-1964.
- Lệnh số 60-LCT, ngày 19-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn múa balê quốc gia Cu Ba đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 61-LCT, ngày 21-12-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã lập chiến công xứng đáng trong các trận chiến đấu ngày 2-8 và ngày 5-8-1964; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam lập chiến công xứng đáng và đã hy sinh anh dũng trong các trận chiến đấu ngày 2-8 và ngày 5-8-1964.
- Lệnh số 62-LCT, ngày 21-12-1964, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
- Lệnh số 63-LCT, ngày 26-12-1964, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Diaboua của nước Cộng hòa Cônggô (Bradavin) đã sang biểu diễn ở Việt Nam.

NĂM 1965

- Lệnh số 01-LCT, ngày 2-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng và phát triển ngành lâm nghiệp.
- Lệnh số 02-LCT, ngày 2-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho công trình sư Trương Vinh Nguyên, chuyên gia

- nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy dệt 8-3.
- Lệnh số 03-LCT, ngày 5-1-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất cho cán bộ Bộ Thủy lợi đã có công trong cuộc kháng chiến lâu dài và anh dũng của dân tộc Việt Nam.
 - Lệnh số 04-LCT, ngày 6-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho nhân dân và cán bộ huyện Hoàng Su Phì; cán bộ, công nhân và dân công công trường làm đường Đồng Văn - Mèo Vạc; cán bộ, công nhân đơn vị "C" Cơ Dũng thuộc công trường làm đường Đồng Văn - Mèo Vạc (tỉnh Hà Giang) đã có nhiều công lao và thành tích xuất sắc trong việc hoàn thành trước thời hạn kế hoạch làm các con đường từ Đồng Văn đi Mèo Vạc và từ Bắc Quang đi Hoàng Su Phì.
 - Lệnh số 05-LCT, ngày 9-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn văn công Neo Lào Hắcxạt đã sang thăm và biểu diễn ở Việt Nam.
 - Lệnh số 06-LCT, ngày 16-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Bình Nhưỡng của nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
 - Lệnh số 07-LCT, ngày 24-1-1965, truy tặng Huân chương Độc lập hạng Ba cho ông Đặng Xuân Thiều, nguyên đại biểu Quốc hội khóa I và II, Giám đốc Vụ Bảo tồn bảo tàng đã có nhiều cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước.
 - Lệnh số 08-LCT, ngày 27-1-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ và nhân dân Việt Nam xây dựng và phát triển ngành lâm nghiệp.
 - Lệnh số 09-LCT, ngày 29-1-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và công an vũ trang đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì cho

- liệt sĩ Hoàng Văn Bê, sinh tại xã Võ Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình, đã anh dũng hy sinh, hoàn thành nhiệm vụ.
- Lệnh số 10-LCT, ngày 13-2-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam, công an vũ trang và dân quân tự vệ đã có thành tích bắn chìm tàu biệt kích của Mỹ và tay sai, bắn rơi máy bay Mỹ, bảo vệ vùng trời, vùng biển nước ta trong các trận chiến đấu ngày 1, 7 và 8-2-1965.
 - Lệnh số 11-LCT, ngày 17-2-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam đã có thành tích bắn chìm tàu biệt kích của Mỹ và tay sai, bắn rơi máy bay Mỹ, bảo vệ vùng trời và vùng biển nước ta trong các trận chiến đấu ngày 1 và 11-2-1965.
 - Lệnh số 12-LCT, ngày 17-2-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho hai chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng sân bay Thủ đô.
 - Lệnh số 13-LCT, ngày 18-2-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Chu Quan Thổ đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng và phát triển ngành lâm nghiệp.
 - Lệnh số 14-LCT, ngày 18-2-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
 - Lệnh số 15-LCT, ngày 25-2-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ dân quân tự vệ đã có nhiều thành tích xuất sắc trong chiến đấu chống gián điệp, biệt kích; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong chiến đấu chống gián điệp, biệt kích.
 - Lệnh số 16-LCT, ngày 25-2-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ công an vũ

trang đã có thành tích phục vụ trong công an nhân dân sau ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).

- Lệnh số 17-LCT, ngày 25-2-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 18-LCT, ngày 25-2-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã có thành tích phục vụ trong quân đội sau ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 19-LCT, ngày 6-3-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Vĩnh Phúc và Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Hưng Yên đã có nhiều thành tích trong phong trào phụ nữ thi đua thực hiện kế hoạch nhà nước năm 1963.
- Lệnh số 20-LCT, ngày 6-3-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Từ Đại Mộc đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng nhiều công trình công nghiệp.
- Lệnh số 21-LCT, ngày 8-3-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.
- Lệnh số 22-LCT, ngày 12-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 7, 8 và 11-2-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các cán bộ và chiến sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu ngày 7, 8 và 11-2-1965.

- Lệnh số 23-LCT, ngày 13-3-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong trận chiến đấu ngày 2-3-1965.
- Lệnh số 24-LCT, ngày 13-3-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ đã hy sinh anh dũng để hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
- Lệnh số 25-LCT, ngày 18-3-1965, thưởng Huân chương Độc lập hạng Nhì cho phó cố vấn về các vấn đề kinh tế của Đại sứ quán Liên Xô tại Việt Nam Kovaliov Constantin Philipovitch đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc thực hiện các hiệp định kinh tế giữa hai nước Việt Nam và Liên Xô.
- Lệnh số 26-LCT, ngày 18-3-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Tuyên Chiếu đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Khu gang thép Thái Nguyên.
- Lệnh số 27-LCT, ngày 18-3-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cán bộ công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 5-8-1964, ngày 7, 8 và 11-2-1965.
- Lệnh số 28-LCT, ngày 25-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân thuộc ngành công an, bưu điện, truyền thanh và giáo dục đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 7, 8, 11-2 và ngày 2-3-1965.
- Lệnh số 29-LCT, ngày 25-3-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng

Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 14 và 15-3-1965.

- Lệnh số 30-LCT, ngày 25-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất và hạng Nhì, hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong trận chiến đấu ngày 19-3-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì cho một liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong trận chiến đấu ngày 19-3-1965.
- Lệnh số 31-LCT, ngày 29-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 15 và 19-3-1965.
- Lệnh số 32-LCT, ngày 29-3-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã hoàn thành nhiệm vụ đặc biệt tốt.
- Lệnh số 33-LCT, ngày 3-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân thuộc các ngành quân, dân, chính đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 7, 8, 11-2 và ngày 2, 19, 22, 26, 29-3-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu trên.
- Lệnh số 34-LCT, ngày 5-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên đã có công trong việc giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng và phát triển nền nghệ thuật âm nhạc và sân khấu.
- Lệnh số 35-LCT, ngày 6-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Dân chủ Đức đã có công trong việc giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng và phát triển các ngành lâm nghiệp, công nghiệp nhẹ, bưu điện, truyền thanh, y tế và văn hóa.

- Lệnh số 36-LCT, ngày 9-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất và hạng Ba cho các đơn vị công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 8 và 11-2, ngày 8, 15 và 24-3, ngày 3 và 4-4-1965.
- Lệnh số 37-LCT, ngày 9-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 3 và 4-4-1965.
- Lệnh số 38-LCT, ngày 9-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, công an vũ trang và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 7, 8 và 11-2, ngày 26, 29, 30 và 31-3, ngày 1-4-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất và hạng Nhì cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong trận chiến đấu ngày 31-3-1965.
- Lệnh số 39-LCT, ngày 9-4-1965, tặng Huân chương Anh hùng Lao động của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa cho hai nhà du hành vũ trụ Liên Xô đã dũng cảm tuyệt vời, lập kỳ công mới trong chuyến bay của con tàu vũ trụ Rạng Đông 2.
- Lệnh số 40-LCT, ngày 12-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên viên kinh tế của cơ quan đại diện Ủy ban Liên lạc kinh tế đối ngoại nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa tại Việt Nam Trương Văn Thành đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc thực hiện những hiệp định đã được ký kết giữa hai nước Việt Nam và Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa.
- Lệnh số 41-LCT, ngày 12-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia Triều Tiên Trang Chi Hô đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng và phát triển ngành thủy sản.

- Lệnh số 42-LCT, ngày 21-4-1965, cử ông Nguyễn Xuân làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tại nước Cộng hòa Ả-rập thống nhất.
- Lệnh số 43-LCT, ngày 25-4-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 2, 26, 29-3 và ngày 3, 7-4-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu trên.
- Lệnh số 44-LCT, ngày 25-4-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho hai cán bộ nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc thực hiện tốt kế hoạch hợp tác kinh tế giữa hai nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa.
- Lệnh số 45-LCT, ngày 25-4-1965, công bố Luật sửa đổi và bổ sung Luật nghĩa vụ quân sự ngày 15-4-1960.
- Lệnh số 46-LCT, ngày 29-4-1965, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhì cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, kỹ sư điện Trương Hưng Phát đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy điện Việt Trì và Nhà máy điện Hà Bắc.
- Lệnh số 47-LCT, ngày 5-5-1965, công bố Lệnh động viên cục bộ.
- Lệnh số 48-LCT, ngày 10-5-1965, bổ nhiệm một số bộ trưởng các bộ: Ngoại giao, Nông nghiệp, Tài chính, Phủ Thủ tướng và một số chủ nhiệm các Ủy ban Kế hoạch và Ủy ban Vật giá.
- Lệnh số 49-LCT, ngày 12-5-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho nữ chuyên gia balê Liên Xô Brounak Ianina Evguenievna đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng trường múa.
- Lệnh số 50-LCT, ngày 12-5-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân

dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam xây dựng Nhà máy miến, mì chính Việt Trì.

- Lệnh số 51-LCT, ngày 15-5-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho Ban Vận tải B (Đội xe 108 thuộc trạm xe B1) và lái xe Thái Văn Nho đã hoàn thành tốt nhiệm vụ.
- Lệnh số 53-LCT, ngày 18-5-1965, cử ông Hoàng Lương làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tại nước Cộng hòa Nhân dân Hunggari thay ông Hoàng Bảo Sơn được cử làm việc khác.
- Lệnh số 58-LCT, ngày 3-7-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy phân đạm Hà Bắc.
- Lệnh số 59-LCT, ngày 8-7-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị đã lập được chiến công trong các trận chiến đấu ngày 20, 22, 23, 24, 29-6 và 2-7-1965.
- Lệnh số 60-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã đạt nhiều thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua thực hiện kế hoạch nhà nước năm 1964.
- Lệnh số 61-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân thuộc ngành giáo dục đã đạt nhiều thành tích xuất sắc trong năm học 1963 - 1964.
- Lệnh số 62-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba, truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhất và hạng Ba cho các gia đình có đông người tòng quân trong thời kỳ kháng chiến.
- Lệnh số 63-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Nhì và hạng Ba cho

cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích và đã hy sinh trong thời kỳ kháng chiến.

- Lệnh số 64-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, công an vũ trang và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu trong các tháng 2, 3, 4 và 5-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 65-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và chiến sĩ thuộc công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu ngày 24 và 31-3; các ngày 3, 4, 10, 14, 16, 17, 21 và 22-4-1965.
- Lệnh số 66-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành tốt nhiệm vụ; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ đã anh dũng hy sinh để hoàn thành tốt nhiệm vụ.
- Lệnh số 67-LCT, ngày 16-7-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và công an vũ trang đã có nhiều thành tích phục vụ trong quân đội và công an vũ trang sau ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 68-LCT, ngày 19-7-1965, cử ông Đỗ Phát Quang làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tại nước Cộng hòa Nhân dân Ba Lan thay ông Trần Chí Hiền được cử làm việc khác.
- Lệnh số 69-LCT, ngày 20-7-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã lập chiến công trong các trận chiến đấu các tháng 2, 3, 4 và 5-1965.

- Lệnh số 70-LCT, ngày 28-7-1965, bổ nhiệm ông Đinh Đức Thiện giữ chức Chủ nhiệm Tổng cục Hậu cần.
- Lệnh số 71-LCT, ngày 31-7-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị, cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 4 và 5-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu tháng 4 và 5-1965.
- Lệnh số 72-LCT, ngày 5-8-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân, du kích đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 6 và 7-1965.
- Lệnh số 73-LCT, ngày 10-8-1965, truy tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho ông Trần Quý Kiên, Thứ trưởng Bộ Thủy lợi đã suốt đời tận tụy phục vụ sự nghiệp cách mạng.
- Lệnh số 74-LCT, ngày 11-8-1965, truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho cháu Nguyễn Bá Ngọc, 13 tuổi (xóm Nhân, xã Quang Trung, huyện Quảng Xương, tỉnh Thanh Hóa) đã anh dũng quên mình cứu bạn trong khi máy bay Mỹ bắn phá ngày 4-4-1965.
- Lệnh số 75-LCT, ngày 14-8-1965, cử ông Nguyễn Huy Thu làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tại nước Cộng hòa Nhân dân Mông Cổ thay ông Ngô Mậu được cử làm việc khác.
- Lệnh số 76-LCT, ngày 16-8-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Nhì và hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, dân quân du kích, tự vệ và công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 4, 5, 6 và 7-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhất,

- hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong các trận chiến đấu tháng 5 và 6-1965.
- Lệnh số 77-LCT, ngày 25-8-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng sân bay Thủ đô.
 - Lệnh số 78-LCT, ngày 27-8-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy dệt 8-3.
 - Lệnh số 79-LCT, ngày 29-8-1965, thưởng Huân chương Độc lập hạng Nhất và hạng Nhì cho các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam và các tỉnh đã lập nhiều chiến công vẻ vang trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước.
 - Lệnh số 80-LCT, ngày 31-8-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, tự vệ và công an vũ trang đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 4, 5, 6, 7 và 8-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho một liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong trận chiến đấu ngày 27-7-1965.
 - Lệnh số 81-LCT, ngày 3-9-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị của thành phố Vinh đã lập nhiều thành tích xuất sắc trong chiến đấu và phục vụ chiến đấu từ ngày 5-8-1964 đến tháng 9-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi chiến đấu.
 - Lệnh số 81B-LCT, ngày 12-9-1965, công bố Lệnh tha cho những phạm nhân đã cải tạo tốt và giảm hạn tù cho những phạm nhân thật thà sửa chữa trong thời gian ở trại.
 - Lệnh số 82-LCT, ngày 13-9-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy phân đạm Hà Bắc.

- Lệnh số 83-LCT, ngày 14-9-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã có thành tích phục vụ trong ngành sau ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954); truy tặng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhất cho cán bộ và chiến sĩ công an vũ trang đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 100-LCT, ngày 17-11-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Ba cho chuyên gia nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Tiêu Hán Khôn đã có công giúp Chính phủ Việt Nam trong việc xây dựng Nhà máy mì, bánh kẹo Hà Nội.
- Lệnh số 101-LCT, ngày 19-11-1965, cử ông Ngô Mậu làm Đại sứ đặc mệnh toàn quyền nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tại nước Cộng hòa Cu Ba thay ông Nguyễn Thanh Hà được cử làm việc khác.
- Lệnh số 102-LCT, ngày 19-11-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn nghệ thuật ca múa Xibêri (Liên Xô) đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 103-LCT, ngày 29-11-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho Đội phòng cháy và chữa cháy thuộc Ty Công an Nghệ An và Đội Công an thị trấn Hồ Xá thuộc khu vực Vĩnh Linh đã lập thành tích xuất sắc trong các trận chiến đấu chống máy bay Mỹ ngày 8-2 và những ngày 10, 11 và 12-5-1965.
- Lệnh số 104-LCT, ngày 29-11-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã lập thành tích xuất sắc trong các trận chiến đấu chống máy bay Mỹ trong các tháng 3, 4, 5, 6 và 7-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các công nhân ở Nghệ An (bến phà Bến Thủy) đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 105-LCT, ngày 5-12-1965, truy tặng Huân chương Độc lập hạng Ba cho cụ Doãn Kế Thiện, nguyên Ủy viên Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Chủ tịch Ủy ban

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố Hà Nội đã có nhiều thành tích trong việc tăng cường khối đoàn kết toàn dân, góp phần cống hiến cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước.

- Lệnh số 106-LCT, ngày 11-12-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Đoàn ca múa Quân đội nhân dân Anbani đã sang biểu diễn ở Việt Nam.
- Lệnh số 107-LCT, ngày 13-12-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Tạp chí Học tập đã có nhiều thành tích trong việc tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước.
- Lệnh số 108-LCT, ngày 20-12-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba, Huân chương Chiến công hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam và dân quân tự vệ đã lập chiến công trong các trận chiến đấu tháng 8, 9 và 10-1965; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi chiến đấu.
- Lệnh số 109-LCT, ngày 20-12-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì cho cán bộ, chiến sĩ công an vũ trang tỉnh Quảng Bình và cán bộ, chiến sĩ Ty Công an tỉnh Quảng Bình đã lập nhiều thành tích xuất sắc trong công tác bảo vệ trị an, chống gián điệp biệt kích và trong các trận chiến đấu chống máy bay Mỹ.
- Lệnh số 110-LCT, ngày 20-12-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam đã có thành tích phục vụ trong quân đội sau ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 111-LCT, ngày 20-12-1965, thưởng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cán bộ Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành tốt nhiệm vụ; truy tặng Huân chương Chiến công hạng Nhì và hạng Ba cho các liệt sĩ đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.

- Lệnh số 112-LCT, ngày 21-12-1965, thưởng Huân chương Quân công hạng Ba cho Đại đội 42 thuộc Đoàn 125 Quân đội nhân dân Việt Nam đã hoàn thành tốt nhiệm vụ.
- Lệnh số 113-LCT, ngày 21-12-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ đã có thành tích phục vụ trong công an vũ trang sau ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954); truy tặng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhất cho Thượng sĩ Nguyễn Văn Phiến, công an vũ trang tỉnh Thanh Hóa đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ.
- Lệnh số 114-LCT, ngày 21-12-1965, thưởng Huân chương Chiến sĩ vẻ vang hạng Nhì và hạng Ba cho cán bộ và chiến sĩ có thành tích phục vụ trong Quân đội nhân dân Việt Nam sau ngày hòa bình lập lại (kể từ ngày 20-7-1954).
- Lệnh số 115-LCT, ngày 29-12-1965, thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân đã có nhiều thành tích trong thời kỳ kháng chiến; truy tặng Huân chương Kháng chiến hạng Ba cho cán bộ, công nhân, viên chức và nhân dân có nhiều thành tích và đã hy sinh trong kháng chiến.
- Lệnh số 116-LCT, ngày 29-12-1965, thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì và hạng Ba cho các đơn vị và cá nhân đã lập nhiều thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua thực hiện kế hoạch nhà nước năm 1964.

NHỮNG BÀI TƯỜNG THUẬT TRÊN BÁO

BÀI NÓI VỚI CÁN BỘ Ở TRUNG ƯƠNG VỀ XÃ THAM GIA CẢI TIẾN QUẢN LÝ HỢP TÁC XÃ, CẢI TIẾN KỸ THUẬT

- *Phải thật có quyết tâm*: Từ nay, mỗi đồng chí phải tự coi mình là một chiến sĩ xung phong, phải vượt mọi khó khăn để làm tròn nhiệm vụ. Trước hết là phải vứt bỏ những thắc mắc về lợi ích cá nhân như: suy tính về tiền đồ, về lương bổng, lo sợ công tác gian khổ, phải đi xa xôi, v.v.. Có gì sung sướng bằng được góp phần đắc lực vào công cuộc phát triển nông nghiệp, nền tảng để phát triển kinh tế xã hội chủ nghĩa. Có gì vẻ vang bằng hoàn thành tốt nhiệm vụ Đảng đã tin cậy mà giao phó cho mình.

- *Phải khiêm tốn học hỏi*: Những tài liệu các đồng chí đã nghiên cứu ở đây đều rất cần thiết. Nhưng đó chỉ mới một phần, phần *lý luận*. Còn một phần nữa là phần *thực tiễn* cũng rất quan trọng. Vì vậy khi về đến nông thôn, các đồng chí phải cố gắng học tập trong thực tế, học tập ở cán bộ và ở quần chúng địa phương. Tuyệt đối chống tự cao, tự đại, chống cho mình là giỏi mà xem thường cán bộ và quần chúng địa phương.

- *Phải tôn trọng tổ chức*: Nhiệm vụ của các đồng chí là ra sức giúp cán bộ và cấp ủy địa phương tiến hành tốt cuộc vận động, có thể nói là như nhiệm vụ của người cố vấn, chứ hoàn toàn không phải là nhiệm vụ của người chỉ huy. Các đồng chí hiện nay bất kỳ

ở cấp bậc nào, khi đến địa phương nào, đều phải chịu sự lãnh đạo của chi ủy ở nơi đó.

Điểm cần phải nhấn mạnh nữa là: chỗ chủ quan, chỗ nóng vội, chỗ bao biện, chỗ làm thay.

- *Phải thật sự "ba cùng"*: Phải đoàn kết chặt chẽ và thật sự hòa mình với quần chúng.

Kinh nghiệm đã chứng tỏ rằng: Nơi nào mà *chi bộ tốt, chi đoàn tốt*, đảng viên và đoàn viên *gương mẫu*, thì nơi đó hợp tác xã vững vàng và nông nghiệp phát triển tốt. Vì vậy, trong cuộc vận động này, việc củng cố và phát triển chi bộ và chi đoàn cho tốt là một việc cực kỳ quan trọng. Các đồng chí cần phải rất chú ý điều đó.

Nhân dân ta nói chung, nông dân ta nói riêng, rất yêu mến Đảng và nghe lời Đảng. Đối với cuộc vận động này, chắc rằng đồng bào nông dân rất phấn khởi. Chúng ta cần phải làm cho mỗi người nông dân nâng cao tinh thần làm chủ tập thể, quyết tâm thực hiện cần kiệm xây dựng hợp tác xã, ra sức cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, thì nông nghiệp nhất định phát triển toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc.

Trung ương Đảng sẽ căn cứ theo kết quả của các hợp tác xã mà đánh giá công tác của các đồng chí. Chúc các đồng chí cố gắng và thành công.

Trích bài tường thuật trên báo *Nhân dân*,
số 3300, ngày 9-4-1963.

**BÀI NÓI TẠI HỘI NGHỊ TỔNG KẾT
PHONG TRÀO THI ĐUA "DẠY TỐT, HỌC TỐT"
CỦA NGÀNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG
VÀ SƯ PHẠM**

Hiện nay ở miền Bắc, chúng ta đang xây dựng chủ nghĩa xã hội. Chúng ta đang phát triển thắng lợi kinh tế và văn hóa, nâng cao dần đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Chúng ta đã thu được nhiều thành tích to lớn về kinh tế.

Về ngành văn hóa giáo dục, chúng ta đã xóa xong nạn mù chữ. Ngành giáo dục đã phát triển nhanh về số lượng. Chưa kể các ngành đại học, chuyên nghiệp, bổ túc văn hóa..., số học sinh phổ thông hiện nay đã hơn 3 triệu và gần 1 triệu các cháu học võ lòng. Con số đó nhiều gấp 10 lần so với tổng số học sinh cả nước dưới thời thuộc Pháp.

Về chất lượng thì hoàn toàn khác trước. Rất nhiều cháu chăm học và học giỏi. Nhiều cháu vừa học giỏi vừa sản xuất giỏi. Phong trào thi đua làm “nghìn việc tốt” phát triển mạnh. Nhiều cháu mới 11, 12 tuổi mà đã dũng cảm cứu bạn khỏi chết đuối. Nhiều cháu đã nêu gương thật thà, nhặt được của rơi đều đem trả lại. Có cháu đã cõng bạn bị tàn tật đi học suốt mấy năm liền. Cháu Nguyễn Ngọc Ký tàn tật cả hai tay, dùng chân để viết mà đã cố gắng phấn đấu trở thành một học sinh giỏi. Nhiều cháu học sinh lớp 7 và lớp 10 hăng hái xung phong lên miền núi tham gia phát triển kinh tế.

Những kết quả đó là do có Đảng lãnh đạo, được đồng bào nhiệt tình ủng hộ và do tinh thần cố gắng rất nhiều của các chiến sĩ ngành giáo dục mà tiêu biểu là Trường Bắc Lý.

Nhân dịp này Bác đề nghị cùng các đại biểu ở Hội nghị gửi lời khen ngợi các cô giáo, thầy giáo trẻ tuổi đã không ngại khó khăn gian khổ xung phong lên miền núi giúp đồng bào các dân tộc nâng cao trình độ văn hóa mà đại biểu là Anh hùng Lao động Nguyễn Văn Bôn hiện có mặt ở đây.

Sau đây Bác nêu mấy ý kiến về giáo dục:

- Cần phát triển kiểu dạy, kiểu học của Trường Bắc Lý và các trường thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa. Cần nêu cao tinh thần tự lực cánh sinh, cần kiệm xây dựng nhà trường, thực hiện tốt phương châm nhà trường gắn chặt với xã hội, học đi đôi với hành.

- Nội dung giáo dục cần chú trọng hơn nữa về mặt đức dục. Dạy cho các cháu đạo đức cách mạng, biết yêu Tổ quốc, yêu chủ nghĩa xã hội, yêu khoa học, yêu lao động và người lao động, thật thà, dũng cảm, sẵn sàng tham gia lao động và bảo vệ Tổ quốc. Trong khi giảng dạy và học tập, thầy giáo và học trò cần phải luôn luôn nhớ đến cuộc đấu tranh gian khổ và anh dũng của đồng bào ta ở miền Nam.

- Về học tập và giảng dạy, phải thực hiện tốt phương châm giáo dục kết hợp với lao động sản xuất. Về lao động, cần chú ý tổ chức cho thích hợp với lứa tuổi và sức khỏe của học sinh. Về giảng dạy, tránh lối dạy nhồi sọ. Chương trình dạy học hiện nay còn có chỗ quá nhiều, quá nặng. Về học tập tránh lối học như vẹt. Ngoài ra cần chú ý tránh nói tiếng nước ngoài quá nhiều. Bác thấy nhiều cháu nói chữ như ông già. Như thế là không tốt. Ví dụ có cháu nói mà Bác không hiểu: "Phụ đạo đến giúp cháu tu bổ giáo cụ trực quan". Hoặc dùng những danh từ: kiện tướng, nỗ lực, niên khóa, tam cá nguyệt. Những tiếng ta có thì không nên dùng tiếng nước ngoài.

- Việc hội họp còn quá nhiều, hại đến sức khỏe và thì giờ của thầy giáo và học trò.

- Bài dạy phải chuẩn bị cho tốt và cần chọn lọc những bài thích hợp với tuổi của học sinh.

- Phải cần kiệm xây dựng nhà trường. 8 vạn thầy giáo và hơn 3 triệu học sinh của ta là một lực lượng lớn, nếu khéo tổ chức lao động sản xuất cho thích hợp ở nhà trường, ở hợp tác xã và gia đình, thì có thể làm ra nhiều của cải cho xã hội.

Hiện nay đang có phong trào học sinh lớp 7 và lớp 10 xung phong lên miền núi công tác, góp phần xây dựng miền núi giàu mạnh. Đó là điều rất tốt. Các địa phương cần giúp đỡ khuyến khích những học sinh đó vừa lao động tốt vừa tiếp tục học tập tốt. Trước đây các cháu đã học kết hợp với hành. Bây giờ cần tổ chức cho các cháu hành kết hợp với học.

Nhiệm vụ của các cô giáo, thầy giáo rất nặng nề nhưng rất vẻ vang. Muốn làm tròn nhiệm vụ đó thì phải luôn luôn gương mẫu về mọi mặt, không ngừng bồi dưỡng đạo đức cách mạng, lập trường chính trị; phải ra sức đoàn kết giúp đỡ nhau cùng tiến bộ.

Trường học phải liên hệ chặt chẽ với gia đình, với xã hội. Các đoàn thể thanh niên, phụ nữ, các cơ quan chính quyền và các cấp ủy đảng phải thật sự quan tâm đến nhà trường, đến việc học tập của con em mình hơn nữa.

Ngành giáo dục phải thiết thực tham gia cuộc vận động "Ba xây, ba chống" và cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật nhằm phát triển nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc".

Nói tháng 8-1963.

Trích bài tường thuật trên báo *Nhân dân*,
số 3425, ngày 13-8-1963.

**BÀI PHÁT BIỂU TẠI HỘI NGHỊ SƠ KẾT
CUỘC VẬN ĐỘNG XÂY DỰNG CHI BỘ,
ĐẢNG BỘ "BỐN TỐT" Ở KHU VỰC
NGOẠI THÀNH HÀ NỘI**

Trong kháng chiến, ở ngoại thành, xã nào, địa phương nào giết được nhiều giặc, thì xã đó, địa phương đó là tiến bộ. Ngày nay, xã nào, đơn vị nào sản xuất tốt, chấp hành mọi chính sách tốt, thực hành tiết kiệm tốt thì xã đó, địa phương đó là tiến bộ.

Hai hợp tác xã Việt - Trung hữu nghị và Việt - Triều hữu nghị đã chú ý sản xuất thực phẩm tốt, chăn nuôi tốt và các công tác khác có nhiều tiến bộ.

Phong trào ngoại thành tiến bộ chưa đều; số chi bộ "Bốn tốt" chiếm tỉ lệ còn thấp; có hợp tác xã chưa ghi tên thi đua "năng suất cao, hoa màu nhiều, chăn nuôi giỏi, cây công nghiệp tăng"...

Những thiếu sót nói trên của các cấp ủy đảng đã hạn chế phong trào ở ngoại thành. Bác nêu kinh nghiệm là đến nơi nào thấy đời sống của nhân dân được nâng cao, làng xóm sạch sẽ, đường sá đẹp dễ, giếng nước sạch, đủ ăn, nhân dân đoàn kết hăng hái sản xuất, học văn hóa khá, bán lương thực đầy đủ và nhanh cho Nhà nước, trồng cây tốt, mọi hủ tục giảm dần... thì ở nơi đó công tác đảng khá, chi bộ vững mạnh. Còn ngược lại, thì công tác của đảng bộ, chi bộ chưa tốt.

Cần xây dựng cơ sở đảng ở ngoại thành cho tốt. Muốn xây dựng Đảng tốt, thì phải có đảng bộ tốt, chi bộ tốt. Muốn có đảng bộ tốt, chi bộ tốt, thì phải có đảng viên tốt. Các đảng viên phải luôn luôn ghi nhớ mười nhiệm vụ đảng viên. Ở các nơi khai hội, ở nơi làm việc của đảng viên, cần phải viết bản mười nhiệm vụ đảng viên để đảng viên hằng ngày nhớ nhiệm vụ của mình. Bác cũng đã tóm tắt sáu tiêu chuẩn đảng viên để các đại biểu dễ nhớ và dễ phổ biến. Những tiêu chuẩn tóm tắt đó là:

- Đảng viên phải kiên quyết và suốt đời đấu tranh cho Đảng.
- Luôn luôn bồi dưỡng tư tưởng vô sản của mình, không để mắc sai lầm, tích cực sửa chữa sai lầm, khuyết điểm.
- Luôn luôn để lợi ích của Đảng lên trên lợi ích của cá nhân. Khi lợi ích của Đảng và lợi ích của cá nhân không khớp nhau thì đảng viên phải để lợi ích của Đảng lên trước.
- Tuyệt đối chấp hành nghị quyết, kỷ luật của Đảng.
- Mật thiết liên hệ với quần chúng.
- Cố gắng học tập về mọi mặt để không ngừng nâng cao trình độ của mình, thật thà tự phê bình và phê bình.

Đảng viên cần liên hệ mật thiết với quần chúng, nêu cao tinh thần chí công vô tư, cần kiệm liêm chính, gương mẫu trong mọi công tác, trong đời sống.

Nhiệm vụ của các chi bộ, cán bộ, đảng viên, đoàn viên và nhân dân ngoại thành là cần đẩy mạnh cuộc vận động xây dựng đảng bộ "Bốn tốt", chi bộ "Bốn tốt", trước mắt là làm tốt cuộc vận động cải tiến quản lý, cải tiến kỹ thuật trong hợp tác xã, đẩy mạnh vụ sản xuất Đông Xuân 1964 - 1965 thắng lợi vượt bậc.

Trước Cách mạng Tháng Tám, toàn Đông Dương chỉ có khoảng 5.000 đảng viên mà vẫn làm được cuộc cách mạng thắng lợi. Hiện nay, ngoại thành có trên 7.000 đảng viên, đó là một lực lượng rất lớn, lại ở gần Trung ương, gần Thành ủy, có chính quyền, có nhân dân tốt... thì phải làm thế nào cho xứng đáng với sự tin cậy của Đảng. Phải làm cho ngoại thành tiến bộ về mọi mặt, kinh tế, chính trị, văn hóa, quốc phòng,...

Các đảng bộ, chi bộ ở ngoại thành cần lãnh đạo đưa phong trào tiến lên mạnh mẽ hơn nữa, làm cho ngoại thành thật sự trở thành một vòng đai đỏ của Thủ đô xã hội chủ nghĩa. Có như thế thì Thủ đô chúng ta mới trở nên giàu mạnh, góp phần xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh giành thống nhất nước nhà.

Nói ngày 18-12-1964.

Trích bài tường thuật trên báo *Nhân dân*,
số 3915, ngày 19-12-1964.

BÀI NÓI TẠI ĐẠI HỘI "BA SẴN SÀNG" CỦA ĐOÀN THANH NIÊN LAO ĐỘNG CÁC CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG

Bác và đồng chí Thủ tướng thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ đến thăm Đại hội và nói chuyện với thanh niên về phong trào "Ba sẵn sàng".

Trong số 450 đại biểu dự Đại hội này có 113 cháu gái, có 120 cháu quê ở miền Nam, như thế là tốt. Số cháu gái đó cũng chưa phải là nhiều, cho nên các cháu gái phải cố gắng phấn đấu vươn lên hơn nữa. Phong trào "Ba sẵn sàng" đã có thành tích khá, nhưng phải khiêm tốn, chớ phô trương, hình thức.

Trong số 45.000 đoàn viên, thanh niên các cơ quan trung ương ghi tên tình nguyện "Ba sẵn sàng", mới có một nửa được công nhận "Ba sẵn sàng". Số còn lại phải làm thế nào để xứng đáng được công nhận "Ba sẵn sàng". Các cháu phải ra sức cố gắng hơn nữa.

Bác nhắc nhở thanh niên phải đẩy mạnh thi đua giữa địa phương này với địa phương khác, ngành này với ngành khác, cơ quan này với cơ quan khác để học tập lẫn nhau và cùng nhau tiến bộ. Bác căn dặn chị em phụ nữ phải học tập phụ nữ Nam Ngạn và phụ nữ thôn Bùi.

Bác nhắc các đại biểu dự Đại hội chuyển lời hỏi thăm thân ái của Trung ương Đảng và Chính phủ đến các đoàn viên và thanh niên hiện đang công tác, sản xuất, chiến đấu và học tập ở các địa phương.

Nói vào tháng 11-1965.

Trích bài tường thuật trên báo *Nhân dân*,
số 4243, ngày 16-11-1965.

LỜI PHÁT BIỂU TẠI ĐẠI HỘI NHỮNG PHỤ NỮ XUẤT SẮC TRONG PHONG TRÀO "BA ĐẢM ĐANG" CỦA THỦ ĐÔ

Dân tộc Việt Nam là dân tộc anh hùng, thanh niên Việt Nam là thanh niên anh hùng, phụ nữ Việt Nam là phụ nữ anh hùng. Hai nghìn năm trước đây, ta có các nữ anh hùng Hai Bà Trưng, Bà Triệu. Trong cách mạng giải phóng dân tộc, trong kháng chiến chống giặc Pháp trước kia và trong kháng chiến chống giặc Mỹ ngày nay, ta cũng có nhiều anh hùng là phụ nữ. Trên thế giới chưa có nơi nào phụ nữ làm Phó Tổng tư lệnh như ở miền Nam nước ta¹⁾. Thi đua với phụ nữ miền Nam là đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm, không sợ gian khổ, không sợ hy sinh. Khó khăn đến mấy chúng ta cũng vượt qua được và nhất định chúng ta đánh thắng đế quốc Mỹ xâm lược.

Phát biểu ngày 2-12-1965.

Trích bài tường thuật trên báo *Nhân dân*,
số 4265, ngày 8-12-1965.

1) Đồng chí Nguyễn Thị Định lúc này là Phó Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang giải phóng miền Nam Việt Nam (BT).

TÁC PHẨM VIẾT CHUNG

THƯ GỬI CÁC CHÁU THIẾU NHI TRƯỜNG HOÀNG LỆ KHA (TÂY NINH)

*Gửi các cháu thiếu nhi Trường Hoàng Lệ Kha (Tây Ninh) và
tất cả các cháu miền Nam,*

Các cháu yêu quý,

Đọc thư các cháu Trường Hoàng Lệ Kha gửi cho hai Bác nhân dịp Tết Trung Thu, hai Bác rất vui mừng và cảm động. Các cháu rất nhớ hai Bác và mong đến ngày nước nhà thống nhất. Cũng như đồng bào miền Bắc, hai Bác rất thương các cháu thiếu nhi miền Nam và mong miền Nam mau đến ngày giải phóng, cho Bắc Nam sum họp một nhà.

Vì giặc Mỹ và bọn tay sai bán nước mà đồng bào và các cháu miền Nam phải chịu nhiều đau khổ. Các cháu như hoa mới nở, như mầm non mới lên, mà quân thù dã man đã ra tay vùi dập.

Chính vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì tương lai hạnh phúc của con em mà hơn mười năm nay đồng bào miền Nam, cha mẹ, cô bác của các cháu đã chiến đấu vô cùng oanh liệt, hy sinh tất cả để đánh đuổi giặc Mỹ và lũ tay sai. Và các cháu thiếu nhi miền Nam cũng sớm theo gót cha anh mà góp phần chống Mỹ, cứu nước.

Hai Bác rất vui lòng nghe nói các cháu đã làm được nhiều việc có ích như: giúp gia đình sản xuất, làm công tác thông tin liên lạc, đào hầm, vót chông, giúp các cô bác xây dựng làng chiến đấu v.v.. Hai Bác càng mừng được biết các cháu luôn luôn cố gắng học tập tốt trong hoàn cảnh rất khó khăn, dù là những nơi quân giặc luôn luôn càn quét xóm làng, máy bay Mỹ luôn luôn bắn phá trường học.

Nhiều cháu đã tỏ ra gan dạ, thông minh, xứng đáng là con em của miền Nam anh hùng.

Đồng bào miền Nam ta rất anh hùng. Thiếu nhi miền Nam ta cũng rất anh hùng.

Cuộc đấu tranh yêu nước vô cùng anh dũng của đồng bào miền Nam ta, có sự giúp đỡ hết lòng của đồng bào miền Bắc, của các nước xã hội chủ nghĩa và của nhân dân tiến bộ toàn thế giới, nhất định sẽ thắng lợi hoàn toàn!

Nhất định miền Nam ta sẽ được giải phóng!

Nước Việt Nam ta nhất định sẽ thống nhất hoàn toàn!

Hai Bác tin chắc rằng:

Bắc Nam sẽ sum họp một nhà,

Bác cháu ta gặp mặt, trẻ già vui chung.

Nhớ thương các cháu vô cùng,

Mong sao mỗi cháu là một anh hùng thiếu nhi.

Hai Bác, đồng bào và thiếu nhi miền Bắc gửi các cháu nhiều cái hôn và thân ái gửi lời hỏi thăm các thầy giáo, cô giáo cùng bố mẹ của các cháu.

BÁC HỒ VÀ BÁC TÔN

Thư gửi khoảng tháng 9-1965.

Bút tích lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh.

**CHÚ THÍCH
VÀ
BẢN CHỈ DẪN TÊN NGƯỜI**

CHÚ THÍCH

1. *Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam*: Tổ chức Mặt trận thống nhất của nhân dân miền Nam trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, thành lập ngày 20-12-1960.

Tham gia Mặt trận bao gồm các giai cấp, các tầng lớp, dân tộc, tôn giáo, đảng phái yêu nước không phân biệt xu hướng chính trị và thống nhất ở mục tiêu đấu tranh đánh đổ ách thống trị thực dân mới của đế quốc Mỹ và tay sai; xây dựng một miền Nam Việt Nam độc lập, dân chủ, trung lập, tiến tới hòa bình thống nhất Tổ quốc. Đó cũng là nội dung cơ bản trong Tuyên ngôn và Chương trình hành động 10 điểm được công bố ngay trong những ngày đầu Mặt trận mới thành lập.

Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam là người đại diện chân chính duy nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam trong thời kỳ 1960 - 1975. Năm 1976, Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã hợp nhất với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, sau gần 20 năm hoạt động, Mặt trận đã hoàn thành vai trò lịch sử của mình. Tr.7.

2. *Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương*: Hiệp định được ký kết tại Hội nghị các bộ trưởng ngoại giao các nước Liên Xô, Trung Quốc, Anh, Mỹ, Pháp, Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Vương quốc Campuchia, Vương quốc Lào, chính quyền Bảo Đại bàn về vấn đề lập lại hòa bình ở Đông Dương, họp tại Giơnevơ (Thụy Sĩ), từ ngày 8-5 đến ngày 21-7-1954.

Nội dung cơ bản của các văn kiện được ký kết tại Hội nghị (các hiệp định đình chiến ở Việt Nam, Lào, Campuchia; các phụ bản của Hiệp định; Tuyên bố chung của Hội nghị) như sau:

- Các nước tham gia Hội nghị cam kết tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của các nước Việt Nam, Lào, Campuchia.

- Ngừng bắn đồng thời ở Việt Nam và trên toàn chiến trường Đông Dương; quân đội Pháp phải rút khỏi Đông Dương. Mỗi nước Đông Dương sẽ tổ chức tổng tuyển cử tự do để thống nhất đất nước.

- Vĩ tuyến 17 là giới tuyến quân sự tạm thời chia Việt Nam làm hai miền; sau hai năm (7-1956) sẽ tổ chức tổng tuyển cử để thống nhất nước Việt Nam.

- Ở Lào, các lực lượng kháng chiến tập kết tại hai tỉnh Sầm Nưa và Phongxali. Ở Campuchia, lực lượng kháng chiến phục viên tại chỗ.

Bản tuyên bố chung ghi rõ: "Ở Việt Nam, đường ranh giới về quân sự chỉ có tính chất tạm thời, không thể coi như là một biên giới chính trị hoặc lãnh thổ". Tr.7.

3. *Hội nghị Mátxcơva năm 1957*: Họp từ ngày 14 đến ngày 16-11-1957, ở Mátxcơva. Tham gia Hội nghị có các đoàn đại biểu của 12 nước xã hội chủ nghĩa. Hội nghị đã thảo luận những vấn đề khẩn cấp về tình hình quốc tế, về cuộc đấu tranh cho hòa bình và chủ nghĩa xã hội và những vấn đề quan hệ giữa các đảng mácxít - leninnít ở các nước xã hội chủ nghĩa. Hội nghị đã nhất trí thông qua một bản tuyên bố quan trọng, nêu lên các nguyên tắc chung về những hình thức quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở các nước khác nhau; về ý nghĩa lịch sử của hệ thống xã hội chủ nghĩa và sự cần thiết phải tăng cường sức mạnh của chủ nghĩa xã hội ở mỗi nước và hệ thống xã hội chủ nghĩa thế giới. Những vấn đề nêu trong bản Tuyên bố có tác dụng đấu tranh chống chủ nghĩa xét lại, chủ nghĩa giáo điều và tư tưởng bè phái, củng cố về mặt tư tưởng, tổ chức và tăng cường sự đoàn kết giữa các đảng cộng sản ở các nước xã hội chủ nghĩa. Tr.9.

4. *Hội nghị Mátxcơva năm 1960*: Diễn ra vào tháng 11-1960 ở Mátxcơva. Tham dự Hội nghị có đại biểu của 81 đảng cộng sản và công nhân quốc tế. Hội nghị đã ra Tuyên bố chung, kế thừa những nội dung cơ bản của bản Tuyên bố năm 1957 và phát triển, bổ sung thêm nhiều luận điểm quan trọng; xác định nhiệm vụ hàng đầu của các đảng cộng sản và công nhân là bảo vệ và củng cố hòa bình, ngăn chặn bọn đế quốc hiếu chiến phát động cuộc chiến tranh thế giới mới; tăng cường đoàn kết phong trào cộng sản đấu tranh cho hòa bình, dân chủ và chủ nghĩa xã hội.

Chủ tịch Hồ Chí Minh thay mặt đoàn đại biểu Đảng ta ký vào bản Tuyên bố chung của Hội nghị. Tr.9.

5. *Tết trồng cây*: Ngày 28-11-1958, Chủ tịch Hồ Chí Minh, dưới bút danh Trần Lực, đã viết bài đăng báo *Nhân dân*, nhan đề: *Tết trồng cây*. Người phân tích ý nghĩa và lợi ích thiết thực của việc trồng cây đối với đất nước, gia đình và mỗi người dân. Cuối năm 1959, Người kêu gọi toàn dân hưởng ứng một tháng trồng cây từ ngày 6-1 đến ngày 6-2-1960, gọi là Tết trồng cây. Tết trồng cây trở thành một phong tục tập quán tốt đẹp của nhân dân ta trong những dịp vui Tết đón Xuân. Tr.19.

6. *Cách mạng Tháng Mười Nga*: Cuộc cách mạng vô sản thắng lợi đầu tiên trên thế giới. Ngày 7-11-1917 (tức ngày 25-10, theo lịch Nga), dưới sự lãnh đạo của Đảng Bôn-sê-vích Nga, đứng đầu là V.I. Lênin, giai cấp công nhân và nhân dân lao động Nga đã vùng dậy lật đổ chính quyền của giai cấp tư sản, thành lập Chính phủ Xôviết do V.I. Lênin làm Chủ tịch. Cách mạng Tháng Mười Nga thắng lợi đã đập tan bộ máy thống trị của các giai cấp bóc lột, lập nên Nhà nước kiểu mới - chính quyền Xôviết, một hình thức của chuyên chính vô sản. Từ đó, nước Nga Xôviết vững bước tiến lên và trở thành một nước xã hội chủ nghĩa hùng mạnh.

Cách mạng Tháng Mười Nga thắng lợi đã mở đầu một thời đại mới - thời đại quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội. Cách mạng Tháng Mười đã thức tỉnh giai cấp công nhân và toàn thể nhân dân bị áp bức, soi sáng con đường cho các dân tộc bị nô dịch đi tới cách mạng giải phóng và tiến lên chủ nghĩa xã hội. Tr.31.

7. *Quốc tế Cộng sản (Quốc tế thứ ba)*: Tổ chức cách mạng quốc tế của giai cấp vô sản, trung tâm lãnh đạo phong trào cộng sản và công nhân thế giới.

Do ảnh hưởng to lớn của Cách mạng Tháng Mười năm 1917 và sau khi Quốc tế thứ hai bị phá sản, cuộc đấu tranh của V.I. Lênin và những người cộng sản chân chính chống bọn cơ hội chủ nghĩa đã thúc đẩy sự ra đời của các đảng cộng sản và tổ chức cộng sản ở nhiều nước trên thế giới. Để giúp các tổ chức cộng sản này lãnh đạo phong trào cách mạng các nước đi theo con đường của chủ nghĩa Mác chân chính, tháng 1-1919, dưới sự lãnh đạo của V.I. Lênin, Hội nghị đại biểu của tám đảng cộng sản và nhóm cộng sản đã kêu gọi tất cả các đảng cộng sản, các tổ chức xã hội chủ nghĩa phái tả tham gia Đại hội thành lập Quốc tế Cộng sản.

Hưởng ứng lời kêu gọi đó, tháng 3-1919, dưới sự lãnh đạo của V.I. Lênin, các đảng cộng sản và nhóm cộng sản của 30 nước đã tiến hành Đại hội thành lập Quốc tế Cộng sản tại Mátxcơva.

Quốc tế Cộng sản đã có công lao trong việc tổ chức và lãnh đạo phong trào cộng sản và công nhân thế giới, rất chú trọng tới vấn đề giải phóng dân tộc. *Sơ thảo lần thứ nhất những luận cương về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa* của V.I. Lênin được Đại hội II Quốc tế Cộng sản (1920) thông qua đã đặt nền tảng chính trị và tư tưởng cho việc giải quyết đúng đắn những vấn đề phức tạp của phong trào giải phóng dân tộc. Trên con đường cứu nước, Nguyễn Ái Quốc đã hoàn toàn tin theo V.I. Lênin và Quốc tế thứ ba.

Tháng 5-1943, căn cứ vào hoàn cảnh mới, Đoàn Chủ tịch Quốc tế Cộng sản với sự tán thành của đa số các đảng cộng sản, đã thông qua nghị quyết giải tán tổ chức quốc tế này. Tr.31.

8. *Đại hội Tua*: Đại hội lần thứ XVIII của Đảng Xã hội Pháp, họp từ ngày 25 đến ngày 30-12-1920, tại thành phố Tua (Pháp). Vấn đề quan trọng mà Đại hội thảo luận là Đảng Xã hội Pháp gia nhập Quốc tế thứ ba hay ở lại Quốc tế thứ hai. Với đa số phiếu tán thành, Đảng Xã hội Pháp gia nhập Quốc tế thứ ba và lập ra Đảng Cộng sản Pháp.

Chủ tịch Hồ Chí Minh, lúc đó lấy tên là Nguyễn Ái Quốc, đảng viên Đảng Xã hội Pháp, tham gia Đại hội với tư cách là đại biểu thuộc địa Đông Dương. Người đã đọc bản tham luận quan trọng lên án mạnh mẽ chủ nghĩa thực dân, nêu rõ tầm quan trọng của cách mạng thuộc địa và trách nhiệm của những người mácxít đối với cuộc cách mạng ấy. Người bỏ phiếu tán thành việc gia nhập Quốc tế thứ ba và trở thành một trong những thành viên tham gia thành lập Đảng Cộng sản Pháp. Tr.31.

9. *Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên*: Cuối năm 1924, sau một thời gian hoạt động cách mạng ở nước ngoài, Nguyễn Ái Quốc đến Quảng Châu (Trung Quốc) để xúc tiến việc chuẩn bị thành lập Đảng. Tại đây, tháng 6-1925, Người đã sáng lập *Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên* - một tổ chức tiền thân của Đảng ta. Hội có *Chính cương*, *Chương trình hoạt động* và *Điều lệ tóm tắt*. Cơ quan tuyên truyền của Hội là tuần báo *Thanh niên*. Tại Quảng Châu, Tổng bộ Hội Việt Nam Cách mạng

Thanh niên đã mở các lớp huấn luyện chính trị. Nguyễn Ái Quốc là người trực tiếp phụ trách tổ chức và huấn luyện các lớp học này.

Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên là tổ chức cách mạng đầu tiên ở nước ta theo xu hướng cộng sản. Hội đã đi vào quần chúng, vận động công nhân, nông dân theo quan điểm tư tưởng của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Được sự giáo dục của Nguyễn Ái Quốc về chủ nghĩa Mác - Lênin, về đường lối và phương pháp cách mạng, về đạo đức cách mạng, được rèn luyện trong phong trào đấu tranh của quần chúng, rất nhiều cán bộ của Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên sau này đã trở thành những người cộng sản chân chính và là nòng cốt của Đảng ta.

Là tổ chức tiền thân của Đảng Cộng sản Việt Nam, Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên đã làm tròn sứ mệnh lịch sử của mình là người chuẩn bị về chính trị, tư tưởng và tổ chức cho một đảng cộng sản chân chính ra đời ở Việt Nam. Tr.31.

10. *Việt Minh (Mặt trận Việt Minh)*: Tên gọi tắt của tổ chức Việt Nam Độc lập đồng minh, được thành lập ngày 19-5-1941, tại Pác Bó (Cao Bằng) theo sáng kiến của Chủ tịch Hồ Chí Minh và theo Nghị quyết của Hội nghị Trung ương lần thứ tám (5-1941).

Việt Minh là một mặt trận thống nhất dân tộc rộng rãi, tập hợp đông đảo các tầng lớp nhân dân, các đảng phái chính trị, các dân tộc, tôn giáo yêu nước dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Đông Dương để chống kẻ thù chính của dân tộc lúc đó là thực dân Pháp và phát xít Nhật. Mặt trận đã áp dụng chính sách mềm dẻo để tranh thủ mọi lực lượng có thể tranh thủ được, phân hóa, cô lập kẻ thù, nhằm tiêu diệt chúng, giành độc lập, tự do cho nhân dân.

Sau khi Cách mạng Tháng Tám thành công, để góp phần thúc đẩy cuộc kháng chiến chống Pháp mau chóng đi đến thắng lợi, ngày 3-3-1951, Đại hội Mặt trận dân tộc thống nhất toàn quốc đã thống nhất hai tổ chức Việt Nam Độc lập đồng minh (Việt Minh) và Hội Liên hiệp quốc dân Việt Nam (Liên Việt) thành Mặt trận Liên - Việt. Tr.32.

11. *Cách mạng Tháng Tám*: Cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở Việt Nam diễn ra và thắng lợi vào tháng 8-1945.

Tháng 8-1945, khi Chiến tranh thế giới thứ hai sắp kết thúc, thực hiện chủ trương Tổng khởi nghĩa của Trung ương Đảng và *Lệnh Tổng*

khởi nghĩa của Tổng bộ Việt Minh, hưởng ứng *Thư kêu gọi Tổng khởi nghĩa* của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân cả nước từ Nam đến Bắc nhất tề đứng lên khởi nghĩa giành chính quyền.

Từ ngày 14-8 đến ngày 28-8, nhiều xã, huyện ở hầu hết các tỉnh miền Bắc và Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Ngãi, Khánh Hòa, Mỹ Tho, Sa Đéc đã nổi dậy giành chính quyền. Ngày 19-8, Tổng khởi nghĩa đã giành được thắng lợi ở Thủ đô Hà Nội. Đến ngày 28-8, Tổng khởi nghĩa thắng lợi trong cả nước. Ngày 2-9-1945, tại cuộc mít tinh lớn ở vườn hoa Ba Đình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã long trọng tuyên bố trước nhân dân Việt Nam và thế giới: Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời.

Cách mạng Tháng Tám ở Việt Nam là cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân điển hình ở một nước thuộc địa nửa phong kiến, do giai cấp công nhân lãnh đạo. Thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám đã đưa dân tộc Việt Nam bước vào kỷ nguyên mới: Kỷ nguyên độc lập tự do và chủ nghĩa xã hội.

Thành công của Cách mạng Tháng Tám ở Việt Nam đã tạo thời cơ cho nhân dân Lào làm Cách mạng Tháng Tám ở Lào thắng lợi, nhân dân Campuchia có thêm điều kiện thuận lợi để phát triển phong trào cách mạng. Đó cũng là thắng lợi của các lực lượng cách mạng, dân chủ và tiến bộ trên thế giới trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và chủ nghĩa xã hội. Tr.32.

12. *Chiến dịch Biên giới Việt - Hoa (1950)*: Còn gọi là Chiến dịch Cao - Bắc - Lạng, hay Chiến dịch Lê Hồng Phong II, được tiến hành từ ngày 16-9 đến ngày 17-10-1950 theo quyết định hồi tháng 6-1950 của Ban Thường vụ Trung ương Đảng và của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Mục đích của chiến dịch là tiêu diệt một bộ phận quan trọng sinh lực địch, mở rộng và củng cố căn cứ địa Việt Bắc, phá tan vòng vây của chủ nghĩa đế quốc đối với ta.

Đầu tháng 9-1950, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lên đường ra mặt trận. Sáng ngày 16-9-1950, chiến dịch bắt đầu. Bộ đội ta đánh chiếm Đông Khê. Bị mất Đông Khê, quân đội Pháp quyết định rút binh đoàn Sác tông khỏi Cao Bằng; đồng thời đưa binh đoàn Lơ Pagior lên tiếp viện. Ngày 7-10-1950, quân ta tiêu diệt toàn bộ binh đoàn Lơ Pagior và binh đoàn Sác tông. Binh đoàn từ Thất Khê lên ứng cứu cũng bỏ chạy. Tại Thái Nguyên, quân địch bị quân ta chặn đánh dữ dội, đã phải tháo chạy. Trong 13 ngày (từ

ngày 10 đến ngày 23-10-1950), địch liên tiếp bỏ các vị trí Thất Khê, Na Sầm, Đồng Đăng, Lạng Sơn, Đình Lập, An Châu rút về Tiên Yên. Hệ thống phòng tuyến đường số 4 của địch bị phá vỡ.

Chiến dịch Biên giới thắng lợi, quân ta đã tiêu diệt và bắt sống hơn 8.000 tên địch và thu nhiều vũ khí; giải phóng 5 thị xã, 13 thị trấn, nhiều vùng đất đai quan trọng, cả một dải biên giới dài 750 km, bao gồm 35 vạn dân. Căn cứ địa Việt Bắc được mở rộng và củng cố. Cách mạng nước ta lần đầu tiên đã phá tan vòng vây của chủ nghĩa đế quốc.

Chiến dịch Biên giới là chiến dịch tiến công quy mô lớn đầu tiên của quân và dân ta, đánh dấu bước phát triển mới về quyền chủ động của quân đội ta trên chiến trường chính trong cuộc kháng chiến chống Pháp. Tr.32.

13. *Liên Xô, Trung Quốc và các nước xã hội chủ nghĩa công nhận Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa*: Ngày 14-1-1950, Chủ tịch Hồ Chí Minh thay mặt Chính phủ Việt Nam tuyên bố: Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa sẵn sàng đặt quan hệ ngoại giao với bất cứ chính phủ nước nào tôn trọng quyền bình đẳng, độc lập, tự chủ của Việt Nam. Hưởng ứng tuyên bố của Chính phủ Việt Nam, ngày 18-1-1950, Chính phủ Trung Quốc tuyên bố công nhận và thiết lập quan hệ ngoại giao với Chính phủ Việt Nam. Ngày 30-1-1950, Chính phủ Liên Xô tuyên bố công nhận Chính phủ ta. Tiếp ngay sau đó, các nước xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu lần lượt tuyên bố công nhận Chính phủ Việt Nam. Đây là thắng lợi ngoại giao có ý nghĩa rất to lớn trong kháng chiến chống Pháp. Tr.32.

14. *Chiến tranh thế giới thứ hai (1939 - 1945)*: Là cuộc chiến tranh do phát xít Đức, Ý, Nhật gây ra với âm mưu chia lại thị trường thế giới và tiêu diệt nước Nga Xôviết. Do tính chất của cuộc chiến tranh và âm mưu của các thế lực phát xít, cuộc chiến tranh nổ ra ở từng vùng và có tính chất khác nhau: lúc đầu mang tính chất chiến tranh đế quốc, sau đó trở thành chiến tranh chống phát xít của phe Đồng minh (Liên Xô, Anh, Pháp, Mỹ,...) chống phe Trục phát xít (Đức, Ý, Nhật).

Với quy mô và sự ác liệt của nó, Chiến tranh thế giới thứ hai đã cuốn hút 72 nước với 1.700 triệu người vào vòng chiến. Tổng số quân tham chiến là 110 triệu người. Gần 55 triệu người bị chết và một khối lượng của cải vật chất khổng lồ bị chiến tranh tiêu hủy.

Kết quả của cuộc chiến tranh là sự thắng lợi của lực lượng các nước Đồng minh như: Liên Xô, Mỹ, Anh, v.v., trong đó Liên Xô đóng vai trò quyết định. Các lực lượng phát xít đã bị tiêu diệt. Liên Xô không những đã giành thắng lợi vẻ vang trong cuộc chiến tranh giữ nước vĩ đại (1941 - 1945) mà còn trực tiếp giải phóng nhiều nước châu Âu khỏi tai họa phát xít. Thắng lợi ấy tạo điều kiện cho nhiều nước châu Á giành được thành công trong sự nghiệp giải phóng dân tộc. Tr.45.

15. *Hiệp định Giơnevơ năm 1962 về Lào*: Hiệp định được ký kết giữa các nước tham gia Hội nghị quốc tế tại Giơnevơ (Thụy Sĩ) để giải quyết vấn đề hòa bình trung lập của Lào.

Sau 14 tháng đàm phán (hợp từ tháng 5-1961 đến tháng 7-1962), ngày 23-7-1962, 14 nước tham gia Hội nghị đã ký Hiệp định, gồm hai văn kiện: Bản tuyên bố về nền trung lập của Chính phủ Lào và Nghị định thư kèm theo. Nội dung quy định những nguyên tắc quan trọng phù hợp với yêu cầu của nhân dân Lào và lợi ích của hòa bình ở Đông Nam Á và trên thế giới; cam kết tôn trọng chủ quyền, độc lập, trung lập, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, không can thiệp vào công việc nội bộ của Lào. Tr.49.

16. *Năm nguyên tắc chung sống hòa bình*: Những nguyên tắc ứng xử quốc tế được định ra lần đầu trong Hiệp định giữa Ấn Độ và Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa (4-1954) gồm:

- 1- Tôn trọng lãnh thổ toàn vẹn và chủ quyền của nhau;
- 2- Không tiến công nhau;
- 3- Không can thiệp vào công việc của nhau;
- 4- Bình đẳng và cùng có lợi;
- 5- Cùng tồn tại hòa bình.

Tại Hội nghị Băngđung năm 1955, những nguyên tắc này được khẳng định lại. Tr.50.

17. *Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp Hành Trung ương Đảng (khóa III)*: Hợp đầu tháng 4-1963. Hội nghị đã ra Nghị quyết về kế hoạch phát triển kinh tế quốc dân 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965). Nghị quyết nêu lên phương hướng chung của kế hoạch; phương hướng cụ thể của các ngành công nghiệp, nông nghiệp, thương nghiệp, vận tải, bưu điện và xây dựng cơ bản.

Để hoàn thành việc thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, Nghị quyết nhấn mạnh cần phải "thấu suốt hơn nữa quan hệ khăng khít giữa hai nhiệm vụ chiến lược của nhân dân ta, ra sức củng cố miền Bắc làm cơ sở vững chắc cho công cuộc đấu tranh thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà". Tr.65.

18. *Chiến thắng Điện Biên Phủ*: Thắng lợi lớn nhất, có ý nghĩa chiến lược của nhân dân ta trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp.

Sau những thất bại liên tiếp trên chiến trường Đông Dương, thực dân Pháp và can thiệp Mỹ vạch ra kế hoạch Nava với âm mưu mở rộng và kéo dài chiến tranh hòng cứu vãn tình thế thất bại của chúng đang có nguy cơ bị phá sản.

Tháng 11-1953, được đế quốc Mỹ giúp sức, thực dân Pháp cho quân nhảy dù xuống Điện Biên Phủ và xây dựng ở đây một tập đoàn cứ điểm mạnh nhất Đông Dương, nhằm giành thế đứng chân ở vùng Tây Bắc và Thượng Lào, thực hiện âm mưu kéo quân chủ lực của ta lên đây để tiêu diệt, tạo điều kiện cho việc bình định ở đồng bằng và trung du, hòng làm thay đổi cục diện chiến trường Đông Dương. Điện Biên Phủ đã trở thành trung tâm của kế hoạch Nava và là điểm quyết chiến chiến lược trên chiến trường Đông Dương.

Ngày 6-12-1953, Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng họp dưới sự chủ tọa của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã nhận định tình hình và quyết định mở Chiến dịch Điện Biên Phủ. Chiến dịch mở màn vào ngày 13-3-1954. Sau 55 ngày đêm chiến đấu gian khổ và anh dũng, ngày 7-5-1954, quân ta toàn thắng ở Điện Biên Phủ, ta đã diệt và bắt sống hơn 16.000 tên địch, thu toàn bộ vũ khí, trang bị quân sự của địch. Cuộc tiến công chiến lược Đông Xuân 1953 - 1954 mà đỉnh điểm là chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ của quân và dân ta đã đập tan kế hoạch Nava.

Chiến thắng Điện Biên Phủ có ý nghĩa quyết định đối với việc ký kết Hiệp định Giơnevơ, chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam và Đông Dương. Tr.77.

19. *Kỳ họp thứ sáu, Quốc hội khóa II*: Họp từ ngày 29-4 đến ngày 8-5-1963, tại Hà Nội, đã nhất trí thông qua: Nghị quyết tán thành đường

lối, chính sách của Đảng và Chính phủ về tình hình miền Bắc và những vấn đề lớn của kế hoạch 5 năm lần thứ nhất (1961 - 1965), về phong trào yêu nước ở miền Nam, tình hình quốc tế và chính sách ngoại giao của ta; thông qua ngân sách nhà nước năm 1963; thành lập Ủy ban Thống nhất của Quốc hội.

Tại kỳ họp này, Quốc hội có ý định trao tặng Chủ tịch Hồ Chí Minh Huân chương Sao Vàng - Huân chương cao quý nhất của Nhà nước ta. Người đã cảm ơn Quốc hội và nói rằng: "Chờ đến ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, Tổ quốc hòa bình thống nhất, Bắc - Nam sum họp một nhà, Quốc hội sẽ cho phép đồng bào miền Nam trao cho tôi Huân chương cao quý. Như vậy thì toàn dân ta sẽ sung sướng, vui mừng". Tr.79.

20. *Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ I của Hội Phổ biến khoa học và kỹ thuật Việt Nam*: Họp tại Hà Nội từ ngày 15 đến ngày 19-5-1963.

Đại hội đã nhất trí xác định mục đích, chức năng, phương châm, phương pháp và hình thức hoạt động của Hội; đồng thời đề ra phương hướng và nhiệm vụ của Hội trong thời gian tới. Đại hội đã nhất trí lấy ngày 18-5-1963 là ngày thành lập Hội Phổ biến khoa học và kỹ thuật Việt Nam. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tới nói chuyện với Đại hội. Người đã phân tích sâu sắc chính sách của Đảng và Nhà nước về công tác khoa học, kỹ thuật; vạch ra đặc điểm, phương hướng, nhiệm vụ của công tác khoa học, kỹ thuật ở nước ta. Tr.96.

21. *Đại hội lần thứ VII của Quốc tế Cộng sản*: Họp từ ngày 25-7 đến ngày 20-8-1935 tại Mátxcova (Liên Xô). Hơn 500 đại biểu đại diện cho 65 đảng cộng sản trên thế giới về dự Đại hội.

Trên cơ sở nhận định tình hình thế giới, Đại hội đã quyết định nhiệm vụ trước mắt của các đảng cộng sản là thành lập Mặt trận nhân dân rộng rãi ở các nước, chống chủ nghĩa phát xít, chống chiến tranh, bảo vệ hòa bình. Khẩu hiệu trung tâm của các đảng cộng sản lúc này là: "Đấu tranh cho hòa bình".

Đoàn đại biểu Đảng ta gồm các đồng chí Lê Hồng Phong, Nguyễn Thị Minh Khai và Hoàng Văn Nọn đã tham dự và đọc tham luận tại Đại hội. Đại hội cũng đã công nhận Đảng ta là một phân bộ của Quốc tế Cộng sản.

Thời gian này, Chủ tịch Hồ Chí Minh đang học tại Trường quốc tế Lênin, Người đã tham dự Đại hội với tư cách là đại biểu tư vấn. Người đã

tích cực tham gia chuẩn bị cho Đại hội, đóng góp nhiều ý kiến về tình hình Viễn Đông và Đông Nam Á. Đồng thời, Người cũng mang hết sức mình giúp Đoàn đại biểu Đảng ta hoàn thành nhiệm vụ ở Đại hội. Tr.161.

22. *Kế hoạch Xtalây - Taylo*: Để tiến tới "Chiến tranh đặc biệt", đế quốc Mỹ đã đề ra kế hoạch Xtalây - Taylo (tên của hai viên tướng Mỹ). Nội dung kế hoạch này gồm ba biện pháp để bình định miền Nam trong vòng 18 tháng:

1- Tăng cường quân nguy, dùng quân nguy do cố vấn Mỹ chỉ huy, sử dụng nhiều phương tiện chiến tranh như máy bay trực thăng, xe thiết giáp..., nhằm nhanh chóng tiêu diệt các lực lượng cách mạng miền Nam.

2- Xây dựng bộ máy quyền mạnh và ngăn chặn phong trào đấu tranh của nhân dân các thành thị, giữ vững thành thị, đồng thời tiêu diệt phong trào cách mạng ở nông thôn bằng việc "bình định" và lập "ấp chiến lược".

3- Ngăn chặn biên giới, kiểm soát vùng ven biển, cô lập cách mạng miền Nam bằng việc cắt đứt nguồn chi viện từ miền Bắc.

Thực hiện kế hoạch Xtalây - Taylo, đế quốc Mỹ hy vọng giành lại thế chủ động. Kế hoạch được tiến hành từ cuối năm 1961, đến đầu năm 1964 bị phá sản hoàn toàn. Tr.171.

23. *Xôviết Nghệ - Tĩnh*: Là phong trào đấu tranh của nhân dân hai tỉnh Nghệ An và Hà Tĩnh chống thực dân Pháp và tay sai cuối năm 1930 đầu năm 1931, đã đánh đổ chính quyền địch ở nhiều địa phương, thành lập chính quyền cách mạng kiểu Xôviết và đem lại quyền lợi cho nhân dân.

Hoảng sợ trước sức mạnh của nhân dân, thực dân Pháp và tay sai đã đàn áp phong trào Xôviết Nghệ - Tĩnh trong biển máu.

Phong trào Xôviết Nghệ - Tĩnh nổ ra khi Chủ tịch Hồ Chí Minh đang hoạt động ở nước ngoài. Mặc dù vậy, Người vẫn theo dõi chặt chẽ tình hình và thường xuyên báo cáo với Quốc tế Cộng sản và Quốc tế Nông dân để xin chỉ thị và kêu gọi ủng hộ phong trào này. Trong báo cáo của Người gửi Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản với nhan đề *Nghệ Tĩnh đỏ*, Người khẳng định: "Bom đạn, súng máy, đốt nhà, đồn binh... đều bất lực không dập tắt nổi phong trào cách mạng của Nghệ - Tĩnh".

Phong trào cách mạng 1930 - 1931 mà đỉnh cao là Xôviết Nghệ - Tĩnh

là cuộc tập dượt đầu tiên của quần chúng cách mạng do Đảng ta lãnh đạo, chuẩn bị cho Cách mạng Tháng Tám năm 1945. Tr.198.

24. *Cuộc đảo chính đầu tháng 11 ở Sài Gòn*: Là cuộc đảo chính nhằm lật đổ Ngô Đình Diệm, đưa Dương Văn Minh, một nhân vật đại biểu cho nhóm quân sự thân Mỹ, lên cầm đầu chính quyền bù nhìn ở miền Nam Việt Nam.

Nguyên nhân cuộc đảo chính là do những chính sách và kế hoạch xâm lược của đế quốc Mỹ ở miền Nam Việt Nam liên tiếp bị phá sản và có nguy cơ thất bại; do sự thống trị độc tài của Ngô Đình Diệm đã dẫn đến tình hình là hàng ngũ tay sai ngày càng lục đục và chia rẽ. Cuộc đảo chính bộc lộ rõ âm mưu của đế quốc Mỹ cố kéo dài và mở rộng chiến tranh ở miền Nam Việt Nam. Tr.208.

25. *Báo Pravda (Sự thật)*: Cơ quan ngôn luận của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô. Báo ra hàng ngày, số đầu tiên của báo phát hành ngày 22-4 (lịch cũ), tức là ngày 5-5-1912, ở Pêtécbuva.

Báo *Sự thật* là tờ báo kế tiếp của tờ *Tia lửa* trước đó của V.I. Lênin. Báo *Sự thật* là vũ khí tư tưởng của Đảng Cộng sản Liên Xô trong việc động viên, cổ vũ quần chúng xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Xôviết xã hội chủ nghĩa.

Trong hơn hai năm tồn tại dưới chế độ Nga hoàng, báo *Sự thật* bị kiểm duyệt và đóng cửa tới tám lần. Song báo vẫn tồn tại với những tên khác nhau. Khi chế độ Nga hoàng bị lật đổ, báo *Sự thật* lại được phát hành trở lại vào ngày 5-3-1917. Sau đó, tòa báo bị bọn phản động phá hoại, song báo vẫn tiếp tục phát hành dưới những tên: *Trang sự thật*, *Vô sản*, *Công nhân*, *Con đường của công nhân*. Sau thắng lợi của Cách mạng Tháng Mười (1917), báo *Sự thật* tiếp tục xuất bản lại. Tr.232.

26. *Hồng quân Liên Xô đánh thắng phát xít Đức, Nhật*: Ngày 22-6-1941, quân đội của phát xít Đức và các nước chư hầu bắt ngờ tiến công vùng biên giới phía tây Liên Xô và tổ chức nhiều mũi tiến sâu vào lãnh thổ Liên Xô. Dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Liên Xô, quân đội và nhân dân Liên Xô đã đứng dậy tiến hành cuộc chiến tranh giữ nước vĩ đại và đã giành được những thắng lợi to lớn, trong đó có các trận đánh thắng ở:

Xmôlenxơ, Leningrát, Kiép, Ôdétxa, Xêvátôpôn, Crimê, Tikhovin, Mátxcơva... Quân đội Xôviết đã phá tan kế hoạch chiến lược tiến công bất ngờ và chớp nhoáng của phát xít Đức, gây cho chúng nhiều thất bại nặng nề.

Sang năm 1942, Hítle tiếp tục điều động quân vào mặt trận Xô - Đức, tiến công Xtalingrát. Quân đội Liên Xô phản công mãnh liệt ở mặt trận Xtalingrát, diệt hàng chục vạn tên phát xít. Sau đó, quân địch liên tiếp bị tiêu diệt ở nhiều nơi trên lãnh thổ Liên Xô.

Mùa hè năm 1943, sau trận thắng giòn giã ở mặt trận Cuốc, quân đội Liên Xô bắt đầu mở cuộc tổng phản công trên một quy mô lớn, giành thắng lợi liên tiếp ở nhiều mặt trận, tạo ra một khả năng chuyển biến cơ bản của cuộc chiến tranh giữ nước vĩ đại.

Năm 1944, quân đội Liên Xô quét sạch bọn phát xít ra khỏi lãnh thổ Liên Xô. Sau đó phối hợp với quân đội các nước anh em, giải phóng hàng loạt nước châu Âu như Ba Lan, Tiệp Khắc, v.v.. Tháng 4-1945, quân đội Liên Xô tiến công đánh chiếm sào huyệt của phát xít Đức ở Béclin, buộc chúng phải đầu hàng không điều kiện ngày 8-5-1945. Việc tiêu diệt phát xít Đức và quân phiệt Nhật đã kết thúc cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai. Tr.246.

27. *Đề nghị sáu điểm của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam*: Ngày 7-11-1963, Hội nghị Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã nêu sáu yêu sách cấp bách nhất của nhân dân miền Nam Việt Nam sau khi tập đoàn Ngô Đình Diệm bị lật đổ. Đó là:

1- Phải triệt hạ vô điều kiện toàn bộ chế độ độc tài phát xít Ngô Đình Diệm, bao gồm đường lối lệ thuộc Mỹ, các chính sách chống cộng, các chính sách chiến tranh, độc tài phát xít, các chính sách phản động nói chung về đối nội cũng như đối ngoại, các hình thức tổ chức chính trị phản động... của chúng. Phải trả tự do cho tất cả tù chính trị và trừng trị những bọn có nhiều nợ máu đối với nhân dân.

2- Thực hiện một nền dân chủ thực sự.

3- Phải chấm dứt ngay sự xâm lược của đế quốc Mỹ ở miền Nam. Đế quốc Mỹ phải tôn trọng độc lập và chủ quyền của miền Nam Việt Nam.

4- Phải thực hiện chính sách kinh tế độc lập, dân chủ và hợp lý để nâng cao dần mức sống của nhân dân, tiến tới chiến thắng thất nghiệp và nghèo đói.

5- Đình chỉ chiến tranh, khôi phục lại hòa bình, an ninh và ổn định ở nông thôn và các vùng khác ở miền Nam.

6- Các phái hữu quan ở miền Nam cùng nhau thương lượng để đi đến ngừng bắn và giải quyết các vấn đề trọng đại của đất nước. Tr.255.

28. *Khởi nghĩa Yên Bái*: Cuộc khởi nghĩa do các lãnh tụ của Việt Nam Quốc dân Đảng tổ chức và thực hiện vào đầu năm 1930.

Ngày 9-2-1930, vào lúc 22 giờ, khởi nghĩa đã nổ ra. Nghĩa quân chiếm các đồn Pháp, nhà dây thép, nhà ga ở Yên Bái, phát truyền đơn, hô hào quần chúng và binh lính hưởng ứng. Ngay sáng hôm sau, thực dân Pháp đã phản công, cuộc khởi nghĩa bị thất bại.

Trong vòng một tuần, khởi nghĩa bị dập tắt ở các nơi. Nguyễn Thái Học và các lãnh tụ khác bị bắt và bị xử tử. Việt Nam Quốc dân Đảng cũng bị tan rã. Tr.269.

29. *Hội nghị chính trị đặc biệt*: Hội nghị họp từ ngày 27 đến ngày 28-3-1964, tại hội trường Ba Đình (Hà Nội). Dự Hội nghị có các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và hơn 300 đại biểu gồm những cán bộ lão thành, những nhà hoạt động chính trị, những người tiêu biểu cho các giới, các ngành, những anh hùng và chiến sĩ thi đua, những người trí thức tiến bộ và những nhân sĩ yêu nước, v.v..

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đọc Báo cáo chính trị nêu lên những thành tích to lớn của nhân dân ta trong 10 năm qua, về tình hình hiện tại và nhiệm vụ trước mắt, đường lối đối nội và đối ngoại của Đảng và Chính phủ ta và kêu gọi đồng bào miền Bắc ra sức thi đua "Mỗi người chúng ta phải làm việc bằng hai để đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt". Tr.271.

30. *Khối quân sự Đông Nam Á*: Tức là Tổ chức Hiệp ước Đông Nam Á (SEATO), được thành lập ngày 8-9-1954, bao gồm các nước Mỹ, Anh, Pháp, Ôxtrâyli-a, Niu Dilân, Philippin, Thái Lan, Pakixtan, do Mỹ cầm đầu, nhằm mục đích ngăn chặn sự lan tràn của chủ nghĩa cộng sản, chống lại phong trào giải phóng dân tộc.

Sau thắng lợi của nhân dân ba nước Đông Dương trong cuộc kháng chiến chống Mỹ xâm lược (1954 - 1975), khối SEATO lâm vào tình trạng khủng hoảng sâu sắc. Ngày 30-6-1977, khối SEATO buộc phải tuyên bố tự giải tán. Tr.272.

31. *Cải cách ruộng đất*: Cuộc vận động chống phong kiến được thực hiện từ tháng 11-1953 và kết thúc vào tháng 7-1956.

Sau gần ba năm tiến hành, cuộc cải cách ruộng đất ở miền Bắc nước ta đã giành được những thắng lợi có tính chất chiến lược: đánh đổ giai cấp địa chủ phong kiến; xóa bỏ chế độ chiếm hữu ruộng đất phong kiến; thực hiện khẩu hiệu "Người cày có ruộng", đưa nông dân lên địa vị người làm chủ ở nông thôn; tăng cường và củng cố khối liên minh công nông - cơ sở vững chắc của Mặt trận dân tộc thống nhất và của chính quyền dân chủ nhân dân.

Cải cách ruộng đất là một chủ trương đúng của Đảng. Song trong quá trình thực hiện, có những nơi, những lúc do không quán triệt đúng đường lối của Đảng ở nông thôn, không căn cứ vào hoàn cảnh cụ thể của từng địa phương nên đã phạm một số sai lầm nghiêm trọng. Những sai lầm đó đã được Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh phát hiện và kịp thời chỉ đạo việc thực hiện sửa sai. Tr.273.

32. *Chiến tranh đặc biệt*: Chiến lược chiến tranh do đế quốc Mỹ tiến hành ở miền Nam Việt Nam từ năm 1961 đến năm 1964. Đây cũng là một bộ phận quan trọng trong chiến lược toàn cầu phản cách mạng của Mỹ.

Đặc điểm chủ yếu của chiến lược chiến tranh này là được tiến hành theo công thức: Cố vấn Mỹ chỉ huy, vũ khí, trang bị và các phương tiện chiến tranh khác do Mỹ cung cấp; quân đội tay sai trực tiếp thực hiện nhằm chống lại các lực lượng vũ trang và nhân dân miền Nam Việt Nam.

Sau khi "Chiến tranh đặc biệt" bị thất bại ở miền Nam Việt Nam đầu năm 1964, đế quốc Mỹ liền lĩnh chuyển sang thực hiện "Chiến tranh cục bộ". Tr.280.

33. *Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa III)*: Họp vào tháng 12-1963. Hội nghị đã tổng kết kinh nghiệm phong phú của

cách mạng miền Nam trong những năm qua và định ra những phương hướng, nhiệm vụ cho cuộc kháng chiến chống Mỹ của nhân dân ta trong thời gian tới.

Hội nghị vạch ra phương châm chiến lược chung, nhiệm vụ trước mắt của cách mạng miền Nam và nhấn mạnh hai mục tiêu chủ yếu cần phải đạt cho được là: 1- Tiêu diệt từng bộ phận quân đội địch, tạo điều kiện làm tan rã hoàn toàn lực lượng quân sự của địch; 2- Làm thất bại kế hoạch gom dân, lập "ấp chiến lược", giành nhân lực, vật lực cho cách mạng, làm chủ rừng núi và phần lớn đồng bằng. Trên cơ sở những nhiệm vụ chung đó, Hội nghị đề ra tám công tác cụ thể cho cách mạng miền Nam.

Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa III) đã làm sáng tỏ thêm những vấn đề về đường lối chiến lược, sách lược của cách mạng miền Nam mà Đảng ta đã đề ra trước đây. Tr.284.

34. *Kỳ họp thứ tám, Quốc hội khóa II*: Họp từ ngày 29-3 đến ngày 4-4-1964, tại Hà Nội. Trong kỳ họp này, Quốc hội đã nghe và thảo luận báo cáo về công tác của Ủy ban Thường vụ Quốc hội; Báo cáo của Chính phủ về kế hoạch và ngân sách nhà nước năm 1964; báo cáo của Tòa án nhân dân tối cao và của Viện kiểm sát nhân dân tối cao; Báo cáo về kết quả Hội nghị chính trị đặc biệt do Chủ tịch Hồ Chí Minh triệu tập hồi tháng 3-1964. Quốc hội đã thông qua Nghị quyết về kế hoạch nhà nước năm 1964; Nghị quyết phê chuẩn ngân sách nhà nước năm 1964; Nghị quyết về kết quả của Hội nghị chính trị đặc biệt.

Quốc hội kêu gọi toàn thể đồng bào miền Bắc ra sức thực hiện lời kêu gọi của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Mỗi người chúng ta phải làm việc bằng hai để đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt", quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược và xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội. Tr.289.

35. *Cách mạng tư sản Pháp (1789)*: Cuộc cách mạng tư sản điển hình ở châu Âu, đã xóa bỏ chế độ phong kiến chuyên chế, mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển mạnh mẽ ở Pháp và một số nước châu Âu.

Năm 1788, do mất mùa và đói kém, mâu thuẫn xã hội ở Pháp hết sức gay gắt. Ngày 14-7-1789, quần chúng Pari đã nổi dậy khởi nghĩa, phá

ngục Baxti, nơi tượng trưng cho Vương triều Lui XVI, đánh dấu sự sụp đổ của chế độ chuyên chế phong kiến. Vua Lui XVI và triều đình phong kiến chạy về Vécxây, tiếp tục cầm đầu bọn quý tộc trong nước, liên kết với các thế lực phong kiến bên ngoài để chống phá cách mạng, vì vậy, ngày 5-10-1789, nhân dân rất căm phẫn, đã tự động nổi dậy kéo đến cung điện Vécxây buộc vua và bè lũ phải trở về Pari để dễ kiểm soát. Đến ngày 21-3-1793, Lui XVI bị xử tử.

Cuộc cách mạng này có ảnh hưởng lớn đến các cuộc cách mạng tư sản ở châu Âu trong thế kỷ XIX. Nó đã thúc đẩy nhân dân các nước nổi dậy lật đổ chế độ phong kiến. Tr.297.

36. *Công xã Pari*: Là cuộc khởi nghĩa của công nhân Pari, nổ ra vào ngày 18-3-1871, đánh đuổi giai cấp tư sản, thành lập chính quyền mới gọi là Công xã Pari. Nguyên nhân của cuộc khởi nghĩa là do mâu thuẫn giữa giai cấp vô sản với tư sản trong xã hội Pháp ngày càng trở nên gay gắt và trước cuộc tấn công xâm lược của quân Đức, Chính phủ tư sản Pháp đã đầu hàng và cắt nhượng cho Đức hai tỉnh Andátxơ và Loren, chịu bồi thường 5 tỉ phrăng, mở đường cho lính Đức tiến vào sát Thủ đô Pari. Công nhân và nhân dân Pari đã tự vũ trang và tổ chức bố phòng để bảo vệ thành phố. Nhưng bọn tư sản, đứng đầu là tên Bộ trưởng phản động Chie, đã ra lệnh tước vũ khí của công nhân, giải giáp các tuyến phòng thủ. Điều đó làm nhân dân căm phẫn nổi dậy khởi nghĩa.

Cuộc cách mạng năm 1871 và việc thành lập Công xã Pari là cuộc cách mạng vô sản đầu tiên thiết lập nhà nước của giai cấp vô sản, đánh dấu bước phát triển mới của phong trào công nhân quốc tế. Nhưng giai cấp công nhân Pháp lúc này chưa có một chính đảng tiên phong lãnh đạo, chưa thực hiện được liên minh công nông và chưa kiên quyết trấn áp kẻ thù. Trong khi đó, giai cấp tư sản Pháp câu kết với bọn xâm lược Đức phản công quyết liệt, cho nên sau 72 ngày tồn tại, Công xã Pari đã bị thất bại (5-1871). Tr.297.

37. *Chiến thắng Ấp Bắc*: Ngày 2-1-1963, địch huy động hơn 2.000 quân gồm đủ các binh chủng cùng với một đại đội pháo 105 li, một đại đội xe lội nước M.113, 13 tàu chiến, 21 máy bay dưới sự chỉ huy của tên tướng Mỹ

R. York mở cuộc càn quét lớn vào Ấp Bắc, một ấp nhỏ chưa đầy 600 dân thuộc xã Tân Phú, huyện Cai Lậy, tỉnh Mỹ Tho (nay là tỉnh Tiền Giang).

Trận đánh diễn ra ác liệt từ 6 giờ sáng cho đến gần tối. Tại đây, lần đầu tiên, với số quân ít hơn địch 10 lần, quân và dân miền Nam đã thắng lớn: tiêu diệt 450 tên địch, bắn rơi 6 máy bay, bắn bị thương 15 chiếc khác; bắn cháy 3 xe lội nước M.113, bắn chìm 1 tàu chiến, thu một số súng.

Chiến thắng Ấp Bắc đã thể hiện tinh thần chiến đấu vô cùng dũng cảm của quân và dân ta ở miền Nam, chứng tỏ đồng bào miền Nam hoàn toàn có khả năng thắng Mỹ về quân sự trong "Chiến tranh đặc biệt". Tr.319.

38. *Bản Tuyên ngôn độc lập của nước Mỹ*: Trong cuộc chiến tranh giải phóng của nhân dân Bắc Mỹ chống chủ nghĩa thực dân Anh (1775 - 1781), các xứ thuộc địa Anh ở Bắc Mỹ đã tổ chức các cuộc đại hội đại biểu để thảo luận các biện pháp chống thực dân Anh. Tại Đại hội lần thứ hai họp ở Philadênphia năm 1775, một ủy ban do Giép-phéc-xơn làm Chủ tịch đã được thành lập để thảo ra một bản nghị quyết tuyên bố các xứ thuộc địa là những nước tự do và độc lập, tách khỏi phạm vi, quyền lực của nước Anh. Bản Nghị quyết đó được đại biểu 13 bang thông qua ngày 4-7-1776 và trở thành bản *Tuyên ngôn độc lập* của nước Mỹ.

Sau khi nêu lên những nguyên tắc về quyền bình đẳng, quyền mưu cầu hạnh phúc của mỗi thành viên, thừa nhận nhân dân có quyền lập ra một chính quyền mới khi chính quyền cũ phản lại nhân dân, Tuyên ngôn khẳng định quyền tự do, độc lập tách rời với nước Anh của các thuộc địa ở Bắc Mỹ.

Bản *Tuyên ngôn* này tiêu biểu cho nguyện vọng của các dân tộc thuộc địa ở Bắc Mỹ đấu tranh giành độc lập, tự do cho nhân dân Mỹ. Vận dụng tinh thần, tư tưởng tự do, bình đẳng - tiêu biểu cho nguyện vọng độc lập, tự do của nhân dân Mỹ, khi soạn thảo *Tuyên ngôn độc lập* của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trích một câu trong *Tuyên ngôn độc lập* Mỹ, khẳng định quyền bình đẳng, tự do và độc lập của nhân dân Việt Nam. Tr.328.

39. *Kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khóa III*: Họp từ ngày 25-6 đến ngày 3-7-1964, tại Hà Nội.

Trong kỳ họp này, Quốc hội đã nghe và thảo luận Báo cáo của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về kết quả bầu cử đại biểu Quốc hội khóa III; *Báo cáo chính trị* của Thủ tướng Chính phủ; các báo cáo bổ sung về phong trào thi đua "Mỗi người làm việc bằng hai để đền đáp lại cho đồng bào miền Nam ruột thịt"; Báo cáo về tình hình đấu tranh giải phóng của đồng bào miền Nam và tình hình đấu tranh của toàn dân ta để thực hiện hòa bình thống nhất nước nhà.

Cũng trong kỳ họp này, Quốc hội đã bầu lại các chức vị và các cơ quan lãnh đạo của Nhà nước ta. Quốc hội hoàn toàn nhất trí bầu đồng chí Hồ Chí Minh làm Chủ tịch nước và đồng chí Tôn Đức Thắng làm Phó Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa; đồng chí Trường Chinh làm Chủ tịch Ủy ban Thường vụ Quốc hội; đồng chí Phạm Văn Đồng làm Thủ tướng Chính phủ và thông qua một số nghị quyết quan trọng khác.

Quốc hội ra Tuyên bố lên án đế quốc Mỹ tiến thêm một bước trên con đường phiến lưu của chúng ở miền Nam Việt Nam là hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh. Tr.341.

40. *Sự kiện ngày 5-8-1964 (Sự kiện Vịnh Bắc Bộ)*: Sau nhiều hành động khiêu khích vào các ngày 30-7, 31-7 và 1-8, ngày 5-8-1964, Tổng thống Mỹ Giôn-xơn đã ra lệnh cho không quân và hải quân Mỹ chính thức tiến hành cuộc chiến tranh phá hoại, chống nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Theo lệnh của giới cầm quyền Mỹ, nhiều máy bay xuất phát từ tàu sân bay của Hạm đội 7, với 64 lượt chiếc tiến hành nhiều cuộc ném bom bắn phá nhiều địa điểm ở Quảng Ninh, Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh và Quảng Bình. Với tinh thần cảnh giác cao độ và tinh thần chiến đấu ngoan cường, quân và dân ta ngay trong ngày đầu đã bắn rơi 8 máy bay Mỹ, bắn bị thương nhiều chiếc khác. Đây là chiến thắng đầu tiên của quân và dân miền Bắc trong cuộc chiến đấu và chiến thắng cuộc chiến tranh phá hoại miền Bắc của đế quốc Mỹ và tay sai. Tr.375.

41. *Các nước không liên kết (Phong trào không liên kết)*: Thành lập tháng 9-1961, tại Hội nghị Bêôgrát (Nam Tư trước đây). Mục đích là nhằm tăng cường hợp tác trên trường quốc tế của các quốc gia mới giành được độc lập, đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân, chống chiến tranh và

phân biệt chủng tộc, cùng tồn tại và phát triển hòa bình. Những thành viên sáng lập Phong trào không liên kết là Ấn Độ, Ai Cập, Indônêxia, Nam Tư, Gana. Năm 1976, Việt Nam chính thức gia nhập Phong trào không liên kết. Tr.390.

42. *Trận Trân Châu Cảng*: Trận đánh mở đầu chiến tranh Thái Bình Dương trong Chiến tranh thế giới thứ hai.

Ngày 7-12-1941, Nhật bất ngờ tấn công hạm đội Mỹ ở cửa biển Trân Châu (Pearl Harbour), căn cứ quân sự của Mỹ ở quần đảo Haoai. Mỹ thiếu sự đề phòng nên đã bị thiệt hại nặng nề. Đây là sự kiện chưa từng có trong lịch sử chiến tranh hải quân. Hai ngày sau, ở ngoài khơi Malaixia, thiết giáp hạm Prince of Wales và tuần dương hạm Repulse của Anh cũng bị Nhật đánh đắm. Sau đó, phe Đức, Ý, Nhật tuyên chiến với Mỹ. Cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai lan ra khắp thế giới. Tr.413.

43. *Hội nghị quốc tế đoàn kết với nhân dân Việt Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược, bảo vệ hòa bình*: Hội nghị tổ chức tại Hà Nội từ ngày 25 đến ngày 29-11-1964, do Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Ủy ban Bảo vệ hòa bình thế giới của Việt Nam, Ủy ban Đoàn kết nhân dân Á - Phi của Việt Nam.

Dự Hội nghị có 64 đoàn đại biểu thay mặt cho nhân dân 52 nước và 12 tổ chức quốc tế. Sau khi Đoàn đại biểu Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và Đoàn đại biểu Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam báo cáo về tội ác của đế quốc Mỹ ở Việt Nam và cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam chống Mỹ, Hội nghị đã nghe 65 bản tham luận của các đoàn đại biểu lên án đế quốc Mỹ xâm lược và ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân ta.

Hội nghị thông qua một số nghị quyết quan trọng ủng hộ nhân dân Việt Nam và nhân dân các nước chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân. Hội nghị gửi thư tới nhân dân miền Nam Việt Nam và nhân dân tiến bộ Mỹ. Hội nghị quyết định lấy ngày 20-12 hàng năm, ngày thành lập Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, làm ngày đoàn kết của nhân dân thế giới ủng hộ cuộc đấu tranh của nhân dân Việt Nam. Tr.419.

44. *Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam*: Năm 1944, tình

hình thế giới và trong nước có nhiều chuyển biến thuận lợi, cuộc cách mạng giải phóng dân tộc có khả năng bùng nổ và thành công, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ra Chỉ thị thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền giải phóng quân. Theo chủ trương của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ngày 22-12-1944, *Đội Việt Nam Tuyên truyền giải phóng quân* ra đời tại khu rừng nằm giữa hai tổng Trần Hưng Đạo và tổng Hoàng Hoa Thám, châu Nguyên Bình (Cao Bằng), gồm 34 người do đồng chí Võ Nguyên Giáp chỉ huy. Nhiệm vụ chính của Đội là thực hành vũ trang tuyên truyền, giúp đỡ các cán bộ và lực lượng vũ trang ở các địa phương; kêu gọi, tổ chức toàn dân đứng dậy, chuẩn bị cơ sở chính trị và quân sự cho cuộc khởi nghĩa vũ trang giành chính quyền trong cả nước.

Ngay sau khi mới thành lập, đội Việt Nam Tuyên truyền giải phóng quân đã đánh thắng hai trận đầu tiên ở Phai Khắt và Nà Ngần (Cao Bằng) ngày 24 và ngày 25-12-1944, cổ vũ phong trào đánh Nhật đuổi Pháp, mở đường cho những thắng lợi tiếp theo. Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân là tiền thân của Quân đội nhân dân Việt Nam. Ngày 22-12 trở thành ngày truyền thống - Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam. Tr.434.

45. *Trận An Lão*: Đêm mồng 6 rạng ngày 7-12-1964, Quân giải phóng tấn công chi khu quân sự An Lão, một trong số 11 quận của tỉnh Bình Định và 3 cứ điểm Hội Long, Vụ Khánh, đồi 193. Sau hai ngày liên tục tiến công địch, Quân giải phóng đã tiêu diệt và làm bị thương 681 tên địch trong đó có 5 tên Mỹ, giải phóng 15.000 đồng bào, bắn cháy và phá hủy 6 xe lội nước M.113, thu trên 300 súng các loại, bắn rơi 1 máy bay. Tr.448.

46. *Trận Bình Giã*: Đêm 4 rạng ngày 5-12-1964, Quân giải phóng đã đột nhập tiêu diệt "ấp chiến lược" Bình Giã (Bà Rịa), bao vây bắn phá chi khu quân sự Đức Thạch. Ngày 8-12, Quân giải phóng tiến công quận lỵ Đất Đỏ; ngày 9-12, tiêu diệt hoàn toàn chi đoàn xe lội nước M.113 trên đường số 2 và từ ngày 28-12-1964 đến ngày 2-1-1965 liên tục đánh địch tại các khu vực này. Quân ta đã giành được thắng lợi rất lớn: loại khỏi vòng chiến đấu hơn 2.000 tên địch, trong đó có 28 tên Mỹ; diệt 37 xe quân sự các loại, bắn rơi 24 máy bay, bắn hỏng 13 chiếc khác.

Chiến thắng Bình Giã có ý nghĩa chiến lược lớn, đánh dấu sự phá sản của chiến lược "Chiến tranh đặc biệt" của đế quốc Mỹ ở miền Nam Việt Nam. Tr.448.

47. *Hội nghị nhân dân Đông Dương*: Họp tại Phnôm Pênh, Thủ đô Campuchia, từ ngày 1 đến ngày 9-3-1965. Tham gia Hội nghị có các đoàn đại biểu của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, Cộng đồng xã hội bình dân Campuchia, Neo Lào Hắcxạt, lực lượng trung lập Lào yêu nước và các đoàn thể, tổ chức khác thuộc ba nước Đông Dương.

Hội nghị đã cực lực lên án đế quốc Mỹ phá hoại Hiệp định Giơnevơ, gây ra cuộc chiến tranh xâm lược đầy tội ác chống nhân dân Việt Nam, can thiệp vũ trang vào Lào và âm mưu xâm lược Campuchia. Hội nghị đã thông qua Nghị quyết chung, khẳng định tình đoàn kết của nhân dân Đông Dương trong cuộc đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược và thông qua ba nghị quyết riêng về Việt Nam, Lào, Campuchia. Thắng lợi của Hội nghị là thắng lợi của tình đoàn kết chiến đấu không gì lay chuyển nổi của nhân dân ba nước Đông Dương. Tr.460.

48. *Phong trào thanh niên "Ba sẵn sàng"*: Phong trào cách mạng của thanh niên hưởng ứng lời kêu gọi chống Mỹ, cứu nước của Ban Chấp hành Trung ương Đảng và của Chủ tịch Hồ Chí Minh, do Trung ương Đoàn phát động từ tháng 2-1965 với nội dung:

- 1- Thanh niên sẵn sàng chiến đấu, chiến đấu dũng cảm và sẵn sàng gia nhập các lực lượng vũ trang.
- 2- Thanh niên khắc phục khó khăn, đẩy mạnh sản xuất, học tập trong bất kỳ tình huống nào.
- 3- Thanh niên sẵn sàng đi bất cứ nơi nào, làm bất cứ việc gì mà Tổ quốc cần đến.

Phong trào tình nguyện "Ba sẵn sàng" của thanh niên ta có ý nghĩa cách mạng quan trọng và có tác dụng thiết thực, góp phần vào thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Tr.477.

49. *Mặt trận Bình dân Pháp*: Còn gọi là Mặt trận nhân dân Pháp, được thành lập cuối năm 1935 theo sáng kiến của Đảng Cộng sản Pháp.

Tham gia Mặt trận có Đảng Cộng sản, Đảng Xã hội cùng nhiều đảng phái và tổ chức cấp tiến khác, nhằm chống lại chủ nghĩa phát xít. Năm 1936, Mặt trận nhân dân giành được thắng lợi lớn trong cuộc bầu cử Nghị viện. Chính phủ Mặt trận nhân dân nắm chính quyền trong thời gian 1936 - 1938 đã thi hành nhiều chính sách tiến bộ. Những chính sách tiến bộ ấy đã có ảnh hưởng đến tình hình Đông Dương. Tranh thủ thời cơ thuận lợi đó, Đảng ta đã tổ chức và đấu tranh công khai, hợp pháp và nửa hợp pháp để phát triển lực lượng cách mạng của nhân dân. Nhờ đó, phong trào đấu tranh trong thời kỳ này phát triển mạnh mẽ. Tr.504.

50. *Mặt trận Dân chủ Đông Dương*: Trước sự bành trướng của chủ nghĩa phát xít và nguy cơ chiến tranh thế giới do phát xít Đức, Ý, Nhật ráo riết chuẩn bị, các đảng cộng sản đều chuyển hướng hoạt động, thành lập mặt trận nhân dân rộng rãi chống phát xít, chống chiến tranh. Ở Việt Nam, tháng 7-1936, Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương họp hội nghị quyết định thành lập Mặt trận Nhân dân phản đế Đông Dương, sau đó đổi tên thành Mặt trận Dân chủ Đông Dương, nhằm tập hợp tất cả các đảng phái, các tầng lớp quần chúng, các dân tộc ở xứ Đông Dương cùng nhau đấu tranh đòi các quyền tự do dân chủ, đấu tranh chống bọn phản động thuộc địa tay sai của chủ nghĩa phát xít. Tr.504.

51. *Hội nghị Băngđung*: Hội nghị họp từ ngày 18 đến ngày 24-4-1955 tại Băngđung (Indônêxia). Dự Hội nghị, ngoài 5 nước khởi xướng là Indônêxia, Ấn Độ, Miến Điện, Xri Lanca và Pakixtan, còn có 24 nước Á - Phi khác. Đoàn đại biểu Việt Nam Dân chủ Cộng hòa do Thủ tướng Phạm Văn Đồng dẫn đầu đã tham dự Hội nghị.

Thông cáo chung của Hội nghị nêu rõ: Chủ nghĩa thực dân dưới mọi biểu hiện của nó là một tai họa cần phải nhanh chóng tiêu diệt. Hội nghị hoàn toàn ủng hộ quyền bình đẳng và quyền tự quyết dân tộc, lên án chính sách phân biệt chủng tộc và yêu cầu Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc kết nạp một số nước, trong đó có nước Việt Nam là thành viên của Liên hợp quốc. Thông cáo chung kêu gọi các nước hãy tiến hành ngay việc giải trừ quân bị, nghiêm cấm việc sản xuất vũ khí hạt nhân, thực hiện hòa bình, hợp tác thân thiện và giải quyết những vấn đề tranh chấp bằng

thương lượng, tăng cường hợp tác kinh tế, văn hóa giữa các nước Á - Phi phù hợp với năm nguyên tắc chung sống hòa bình. Hội nghị Băngđung thể hiện bước tiến mới của phong trào giải phóng dân tộc và phong trào đấu tranh vì hòa bình và tiến bộ xã hội ở các nước Á - Phi. Tr.519.

52. *Cuộc đàm phán Nhật Bản - Nam Triều Tiên*: Vào cuối năm 1951, đế quốc Mỹ đã giật dây cho giới cầm quyền ở Nam Triều Tiên và Nhật Bản đàm phán với nhau về vấn đề bình thường hóa quan hệ giữa Nam Triều Tiên và Nhật Bản. Từ năm 1952 đến tháng 5-1965, hai bên đã tiến hành 7 đợt đàm phán.

Ngày 20-2-1965, hai bên đã ký Hiệp định về các quan hệ cơ bản giữa hai nước Cộng hòa Triều Tiên và Nhật Bản.

Ngày 3-4-1965 ký các hiệp định về các vấn đề bồi thường tài sản và quy chế của kiều dân Triều Tiên ở Nhật Bản; về vấn đề đánh cá, v.v..

Những cuộc đàm phán và các hiệp định được ký kết giữa Nhật Bản và Nam Triều Tiên thực chất là sự thông đồng bày trò của Mỹ và Nhật Bản, dành cho Nhật Bản một số quyền lợi ở Nam Triều Tiên để buộc Nhật Bản tham gia tích cực hơn nữa vào kế hoạch chiến tranh của Mỹ và củng cố chế độ thân Mỹ ở Nam Triều Tiên. Tr.529.

53. *Kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa III*: Họp tại Hà Nội, từ ngày 7 đến ngày 10-4-1965. Trong kỳ họp này, Quốc hội đã thông qua: Nghị quyết về báo cáo của Chính phủ; Nghị quyết giao cho Ủy ban Thường vụ Quốc hội được sử dụng một số quyền của Quốc hội trong trường hợp Quốc hội không thể họp theo thường lệ; Đạo luật sửa đổi và bổ sung một số điều trong Luật nghĩa vụ quân sự; Lời kêu gọi của Quốc hội nước ta gửi Quốc hội các nước trên thế giới đề nghị có những hành động thích hợp ủng hộ mạnh mẽ lập trường chính nghĩa của Quốc hội, Chính phủ và nhân dân ta, đồng thời kiên quyết đòi Chính phủ Mỹ phải đình chỉ xâm lược miền Nam Việt Nam và đình chỉ khiêu khích, bắn phá, tiến công nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Tr.530.

54. *Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới (WBDY)*: Được thành lập vào tháng 10-1945 tại Đại hội thanh niên thế giới ở Luân Đôn (Anh), với sự tham gia của đại biểu 63 nước. Đây là tổ chức thanh niên quốc tế lớn nhất,

nhằm đoàn kết đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, vì hòa bình, dân chủ, độc lập dân tộc, vì lợi ích sống còn và quyền lợi của thế hệ trẻ. Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam gia nhập tổ chức này từ năm 1949.

Theo sáng kiến của Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới, ngày 24-4 hằng năm được coi là "Ngày đoàn kết quốc tế của thanh niên". Tr.539.

55. *Bốn điểm của Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa*: Tại kỳ họp thứ hai, Quốc hội khóa III, ngày 8-4-1965, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã tuyên bố rõ lập trường của nhân dân ta như sau:

1- Xác nhận những quyền dân tộc cơ bản của nhân dân Việt Nam: hòa bình, độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ. Theo đúng Hiệp định Giơnevơ, Chính phủ Mỹ phải rút quân đội, nhân viên quân sự và các loại vũ khí Mỹ ra khỏi miền Nam, xóa bỏ "liên minh quân sự" với miền Nam. Chính phủ Mỹ phải đình chỉ chính sách can thiệp và xâm lược đối với miền Nam; phải đình chỉ hành động chiến tranh đối với miền Bắc, hoàn toàn chấm dứt mọi hành động xâm phạm lãnh thổ và chủ quyền của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

2- Trong lúc chờ đợi thực hiện hòa bình thống nhất nước Việt Nam, trong lúc nước Việt Nam còn tạm thời bị chia làm hai miền, thì phải triệt để tôn trọng những điều khoản quân sự của Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam như: hai miền đều không có liên minh quân sự với nước ngoài, không có căn cứ quân sự, quân đội và nhân viên quân sự của nước ngoài trên đất mình.

3- Công việc miền Nam do nhân dân miền Nam tự giải quyết theo Cương lĩnh của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam, không có sự can thiệp của nước ngoài.

4- Việc thực hiện hòa bình thống nhất nước Việt Nam do nhân dân Việt Nam ở hai miền tự giải quyết, không có sự can thiệp của nước ngoài. Tr.578.

56. *Năm điều trong tuyên bố của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam* (ngày 22-3-1965): Tóm tắt như sau:

1- Đế quốc Mỹ là kẻ phá hoại Hiệp định Giơnevơ, là kẻ gây chiến và xâm lược cực kỳ thô bạo, là kẻ thù không đội trời chung của nhân dân Việt Nam.

2- Nhân dân miền Nam Việt Nam anh hùng cương quyết đánh đuổi đế quốc Mỹ để giải phóng miền Nam, thực hiện một miền Nam Việt Nam độc lập, dân chủ, hòa bình và trung lập, tiến tới thống nhất đất nước.

3- Nhân dân miền Nam Việt Nam và Quân giải phóng miền Nam anh hùng quyết hoàn thành đầy đủ nhất nghĩa vụ thiêng liêng của mình là đánh đuổi đế quốc Mỹ để giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc.

4- Nhân dân miền Nam Việt Nam tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với sự ủng hộ nhiệt tình của nhân dân yêu chuộng hòa bình và công lý trên toàn thế giới và tuyên bố sẵn sàng tiếp nhận mọi sự giúp đỡ, kể cả vũ khí và mọi dụng cụ chiến tranh của bạn bè khắp năm châu.

5- Toàn dân đoàn kết, toàn dân vũ trang, tiếp tục anh dũng xông lên, quyết chiến quyết thắng giặc Mỹ và bọn Việt gian bán nước. Tr.578.

57. *Phong trào phụ nữ "Ba đảm đang"*: Ngày 18-3-1965, Ban Chấp hành Trung ương Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam phát động phong trào "Ba đảm đang" trong phụ nữ với nội dung:

1- Phụ nữ đảm đang sản xuất và công tác; thay thế cho chồng, con đi chiến đấu.

2- Phụ nữ đảm đang việc gia đình cho chồng, con, anh em tòng quân và phục vụ lâu dài trong quân đội.

3- Phụ nữ đảm đang phục vụ chiến đấu, tham gia dân quân tự vệ, tập luyện quân sự để sẵn sàng chiến đấu; phục vụ bộ đội, công an, dân quân tự vệ khi chiến đấu.

Phong trào "Ba đảm đang" thực sự là một phong trào cách mạng sâu rộng, lôi cuốn hàng triệu phụ nữ Việt Nam vào cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc. Tr.578.

58. *Tổ chức Thống nhất châu Phi (OAU)*: Tổ chức kinh tế - chính trị của các nước độc lập ở châu Phi, thành lập ngày 25-5-1963 (ngày ký kết Điều lệ) trong Hội nghị lần thứ ba của những vị đứng đầu nhà nước và chính phủ của 32 nước châu Phi độc lập, được tiến hành ở Addis Ababa (Thủ đô Êtiôpia). Mục tiêu của tổ chức này là thúc đẩy việc củng cố sự thống nhất và đoàn kết các nước châu Phi; phối hợp và phát triển sự hợp tác giữa các nước châu Phi; thống nhất những nỗ lực của các nước đó

nhằm bảo đảm những điều kiện tối ưu cho các dân tộc châu Phi; bảo vệ sự toàn vẹn lãnh thổ, chủ quyền và độc lập; đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân cũ và mới; phát triển sự hợp tác quốc tế trên cơ sở Hiến chương Liên hợp quốc và Tuyên ngôn về các quyền con người.

Thành viên của tổ chức này gồm tất cả các nước độc lập có chủ quyền ở châu Phi. Tháng 7-2002, tổ chức này đổi tên thành Liên minh châu Phi (AU). Tr.633.

BẢN CHỈ DẪN TÊN NGƯỜI

A

AIXENHAO, Duaitơ Đêvít (1890 - 1969): Tổng thống thứ 34 của nước Mỹ (1953 - 1961), đảng viên Đảng Cộng hòa; Tổng tư lệnh lực lượng Đồng minh ở Bắc Phi (1942 - 1944) và Tây Âu (1944 - 1945) trong Chiến tranh thế giới thứ hai; Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang của Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (1950 - 1952). Chính phủ Aixenhao theo đuổi đường lối đối ngoại dựa trên những nguyên tắc của "chính sách thực lực". Đầu năm 1957, Aixenhao đề ra Học thuyết Aixenhao - Đalét, nhằm chống lại phong trào cách mạng ở các nước Trung Cận Đông và cũng là người lập ra Học thuyết Đôminô mở đầu sự can thiệp trực tiếp của Mỹ vào miền Nam Việt Nam.

B

BẢO ĐẠI (1913 - 1997): Tên thật là Nguyễn Phúc Vĩnh Thụy (còn có tên là Nguyễn Phúc Thiển, tục danh Mệ Vững), ông vua cuối cùng của triều đình phong kiến nhà Nguyễn; lên ngôi năm 1926, thoái vị vào tháng 8-1945. Từ tháng 9-1945, ông được Chủ tịch Hồ Chí Minh mời làm Cố vấn của Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Tháng 3-1946, được cử sang Trùng Khánh thực hiện chính sách ngoại giao hòa hảo của Chính phủ ta với chính quyền Tưởng Giới Thạch. Sau chuyến đi này, ông không về nước mà đến Côn Minh; rồi sang Hồng Kông. Năm 1949, Bảo Đại được thực dân Pháp đưa về Việt Nam làm Quốc trưởng bù nhìn. Tháng 10-1955, bằng "trưng cầu

dân ý", Mỹ đã phế truất Bảo Đại và đưa Ngô Đình Diệm lên thay. Sau đó, Bảo Đại sống lưu vong và mất ở Pháp.

BEN BENLA, Ahamét (sinh năm 1916): Nhà hoạt động chính trị Angiêri; một trong những người tham gia lãnh đạo cuộc khởi nghĩa vũ trang năm 1954; Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng; Tổng chỉ huy các lực lượng vũ trang Angiêri từ năm 1963 đến năm 1965.

BIDÔN, Gioócgior (1899 - 1983): Nhà hoạt động chính trị Pháp. Ông là thành viên của Phong trào kháng chiến chống phát xít Đức (1940 - 1944). Năm 1943, là Chủ tịch Hội đồng Dân tộc kháng chiến; một trong những người sáng lập và lãnh đạo Phong trào cộng hòa nhân dân (MRP). Năm 1946, là Chủ tịch Chính phủ lâm thời. Năm 1949, là Thủ tướng Pháp. Nhiều lần làm Bộ trưởng Ngoại giao dưới nền Cộng hòa IV. Trưởng đoàn đại biểu Chính phủ Pháp tại Hội nghị Giơnevơ năm 1954 về Đông Dương (từ ngày 8-5 đến ngày 12-6-1954). Từ năm 1958, ngả sang phe đối lập chống chính sách của Đờ Gôn đối với Angiêri. Năm 1962, sống lưu vong ở nước ngoài; năm 1968, trở về Pháp.

BÓCSÉT, Uynxơn (1911 - 1983): Nhà báo nổi tiếng người Ôxtrâyliya, gốc Anh. Ông là nhà báo nước ngoài đầu tiên đến Hirôxima (Nhật Bản) ngay sau khi quả bom nguyên tử của Mỹ ném xuống thành phố này. Giữa lúc nhân dân Triều Tiên đang chống Mỹ, ông sang nước này để tìm hiểu và viết nhiều bài báo ca ngợi cuộc chiến tranh giải phóng.

Sau đó ông sang Angiêri, viết về phong trào giải phóng dân tộc của nước này. Năm 1954, ông sang Việt Bắc (Việt Nam) để tìm hiểu và thu lượm tư liệu chuẩn bị viết về chiến dịch Điện Biên Phủ và đã được gặp Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ông có mặt ở Hà Nội trong ngày giải phóng và có mặt ở Hải Phòng trong ngày quân đội viễn chinh Pháp rút khỏi thành phố này, đồng thời rút khỏi miền Bắc Việt Nam. Khi đế quốc Mỹ mở rộng chiến tranh ở miền Nam Việt Nam, ông có mặt ở nhiều vùng giải phóng miền Nam, nhiều lần ra tận chiến trường để tìm hiểu cuộc chiến đấu của nhân dân ta. Bócsét viết nhiều thiên phóng sự có giá trị, ca ngợi cuộc chiến tranh giải phóng của nhân dân Việt Nam.

BUMÊDIËN, Huari (1925 - 1978): Nhà hoạt động chính trị, quân sự Angiêri. Năm 1955, ông tham gia đấu tranh vũ trang chống thực dân Pháp. Năm 1958, là Tham mưu trưởng lực lượng vũ trang tỉnh Oran. Những năm 1960 - 1962, là Ủy viên Hội đồng quân sự và Tổng tham mưu trưởng quân đội giải phóng. Những năm 1963 - 1965, là Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng. Ngày 19-6-1965, ông được bầu làm Chủ tịch Hội đồng cách mạng và ngày 10-7-1965, được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Angiêri.

C

CÂYTA, Môđibô (1915 - 1977): Nhà hoạt động chính trị Mali. Năm 1945, tham gia sáng lập Đảng Liên minh Xudăng. Năm 1948, là Nghị sĩ Viện Dân biểu địa phương Xudăng. Năm 1956, là đại biểu Xudăng trong Quốc hội Pháp. Năm 1958, là Tổng Bí thư Đảng Liên minh Xudăng. Năm 1959, tham gia thành lập Liên bang Mali. Khi Liên bang Mali tuyên bố độc lập (20-6-1960), ông được cử làm Tổng thống. Khi Xênegan tách khỏi Liên bang Mali, ông là Tổng thống nước Cộng hòa Mali (1960 - 1968).

Đ

ĐIMITÔRÔP, Ghêoócghi (1882 - 1949): Nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, lãnh tụ của Đảng Cộng sản và Nhà nước Bungari. Là đảng viên Đảng Xã hội dân chủ Bungari (1902), Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1909). Năm 1923, tham gia lãnh đạo cuộc khởi nghĩa của công nhân và nông dân Bungari. Sau khi cuộc khởi nghĩa thất bại, ông phải rời Tổ quốc, tiếp tục hoạt động trong Quốc tế Cộng sản. Những năm 1935 - 1943, là Tổng Bí thư Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản. Từ năm 1942, lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc đoàn kết tất cả các lực lượng chống phát xít ở Bungari. Sau khi Bungari được giải phóng (1945), được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng, Tổng Bí thư Đảng Cộng sản và là người lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc Bungari.

ĐÔBI, Istóran (1898 - 1968): Nhà hoạt động chính trị Hunggari; Chủ tịch Đảng những người tiểu nông từ năm 1947; Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng từ năm 1948; Chủ tịch Đoàn Chủ tịch nước Cộng hòa Nhân dân Hunggari từ năm 1952; Ủy viên Đoàn Chủ tịch Đảng Công nhân xã hội chủ nghĩa Hunggari từ năm 1959.

ĐỖ PHỦ (712 - 770): Nhà thơ hiện thực, yêu nước nổi tiếng của Trung Quốc đời Đường. Ông là tác giả của nhiều bài thơ hay mang tính hiện thực sâu sắc. Qua thơ ông, xã hội Trung Quốc đời Đường hiện lên như một bức tranh toàn cảnh rộng lớn. Hai nét nổi bật ở tư tưởng Đỗ Phủ là đồng tình với dân nghèo, quan tâm đến vận nước. Trong lịch sử văn học Trung Quốc, Đỗ Phủ được đánh giá là một thi hào vĩ đại, là một trong những tác giả kiệt xuất của thơ Đường.

ĐỜ GÔN, Sác lơ (1890 - 1970): Tổng thống Cộng hòa Pháp (1958 - 1969). Trong những năm Chiến tranh thế giới thứ hai, Đờ Gôn là người đứng đầu Chính phủ kháng chiến chống sự xâm lược của phát xít Đức (đóng ở Angiêri); là người đứng đầu Chính phủ lâm thời (1944 - 1946). Năm 1955, là Thủ tướng Chính phủ và sau đó là Tổng thống nước Cộng hòa Pháp (1958). Năm 1969, Đờ Gôn từ chức.

G

GIÔN XƠN, Lindơn Ben (1908 - 1973): Tổng thống thứ 36 của nước Mỹ (1963 - 1969). Là Nghị sĩ Hạ nghị viện (1939) và Thượng nghị viện (1948); thủ lĩnh Đảng Dân chủ (1953 - 1960); Phó Tổng thống nước Mỹ (1961 - 1963).

Giôn Xơn đã tiến hành nhiều chính sách phản động chống phong trào cách mạng thế giới. Ở Việt Nam, Giôn Xơn chủ trương tiến hành "Chiến tranh đặc biệt", rồi "Chiến tranh cục bộ" ở miền Nam Việt Nam và cuộc chiến tranh phá hoại bằng không quân và hải quân đối với miền Bắc Việt Nam, nhưng đều bị thất bại. Tháng 11-1968, Giôn Xơn phải tuyên bố chấm dứt không điều kiện chiến tranh phá hoại miền Bắc Việt Nam và phải họp Hội nghị bốn bên về Việt Nam tại Pari.

H

HÍTLE, Adônpho (1889 - 1945): Cầm đầu Đảng Quốc xã Đức (đảng phát xít), Quốc trưởng, Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang của nước Đức phát xít; kẻ gây ra cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai. Từ tháng 1-1933, là Thủ tướng Đức; năm 1934, nắm luôn cả chức Tổng thống và tự xưng là Quốc trưởng. Hítle thực hiện chế độ độc tài phát xít, giải tán các chính đảng và các tổ chức nhân dân chỉ để lại Đảng Quốc xã và những tổ chức phát xít do chúng lập ra; thực hiện chính sách chống cộng và bài Do Thái. Trong thời gian cầm quyền, Hítle thực hiện chính sách đối ngoại cực kỳ phản động, cùng với Ý, Nhật Bản, nước Đức phát xít lập ra trục Béclin - Rôma - Tôkyô và gây ra Chiến tranh thế giới thứ hai. Ngày 30-4-1945, trước thắng lợi của Liên Xô và các nước Đồng Minh chống phát xít, Hítle đã tự sát.

K

KENNÔĐI, Giôn Phitôgheran (1917 - 1963): Tổng thống thứ 35 của nước Mỹ (1961 - 1963), người của Đảng Dân chủ, được bầu vào Thượng nghị viện Mỹ năm 1952.

Trong nhiệm kỳ Tổng thống của mình, Kennơđi đã thực hiện một số cải cách xã hội, thúc đẩy kinh tế phát triển theo hướng mở cửa với Thị trường chung châu Âu (EEC); chủ trương củng cố các khối quân sự và lực lượng vũ trang Hoa Kỳ, thực hiện chính sách của chủ nghĩa thực dân kiểu mới, chống phá phong trào giải phóng dân tộc ở châu Á, châu Phi, Mỹ Latinh; đề ra chiến lược "Phản ứng linh hoạt" gồm ba loại hình chiến tranh: tổng lực, cục bộ, đặc biệt. Năm 1961, Kennơđi đã triển khai chiến lược "Chiến tranh đặc biệt" ở miền Nam Việt Nam, dùng lực lượng quân ngụy cộng với vũ khí, phương tiện chiến tranh hiện đại của Mỹ và do Mỹ chỉ huy nhưng bị phá sản (1964). Tháng 11-1963, Kennơđi bị ám sát.

KHỜRÚTSỐP, Nikita Xécgâyvích (1894 - 1971): Nhà hoạt động chính trị Xôviết, đảng viên Đảng Cộng sản (b) Nga từ năm 1918; Ủy viên

Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô từ năm 1934; Ủy viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng năm 1939; Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô từ năm 1953 đến năm 1964; Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô từ năm 1958 đến năm 1964.

KIM NHẬT THÀNH (1912 - 1994): Nhà hoạt động chính trị, lãnh tụ của Đảng Cộng sản và Nhà nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên. Là đảng viên Đảng Cộng sản Triều Tiên từ năm 1931. Năm 1934, tổ chức các đội du kích Triều Tiên tại Mãn Châu (Trung Quốc), sau đó là người chỉ huy Quân đội cách mạng Triều Tiên tham gia cuộc chiến tranh giải phóng đất nước khỏi ách chiếm đóng của phát xít Nhật. Từ năm 1946, được bầu làm Bí thư thứ nhất Bộ Tổ chức Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Triều Tiên và là Chủ tịch Ủy ban nhân dân lâm thời Bắc Triều Tiên, sau đó làm Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Triều Tiên, Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Triều Tiên. Trong những năm chống Mỹ (1950 - 1953), được cử làm Chủ tịch Ủy ban Quân sự, Tổng tư lệnh Quân đội nhân dân Triều Tiên.

L

LÊ HỒNG PHONG (1902 - 1942): Tên thật là Lê Huy Doãn, quê ở xã Hưng Thông, huyện Hưng Nguyên, tỉnh Nghệ An. Đầu năm 1923, Lê Hồng Phong sang Xiêm (Thái Lan), sau đến Trung Quốc. Năm 1924, tham gia Tâm tâm xã - một tổ chức cách mạng của thanh niên Việt Nam yêu nước ở Trung Quốc. Năm 1925, Lê Hồng Phong gia nhập Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên. Năm 1926, được cử sang Liên Xô học ở Trường đại học Phương Đông. Năm 1934, phụ trách Ban lãnh đạo của Đảng ở nước ngoài. Năm 1935, là Trưởng đoàn đại biểu của Đảng ta tham dự Đại hội lần thứ VII Quốc tế Cộng sản và được bầu vào Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản. Tại Đại hội lần thứ I của Đảng (3-1935), được bầu làm Tổng Bí thư. Tháng 7-1936, cùng Hà Huy Tập chủ trì Hội nghị Trung ương Đảng họp ở Thượng Hải (Trung Quốc), đề ra chủ trương chuyển hướng chỉ đạo chiến lược của Đảng, mở đầu thời kỳ Mặt trận Dân chủ (1936 - 1939). Năm 1940, bị

địch bắt ở Sài Gòn và đày đi Côn Đảo, từ trần tại Nhà tù Côn Đảo tháng 9-1942.

LÊNIN, Vladimira Ilích (1870 - 1924): Lãnh tụ thiên tài của giai cấp vô sản và nhân dân lao động toàn thế giới, người sáng lập ra Đảng Cộng sản Liên Xô và Nhà nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên trong lịch sử loài người, ông cũng là người sáng lập ra Quốc tế Cộng sản. Kế tục sự nghiệp của C. Mác và Ph. Ăngghen, V.I. Lênin đã đấu tranh kiên quyết để bảo vệ chủ nghĩa Mác, chống lại mọi sự xuyên tạc của bọn cơ hội chủ nghĩa và phát triển thiên tài cả ba bộ phận hợp thành chủ nghĩa Mác (triết học mácxít, kinh tế chính trị học mácxít và chủ nghĩa xã hội khoa học), giải quyết đúng đắn về lý luận và thực tiễn các vấn đề đặt ra cho cách mạng vô sản trong thời đại đế quốc chủ nghĩa.

V.I. Lênin đặc biệt quan tâm và đã đưa ra nhiều luận điểm quan trọng về phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc ở các nước thuộc địa và phụ thuộc. Trong bản *Sơ thảo lần thứ nhất những luận cương về vấn đề dân tộc và vấn đề thuộc địa* được trình bày tại Đại hội II của Quốc tế Cộng sản (1920), V.I. Lênin đã nêu ra những vấn đề cơ bản của phong trào giải phóng dân tộc.

LINCÔN, Abraham (1809 - 1865): Tổng thống nước Mỹ (1861 - 1865).

Lincôn là đại biểu của các nhóm tư sản các bang miền Bắc Mỹ, chủ trương chống lại việc duy trì chế độ nô lệ, mở rộng quyền dân chủ cho công dân. Trong cuộc nội chiến (1862 - 1865), Lincôn đã thực hiện những biện pháp cách mạng triệt để và giành thắng lợi trong cuộc đấu tranh chống bọn chủ nô ở miền Nam. Tháng 4-1865, Lincôn bị ám sát.

LƯU THIẾU KỲ (1898 - 1969): Nhà hoạt động chính trị nổi tiếng của Trung Quốc, người tỉnh Hồ Nam. Năm 1921, học tại Trường đại học Phương Đông ở Liên Xô; và cũng trong năm này, ông gia nhập Đảng Cộng sản Trung Quốc. Năm 1922, sau khi về nước, là Khu ủy viên Khu ủy Hồ Nam, lãnh đạo hai cuộc bãi công lớn của công nhân đường sắt Quảng Châu - Vũ Hán và khu mỏ An Nguyên. Từng là Phó Chủ tịch Tổng Công hội toàn quốc (1925); Chủ tịch Tổng Công hội toàn

quốc (1932); Bí thư Đảng bộ Cục Hoa Bắc (1936); Bí thư Đảng bộ Cục Hoa Trung, Chính ủy Tân Tứ quân (1941); Bí thư Ban Bí thư Trung ương Đảng và Phó Chủ tịch Quân ủy (1943). Sau khi nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa thành lập, từng giữ các chức vụ: Phó Chủ tịch Chính phủ, Phó Chủ tịch Quân ủy Trung ương, Chủ tịch danh dự Tổng Công hội toàn quốc. Quốc hội khóa I nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa (1954) đã bầu ông làm Ủy viên trưởng Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Tại Quốc hội khóa II (1959) và khóa III (1965), ông được bầu làm Chủ tịch nước và Chủ tịch Ủy ban Quốc phòng nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa. Ông là Ủy viên Trung ương Đảng khóa V, Ủy viên Thường vụ Bộ Chính trị các khóa VI và khóa VII, Phó Chủ tịch Đảng khóa VIII. Ông bị thanh trừng trong Đại cách mạng văn hóa vô sản. Mất tại Hồ Nam tháng 11-1969. Năm 1980, Hội nghị Trung ương lần thứ năm khóa XI đã tuyên bố khôi phục tên tuổi và danh dự của ông.

LÝ TỰ TRỌNG (1914 - 1931): Tên thật là Lê Văn Trọng, là con một gia đình cách mạng, quê ở Hà Tĩnh, tham gia cách mạng từ khi còn niên thiếu. Là một trong những thiếu niên Việt Nam được Nguyễn Ái Quốc huấn luyện chính trị tại Quảng Châu (Trung Quốc). Năm 1928, Lý Tự Trọng tham gia Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên. Năm 1929, về nước làm liên lạc cho nhóm cán bộ vận động thành lập Đoàn Thanh niên Cộng sản ở Sài Gòn. Năm 1931, tại cuộc mít tinh kỷ niệm một năm khởi nghĩa Yên Bái được tổ chức tại sân vận động Sài Gòn, Lý Tự Trọng đã anh dũng bảo vệ người diễn thuyết, bắn chết tên mật thám, do đó bị địch bắt và tòa án thực dân Pháp kết án tử hình.

M

MÁC, Các (1818 - 1883): Lãnh tụ thiên tài, nhà tư tưởng vĩ đại của giai cấp công nhân thế giới, người cùng Ph. Ăngghen sáng lập nền triết học mới - triết học duy vật biện chứng và duy vật lịch sử, kinh tế chính trị học và chủ nghĩa xã hội khoa học. Ba bộ phận này có quan hệ hữu cơ với nhau, cấu thành học thuyết Mác, trở thành hệ tư tưởng, thế giới quan, lý luận về chiến lược và sách lược của giai cấp

vô sản trong cuộc đấu tranh xóa bỏ chủ nghĩa tư bản, xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản.

C. Mác không chỉ là nhà lý luận thiên tài mà trước hết C. Mác là nhà cách mạng vĩ đại. Năm 1847, C. Mác và Ph. Ăngghen tham gia sáng lập *Liên đoàn những người cộng sản*. Năm 1864, C. Mác sáng lập và là linh hồn của Quốc tế I. C. Mác đã đấu tranh không khoan nhượng với mọi thứ chủ nghĩa cơ hội và chủ nghĩa vô chính phủ trong phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Người đã hiến dâng cả đời mình cho sự nghiệp giải phóng giai cấp công nhân và toàn thể loài người.

MẮC NAMARA, Rôbóc (1916 - 2009): Bộ trưởng Bộ Quốc phòng Mỹ (1961 - 1963, 1963 - 1968). Mắc Namara là người tích cực thực hiện các chiến lược "Chiến tranh đặc biệt", "Chiến tranh cục bộ" ở miền Nam và cuộc chiến tranh phá hoại miền Bắc Việt Nam. Tháng 3-1968, bị bãi chức.

MAIACỐPXKI, Vladimia Vladimisôvích (1893 - 1930): Nhà thơ Xôviết, là cờ đầu của thơ ca hiện thực xã hội chủ nghĩa. Ngay từ nhỏ ông đã say mê đọc tác phẩm của những nhà thơ Nga lỗi lạc như Puskin, Lécômôttốp... Mặc dù còn chịu ảnh hưởng chủ nghĩa vị lai mang nặng tư tưởng hư vô, vô chính phủ, nhưng thơ ông đã thể hiện khát vọng cải tạo xã hội, niềm tin vào tương lai tốt đẹp của xã hội và của nhân dân.

Năm 1917, Cách mạng Tháng Mười Nga thắng lợi, Maiacốpski công khai, dứt khoát đi theo chính quyền Xôviết, nguyện mang hết sức mình phục vụ sự nghiệp cách mạng của giai cấp vô sản. Thơ của ông đến Việt Nam từ thời kỳ Mặt trận Dân chủ (1936 - 1939).

MAO TRẠCH ĐÔNG (1893 - 1976): Nhà hoạt động cách mạng nổi tiếng Trung Quốc, người tỉnh Hồ Nam.

Sau Cách mạng Tân Hợi (1911), ông tham gia quân đội cách mạng ở Hồ Nam. Năm 1921, ông tham gia Đại hội thành lập Đảng Cộng sản Trung Quốc; Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1923); Ủy viên Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1933); là một trong những người lãnh đạo cuộc Vạn lý trường chinh. Tại Hội nghị Đảng ở Tuân Nghĩa (1-1935), ông được bầu vào Thường vụ Bộ Chính trị,

sau đó là Chủ tịch Ủy ban Quân sự Trung ương. Ông là Chủ tịch Bộ Chính trị và Chủ tịch Đảng Cộng sản Trung Quốc (1943 - 1976).

Ông là người chủ trương hợp tác với Quốc dân Đảng để thành lập Mặt trận dân tộc thống nhất và đưa kháng chiến đến thắng lợi (1937 - 1945). Trong thời kỳ nội chiến (1946 - 1949), ông cùng Đảng Cộng sản lãnh đạo nhân dân và Quân giải phóng nhân dân Trung Quốc chiến thắng các lực lượng Quốc dân Đảng, buộc họ phải chạy ra Đài Loan.

Tháng 10-1949, ông tuyên bố thành lập nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa và được cử làm Chủ tịch Hội đồng Chính phủ nhân dân Trung ương, sau đó là Chủ tịch nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa cho đến khi mất (1976).

Công lao và cống hiến của Mao Trạch Đông đối với cách mạng Trung Quốc là rất to lớn, nhưng những sai lầm trong các quan điểm của ông về xây dựng kinh tế cuối những năm 50 và Đại cách mạng văn hóa vô sản trong những năm 60 thế kỷ XX cũng gây nhiều tác hại.

MICALAN, A. I. (1895 - 1978): Nhà hoạt động chính trị Xôviết, Anh hùng Lao động xã hội chủ nghĩa (1949); đảng viên Đảng Cộng sản Nga từ năm 1915. Từ năm 1926 đến năm 1930, ông là Ủy viên nhân dân Ngoại thương Liên Xô. Từ năm 1930, ông là Ủy viên nhân dân cung cấp; những năm 1934 - 1938, phụ trách Bộ Công nghiệp thực phẩm. Từ năm 1937 đến năm 1946, là Phó Chủ tịch Hội đồng Ủy viên nhân dân Liên Xô, Ủy viên nhân dân Ngoại thương.

Từ năm 1946, là Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô. Từ năm 1953, là Bộ trưởng Bộ Thương nghiệp Liên Xô. Năm 1955, được bầu lại làm Phó Chủ tịch thứ nhất Hội đồng Bộ trưởng Liên Xô kiêm Bộ trưởng Bộ Thương mại. Là Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng từ năm 1923, Ủy viên dự khuyết Bộ Chính trị từ năm 1926, Ủy viên Bộ Chính trị từ năm 1936. Từ năm 1952, là Ủy viên Đoàn Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô. Những năm 1964 - 1965, là Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Xôviết tối cao Liên Xô.

MÚTXÔLINI, B. (1883 - 1945): Trùm phát xít ở Ý. Năm 1919, tổ chức ra những đội phát xít ở Ý; năm 1922, thành lập chính quyền độc tài phát xít. Trong những năm 30 của thế kỷ XX, liên minh với Đức phát

xít gây ra cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai. Tháng 7-1943, chế độ độc tài phát xít Mút-xô-lini sụp đổ trước cuộc tấn công của quân đội Liên Xô và các lực lượng chống phát xít ở Ý. Trong những năm 1943 - 1945, Mút-xô-lini đứng đầu Chính phủ vùng lãnh thổ Ý do Hít-le chiếm đóng; tháng 4-1945, bị du kích Ý bắt và xử tử.

N

NÁT-XE, Gaman Áp-đen (1918 - 1970): Nhà hoạt động chính trị Ai Cập.

Ông là người khởi xướng và lãnh đạo Tổ chức Sĩ quan tự do chống chế độ quân chủ chuyên chế và sự áp bức của tư bản nước ngoài. Năm 1952, tổ chức này được quân đội ủng hộ đã tiến hành cuộc cách mạng thủ tiêu chế độ quân chủ và thành lập nước Cộng hòa Ai Cập. Trong chính phủ mới, Nát-xe giữ chức Phó Thủ tướng kiêm Bộ trưởng Bộ Nội vụ. Năm 1954, ông lên làm Thủ tướng Chính phủ. Tháng 6-1956, được bầu làm Tổng thống Cộng hòa Ai Cập. Những năm 1958 - 1961, là Tổng thống Cộng hòa Ả-rập thống nhất. Ông là một trong những người sáng lập Phong trào không liên kết.

NAVA, Hăng-ri (1898 - 1983): Tướng lĩnh quân đội Pháp. Tham gia Chiến tranh thế giới thứ hai (1939 - 1945), phụ trách tình báo trong Lực lượng kháng chiến Đờ Gôn; Trung đoàn trưởng Trung đoàn Cơ giới trinh sát (1944). Sau Chiến tranh thế giới thứ hai, làm việc trong Bộ Tham mưu Pháp ở Đức, Sư đoàn trưởng Sư đoàn Thiết giáp 5, Tham mưu trưởng Bộ Tư lệnh lực lượng Trung Âu khối NATO. Từ tháng 5-1953, là Tổng chỉ huy quân đội Pháp ở Đông Dương; là tác giả của "Kế hoạch Nava"; năm 1954, Nava bị triệu hồi về nước; năm 1956, viết sách *Đông Dương hấp hối* để tự bào chữa cho thất bại ở Đông Dương.

NGÔ ĐÌNH DIỆM (1901 - 1963): Tổng thống chính quyền Sài Gòn (1956 - 1963); quê làng Đại Phong, xã Phong Thủy, huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình. Ngô Đình Diệm làm quan từ năm 1920; năm 1933, là Thượng thư Bộ Lại; sau đó từ quan do mâu thuẫn với Phạm Quỳnh. Từ năm 1950 đến năm 1954, sang Nhật, Italia, Mỹ, Bỉ, Pháp. Trong

thời gian này, Ngô Đình Diệm được Hồng y giáo chủ Specman đỡ đầu, liên hệ với nhiều chính khách. Năm 1954, được Mỹ đưa về làm Thủ tướng thay Bửu Lộc. Năm 1956 lên cầm quyền, với sự giúp đỡ của Mỹ, Ngô Đình Diệm đã lật đổ Bảo Đại lên làm Tổng thống Chính quyền Sài Gòn. Từ đó, dưới sự điều khiển của Mỹ đã tiến hành đàn áp nhân dân và chống phá cách mạng quyết liệt. Ngày 2-11-1963, Ngô Đình Diệm bị giết trong cuộc đảo chính của lực lượng chống đối do Mỹ dàn dựng.

NGÔ GIA TỰ (1908 - 1935): Chiến sĩ cộng sản, quê ở Tam Sơn, tỉnh Bắc Ninh. Năm 1927, dự lớp huấn luyện chính trị cách mạng ở Bản Đáy. Tháng 3-1929, tham gia thành lập chi bộ cộng sản đầu tiên ở Việt Nam. Sau khi Đảng Cộng sản Việt Nam thành lập, Ngô Gia Tự được cử làm Bí thư Chấp ủy lâm thời của Đảng tại Nam Kỳ. Cuối năm 1930, bị địch bắt và tháng 5-1933 bị đày ra Côn Đảo. Ngô Gia Tự đã hy sinh trong chuyến vượt biển đầu năm 1935.

NGUYỄN CHÍ THANH (1914 - 1967): Tên thật là Nguyễn Vĩnh. Nhà hoạt động chính trị, quân sự Việt Nam; quê làng Niêm Phò, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế. Ông tham gia cách mạng từ năm 1934; gia nhập Đảng Cộng sản Đông Dương năm 1937; Bí thư Tỉnh ủy Thừa Thiên năm 1938. Tháng 8-1945, được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng và được chỉ định làm Bí thư Xứ ủy Trung Kỳ; Bí thư Phân khu ủy Bình Trị Thiên năm 1947; Bí thư Liên Khu ủy Liên Khu IV (1948); Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam (1950). Ông là Ủy viên Trung ương Đảng, Ủy viên Bộ Chính trị Trung ương Đảng khóa II và III; được phong hàm Đại tướng năm 1959; Ủy viên Hội đồng Quốc phòng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Năm 1961, ông phụ trách Ban Nông nghiệp của Đảng; những năm 1964 - 1967, là Bí thư Trung ương Cục miền Nam, có nhiều đóng góp trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Ông được tặng thưởng Huân chương Sao Vàng và nhiều huân, huy chương cao quý khác.

NGUYỄN HỮU THỌ (1910 - 1996): Luật sư, nhà hoạt động chính trị và

yêu nước. Quê ở tổng Long Hưng Hạ, quận Trung Quận, tỉnh Chợ Lớn (nay là huyện Bến Lức, tỉnh Long An). Học luật ở Pari (1930 - 1933); sau đó trở về nước làm việc. Đầu những năm 50 của thế kỷ XX, ông hoạt động rất tích cực trong phong trào trí thức, học sinh, sinh viên đấu tranh chống thực dân Pháp và phản đối sự can thiệp của Mỹ vào Đông Dương. Năm 1962, được bầu là Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam; năm 1969, là Chủ tịch Hội đồng Cố vấn Chính phủ cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam. Sau khi Tổ quốc thống nhất (1976), là Phó Chủ tịch Hội đồng Nhà nước nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Tháng 4-1980 đến tháng 7-1981 là quyền Chủ tịch nước; từ năm 1981 đến năm 1987 là Chủ tịch Quốc hội; năm 1988 là Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Ông được tặng thưởng Huân chương Sao Vàng và nhiều huân, huy chương cao quý khác.

NGUYỄN THỊ MINH KHAI (1910 - 1941): Nhà hoạt động chính trị và yêu nước; quê ở thành phố Vinh, Nghệ An. Năm 1927, Nguyễn Thị Minh Khai tham gia tổ chức Hội Hưng Nam (tiền thân của Tân Việt Cách mạng Đảng). Đầu năm 1930, Nguyễn Thị Minh Khai là đảng viên của Đảng Cộng sản Đông Dương và sang hoạt động tại Trung Quốc.

Tháng 7-1935, đồng chí là thành viên trong đoàn đại biểu do Đảng ta cử đi dự Đại hội lần thứ VII Quốc tế Cộng sản tại Mátxcơva. Tại Đại hội, với bí danh Phan Lan, đồng chí đã đọc bản tham luận về vai trò của phụ nữ Đông Dương trong cuộc đấu tranh cách mạng. Về nước, đồng chí được cử vào Xứ ủy Nam Kỳ và trực tiếp làm Bí thư Thành ủy Sài Gòn - Chợ Lớn. Ngày 30-7-1940, Nguyễn Thị Minh Khai bị thực dân Pháp bắt và bị giết hại vào ngày 28-8-1941.

NGUYỄN VĂN CỪ (1912 - 1941): Nhà hoạt động chính trị; quê ở huyện Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh. Nguyễn Văn Cừ tham gia cách mạng từ khi còn là học sinh. Năm 1929, ông gia nhập Đông Dương Cộng sản Đảng. Khi ba tổ chức cộng sản hợp nhất thành Đảng Cộng sản Việt Nam (1930), Nguyễn Văn Cừ được cử làm Bí thư đặc khu Hòn Gai -

Uông Bí. Năm 1931, ông bị thực dân Pháp bắt và đày đi Côn Đảo. Năm 1936, được trả tự do. Tháng 9-1937, ông được cử vào Ban Thường vụ Trung ương Đảng. Tại Hội nghị Trung ương Đảng tháng 3-1938, Nguyễn Văn Cừ được bầu làm Tổng Bí thư của Đảng; là người triệu tập và chủ trì Hội nghị Trung ương tại Bà Điểm, Gia Định (11-1939), quyết định chuyển hướng chỉ đạo chiến lược và thành lập *Mặt trận Thống nhất dân tộc phản đế Đông Dương*. Tháng 8-1940, ông bị thực dân Pháp bắt và kết án tử hình. Tháng 8-1941, ông bị giết hại tại Hóc Môn (thành phố Hồ Chí Minh).

P

PHẠM HÙNG (1912 - 1988): [Tên thật là Phạm Văn Thiên](#). Nhà hoạt động chính trị; [quê ở làng Long Hồ, huyện Châu Thành](#), tỉnh Vĩnh Long. Tham gia cách mạng từ những năm 1928 - 1929, gia nhập Đảng Cộng sản Đông Dương năm 1930.

Năm 1931, bị địch bắt và kết án tử hình, sau giảm xuống án chung thân khổ sai và đày ra Côn Đảo. Sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945, ông được cử giữ nhiều chức vụ quan trọng trong Đảng và Nhà nước: Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng từ năm 1951; Ủy viên Bộ Chính trị từ năm 1956; Bộ trưởng Phủ Thủ tướng từ năm 1957; Phó Thủ tướng từ năm 1958; Bí thư Trung ương Cục miền Nam và Chính ủy các lực lượng vũ trang giải phóng miền Nam từ năm 1967; Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng kiêm Bộ trưởng Bộ Nội vụ từ năm 1976. Tháng 6-1987, được bầu làm Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam; Chính ủy Bộ Chỉ huy Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử; đại biểu Quốc hội liên tục từ khóa II đến khóa VII.

PHẠM VĂN ĐỒNG (1906 - 2000): Nhà hoạt động chính trị của Đảng Cộng sản và Nhà nước Việt Nam; quê xã Đức Tân, huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi. Năm 1926, ông dự lớp huấn luyện cán bộ ở Quảng Châu; gia nhập Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên. Cuối năm 1927, về

nước, tham gia hoạt động cách mạng ở Sài Gòn; được cử vào Kỳ bộ Thanh niên Nam Kỳ; vào Tổng bộ Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên (1929). Tháng 5-1929, đi Hương Cảng dự Đại hội của Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên, về Sài Gòn hoạt động cách mạng; bị địch bắt đày ra Côn Đảo từ tháng 7-1929 đến tháng 7-1936. Tháng 5-1940, ông sang Trung Quốc gặp lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc; về nước tham gia xây dựng căn cứ cách mạng ở Cao Bằng, Bắc Kạn, Lạng Sơn. Tháng 8-1945, ông tham dự Quốc dân Đại hội ở Tân Trào, được bầu làm Ủy viên Ủy ban Dân tộc giải phóng Việt Nam. Sau khi Cách mạng Tháng Tám thành công, ông được giao nhiều trọng trách quan trọng trong bộ máy Đảng và Nhà nước ta: Bộ trưởng Bộ Tài chính Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (1945); Trưởng phái đoàn Chính phủ tại Hội nghị Phôngtennôblô (1946); đại diện của Đảng và Chính phủ tại miền Nam Trung Bộ; Phó Thủ tướng Chính phủ, Phó Chủ tịch Hội đồng Quốc phòng (8-1949) kiêm Bộ trưởng Bộ Ngoại giao (5-1954); Trưởng phái đoàn Chính phủ Việt Nam tại Hội nghị Giơnevơ về Đông Dương (1954); Thủ tướng Chính phủ (1955 - 1981); Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng (1981 - 1987); Ủy viên dự khuyết Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương (1947); Ủy viên chính thức (1949); Ủy viên Bộ Chính trị từ khóa II đến khóa V (1951 - 1986); cố vấn Ban Chấp hành Trung ương Đảng (12-1986 - 1997); đại biểu Quốc hội từ khóa I đến khóa VII (1946 - 1987). Ông được tặng thưởng Huân chương Sao Vàng và nhiều huân, huy chương cao quý khác.

PHẠM NGỌC THẠCH (1909 - 1968): Bác sĩ, Anh hùng Lao động; quê gốc tỉnh Bình Thuận, sinh ở Quy Nhơn (Bình Định). Ông tốt nghiệp bác sĩ ở Pari năm 1934. Năm 1936, ông về nước hoạt động cách mạng và có nhiều cống hiến trong lĩnh vực y học.

Trước Cách mạng Tháng Tám, ông vừa làm nghề y, vừa tham gia hoạt động cách mạng, là một trong những sáng lập viên tổ chức Thanh niên tiên phong Nam Bộ.

Sau Cách mạng Tháng Tám (1945), ông được cử giữ nhiều chức vụ quan trọng: Bộ trưởng Bộ Y tế Chính phủ lâm thời, Thứ trưởng

Phủ Chủ tịch (1949); Ủy viên Thường vụ, Chủ tịch Ủy ban kháng chiến hành chính Đặc khu Sài Gòn - Chợ Lớn (1950 - 1953), Bộ trưởng Bộ Y tế kiêm Viện trưởng Viện Chống lao Trung ương (1958), Chủ tịch Ủy ban Điều tra tội ác của đế quốc Mỹ ở Việt Nam, là đại biểu Quốc hội khóa II và III. Ngày 7-11-1968, ông hy sinh ở chiến trường miền Nam trong khi làm nhiệm vụ.

PHIDEN, Caxtôrô (Sinh năm 1926): Luật sư, nhà hoạt động chính trị Cu Ba; Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Cu Ba; Chủ tịch Hội đồng nhà nước, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng và Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang cách mạng Cu Ba.

Ngày 26-7-1953, ông là một trong những người lãnh đạo cuộc khởi nghĩa vũ trang tấn công pháo đài Môncađa. Cuộc tấn công không thành, ông bị bắt và bị kết án 15 năm tù. Sau hai năm, ông được trả tự do và tiếp tục hoạt động.

Năm 1956, Phiden Caxtôrô chỉ huy cuộc đổ bộ vào phía nam tỉnh Orientê và xây dựng căn cứ địa ở vùng rừng núi Xiera Maestôra. Tháng 1-1959, ông lãnh đạo cuộc tiến công lật đổ chế độ độc tài quân sự Batixta.

Với câu nói nổi tiếng: "Vì Việt Nam, Cu Ba sẵn sàng hiến cả máu mình", Phiden Caxtôrô là người hoạt động tích cực ủng hộ cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước và xây dựng đất nước của nhân dân Việt Nam; xây dựng và củng cố tình đoàn kết hữu nghị Cu Ba - Việt Nam. Phiden Caxtôrô đã hai lần đến thăm Việt Nam (năm 1973 và năm 1995).

Phiden Caxtôrô còn là Chủ tịch của Phong trào không liên kết. Ông là chiến sĩ tiên phong chống chủ nghĩa đế quốc và cho đến hiện nay, ông vẫn là ngọn cờ có ảnh hưởng lớn tới phong trào chống chủ nghĩa đế quốc ở Mỹ Latinh.

PHÔXTÔ, Uyliam (1881 - 1961): Năm 1920 - 1921, tham gia vào việc thành lập Đảng Cộng sản Mỹ. Năm 1929, là Chủ tịch Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Mỹ. Năm 1945, được bầu làm Chủ tịch Ủy ban Toàn quốc Đảng Cộng sản Mỹ. Sau là Chủ tịch danh dự

Ủy ban Toàn quốc Đảng Cộng sản Mỹ. Phôxtơ là tác giả của nhiều cuốn sách, trong đó có cuốn *Lịch sử Đảng Cộng sản Mỹ*.

PICÁTXÔ, **Pablô** (1881 - 1973): Danh họa và nhà hoạt động xã hội Tây Ban Nha. Từ đầu thế kỷ XX, ông sang sống ở Pari cho đến lúc qua đời. Sau hơn 80 năm hoạt động nghệ thuật, ông để lại một di sản văn hóa đồ sộ: 15.000 bức tranh đủ các cỡ, 10.000 bản khắc in các loại, 34.000 minh họa, vài trăm pho tượng cùng nhiều phác thảo hình họa đồ gốm. Năm 1946, đã có cuộc gặp với Chủ tịch Hồ Chí Minh khi Người sang thăm nước Pháp. Picátxô có cảm tình với cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam. Họa sĩ đã vẽ bức tranh *Mừng nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa lập lại hòa bình* (1954). Năm 1968, khi cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước ở giai đoạn quyết liệt, ông khẳng định: "Đã bao năm nay, tôi khâm phục lòng dũng cảm phi thường của các bạn Việt Nam... Đây là dân tộc của những hiệp sĩ".

PỐTGOÓCNUÏ, **N. V.** (1903 - 1983): Nhà hoạt động chính trị Xôviết. Những năm 1950 - 1953, là Bí thư Thành ủy Kháccốp. Từ năm 1963, là Bí thư Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô. Năm 1965, được bầu làm Chủ tịch Đoàn Chủ tịch Xôviết tối cao Liên Xô.

R

RUDÖVEN, **Phrăngcolin Đilanô** (1882 - 1945): Nhà hoạt động chính trị Mỹ, đảng viên Đảng Dân chủ. Là Tổng thống thứ 32 của Mỹ (1933 - 1945). Trong thời kỳ cầm quyền, Rudöven đã vạch ra một chương trình với những cải cách và nhượng bộ nhất định, được gọi là *Đường lối mới*, nhằm khắc phục những biến động do cuộc khủng hoảng kinh tế 1929 - 1933 gây ra và xoa dịu sự phẫn nộ của nhân dân, củng cố sự thống trị của chủ nghĩa tư bản. Trong Chiến tranh thế giới thứ hai, Rudöven đã góp phần hình thành khối Đồng minh chống phát xít; tham dự Hội nghị những người đứng đầu ba nước lớn (Liên Xô, Mỹ, Anh) tại Têhêran và Ianta.

RÚTXEN, **Béctơrăng** (1872 - 1970): Nhà triết học Anh, chiến sĩ hòa

binh. Tháng 7-1964, Rútxen dẫn đầu Đoàn đại biểu Anh đến gặp Đại sứ Mỹ ở Anh để phản đối chính sách xâm lược của giới cầm quyền Mỹ ở Việt Nam, Lào và đã trao cho Đại sứ Mỹ một bản tuyên bố với nhiều chữ ký, trong đó có nhà bác học Mỹ nổi tiếng L. Pôlinh, giáo sư G. Bécnan - Chủ tịch Hội đồng hòa bình thế giới - phê phán chính sách của Chính phủ Mỹ ở Đông Nam Á. Rútxen là người đề xuất sáng kiến thành lập Tòa án quốc tế xét xử tội ác của Mỹ ở Việt Nam.

S

SÓCSIN, Uynxon (1874 - 1965): Thủ tướng nước Anh (1940 - 1945 và 1951 - 1955). Là Bộ trưởng Bộ Chiến tranh từ năm 1918 đến năm 1922, Sôcsin cầm đầu việc tổ chức cuộc can thiệp của các nước đế quốc chống nước Nga Xôviết (1918 - 1920).

Trong những năm Chiến tranh thế giới hai (1939 - 1945), là người đứng đầu Chính phủ bảo thủ Anh, Sôcsin đã tham gia Hội nghị các nhà lãnh đạo ba nước Đồng minh (Liên Xô, Mỹ, Anh) và cùng với Mỹ thi hành chính sách hai mặt, vừa nằm trong Đồng minh chống phát xít, vừa ngấm ngấm chống lại Liên Xô. Biểu hiện cụ thể của âm mưu này là trì hoãn việc mở mặt trận thứ hai ở Tây Âu và gây nhiều khó khăn, tổn thất lớn cho Liên Xô trong cuộc chiến tranh giữ nước vĩ đại (1941 - 1945) và trong việc tiêu diệt chủ nghĩa phát xít sau đó.

Trong thời gian nắm quyền, Chính phủ Sôcsin là thành viên tích cực trong Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO).

T

TÁTXXINH, Đờlát Đờ (1889 - 1952): Đại tướng Pháp, Tổng thanh tra quân đội Pháp. Chỉ huy Quân đoàn I Pháp (1944 - 1945). Năm 1950, được cử sang làm Cao ủy kiêm Tổng chỉ huy quân viễn chinh Pháp ở Đông Dương. Hồng cứu vãn thế thất bại của Pháp ở Đông Dương, Tátxinhi chủ trương đẩy mạnh chính sách "lấy chiến tranh nuôi chiến tranh, dùng người Việt đánh người Việt". Sau khi tăng quân nguy xây dựng phòng tuyến boongke vây quanh đồng bằng Bắc Bộ,

Tátxinhi mở cuộc tiến công ra Hòa Bình (1951) nhưng đã bị quân dân ta đánh bại, làm cho kế hoạch đó hoàn toàn phá sản.

TAYLO, Mácxen (1901 - 1987): Nhà hoạt động quân sự và ngoại giao Mỹ. Năm 1953, được chỉ định làm Tư lệnh Quân đoàn 8 ở Triều Tiên; năm 1955, là Tham mưu trưởng lực quân Mỹ (1955 - 1959), sau đó làm Chủ tịch Hội đồng tham mưu các lực lượng liên quân Mỹ (1962). Năm 1959 về hưu, nhưng đến năm 1961, được Tổng thống Kennơđi mời làm cố vấn quân sự. Trong những năm 1964 - 1965, là Đại sứ Mỹ ở Sài Gòn, Taylo đề xuất chiến lược "Phản ứng linh hoạt" được Tổng thống Kennơđi chấp nhận và áp dụng vào cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam từ năm 1961, nhưng bị thất bại.

TITỐP, Ghécman Xtêphanôvích (1935 - 2000): Anh hùng Liên Xô, phi công vũ trụ, Chủ tịch Hội hữu nghị Xô - Việt.

Năm 1957, Ghécman Titốp là phi công chiến đấu; năm 1961, hoàn thành chuyến bay vào vũ trụ trên tàu vũ trụ Phương Đông 2.

Tháng 1-1962, Titốp sang thăm Việt Nam, được Nhà nước ta tặng danh hiệu Anh hùng Lao động Việt Nam.

Sau chuyến bay vào không gian của mình, Titốp đã giữ nhiều vị trí cao cấp trong chương trình không gian của Liên Xô cho đến khi nghỉ hưu vào năm 1992. Năm 1995, ông được bầu vào Đuma quốc gia Nga, là thành viên của Đảng Cộng sản. Ông từ trần ở tuổi 65 tại Mátxcơva.

TÔN TRUNG SƠN (1866 - 1925): Còn có tên là Tôn Văn, Tôn Dật Tiên, người Trung Sơn, Quảng Đông. Ông là nhà cách mạng dân chủ vĩ đại của Trung Quốc.

Năm 1905, ông thành lập Trung Quốc Đồng minh hội, được bầu làm Tổng lý, đề xuất chủ nghĩa Tam dân (dân tộc độc lập, dân quyền tự do, dân sinh hạnh phúc). Sau khi thành lập Đồng minh hội, Tôn Trung Sơn đã lãnh đạo nhiều cuộc khởi nghĩa vũ trang. Cách mạng Tân Hợi (1911) thắng lợi, nền thống trị chuyên chế phong kiến Trung Quốc bị lật đổ, nước Trung Hoa dân quốc thành lập, ông được bầu làm Lâm thời Đại Tổng thống, định ra *Lâm thời ước pháp*.

Năm 1914, tại Nhật Bản, ông lại tổ chức ra Trung Hoa Cách mạng

Đảng. Do ảnh hưởng của Cách mạng Tháng Mười Nga, tiếp thu đề nghị của Đảng Cộng sản Trung Quốc, ông cải tổ Quốc dân Đảng, cùng với Đảng Cộng sản Trung Quốc thành lập Mặt trận thống nhất, xác lập ba chính sách lớn: liên Nga, liên Cộng, giúp đỡ công nông, đấu tranh quyết liệt với những người thiên hữu trong Quốc dân Đảng và chủ trương xóa bỏ các hiệp ước bất bình đẳng với các nước đế quốc. Những hoạt động và quan điểm của ông đã ảnh hưởng sâu sắc đến tư tưởng và hoạt động của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

TÔRÊ, Môrixơ (1900 - 1964): Nhà hoạt động chính trị Pháp. Tháng 3-1919, ông tham gia Đảng Xã hội Pháp và tích cực đấu tranh để thành lập Đảng Cộng sản Pháp. Là Ủy viên Trung ương Đảng Cộng sản Pháp (1924), Ủy viên Bộ Chính trị và Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (1925), Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Pháp (1930 -1946). Môrixơ Tôrê còn là nhà hoạt động nổi tiếng của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, là Ủy viên Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản (1928 - 1943); Ủy viên Đoàn Chủ tịch Quốc tế Cộng sản (1935 - 1943).

TÔRUMAN, Hary S. (1884 - 1972): Tổng thống thứ 33 của nước Mỹ (1945 - 1953); Thượng nghị sĩ Đảng Dân chủ. Tôruman là người ra lệnh ném hai quả bom nguyên tử xuống Nhật Bản (1945); chủ trương tiến hành chính sách "Chiến tranh lạnh", "Học thuyết Tôruman", thành lập khối NATO, thi hành chính sách viện trợ Mác-san đối với các nước Tây Âu, chống Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa. Chính phủ Tôruman điều quân tham chiến ở Triều Tiên (1950 - 1953); can thiệp ngày càng sâu và tăng cường viện trợ quân sự cho Pháp trong cuộc chiến tranh xâm lược Đông Dương (1946 - 1954); thực hiện truy nã Đảng Cộng sản và các tổ chức dân chủ trong nước.

TRẦN NGHỊ (1901 - 1972): Nhà quân sự và ngoại giao Trung Quốc; quê ở tỉnh Tứ Xuyên. Những năm 1919 - 1921, học ở Pháp, tham gia Bắc phạt, tham gia cuộc khởi nghĩa Nam Xương. Năm 1941, là Tư lệnh Tân Tứ quân. Trong thời gian nội chiến (1946 - 1949), lãnh đạo Quân dã chiến thứ ba. Năm 1955, được phong quân hàm Nguyên soái. Năm 1958, được cử làm Bộ trưởng Bộ Ngoại giao.

TRẦN PHÚ (1904 - 1931): Tổng Bí thư của Đảng Cộng sản Đông Dương, quê ở huyện Đức Thọ, tỉnh Hà Tĩnh.

Năm 1925, đồng chí tham gia sáng lập Hội Phục Việt, tổ chức tiền thân của Tân Việt Cách mạng Đảng. Năm 1926, đồng chí tham dự lớp huấn luyện cách mạng ở Quảng Châu (Trung Quốc) do Nguyễn Ái Quốc tổ chức, sau đó được cử sang học tại Trường đại học Phương Đông Liên Xô. Đầu năm 1930, Trần Phú về nước, được bổ sung vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng (7-1930). Đồng chí đã cùng Ban Thường vụ Trung ương khởi thảo *Luận cương chính trị* của Đảng. Bản Luận cương được Hội nghị Trung ương lần thứ nhất (10-1930) thông qua. Tại Hội nghị này, Trần Phú được bầu làm Tổng Bí thư của Đảng. Ngày 19-4-1931, Trần Phú bị thực dân Pháp bắt. Ở trong tù, đồng chí đã bị kẻ thù tra tấn hết sức dã man. Do bị bệnh nặng, đồng chí đã hy sinh ngày 6-9-1931.

TURÊ, **Xêcu** (1922 - 1984): Là người lãnh đạo cuộc đấu tranh giành độc lập ở Ghinê, một trong những người sáng lập Liên đoàn dân chủ châu Phi (thành lập ở Bamacô năm 1946) và là Phó Chủ tịch Liên đoàn, từng là Tổng Bí thư Đảng Dân chủ Ghinê. Năm 1955, là Thị trưởng thành phố Cônacôri và được bầu là nghị sĩ Ghinê trong Quốc hội Pháp (1956). Năm 1957, ông là Phó Chủ tịch Hội đồng Chính phủ Ghinê và là nghị sĩ của Đại hội đồng Tây Phi thuộc Pháp. Năm 1958, ông là Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hòa Ghinê và ít lâu sau là Tổng thống nước này.

TUỞNG GIỚI THẠCH (1887 - 1975): Người tỉnh Chiết Giang, Trung Quốc. Năm 1923, giữ chức Tham mưu trưởng Tổng hành dinh Chính phủ quân sự Quảng Đông. Năm 1924, được Tôn Trung Sơn cử đi khảo sát về quân sự ở Liên Xô, rồi về nước giữ chức Hiệu trưởng Trường quân sự Hoàng Phố.

Sau khi Tôn Trung Sơn mất (1925), Tưởng Giới Thạch giữ chức Chủ tịch Ban Thường vụ Ban Chấp hành Trung ương Quốc dân Đảng, Tổng tư lệnh quân cách mạng quốc dân, trở mặt làm cuộc chính biến phản cách mạng (1927). Năm 1943, tái nhiệm chức Chủ tịch

Chính phủ Quốc dân Đảng. Năm 1948, giữ chức Tổng thống. Năm 1949, bị thất bại trong cuộc nội chiến Tưởng Giới Thạch từ chức, cùng năm rút ra Đài Loan, tiếp tục giữ chức Tổng tài Quốc dân Đảng và Tổng thống Trung Hoa dân quốc ở Đài Loan.

U

UNBRÍCH, **Vante** (1893 - 1973): Nhà hoạt động chính trị Cộng hòa Dân chủ Đức, là một trong những người sáng lập Đảng Xã hội thống nhất Đức (1946). Năm 1923, là Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Đức và là người có công lớn trong việc thống nhất Đảng Cộng sản Đức và Đảng Xã hội dân chủ Đức thành Đảng Xã hội thống nhất Đức và là Ủy viên Bộ Chính trị Đảng Xã hội thống nhất Đức. Trong những năm 1946 - 1949, là Phó Chủ tịch Đảng Xã hội thống nhất Đức; những năm 1950- 1953, được bầu làm Tổng Bí thư Đảng Xã hội thống nhất Đức; những năm 1953 - 1971, là Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Xã hội thống nhất Đức; năm 1971, là Chủ tịch Đảng Xã hội thống nhất Đức; những năm 1960 - 1971, là Chủ tịch Hội đồng quốc phòng nước Cộng hòa Dân chủ Đức.

UYNXƠN, **Vudrô** (1856 - 1924): Tổng thống nước Mỹ (1913 - 1921). Dưới thời Uynxon, về đối nội, Chính phủ Mỹ đã thi hành chính sách đàn áp dã man phong trào công nhân; về đối ngoại, thi hành chính sách bành trướng, can thiệp thô bạo vào công việc nội bộ của các nước khác, đặc biệt là với các nước Mỹ Latinh.

Năm 1918, Uynxon đưa ra *Chương trình 14 điểm*. Thực chất chương trình này là một chính sách xâm lược nhằm thiết lập ách thống trị của đế quốc Mỹ trên thế giới, chống lại nước Nga Xôviết mới ra đời. Chính sách này được che đậy bằng những lời lẽ mỹ miều như "dân chủ", "quyền dân tộc tự quyết". Chủ tịch Hồ Chí Minh đã vạch rõ "Chủ nghĩa Uynxon chỉ là một trò bịp lớn".

Năm 1920, Uynxon bị thất bại trong cuộc bầu cử Tổng thống Mỹ và thôi hoạt động chính trị.

V

VÕ NGUYỄN GIÁP (Sinh năm 1911): Nhà hoạt động chính trị, quân sự Việt Nam; quê ở làng An Xá, xã Lộc Thủy, huyện Lệ Ninh, tỉnh Quảng Bình. Sớm tham gia phong trào yêu nước và gia nhập Tân Việt Cách mạng Đảng. Thời kỳ 1936 - 1939, hoạt động công khai tại Hà Nội. Năm 1940, sang Trung Quốc, được gặp lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc, sau đó cùng với Người trở về tham gia xây dựng căn cứ địa ở Cao - Bắc - Lạng. Tại Hội nghị toàn quốc của Đảng năm 1945 ở Tân Trào, ông được bổ sung vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

Sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945, ông được cử giữ nhiều trọng trách trong bộ máy nhà nước: Bộ trưởng Bộ Nội vụ; Chủ tịch Quân sự Ủy viên Hội; Phó Trưởng đoàn đại biểu Chính phủ ta tại Hội nghị trù bị Đà Lạt. Năm 1948, được phong quân hàm Đại tướng, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng kiêm Tổng tư lệnh các lực lượng vũ trang nhân dân Việt Nam. Từ Đại hội II (1951) đến Đại hội V (1982) liên tục được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng, là Ủy viên Bộ Chính trị các khóa II, III, IV; Bí thư Quân ủy Trung ương; đại biểu Quốc hội liên tục từ khóa I đến khóa VII. Từ năm 1955, được cử làm Phó Thủ tướng Chính phủ, sau này là Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng liên tục cho đến năm 1991.

Võ Nguyên Giáp là tác giả của nhiều công trình nghiên cứu lý luận, lịch sử quân sự và tư tưởng Hồ Chí Minh. Ông được tặng thưởng Huân chương Sao Vàng và nhiều huân, huy chương cao quý khác.

X

XÊAUXÊXCU, **Nicôlaiê** (1918 - 1989): Nhà hoạt động chính trị Rumani; Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Rumani từ năm 1965; Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng từ năm 1967; Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Rumani (1974 - 1989).

XRI XAVANG VÁTTHANA (1907 - 1978): Vua Lào, sinh tại Luông Phabăng;

học luật và khoa học chính trị tại Pháp; năm 1930, là Tổng Thư ký Vương triều; năm 1946, gia nhập liên quân Pháp - Lào; lên ngôi vua ngày 1-11-1959; năm 1975, thoái vị và được cử làm Cố vấn tối cao Chính phủ Cộng hòa Dân chủ nhân dân Lào.

XUCÁC NÔ, **Ácmét** (1901 - 1970): Nhà hoạt động chính trị Indônêxia; một trong những người sáng lập Đảng Quốc dân Indônêxia (1927); Chủ tịch Đảng Indônêxia (1932); Tổng thống nước Cộng hòa Indônêxia (1945 - 1965). Ông là một trong những người có nhiều đóng góp vào thành công của Hội nghị Băngđung (1955) và Phong trào không liên kết.

XUVANA PHUMA (1901 - 1984): Nhà hoạt động chính trị Lào. Sau khi nước Lào tuyên bố độc lập, ông tham gia Chính phủ Lào Ítxala; phải tạm lánh sang Thái Lan khi quân Pháp trở lại xâm chiếm đất nước (1946 - 1949). Là Bộ trưởng Bộ Công chính và Kế hoạch (1950); Thủ tướng Chính phủ (1951 - 1954, 1960 - 1962, 1964 - 1975). Từ năm 1975, ông là Cố vấn Chính phủ nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào.

MỤC LỤC

<i>Lời giới thiệu Tập 14</i>		<i>Trang</i> VII
1963		
Thiệp mừng năm mới	1-1-1963	1
Cần phải cải tiến mạnh công tác thủy lợi	13-1-1963	2
Lời phát biểu trong buổi đón tiếp đồng chí Antônin Nôvốtni	22-1-1963	4
Diễn văn trong buổi chiêu đãi Chủ tịch Antônin Nôvốtni	22-1-1963	6
Lời chúc mừng năm mới	25-1-1963	11
Lời cảm ơn trong buổi tiệc Chủ tịch Antônin Nôvốtni chiêu đãi	26-1-1963	13
Thư chúc Tết đồng bào Hải Phòng	1963	15
Lời phát biểu tại buổi tiễn đoàn đại biểu Đảng Cộng sản và Chính phủ Tiệp Khắc	27-1-1963	17
Tết trồng cây	27-1-1963	19
Bài nói với cán bộ và đồng bào tỉnh Hà Đông	30-1-1963	22
Điện gửi Đại hội đoàn kết nhân dân Á - Phi	2-2-1963	25
Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới	3-2-1963	26
Nhân dịp mừng Đảng ta 33 tuổi	4-2-1963	31
Cu Ba anh dũng và châu Mỹ Latinh	17-2-1963	34
Thắng giặc hạn phải thắng đến cùng	28-2-1963	36

Bài nói với nhân dân, cán bộ, bộ đội tỉnh Vĩnh Phúc	2-3-1963	38
Bài nói tại Hội nghị cán bộ phát động cuộc vận động "Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật, nhằm phát triển sản xuất nông nghiệp toàn diện, mạnh mẽ và vững chắc"	7-3-1963	42
Lời chào mừng trong buổi đón tiếp vua Lào Xri Xavang Vátthana	10-3-1963	45
Diễn văn trong buổi chiêu đãi vua Lào Xri Xavang Vátthana	10-3-1963	48
Lời cảm ơn trong buổi chiêu đãi do vua Lào tổ chức	11-3-1963	53
Lời phát biểu trong buổi lễ tiễn vua Lào	13-3-1963	55
Những người Mỹ tiến bộ	20-3-1963	57
Điện chúc mừng	23-3-1963	60
Điện chia buồn	26-3-1963	61
Mỹ - Diệm là lũ quỷ khát máu điên cuồng	3-4-1963	62
Phát biểu tại Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa III	8-4-1963	65
Điện cảm ơn	14-4-1963	68
Điện mừng Hội nghị các nhà báo Á - Phi	23-4-1963	69
Điện gửi Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới	24-4-1963	70
Bài nói tại Hội nghị cán bộ ngành công an	29-4-1963	71
Điện chúc mừng Indônêxia thu hồi Tây Irian	30-4-1963	73
Thư gửi đoàn viên và thanh niên công trường đường sắt Thanh Hóa - Nghệ An	1-5-1963	75
Kỷ niệm thắng lợi Điện Biên Phủ	7-5-1963	77
Lời phát biểu tại kỳ họp thứ sáu, Quốc hội khóa II	8-5-1963	79
Lời chào mừng Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ tại sân bay Gia Lâm	10-5-1963	82
Diễn văn trong buổi chiêu đãi Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ	10-5-1963	85
Lời cảm ơn trong buổi chiêu đãi do Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ tổ chức	15-5-1963	91
Lời phát biểu trong buổi tiễn Chủ tịch Lưu Thiếu Kỳ	16-5-1963	94

Bài nói tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ I của Hội phổ biến khoa học và kỹ thuật Việt Nam	18-5-1963	96
Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Nam Định	21-5-1963	100
Bài nói với đồng bào và cán bộ tỉnh Nam Định	22-5-1963	106
Điện chúc mừng Hội nghị các vị đứng đầu các nước châu Phi độc lập	22-5-1963	111
Một cuộc hội nghị rất quan trọng	26-5-1963	112
Cần phải kiên quyết chấm dứt tệ nấu rượu lậu	29-5-1963	114
Thắng lợi - khó khăn - thắng lợi	2-6-1963	116
Một số ý kiến với Đảng đoàn Bộ Công an về chống biệt kích	13-6-1963	119
Điện chúc mừng nhân dịp Liên Xô phóng thành công hai con tàu vũ trụ	20-6-1963	121
Thư gửi Đại hội tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa toàn miền Bắc	21-6-1963	123
Đại hội phụ nữ quốc tế	26-6-1963	127
Điện chúc mừng	27-6-1963	130
Hòa bình kiểu Mỹ tức là binh họa	29-6-1963	131
"Sư hình"	9-7-1963	134
Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Vĩnh Phúc	16-7-1963	136
Bài nói tại Hội nghị phổ biến Nghị quyết của Bộ Chính trị về cuộc vận động "Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tăng cường quản lý kinh tế tài chính, cải tiến kỹ thuật, chống tham ô, lãng phí, quan liêu"	27-7-1963	138
Trả lời ông W. Bốc sét, phóng viên của tuần báo Mỹ <i>Người bảo vệ dân tộc</i> và tuần báo Angiêri <i>Cách mạng châu Phi</i>	8-8-1963	143
Kinh nghiệm "Ba xây, ba chống"	15-8-1963	150
Cuộc cách mạng thứ hai ở Mỹ	28-8-1963	153
Tuyên bố ngày 29 tháng 8 năm 1963	29-8-1963	155
Điện chia buồn bác sĩ Đuyboa qua đời	30-8-1963	157

Bài nói tại Hội nghị tuyên giáo miền núi	31-8-1963	158
Thư gửi các thầy giáo và học sinh nhân dịp năm học mới	5-9-1963	170
Mỹ - Diệt sẽ thua, nhân dân sẽ thắng!	11-9-1963	171
Điện chúc mừng	2-10-1963	174
Liên hợp quốc còn phải điều tra gì nữa?	15-10-1963	175
Bài nói với nhân dân và cán bộ tỉnh Hà Bắc	17-10-1963	178
Bài nói tại Đại hội Đảng bộ tỉnh Hà Bắc	17-10-1963	185
Điện chúc mừng	19-10-1963	189
Lời chào mừng các đoàn đại biểu công đoàn quốc tế	23-10-1963	190
Những chi bộ tốt và chi bộ chưa tốt	31-10-1963	193
Nhiệt liệt chúc mừng và ra sức ủng hộ Angiêri anh em	2-11-1963	196
Nhân ngày kỷ niệm Cách mạng Tháng Mười vĩ đại	8-11-1963	198
Điện mừng Tổng thống Xucác-nô nhân dịp Đại hội GANEFO	8-11-1963	200
Điện chúc mừng Quốc khánh Vương quốc Campuchia	9-11-1963	201
Hoan nghênh Đoàn hát múa Oarabida	13-11-1963	202
Chi bộ tốt và chi bộ kém	20-11-1963	204
Trả lời phóng viên báo <i>Acahata</i>	21-11-1963	207
Cần phải tổ chức ngay đội thủy lợi	26-11-1963	211
Chi bộ tốt và chi bộ kém	12-12-1963	214
Trả lời phỏng vấn của các nhà báo Liên Xô nhân dịp kỷ niệm ngày 20-12	20-12-1963	217
Miền Nam tắt nắng	23-12-1963	218
Bài nói tại phiên họp cuối năm của Hội đồng Chính phủ	26-12-1963	222

1964

Thư chúc mừng năm mới	1-1-1964	224
Bài nói với đồng bào tỉnh Thái Nguyên và công nhân khu gang thép	1-1-1964	225

Trả lời phóng viên báo <i>Pravda</i> (Liên Xô) và Đài phát thanh Mátxcơva	3-1-1964	232
Thư gửi Đại hội hợp tác xã và đội sản xuất nông nghiệp tiên tiến vùng đồng bằng miền Bắc	13-1-1964	233
Thư gửi binh sĩ thuộc chính quyền miền Nam	14-1-1964	235
Gương tốt của thanh niên Lỗ Khê - Tết tươi vui và tiết kiệm	18-1-1964	239
Mừng Đảng ta 34 tuổi	3-2-1964	242
Lời viết cho Bảo tàng Xôviết Nghệ - Tĩnh	3-2-1964	244
Trả lời phỏng vấn của Chủ nhiệm báo <i>Noticia de hoy</i> (Cu Ba)	3-2-1964	245
Ngày Xuân vui Tết trồng cây, nơi nơi phấn khởi, người người thi đua	5-2-1964	248
Ai sẽ thắng	2-1964	251
Nhân dân làm ngoại giao, việc nhỏ ý nghĩa lớn	2-1964	254
Trả lời phỏng vấn của đồng chí B.A. Riốt	1-3-1964	255
Điện gửi giáo viên và học sinh Trường trung học kỹ thuật Cacan, nước Cộng hòa Ghinê	2-3-1964	259
Gửi chị em phụ nữ Hoa Kỳ	8-3-1964	260
Bài nói tại Hội nghị cán bộ phụ nữ miền núi	19-3-1964	262
Tổ chức tốt hơn nữa các đội thủy lợi	19-3-1964	265
Thanh niên anh hùng Lý Tự Trọng	26-3-1964	268
Báo cáo tại Hội nghị chính trị đặc biệt	27-3-1964	271
Lời bế mạc Hội nghị chính trị đặc biệt	28-3-1964	287
Lời phát biểu tại kỳ họp thứ tám, Quốc hội khóa II	3-4-1964	289
Thư gửi Đại hội hợp tác xã và đội sản xuất nông nghiệp tiên tiến miền núi và trung du	11-4-1964	293
Bài nói với đại biểu nhân dân Thủ đô trong cuộc ra mắt của các vị ứng cử đại biểu Quốc hội khóa III ở Hà Nội	14-4-1964	296
Điện chúc mừng Đại hội Mặt trận Dân tộc giải phóng Angiêri (F.L.N) lần thứ I	19-4-1964	300
Trả lời phỏng vấn của nhà báo W. Bocsét	25-4-1964	302

Kiểu bào về nước và cuộc tổng tuyển cử	25-4-1964	307
Điện gửi Trường phổ thông cấp III Đức Thọ (Hà Tĩnh), nhân dịp trường được mang tên Trần Phú	27-4-1964	309
Bài nói tại Đại hội liên hoan phụ nữ "Năm tốt"	30-4-1964	310
Điện gửi thanh niên và cán bộ công trường đường sắt Thanh Hóa - Vinh	1-5-1964	314
Nhân ngày kỷ niệm chiến thắng Điện Biên Phủ	7-5-1964	315
Lời ghi trong sổ lưu niệm của Nhà bảo tàng Điện Biên Phủ	7-5-1964	320
Trả lời phỏng vấn của nữ phóng viên Pháp Đanien Huynoben	7-5-1964	321
Thư gửi Đoàn Văn công Cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam	11-5-1964	326
Trả lời tạp chí <i>Mainôrity Ôp Oăn</i>	21-5-1964	327
Mỹ mà không đẹp	29-5-1964	333
Tăng gia sản xuất tốt, còn phải thực hành tiết kiệm tốt	25-6-1964	336
Về phong trào thi đua của nhân dân và thanh niên học sinh Hà Nội	6-1964	338
Lời phát biểu tại lễ bế mạc kỳ họp thứ nhất, Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, khóa III	3-7-1964	341
Điện gửi Tỉnh ủy Thái Nguyên	15-7-1964	345
Điện gửi Hội nghị những vị đứng đầu các nước trong Tổ chức thống nhất châu Phi	16-7-1964	346
Điện chúc mừng	17-7-1964	347
Taylo rồi chân cũng lo!	20-7-1964	348
Trả lời phỏng vấn của phóng viên báo <i>Nhân đạo</i> ở Hà Nội	20-7-1964	352
Đế quốc Mỹ rúc xuống hầm	26-7-1964	357
Ủng hộ cuộc đấu tranh của người Mỹ	28-7-1964	360
Bài nói tại Hội nghị tổng kết công tác kiểm tra của Đảng	29-7-1964	362

Điện gửi Hội nghị thế giới chống bom nguyên tử và khinh khí lần thứ mười	1-8-1964	365
Bài nói tại buổi lễ tuyên dương các đơn vị phòng không và hải quân	7-8-1964	366
Trả lời phỏng vấn của Hãng thông tấn Mỹ UPI	9-8-1964	368
Điện cảm ơn cụ Bécơrăng Rút xen	10-8-1964	369
Thủ đoạn tội ác của đế quốc Mỹ	15-8-1964	370
Thư gửi Tổ Lao động xã hội chủ nghĩa Xí nghiệp vận tải ô tô Công ty than Hồng Gai	19-8-1964	373
Điện chúc mừng Hội nghị quốc tế thảo luận khoa học	21-8-1964	374
Thư gửi các bạn học sinh Mỹ	8-1964	375
Trả lời phỏng vấn của nhà báo Iôcô Mátxuôca	3-9-1964	377
Thư gửi Quốc trưởng Campuchia Nô rô đôm Xi han úc	11-9-1964	380
Thư gửi Hội nghị đại biểu đồng bào theo đạo Thiên Chúa toàn miền Bắc	17-9-1964	381
Thư gửi Hội nghị đại biểu Hội Phật giáo thống nhất Việt Nam	28-9-1964	383
Bài nói tại Đại hội thanh niên Thủ đô	30-9-1964	384
Điện gửi Chủ nhiệm Ban Chấp hành Đảng Liên hiệp hòa bình Đức	9-1964	387
Thư cảm ơn các đoàn thể, đảng phái dân chủ và các nhân sĩ Trung Quốc	9-1964	388
Điện gửi Hội nghị những vị đứng đầu các nước không liên kết	4-10-1964	390
Điện chúc mừng	13-10-1964	391
Điện cảm ơn	16-10-1964	392
Diễn văn chào mừng Tổng thống Môđibô Cáyta	18-10-1964	393
Diễn văn trong buổi chiêu đãi Tổng thống Môđibô Cáyta	18-10-1964	395
Bài nói chuyện tại Trường đại học Sư phạm Hà Nội	21-10-1964	400
Diễn văn trong buổi tiễn Tổng thống Môđibô Cáyta	22-10-1964	405

Cần phải chăn nuôi tốt trâu bò	2-11-1964	407
Trò xiếc tuyển cử Tổng thống Mỹ	3-11-1964	409
Uy danh lừng lẫy khắp năm châu	12-11-1964	412
So sánh	15-11-1964	416
Thư gửi đồng bào các tỉnh bị bão lụt ở miền Nam	17-11-1964	418
Bài nói tại Hội nghị quốc tế đoàn kết với nhân dân Việt Nam chống Mỹ và bảo vệ hòa bình	30-11-1964	419
Thư gửi Thái tử Quốc trưởng Vương quốc Campuchia	11-1964	421
Chi bộ tốt thì hợp tác xã tốt	4-12-1964	423
Trả lời những câu hỏi của Hãng Thông tin <i>Côpôlây</i> (Hong Công)	12-1964	426
Điện chúc mừng	8-12-1964	428
Hai huyện đáng khen	9-12-1964	429
Láo toét	16-12-1964	431
Bài nói trong buổi chiêu đãi mừng quân đội ta 20 tuổi	22-12-1964	434
Củng cố và phát triển tốt hơn nữa các đội thủy lợi	30-12-1964	436
Bài nói tại Hội nghị Bộ Công nghiệp nặng	31-12-1964	439
Thư cảm ơn đồng chí Vante Unbrich	1964	442

1965

Thư chúc mừng năm mới	1-1-1965	444
Năm mới, hãy nhiệt liệt tổ chức Tết trồng cây	1-1-1965	445
"Điện Biên nhỏ" và "nhịp cầu vàng"	7-1-1965	447
Trả lời phỏng vấn của Ông Uyliam Uabi	11-1-1965	451
Bài nói tại Hội nghị ngành công nghiệp nhẹ	16-1-1965	455
Thư gửi Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Liên Xô	19-1-1965	459
Điện gửi Thái tử Nôrôđôm Xihanúc, Quốc trưởng Campuchia	19-1-1965	460

Bài nói tại Hội nghị phổ biến kế hoạch nhà nước năm 1965	19-1-1965	461
Tổ chức ngày Tết tiết kiệm và vui tươi	21-1-1965	464
Bài nói tại Hội nghị bồi dưỡng chính huấn do Trung ương triệu tập	1-1965	466
Điện chúc mừng	30-1-1965	471
Thư gửi Hội nghị cán bộ ngân hàng	1-1965	472
Bài nói với đồng bào và cán bộ tỉnh Quảng Ninh	2-2-1965	474
Bài nói với công nhân và cán bộ ở Uông Bí (Quảng Ninh)	2-2-1965	480
Trả lời thư của các đảng phái dân chủ, các nhân sĩ dân chủ không đảng phái và Hội Liên hiệp công thương Trung Quốc	11-2-1965	482
Bài nói tại Đại hội thi đua "Năng suất cao, chất lượng tốt, tiết kiệm nhiều" toàn miền Bắc	12-2-1965	484
Điện cảm ơn	13-2-1965	486
Thư khen các lực lượng vũ trang và đồng bào Quảng Bình, Vĩnh Linh, Nghệ An, đã chiến đấu dũng cảm lập được chiến công	14-2-1965	487
Bài nói với cán bộ và xã viên hợp tác xã Hồng Thái (Hải Dương)	15-2-1965	489
Thư chào mừng Hội nghị nhân dân Đông Dương	25-2-1965	494
Ta thắng lớn, Mỹ thua to	27-2-1965	496
Điện cảm ơn Thái tử Nôrôđôm Xiha-núc và Hội nghị nhân dân Đông Dương	6-3-1965	499
"Sách trắng" của Mỹ	8-3-1965	500
Một người con vinh quang của giai cấp công nhân và nhân dân Pháp	9-3-1965	503
Đế quốc Mỹ cú đi!	12-3-1965	506
Điện chúc mừng thắng lợi của Hội nghị nhân dân Đông Dương	16-3-1965	509
Thư gửi Cụ Béc-tơ-răng Rút-xen	17-3-1965	511

Điện mừng Tổng thống nước Cộng hòa Ả-rập thống nhất	23-3-1965	512
Lễ cưới	25-3-1965	513
Điện chúc mừng	25-3-1965	516
Thư gửi cán bộ, công nhân mỏ Thống Nhất, Quảng Ninh	27-3-1965	518
Điện chúc mừng kỷ niệm lần thứ 10 Hội nghị Băngđung	3-4-1965	519
Thư khen không quân nhân dân Việt Nam nhân dịp chiến thắng trận đầu ngày 3 và ngày 4 tháng 4 năm 1965	5-4-1965	522
Điện cảm ơn	5-4-1965	523
Trả lời phỏng vấn của đồng chí Yôsihisa Tacanô, phóng viên báo <i>Acahata</i> (Nhật Bản)	9-4-1965	525
Lời phát biểu tại kỳ họp thứ hai, Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, khóa III	10-4-1965	530
Thư khen chiến sĩ và cán bộ đảo Cồn Cỏ	12-4-1965	535
Đại bọm Giôn-xơn miệng nói "hòa bình" tay vung "binh hỏa"	14-4-1965	536
Điện chúc mừng Liên đoàn Thanh niên dân chủ thế giới	24-4-1965	539
Điện chúc mừng Hội Nhà báo Á - Phi	24-4-1965	540
Hai ngày kỷ niệm vẻ vang	9-5-1965	541
Thư gửi thiếu nhi Trung Quốc	10-5-1965	544
Điện chúc mừng lễ Hiến pháp của Vương quốc Lào	11-5-1965	545
Điện chúc mừng gửi Đại hội đoàn kết nhân dân Á - Phi lần thứ IV	12-5-1965	546
Thư gửi cháu Mariana (Liên Xô)	12-5-1965	548
Thư gửi các cháu Thiếu niên Tiên phong (Liên Xô)	12-5-1965	549
Thư gửi Tổng thống nước Cộng hòa Gana	13-5-1965	550
Lời cảm ơn nhân dịp sinh nhật (19 tháng 5)	25-5-1965	552
Thư khen quân và dân miền Bắc đã bắn rơi 300 máy bay Mỹ	28-5-1965	554

Điện gửi Đảng bộ Đảng Cộng sản Pháp, thành phố Tua	5-1965	555
Thư gửi Đại hội liên hoan những phụ nữ xuất sắc toàn ngành y tế miền Bắc	6-1965	556
Trả lời phỏng vấn của đồng chí G.A. Giucốp, phóng viên báo <i>Pravda</i> (Liên Xô)	18-6-1965	557
Thư gửi bộ đội, đồng bào và cán bộ Tây Bắc	23-6-1965	561
Điện cảm ơn	27-6-1965	562
Trả lời phỏng vấn báo <i>Nhật báo công nhân</i> (Anh)	1-7-1965	563
Điện chúc mừng quốc khánh nước Cộng hòa Angiêri	5-7-1965	567
Điện chúc mừng Đại hội lần thứ IV Đảng Công nhân Rumani	12-7-1965	568
Điện mừng Đại hội hòa bình thế giới họp ở Henxinki	16-7-1965	570
Thư khen đồng bào, bộ đội và cán bộ Quảng Bình bắn rơi 100 máy bay Mỹ	17-7-1965	571
Bài nói với cán bộ, chiến sĩ Đại đội 1, Tiểu đoàn 1 Đoàn Tam Đảo bộ đội phòng không - không quân	19-7-1965	572
Lời kêu gọi nhân ngày 20-7	20-7-1965	576
Điện chúc mừng Quốc khánh nước Cộng hòa Arập thống nhất	22-7-1965	581
Điện chúc mừng Hội nghị thế giới lần thứ 11 chống bom nguyên tử và khinh khí	26-7-1965	583
Thư khen đồng bào, bộ đội và cán bộ Khu Việt Bắc	28-7-1965	584
Phải sẵn sàng phòng, chống bão lụt	28-7-1965	585
Thư gửi Tổng thống nước Cộng hòa Gana	29-7-1965	587
Trả lời phỏng vấn các báo <i>Hôm nay</i> và <i>Cách mạng</i> (Cu Ba)	30-7-1965	589
Điện gửi Chủ tịch Hội đồng Cách mạng và Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Angiêri	7-1965	592
Bài nói tại Đại hội thi đua "Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược" của các lực lượng vũ trang nhân dân	7-8-1965	593
Điện cảm ơn	9-8-1965	596

Thư gửi cán bộ và chiến sĩ hải quân	11-8-1965	597
Thư khen đồng bào, bộ đội và cán bộ Nghệ An bắn rơi 100 máy bay Mỹ	12-8-1965	598
Thư gửi Ban biên tập báo <i>Unita</i>	13-8-1965	599
Trả lời phỏng vấn của ông Philip Đơvile, phóng viên báo <i>Thế giới</i> (Pháp)	16-8-1965	601
Hai mươi năm đấu tranh thắng lợi của cách mạng Việt Nam	18-8-1965	604
Ta nhất định thắng, địch nhất định thua	23-8-1965	610
Thư khen đồng bào, cán bộ và bộ đội miền Bắc đã bắn rơi 500 máy bay Mỹ	30-8-1965	613
Trả lời phỏng vấn của đồng chí Phran Phabe, phóng viên báo <i>Nước Đức mới</i>	2-9-1965	614
Thư gửi thanh niên	2-9-1965	617
Thật là vẻ vang!	17-9-1965	621
Điện chúc mừng Quốc khánh nước Cộng hòa Arập Yêmen	24-9-1965	624
Điện chúc mừng nhân dịp kỷ niệm lần thứ 20 ngày thành lập Đảng Lao động Triều Tiên	8-10-1965	625
Điện chúc mừng nhân dịp Đảng Thống nhất cách mạng xã hội chủ nghĩa Cu Ba đổi tên thành Đảng Cộng sản Cu Ba	10-10-1965	629
Thư khen quân và dân Thanh Hóa đã bắn rơi 100 máy bay Mỹ	12-10-1965	631
Điện chúc mừng Hội nghị quốc tế chống căn cứ quân sự của nước ngoài	20-10-1965	632
Điện chúc mừng Hội nghị tổ chức thống nhất châu Phi	20-10-1965	633
Càng già càng giỏi	22-10-1965	635
Mặt trận thống nhất phản đế giữa nhân dân Việt - Mỹ	24-10-1965	638
Thư gửi ông Êđuađô C. Môngđolen, Chủ tịch Mặt trận Giải phóng Môđambích	10-1965	641

Nhân dân và dư luận Nhật Bản nhiệt liệt ủng hộ cuộc chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta	15-11-1965	643
Thư trả lời giáo sư Mỹ Lainốt Pôlinh	17-11-1965	660
Trả lời nhà báo Anh Phêlich Gôrin	18-11-1965	664
Thư gửi hai ông Bengiamin Xpóc và Xtiút Hưtươ	18-11-1965	671
Điện chia buồn gửi đồng bào Công giáo tỉnh Nam Hà	19-11-1965	673
Điện chúc mừng sinh nhật đồng chí A. Micaian	22-11-1965	674
Thư khen quân và dân Yên Bái bắn rơi chiếc máy bay thứ 800 của giặc Mỹ trên miền Bắc	28-11-1965	675
Trả lời phỏng vấn của đồng chí Xalômông, Tổng biên tập báo <i>Người bình dân</i> (Urugoay)	10-12-1965	676
Điện chúc mừng đồng chí N.V. Pốtgoócnuưi, Chủ tịch Chủ tịch đoàn Xôviết tối cao Liên Xô	10-12-1965	680
Thư gửi Hội Chữ thập đỏ Việt Nam	12-1965	681
Điện chúc mừng nhân dịp kỷ niệm lần thứ năm ngày thành lập Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam	19-12-1965	682
Nói chuyện tại Hội nghị mừng công của Trung đoàn 600	21-12-1965	685
Lời phát biểu nhân dịp kỷ niệm lần thứ 21 ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam	22-12-1965	688
Kể chuyện nói chuyện "hòa bình"	26-12-1965	690
Lời phát biểu trong phiên họp bế mạc Hội nghị lần thứ 12 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng	27-12-1965	692
Trả lời phỏng vấn của Tạp chí <i>Thanh niên</i> (Canada)	12-1965	699
Trí thức	12-1965	702
Trả lời phỏng vấn của đồng chí Môrixơ Rát, chủ bút báo <i>Pacific Tribune</i> (Canada)	1965	706
Phải tiếp tục cố gắng để nắm chắc vụ mùa thắng lợi	1965	709

PHỤ LỤC		711
DANH MỤC CÁC LỆNH DO CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH KÝ TỪ NĂM 1963 ĐẾN NĂM 1965		713
NHỮNG BÀI TƯỜNG THUẬT TRÊN BÁO		743
Bài nói với cán bộ ở Trung ương về xã tham gia cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật	9-4-1963	743
Bài nói tại Hội nghị tổng kết phong trào thi đua "Dạy tốt, học tốt" của ngành giáo dục phổ thông và sư phạm	8-1963	745
Bài phát biểu tại Hội nghị sơ kết cuộc vận động xây dựng chi bộ, đảng bộ "Bốn tốt" ở khu vực ngoại thành Hà Nội	18-12-1964	748
Bài nói tại Đại hội "Ba sẵn sàng" của Đoàn Thanh niên Lao động các cơ quan Trung ương	11-1965	751
Lời phát biểu tại Đại hội những phụ nữ xuất sắc trong phong trào "Ba đảm đang" của Thủ đô	2-12-1965	752
TÁC PHẨM VIẾT CHUNG		753
Thư gửi các cháu thiếu nhi Trường Hoàng Lệ Kha (Tây Ninh)	9-1965	753
CHÚ THÍCH VÀ BẢN CHỈ DẪN TÊN NGƯỜI		755
Chú thích		757
Bản chỉ dẫn tên người		785

Chịu trách nhiệm xuất bản

TS. NGUYỄN DUY HÙNG

Chịu trách nhiệm nội dung

PGS, TS. LÊ VĂN YÊN

Biên tập nội dung: TS. VŨ TRỌNG LÂM

NGUYỄN THỊ HƯƠNG

VÕ TÚ OANH

NGUYỄN THỊ TRANG

Trình bày bìa: PHÙNG MINH TRANG

Chế bản vi tính: LÂM THỊ HƯƠNG

Sửa bản in: PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT

BAN SÁCH ĐẢNG

Đọc sách mẫu: HƯƠNG - OANH - TRANG

Mã số:
CTQG - 2010

In 1.500 cuốn, khổ 16 x 24 cm, tại

Số đăng ký kế hoạch xuất bản:

Quyết định xuất bản số:

In xong và nộp lưu chiểu tháng 5 năm 2011.